การวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอและกลยุทธ์การสื่อสารในการเผยแผ่พุทธธรรมของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) : กรณีศึกษาผลงานนิพนธ์ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่

ธีระพล มะอาจเลิศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารประยุกต์)
คณะภาษาและการสื่อสาร
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2556

การวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอและกลยุทธ์การสื่อสารในการเผยแผ่พุทธธรรมของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) : กรณีศึกษาผลงานนิพนธ์ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่

นายธีระพล มะอาจเลิศ

คณะภาษาและการสื่อสาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ดร. อรองค์ ชาคร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารประยุกต์)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์.....ประธานกรรมการ

(ดร. เกศกานดา จตุรงคโชค)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์.....กรรมการ

(ดร. อรองค์ ชาคร)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์.....กรรมการ

(ดร. สุพัฒน์ กู้เกียรติกูล)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์.....คณบดี

(ดร. ศักดิ์สิทธิ์ แสงบุญ)

กรกฎาคม 2557

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์	การวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอและกลยุทธ์การสื่อสาร ในการเผยแผ่พุทธธรรมของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) : กรณีศึกษาผลงานนิพนธ์ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่
ชื่อผู้เขียน	นายธีระพล มะอาจเลิศ
ชื่อปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (คณะภาษาและการสื่อสาร)
ปีการศึกษา	2556

งานวิจัยเล่มนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ 1. เพื่อศึกษารูปแบบการนำเสนองานนิพนธ์ในการเผยแผ่พุทธธรรมของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) และ 2. เพื่อศึกษาแนวคิดและภาษาที่ใช้ในการโน้มน้าวใจในการเผยแผ่พุทธธรรมในงานนิพนธ์ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) โดยศึกษาในลักษณะแบบ Content Analysis ซึ่งผู้วิจัยนำผลงานนิพนธ์ในชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ ทั้งหมด 13 เล่ม มาศึกษาวิเคราะห์เชิงคุณภาพและปริมาณ เพื่อนำไปสู่บทสรุปโดยการอภิปรายผลในเชิงพรรณาร่วมกับการนำเสนอสถิติที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยนั้นสามารถตอบคำถามนำวิจัยทั้ง 3 ข้อ เริ่มจากคำถามเรื่องรูปแบบการตั้งชื่อหัวข้อเรื่องในผลงานนิพนธ์ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) ผลการวิจัยพบว่าผู้เขียนใช้วลีในการตั้งชื่อหัวเรื่องมากที่สุด คิดเป็น 61.25% รองลงมาคือ การใช้ประโยค คิดเป็น 36.25% และอันดับที่ 3 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง คิดเป็น 25.63% นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้เขียนใช้วิธีการตั้งชื่อหัวข้อเรื่องร่วมกันตั้งแต่ 2 - 4 ลักษณะ ซึ่งที่พบมากที่สุดคือแบบคู่สัมพันธ์ (สองลักษณะ) โดยพบการใช้คำสัมผัสคล้องจองคู่กับการใช้วลีมากที่สุด (12.5%) รองลงมาคือแบบสามลักษณะสัมพันธ์ ซึ่งรูปแบบที่พบมากที่สุด ได้แก่ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง การใช้ประโยค และการใช้โวหารภาพพจน์ประกอบกัน (1.88)

สำหรับคำถามเรื่องกลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าที่พบในผลงานนิพนธ์ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) นั้น ผลการวิจัยพบว่า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้ามากที่สุด คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ คิดเป็น 79.37% รองลงมาคือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา คิดเป็น

53.12% และอันดับ 3 คือ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล คิดเป็น 29.37% นอกจากนี้ยังพบไว้ว่า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าร่วมกันตั้งแต่ 2-4 กลวิธี ซึ่งที่พบมากที่สุดคือแบบคู่สัมพันธ์ (สองลักษณะ) โดยพบการยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ คู่กับ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา (39.38%) รองลงมาคือแบบสามลักษณะสัมพันธ์ ซึ่งรูปแบบที่พบมากที่สุด ได้แก่ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา และการเล่นภาษา เล่นคำและใช้คำในความหมายใหม่ (8.75%)

คำถามนำวิจัยข้อสุดท้ายในเรื่องกลยุทธ์การสื่อสารเพื่อจูงใจที่พบในผลงานนิพนธ์ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) นั้น ผลการวิจัยพบว่า ผู้เขียนใช้กลวิธีการเขียนเพื่อสื่อสารในการจูงใจชนิด “การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง” มากที่สุด โดยคิดเป็น 86.25% รองลงมาคือ “การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ” คิดเป็น 76.87% และอันดับที่ 3 คือ “การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง” คิดเป็น 58.12% นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้เขียนใช้กลวิธีการเขียนเพื่อสื่อสารในการจูงใจร่วมกันตั้งแต่ 2 กลวิธีขึ้นไป ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ลักษณะ คือ 1) คู่สัมพันธ์ ซึ่งคู่อันดับที่มากที่สุดคือ “การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ” คู่กับ “การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง” คิดเป็น 63.75% 2) สามลักษณะสัมพันธ์ ซึ่งประกอบด้วย “การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง” “การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง” และ “การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ” นั้นมีการใช้มากที่สุด คิดเป็น 35.63 % และ 3) สี่ลักษณะสัมพันธ์ ซึ่งใช้ทั้งหมดทั้ง 4 กลวิธีร่วมกัน คิดเป็น 10.63%

ผลการวิจัยครั้งนี้นำไปสู่ข้อเสนอแนะสำหรับผู้เขียนผลงานทางพระพุทธศาสนาเพื่อให้สามารถบรรลุถึงประสิทธิภาพในด้านรูปแบบการนำเสนอและกลยุทธ์การจูงใจผู้อ่านให้ติดตาม อีกทั้งยังมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป เช่น ควรศึกษาบริบทของผู้เขียนร่วมกับบริบทของผู้อ่านในเชิงสำรวจทัศนคติต่อผลงานเขียนทางพระพุทธศาสนา หรือบริบทเชิงเปรียบเทียบระหว่างสื่อบันทึกเสียงธรรมบรรยายกับสื่อโทรทัศน์ที่นำเสนอรายการด้านพระพุทธศาสนา เป็นต้น

ABSTRACT

Title of Thesis	Analysis of Presentation Styles and Communication Process in the Propagation of Buddhism by V.Vajiramedhi: A Case Study of Literary Work in Applied Dharma for New Generation
Author	Mr. Thiraphon Ma-atloet
Degree	Master of Arts Program in Language and Communication
Year	2013

The objective of this research is: 1) to study the presentation styles of literary works in the propagation of Buddhism by V. Vajiramedhi, and 2) to study the ideas and convincing language used in the propagation of Buddhism by V. Vajiramedhi, both of which were conducted by means of Content Analysis. Thereby, the researcher studied 13 volumes of Literary Work in Applied Dharma for New Generation based on qualitative and quantitative analysis in order to find out the conclusion, to descriptively discuss the results, and to present the relevant statistics.

The results of this research could answer the following 3 research questions. Firstly, as to the question about how to name the individual subjects in Literary Work in Applied Dharma for New Generation by W. Vajiramedhi, the results showed that the author used phrases as subjects most frequently, 61.25%, followed by clauses 36.25%, and rhymes between words, 25.63%, respectively. In addition, it was found that the author always used 2-4 methods altogether to name the subjects. The most frequently used method is two-type relation (two types), in which rhymes between words and phrases were used together most often (12.5%), followed by three-type relation, in which the author used the rhymes between words, clauses, and figure of speech together most frequently (1.88%).

Referring to the question about tactics and tricks employed in the Lord Buddha's preaches, which were found in Literary Work in Applied Dharma for New Generation by V. Vajiramedhi, it was found that the author used illustrated tales most often, 79.37%, followed by

analogy, 53.12%, and tricks for individual selection and practice, 29.37%, respectively. Besides, the results reflected that the author always employed 2-4 tactics used in the Lord Buddha's preaches altogether. The most frequently used method is two-type relation (two types), in which illustrated tales and analogy were used most often (39.38%). This is followed by three-type relation, in which the author employed illustrated tales, analogy and language tricks, and word tricks and neology most frequently (8.75%).

According to the final question in terms of persuasive communication process in Literary Work in Applied Dharma for New Generation by V. Vajiramedhi, it was found that the author relied on the persuasive writing technique "persuasive suggestions to avoid objections" most often, 86.25%, followed by "use of personal identities or renown for persuasion", 76.87%, and "giving reasons on the basis of facts", 58.12%. It was also found that the author usually used at least 2 techniques of persuasive writing together including: 1) two-type relation, in which the most frequently used techniques were "use of personal identities or renown for persuasion" and "persuasive suggestions to avoid objections", 63.75%; 2) three-type relation, in which the most frequently used techniques were "persuasive suggestions to avoid objections", "giving reasons on the basis of facts", and "use of personal identities or renown for persuasion", 35.63%; and 3) four-type relation, in which all of the aforementioned techniques were used together, 10.63%.

The results of this research have brought about some suggestions for those who write religious literary works in order that they could employ presentation styles and persuade readers more successfully and more efficiently. Moreover, there have been some suggestions for further researches; for instance, the contexts of both authors and readers should be studied together in terms of attitudes towards the religious literary works, or there should be a study of comparative contexts between Dharma preaching on audio recording media and television media presenting religious programs.

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดียิ่ง เพราะได้รับการอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรองค์ ชาคร อาจารย์ผู้ให้ความรู้ที่ทรงคุณค่าแก่ผู้วิจัยในด้านการวิเคราะห์การสื่อสารในมิติต่าง ๆ ตลอดถึงการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้วิจัยเสมอมา ณ โอกาสนี้ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง ที่ท่านได้สละเวลาให้การดูแลเอาใจใส่ ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ชี้แนะและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี เพื่อให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ นำโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศกานดา จตุรงคโชค ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุพัฒน์ กู้เกียรติกูล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ท่านมีความเมตตากรุณาและอนุเคราะห์ช่วยขัดเกลาและกลั่นกรองคุณภาพของงานวิจัยเล่มนี้ให้มีความประณีตสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และนอกจากบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิในด้านวิชาการในเบื้องต้นแล้ว ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณกลุ่มบุคคลดังต่อไปนี้ ผู้เสริมสร้างกำลังกายที่แข็งแกร่ง กำลังใจที่แข็งแรง และกำลังปัญญาที่เฉียบแหลม ตลอดถึงอนุเคราะห์ช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน เพื่อให้ผู้วิจัยได้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย กลุ่มบุคคลดังกล่าวนั้น ที่ผู้วิจัยควรอย่างยิ่งที่จะกล่าวยกสรรเสริญไว้ในกิตติกรรมประกาศนี้ ดังมีรายนามดังต่อไปนี้ คือ 1) นางแก้ง มะอาจเลิศ 2) นางสาวอักษร โอวาทวรัญญู 3) นางสาวณฤดี โอวาทวรัญญู 4) นางพอตา พัฒน์มณี 5) พระคุณเจ้า พระมหาปัญญา อตฺถญฺญู 6) พระคุณเจ้า พระสุริยา สุริโย 7) พระคุณเจ้า พระอดิศร ฐานวุฑฺโฒ นอกจากนี้ ยังมีพระคุณเจ้าอีกหลาย ๆ ท่าน ได้แก่ พระเก่งกาจ สำโร, พระมหาอาวรณ์ วิริยธโร,พระสฤษฎี สิริจนฺโท, พระบุญส่ง ญาณวีโร, พระนนทนันท์ ตปสีโล, พระมหาอธิวัฒน์ อริยธชฺโช,พระมหาประยงค์ศักดิ์ มหาปุญฺญภาวี, พระมหานพดล ธมฺมานนฺโท,พระวชิระ สุปภาโส, และคณะพระธรรมวิทยากรอีกหลายๆ ท่านที่ไม่ได้ออกนาม ณ ที่นี้ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ เป็นผู้ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา คุณประโยชน์และผลานิสงค์ที่พึงมีจากงานวิจัยทางพระพุทธศาสนาเล่มนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาแด่คุณพระศรีรัตนตรัยอันประเสริฐ ขอน้อมถวายเป็นพระราชกุศลแด่สถาบันพระมหากษัตริย์ตลอดถึงผู้มีพระคุณทุกๆ ท่านที่มีรายนามดังกล่าวมาข้างต้น และไม่ได้ออกนามซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับความสำเร็จของผู้วิจัยในทุกๆ สิ่ง ทุก ๆ อย่าง ทุกๆ บุคคล และทุกๆ โอกาส ตั้งแต่อดีต จวบจนถึงปัจจุบัน

ธีระพล มะอาจเลิศ

กรกฎาคม 2557

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ **(3)**

ABSTRACT **(5)**

กิตติกรรมประกาศ **(7)**

สารบัญ **(8)**

สารบัญตาราง **(11)**

บทที่ 1 บทนำ **1**

1.1 ภูมิหลังพระพุทธศาสนา 1

1.2 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 3

1.3 การเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) 5

1.4 วัตถุประสงค์ของการวิจัย 8

1.5 คำถามนำวิจัย 8

1.6 วิธีดำเนินการวิจัย 8

1.7 ขอบเขตการวิจัย 8

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 10

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง **11**

2.1 แนวคิด 11

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการเผยแผ่พุทธธรรมในสมัยพุทธกาล 11

2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับพุทธธรรม 16

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร 18

2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 24

2.2 ทฤษฎี 39

2.2.1 ทฤษฎีการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ 39

2.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 45

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย **56**

3.1 รูปแบบวิธีวิจัย 56

3.2 เอกสารสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการศึกษา 56

3.3 กรอบในการวิเคราะห์เนื้อหา 57

3.4 วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา 60

บทที่ 4 ผลการวิจัย **62**

4.1 หนังสือเล่มที่ 1 : ธรรมะติดปีก 62

4.2 หนังสือเล่มที่ 2 : ธรรมะหลับสบาย 79

4.3 หนังสือเล่มที่ 3 : ธรรมะดับร้อน 87

4.4 หนังสือเล่มที่ 4 : ธรรมะบันดาล 102

4.5 หนังสือเล่มที่ 5 : ธรรมะทำไม 109

4.6 หนังสือเล่มที่ 6 : ธรรมะเกร็ดแก้ว 128

4.7 หนังสือเล่มที่ 7 : ธรรมะสบายใจ 143

4.8 หนังสือเล่มที่ 8 : ธรรมะทอรัก 157

4.9 หนังสือเล่มที่ 9 : ธรรมะงอกงาม 175

4.10 หนังสือเล่มที่ 10 : ธรรมะน้ำเอก 188

4.11 หนังสือเล่มที่ 11 : ธรรมะคลายใจ 198

4.12 หนังสือเล่มที่ 12 : ธรรมะพารวย 222

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย **228**

5.1 รูปแบบการตั้งชื่อหัวข้อเรื่องในผลงานนิพนธ์ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว. วชิรเมธี)มีรูปแบบการนำเสนอด้วยวิธีการอย่างไร 228

5.2 กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าที่พบในผลงานนิพนธ์ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) มีรูปแบบการนำเสนอด้วยวิธีการอย่างไร 239

5.3 กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อจูงใจที่พบในผลงานนิพนธ์ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) มีกลยุทธ์การสื่อสารเพื่อจูงใจอย่างไร 250

5.4 ข้อเสนอแนะ 260

5.5 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป 261

บรรณานุกรม **263**

ภาคผนวก **267**

ภาคผนวก ก. ตารางแสดงหัวข้อเรื่องทั้งหมดในหนังสือธรรมทั้ง 13 เล่ม 268

ภาคผนวก ข. ประวัติ ผลงาน และเกียรติคุณของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี 286

ประวัติผู้เขียน **292**

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

3.1 การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ 57

3.2 กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 58

3.3 กลวิธีการเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 59

5.1 แสดงลักษณะการตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหาในผลงานนิพนธ์ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี 229

5.2 แสดงการแยกแยะ และแจกแจงหัวข้อเรื่องแต่ละหัวข้อ (ที่คัดเลือกมาวิเคราะห์ทั้งหมด) เพื่อให้เข้ากับกรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 ซึ่งก็คือลักษณะการตั้งชื่อหัวข้อเรื่อง 10 ลักษณะ ซึ่งเรียงลำดับหัวข้อเรื่องตามลำดับในหนังสือตั้งแต่เล่มที่ 1-13 230

5.3 แสดงถึงกลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งผู้วิจัยนำมาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ในกรอบที่ 2 240

5.4 แสดงถึงการแยกแยะลักษณะของการนำเสนอเนื้อหาของเรื่องที่เข้ากับกรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 240

5.5 แสดงถึงกรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 คือ กลวิธีการเขียนเพื่อจูงใจ ซึ่งผู้วิจัยนำมาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ 250

5.6 แสดงถึงการแยกแยะเนื้อหาของเรื่องที่เข้ากับกลวิธีการเขียนเพื่อจูงใจตามกรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 251

บทที่ 1

บทนำ

การสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ซึ่งทำให้สามารถสร้างวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกันได้ โดยจุดประสงค์ของการสื่อสารนั้นมีหลากหลายประการเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ เช่น เพื่อให้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ความบันเทิง เพื่อแสดงข้อเท็จจริง และเพื่อจูงใจให้เปลี่ยนพฤติกรรม การสื่อสารสามารถสร้างวัฒนธรรมของมนุษย์ ซึ่งอิทธิพลที่จะทำให้เกิดวัฒนธรรมส่วนมากแล้วเกิดขึ้นมาจากความเชื่อทางศาสนา อันเป็นที่พึ่งพิงทางใจของมวลมนุษยชาติ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มวลมนุษย์จะต้องรักษาและสืบทอดความเชื่อทางศาสนาที่ดีงาม อันจะทำให้มวลมนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขเอาไว้อย่างมั่นคงยืนยงตราบนานเท่านาน กล่าวได้ว่า การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการรักษาและสืบทอดความเชื่อหรือคำสอนทางศาสนาจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนรุ่นถัดไป

หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาถือได้ว่าเป็นค่านิยมหลักทางด้านจิตวิญญาณในการดำเนินชีวิตของคนไทย ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติของประเทศไทย เพราะโดยส่วนมากแล้วคนไทยนับถือศาสนาพุทธ โดยปัจจัยที่ทำให้พระพุทธศาสนาดำรงอยู่ได้ยาวนานจากสมัยพุทธกาลจนถึงสมัยปัจจุบันก็คือ กลยุทธ์การเผยแผ่พระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและเหล่าพระอรหันตสาวก ตลอดถึงพุทธบริษัท 4 ดังนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากที่จะต้องทราบว่า การเผยแผ่พระพุทธศาสนานั้น มีความสำคัญอย่างไร มีวิวัฒนาการอย่างไร และในแง่มุมด้านการสื่อสารนั้น มีการปรับปรุงพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยอย่างไร จึงทำให้หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาสามารถดำรงคงมั่นอยู่ในสังคมไทยได้นานเช่นนี้

1.1 ภูมิหลังพระพุทธศาสนา

หลังจากที่เจ้าชายสิทธัตถะบรรพชามาแล้ว 6 ปี พระองค์ได้แสวงหาทางพ้นทุกข์ด้วยอาการต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่เข้าไปศึกษาในสำนักอาจารย์ต่าง ๆ ตลอดถึงการกระทำทุกกรกิริยา 3 วาระอันอุกฤษณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์ปุถุชนคนทั่วไปไม่สามารถกระทำได้ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม การแสวงหา

โมกขธรรมด้วยวิธีนี้เป็นเหตุให้พระองค์ทราบว่า ทางนี้เป็นทางสุดโต่งมากเกินไปไม่สามารถบรรลุธรรมได้ ดังนั้นพระองค์จึงค้นพบทางสายใหม่ที่เรียกว่า มัชฌิมาปฏิปทา (ทางสายกลาง) โดยเป็นหนทางที่อุปมาว่า เป็นสายพิณที่พอดี ไม่หย่อนและตึงจนเกินไป ดีดแล้วทำให้เกิดเสียงไพเราะจับใจฉันใด ทางสายกลางนี้ ก็เปรียบเสมือนเป็นทางตรง มั่นคงต่อโมกขธรรมได้ฉันนั้น ดังนั้นพระองค์จึงทรงปรารภเหตุนี้ดำเนินวิธีปฏิบัติตามทางสายกลางจึงทำให้พระองค์สามารถตรัสรู้เป็นอนุตรสัมมาสัมพุทธเจ้าศาสดาเอกของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลายในโลก

ภายหลังจากที่พระองค์ตรัสรู้แล้วก็ได้ทรงเสวยวิมุตติสุข (สุขเกิดจากความหลุดพ้นจากกิเลส) ณ สถานที่ที่แตกต่างกัน 7 แห่ง แห่งละ 7 วัน ซึ่งรวมทั้งสิ้นเป็นเวลา 49 วัน เรียกสถานที่เหล่านั้นว่า “สัตตมหาสถาน” ในระหว่างนั้นพระองค์ทรงใคร่ครวญที่จะแสดงธรรมแก่มวลเวไนยสัตว์ทั้งหลาย แต่พระองค์ก็ทรงสลดสังเวชพระทัยด้วยปรารภเหตุว่า ธรรมะที่พระองค์ได้ตรัสรู้แล้วนั้น เป็นสิ่งที่ยากยิ่งที่มนุษย์ปุถุชนจะสามารถเข้าใจได้ เป็นเหตุให้พระองค์ไม่คิดที่จะแสดงธรรมใด ๆ แก่เวไนยสัตว์ แต่เพราะทรงอาศัยพระมหากรุณาธิคุณในหมู่สัตว์จึงทรงพิจารณาอีกครั้งว่า

> จะมีผู้รู้ทั่วถึงธรรมนั้นบ้างหรือไม่ ? ก็ทรงทราบด้วยพระปัญญาว่า บุคคลผู้มีกิเลสน้อยเบาบางก็มี, ผู้มีกิเลสหนาก็มี, ผู้มีอินทรีย์คือศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ ปัญญากล้าก็มี, ผู้มีอินทรีย์อ่อนก็มี, ผู้มีอาการอันดีก็มี, ผู้มีอาการอันชั่วก็มี, เป็นผู้จะพึงสอนให้รู้ได้โดยง่ายก็มี, เป็นผู้จะพึงสอนให้รู้ได้โดยยากก็มี, เป็นผู้สามารถจะรู้ได้ก็มี, เป็นผู้ไม่สามารถจะรู้ได้ก็มี. (สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, 2541, น. 55)

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงพิจารณาแยกแยะบุคคลในโลกนี้เป็น 4 ประเภท หรือดอกบัว 4 เหล่า คือ บางเหล่าโผล่ขึ้นเหนือน้ำ พร้อมจะเบ่งบานเมื่อได้รับแสงอาทิตย์, บางเหล่าอยู่เสมอผิวน้ำ พร้อมที่จะโผล่งอกเงยขึ้นเหนือน้ำ และเบ่งบานในวันต่อไป, บางเหล่าอยู่กลางน้ำ รอเวลาที่จะขึ้นเหนือน้ำ เพื่อจะเบ่งบานสวยงามต่อไป, บางเหล่าจมปลักอยู่ใต้โคนตม ไม่สามารถโผล่งอกเงยขึ้นมาจากโคลนตมได้ เป็นแต่เพียงอาหารของปลาและเต่า และเมื่อพระองค์ทรงพิจารณาเช่นนี้ จึงอาศัยประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่บุคคลบางประเภท ดังนั้นพระองค์จึงตัดสินพระทัยแสดงธรรมโปรดหมู่สัตว์

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจึงได้เกิดขึ้นหลังจากที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้อนุตรสัมมาสัมพุทธเจ้าภายใต้ร่มไม้อัสสัตถพฤกษ์ ในราตรีแห่งวิสาขปุรณมี ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ในปีที่ 35 ของพรรษาอายุกาลของพระศาสดา ซึ่งเป็นช่วงเวลาก่อนพุทธศักราช 45 ปี ครั้นหลังจากที่พระองค์ตรัสรู้แล้ว บุคคลแรกที่ทรงดำริถึงใคร่ประสงค์จะแสดงธรรมให้ฟังก็คือ อาฬารดาบส และอุทกดาบส

ผู้เป็นอาจารย์ที่พระองค์เคยอยู่อาศัยเพื่อศึกษาลัทธิในกาลก่อน แต่ทั้งสองท่านนี้สิ้นชีพเสียแล้ว ต่อมาก็ได้ระลึกถึงปัญจวัคคีย์ผู้เคยอุปัฏฐากบำรุงพระองค์เมื่อครั้งทรงบำเพ็ญทุกกรกิริยา จึงได้เสด็จไปที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน แขวงเมืองพาราณสี เพื่อแสดงธรรมโปรดแก่ปัญจวัคคีย์ พระธรรมเทศนากัณฑ์แรกที่พระองค์แสดงแก่ปัญจวัคคีย์คือ “ธรรมจักรกัปปวัตตนสูตร” และเมื่อสิ้นพระธรรมเทศนากัณฑ์แรกทำให้สาวกคือพระสงฆ์องค์แรกของโลกเกิดขึ้นในวันนั้น ต่อจากนั้นก็มีพระสงฆ์ออกบวชเพื่อถวายตัวเป็นสาวกตามมาอีกมากมาย จนกระทั่งพระองค์มีสาวก 60 องค์ พระองค์จึงทรงมีพระดำริให้พระธรรมเทศนาของพระองค์ขจรไปเพื่อประโยชน์แก่ชนหมู่มากและเพื่ออนุเคราะห์โลก จึงทรงประกาศการเผยแผ่พระธรรมเทศนาด้วยการส่งสาวก 60 รูป ไปเผยแผ่พระธรรมคำสอนด้วยพระดำรัสว่า

> ภิกษุทั้งหลาย เราพ้นแล้วจากบ่วงทั้งปวง ทั้งที่เป็นของทิพย์ ทั้งที่เป็นของมนุษย์ แม้พวกเธอก็พ้นแล้วจากบ่วงทั้งปวง ทั้งที่เป็นของทิพย์ ทั้งที่เป็นของมนุษย์ ภิกษุทั้งหลายพวกเธอจงจาริกไป เพื่อประโยชน์สุขแก่ชนจำนวนมาก เพื่ออนุเคราะห์ชาวโลก เพื่อประโยชน์เกื้อกูลและความสุขแก่ทวยเทพและมนุษย์ อย่าไปโดยทางเดียวกันสองรูป จงแสดงธรรมมีความงามในเบื้องต้น มีความงามในท่ามกลาง และมีความงามในที่สุด จงประกาศพรหมจรรย์ พร้อมทั้งอรรถและพยัญชนะ บริสุทธิ์บริบูรณ์ครบถ้วน สัตว์ทั้งหลายที่มีธุลีในตาน้อย มีอยู่ ย่อมเสื่อมเพราะไม่ได้ฟังธรรม จักมีผู้รู้ธรรม ภิกษุทั้งหลาย แม้เราก็จักไปยังตำบลอุรุเวลาเสนานิคมเพื่อแสดงธรรม (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2539, น. 40)

1.2 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เหล่าบรรดาสาวกของพระพุทธเจ้าก็ได้เผยแผ่พระพุทธศาสนาเรื่อยมา และได้มีการสังคายนาพระธรรมวินัยครั้งแรก และครั้งต่อไปติดต่อกันมาอยู่เนือง ๆ เป็นระยะ ๆ จนกระทั่งดำเนินมาถึงการสังคายนาครั้งที่ 3 ในรัชสมัยของพระเจ้าอโศกมหาราช ซึ่งพระองค์ได้ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างมาก หลังจากที่การสังคายนาครั้งที่ 3 เสร็จสิ้นแล้ว พระองค์ได้ส่งคณะสมณทูตที่มีความชำนาญไปประกาศศาสนาในดินแดนต่าง ๆ ซึ่งแบ่งเป็น 9 สาย โดยที่สายที่ 8 นั้น คณะสมณทูต 2 ท่าน คือ พระโสณะและอุตตระเถระ ได้มาเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ในดินแดนสุวรรณภูมิ ซึ่งเป็นดินแดนที่มีประเทศไทยรวมอยู่ด้วย จึงทำให้พระพุทธศาสนาเผยแผ่และดำรงอยู่ในประเทศไทยตั้งแต่ตอนนั้นเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

หลังจากพระพุทธเจ้าปรินิพพานนานมาแล้ว 2557 ปี พระพุทธศาสนาก็ยังดำรงคงอยู่ในประเทศไทยและเผยแผ่ไปทั่วโลกนี้ด้วยจิตศรัทธาของพุทธศาสนิกชนทั่วโลกที่มีต่อพระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งรูปแบบของการเผยแผ่พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้านั้นมี 3 ลักษณะ ดังนี้

> 1) ทรงสั่งสอน เพื่อที่จะให้ผู้ฟังรู้ยิ่งเห็นจริงในธรรมที่ควรรู้ควรเห็น 2) ทรงสั่งสอนมีเหตุที่ผู้ฟังอาจตรองตามเห็นจริงได้ 3) ทรงสั่งสอนเป็นอัศจรรย์ คือผู้ปฏิบัติตามย่อมได้รับประโยชน์โดยสมควรแก่ความปฏิบัติ (สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส, 2552, น. 29)

จากคุณลักษณะดังกล่าวที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนานั้น เป็นวิธีการและลักษณะที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้งอกงามในจิตใจของมวลมนุษย์ได้อย่างดี ซึ่งทำให้พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธองค์ดำรงอยู่มาได้นานตราบเท่าอายุ 2557 ปี

นับตั้งแต่สมัยครั้งพุทธกาล การดำเนินชีวิตของพุทธสาวกนั้นดูเรียบง่าย อยู่ในภาวะที่เข้าถึงธรรมชาติและความเป็นจริงของชีวิตได้ดี จึงทำให้เหล่าบรรดาสาวกเมื่อได้สดับตรับฟังพระธรรมเทศนาแล้ว ได้น้อมจิตระลึกตามและได้บรรลุธรรมเป็นที่สุด ซึ่งนับเป็นประโยชน์หรือเป้าหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนา แต่เนื่องในภาวการณ์ในปัจจุบันซึ่งเป็นยุคโลกาภิวัฒน์ที่เต็มไปด้วยวัตถุนิยมและความพลวัตรของสังคมที่มีความสลับซับซ้อนด้วยโลกิยวิสัยมากมาย จึงทำให้มนุษย์เรานั้นสนใจในเรื่องกระแสที่เป็นโลกิยวิสัยมากขึ้น จึงเป็นเหตุให้เกิดการละเลยทางด้านการฝึกฝนอบรมจิตใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีค่าที่สุดในความเป็นมนุษย์ไป แต่กลับไปหมกมุ่นหลงใหลในความเป็นวัตถุนิยมที่เจือไปด้วยกิเลสตัณหา ซึ่งพาใจให้หม่นหมอง จนทำให้คุณค่าและคุณธรรมทางจิตใจที่ดีงามลดน้อยถอยลงไป และถ้าหากจิตใจเสื่อมจากธรรมะหรือธรรมะเสื่อมจากจิตใจเมื่อใด จะเป็นเหตุให้สังคมมนุษย์เข้าสู่ยุควิบัติทางศีลธรรม

ถ้าหากมองในมุมของนิเทศศาสตร์แล้วจะพบว่าปัญหาในความเสื่อมจากศีลธรรมของประชาชนนั้นเกิดขึ้นมาจากปัจจัยหลัก 2 ประการสำคัญได้แก่ ปัจจัยที่เกิดจากผู้เผยแผ่ และปัจจัยจากผู้รับสาร ซึ่งสำหรับประเด็นปัญหาที่สำคัญนั้นเกิดจากประเด็นสำคัญ 2 ประการ คือ

ประการแรกคือ ประสิทธิภาพที่ไม่เพียงพอของการเผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ซึ่งเกิดจากการขาดทักษะ ความรู้ ความเข้าใจในหลักธรรม ตลอดถึงความสามารถของพระภิกษุสามเณร นักเผยแผ่ หรือผู้นำศาสนาในการที่จะเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เป็นที่สนใจและสร้างศรัทธาที่มั่นคงต่อประชาชน ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้คือความบกพร่องของผู้ส่งสารที่ขาดเครื่องมือการสื่อสารที่น่าสนใจ เช่นการใช้สื่อที่ไม่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย การเลือกสารที่ไม่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย การเลือกสารที่ไม่สอดคล้องกับยุคสมัยในปัจจุบัน การใช้ภาษาธรรมที่ยากต่อการเข้าใจความหมาย อีกทั้งการขาดแคลนพระสงฆ์นักเผยแผ่ที่มีคุณภาพและทรงคุณวุฒิ ประการที่สอง คือ ผู้นำทางศาสนามุ่งเน้นการพัฒนาทางวัตถุมากกว่าจิตใจ โดยเน้นการสร้างศาสนสถานมากกว่าศาสนทายาท เช่น มีการบอกบุญเพื่อรวบรวมปัจจัยในการสร้างสถานที่สำคัญต่าง ๆ ในวัดวาอาราม ซึ่งบางครั้งอาจเกินความจำเป็น และเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนบูชาพระพุทธศาสนาด้วยอามิสมากเกินไปโดยไม่คำนึงถึงว่าการปฏิบัติบูชานั้นเป็นการสืบทอดอายุพระพุทธศาสนาได้มั่นคงและยาวนานกว่า การมุ่งเน้นส่งเสริมแต่เพียงอามิสบูชาเป็นเหตุให้ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงแก่นของพระพุทธศาสนาที่แท้จริง และถ้าหากว่าประชาชนที่นับถือไม่สามารถเข้าถึงแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาได้ ก็เป็นการยากยิ่งที่จะดำรงพระพุทธศาสนาให้ยาวนานอยู่ได้ (คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจิตใจ สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, 2528, น. 65-66) อ้างถึงใน พระวุฒิกรณ์ วุฑฺฒิกโร, 2543, น. 3)

ด้วยปัญหาดังกล่าวนี้ ทางคณะสงฆ์ตลอดสังฆมณฑลในประเทศไทย พยายามปรับกลยุทธ์การเผยแผ่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการเผยแผ่เชิงรุก นำธรรมะเข้าสู่หัวใจคนโดยความตั้งใจสืบสานด้านการพัฒนาการเผยแผ่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อแก้ไขวิกฤติการณ์ และเพื่อฟื้นฟูศีลธรรม คุณธรรมกลับมาสู่หัวใจประชาชนอีกครั้งเพื่อแก้ปัญหา

1.3 การเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี)

ในปัจจุบัน มีพระภิกษุสงฆ์จำนวนมากมายที่มีความโดดเด่นทางด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเลกทรอนิกส์ โดยมีรูปแบบในการเผยแผ่แตกต่างกันไป เช่น เสียงธรรมบรรยายผ่านการกระจายเสียงทางสถานีวิทยุ ปาฐกถาธรรม

สาธารณะในสถานที่ต่าง ๆ การเผยแผ่พุทธธรรมผ่านงานเขียน การเผยแผ่พระพุทธศาสนาผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ตลอดถึงการเผยแผ่ในรูปแบบแผ่นซีดีธรรมะ เป็นต้น โดยที่หนึ่งในบรรดาพระภิกษุสงฆ์เหล่านั้นที่มีความโดดเด่นและได้รับความนิยมในแนวทางการเผยแผ่พุทธธรรมว่าแสดงธรรมะได้โดนใจประชาชนมากที่สุด และนับว่าเป็นปราชญ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคสมัยนี้ ก็คือ พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) ที่มีผลงานการเผยแผ่งอกเงยในพระพุทธศาสนามากมาย รวมทั้งมีคุณสมบัติและเกียรติคุณที่น่านับถือและเป็นที่ยอมรับของแวดวงนักวิชาการและสามัญชนทั่วไป เช่นคุณสมบัติทางด้านการศึกษา คุณสมบัติทางด้านประสบการณ์การทำงานประสบการณ์เผยแผ่ หรือผลงานนิพนธ์ที่เผยแผ่สู่สังคมจำนวนมากมายกว่า 100 เรื่อง ซึ่งผลงานนิพนธ์ที่เป็นที่ประจักษ์ทำให้ประชาชนรู้จักตัวตนของนามปากกาที่มีชื่อว่า “ว.วชิรเมธี” ก็คือผลงานนิพนธ์เรื่อง “ธรรมะติดปีก” ซึ่งได้รับการนำไปดัดแปลงเป็นละครโทรทัศน์ทางไทยทีวีสีช่อง 3 ในปี พ.ศ. 2547 อีกทั้งยังได้รับรางวัลจากสถาบันต่าง ๆ กว่าสิบรางวัล ซึ่งรางวัลเหล่านี้เป็นแรงบันดาลใจให้ท่าน ว. วชิรเมธี สร้างผลงานชิ้นเอกที่มีคุณภาพและตีแผ่สู่สังคมอีกมากมาย ซึ่งผลงานนิพนธ์แต่ละเล่มของท่านนั้น เป็นที่ยอมรับ และได้รับคำนิยมจากนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิมากมาย ดังที่คุณธนาคม พจนาพิทักษ์ อดีตบรรณาธิการบริหารนิตยสารชีวจิต ได้เขียนคำนิยมไว้ในหนังสือธรรมะติดปีก (ว.วชิรเมธี, 2552ก, น. 10) ว่า

> คงไม่ใช่เรื่องง่ายนักที่จะเขียนบทความเกี่ยวกับธรรมะให้ได้รับความนิยมและสนอกสนใจจากผู้อ่าน ผู้ที่จะทำสำเร็จนั้น ในทัศนะของข้าพเจ้ามองว่าอย่างน้อยตัวผู้เขียนจะต้องมีศักยภาพในสี่ด้าน คือ 1) ศึกษาธรรมะมาอย่างรู้ลึกรู้จริง ทำให้ผู้อ่านเชื่อเถือ 2) มีข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์ ทำให้ผู้อ่านอยากเรียนรู้ 3) มีจุดเน้น มีประเด็นที่ชวนคิด เพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านได้เกิดการครุ่นคิดใคร่ครวญปรับเปลี่ยนตนเพื่อน้อมนำหลักธรรมะไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน 4) สามารถใช้ถ้อยคำภาษาสำนวนในระดับที่จูงใจชวนให้ติดตามอ่านจนจบ

ดังนั้นหลักการและวิธีการเผยแผ่พุทธธรรมของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) ได้เปล่งประกายฉายสะท้อนให้เห็นศักยภาพข้างต้นพอสมควร อีกทั้งท่านยังมีคุณสมบัติที่สำคัญหลายประการ คือ เป็นพระนักวิชาการทางพระพุทธศาสนา เป็นพระนักทฤษฎี เป็นพระนักปฏิบัติ และเป็นพระนักเผยแผ่ธรรมะชื่อดังในสมัยนิยมปัจจุบันที่พยายามประยุกต์หลักพุทธธรรมให้เข้ากับสถานการณ์ของสังคมบ้านเมือง ซึ่งเรียกว่า ธรรมประยุกต์ ในการจรรโลงจิตใจประชาชนให้สนใจในหลักพุทธธรรม ซึ่งท่านมีประวัติและผลงาน ที่น่าสนใจและน่าศึกษาดังนี้คือ ท่านเกิดเมื่อวันที่ 29

มกราคม พ.ศ. 2516 ณ บ้านครึ่งใต้ ตำบลครึ่ง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ในครอบครัวเกษตรกร พอท่านเรียนจบระดับประถมศึกษาแล้วก็ได้บรรพชาเป็นสามเณรที่วัดครึ่งใต้ ในขณะเป็นสามเณรท่านเรียนจบหลักสูตรนักธรรมชั้นเอกและเปรียญธรรม 6 ประโยค พอท่านอายุครบ 21 ปี ท่านก็ได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุที่วัดบ้านเกิดของท่านและได้ย้ายเข้ามาจำพรรษาที่วัดเบญจมบพิตร กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีต่อจนสำเร็จเป็นเปรียญธรรม 9 ประโยค นอกจากการศึกษาทางธรรรมแล้ว ท่านยังจบการศึกษาทางโลกด้วยคือ ท่านสำเร็จการศึกษาเป็น “ศึกษาศาตรบัณฑิต” (สังคม-มัธยมศึกษา) จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และ “พุทธศาสตรมหาบัณฑิต” จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หลังจากสำเร็จการศึกษาทั้งทางธรรมและทางโลกแล้ว ท่านก็อุทิศตนให้กับการทำงานเป็นอาจารย์พิเศษที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และทำงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยการเขียน การเทศน์ การสอน การบรรยาย จนเป็นที่รู้จักกันดีจากผลงานธรรมประยุกต์ในชุด “ธรรมะติดปีก” และปัจจุบันท่านมีผลงานด้านการเขียนมากกว่า 120 เล่ม และยังมีผลงานด้านสื่ออื่น ๆ อีกมากมาย เช่น รายการโทรทัศน์ รายการวิทยุ เป็นต้น นอกจากงานสอนแล้ว ท่านยังมีงานสร้างด้วย งานสร้างของท่านคือ ใน พ.ศ. 2550 ท่านได้ก่อตั้งสถาบันวิมุตตยาลัย อันเป็นสถาบันการศึกษาทางเลือกเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและพัฒนาสันติภาพโลก และท่านยังได้ก่อตั้งศูนย์วิปัสสนาสากลไร่เชิญตะวัน และก่อตั้งเว็บไซต์ www.dhammatoday.com ในปีพ.ศ. 2552 ด้วย ด้วยเหตุผลในการอุทิศตนทำงานเพื่อพระพุทธศาสนาดังที่กล่าวมา ทำให้ท่านได้รับรางวัลและเกียรติคุณจากหน่วยงาน องค์กร และสถาบันต่าง ๆ มากมาย ในทั้งและต่างประเทศ ไม่น้อยกว่า 15 รางวัล ปัจจุบันท่านพำนักอยู่ที่ ศูนย์วิปัสสนาสากลไร่เชิญตะวัน ตำบลห้วยสัก อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย เพื่อสอนสมาธิภาวนาแก่ชาวไทยและชาวต่างประเทศ และเขียนหนังสือธรรมะ อีกทั้งยังเป็นผู้ก่อตั้งและอธิการบดีของ “มหาวิชชาลัยพุทธเศรษฐศาสตร์” ซึ่งเป็นสถาบันประยุกต์พุทธศาสนากับเกษตรกรรมธรรมชาติ และพลังงานทางเลือกโดยมุ่งหวังให้สถาบันดังกล่าวเป็น “ทางเลือก ทางหลัก และทางรอด” ของมนุษยชาติในศตวรรษที่ 21

เหตุผลดังกล่าวเบื้องต้น น่าจะเป็นเหตุผลสำคัญที่ผู้วิจัยจะนำแนวทางการเผยแผ่พุทธธรรมของท่านมาศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวกับการเผยแผ่พุทธศาสนา เพื่อเป็นประโยชน์ในแนวทางการปฏิบัติสำหรับบุคคลที่สนใจใฝ่ในธรรม เพื่อธำรงพระพุทธศาสนาให้ยืนยงคงอยู่ในสังคมไทย และสังคมโลกาภิวัฒน์ต่อไป

1.4 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.4.1 เพื่อศึกษารูปแบบการนำเสนองานนิพนธ์ในการเผยแผ่พุทธธรรมของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี)

1.4.2 เพื่อศึกษาแนวคิดและภาษาที่ใช้ในการโน้มน้าวใจในการเผยแผ่พุทธธรรมในงานนิพนธ์ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี)

1.5 คำถามนำวิจัย

1.5.1 รูปแบบการตั้งชื่อหัวข้อเรื่องในผลงานนิพนธ์ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) มีรูปแบบการนำเสนอด้วยวิธีการอย่างไร ?

1.5.2 กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าที่พบในผลงานนิพนธ์ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) มีรูปแบบการนำเสนอด้วยวิธีการอย่างไร ?

1.5.3 กลยุทธ์การสื่อสารที่พบในผลงานนิพนธ์ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) ประกอบด้วยกลยุทธ์การสื่อสารเพื่อจูงใจในลักษณะใดบ้าง ?

1.6 วิธีดำเนินการวิจัย

ศึกษาค้นคว้าจากข้อมูลปฐมภูมิ อันได้แก่ พระไตรปิฎก กับทฤษฎีการสื่อสารและการใช้ภาษาตลอดถึงเอกสารที่เกี่ยวข้อง จากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลผลงานนิพนธ์ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่จำนวน 13 เล่ม โดยนำมาวิเคราะห์ในกรอบภาษา และกลวิธีถ่ายทอดผ่านอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า และกลยุทธ์การสื่อสารเพื่อจูงใจ

1.7 ขอบเขตการวิจัย

1.7.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผลงานนิพนธ์ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี ชุด ธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ ในเครือสำนักพิมพ์อมรินทร์ จำนวน 13 เล่ม ได้แก่ ธรรมะติดปีก, ธรรมะหลับสบาย, ธรรมะดับร้อน,

ธรรมะบันดาล, ธรรมะทำไม, ธรรมะเกร็ดแก้ว, ธรรมะสบายใจ, ธรรมะทอรัก, ธรรมะงอกงาม, ธรรมะน้ำเอก, ธรรมะคลายใจ, ธรรมะพารวย, และธรรมศักดิ์สิทธิ์

1.7.2 นิยามศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัย

การวิเคราะห์ หมายถึง การจำแนก แยะแยะ องค์ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกเป็นส่วน ๆ เพื่อค้นหาว่าทำมาจากอะไร มีองค์ประกอบอะไร ประกอบขึ้นมาได้อย่างไร เชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2553, น. 2)

รูปแบบการนำเสนอ หมายถึง การนำเสนอใน 3 ลักษณะตามกรอบในการวิเคราะห์ คือ 1) รูปแบบการตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหาและบทความต่าง ๆ 2) รูปแบบกลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า และ 3) รูปแบบกลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ

กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการหรือกลอุบายต่าง ๆ ที่นำมาใช้เพื่อให้ประสบความสำเร็จ

การสื่อสาร คือ กระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารระหว่างบุคคลต่อบุคคลหรือบุคคลต่อกลุ่ม โดยใช้สัญลักษณ์ สัญญาณ หรือพฤติกรรมที่เข้าใจกันโดยมีองค์ประกอบคือ ผู้ส่ง ข้อมูลข่าวสาร สื่อ และผู้รับ (วิภาวิน โมสูงเนิน, 2553, น. 10)

พุทธธรรม หมายถึง ธรรมของพระพุทธเจ้า, ธรรมที่ทำให้เป็นพระพุทธเจ้า,ธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2548, น. 161-162)

การโน้มน้าวใจ หมายถึง การสื่อสารของมนุษย์ที่สร้างขึ้นมาเพื่อให้มีอิทธิพลเหนือผู้อื่นโดยการเปลี่ยนความเชื่อ ค่านิยมหรือทัศนคติ (อรวรรณ ปิลันธน์โอวาท, 2537, น. 3)

การเผยแผ่ หมายถึง การประกาศเพื่อการโน้มน้าวใจ ตลอดถึงการนำเสนอหลักพระธรรมคำสอนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเนื้อหาหลักธรรมคำสอนไปยังผู้รับสารในทุก ๆ ระดับ เช่น การเทศน์ การบรรยาย การเขียน (ในที่นี้การเผยแผ่มุ่งไปยังการเขียนเป็นสำคัญ)

ธรรมะประยุกต์ หมายถึง การผสมผสาน การเชื่อมโยงระหว่างแก่นสาระธรรม และศาสตร์ต่าง ๆ ได้อย่างกลมกลืน ซึ่งเป็นศาสตร์สมัยใหม่ที่ทันสมัยในสังคมปัจจุบัน

เวไนยสัตว์ หมายถึง สัตว์ผู้ควรแก่การแนะนำสั่งสอน,สัตว์ที่พึงแนะนำได้,สัตว์ที่พอดัดได้สอนได้ (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2548, น. 241)

โมกขธรรม หมายถึง ธรรมนำสัตว์ให้หลุดพ้นจากกิเลส,ความหลุดพ้น,นิพพาน (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2548, น. 201)

สังคายนา หมายถึง การสวดพร้อมกัน,การร้อยกรองพระธรรมวินัย,การประชุมตรวจชำระสอบทานและจัดหมวดหมู่คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าวางลงเป็นแบบแผนอันหนึ่งอันเดียว (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2548, น. 261)

ธรรมกถึก หมายถึง ผู้กล่าวสอนธรรม, ผู้แสดงธรรม, นักเทศน์ (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2548, น. 86)

ภาพพจน์ (Figures of Speech) หมายถึง ถ้อยคำที่ทำให้เกิดภาพหรือภาพในใจ (อวยพร พานิช และคณะ, 2548, น. 286-289)

ความหมายตรงหรือนัยตรง (Denotation) คือ ความหมายตรง ตามคำที่ปรากฏในพจนานุกรม หรือการรับรู้ของคนทั่ว ๆ ไป (อวยพร พานิช และคณะ, 2548, น. 286-289)

ความหมายนัยประหวัด หรือความหมายแฝง (Connotation) หมายถึง ความหมายของคำบางคำที่มีความหมายอื่น ๆ แฝงอยู่นอกจากความหมายตรง (อวยพร พานิช และคณะ, 2548, น. 286-289)

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.8.1 ได้ทราบและเข้าใจวิธีการนำเสนอโครงสร้างเนื้อหางานนิพนธ์ทั้งการตั้งชื่อหัวข้อเรื่องและกลวิธีการเขียนในการถ่ายทอดพุทธธรรมของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี)

1.8.2 ได้ทราบแนวคิด ภาษาและกลยุทธ์การสื่อสารที่ใช้ในการโน้มน้าวใจในการเผยแผ่พุทธธรรมในงานนิพนธ์ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี)

1.8.3 สามารถนำบทสรุปจากการวิเคราะห์ดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการสื่อสารธรรมะแก่คนรุ่นใหม่โดยพระสงฆ์หรือฆราวาสที่สนใจเผยแผ่พุทธธรรม

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิธีการเผยแผ่พุทธธรรมของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี): กรณีศึกษางานนิพนธ์ (หนังสือธรรมะ) ชุดธรรมะประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำมาเป็นกรอบในการศึกษา รวบรวมวิเคราะห์อภิปราย รวมทั้งการสรุปผล ดังนี้

2.1 แนวคิด

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการเผยแผ่พุทธธรรมในสมัยพุทธกาล

2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับพุทธธรรม

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับสารสื่อสาร

2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหา

2.2 ทฤษฎี

2.2.1 ทฤษฎีการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ

2.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิด

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการเผยแผ่พุทธธรรมในสมัยพุทธกาล

2.1.1.1 วิธีการเผยแผ่ของพระพุทธเจ้า

วิธีการเผยแผ่พุทธธรรมในสมัยพุทธกาล พระธรรมปิฎก (2542, น. 26 อ้างถึงในพระมหาสัญญา ปญฺญาวิจิตฺโต, 2543, น. 16-25) ได้แจกแจงถึงโครงสร้างรูปแบบของพุทธวิธีในการสอนต่าง ๆ ซึ่งสามารถสรุปประเด็นต่าง ๆ ได้ 5 ประการ คือ 1) คุณสมบัติผู้สอน 2) หลักทั่วไปในการสอน 3) ลีลาการสอน 4 อย่าง 4) วิธีสอนแบบต่าง ๆ 4 วิธี 5) กลวิธีและอุบายประกอบการสอน 10 ประการ

1) คุณสมบัติผู้สอน ในทางพระพุทธศาสนานั้น บุคคลผู้ถือว่าเป็นพระธรรมกถึก หรือนักเผยแผ่พุทธธรรมที่ดีจำเป็นต้องมีลักษณะคุณสมบัติซึ่งเป็นองค์ของกัลยาณมิตร 7 ประการ ดังพระพุทธพจน์ว่า

ปิโย ครุ ภาวนีโย วุตฺตา วจนกฺขโม
คมฺภีรญฺจ กถ กตฺตา โน จฏฺฐาเน นิโยชเย

(1) ปิโย คือ ทำตัวให้น่ารัก สร้างความเป็นกันเอง ทำให้ผู้ฟังอบอุ่นใจและมั่นใจได้

(2) ครุ คือทำตัวให้น่าเคารพ น่าศรัทธา

(3) ภาวนีโย คือทำตัวให้น่าเจริญใจ หมายถึงทรงภูมิธรรมภูมิปัญญาที่แท้จริง

(4) วัตตา คือ ฉลาดต่อการใช้คำพูด ที่ทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้

(5) วจนักขโม อดทนต่อถ้อยคำ และคำวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ ได้

(6) คัมภีรัญจ กถัง กัตตา คือ สามารถอธิบายหลักธรรมที่ลึกซึ้งให้ผู้ฟังเข้าใจได้

(7) โน จัฏฐาเน นิโยชเย คือ สร้างสัมมาทิฏฐิให้เกิดขึ้นกับผู้ฟัง เพื่อบรรลุถึงเป้าหมายที่ถูกต้องและแท้จริงได้

นอกจากนี้ แสง จันทร์งาม (2526, น. 24-30 อ้างถึงใน พระมหาบุญเลิศ ธมฺมทสฺสี, 2543, น. 13) ได้ศึกษาถึงคุณสมบัติของนักเผยแผ่ สรุปได้ว่าผู้สอนควรมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ คือ 1) มีความกรุณาเป็นพื้นฐานของจิต 2) ไม่ถือตัวหยิ่งยโส 3) มีความอดทน ใจเย็น 4) มีความยุติธรรม ไม่เห็นแก่หน้า 5) มีความรอบคอบ 6) มีความประพฤติน่าเคารพบูชา 7) รู้จักภูมิสติปัญญาของผู้ฟัง

2) หลักทั่วไปในการสอน ในการแสดงธรรมนั้น พระองค์ทรงใช้หลักการสอนให้เหมาะสมกับบุคคลประเภทต่าง ๆ โดยคำนึงเกี่ยวกับ (ก) เกี่ยวกับเนื้อหาหรือเรื่องที่สอน (ข) เกี่ยวกับตัวผู้เรียน (ค) เกี่ยวกับตัวการสอน ดังจะได้แจกแจงรายละเอียดดังนี้

(1) เกี่ยวกับเนื้อหาหรือเรื่องที่สอน ซึ่งมีรายละเอียดเป็นข้อ ๆ ดังนี้

(ก) สอนจากเรื่องที่ง่ายไปหาเรื่องที่เข้าใจยาก

(ข) สอนเนื้อเรื่องที่ผิวเผินธรรมดา ไปสู่เรื่องที่สุขุมลุ่มลึก

(ค) สอนให้เห็นจริง

(ง) สอนตรงเนื้อหา ตรงเรื่อง ตรงประเด็น

(จ) สอนมีเหตุผล ซึ่งสามารถตรึกตรองตาม จนเห็นจริงได้

(ฉ) สอนมุ่งประสิทธิผลที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้ฟังอย่างแท้จริง

(ช) สอนสิ่งที่เป็นประโยชน์ที่สามารถให้ผู้ฟังนำไปใช้ได้จริง

(2) เกี่ยวกับตัวผู้เรียน ซึ่งมีรายละเอียดเป็นข้อ ๆ ดังนี้

(ก) รู้ คำนึงถึง และสอนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

(ข) ปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมและตรงกับบุคคล

(ค) คำนึงถึงความพร้อมของบุคคลที่จะสอน

(ง) สอนโดยให้ผู้เรียนลงมือทำด้วยตนเอง เน้นจากประสบการณ์ตรง

(จ) การสอนด้วยความรู้สึกว่าผู้เรียนกับผู้สอนมีบทบาทร่วมกัน

(ฉ) เอาใจใส่บุคคลที่ควรได้รับความสนใจพิเศษเป็นรายบุคคล ๆ ไปตามสถานการณ์

(3) เกี่ยวกับตัวการสอน ซึ่งมีรายละเอียดเป็นข้อ ๆ ดังนี้

(ก) สร้างความประทับใจในจุดเริ่มต้นของการสอน

(ข) สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

(ค) สอนมุ่งเนื้อหา มุ่งเน้นประเด็นที่สอนเป็นสำคัญ ไม่กระทบตนและผู้อื่น

(ง) สอนโดยเคารพ คือ เคารพในตัวผู้สอนเอง เคารพในตัวผู้เรียน และเคารพในสิ่งที่สอน

(จ) ใช้ภาษาสุภาพ นุ่มนวล ชวนให้คล้อยตาม สละสลวย เข้าใจง่าย และนำไปปฏิบัติได้จริง

3) ลีลาการสอน

ลีลาในการสอนแต่ละครั้งของพระพุทธเจ้า มี 4 ประการ คือ 1) สันทัสสนา อธิบายให้เห็นชัดเจนแจ่มแจ้ง เหมือนจูงมือไปดูให้เห็นกับตา 2) สมาทปนา ชักจูงให้เห็นจริงด้วย ชวนให้คล้อยตามจนต้องยอมรับและนำไปปฏิบัติ 3) สมุตเตชนา เร้าใจให้แกล้วกล้า บังเกิดกำลังใจ ปลุกใจให้มีอุตสาหะแข็งขัน มั่นใจว่าจะทำให้สำเร็จ ทนต่อความเหนื่อยยาก 4) สัม-ปหังสนา ชโลมใจให้แช่มชื่น ร่าเริง เบิกบาน ฟังไม่เบื่อ และเปี่ยมด้วยความหวัง เพราะเห็นประโยชน์ในการปฏิบัติ สรุปง่าย ๆ ว่า ใช้หลัก 4 ส ซึ่งถอดเป็นภาษาไทยที่เข้าใจง่าย ๆ คือ แจ่มแจ้ง จูงใจ แกล้วกล้า ร่าเริง

4) วิธีสอนแบบต่าง ๆ

วิธีสอนของพระพุทธเจ้า มีหลายวิธีด้วยกัน แต่ที่ทรงใช้บ่อย ได้แก่วิธีต่อไปนี้ 1) แบบสากัจฉา หรือการสนทนา 2) แบบบรรยาย 3) แบบถามตอบปัญหา ซึ่งในการ

ถามตอบปัญหานั้น พระพุทธเจ้าทรงสอนให้พิจารณาดูลักษณะของปัญหาและวิธีการตอบไว้ 4 ประการ คือ 1) เอกังสพยากรณียปัญหา (ปัญหาที่ควรตอบโดยตรงในทันที) 2) ปฏิปุจฉาพยากรณียปัญหา (ปัญหาที่ควรย้อนถามก่อนแล้วจึงตอบ) 3) วิภัชชพยากรณียปัญหา (ปัญหาที่ควรจะแยกแยะตอบเป็นส่วน ๆ ไป) 4) ฐปนียปัญหา (ปัญหาที่ไม่ควรตอบ หรือควรเพิกเฉยปัญหานั้นไว้)

5) กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า

(1) *การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ* การยกตัวอย่างประกอบคำอธิบายและการเล่านิทานประกอบ ช่วยให้เข้าใจความหมายได้ง่ายและชัดเจน ช่วยให้จำได้อย่างแม่นยำ เห็นจริง และเกิดความเพลิดเพลิน ทำให้การเรียนการสอนมีรสยิ่งขึ้น ซึ่งเรื่องเล่าและตัวอย่างที่ยกมานั้น เป็นเรื่องหรือเนื้อหาที่เชื่อมโยงได้อย่างกลมกลืน และเข้ากับเหตุการณ์และเรื่องที่สอนได้อย่างสนิท

(2) *การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา* ช่วยทำให้เรื่องที่ลึกซึ้งที่เข้าใจยากกลายเป็นเรื่องที่เข้าใจง่าย โดยเฉพาะมักใช้ในการอธิบายสิ่งที่เป็นนามธรรมเปรียบให้เห็นชัดด้วยสิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น "ผู้ถ่มน้ำลายรดฟ้า น้ำลายนั้นจะกลับตกลงมา รดหน้าตัวเอง อย่างไม่ต้องสงสัย" ซึ่งหมายถึง บุคคลผู้กล่าวร้ายหรือนินทาบุคคลอื่นที่ไม่มีภัย บุคคลนั้นย่อมได้รับโทษนั้นเสียเอง

(3) *การใช้อุปกรณ์การสอน* หมายถึงการใช้วัตถุสิ่งของที่มีในธรรมชาติ หรือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ผู้คนใช้กันอยู่ เช่น ต้นไม้ แม่น้ำ หรือแหล่งธรรมชาติอื่น ๆ

(4) *การทำเป็นตัวอย่างหรือสาธิตให้ดู* หมายถึง การลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้พุทธบริษัทเห็นเป็นตัวอย่าง โดยที่ไม่ต้องใช้คำสอนมากมาย

(5) *การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่* ซึ่งเป็นเรื่องของความสามารถในการใช้ภาษาผสมกับปฏิภาณ เช่น ครั้งหนึ่งที่พระพุทธเจ้าทรงโต้วาทะกับเวรัญชพราหมณ์ โดยเปลี่ยนจากคำด่าคำบริภาษของพราหมณ์ เป็นคำสอนในทางพระพุทธศาสนาได้

(6) *อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล* หมายถึง พระพุทธองค์มีการคัดเลือก คัดสรรบุคคลผู้ที่จะสอนก่อน เช่น ระดับสติปัญญา สถานะ ความพร้อมในตำแหน่ง หน้าที่ และผลสืบเนื่องหลังจากการสอน เพื่อให้ได้รับประสิทธิผลในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้กว้างไกล

(7) *การรู้จักจังหวะและโอกาส* หมายถึง การรอความพร้อมของผู้เรียน เช่น ความใคร่อยากรู้อยากเห็น ความสนใจ ความใส่ใจของผู้เรียน เช่น ในวันมาฆบูชาที่มีพระสงฆ์จำนวน 1250 รูปมาประชุมพร้อมกันโดยมิได้นัดหมาย พระพุทธเจ้าก็ทรงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์ เป็นต้น

(8) *ความยืดหยุ่นในการใช้วิธีการ* หมายถึง ยืดหยุ่นในตัวผู้สอนเอง ยืดหยุ่นในตัวผู้เรียน และยืดหยุ่นในเนื้อหาที่สอน เพราะถ้าผู้สอนสอนอย่างไม่เอาตัวตนไปทับถม

ผู้เรียน ก็จะเกิดผลสำเร็จในการเรียนรู้เป็นสำคัญสุด ควรปรับเนื้อหาที่สอนโดยการใช้กลวิธีให้ได้ผลดีที่สุด จนบางคราวสมควรข่มก็ข่ม บางคราวสมควรโอนอ่อนผ่อนตามก็ยอมตาม สมควรขัดก็ขัด สมควรคล้อยตามก็คล้อยตาม สมควรปลอบก็ปลอบ ดังพระพุทธพจน์ที่ว่า "เราย่อมฝึกคนด้วยวิธีอ่อนละมุนละไมบ้าง ด้วยวิธีรุนแรงบ้าง ด้วยวิธีที่ทั้งอ่อนละมุนละไม และทั้งรุนแรงปนกันไปบ้าง"

(9) *การลงโทษและการให้รางวัล* ตามปกติแล้วการใช้อำนาจลงโทษไม่ใช่วิธีการฝึกคนของพระพุทธเจ้า ถ้าหากจะมีการลงโทษก็คือการลงโทษตนเองซึ่งมีทั้งในทางพระธรรมและพระวินัย ส่วนการให้รางวัล ก็คือทรงใช้การชมเชยยกย่อง แต่ก็เป็นไปในรูปการยอมรับคุณงามความดีของผู้นั้น แต่ไม่ให้เป็นการเปรียบเทียบข่มคนอื่น บางทีทรงข่มเพื่อให้ถือเป็นตัวอย่าง หรือเพื่อแก้ความเข้าใจผิด ให้ตั้งทัศนคติที่ถูกต้อง เช่น กล่าวชมพระนันทะ กล่าวตำหนิพระฉันนะ เป็นต้น

(10) *กลวิธีแก้ปัญหาเฉพาะหน้า* ซึ่งเป็นวิธีที่พระพุทธเจ้าทรงอาศัยพระปรีชาญาณและปฏิภาณในการแก้ปัญหาในต่างคราว ต่างวาระ ต่างบุคคล ในแต่ละสถานการณ์นั้น ๆ

สำหรับกลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าทั้ง 10 ประการเบื้องต้นที่กล่าวมานั้น จากการศึกษาแล้วผู้วิจัยเห็นว่า สามารถนำไปเป็นกรอบในการวิเคราะห์เนื้อหาในงานนิพนธ์ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี ได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำกลวิธีทั้ง 10 ประการดังกล่าวนำมาเพื่อเป็นกรอบในการวิจัย ในกรอบการวิเคราะห์ที่ 2

2.1.1.2 องค์แห่งพระธรรมกถึก

พระมหาบุญเลิศ ธมฺมทสฺสี (2543, น. 16) ได้กล่าวถึงองค์แห่งพระธรรมกถึก ซึ่งหมายถึง องค์ประกอบหรือคุณสมบัติของบุคคลผู้ควรแก่การแสดงธรรมไว้ว่า "อานนท์ การแสดงธรรมให้คนอื่นฟัง มิใช่สิ่งที่กระทำได้ง่าย ผู้แสดงธรรมแก่คนอื่น พึงตั้งธรรม 5 อย่างไว้ในใจ คือ 1) เราจักกล่าวไปตามลำดับ 2) เราจักกล่าวยกเหตุผลมาแสดงให้เข้าใจ 3) เราจักแสดงด้วยอาศัยความเมตตา 4) เราจักไม่แสดงเพราะเห็นแก่อามิส 5) เราจักแสดงไปโดยไม่กระทบตนและคนอื่น"

นอกจากนี้ การแสดงธรรมแต่ละครั้งนั้น ผู้แสดงธรรมจำเป็นต้องคำนึงถึงระดับสติปัญญาหรือความรู้ของผู้ฟัง ว่าเหมาะสมแก่เวลา เหมาะสมแก่บุคคลผู้จะรับฟังหรือไม่ ซึ่งระดับสติปัญญาของผู้ฟังนั้น พระธรรมปิฎก (2548, น. 112) ได้ชี้แจงไว้ตามหลักพระพุทธศาสนาว่ามี 4 ระดับ ได้แก่ "1) อุคฆฏิตัญญู ผู้รู้เข้าใจได้ฉับพลัน แต่พอท่านยกหัวข้อขึ้นแสดง 2) วิปจิตัญญู ผู้รู้เข้าใจต่อเมื่อท่านขยายความ 3) เนยยะ ผู้ที่พอจะแนะนำต่อไปได้ 4) ปทปรมะ ผู้ได้แค่ตัวบทคือถ้อยคำเป็นอย่างยิ่งไม่อาจเข้าใจความหมาย" ซึ่งอีกนัยหนึ่งพระอรรถกถาจารย์ได้เปรียบบุคคล 4 จำพวกนี้เป็นเช่นกับดอกบัว 4 เหล่าตามลำดับความสูงต่ำของระดับดอกบัว คือ 1) ดอกบัวที่อยู่พ้น

น้ำ รอแสงอาทิตย์พร้อมจะเบ่งบานในวันนี้ 2) ดอกบัวปริ่มเสมอน้ำ ซึ่งจะเบ่งบานในวันพรุ่งนี้ 3) ดอกบัวที่ยังอยู่ในน้ำ ซึ่งยังไม่พ้นจากน้ำ และพร้อมจะเบ่งบานในวันต่อ ๆ ไปในภายหน้า 4) ดอกบัวที่จอมจมอยู่ในน้ำ ซึ่งไม่มีวันพ้นจากตม และจะเป็นอาหารของปลาและเต่าในที่สุด

2.1.1.3 จุดมุ่งหมายในการสอน

พระมหาบุญเลิศ ธมฺมทสฺสี (2543, น. 13-16) ได้ศึกษางานของพระราชวรมุนีในเรื่องเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งได้แยกเป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้คือ 1) ทรงสอนเพื่อให้ผู้ฟังรู้แจ้งประจักษ์จริง อีกทั้งเป็นประโยชน์อย่างแท้จริงในการนำไปประพฤติปฏิบัติ และเห็นผลจากการปฏิบัติได้จริง 2) ทรงสอนเพื่อให้ผู้ฟังหรือผู้เรียนรู้ยิ่งเห็นจริงตามหลักเหตุผล มีที่มาที่ไป และมีผลลัพธ์ในการปฏิบัติที่ชัดเจน ซึ่งทำให้ผู้ฟังสามารถตริตรองตามได้ด้วยตนเอง 3) ทรงสอนเพื่อให้ผู้ฟังเห็นผลของการสอนอย่างมหัศจรรย์ คือผู้ฟังได้รับผลของการปฏิบัติตามสมควรแก่การปฏิบัติของตนเองได้อย่างสมเหตุสมผล คือ ตระหนักได้ชัด ปฏิบัติได้จริง และเห็นผลได้จริง

2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับพุทธธรรม

ความหมายของคำว่า “พุทธธรรม” นั้น พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), (2548, น. 161-162) ได้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) ธรรมของพระพุทธเจ้า พระคุณสมบัติของพระพุทธเจ้า 2) ธรรมที่ทำให้เป็นพระพุทธเจ้า 3) ธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ คือ สติปัฏฐาน 4 มรรคมีองค์ 8 ขันธ์ 5 เป็นต้น อีกทั้งคำว่า “พุทธธรรม” นั้น สามารถสรุปได้ 2 อย่าง ในลักษณะทั่วไปดังนี้

> 1) แสดงหลักความจริงสายกลาง ที่เรียกว่า ‘มัชเฌนธรรม’ หรือเรียกเต็มว่า ‘มัชเฌนธรรมเทศนา’ เป็นความจริงของธรรมชาติ ซึ่งจะนำมาใช้ในชีวิตจริงเท่านั้นไม่มีส่วนในการส่งเสริมความพยายามที่จะเข้าถึงสัจธรรมด้วยความจริงทางปรัญชา 2) แสดงข้อปฏิบัติสายกลาง ที่เรียกว่า ‘มัชฌิมาปฏิปทา’ เป็นหลักสำคัญในการครองชีวิต ไม่งมงายกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2545, น. 6)

นอกจากนี้ พระพรหมคุณาภรณ์ยังแบ่งประเภทของพุทธธรรมไว้เป็น 2 ส่วน คือ สัจธรรม และ จริยธรรม แล้วกำหนดความหมายขึ้น โดยกำหนดให้สัจธรรม คือ สภาวะความเป็นจริง รูปลักษณ์ ธรรมชาติต่าง ๆ ส่วนจริยธรรม คือ ข้อประพฤติปฏิบัติทั้งหมด ซึ่งหมายถึงการนำเอาความรู้ความเข้าใจในสัจธรรมนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ประเด็นสำคัญอยู่ที่ว่า ในการแสดงพุทธธรรมในแต่ละครั้ง เพื่อนเน้นความรู้ ความเข้าใจ และนำไปปฏิบัติให้เห็นผลได้จริง

ดังนั้น จึงควรแสดงควบคู่กันไปทั้งสัจธรรมและจริยธรรม จึงจะได้ชื่อว่าได้ศึกษาพุทธธรรมอย่างแท้จริง

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), (2545, น. 9) ยังกล่าวอีกว่า คัมภีร์พระพุทธศาสนา คือ พระไตรปิฎกบาลี เป็นแหล่งที่มาที่ให้ความหมายของหลักพุทธธรรม เพราะเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป และมีเนื้อหาที่แม่นยำและสมบูรณ์ที่สุด ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะได้แสดงแผนภูมิแสดงโครงสร้างของพระไตรปิฎก ซึ่งมีทั้งหมด 3 ส่วนใหญ่ ๆ รวมทั้งหมด 45 เล่ม ได้ดังนี้

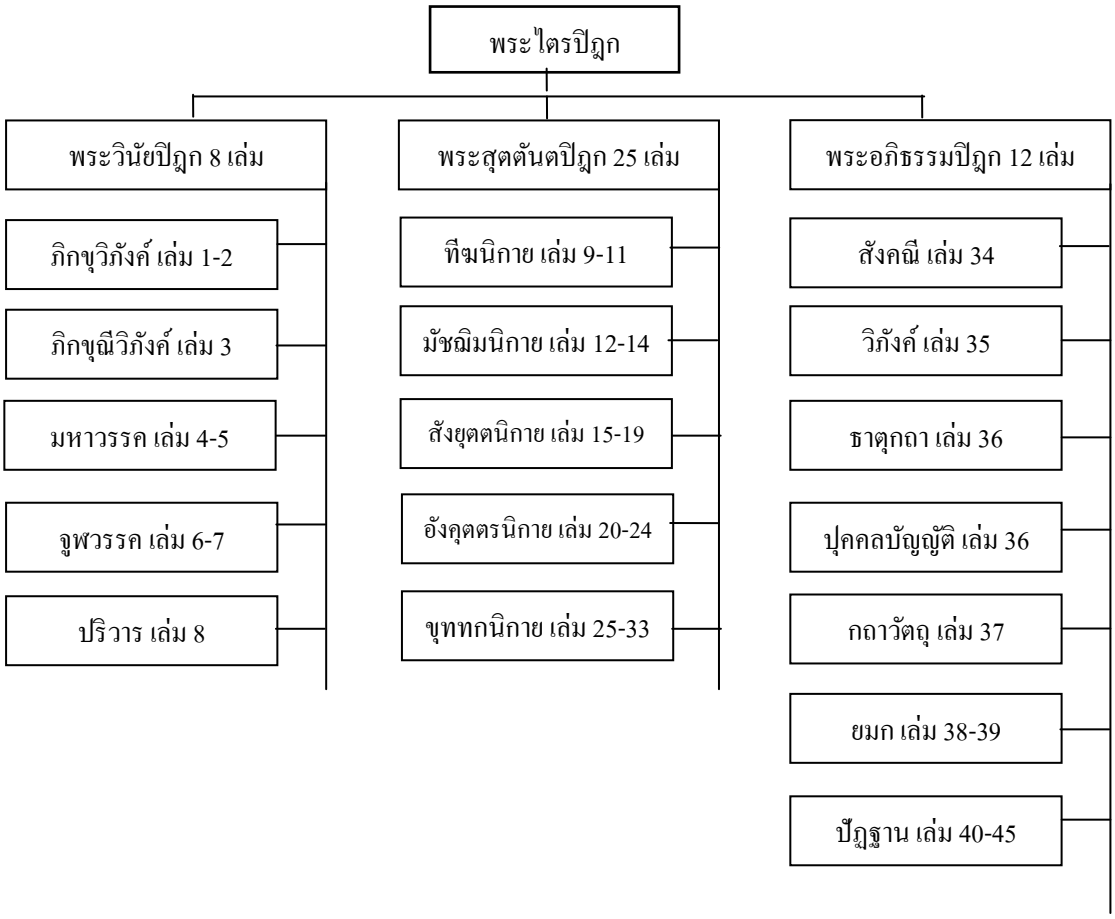

แหล่งที่มา: คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2553, น. 21-23.

พระมหาไพศาล วิสาโล, (2550, น. 46) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ “พุทธธรรม” ไว้ว่า พุทธธรรมนั้นมีหลักการว่า ความจริงจะดำรงอยู่เป็นกลาง ๆ ในตัวของมันเองอยู่แล้ว ซึ่งแท้ที่จริงแล้วก่อนสมัยปฐมพุทธกาลนั้น ความจริงมันก็ดำรงคงอยู่ของมันอยู่แล้วตามธรรมชาติ พระพุทธเจ้าเป็นผู้ทรงค้นพบสัจธรรมความจริงหรือปรากฏการณ์ธรรมชาตินี้แล้ว นำมาแสดงต่อเวไนยสัตว์ให้ค้นพบความเป็นจริงดังกล่าวนั้น ซึ่งความเป็นจริงที่แท้จริงนั้น เป็นไปตามเหตุปัจจัยตามธรรมชาติ

ไม่ได้เกิดจากอำนาจของสิ่งอื่นใดทั้งสิ้น ซึ่งถ้าหากว่าเราสามารถมองความจริงอย่างเป็นกลางตามเหตุปัจจัยตามที่มันเป็นแล้ว จะทำให้เราเข้าใจ และเข้าถึงการหลุดพ้นทางจิตและปัญญาได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดในทางพระพุทธศาสนา

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับสารสื่อสาร

2.1.3.1 ภาษากับการเขียน

อวยพร พานิช และคณะ (2548, น. 163-185) ได้กล่าวสรุปถึงวัตถุประสงค์ของการสื่อสารซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ส่งสารจะต้องตั้งเป้าหมายในการสื่อสารในแต่ละครั้ง ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารชนิดใดก็ตาม วัตถุประสงค์ดังกล่าวมี 3 ประการ คือ 1) การสื่อสารเพื่อให้ข้อมูลข่าวสาร คือ การส่งต่อ ถ่ายโอน เรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ ไปยังผู้รับสาร เพื่อมุ่งให้ผู้รับสารมีความรู้ความเข้าใจในสารที่ผู้ส่งสารส่งไป 2) การสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ คือ การสื่อสารเพื่อเปลี่ยนแปลงแนวคิด มุมมอง ความเชื่อ ทัศนคติของผู้รับสาร เพื่อให้ผู้รับสารคล้อยตาม และปฏิบัติตาม 3) การสื่อสารเพื่อความบันเทิง คือ มุ่งให้ความเพลิดเพลินสนุกสนานเบิกบานใจของผู้รับสาร เพื่อให้เกิดจินตนาการในการเรียนรู้ การที่นักเขียนทุกคนจะเชี่ยวชาญในการเขียนนั้นผู้เขียนต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจกระบวนการเขียน ซึ่งประกอบไปด้วย 3 กระบวนการคือ 1) กระบวนการก่อนการเขียน 2) กระบวนการระหว่างการเขียน 3) กระบวนการหลังจากเขียน

1) กระบวนการก่อนการเขียนเพื่อการสื่อสาร

นักเขียนที่ดีจะต้องมีการฝึกฝนจนเกิดทักษะความชำนาญก่อนที่จะเขียนเพื่อการสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วย 1) การฝึกความสามารถในการเขียน และ 2) การศึกษาวัตถุประสงค์ในการเขียน

2) ระหว่างการเขียนเพื่อการสื่อสาร

ผู้เขียนต้องศึกษาและทำความเข้าใจใน 2 ประเด็น คือ เนื้อหาที่จะเขียนและวิธีการเขียน ซึ่งเนื้อหาที่จะเขียนนั้นเป็นเนื้อหาที่เป็นที่ต้องการในช่วงเวลานั้นและเป็นจุดสนใจของผู้อ่าน ส่วนวิธีการเขียนนั้น ผู้เขียนจะต้องศึกษาประเด็นปลีกย่อย 2 ประเด็น คือ 1) หลักการเขียน ซึ่งประกอบไปด้วยการวางโครงเรื่องของงานเขียนและบทสรุปของการเขียน 2) รูปแบบการเขียนเฉพาะอย่าง

3) หลังการเขียนเพื่อการสื่อสาร

คือการทบทวนผลงานการเขียนเพื่อศึกษาหาจุดเด่นจุดด้อย เพื่อหาแนวทางแก้ไขและปรับปรุง พัฒนางานเขียนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งวิธีการนี้ทำได้โดยการที่ผู้เขียนต้องเปิดใจกว้างยอมรับคำติชมวิพากษ์วิจารณ์ผลงานของผู้เขียนเองอย่างเสรี เพื่อให้คำวิจารณ์เหล่านั้นเป็นกระจกเงาและกระบอกเสียงในการที่จะนำมาแก้ไขงานเขียนให้มีคุณภาพและสมบูรณ์ต่อไป

อวยพร พานิช และคณะ (2548, น. 181-185) ยังกล่าวถึง การเขียนเพื่อจูงใจหรือโน้มน้าวใจไว้ว่า การเขียนเพื่อจูงใจหรือโน้มน้าวใจนั้น มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความสนใจ ใส่ใจ เข้าใจตลอดถึงรู้สึกคล้อยตามทิศทางที่ผู้เขียนต้องการที่จะให้เป็น ซึ่งทำให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจ มีทัศนคติที่ดี และพร้อมที่จะปฏิบัติตามในสิ่งที่อ่านนั้น ซึ่งจากการศึกษาโดยทั่วไปแล้ว เป้าหมายในการจูงใจมี 3 ประการ คือ 1) การจูงใจเพื่อให้คล้อยตามตามแนวคิดของผู้จูงใจ 2) การจูงใจเพื่อเปลี่ยนทัศนคติ กระตุ้นและเร้าความรู้สึกตามที่ผู้จูงใจต้องการอยากจะให้เป็น และ 3) การจูงใจเพื่อให้เกิดการกระทำ คือ การสร้างพลัง และแรงบันดาลใจให้ผู้ถูกจูงใจลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งมีวิธีการปฏิบัติดังนี้ คือ 1) แจ้งให้ทราบอย่างชัดเจนว่าจะชักชวนให้ทำอะไร 2) อธิบายให้เข้าใจโดยละเอียดว่าสิ่งที่ชักชวนหมายถึงอะไร มีลักษณะอย่างไร และเป็นอย่างไร 3) ชี้แจงตามเหตุผลว่า ถ้าทำตามที่ชักชวนจะมีผลดีต่อตนเอง และส่วนรวมอย่างไรบ้าง 4) ชี้แจงว่า ถ้าไม่ทำตามที่ชักชวน จะเกิดผลเสียอย่างไรบ้าง 5) พยายามชี้แจงให้ผู้รับการชักชวนเห็นด้วย และพร้อมที่จะทำตามได้ในทันที และ 6) ให้เสรีภาพทางความคิดของผู้ถูกชักชวน ด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้รับการชักชวนคิดเองว่า ควรจะคล้อยตามหรือปฏิบัติตามหรือไม่

2.1.3.2 วิธีการเขียนเพื่อจูงใจ มีวิธีการใหญ่ ๆ 4 วิธี คือ

1) การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นเรื่องที่มีลักษณะ 2 ลักษณะ คือ เรื่องที่เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วของคนทั่วไป และเรื่องที่เป็นเรื่องใหม่ ๆ ที่ไม่เคยได้ยินได้ฟังมาก่อน จากนั้นจึงเป็นการแสดงเหตุผลเชื่อมโยงสนับสนุนให้กลมกลืนและสรุปผลเพื่อแสดงให้เห็นจริง โดยที่เหตุผลที่ยกมาอ้างหรือสนับสนุนนั้น จะต้องมีความเชื่อมโยง กลมกลืนสัมพันธ์กันอย่างสอดคล้องกับเรื่องหรือข้อเสนอที่ต้องการพิสูจน์ ซึ่งมีรูปแบบหรือวิธีการให้เหตุผลอยู่ 3 วิธี ได้แก่

(1) วิธีนิรนัย (Deductive) คือ เป็นการอ้างอิงสิ่งที่คนส่วนมากยอมรับอยู่แล้วเป็นพื้นฐานมาก่อน เพื่อสนับสนุนข้อเสนอใหม่ที่อ้างขึ้น ให้มีน้ำหนักน่าเชื่อถือขึ้น เช่น *อาหารทำให้ร่างกายของคนเราเจริญเติบโต...เป็นอาหารสำเร็จรูปอย่างใหม่ที่สร้างความเจริญเติบโตให้กับร่างกายเช่นกัน* เป็นต้น

(2) วิธีอุปนัย (Inductive) คือ เป็นการอ้างถึงกรณีใดกรณีหนึ่งเพียงเฉพาะบางกรณีเท่านั้นเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่เป็นส่วนรวมในวงกว้าง (อ้างจากวงแคบสู่วงกว้าง) เพื่อทำให้เกิดความน่าเชื่อเถือ แต่ก็มีข้อจำกัดในวิธีนี้อยู่ว่า การเห็นตัวอย่างจากกรณีใดกรณีหนึ่งเฉพาะเพียงบางกรณีนั้น อาจทำให้นำไปสู่ข้อสรุปที่ผิดพลาดได้ เพราะทำให้ข้อสรุปไม่คลอบคลุมถึงวงกว้างได้ทั้งหมด จึงเป็นเหตุทำให้ลดทอนความน่าเชื่อถือลง เช่น *สมศักดิ์เป็นคนที่มีสุขภาพฟันแข็งแรง เขาแปรงฟันด้วยยาสีฟัน....พิสูจน์ให้เห็นได้ว่า ผู้ที่ใช้ยาสีฟันยี่ห้อนี้เท่านั้น จึงจะมีฟัน*

สมบูรณ์แข็งแรง จากตัวอย่างเบื้องต้น อาจมีข้อโต้แย้งว่า ผู้ที่ใช้ยาสีฟันชนิดอื่นก็สามารถมีสุขภาพฟันที่แข็งแรงได้

(3) วิธีสาเหตุสัมพันธ์ คือ เป็นความสัมพันธ์ของเหตุและผล ซึ่งอาจเรียงลำดับก่อนหลังแตกต่างกัน เช่น จากเหตุไปหาผล หรือจากผลไปหาเหตุ หรือจากผลหนึ่งไปหาผลหนึ่งก็ได้ เช่น

เหตุไปหาผล หนูจะต้องแปรงฟันทุกวัน ฟันหนูจะได้ไม่ผุ เป็นต้น

ผลไปหาเหตุ รถผมวิ่งได้เรียบ เพราะใช้น้ำมัน... เป็นต้น

2) การเร้าอารมณ์

อารมณ์เป็นแรงขับเคลื่อนซึ่งเป็นตัวเร้าไปสู่การกระทำของมนุษย์ หากว่าผู้อ่านมีภาวะเชิงอารมณ์ เช่น ทัศนคติ ความชอบ การเอาใจใส่ต่อเรื่องที่เขียนอยู่เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ย่อมเป็นการง่ายต่อการเร้าอารมณ์ผู้อ่าน เพื่อโน้มน้าวชักจูงไปในทางที่ผู้ส่งสารต้องการ ซึ่งเครื่องมือของการสื่อสารเชิงอารมณ์ที่ดีที่สุด คือ ภาษานั่นเอง

3) การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ

การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจนี้อาจจะเป็นชื่อเสียงของผู้เขียนเองซึ่งมีต้นทุนทางสังคม ในความเป็นที่รู้จักแพร่หลาย และนิยมชมชอบเป็นการส่วนตัว หรืออาจเป็นบุคคลอื่นที่ผู้เขียนอ้างถึงซึ่งมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักก็ได้ ซึ่งเป็นวิธีการที่ได้ผลสำหรับกลุ่มบุคคลผู้ต้องการบุคลาธิษฐาน เพื่อเป็นตัวอย่างยืนยันในสิ่งที่จูงใจนั้น ดังนั้นผู้เขียนจึงสามารถนำชื่อเสียงเหล่านั้นมาอ้างอิงเพื่อยืนยันให้เกิดความน่าเชื่อถือในการจูงใจได้

4) การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง

ตามปกติแล้วคนเรามักไม่ชอบให้ใครบังคับ และไม่ชอบให้คนอื่นบอกกล่าวอย่างตรงไปตรงมา ดังนั้นวิธีการเสนอแนะนี้เป็นการลดช่องว่างการขัดแย้งกันระหว่างผู้เสนอแนะ และผู้ถูกเสนอแนะ ซึ่งเป็นการจูงใจทางอ้อม ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่ช่วยให้การเสนอแนะได้ผล 4 แบบ ได้แก่

(1) การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน เช่น การใช้ภาษาให้ตรงกับวัยกับผู้อ่าน เช่นใช้ภาษาเด็กเมื่อผู้อ่านเป็นเด็ก ใช้ภาษาวัยรุ่นเมื่อผู้อ่านเป็นวัยรุ่นทันสมัย เช่นใช้คำว่า “ฟิน,บ่องตง,น่ารักอะ,น่ารักจุงเบย ” เป็นต้น ใช้ภาษาทางการเมื่อผู้อ่านอยู่ในแวดวงวิชาการ อีกทั้งผู้เขียนใช้คำสรรพนามที่บ่งบอกว่า มีความสนิทสนมเป็นกันเองกับผู้อ่าน เพื่อสร้างความไว้วางใจ เช่น อาจใช้คำว่า เรา ผม คุณ เธอ ท่าน เป็นต้น

(2) เสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย คือ การคำนึงถึงสภาวะทางอารมณ์ ความรู้สึก ความเชื่อ ความปรารถนาของผู้อ่านกลุ่มนั้น ๆ เช่น เสนอเรื่องให้ผู้สูงวัยอ่าน อาจต้องพูดถึงการใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า เป็นต้น

(3) สังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ และวัยของผู้อ่าน รวมทั้งมุมมองการมองโลกของผู้อ่านด้วย เพื่อปรับการเสนอแนะให้ตรงกับมุมมองของผู้อ่านกลุ่มนั้น ๆ สรุปสั้น ๆ ก็คือเสนอแนะให้ตรงกับมุมมองของผู้อ่าน เพื่อให้เกิดความเข้าใจได้ง่าย และจูงใจได้ง่าย

(4) ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ควรเสนอแนะในสิ่งที่ผู้เขียนถนัดและสร้างชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป เช่น เรื่องที่ผู้เขียนสามารถสร้างศรัทธาและความประทับใจให้กับผู้อ่านได้

นอกจาก 4 แบบ เบื้องต้นแล้ว ยังมีวิธีการจูงใจวิธีอื่น ๆ ซึ่งอาจนำมาประยุกต์ใช้ในงานเขียนเพื่อการจูงใจได้ เช่น 1) การอ้างหลักฐาน 2) การอ้างสถาบัน 3) การใช้ตราเครื่องหมายประกันคุณภาพ และ 4) การเสนอข้อมูลเริ่มแรกที่ทุกคนเห็นด้วยอย่างไม่มีข้อโต้แย้งเพื่อสนับสนุนความคิดเห็นใหม่ที่จะเสนอตามมา

สำหรับกลวิธีการเขียนเพื่อจูงใจทั้ง 4 แบบที่กล่าวมานั้น จากการศึกษาแล้วผู้วิจัยเห็นว่า สามารถนำไปเป็นกรอบในการวิเคราะห์เนื้อหาในงานนิพนธ์ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี ได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำกลวิธีทั้ง 4 แบบดังกล่าว นำมาเพื่อเป็นกรอบในการวิจัย ในกรอบการวิเคราะห์ที่ 3

อวยพร พานิช และคณะ (2548, น. 268-270) ยังกล่าวถึง การตั้งชื่อเรื่องหัวข้อของบทความต่าง ๆ ซึ่งมีหลักการต่าง ๆ ดังนี้

1) LABEL HEADS เป็นการตั้งชื่อเรื่องแบบความหมายตรง ๆ ที่ทำให้ผู้อ่านรู้ได้ในทันทีว่า ผู้เขียนจะเขียนเรื่องอะไร มีจุดประสงค์อะไร โดยที่ผู้อ่านไม่ต้องอาศัยการตีความและการทำความเข้าใจมากนัก ก็สามารถเข้าใจได้

2) SUMMARY STATEMENT เป็นการตั้งชื่อเรื่องที่ผู้เขียนประมวลเข้าหาจุดสำคัญในเรื่องนั้น เพื่อหาข้อสรุปจากเนื้อหาทั้งหมด ซึ่งเกิดจากการจับประเด็นสำคัญแล้วรวบรวมเป็นใจความที่สมบูรณ์ภายในประโยคเดียว

3) STRINKING STATEMENT เป็นการตั้งชื่อเรื่องที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความสะดุ้ง สะเทือนใจ และสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดความรู้สึกอยากอ่าน

4) DESCRIPTIVE PHRASE เป็นการตั้งชื่อเรื่องเชิงพรรณนาหรือบรรยายเพื่อให้เห็นภาพ จนสามารถดึงความรู้สึกของผู้อ่านเข้าสู่จินตนาการ

5) QUOTATION เป็นการตั้งชื่อเรื่องที่อ้างอิงมาแล้วสามารถแสดงการบรรยายได้ดี จนทำให้เกิดความเข้าใจในทันที เช่น คำพังเพย สุภาษิต เป็นต้น ซึ่งบางทีอาจใช้เครื่องหมายคำพูดเปิดปิดกำกับไว้ด้วย

6) ALLITRATION เป็นการตั้งชื่อแบบสัมผัสคล้องจอง เล่นสัมผัสสำนวนชวนให้อ่านเพลิน

7) LITERARY ALLUSION เป็นการตั้งชื่อแบบเล่นคำ ทำนองค่อนไปในทางเสียดสีซึ่งการใช้ถ้อยคำต้องเป็นที่รู้จักกันทั่วไปในวงกว้าง

8) QUESTION เป็นการเขียนชื่อเรื่องในลักษณะที่คำถาม

9) DIRECTION ADDRESS เป็นการตั้งชื่อเรื่องที่เป็นการจี้จุดหรือมุ่งเน้นเข้าหาผู้อ่านโดยตรง เช่น วันนี้คุณทำความดีแล้วหรือยัง ? เป็นต้น

10) FIRST OR THIRD PERSON STATEMENT เป็นการตั้งชื่อเรื่องที่ใช้บุรุษสรรพนามที่ 1 หรือ 3

นอกจากนี้ อวยพร พานิช และคณะ (2548, น. 286-289) ยังสรุปถึงความสำคัญในการใช้ภาษาในการเขียนไว้ว่า ลักษณะภาษาในบันเทิงคดีนั้นต้องไปประกอบด้วยลีลา (Style) โวหารภาพพจน์ (Figures of Speech) ความหมาย (Meaning) และความงาม (Beauty) รวมทั้งมีระดับของภาษาหลายระดับที่เป็นภาษาปากมักใช้ในบทสนทนา ด้วย ซึ่งในส่วนของโวหารภาพพจน์นั้นมีการอธิบายว่า

ภาพพจน์ (Figures of Speech) คือ ถ้อยคำที่ทำให้เกิดมโนภาพ (ภาพที่ปรากฏขึ้นในใจ) ซึ่งเป็นเรื่องในมุมมองของศิลปะการใช้ภาษาในเชิงวาทศิลป์ ซึ่งภาพพจน์มี 8 ชนิด ดังต่อไปนี้

1) อุปมาอุปไมย (Simile) คือ การเปรียบเทียบแบบตรง ๆ ซึ่งหมายถึงการเปรียบเทียบสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง ตัวอย่างเช่น หล่อเหมือนเทพบุตร อดอยากผอมโซเหมือนยาจก เป็นต้น อุปมาอุปไมยจะใช้คำเชื่อมเหล่านี้ เช่น ดัง เปรียบ เสมอ เหมือน เป็น ดุจ เป็นต้น เพื่อเป็นคำบ่งบอกให้รู้ว่าเป็นคำอุปมาอุปไมย

2) อุปลักษณ์ (Metaphor) คือการกล่าวเปรียบเทียบโดยอ้อม แสดงนัยให้เข้าใจเองโดยไม่กล่าวเปรียบเทียบแบบตรง ๆ การเปรียบเทียบแบบนี้จะถูกใช้มาก เพราะเป็นการประหยัดคำ โดยใช้คำสั้น ๆ น้อย ๆ แต่กินความหมายมาก และต้องใช้การตีความเข้าช่วยเพื่อความเข้าใจ เช่น ในบรรดาแวดวงของนักการเมืองสมัยนี้มีแต่บรรดาเสือ สิงห์ ที่จ้องจะเขมือบผลประโยชน์ทั้งนั้น เป็นต้น

3) บุคลาธิษฐาน (Personification) คือภาพพจน์ที่ทำให้สิ่งที่ไม่มีชีวิตให้เป็นสิ่งเสมือนที่มีชีวิต (ทำให้สิ่งที่ไม่มีชีวิตเป็นสิ่งที่มีชีวิต) เช่น ดอกไม้เต้นรำ พระอาทิตย์เดือดดาล เป็นต้น

4) อนุนามนัย (Synecdoche) คือ การอ้างถึงส่วนน้อยหรือส่วนย่อยที่เห็นได้ชัดมากล่าวโดยหมายถึงส่วนทั้งหมด ซึ่งหมายถึง การตีความด้วยการเหมารวมจากการสังเกตส่วนน้อยว่าหมายรวมถึงส่วนใหญ่ทั้งหมด) เช่น

นครศรีธรรมราชคือเมืองพระ

สุพรรณบุรีคือเมืองคนรักพี่น้อง

5) นามนัย (Metonymy) คือ การเรียกชื่อสิ่งหนึ่ง โดยใช้คำพูดอื่นแทนความหมายตรง แต่คำที่ใช้แทนนั้นต้องเป็นที่รู้จักกันทั่วไป เช่น กินใต้โต๊ะ คือ การกินสินบน ทุจริตคอรัปชั่น เป็นต้น อนุนามมัย และนามนัย นี้เป็นภาพพจน์ที่ใช้เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้คำธรรมดาซ้ำซาก เพื่อมาใช้คำสั้น ๆ ที่เป็นที่เข้าใจได้ง่ายขึ้น อีกทั้งเพื่อความหลากหลายของภาษาเพื่อไม่ให้เกิดการน่าเบื่อหน่ายและจะทำให้น่าติดตามมากขึ้น

6) อธิพจน์ (Hyperbole) คือ การกล่าวหรือการใช้ถ้อยคำเกินความเป็นจริง ซึ่งอาจมากเกินจริงหรือน้อยเกินจริงก็ได้ เช่น รักเธอปานจะกลืนกิน เป็นต้น

7) ปฏิพจน์ (Paradox) คือ การใช้ถ้อยคำที่มีความหมายตรงกันข้าม หรือขัดแย้งกัน แล้วนำมากล่าวให้สัมพันธ์กันอย่างกลมกลืนกัน โดยผู้อ่านต้องใช้การวิเคราะห์และตีความหมายอย่างลึกซึ้ง จึงจะเข้าใจความหมายที่ถูกต้องตามที่ผู้เขียนสื่อออกมาได้ เช่น ยากก่อนสบายทีหลัง เป็นต้น

8) สัทพจน์ (Onomatopoeia) คือภาพพจน์ที่เลียนเสียงของสิ่งต่าง ๆ เช่น เสียงธรรมชาติเสียงสัตว์ หรือเสียงดนตรีต่าง ๆ จนทำให้เกิดความรู้สึกว่าได้ยินเสียงของสิ่งนั้นจริง ๆ โดยใช้คำพูดแทนเสียง เช่น

เสียงดนตรี	ฉิ่งฉับ ฉิ่งฉับ
เสียงสัตว์	ฮี้ฮี้, มอมอ, โฮ่งโฮ่ง
เสียงธรรมชาติ	ซาซา,ครืน ๆ (เสียงฝนตก ฟ้าร้อง)

ในการใช้ถ้อยคำสื่อความหมายนั้นยังมีการแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) ความหมายตรง หรือนัยตรง (Denotation) คือ ความหมายตามที่พบหรือปรากฏในพจนานุกรม หรือความหมายเป็นที่รู้จักของคนส่วนมาก

2) ความหมายนัยประหวัด หรือความหมายแฝง (Connotation) คือ ความหมายของคำบางคำที่มีความหมายมากกว่าความหมายตรง ซึ่งหมายถึง ความหมายอื่น ๆ ที่เป็นนัยแฝงอยู่นอกจากความหมายตรงของคำนั้น ๆ

นอกจากโวหารภาพพจน์ และการใช้ความหมายของคำแล้ว สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งในการใช้ภาษา คือ ลีลา (Style) หรือ ท่วงทำนอง ซึ่งหมายถึง ทักษะหรือลีลาการใช้ภาษา สำนวนโวหารของแต่ละคน หรือแต่ละสถานการณ์ ซึ่งความสามารถในการใช้ลีลาทางภาษาของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ทัศนคติ มุมมองการมองโลก ความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนความสามารถเฉพาะตัวที่สามารถพลิกแพลงไปตามสถานการณ์

สำหรับการตั้งชื่อหัวข้อเรื่องตามที่กล่าวมานั้น จากการศึกษาแล้วผู้วิจัยเห็นว่าสามารถนำไปเป็นกรอบในการวิเคราะห์เนื้อหาในงานนิพนธ์ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี ได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงอ่านประมวลความรู้แล้วนำมาประยุกต์ใช้เป็นกรอบในการวิจัย ในกรอบการวิเคราะห์ที่ 1

2.1.3.2 แนวคิดการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจของอริสโตเติล

คณะกรรมการกลุ่มผลิตและบริหารชุดวิชาปรัชญานิเทศศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสาร (2548, น. 140-141) ได้กล่าวถึงการโน้มน้าวใจตามแนวคิดของอริสโตเติลว่า การพูดโน้มน้าวใจที่มีประสิทธิผลนั้นผู้พูดต้องมีคุณสมบัติ 3 ประการ คือ Ethos, Pathos, และ Logos

Ethos หมายถึง คุณสมบัติที่น่าเชื่อถือ น่ายกย่อง และเป็นที่น่าไว้วางใจของผู้พูด เช่น ความรู้ สติปัญญา ความเฉลียวฉลาด คุณธรรม เป็นต้น

Pathos หมายถึง คุณสมบัติในการโน้มน้าวจูงใจผู้ฟังให้มีความสนใจในสิ่งที่โน้มน้าวได้

Logos หมายถึง คุณสมบัติในการใช้เหตุผล และข้อเสนอเพื่อนำมาสนับสนุนในการโน้มน้าวใจ

คุณสมบัติทั้ง 3 ประการนี้ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นในการศึกษาด้านวาทศิลป์ที่สะท้อนให้เห็นความสำคัญของผู้ส่งสารได้อย่างชัดเจนมากที่สุด ซึ่งการสื่อสารโน้มน้าวใจที่มีประสิทธิภาพนั้น ผู้ส่งสาร คือ ผู้พูดและผู้เขียนนั้นต้องรู้จักสภาวะทางจิตใจ สภาวะทางอารมณ์ และสิ่งแวดล้อมของผู้ที่จะโน้มน้าว (ผู้รับสาร)

2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2.1.4.1 ความเป็นมาของแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหา

ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล (2542 อ้างถึงใน สิโรบล ใหม่วัน, 2554, น. 16) ได้อธิบายถึงแนวคิดเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ว่า นับตั้งแต่จุดเริ่มต้นของการศึกษาวิจัยด้านนิเทศศาสตร์จนถึงปัจจุบันนั้น สิ่งที่นักวิจัยด้านนิเทศศาสตร์และนักวิชาการให้ความสนใจมากคือ “สาร” ในด้านต่าง ๆ ที่มีลักษณะแตกต่างกันไป เช่น เนื้อหา องค์ประกอบของการสื่อสาร เป็นต้น ซึ่ง “สาร” นั้น หมายถึง สัญลักษณ์ที่มนุษย์ใช้ในการแลกเปลี่ยนความหมายซึ่งกันและกันเพื่อความเข้าใจตรงกันในบริบทแวดล้อมที่ต่างวัฒนธรรม ซึ่งรูปแบบของสัญลักษณ์นั้นมีหลากหลายรูปที่มีทั้งอวจนภาษา และวัจนภาษา โดยใช้สื่อประเภทต่าง ๆ ในการถ่ายทอดความหมาย นักวิจัยด้านนิเทศศาสตร์สนใจและให้ความสำคัญกับสาร ซึ่งสารนั้นทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางแห่งการศึกษาวิจัยในด้านนี้ ดังนั้นจึงทำให้เกิดระเบียบวิธีวิจัยต่าง ๆ มากมายในการวิเคราะห์สาร และมีการพัฒนาระเบียบวิธีวิจัยเสมอมา ซึ่งระเบียบวิธีวิจัยแบบหนึ่งที่ได้รับความนิยมในแวดวงวิชาการและเป็นที่ยอมรับในด้านนิเทศศาสตร์ คือ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

นอกจากนี้ ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล (2542 อ้างถึงใน สิโรบล ใหม่วัน, 2554, น. 17) ได้กล่าวถึงที่มาของการวิเคราะห์เนื้อหา ไว้ว่า การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นระเบียบวิธีวิจัยที่ได้รับการพัฒนา ปรับปรุงมาเพื่อใช้ในการศึกษาสารประเภทต่าง ๆ โดยจุดเริ่มต้นของวิธีการวิเคราะห์เนื้อหานั้น อยู่ในช่วงศตวรรษที่ 18 ซึ่งนักวิชาการชาวสวีเดนได้วิเคราะห์ทำนองเพลงและเนื้อหาบทเพลง Song of Zion จำนวน 90 ชิ้น เพื่อค้นหาคำตอบว่า มีเนื้อหาสอดคล้อง หรือขัดแย้งกับหลักคริสต์ศาสนาในประเทศสวีเดนหรือไม่ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า บทเพลงนั้น ไม่ขัดแย้งกับหลักศาสนาเลย และส่งผลให้เกิดการสนับสนุนเผยแผ่ในสวีเดนได้ ต่อมาในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 นักวิชาการในสหรัฐอเมริกาได้วิเคราะห์เนื้อหาของข่าวที่นำเสนอในหน้าหนังสือพิมพ์ในเมืองนิวยอร์ค ระหว่างปี ค.ศ. 1883-1893 ผลการวิจัยพบว่า การรายงานข่าวด้านศาสนาวิทยาศาสตร์และวรรณคดีลดลงอย่างมาก ส่วนข่าวซุบซิบ ข่าวกีฬา และข่าวอื้อฉาวทางการเมืองมีปริมาณเพิ่มขึ้น หลังจากนั้น เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้เรื่อยมาอย่างมากมาย โดยเฉพาะในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้จ้างผู้เชี่ยวชาญจาก Office of War Information (OWI) ให้วิเคราะห์เนื้อหาของเพลง ข่าว สุนทรพจน์ ของผู้นำเยอรมัน ว่า ความหมายตรง และความหมายนัยประหวัดที่ปรากฏในสื่อเหล่านั้น เป็นอย่างไร ซึ่งผลจากการวิจัยดังกล่าวช่วยให้รัฐบาลอเมริกันได้ทราบเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านอาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ และเรื่องอื่น ๆ อีกมากมายของรัฐบาลเยอรมัน จากเหตุการณ์ดังกล่าวนี้ ผนวกกับการพัฒนาของแวดวงนิเทศศาสตร์ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จึงทำให้การวิเคราะห์เนื้อหาได้รับการยอมรับว่าเป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าในการวิจัยประยุกต์ และนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของวงการสื่อสารมวลชน

วรรณา โตพิบูลย์พงศ์ และยุพิน คล้ายมนต์ (2540, น. 5 อ้างถึงใน อัจฉรา ด่านพิทักษ์, 2547, น. 5) ได้กล่าวถึงความเป็นมาของการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ว่า การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นที่รู้จักครั้งแรกตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 20 ในสาขาสื่อสารมวลชน ซึ่งเกิดจากการวิเคราะห์ความสำคัญของข่าวในหนังสือพิมพ์ และการวิเคราะห์บทความทางวรรณคดี ต่อจากนั้นมา ราว ๆ ค.ศ. 1938 จึงได้มีการนำวิธีการวิเคราะห์เนื้อหามาใช้โดยนักสังคมศาสตร์ ซึ่งบุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่ทำให้การวิเคราะห์เนื้อหามีการใช้กันอย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบันคือ เบอร์นาร์ด เบอเรลสัน (Bernard Berelson) ด้วยการรวบรวมบทความที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหามาตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1952 และนับตั้งแต่นั้นมา การวิเคราะห์เนื้อหาจึงได้ขยายขอบเขตในวงกว้างในหลากหลายบริบทและหลากหลายกรณีมากยิ่งขึ้น ซึ่งนับได้ว่ามีการพัฒนามาตั้งแต่สมัยนั้นจวบจนถึงปัจจุบัน ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า การวิเคราะห์เนื้อหานั้นสามารถวิเคราะห์ได้ทุก ๆ องค์ประกอบของการสื่อสาร เช่น บริบทของผู้ส่งสาร บริบทของผู้รับสาร ตลอดจนผลและปฏิกิริยาตอบกลับของผู้รับสารด้วย

จากการที่ได้ศึกษาความเป็นมาของแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหา จะเห็นได้ว่ามีนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านที่ได้กล่าวไว้ในลักษณะคล้าย ๆ กัน คือ วิเคราะห์เนื้อหาคือ การวิจัยศึกษาที่ให้ความสนใจ และเน้นศึกษาเนื้อหาของสารเป็นสำคัญ ซึ่งสารอาจจะมีหลากหลายลักษณะ หลายรูปแบบแตกต่างกันออกไป ซึ่งวิธีการวิเคราะห์เนื้อหานี้ได้มีการพัฒนาปรับปรุงใช้มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และนิยมกันอย่างแพร่หลาย โดยมีจุดเริ่มต้นอยู่ในช่วงศตวรรษที่ 18 และมีจุดเปลี่ยนที่สำคัญในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งทำให้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหานี้เป็นที่รู้จักและแพร่กระจายออกไป และถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการวิเคราะห์การสื่อสารมวลชนด้วย โดยนักสังคมศาสตร์ซึ่งมีบทบาทสำคัญที่มีส่วนทำให้การวิเคราะห์เนื้อหามีการใช้กันอย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบันคือ เบอร์นาร์ด เบอเรลสัน

2.1.4.2 ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหา

ประภาวดี สืบสนธิ์ (2530, น. 111 อ้างถึงใน อัจฉรา ด่านพิทักษ์, 2547, น. 6) ได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ว่า การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นเทคนิคที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ บันทึก เอกสาร ข่าวสารอย่างมีระบบและมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงปริมาณการเน้นหรือความถี่ในการสื่อความหมาย เช่น การโน้มน้าวใจ ลีลาการเขียน การเปลี่ยนแปลงเนื้อหา ความน่าเชื่อถือของเนื้อหา โดยผู้วิจัยจะแยกเนื้อหาออกเป็นกลุ่มและประเมินเนื้อหาตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดขึ้น

เบอเรลสัน (1917, น. 18 อ้างถึงใน อัจฉรา ด่านพิทักษ์, 2547, น. 6) ได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ว่า เป็นเทคนิคการวิจัยที่บรรยายเนื้อหาของเอกสารหรือข้อความ โดยใช้วิธีเชิงปริมาณอย่างเป็นระบบเน้นสภาพวัตถุวิสัย และเน้นเนื้อหาตามที่ปรากฏชัดในข้อความ

จากความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหาดังกล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าการวิเคราะห์เนื้อหาจะต้องประกอบไปด้วยคำสำคัญ 4 คำ ได้แก่ วัตถุวิสัย เป็นระบบ เป็นปริมาณ และที่ปรากฏชัด ซึ่ง ไขแสง พุฒชูชื่น (2544, น. 28-29 อ้างถึงใน อัจฉรา ด่านพิทักษ์, 2547, น. 6) ได้อธิบายคำสำคัญทั้ง 4 ไว้ดังนี้

1) วัตถุวิสัย หมายถึง กลุ่มที่ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหาที่อธิบายอย่างกระชับ ซึ่งแต่ละกลุ่มสามารถวิเคราะห์เนื้อหาประเภทเดียวกันได้ โดยใช้คำจำกัดความเหล่านั้นและได้ผลออกมาเหมือนกัน

2) เป็นระบบ หมายถึง การคัดเลือกเนื้อหาที่จะวิเคราะห์ต้องไม่มีอคติ ไม่มีการกะเกณฑ์ล่วงหน้า หรือ หมายถึงผู้วิเคราะห์ไม่สามารถเลือกตรวจสอบเฉพาะบางประการในเนื้อหาที่เหมาะสมหรือสอดคล้องกับสมมติฐานโดยไม่สนใจประเด็นอื่น ๆ

3) เป็นปริมาณ หมายถึง การเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบของตัวเลขเป็นการกระจายความถี่ ตารางแบบสองคูณสอง สหสัมประสิทธิ์ อัตราส่วน และจำนวนร้อยละในรูปแบบต่าง ๆ

4) ที่ปรากฏชัด หมายถึง การวิเคราะห์เนื้อหาในเชิงปกติและธรรมดา เนื้อหาจะต้องได้รับการลงรหัสในขณะที่ปรากฏ

เมตตา กฤตวิทย์ (2531, น. 9 อ้างถึงใน พรรณิภา วงษ์วชิรโชติ, 2551, น. 30) ได้อธิบายถึง ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ว่า การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งเน้นศึกษาลักษณะของเนื้อหา โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ได้คำตอบของปัญหาการวิจัยเอกสาร โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญที่ต้องวิเคราะห์ คือ จุดมุ่งหมายและเนื้อหา การวิเคราะห์เนื้อหานี้เป็นระเบียบวิธีวิจัยที่พยายามบรรยายเนื้อหาตามที่ปรากฏในเอกสารเท่านั้น โดยปราศจากความรู้สึกของผู้วิจัย

คริบเพนดอร์ฟ (1986 อ้างถึงใน พรรณิภา วงษ์วชิรโชติ, 2551, น. 30) ได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ว่า เป็นเทคนิคการวิจัยอย่างหนึ่งในการทำเครื่องมือหรือข้อมูลให้มีความน่าเชื่อถือได้ และมีผลสรุปที่เที่ยงตรงจากข้อมูลไปสู่บริบทของข้อมูล ความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยการวิเคราะห์เนื้อหานั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับการตีความหรือการจัดกลุ่มอย่างมีระบบและหลักเกณฑ์

โฮลสติ (1969 อ้างถึงใน พรรณิภา วงษ์วชิรโชติ, 2551, น. 30) มีแนวคิดว่า การวิเคราะห์เนื้อหาที่สมบูรณ์แบบ น่าเชื่อถือได้ ควรจะวิเคราะห์ในลักษณะของการสื่อความหมาย คือ วิเคราะห์ว่าเป็นเรื่องอะไร มีความเป็นมาอย่างไร และเกี่ยวพันกับใครบ้าง นอกจากนี้ต้องวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และต้องวิเคราะห์ผลของการสื่อความหมายด้วย

อรจรีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (ม.ป.ป. อ้างถึงใน พรรณิภา วงษ์วชิรโชติ, 2551, น. 30) ได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหาว่า เป็นวิธีการแยกแยะแจงแจงเนื้อหาหรือแนวคิดที่ปรากฏในเอกสาร ข้อมูล ข่าวสาร คำพูด หรือภาพ ทำให้ทราบโครงสร้างและขอบเขตอย่างละเอียด รวมทั้งทำให้ผู้สอนเห็นการเปลี่ยนแปลงของเนื้อหาในแต่ละช่วงเวลาที่ทำการวิเคราะห์ด้วย และผลจากการแยกแยะแจกแจงเนื้อหาช่วยให้สามารถแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหัวเรื่อง หัวเรื่องย่อยและหัวข้อย่อย

กาญจนา แก้วเทพ (2547 อ้างถึงใน วรรษพร อารยพันธ์, 2550, น. 16) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ว่า การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์แบบหนึ่งซึ่งใช้แพร่หลายทั่วไป ซึ่งมุ่งศึกษาเฉพาะตัวเนื้อหาของสื่อมวลชน ซึ่งมีรูปแบบหลากหลายแตกต่างกัน โดยที่การวิเคราะห์เนื้อหานั้นถือว่าเป็นตัวบ่งชี้หรือสัญญาณที่สามารถแสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนที่สุดว่าสื่อมวลชนทำงานอย่างไร สามารถพิจารณาได้จาก “เนื้อหา” ที่ถูกถ่ายทอดและถูกเปิดรับผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ

ไชยวัฒน์ รุ่งเรืองศรี (2550, น. 225 อ้างถึงใน ภัทรภร ยวนพันธุ์, 2554, น. 104) ได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อความไว้หลายรูปแบบ เพื่อที่จะแสดงให้เห็นถึงความคิดและการ

กระทำให้แก่ผู้อื่น ทั้งการจัดหมวดหมู่ของเนื้อหาสาระ การค้นหารูปแบบของการวิเคราะห์เพื่อให้เหมาะสมกับการศึกษาและการติดต่อสื่อสารกันอย่างมีระบบและเป้าหมายที่ชัดเจน

ปาริชาติ สถาปิตานนท์ (2545, น. 234 อ้างถึงใน ภัทรภร ยวนพันธุ์, 2554, น. 104-105) ได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหาว่าเป็นการมุ่งเน้นหาข้อสรุปและการตีความของสาร เพื่อจัดระเบียบวิธีวิจัยให้เกี่ยวข้องโดยตรงกับสาร

สุภางค์ จันทวานิช (2534, น. 144 อ้างถึงใน ภัทรภร ยวนพันธุ์, 2554, น. 105) ได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหาว่า เป็นการบรรยายที่เกี่ยวกับการเน้นไปที่เนื้อหาที่เห็นในข้อความ ที่สามารถพิจารณาได้มาจากเนื้อหา ซึ่งเป็นการใช้เทคนิคการวิจัยที่จะใช้ความพยายามในการบรรยายเนื้อหาต่างๆ โดยใช้วิธีการเชิงปริมาณที่เป็นระบบและเน้นไปที่สภาพวัตถุวิสัย

สรรค์รวี คชาชีวะ (อ้างถึงใน จุฑามาศ ศรีโมธา, 2545, น. 31) ได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ว่า

1) การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นเทคนิคการวิจัยที่ศึกษาในเชิงวิทยาศาสตร์ เพราะสามารถพิสูจน์หรือทดลองได้ และสามารถมองเห็นได้ชัดเจน

2) การวิเคราะห์เนื้อหาต้องมีการสร้างเครื่องมือที่มีความปรนัย (Objectivity) และน่าเชื่อถือได้ (Reliability) คือสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลที่มาจากชุดเดียวกัน แต่ต่างเวลา ต่างสถานการณ์ และข้อมูลออกมาโดยที่ผลสรุปตรงกัน

3) การวิเคราะห์เนื้อหาควรอธิบายความหมายของเนื้อหาได้ทั้งเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพ โดยที่มีความเที่ยงตรงและความถูกต้องของสาร

จากการศึกษาเรื่อง ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหานั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นเทคนิควิธีการที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ ตีความ ประเมินค่า แยกแยะ แจกแจงเนื้อหาเอกสารหรือแนวคิดที่ปรากฏในเอกสารอย่างมีระบบ เพื่อหาคำตอบที่ต้องการหาอย่างละเอียด โดยอาศัยแหล่งข้อมูลที่มาจากสารเป็นสำคัญ ซึ่งระบบในการวิเคราะห์เนื้อหานั้น จะมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง โดยผลจากการวิเคราะห์จะเป็นลักษณะของการบรรยายเนื้อหา พรรณาออกมาอย่างละเอียดตามวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ที่แตกต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพก็ตาม ซึ่งความแม่นยำ ความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยของการวิเคราะห์เนื้อหานั้นจะขึ้นอยู่กับการตีความหรือการจัดกลุ่มอย่างมีระบบและหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน และสื่อความหมายอย่างมีเหตุผล นอกจากนี้ การวิเคราะห์เนื้อหายังถือได้ว่าเป็นวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ที่ใช้ในการวิเคราะห์สื่อมวลชน และมีการพัฒนา ปรับปรุง นำมาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย อย่างแพร่หลายและเป็นที่นิยมมาจนถึงปัจจุบัน

2.1.4.3 ประเภทของการวิเคราะห์เนื้อหา

Krippendorff (2004, pp. 22-25) อ้างถึงใน ภัทรภร ยวนพันธุ์, 2554, น. 105-106) ได้อธิบายไว้ว่า การวิเคราะห์เนื้อหาแบ่งออกได้ทั้งหมดเป็น 6 ประเภทดังนี้

1) การวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหาระบบ โดยการมุ่งวิเคราะห์ที่เนื้อหาว่าองค์ประกอบของเนื้อหามีอะไรบ้าง มีความสัมพันธ์กันอย่างไร และมีการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ในลักษณะอย่างไรบ้าง เพราะจะทำให้เห็นถึงระบบของเนื้อหาดังกล่าวได้ชัดเจน

2) การวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหามาตรฐาน เป็นการวิเคราะห์เพื่อประเมินคุณค่าของสาระเนื้อหาว่ามีคุณค่ามากน้อยเพียงใด หรือวิเคราะห์ว่าเนื้อหามีความแตกต่างจากมาตรฐานอย่างไร

3) การวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหาดัชนีบางอย่าง เพื่อแสดงให้เห็นหรือชี้ให้เห็นดัชนี ให้เห็นความรู้สึกพอใจ ไม่พอใจต่อสถานการณ์หรือเหตุการณ์บางอย่าง และแสดงให้เห็นถึงแรงจูงใจที่สามารถเกิดขึ้นได้

4) การวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหากลุ่มคำแบบต่าง ๆ เพราะอาจจะมีรายละเอียดที่ศึกษาได้มากน้อยแตกต่างกัน

5) การวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหาความหมาย เช่น การสรุปความ สรุปประเด็นสำคัญ การหาเหตุผลและหาเหตุผลต่าง ๆ

6) การวิเคราะห์เนื้อหากระบวนการภายใน เช่น การวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับสัญชาติ ทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีของคนในแต่ละพื้นที่ และการดำเนินชีวิต

จากการศึกษาเกี่ยวกับประเภทของการวิเคราะห์เนื้อหานั้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าประเภทของการวิเคราะห์เนื้อหานั้น แยกแยะหรือแบ่งตามจุดประสงค์ของการวิเคราะห์ว่าผู้วิจัยหรือผู้วิเคราะห์ต้องการค้นหาอะไร ต้องการทราบอะไรจากการวิเคราะห์ในครั้งนั้น ๆ

2.1.4.4 จุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์เนื้อหา

จุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์เนื้อหาสรุปจากงานของ เวบเบอร์ (1985, น. 9 อ้างถึงใน อัจฉรา ด่านพิทักษ์, 2547, น. 6) ได้ดังนี้ คือ 1) เพื่อแสดงให้เห็นความแตกต่างของเนื้อหาการสื่อสารในประเทศต่าง ๆ 2) เพื่อเปรียบเทียบสื่อและระดับของการสื่อสารประเภทต่าง ๆ 3) เพื่อตรวจสอบเนื้อหาการสื่อสารโดยเทียบกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ 4) เพื่อให้รหัสคำถามปลายเปิดในการสำรวจ 5) เพื่อระบุจุดมุ่งหมายและลักษณะเฉพาะอื่น ๆ ของผู้ส่งสาร 6) เพื่อศึกษาสภาพทางจิตวิทยาของผู้ส่งสาร 7) เพื่อค้นหาข้อเท็จจริงของโฆษณาชวนเชื่อ 8) เพื่ออธิบายทัศนคติและพฤติกรรมการตอบสนองของผู้รับสารที่มีต่อการสื่อสาร 9) เพื่อสะท้อนรูปแบบทางวัฒนธรรมของ

กลุ่มคน สถาบัน และสังคม 10) เพื่อแสดงให้เห็นจุดสนใจของบุคคล กลุ่มคน สถาบันและสังคม 11) เพื่ออธิบายแนวโน้มของเนื้อหาการสื่อสาร

สำหรับงานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอและกลยุทธ์การสื่อสารในการเผยแผ่พุทธธรรมของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) : กรณีศึกษาผลงานนิพนธ์ชุดธรรมะประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ นี้ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์เนื้อหาในข้อที่ 3 5 6 และข้อที่ 11 คือ เพื่อตรวจสอบเนื้อหาการสื่อสาร โดยเทียบกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อระบุจุดมุ่งหมายและลักษณะเฉพาะอื่น ๆ ของผู้ส่งสาร เพื่อศึกษาสภาพทางจิตวิทยาของผู้ส่งสาร และเพื่ออธิบายแนวโน้มของเนื้อหาการสื่อสาร

2.1.4.5 วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์เนื้อหา

ประภาวดี สืบสนธิ (2530 อ้างถึงใน ชลดา พ้นภัย, 2552, น. 6-7) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ว่า การวิเคราะห์เนื้อหามีวัตถุประสงค์ ดังนี้ คือ 1) วิเคราะห์และอธิบายสภาพของเนื้อหา คือเมื่อวิเคราะห์จากข้อมูลจะสามารถอธิบายถึงลักษณะต่าง ๆ ของเนื้อหาได้ 2) ศึกษาความสนใจ ความสำคัญที่เกี่ยวข้องในเรื่องหรือปัญหาเฉพาะ เมื่อวิเคราะห์เนื้อหาก็จะสามารถรู้ถึงความสนใจหรือปัญหาเฉพาะของงานวิจัย 3) ศึกษาระดับความยากง่ายในสื่อต่าง ๆ เมื่อผ่านกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลมาแล้ว การดูระดับความยากง่ายในสื่อดังกล่าวจะสามารถศึกษาได้ 4) ประเมินอคติ การโฆษณาชวนเชื่อที่ปรากฏในสื่อ เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลก็จะสามารถรู้ได้ถึงข้อเท็จจริง อคติ หรือโฆษณาที่เกินจริงได้ 5) วิเคราะห์การใช้ภาษาในการสื่อสาร ภาษาต่าง ๆ ที่ใช้ในการสื่อสาร จะสามารถศึกษาได้อย่างละเอียดได้ถึงการใช้ กลวิธี และเทคนิคต่าง ๆ 6) วิเคราะห์เครื่องหมายสัญลักษณ์ที่ผู้สื่อสารใช้ การใช้รูปแบบและสัญลักษณ์จะแตกต่างกันไป และ 7) ศึกษารูปแบบวรรณกรรม แนวความคิดของผู้เขียน ซึ่งแต่ละข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์รูปแบบวรรณกรรม และแนวความคิดของผู้เขียนจะแตกต่างกันไป และมีรายละเอียดที่แตกต่างให้ศึกษา

สำหรับงานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอและกลยุทธ์การสื่อสารในการเผยแผ่พุทธธรรมของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) : กรณีศึกษาผลงานนิพนธ์ชุดธรรมะประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ นี้ จะเห็นได้ว่า ผู้วิจัยมีจุดประสงค์ในการวิเคราะห์เนื้อหาตามข้อ 1 และข้อ 5

2.1.4.6 หัวใจของการวิเคราะห์เนื้อหา

สุภางค์ จันทวานิช, (2534, น. 148 อ้างถึงใน ภัทรภร ยวนพันธุ์, 2554, น. 107-108) ได้อธิบายถึงเทคนิคสำคัญที่สุดในการวิเคราะห์เนื้อหา คือการวางระบบข้อมูลโดยการจัดประเภทของคำและข้อความที่จะวิเคราะห์ ซึ่งผู้วิจัยจะต้องจัดจำแนก และใช้ข้อความที่ครอบคลุมและตรงปัญหาประเด็นสำคัญ การวิเคราะห์เนื้อหาที่ดีควรมีการทำระบบการจำแนกประเภทลักษณะดังนี้ คือ

1) ระบบจำแนกประเภทควรสอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของการวิจัย คือการจำแนกประเภทได้ตรงกับแนวคิด นิยามตัวแปร นิยามเชิงปฏิบัติ เพราะจะเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญและเหมาะสมในการจำแนกประเภทได้ 2) ระบบจำแนกประเภทควรมีความครอบคลุม โดยการระบุรายละเอียดที่สำคัญให้ชัดเจนที่สุดเท่าที่จะทำได้ 3) ระบบจำแนกประเภทควรมีความเด่นชัดในตัวเอง เพื่อให้การจำแนกข้อมูลทำได้โดยสะดวก และแยกประเภทได้อย่างชัดเจน ไม่เข้ากลุ่มหลายประเภท 4) ระบบจำแนกประเภท ไม่ควรมีประเภทที่คล้ายคลึงกันในบางส่วน เพราะจะทำให้แยกประเภทได้ไม่ชัดเจน หรือกำกวมได้ 5) ผู้สร้างระบบจำแนกประเภทควรใช้หลักการเดียวกันในการจัดประเภทต่าง ๆ เพราะจะทำให้ประเภทที่จัดขาดเอกภาพ

สรุปได้ว่า หัวใจของการวิเคราะห์เนื้อหาที่สำคัญคือ การวางระบบของข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์โดยการจัดประเภท แยกแยะ อย่างมีหลักเกณฑ์ ที่ชัดเจน และมีระบบที่น่าเชื่อถือได้

2.1.4.7 ข้อดีและจุดเด่นของการวิเคราะห์เนื้อหา

ไชยวัฒน์ รุ่งเรืองศรี (2550, น. 235-236 อ้างถึงใน ภัทรภร ยวนพันธุ์, 2554, น. 108-109) ได้กล่าวถึงลักษณะพิเศษที่เป็นข้อดีที่ได้เปรียบของการวิเคราะห์เนื้อหา ไว้ดังนี้ คือ 1) การวิเคราะห์เนื้อความได้เปรียบกว่าระบบวิธีอื่น คือ การประหยัดค่าใช้จ่าย ประหยัดเวลา ไม่ต้องใช้เครื่องมือมากมาย 2) การวิเคราะห์เนื้อความ เป็นระเบียบวิธีที่มีความปลอดภัยต่อการดำเนินงานวิจัย ความปลอดภัยในระเบียบวิธีวิจัยการวิเคราะห์เนื้อความนั้น อาจจะยังคงต้องศึกษาสังเกตอยู่และต้องแยกประเภทให้เข้าหมวดหมู่ที่เหมาะสมมากขึ้น 3) การวิเคราะห์เนื้อความมีลักษณะเด่นเกื้อกูลต่อการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ การศึกษาวิเคราะห์เนื้อความอาจศึกษาประวัติศาสตร์เป็นช่วง ๆ ในระยะที่ผ่านมา โดยการเปรียบเทียบระหว่างช่วงเวลาเหล่านั้นได้ เพราะยังมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์หลงเหลือให้ปรากฏเห็นและศึกษาอยู่ 4) การวิเคราะห์เนื้อความด้าน “ความไม่สอดแส่” (Unobtrusiveness) คือ นักวิจัยวิเคราะห์เนื้อความมักไม่ต้องเข้าไปยุ่มย่ามต่อสิ่งที่กำลังศึกษาอยู่ เพราะบทกวีเป็นสิ่งที่เขียนขึ้นมาแล้ว

จุดอ่อนจากการวิเคราะห์เนื้อความที่นักวิจัยควรให้ความสนใจ ข้อแรกนั้นเป็นข้อจำกัดที่การวิเคราะห์เนื้อความถูกกำหนดให้ศึกษาเฉพาะรูปแบบของการสื่อสารสัมพันธ์ที่มีการบันทึกไว้แล้วเท่านั้น และอีกข้อ เป็นเรื่องลักษณะด้อยในความสมเหตุสมผล (Validity)

จากการศึกษาข้อดีและจุดเด่นของการวิเคราะห์เนื้อหานั้น ทำให้ผู้วิจัยทราบและประเมินได้ว่า ควรที่จะใช้วิธีการใดในการวิเคราะห์เนื้อหา และจะทำให้เกิดความระมัดระวังในจุดอ่อนของการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อป้องกันผลการวิจัยที่ผิดพลาดคลาดเคลื่อน

2.1.4.8 ประโยชน์ของการวิเคราะห์เนื้อหา

จรูญลักษณ์ ทัพโยธา (2538, น. 28 อ้างถึงใน อัจฉรา ด่านพิทักษ์, 2547, น. 7) ได้อธิบายถึงประโยชน์ของการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ว่า เมื่อเปรียบเทียบวิธีการวิเคราะห์เนื้อหากับวิธีวิจัย

อื่น ๆ จะเห็นได้ว่า วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาจะประหยัดค่าใช้จ่าย ประหยัดเวลา โดยไม่จำเป็นต้องใช้คณะนักวิจัยหลายคน อีกทั้งยังประหยัดเครื่องมือวิจัย และมีความสะดวกต่อการดำเนินการวิจัย และที่สำคัญ หากมีส่วนใดของการดำเนินการวิจัยผิดพลาดไป การวิเคราะห์เนื้อหา นั้น ง่ายต่อการกลับมาเริ่มทบทวนใหม่เสมอ แต่ระเบียบวิธีวิจัยประเภทอื่นนั้น ยากต่อการกลับมาเริ่มต้นใหม่ เพราะเมื่อเวลาผ่านไป เหตุการณ์และพฤติกรรมที่ศึกษานั้นก็เปลี่ยนไปด้วย

เรวดี เรืองประพันธ์ (2529, น. 12 อ้างถึงใน อัจฉรา ด่านพิทักษ์, 2547, น. 7) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ว่า การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นประโยชน์ในการศึกษาแนวโน้มและพัฒนาการของเนื้อหาในสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะสะท้อนให้เห็นขอบเขตและลักษณะของเนื้อหาในแต่ละช่วงเวลา และสามารถช่วยปรับปรุงเนื้อหาให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

เกษม ศิริสัมพันธ์ (2524 อ้างถึงใน สิโรบล ใหม่วัน, 2554, น. 17) ได้แจกแจงถึงคุณประโยชน์ของการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ดังนี้ คือ 1) เพื่อทราบแนวโน้มและระดับของการสื่อสาร ซึ่งเนื้อหาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการที่จะเปรียบเทียบเพื่อให้รู้ถึงแนวโน้มและระดับการปฏิบัติ ซึ่งผลของการวิเคราะห์เนื้อหานั้นจะทำให้มีประโยชน์ต่อผู้ส่งสารและผู้รับสารเสมอ 2) เพื่อเปรียบเทียบแนวโน้มและระดับของเนื้อหาสาระ ซึ่งมิได้จำกัดอยู่ในวงของประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้น ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศเพื่อสร้างสัมพันธภาพในระดับประเทศให้แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น อันจะนำมาซึ่งสันติภาพของโลก 3) เพื่อทราบระดับความต้องการของประชาชนผู้รับสาร 4) เพื่อทราบ “แบบแผนวัฒนธรรม” (Cultural Pattern) ของสังคมปัจจุบัน ซึ่งการวิเคราะห์เนื้อหา เป็นแนวทางหนึ่งที่นักสังคมศาสตร์สามารถกำหนดเรียนรู้ “แบบวัฒนธรรม” ของสังคมได้ 5) เพื่อทราบความคิดเห็นของสื่อในฐานะเป็นแหล่งกลางในการแสดงความคิดเห็น 6) เพื่อตรวจสอบการโฆษณาชวนเชื่อ

คริบเพนดอร์ฟ (1986 อ้างถึงใน พรรณิภา วงษ์ชิรโชติ, 2551, น. 34) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ดังนี้ คือ 1) การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นเทคนิควิจัยอย่างหนึ่งที่ช่วยก่อให้เกิดสภาวะที่ผู้ได้รับวิจัยไม่รู้ตัว ทำให้เกิดความเป็นธรรมชาติของข้อมูลที่ได้รับอันเป็นผลมาจากการวิเคราะห์เนื้อหา จากสาร 2) การวิเคราะห์เนื้อหา สามารถนำมาใช้ได้กับข้อมูลที่ไม่มีโครงสร้างชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับเทคนิควิจัยแบบอื่น 3) การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดความหมายของข้อมูล ตลอดจนกระบวนการทำให้ข้อมูลอยู่ในรูปของสัญลักษณ์ ซึ่งแตกต่างจากการวิจัยด้วยเทคนิคอื่น ๆ 4) การวิเคราะห์เนื้อหา มีลักษณะพิเศษคือสามารถใช้ได้กับข้อมูลที่มีความกว้างมาก ขณะที่การวิจัยแบบอื่นจะทำการศึกษาได้ในวงแคบเท่านั้น

สมบัติ สนธนรากุล (2539 อ้างถึงใน นงลักษณ์ เกตุบุตร, 2555, น. 24) การวิจัยต่าง ๆ มีข้อที่แตกต่างจากการวิเคราะห์เนื้อหาอยู่หลายประการ ดังนี้

1) การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นเทคนิคการวิจัยที่เป็นธรรมชาติจากข้อความจากสารที่นำมาวิเคราะห์

2) การวิเคราะห์เนื้อหาจะสามารถนำไปใช้ได้กับข้อมูลต่าง ๆ ที่มีโครงสร้างอย่างชัดเจน

3) การวิเคราะห์เนื้อหาไม่สามารถวิจัยโดยใช้เทคนิคอื่นๆได้ นอกจากวิธีที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดความหมายของข้อมูล และการทำให้ข้อมูลอยู่ในรูปแบบสัญลักษณ์

4) การวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้ศึกษาข้อมูลได้กว้างมากขึ้น และเป็นการศึกษาเชิงลึกของข้อมูลได้ ในขณะที่การวิจัยแบบอื่นจะทำได้ในวงแคบ

จากการศึกษาเกี่ยวกับประโยชน์ของการวิเคราะห์เนื้อหานั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นวิธีการที่ง่ายต่อการวิจัย ไม่ซับซ้อน ประหยัดค่าใช้จ่าย เวลา และเครื่องมือ ทำให้ทราบปรากฏการณ์ที่แท้จริงในปัจจุบัน และทราบแนวโน้มในอนาคตได้ อีกทั้งยังสามารถศึกษาข้อมูลได้ในเชิงกว้างและเชิงลึกของเนื้อหาและขอบเขต ดังนั้นวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาจึงได้รับการปรับปรุงพัฒนามาใช้จนเป็นที่นิยมในปัจจุบัน เพื่อการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีการสื่อสารไร้ขีดจำกัด และไร้พรมแดน ในบริบทที่แตกต่างทางด้านวัฒนธรรม

2.1.4.9 วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ชลทิชา สุทธินิรันดร์กุล (2545, น. 353 อ้างถึงใน อัจฉรา ด่านพิทักษ์, 2547, น. 8) กล่าวไว้ว่า ความรอบคอบ และความเที่ยงตรง เป็นสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงให้มากที่สุดในวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา โดยกระทำอย่างเป็นระบบ ซึ่งผู้วิจัยต้องดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) กำหนดกรอบแนวคิดของการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่ง มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดแนวคิดและออกแบบการวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับแต่ละสถานการณ์ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้อื่นสามารถตรวจสอบผลการวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาอย่างเป็นระบบต่อไป ซึ่งกรอบแนวคิดของการวิเคราะห์เนื้อหามีองค์ประกอบ ดังนี้

(1) ข้อมูล ต้องมีความชัดเจน ซึ่งอาจมีหลากหลายลักษณะในหลาย ๆ รูปแบบ

(2) บริบทของข้อมูล ต้องมีความชัดเจน ผู้วิเคราะห์ต้องสร้างบริบทของข้อมูลให้ครอบคลุมสภาพการณ์แวดล้อมทั้งในอดีต ปัจจุบัน หรือผลกระทบของข้อมูล และต้องกำหนดนิยามขอบเขตข้อมูลที่จะวิเคราะห์เพื่อทำให้เกิดเอกลักษณ์ที่มีโครงสร้าง มีการแบ่งแยกชัดเจนระหว่างสิ่งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง

(3) ความรู้ของผู้วิเคราะห์ ซึ่งจะเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดการสร้างบริบทเพื่อนำไปสู่ข้อสรุป โดยจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับแหล่งข้อมูล และสามารถอภิปรายสมมติฐานที่กำหนดไว้ได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลกับสภาพแวดล้อมเป็นอย่างไร

(4) เป้าหมาย ต้องมีความชัดเจน โดยที่ผู้วิจัยจะต้องตระหนักถึงประเด็นที่ต้องการทราบ เพื่อจะนำไปสู่การวิเคราะห์เนื้อหาที่สมบูรณ์ และได้หลักฐานที่ต้องการเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่มีความเป็นเหตุเป็นผล

(5) การหาข้อสรุป เป็นกระบวนการที่ทำให้ข้อมูลมีความหมายเชิงสัญลักษณ์ เพื่อให้สารสนเทศเกี่ยวกับเรื่องที่ผู้วิเคราะห์สนใจ การได้มาซึ่งข้อสรุปนั้น ผู้วิจัยต้องมีหรือต้องสร้างทฤษฎีดำเนินการของความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลและบริบท ซึ่งครอบคลุมปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น สิ่งที่สำคัญก็คือ ผู้วิเคราะห์จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะความสัมพันธ์ของข้อมูลและบริบท

(6) ความตรง ต้องมีการระบุกลุ่มประเภทของข้อมูลให้ชัดเจน เพื่อให้ได้รับผลที่มีความตรง ซึ่งการระบุต้องกระทำล่วงหน้าและมีความชัดเจนพอที่จะทำให้เกิดผลที่เที่ยงตรง กล่าวคือ เกณฑ์ที่สร้างขึ้นต้องชัดเจนเพื่อให้ผู้อื่นสามารถรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม และนำไปสู่ข้อสรุปที่ถูกต้อง

2) การกำหนดรหัส เป็นกระบวนการอย่างมีระบบในการกำหนดรหัสข้อมูล และจัดกลุ่มข้อมูลออกเป็นหน่วยต่าง ๆ ซึ่งสามารถบรรยายลักษณะเนื้อหาที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง การกำหนดรหัสต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น ซึ่งเป็นตัวเชื่อมระหว่างข้อมูลของผู้วิจัย และทฤษฎีหรือสมมติฐาน กฎเกณฑ์การกำหนดรหัสข้อมูลจึงเป็นส่วนสำคัญในการออกแบบวิจัย ประเด็นสำคัญที่ผู้วิเคราะห์ต้องตัดสินใจในการจัดทำกฎเกณฑ์ คือจะกำหนดนิยามกลุ่มประเภทอย่างไร จะจำแนกข้อมูลเป็นหน่วยวิเคราะห์อย่างไร และจะใช้การกำหนดรายละเอียดเนื้อหาแบบใด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) การกำหนดนิยามกลุ่มประเภท เป็นการคัดเลือกและกำหนดนิยามขอบเขตของกลุ่มประเภท โดยมีหลักทั่วไปคือ กลุ่มประเภทต้องสะท้อนจุดมุ่งหมายของการวิจัยหรือสะท้อนปัญหาวิจัย ดังนั้นผู้วิเคราะห์ต้องให้ความหมายแนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน และต้องระบุตัวชี้วัด ซึ่งเป็นตัวกำหนดว่าเนื้อหาดังกล่าวจะจัดอยู่ในกลุ่มประเภทใด กล่าวคือเป็นการนิยามเชิงปฏิบัติการ ซึ่งลักษณะของนิยามเชิงปฏิบัติการที่ดีต้องประกอบด้วยลักษณะ 2 ประการคือ เป็นตัวแทนที่มีความตรงของแนวคิดของผู้วิเคราะห์และต้องมีความสั้นกระชับ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้กำหนดรหัสผู้อื่นสามารถพิจารณาตัดสินอย่างถูกต้องใกล้เคียงกัน เพื่อทำให้เกิดความเชื่อถือได้ การกำหนดนิยามกลุ่มประเภทเนื้อหาที่จะใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ มี

ข้อพิจารณาคือ กลุ่มประเภทต้องครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ของการวิจัย มีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ และต้องมีหลักการจัดหมวดหมู่แบบใดแบบหนึ่งเท่านั้น

(2) หน่วยวิเคราะห์ แบ่งเป็น หน่วยบันทึกและหน่วยบริบท ซึ่งหน่วยบันทึกจะเป็นการระบุหน่วยที่จะบันทึกคือ ส่วนเฉพาะของเนื้อหาที่จะถูกนำไปจำแนกในกลุ่มประเภทที่กำหนด ประกอบด้วย คำเดี่ยวหรือสัญลักษณ์ แนวเรื่อง ลักษณะบุคคล ประโยคหรือข้อความในย่อหน้าและรายการ ส่วนหน่วยบริบทนั้น ในการบันทึกเนื้อหา ผู้วิเคราะห์จำเป็นต้องคำนึงถึงบริบทของข้อมูลที่ปรากฏด้วย เพราะเนื้อหาบางเรื่องไม่สามารถสรุปผลได้จากความถี่ของคำ ผู้วิเคราะห์ต้องค้นหาเนื้อหาจากข้อมูลในบริบท

(3) การกำหนดรายละเอียดของเนื้อหา เป็นการวัดเชิงปริมาณ ซึ่งกำหนดว่าจะใช้วิธีการใด เช่น ความถี่ เนื้อที่ หรือเวลา เป็นต้น

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2546 อ้างถึงใน วรรษพร อารยะพันธ์, 2550, น. 16) ได้กล่าวถึงวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ว่า การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นการวิจัยเชิงบรรยายประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญมาก เป็นการศึกษาที่มุ่งค้นหาลักษณะเนื้อหาสาระของเอกสารเป็นสำคัญ

Hayman, 1968: Holsti, 1969: Gottschalk, 1979: Krippendorff, 2004 (อ้างถึงใน วรรษพร อารยะพันธ์, 2550, น. 16) ได้กล่าวถึงวิธีการของการวิเคราะห์เนื้อหา ไว้ดังนี้

1) กำหนดหน่วยวิเคราะห์ ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนแรกหลังจากเลือกเอกสารที่จะวิเคราะห์แล้ว โดยกำหนดให้ชัดเจนว่าอะไรเป็นหน่วยนับ เช่น กำหนดหน่วยเป็นคำ ๆ เดียว เป็นวลี เป็นประโยคสมบูรณ์ เป็นย่อหน้า หรือเป็นบทความ 1 บท เป็นหนังสือที่สมบูรณ์ 1 เล่ม ซึ่งแต่ละหน่วยวิเคราะห์ต้องกำหนดให้แน่นอน ชัดเจน และบอกลักษณะให้สามารถวัดได้ด้วย ส่วนเนื้อหาที่จะวิเคราะห์จะต้องกำหนดว่าจะวิเคราะห์เนื้อหาอะไรบ้าง ซึ่งอาจแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ เนื้อหาที่ตรงตามเรื่องที่ต้องการวิเคราะห์อย่างชัดเจน กับไม่ชัดเจน ซึ่งต้องใช้การตีความ

2) นับความถี่ จดนับความถี่ของเนื้อหาเป็นจำนวนหน่วยวิเคราะห์จำแนกตามประเภทของเนื้อหาที่ต้องการ

3) ระบุทิศทางและปริมาณ ทิศทางของเนื้อหา หมายถึง ชอบ ไม่ชอบ เฉย ๆ น่าสนใจ ไม่น่าสนใจ หรือเฉย ๆ ก็ได้ ส่วนปริมาณ หมายถึง ปริมาณความมากน้อยของทิศทาง เช่น ชอบมาก ชอบน้อย ไม่ชอบเลย เป็นต้น

4) แจกแจงความถี่ คือการจำแนกแจกแจงความถี่เป็นรายประเภท ให้เห็นว่าเป็นเนื้อหาที่ชอบมากที่สุด ไม่ชอบเลย เป็นจำนวนมากน้อยเท่าไหร่

5) การสุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะต้องเป็นตัวแทนของกลุ่มทั้งหมด ที่จะสามารถสรุปผลอ้างอิงเป็นผลการวิเคราะห์ทั้งหมดได้ ดังนั้นจึงต้องทำอย่างระมัดระวัง เพราะถ้าทำไม่ระมัดระวังก็จะทำให้ผลการวิเคราะห์ผิดพลาดและคลาดเคลื่อนได้

6) สร้างเครื่องมือบันทึก ซึ่งต้องจัดทำเป็นแบบฟอร์มสำหรับใช้จดบันทึกผลการวิเคราะห์ และต้องจดบันทึกอย่างระมัดระวัง เพื่อให้ผลการวิเคราะห์ที่ได้ถูกต้องและเชื่อถือได้มากที่สุด

จากการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการวิเคราะห์เนื้อหานั้น จะเห็นได้ว่า การวิเคราะห์เนื้อหาจะมีวิธีการอย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่องเป็นเหตุเป็นผลเชื่อมโยงกัน ซึ่งมีการกำหนดกฎเกณฑ์และมีการดำเนินการตามกฎเกณฑ์อย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงความรอบคอบและความเที่ยงตรงเป็นสิ่งสำคัญ โดยมีขั้นตอนที่สำคัญคือ การกำหนดกรอบแนวคิด และการกำหนดรหัสในการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งผู้วิจัยนำวิธีการดังกล่าวมากำหนดในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

2.1.4.10 ขั้นตอนการวิเคราะห์เนื้อหา

แมคมิลแลน (2000 อ้างถึงใน พรรณิภา วงษ์วชิรโชติ, 2551, น. 31) ได้ประมวลงานวิจัยที่ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหากับเวิลด์ไวด์เว็บ จำนวน 19 ชิ้น พบว่า การวิเคราะห์เนื้อหาสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์เว็บไซต์ได้ โดยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ คือ 1) ตั้งคำถามการวิจัยและ/หรือสมมติฐานการวิจัย ซึ่งต้องสอดคล้องเฉพาะกรณีของเว็บไซต์เท่านั้น 2) เลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยหน่วยที่จะเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น มักจะสอดคล้องกับคำถามนำวิจัยเกี่ยวกับเว็บไซต์ 3) เก็บข้อมูลและกำหนดหน่วยในการลงรหัส ซึ่งจะต้องระบุช่วงเวลาในการวิเคราะห์ให้ชัดเจน เพราะเว็บไซต์มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว 4) อบรมผู้ลงรหัสและทดสอบความเชื่อมั่นของผู้ลงรหัส เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ลงรหัสนั้นลงรหัสข้อมูลเดียวกันภายใต้เกณฑ์เดียวกัน เพื่อป้องกันความผิดพลาด

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2549, น. 176-177 อ้างถึงใน ภัทรภร ยวนพันธุ์, 2554, น. 106-107) ได้อธิบายถึงขั้นตอนของการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ดังนี้

1) กำหนดหน่วยวิเคราะห์ การเลือกหนังสือวิเคราะห์มาได้ การกำหนดหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ให้ชัดเจนเป็นข้อแรกของการวิเคราะห์ ว่าจะใช้หน่วยอะไรเป็นตัวกำหนดนับหน่วยอะไรเป็นตัวกำหนดนับ และจะต้องกำหนดให้ชัดเจนแน่นอน และสามารถวัดได้แต่ละหน่วยวิเคราะห์จะต้องกำหนดให้แน่นอนชัดเจน และบอกลักษณะให้สามารถวัดได้ด้วย

2) นับความถี่ เป็นการจดนับความถี่ของเนื้อหา ซึ่งเป็นจำนวนหน่วยวิเคราะห์ จำแนกตามประเภทของเนื้อหาที่ต้องการ เพราะจะทำให้เราได้จำนวนความถี่และจำแนกได้ตามประเภท

3) ระบุทิศทางและปริมาณ (Direction and Intensity) การจำแนกตามทิศทางและปริมาณ เพราะนอกจากการจำแนกประเภทของเนื้อหาแล้ว ก็ต้องจำแนกทิศทางของเนื้อหา และปริมาณความมากน้อยของทิศทางด้วย

4) แจกแจงความถี่ (Contingency) การทำแจกแจงความถี่ของแต่ละหน่วยวิเคราะห์ จะทำการแยกประเภทต่างๆได้ แต่ต้องทำเมื่อนับจำแนกประเภท ระบุทิศทางและปริมาณของแต่ละหน่วยวิเคราะห์เสร็จแล้ว

5) การสุ่มตัวอย่าง (Sampling) การสุ่มตัวอย่างเนื้อหาวิเคราะห์ต้องทำอย่างระมัดระวัง เพราะจะเป็นตัวแทนเนื้อหาจากนการวิเคราะห์เนื้อหาทั้งหมด ไปสรุปผลจากการวิเคราะห์ได้

6) สร้างเครื่องมือบันทึก (Recording Instrument) จะต้องจดบันทึกผลการวิเคราะห์จากแบบฟอร์มที่จัดทำขึ้นมา และให้ผลการวิเคราะห์ถูกต้องและน่าเชื่อถือก็ต้องมาจากการจดบันทึกอย่างระมัดระวังมากที่สุด

ประภาวดี สืบสนธิ (2530 อ้างถึงใน ชลดา พันภัย, 2552, น. 7) ได้ชี้แจงถึงขั้นตอนการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ คือ 1) การกำหนดปัญหา วัตถุประสงค์ และสมมุติฐานที่ต้องการศึกษา 2) เลือกประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ 3) กำหนดกลุ่มเนื้อหาที่จะใช้ในการวิเคราะห์ 4) ทำการวิเคราะห์ โดยการศึกษากลุ่มเนื้อหา โดยการเปรียบเทียบกลุ่มเนื้อหาของเอกสารให้ตรงกับกลุ่มเนื้อหาที่ได้กำหนดไว้ ด้วยวิธีการแจกแจงความถี่ 5) รวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจงนับ และการนำผลมาวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ

จากการศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนการวิเคราะห์เนื้อหานั้น สรุปได้ว่า ขั้นตอนของการวิเคราะห์เนื้อหานั้นขึ้นอยู่กับบริบทที่จะวิเคราะห์ด้วย เช่น วิเคราะห์สารในเว็บไซด์ วิเคราะห์สื่อ วิเคราะห์สารจากโฆษณา เป็นต้น กล่าวได้ว่า ขั้นตอนของการวิเคราะห์เนื้อหานั้นก็มีลักษณะคล้าย ๆ กันกับวิธีการวิเคราะห์เนื้อหานั่นเอง เพียงแต่ว่า ผู้ชำนาญวิชาการได้ใช้คำนิยามที่แตกต่างกันเพื่อให้เห็นในมุมมองที่หลากหลายเท่านั้น

2.1.4.11 องค์ประกอบในการวิเคราะห์เนื้อหา

อุทุมพร (ทองอุไร) จามรมาน (2531 อ้างถึงใน พรรณิภา วงษ์วชิรโชติ, 2551, น. 32) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบในการวิเคราะห์ไว้ ดังนี้ คือ 1) เนื้อหาที่จะวิเคราะห์ ซึ่งมีลักษณะหลากหลายรูปแบบ แตกต่างกันออกไป 2) วัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งมีอยู่ 3 ประการ คือ 1) เพื่อสรุปข้อมูล 2) เพื่อหารูปแบบหรือความสัมพันธ์ภายใน 3) เพื่อหารูปแบบและความสัมพันธ์ภายนอก 3) หน่วยในการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งโดยปกติจะมี 3 ประการ คือ 1) หน่วยจากการสุ่ม ซึ่งได้มาจากการสังเกต หรือการสัมผัส 2) หน่วยจากการบันทึก ซึ่งเป็นการจัดกระทำข้อมูลจากการสุ่ม 3) หน่วยจากเนื้อหา ซึ่งเป็นการรวบรวมหน่วยจากการบันทึกมาจัดกลุ่มอีกทีหนึ่ง 4) การสุ่มตัวอย่างและประชากร ซึ่งต้องแยกแยะสิ่งที่เกี่ยวข้องออกจากสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้อง จากนั้นก็ทำการสุ่มเนื้อหาสาระที่จะวิเคราะห์ออกมาเท่าที่เวลาและงบประมาณอำนวยให้

สรุปได้ว่า องค์ประกอบในการวิเคราะห์เนื้อหาในแต่ละอย่างนั้นมีความสำคัญเท่าเทียมกัน เพราะองค์ประกอบแต่ละอย่างนั้นมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ

2.1.4.12 หน่วยในการวิเคราะห์เนื้อหา

เบอเรลสัน (1971 อ้างถึงใน พรรณิภา วงษ์วชิรโชติ, 2551, น. 33) ได้กล่าวถึงหน่วยในการวิเคราะห์เนื้อหาว่าจะช่วยให้การวิเคราะห์เนื้อหาสามารถอธิบายได้ในเชิงปริมาณ ซึ่งหน่วยในการวิเคราะห์เนื้อหานั้น สามารถแบ่งออกเป็น 2 อย่าง คือ หน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) และหน่วยในการระบุจำนวน (Unit of Enumeration)

1) หน่วยในการวิเคราะห์

ได้แก่ การใช้คำ (Words) ซึ่งเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดในการวิเคราะห์ อาจหมายถึง กลุ่มคำ (Word-Compound) หรือบางครั้งเรียกว่า หน่วยสัญลักษณ์ (Unit Symbol) หรือสัญลักษณ์ (Symbol) หรือใช้คำว่าถ้อยคำ (Term)

แนวคิดหลัก (Theme) ซึ่งมีลักษณะใหญ่กว่าคำ อาจจะปรากฏอยู่ในประโยคหรือข้อความ และเป็นหน่วยที่มีประโยชน์สูงสุดในการวิเคราะห์เนื้อหา

คุณลักษณะ (Character) ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ปรากฏอยู่ในสาร ซึ่งจำเป็นต้องพิจารณาภาพรวมทั้งหมดของเรื่องจึงจะสามารถแยกแยะออกมาได้

รายเรื่อง คือ การจัดเรื่องอย่างกว้าง ๆ โดยการวิเคราะห์เรื่องทั้งหมดและภายใน ซึ่งสามารถจัดแบ่งแยกย่อยออกไปได้อีกมากมาย

การวัดเนื้อที่และเวลา (Space and Time) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ที่ใช้วัดลักษณะทางกายภาพของงานสื่อสาร ความกว้างของคอลัมน์ จำนวนหน้า ความยาวของบรรทัด เป็นต้น

2) หน่วยในการระบุจำนวน ได้แก่

เนื้อที่ (Space) คือ การวัดเนื้อหาด้วยจำนวน คอลัมน์นิ้ว คอลัมน์เซนติเมตร B.S.U (Basic Space Unit) หน้า บรรทัด ย่อหน้า

การปรากฏ (Appearance) เป็นการนับคุณสมบัติของเนื้อหาของสารที่ต้องการ การนับจะนับการปรากฏของเนื้อหาว่าปรากฏหรือไม่ปรากฏ

ความถี่ (Frequency) เป็นวิธีการที่ใช้มากที่สุดในการวิเคราะห์เนื้อหา เช่น การวัดความถี่ในการใช้คำหนึ่ง ๆ เป็นต้น

ความเข้ม (Intensity) เป็นหน่วยในการระบุจำนวนที่ใช้ในการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมและทัศนคติที่ปรากฏในเนื้อหาของสารและจัดทำเป็น (Scale) เรื่องลำดับข้อความที่แสดงความเข้ม ในเรื่องค่านิยมและทัศนคติในเรื่องที่มีแนวคิดหลักเดียวกัน แต่มีการใช้คำและส่วนประกอบของประโยคแตกต่างกัน ซึ่งจะเป็นตัวชี้ถึงความเข้มที่แตกต่างกัน

สรุปได้ว่า หน่วยในการวิเคราะห์นั้น มีความสำคัญคือทำให้เนื้อหาสามารถอธิบายได้ในเชิงปริมาณที่สามารถบ่งบอกสถิติได้ และสถิติที่ได้จะนำไปเชื่อมโยงกับการอธิบายเชิงคุณภาพได้

จากการศึกษาเนื้อหาและทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดการวิเคราะห์เนื้อหานั้น ซึ่งประกอบไปด้วยประเด็นสำคัญ 12 ประเด็น ได้แก่ 1) ความเป็นมาของแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหา 2) ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหา 3) ประเภทของการวิเคราะห์เนื้อหา 4) จุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์เนื้อหา 5) วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์เนื้อหา 6) หัวใจของการวิเคราะห์เนื้อหา 7) ข้อดีและจุดเด่นของการวิเคราะห์เนื้อหา 8) ประโยชน์ของการวิเคราะห์เนื้อหา 9) วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา 10) ขั้นตอนการวิเคราะห์เนื้อหา 11) องค์ประกอบในการวิเคราะห์เนื้อหา และ 12) หน่วยในการวิเคราะห์เนื้อหา

จากการศึกษาประเด็นดังกล่าวเบื้องต้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในระเบียบวิธีวิจัยของผู้วิจัย ในการศึกษางานวิจัย เรื่อง “การวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอและกลยุทธ์การสื่อสารในการเผยแผ่พุทธธรรมของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) : กรณีศึกษาผลงานนิพนธ์ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่” เพื่อค้นหาผลสรุปของงานวิจัยที่ชัดเจน

2.2 ทฤษฎี

2.2.1 ทฤษฎีการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ

จากการศึกษาของผู้วิจัยค้นพบว่า นิยามความหมายของการโน้มน้าวใจนั้น มีนักคิด นักทฤษฎีหลายคนที่ได้ให้คำนิยามไว้มากมายแตกต่างกันออกไป แต่ในประเด็นหลัก ๆ นั้นยังคงมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ดังเช่น (มิลเลอร์และเบอร์กูน อ้างถึงใน อรวรรณ ปิลันธน์โอวาท, 2537, น. 3) ได้ให้คำอธิบายว่า การโน้มน้าวใจเกิดขึ้นได้จากแรงจูงใจของผู้โน้มน้าวใจที่มีความตั้งใจจะมีอิทธิพลเหนือผู้ได้รับการโน้มน้าวใจ ซึ่งกล่าวโดยสรุปคือ ผู้ส่งสารต้องการมีอิทธิพลเหนือผู้รับสาร

เบรมเบ็คและฮาวเวล (อ้างถึงใน อรวรรณ ปิลันธน์โอวาท, 2537, น. 3) ได้ให้คำอธิบายไว้ว่า การโน้มน้าวใจ หมายถึง ความตั้งใจในการสื่อสารที่จะมีอิทธิพลในทิศทางที่เป็นไปได้เหนือทางเลือกที่มีอยู่

ไซมอนส์ (อ้างถึงใน อรวรรณ ปิลันธน์โอวาท, 2537, น. 3) ได้สรุปความหมายของการโน้มน้าวใจไว้ว่า หมายถึง ความพยายามใช้การสื่อสารของมนุษย์ทุกรูปแบบในการเปลี่ยนแปลงความเชื่อ ค่านิยม หรือทัศนคติของคนอื่นเพื่อมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น อันจะทำมาซึ่งความสัมฤทธิ์ผลตามความต้องการของผู้โน้มน้าวใจนั้น

คัทลิบและเซ็นเตอร์ (อ้างถึงใน อรวรรณ ปิลันธน์โอวาท, 2537, น. 3) ได้อธิบายความหมายไว้ว่า วัตถุประสงค์สำคัญในการโน้มน้าวใจด้านประชาสัมพันธ์ คือ เพื่อสร้างความเข้าใจให้ตรงกันด้านความคิดเห็น หรือความพยายามกำจัดความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไป เพื่อก่อให้เกิด

ประโยชน์ต่อบุคคลผู้โน้มน้าวใจ หรือหน่วยงาน องค์กร ของผู้โน้มน้าวใจนั้น โดยสรุปกล่าวได้ว่า “การโน้มน้าวใจ” มีลักษณะดังนี้

1) ผู้โน้มน้าวใจมีความมุ่งมั่นที่จะมีอิทธิพลบางอย่างเหนือผู้ถูกโน้มน้าวใจ เพื่อจะกำหนดทิศทางในด้านต่าง ๆ ของผู้ถูกโน้มน้าวใจ เช่น แนวความคิด ทัศนคติ ตลอดถึงพฤติกรรม

2) ความพยายามของผู้โน้มน้าวใจที่จะชักนำ ชักจูง และสร้างแรงจูงใจให้ผู้ถูกโน้มน้าวใจเกิดความคล้อยตามและยอมรับในทางเลือกที่ผู้โน้มน้าวใจเสนอ และต้องการให้เป็นแบบนั้น

3) จุดประสงค์ที่แท้จริงของผู้โน้มน้าวใจคือ การเปลี่ยนแปลง หรือการดำรงไว้ซึ่งทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อ ของผู้ถูกโน้มน้าวใจ เพื่อให้เกิดผลตามที่ผู้โน้มน้าวใจต้องการ

อรวรรณ ปิลันธน์โอวาท (2537, น. 7) ยังได้กล่าวถึงองค์ประกอบขั้นพื้นฐานในการโน้มน้าวใจไว้ว่ามี 2 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) มองจากภายนอกของผู้รับสาร และ 2) ผู้รับสาร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) มองจากภายนอกของผู้รับสาร ซึ่งมีองค์ประกอบอยู่ 4 ประการที่ควรศึกษาวิเคราะห์ คือ

(1) ความแตกต่างภายในผู้ส่งสาร ซึ่งหมายถึงปัจจัยต่าง ๆ ของผู้ส่งสาร ซึ่งได้แก่คุณสมบัติ ความสามารถในด้านต่าง ๆ เป็นต้น ของผู้ส่งสาร ซึ่งจะส่งผลให้มีอิทธิพลต่อผู้รับสารเป็นอย่างมาก

(2) ความแตกต่างภายในสาร ซึ่งหมายถึง การวิเคราะห์องค์ประกอบของเนื้อหาของสาร การนำเสนอของสาร ตลอดถึงการจัดลำดับของสาร เพื่อให้เกิดกการโน้มน้าวใจที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะมีบริบทและลักษณะที่แตกต่างกันออกไป

(3) ความแตกต่างของสื่อ ซึ่งจะมีผลต่อการโน้มน้าวใจของสารที่แตกต่างกัน เช่นการสื่อสารสองทางย่อมเป็นสื่อที่ส่งผลได้ดีกว่า การสื่อสารแบบทางเดียว

(4) ความแตกต่างภายในสภาพการณ์ ซึ่งสถานการณ์ต่าง ๆ จะสามารถเป็นแรงเสริมทางบวกหรือแรงเสริมทางลบต่อการโน้มน้าวใจก็ได้ เช่น บางสถานการณ์อาจมีบุคคลคุ้นเคยอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องโน้มน้าวใจ อาจจะเป็นแรงเสริมกำลังใจให้กับผู้โน้มน้าวใจ หรือเป็นแรงกดดันก็ได้

2) ผู้รับสาร ซึ่งการที่ผู้รับสารจะสามารถรับสารได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบมากมายที่น่าศึกษาวิเคราะห์ ได้แก่ ลักษณะของประชากร, ทรรศนะ และทัศนคติ,ความรู้ซึ่งผู้รับสารมีเกี่ยวกับสารนั้น ๆ, ลักษณะด้านอารมณ์, ความสำคัญที่ผู้รับสารให้แก่หัวข้อหนึ่ง ๆ และ วิธีการที่ผู้รับสารรับรู้สภาพการณ์หนึ่ง ๆ

นอกจากนี้ อรวรรณ ปิลันธน์โอวาท (2537, น. 101-119) ยังกล่าวอีกว่า ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารในรูปแบบใดก็ตาม การสื่อสารย่อมมีผลต่อความคิดของผู้รับสารเป็นอย่างยิ่ง และสิ่งที่สำคัญที่สุดในการส่งสารคือ การส่งสารที่สามารถสร้างความประทับใจให้กับผู้รับสารได้ ซึ่งความสามารถเหล่านี้ขึ้นอยู่กับความรู้ ประสบการณ์ของผู้พูดในแต่ละบริบท

ลักษณะของคำนั้นจะมี 2 ลักษณะคือ คำนัยตรง และคำนัยประหวัด คำนัยตรง หมายถึง ความหมายตรงตามคำตามพจนานุกรม ส่วนคำนัยประหวัด หมายถึง ความหมายของคำที่เปลี่ยนแปลงได้ตามความรู้และประสบการณ์ต่างๆของผู้พูด ซึ่งความหมายของแต่ละคนอาจแตกต่างกัน อาจจะกล่าวได้ว่าการโน้มน้าวใจนั้น จะขึ้นอยู่กับความสามารถในการสื่อสาร การใช้คำที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถสื่อสารได้ชัดเจน และสร้างความประทับใจให้กับผู้รับสารได้

ในด้านอวัจนสารกับการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ กิริยาท่าทาง ลักษณะสีหน้าย่อมส่งผลต่อการสื่อสาร ทั้งการพูดและการแสดงออกเหล่านี้ย่อมต้องทำไปพร้อมกัน

ด้านการใช้หลักฐานเพื่อการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ จะทำให้การสื่อสารชัดเจนได้มากยิ่งขึ้น และมีความสำคัญมากในการสร้างความน่าเชื่อถือในการสื่อสาร ซึ่งหลักฐานอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ หลักฐานโดยตรงและหลักฐานโดยอ้อม

1) หลักฐานโดยตรง คือหลักฐานที่มีน้ำหนักมาก ข้อพิสูจน์ที่จะนำมาลบล้างเกือบจะไม่มี หรือหาได้ยากมาก

2) หลักฐานโดยอ้อม คือหลักฐานที่พิสูจน์ข้อเท็จจริงประเด็นหนึ่งโดยดึงข้อเท็จจริงอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาสรุปเพื่อพิสูจน์ประเด็นข้างต้น

ชนิดของหลักฐาน แบ่งได้เป็น 7 อย่าง ดังนี้ *1) หลักฐานปฐมภูมิและหลักฐานทุติยภูมิ* หลักฐานปฐมภูมิ คือ หลักฐานที่มาจากแหล่งกำเนิดแท้จริง หลักฐานทุติยภูมิ คือ หลักฐานที่คัดลอกนำมาปรับแต่ง และนำบอกเล่าซ้ำอีกครั้งหนึ่ง อาจจะเกิดความผิดเพี้ยนของหลักฐานได้มากขึ้น *2) หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่ใช่ลายลักษณ์อักษร* หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรได้แก่ หลักฐานที่พิมพ์ เขียนไว้อย่างชัดเจน หลักฐานที่ไม่ใช่ลายลักษณ์อักษร ได้แก่ การพูด และ วัตถุสิ่งของ *3) หลักฐานจริงและหลักฐานโดยตัวบุคคล* หลักฐานจริง คือหลักฐานที่มนุษย์สร้างขึ้น หลักฐานโดยตัวบุคคล หมายถึง บุคคลเป็นผู้ให้หลักฐาน อาจจะเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ความน่าเชื่อถือของหลักฐานจะขึ้นอยู่กับความน่าเชื่อถือของบุคคลผู้ให้หลักฐาน *4) หลักฐานจากคนธรรมดาสามัญและจากผู้เชี่ยวชาญ* หลักฐานจากคนธรรมดาสามัญคือจะเป็นหลักฐานจากข้อเท็จจริงที่มีอยู่จริง ไม่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญและไม่ต้องมีความรู้เฉพาะด้านเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ซึ่งแตกต่างกับหลักฐานจากที่ต้องอาศัยความรู้เฉพาะด้าน ทักษะความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ ถึงจะสร้างความน่าเชื่อถือให้กับหลักฐานชนิดนี้ได้ *5) หลักฐานที่จัดทำขึ้น และหลักฐาน*

ที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจ หลักฐานที่จัดทำขึ้น คือ จะเป็นหลักฐานที่ตั้งใจจะจัดทำขึ้น เพื่อใช้ในการใดการหนึ่งจากหลักฐานดังกล่าวมาอ้างอิงหรือใช้เป็นข้อมูลสนับสนุน แต่หลักฐานที่เกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจ เป็นหลักฐานที่เราไม่สามารถจัดทำขึ้นได้เพราะเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา เกิดขึ้นได้โดยไม่คาดคิดและไม่ตั้งใจให้เกิด *6) หลักฐานเชิงนิเสธ* จะเป็นหลักฐานที่มีอยู่ในตัวของมันเอง ซึ่งไม่สามารถหาได้ที่ไหน และเป็นหลักฐานที่มีลักษณะเฉพาะอยู่แล้ว และ *7) หลักฐานเสริม* เป็นการหาหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนหลักฐานเดิมให้มีน้ำหนัก ชัดเจนมากขึ้น

การใช้หลักฐานยังสามารถแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้อีก ดังต่อไปนี้

1) การยกตัวอย่าง จะแบ่งเป็นสามรูปแบบ คือ ตัวอย่างโดยละเอียดจากเรื่องจริง ตัวอย่างย่อ ๆ เพียงคำสองคำ และตัวอย่างที่แต่งสมมุติขึ้น ซึ่งเราสามารถวิเคราะห์ว่าหลักฐานอยู่ในประเภทไหน ในการวิเคราะห์และการสรุปประเด็นก็ย่อมต้องมีข้อมูลสนับสนุนในการพูดและอธิบายได้ชัดเจน มีความเป็นไปได้ และน่าเชื่อถือด้วย

2) การใช้สถิติ จะใช้เพื่อการเปรียบเทียบให้เห็นภาพมากขึ้น ทำให้ผู้รับสารสนใจในการเปรียบเทียบกับสภาพจริง และมีผลในการตัดสินใจของผู้รับสารมากขึ้น

3) การใช้พยาน โดยปกติหมายถึง การอ้างถึงผู้ทรงคุณวุฒิ การศึกษาถึงข้อมูลความสามารถ ประวัติ และผลงานของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะจะทำให้เราสามารถใช้พยานได้ถูกต้อง ตรงประเด็น และจะมีผลในการโน้มน้าวใจ

4) การเปรียบเทียบ คือ เป็นการหาข้อแตกต่าง ข้อดีและข้อเสีย เพื่อชี้ให้เห็นในจุดที่เราต้องการ

5) รายละเอียด หมายถึง ลักษณะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ทำให้ผู้รับสารเห็นภาพ เห็นรูปธรรมและเข้าใจในสิ่ง ๆ นั้น

6) การพรรณนาความ หมายถึง การเล่าเรื่องถึงเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ทำเห็นวัตถุ สถานที่ วันเวลา เพื่อทำให้ผู้รับสารจิตนาการและเห็นภาพได้ชัดเจน

7) การบอกเล่า หมายถึง เป็นการพูดถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นตามเหตุการณ์และเวลาที่เกิดขึ้น เพื่อทำให้ผู้รับสารรับรู้ถึงเรื่องราวต่างๆ จะมีลักษณะที่คล้ายกันกับพรรณนา

โดยสรุปแล้ว การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ ต้องพิจารณาอย่างละเอียด ทั้งคำ วลี และประโยคต่าง ๆ เพราะลักษณะเหล่านี้มีทั้งในนัยตรงและนัยประหวัด ซึ่งจะต้องมีความรอบคอบและระมัดระวังในการใช้ สิ่งหนึ่งที่สำคัญไม่แพ้กัน คือ อวัจนภาษา เพราะมีแนวโน้มในการโน้มน้าวใจได้ดีกว่าวัจนภาษา แต่ต้องเลือกใช้หลักฐานหรือเหตุผลที่มีน้ำหนัก มาสนับสนุนเพื่อทำให้การโน้มน้าวใจน่าเชื่อถือมากขึ้น ในทางกลับกัน ถ้าการโน้มน้าวใจไม่มีหลักฐานที่ชัดเจนอาจทำให้การโน้มน้าวใจไม่มีประสิทธิภาพและไม่น่าเชื่อถือ

Larson (1998 อ้างถึงใน พัชราภรณ์ เกษะประกร, 2549, น. 21-33) กล่าวว่า ผลงานวิจัยและแบบจำลองของการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ จะแบ่งเป็น 2 แบบคือ ทฤษฎีการโน้มน้าวใจเชิงคุณภาพ และทฤษฎีการโน้มน้าวใจเชิงปริมาณ

1) ทฤษฎีการโน้มน้าวใจเชิงคุณภาพ เป็นทฤษฎีการโน้มน้าวใจในเชิงการใช้ศิลปะ ซึ่งในการที่จะใช้ทฤษฎีนี้ก็ต้องมีการนำมาวิเคราะห์การใช้สื่อแต่ละชนิด เพื่อหาความเหมาะสม การใช้ทฤษฎีนี้จะทำเพื่อประเมินพฤติกรรมมนุษย์ ตัวอย่างทฤษฎีการโน้มน้าวใจเชิงคุณภาพ ได้แก่ ทฤษฎีอริสโตติเลียน (Aristotelian Theory) และทฤษฎีบอกเล่า (Narrative Theory)

2) ทฤษฎีการโน้มน้าวใจเชิงปริมาณ คือ การวิเคราะห์การสื่อสารของกลุ่มคนโดยใช้หลักวิทยาศาสตร์ และการวิเคราะห์ความถี่ในการสื่อสาร ลักษณะการโต้ตอบ จะใช้เพื่อคาดการณ์พฤติกรรมของผู้รับสาร ตัวอย่างทฤษฎีการโน้มน้าวใจเชิงปริมาณ ได้แก่ ได้แก่ ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (“Single Shot” Attitude Change Theory) ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory) ทฤษฎีการลดความเครียด (Tension-reduction Theory) และทฤษฎีการวิเคราะห์ข้อมูล (Information Processing Theory)

เนื่องจากว่างานวิจัยนี้ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนั้น ทฤษฎีการโน้มน้าวใจเชิงคุณภาพจึงมีความเกี่ยวข้องโดยตรง ผู้วิจัยจึงจะยกทฤษฎีการโน้มน้าวใจเชิงคุณภาพมาเพื่อศึกษา ดังนี้

2.2.1.1 ทฤษฎีการโน้มน้าวใจเชิงคุณภาพ (Qualitative Theory and Research)

การวิจัยชนิดนี้ถือเป็นการวิเคราะห์การโน้มน้าวใจขั้นแรกหรือขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้โน้มน้าวสามารถควบคุมการโน้มน้าวชนิดนี้ได้ จะเน้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้โน้มน้าวใจและผู้ถูกโน้มน้าวใจ ในประเด็นนี้ Larson (1998 อ้างถึงใน พัชราภรณ์ เกษะประกร, 2549, น. 21-33) สรุปว่า ทฤษฎีการโน้มน้าวใจเชิงคุณภาพ เน้นไปในด้านการศึกษาพฤติกรรมของผู้โน้มน้าวใจ โดยแบ่งเป็น 2 ลักษณะดังนี้

1) ทฤษฎีอริสโตติเลียน (Aristotelian Theory and Research)

Aristotle จะให้ความสำคัญกับพยานหลักฐาน หรือแรงจูงใจที่ผู้โน้มน้าวเป็นผู้สร้างและสามารถควบคุมได้ ทั้งนี้ Aristotle สรุปว่าผู้โน้มน้าวใจสามารถควบคุมพยานแรงจูงใจได้ ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

(1) แรงจูงใจด้านความน่าเชื่อถือและพรสวรรค์ (Ethos) ความน่าเชื่อถือประกอบด้วยหลายอย่างด้วยกัน เช่น ความสามารถ ความรู้ความสามารถพิเศษ และความสามารถในการถ่ายทอดการสื่อสาร ซึ่งมีทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

(2) แรงจูงใจด้านอารมณ์และความรู้สึกและคุณงามความดี (Pathos) จะเป็นแรงจูงใจด้านจิตวิทยา ความรู้สึกในคุณงามความดีเหล่านี้ จะทำให้ผู้ถูกโน้มน้าวใจคล้อยตามและเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิดและพฤติกรรมได้

(3) หลักฐานและเหตุผล (Logos and Topoi) เป็นแรงจูงใจที่ต้องใช้ความสามารถในการโน้มน้าวใจ เพราะต้องใช้แรงจูงใจที่อ้างเหตุผล ยกเหตุผลขึ้นมาจะต้องประกอบกับการวิเคราะห์ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายของผู้โน้มน้าวใจ และต้องอาศัยหลักฐานอ้างอิงที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือ จึงจะสามารถโน้มน้าวใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Larson (1988 อ้างถึงใน พัชราภรณ์ เกษะประกร, 2549, น. 52-53) ได้จำแนกการอ้างเหตุผลเป็น 6 วิธี ดังนี้

1) การอ้างโดยการโยงสาเหตุกับผลกระทบ (Cause-to-effect Reasoning) เป็นการชี้แจงให้เห็นถึงสาเหตุหรือเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดการโน้มน้าวใจขึ้น

2) การอ้างโดยการโยงผลกระทบกับสาเหตุ (Effect-to-cause Reasoning) เป็นการชี้แจงให้เห็นถึงผลกระทบจากสาเหตุ สาเหตุมาจากอะไร ชี้ให้เห็นถึงความรุนแรงของปัญหาที่เกิดขึ้น

3) การอ้างโดยสรุปอาการต่าง ๆ (Reasoning from Symptoms) เป็นการคาดการณ์เหตุการณ์หรืออาการในอนาคต จะชี้ให้เห็นว่าในอนาคตจะมีเหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้น

4) การอ้างโดยการเปรียบเทียบ (Reasoning from Comparison or Analogy) เป็นการยกเหตุผลขึ้นมาเพื่อหาข้อแตกต่างหรือเปรียบเทียบว่าสิ่งไหนดีกว่าสิ่งไหน ได้เปรียบหรือเสียเปรียบกันอย่างไร

5) การอ้างเหตุผลเชิงนิรนัย (Deductive) เป็นการพิจารณาจากเหตุผลหลักทั่ว ๆไปจากกรณีใดกรณีหนึ่ง เพื่อสามารถสรุปสาเหตุข้อเหตุการณ์โดยที่ไม่มีข้อโต้แย้งได้

6) การอ้างเหตุผลเชิงอุปนัย (Induction) เป็นการพิจารณาจากเรื่องกรณีใดกรณีหนึ่งจากเรื่องหลัก ๆ ทั่วไปในมุมกว้าง เพื่อที่จะสามารถสนับสนุนข้อสรุปหลัก ๆ ให้ชัดเจนได้มากขึ้น

2) ทฤษฎีบอกเล่าและบรรยาย (Narrative Theory and Research) การบอกเล่าและการบรรยายที่จะประสบผลสำเร็จนั้น เกิดขึ้นจากความสามารถของผู้โน้มน้าวใจว่าสามารถทำให้บุคคลอื่นเข้าใจ และมีส่วนร่วมมากน้อยแค่ไหน ซึ่งจะขึ้นอยู่กับ 2 องค์ประกอบ ที่สำคัญดังนี้

(1) การเชื่อมโยง (Coherence) หมายถึง วิธีการสร้างเรื่องราวให้มีความสัมพันธ์กันทั้งภายในและภายนอก มีความหมายสัมพันธ์กัน และมีอิทธิพลต่อผู้ถูกโน้มน้าวใจ 1) การเชื่อมโยงด้านเนื้อหา (Material Coherence) หมายถึง ความสัมพันธ์หรือความสอดคล้องภายนอกของเนื้อหาว่าสมจริงหรือไม่ 2) การเชื่อมโยงด้านตัวละคร (Characterological Coherence)

หมายถึง ความสัมพันธ์หรือความสอดคล้องภายในด้านตัวละคร ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

(2) ความถูกต้องของเนื้อหา หมายถึง ความน่าเชื่อถือของเนื้อหาที่โน้มน้าวใจ โดยจะเน้นถึงความถูกต้องและครบถ้วน เพื่อทำให้เกิดความน่าเชื่อถือแก่ผู้ถูกโน้มน้าวใจ

2.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จุฑามาศ ศรีโมทา (2545, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาภาพยนตร์การ์ตูนของไทยทางโทรทัศน์ในด้านการขัดเกลาสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานและเนื้อหาทางด้านการขัดเกลาสังคมในภาพยนตร์การ์ตูนของไทยทางโทรทัศน์เรื่อง ป.ปลาตากลม, โลกนิทาน, สุดสาคร และปังปอน ดิ แอนนิเมชั่น โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาทั้งการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะพื้นฐานของภาพยนตร์การ์ตูนของไทยทางโทรทัศน์มีโครงเรื่องที่ไม่สลับซับซ้อน และเหตุการณ์เกิดขึ้นเรียงคามลำดับเวลา แก่นเรื่องนำเสนอถึงศีลธรรมจรรยา ทัศนคติ/ความคิดเห็น แรงบันดาลใจ ความรู้/การใช้สติปัญญา กฎเกณฑ์/ระเบียบแบบแผน และบทบาทางสังคม ตัวละครส่วนใหญ่เป็นตัวละครมิติเดียว และฉากที่ปรากฏในเรื่องสอดคล้องกับสภาพสังคมไทย ในภาพยนตร์การ์ตูนของไทยทางโทรทัศน์ปรากฏเนื้อหาการขัดเกลาสังคมด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ เนื้อหาการขัดเกลาสังคมด้านจิตใจปรากฏมากที่สุดถึงร้อยละ 46.43 รองลงมา ได้แก่ เนื้อหาการขัดเกลาสังคมด้านพฤติกรรม ร้อยละ 43.36 ส่วนเนื้อหาการขัดเกลาสังคมด้านสติปัญญาปรากฏน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 10.21 เนื้อหาการขัดเกลาสังคมด้านจิตใจที่ปรากฏในภาพยนตร์การ์ตูนของไทยทางโทรทัศน์ประกอบด้วยเนื้อหาประเภทศีลธรรมจรรยา ค่านิยม/ประเพณี แรงบันดาลใจ และทัศนคติ/ความคิดเห็น เนื้อหาการขัดเกลาสังคมด้านพฤติกรรมประกอบด้วยเนื้อหาประเภทกฎเกณฑ์/ระเบียบแบบแผน และบทบาทด้านสังคม ส่วนเนื้อหาการขัดเกลาสังคมด้านสติปัญญาประกอบด้วยเนื้อหาประเภทความรู้/การใช้สติปัญญา และทักษะ/ความชำนาญ

อัจฉรา ด่านพิทักษ์ (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาปริญญานิพนธ์สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2512-2545 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาปริญญานิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์ และหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่แล้วเสร็จในปีการศึกษา 2512-2545 ในด้านปีการศึกษาที่จบ ขอบเขตเนื้อหาปริญญานิพนธ์ ประเภทของการวิจัย หน่วยวิจัย วิธีการสุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และสถิติที่ใช้ในการวิจัยประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ ปริญญานิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์ และหลักสูตรศิลปะศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตั้งแต่เล่มแรกในปีการศึกษา 2512 จนถึงปีการศึกษา 2545 จำนวนทั้งสิ้น 393 ชื่อเรื่อง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบบันทึกข้อมูลปริญญานิพนธ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ผลการวิจัยมีดังนี้ ปริญญานิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์ (กศ.ม.) เริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2512-2538 มีจำนวนทั้งสิ้น 298 ชื่อเรื่อง จำนวนปริญญานิพนธ์มีมากที่สุดในปีการศึกษา 2527 คือ 20 ชื่อเรื่อง ปริญญานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ (ศศ.ม.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2531-2545 มีจำนวนทั้งสิ้น 94 ชื่อเรื่อง จำนวนปริญญานิพนธ์มีมากที่สุดในปีการศึกษา 2545 จำนวน 11 ชื่อเรื่อง ส่วนในช่วงปีการศึกษาที่เปิดสอนทั้งสองหลักสูตร คือ ช่วงปีการศึกษา 2531-2538 ซึ่งมีจำนวนปริญญานิพนธ์ทั้งสิ้น 135 ชื่อเรื่อง พบว่า จำนวนปริญญานิพนธ์มีมากที่สุดในปีการศึกษา 2533 จำนวน 26 ชื่อเรื่อง ปริญญานิพนธ์ส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวกับทรัพยากรและแหล่งสารสนเทศ วิธีการวิจัยเป็นแบบวิจัยเชิงสำรวจมากที่สุด หน่วยวิจัยที่มีผู้ศึกษาสูงสุด ได้แก่ นิสิต/นักศึกษา/บัณฑิต/มหาบัณฑิต การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอนมากที่สุด เครื่องมือการวิจัยที่ใช้มากที่สุด คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยประเภทสถิติบรรยาย มีการใช้ค่าเฉลี่ย/ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากที่สุด ส่วนสถิติอ้างอิง ส่วนใหญ่ใช้การทดสอบค่า T-test/Z-test และเมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของปริญญานิพนธ์สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ระหว่างช่วงปีการศึกษา 2512-2530 กับช่วงปีการศึกษา 2531-2545 พบความเปลี่ยนแปลงของปริญญานิพนธ์ในช่วงปีหลัง ดังนี้ ในด้านขอบเขตเนื้อหา พบว่า เนื้อหาที่มีผู้วิจัยมากขึ้นได้แก่ เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการประยุกต์ใช้ ประเภทการวิจัยที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น คือ การพัฒนาระบบสารสนเทศ หน่วยวิจัยที่มีผู้ศึกษาเพิ่มขึ้นในช่วงปีหลัง คือ นิสิต/นักศึกษา/บัณฑิต/มหาบัณฑิต วิธีการสุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากขึ้น ได้แก่ การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ส่วนปริญญานิพนธ์ที่ใช้แบบบันทึกและแบบวิเคราะห์เป็นเครื่องมือในการวิจัย มีจำนวนลดลง สถิติบรรยายหรือสถิติพรรณนาที่ผู้วิจัยใช้มากขึ้น ได้แก่ ค่าเฉลี่ย/ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน ส่วนสถิติอ้างอิงหรือสถิติอนุมานที่มีผู้วิจัยใช้มากขึ้น ได้แก่ การทดสอบค่า F-test และการทดสอบค่า Chi-square

วรรษพร อารยะพันธ์ (2550, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพิมพ์ธุรกิจในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา ศึกษารูปแบบ และลักษณะการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ธุรกิจในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือเนื้อหาในหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายสัปดาห์ หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ และหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ

รวมทั้งสิ้น 10,420 รายการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือพิมพ์ธุรกิจ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ผลการศึกษาพบว่า หนังสือพิมพ์ธุรกิจมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับข่าวอุตสาหกรรมมากที่สุด รองลงมาคือข่าวการเงินและการลงทุน และข่าวการค้า ด้านรูปแบบการนำเสนอเนื้อหานั้นพบว่า นำเสนอรูปแบบข่าวมากที่สุด รองลงมาคือรูปแบบคอลัมน์ และบทความ ส่วนลักษณะการนำเสนอพบว่าเป็นลักษณะการนำเสนอเชิงพรรณนามากที่สุด รองลงมาคือเชิงวิเคราะห์และเชิงผลกระทบ

พรรณิภา วงษ์วชิรโชติ (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาเว็บไซต์พุทธศาสนาในประเทศไทย โดยมีจุดประสงค์คือ เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาเว็บไซต์พุทธศาสนาในประเทศไทยในด้านผู้จัดทำวัตถุประสงค์ ลักษณะข้อมูลที่นำเสนอ การปรับปรุงข้อมูล และภาษาที่ใช้ ตลอดจนจัดกลุ่มขอบเขตเนื้อหาของเว็บไซต์พุทธศาสนาในประเทศไทย ตามหมวดหมู่ระบบทศนิยมของดิวอี้ หมวยย่อยพุทธศาสนา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่เว็บไซต์พุทธศาสนาในประเทศไทยในช่วงเดือนกันยายน 2550 ถึงเดือน ธันวาคม 2550 จำนวน 715 เว็บไซต์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบบันทึกข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า มีเว็บไซต์พุทธศาสนาในประเทศไทยที่จัดทำโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคล (ฆราวาส) มากที่สุด (ร้อยละ 39.02) รองลงมาคือ หน่วยงานรัฐ (ร้อยละ 33.29) และเว็บไซต์ที่ไม่ระบุผู้จัดทำ (ร้อยละ 9.79) การจัดทำเว็บไซต์ส่วนใหญ่จัดทำในปี 2545-2549 (ร้อยละ 21.82) วัตถุประสงค์ในการจัดทำพบว่า เว็บไซต์ส่วนใหญ่จัดทำเพื่อเผยแพร่ข้อมูลความรู้มากที่สุด (ร้อยละ 85.17) รองลงมาคือ เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร/ประชาสัมพันธ์ (ร้อยละ 53.43) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลทางการศึกษา (ร้อยละ 37.90) เผยแพร่ข้อมูลหน่วยงานรัฐ/เอกชน (ร้อยละ 22.48) และเผยแพร่ข้อมูลโครงการ (ร้อยละ 5.45) ตามลำดับ ลักษณะข้อมูลที่นำเสนอ พบว่า เว็บไซต์พุทธศาสนาในประเทศโดยรวมนำเสนอข้อมูลในลักษณะข้อมูลและบทความที่เกี่ยวกับพุทธศาสนามากที่สุด (ร้อยละ 66.43) รองลงมาได้แก่ ข้อมูลของหน่วยงาน/สถานศึกษา/บุคคล และเชื่อมโยง (Link) กับแหล่งข้อมูลพุทธศาสนา (ร้อยละ 42.51) และข่าวสาร/ประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับพุทธศาสนา (ร้อยละ 36.92) ตามลำดับ เว็บไซต์ส่วนใหญ่ระบุการปรับปรุงข้อมูล (ร้อยละ 52.17) โดยมีการปรับปรุงข้อมูลในปี 2550-ปัจจุบัน มากที่สุด (ร้อยละ 42.94) และเว็บไซต์ส่วนใหญ่นำเสนอโดยใช้ภาษาไทย (ร้อยละ 98.32) รองลงมาคือภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 15.24) การจัดกลุ่มขอบเขตเนื้อหาของเว็บไซต์พุทธศาสนาในประเทศไทย โดยวิเคราะห์เนื้อหาของเว็บไซต์ตามหมวดหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้ หมวดย่อยพุทธศาสนา พบว่าเว็บไซต์มีเนื้อหาจัดอยู่ในหมวด 294.33 สถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา สิ่งก่อสร้างทางพุทธศาสนามากที่สุด (ร้อยละ 34.13) รองลงมาคือหมวด 294.32 ปาฐกถาธรรม คำเทศนาของพระสงฆ์ (ร้อยละ 17.90) หมวด 294.35 การปฏิบัติทางศีลธรรมโดยใช้หลักศาสนา (ร้อยละ 16.64) ตามลำดับ

ชลดา พ้นภัย (2552, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหาบทความวิจัยในวารสารวิจัยต่างประเทศสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของบทความวิจัย ที่ลงพิมพ์ในวารสารวิจัยต่างประเทศสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ในด้านหัวข้อวิจัยผู้เขียนบทความหรือผู้วิจัย หน่วยงานที่ผู้เขียนหรือผู้วิจัยสังกัด ปีที่ตีพิมพ์เผยแพร่บทความ วิธีการวิจัย และผลการวิจัยโดยสรุป การดำเนินวิจัยเชิงสำรวจและการวิเคราะห์เนื้อหา โดยมีแบบบันทึกข้อมูลบทความวิจัยเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรที่ศึกษาคือบทความวิจัยในวารสารวิจัยต่างประเทศสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ที่ตีพิมพ์ในช่วง พ.ศ.2544-2549 จำนวน 2 รายชื่อ คือ College Research Libraries and Information Science Research สถิติในการใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละและจัดอันดับ ผลการศึกษาพบว่าบทความทั้งหมด 328 บทความ เป็นบทความวิจัยทั้งหมด 249 บทความ จากการวิเคราะห์เนื้อหาบทความวิจัย พบว่า หัวข้อวิจัยที่พบมากที่สุดคือ ผู้ใช้ การใช้สารสนเทศและการใช้บริการห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ ด้านผู้เขียนบทความพบว่าผู้เขียนบทความเป็นบุคคลในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์มากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์และบรรณารักษ์ หน่วยงานที่ผู้เขียนบทความสังกัดมากที่สุดคือสถาบันอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัย ปีที่ตีพิมพ์เผยแพร่บทวิจัยมากที่สุด คือ พ.ศ.2549 สำหรับวิธีการวิจัยพบว่าประเภทการวิจัยที่พบมากที่สุด คือ การวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่พบมากที่สุด คือ แบบสอบถาม วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่พบมากที่สุด คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและสถิติเชิงพรรณนา ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป คือ ควรศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาเอกสารภาษาต่างประเทศประเภทอื่น ๆ ได้แก่ เอกสารการะประชุมทางวิชาการ วิทยานิพนธ์และบทความวิจัยในวารสารอิเล็คทรอนิกส์ และการพิจารณาศึกษาตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยเพิ่มเติมให้ละเอียดในเชิงลึกในส่วนของหัวข้อการวิจัย ผู้เขียนบทความหรือผู้วิจัย และวิธีการวิจัย จะสามารถทำให้อธิบายผลการวิจัยได้อย่างละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทางวิชาการในสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

สิโรบล ใหม่วัน (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมศักยภาพของสตรีในนิตยสารผู้หญิง มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงประเด็นการนำเสนอเนื้อหาด้านการส่งเสริมศักยภาพสตรีที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาของนิตยสารผู้หญิง 3 ฉบับ ได้แก่ นิตยสาร ELLE นิตยสาร CLEO และนิตยสาร Cosmopolitan ซึ่งเป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ถึงประเด็นการส่งเสริมศักยภาพที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาของนิตยสารผู้หญิง และความแตกต่างของประเด็นในการนำเสนอเนื้อหา ที่ส่งเสริมศักยภาพสตรี ในนิตยสารผู้หญิงทั้ง 3 ฉบับ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ 1) การวิเคราะห์เนื้อหาการส่งเสริม

ศักยภาพสตรี ที่นำเสนอในนิตยสารผู้หญิง พบว่านิตยสารทั้ง 3 ฉบับ เน้นการส่งเสริมศักยภาพสตรีด้านสุขภาพ ในประเด็นการให้ความรู้แก่สตรีในการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การส่งเสริมศักยภาพสตรีด้านสังคมในประเด็นการตระหนักถึงคุณค่าของตน และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ส่วนประเด็นที่พบว่ามีอยู่จำนวนน้อยมาก ได้แก่การส่งเสริมศักยภาพสตรีด้านการศึกษา ในประเด็นการส่งเสริมให้เรียนในสาขาที่มีสตรีเรียนน้อย 2) ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหานิตยสารผู้หญิง ทั้ง 3 ฉบับมีรูปแบบในการนำเสนอไม่แตกต่างกันนัก เพราะเป็นนิตยสารในแนวให้ความรู้ทันโลกทันสมัยแก่สตรีและได้รับลิขสิทธิ์มาจากต่างประเทศ แนวโน้มของเนื้อหาจึงมีลักษณะผสมระหว่างวัฒนธรรม ความคิดและรูปแบบการดำเนินชีวิต ตลอดจนความเกี่ยวข้องของเนื้อหาในการส่งเสริมศักยภาพสตรีก้ำกึ่งกันระหว่างความเป็นตะวันตก และความเป็นไทย

ภัทรภร ยวนพันธุ์ (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ข่าวและบทความทางด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในหนังสือพิมพ์ภาษาไทยระหว่างปี พ.ศ. 2551-2553 โดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อการวิเคราะห์ข่าวและบทความทางด้านการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ด้านเนื้อหา การพาดหัวข่าว ผู้เขียน วิธีการเขียน แหล่งอ้างอิง ภาพประกอบ และ (2) ศึกษาความสอดคล้องของเนื้อหาข่าวและบทความกับบทบาทในกาบริหารของสมาคมการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของสหรัฐอเมริกา จำนวน 3 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 1,530 ฉบับ จำนวน 1,338 เรื่อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลลงในแบบวิเคราะห์เนื้อหาข่าวและบทความ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ สรุปผลจากการวิจัยพบว่า 1) ข่าวและบทความทางด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ส่วนใหญ่มีเนื้อหาด้านการจัดตั้งทีมงานที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด รองลงมาคือ การประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงาน 2) การพาดหัวข่าวส่วนใหญ่มีเนื้อหาด้านองค์การมากที่สุด รองลงมาคือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 3) ผู้เขียนบทความส่วนใหญ่เป็นนักข่าวมากที่สุด รองลงมาคือ นักบริหาร 4) วิธีการเขียนส่วนใหญ่เป็นแบบบทความมากที่สุด รองลงมาคือ ข่าว 5) แหล่งอ้างอิงส่วนใหญ่เป็นแหล่งอ้างอิงที่ได้จากตัวบุคคลโดยตรง รองลงมาคือไม่ระบุแหล่งอ้างอิง 6) ภาพประกอบส่วนใหญ่เป็นภาพข่าวมากที่สุด รองลงมาคือ ภาพประกอบเนื้อหา 7) มีความสอดคล้องของเนื้อหาข่าวและบทความกับบทบาทในการบริหารของสมาคมทรัพยากรมนุษย์ของสหรัฐอเมริกา

นงลักษณ์ เกตุบุตร (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาการหาเสียงเลือกตั้งปี พ.ศ. 2554 ผ่านเฟซบุ๊กดอทคอม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบททางสังคมและปัจจัยที่มีผลต่อการใช้เฟซบุ๊กดอทคอมของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ รวมถึงศึกษากระบวนการสื่อสารทางการเมืองในช่วงหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2554 โดยเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้แนวคิดในการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นกรอบในการทำวิจัย ผลการศึกษาพบว่า เฟซบุ๊กดอทคอมของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มีเลือกใช้เนื้อหาและช่องทางการ

สื่อสารได้ดีกว่า รวมถึงมีข้อผิดพลาดในการเผยแพร่เนื้อหาน้อยกว่าของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ในส่วนกระบวนการสื่อสารทางการเมือง เนื้อหาบนเฟซบุ๊กดอทคอมของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เน้นความเป็นนักการเมืองที่มีความรู้และประสบการณ์ ส่วนนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เน้นความเป็นนักการเมืองหญิงที่มีความอ่อนน้อม และมุ่งสร้างความปรองดอง

พระวุฒิกรณ์ วุฑฺฒิกรโณ (พรมพิมพ์), (2543, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ศึกษาเทคนิคและวิธีการเผยแผ่พุทธธรรมของพระราชมุนี (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ส่งสาร ทัศนคติและความพึงพอใจของผู้รับสารที่มีต่อเนื้อหาและวิธีการเผยแผ่พุทธธรรมของพระราชวรมุนี รวมทั้งเทคนิคและวิธีการของพระราชวรมุนีในบทบาทของผู้ส่งสาร ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาของการเผยแผ่พุทธธรรมของพระราชวรมุนีนั้นมีจุดเด่นมากมาย มีการจัดเรียงเนื้อหาเป็นขั้นตอน และมีความรู้ใหม่ ๆ ที่กระตุ้นให้ผู้อ่านได้ขบคิดอยู่เสมอ โดยใช้ภาษาร่วมสมัย เข้าใจง่าย อธิบายได้ลุ่มลึกชัดเจน ซึ่งสามารถสรุปเนื้อหาพุทธธรรมที่ท่านได้นำเสนอได้ 4 ประเภท คือ 1) ประเภทพัฒนาจิตใจเพื่อชีวิตที่ดีงาม 2) ประเภทบูรณาการและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 3) ประเภทพระธรรมเทศนา 4) ประเภทวิชาการ ซึ่งพระราชวรมุนีได้ใช้เทคนิคและวิธีการเผยแผ่นำเสนอพุทธธรรมที่เด่นชัด 6 วิธีคือ 1) การนำเสนอโดยการยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ 2) การนำเสนอโดยวิธีการยกอุปมาเปรียบเทียบ 3) การนำเสนอโดยวิธีการยกพุทธศาสนสุภาษิต สุภาษิต ปรัชญา คำคม โคลง บทประพันธ์ และบทกลอน เป็นต้น 4) นำเสนอโดยวิธีการพูดเชื่อมโยงเรื่องราวหรือเหตุการณ์สถานการณ์ต่าง ๆ 5) นำเสนอโดยวิธีการยกบุคคลตัวอย่างประกอบการบรรยาย 6) นำเสนอโดยวิธีการแทรกด้วยเรื่องที่ทำให้เกิดอารมณ์ขัน ส่วนผลการสำรวจทัศนคติของพระภิกษุสามเณรทั้งสองกลุ่มที่มีต่อการเผยแผ่พุทธธรรมของพระราชวรมุนี ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่แล้วเห็นด้วยอย่างยิ่งต่อบุคลิกลักษณะ เนื้อหาพุทธธรรม และเทคนิควิธีการเผยแผ่พุทธธรรมของพระราชวรมุนีที่นำเสนอ อีกทั้งมีความพอใจในระดับดีมากต่อการเผยแผ่พุทธธรรมของพระราชวรมุนีในปัจจุบัน

พระมหาบุญโฮม ปุญฺญวฑฺฒโน (จันทะโสม), (2549, บทคัดย่อ) ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ศึกษารูปแบบและวิธีการเผยแผ่พุทธธรรมของพระราชธรรมวาที (ชัยวัฒน์ ธมฺมวฑฺฒโน) โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษารูปแบบ วิธีการ และปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเผยแผ่พุทธธรรมของพระราชธรรมวาที (ชัยวัฒน์ ธมฺมวฑฺฒโน) 2) เพื่อศึกษาความสอดคล้อง ของวิธีการสื่อสารเพื่อเผยแผ่พุทธธรรมของพระราชธรรมวาทีกับการสื่อสารตามหลักนิเทศศาสตร์ จากการศึกษาพบว่า 1) รูปแบบการเผยแผ่พุทธธรรมของพระราชธรรมวาทีมี 5 รูปแบบ คือ รูปแบบการแสดงธรรมเทศนา การเทศน์มหาชาติ การเทศน์ปุจฉา-วิสัชชนา การปาฐกถาและการบรรยาย โดยคุณสมบัติของท่านมีลักษณะโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ ซึ่งมีวิธีการนำเสนอเนื้อหาด้วยบทความที่เข้าใจ

ง่าย สนุกสนาน เร้าอารมณ์ มีคติธรรมสอนใจ ใช้ภาษาที่ทันยุคทันสมัย ออกเสียงอักขระชัดเจน และสุภาพเรียบร้อย ซึ่งกลยุทธ์ในการใช้ภาษาที่ท่านใช้เป็นประจำคือ การใช้คำสุภาษิต คำพังเพย คำกลอน คำคม คำคล้องจอง คำอุปมา และการเล่นคำที่หลากหลาย ตามยุคสมัย ส่วนปัจจัยที่ส่งผลให้การเผยแผ่ของท่านประสบความสำเร็จคือ องค์ประกอบของการสื่อสารมีครบทุกองค์ประกอบอย่างสมบูรณ์ และพระราชธรรมวาทีมีคุณสมบัติพิเศษเฉพาะจากการฝึกฝนอบรมมาเป็นอย่างดี รักงานเผยแผ่ เป็นพระนักเทศน์นักพัฒนาและมีแรงจูงใจภายในที่จะปลูกฝังและพัฒนาคุณธรรมให้บังเกิดขึ้นแก่พุทธศาสนิกชน จึงเป็นเหตุให้สถานภาพทางสังคมของท่านเป็นที่รู้จัก เป็นที่ศรัทธาได้รับการยกย่อง จากพุทธศาสนิกชนโดยทั่วไป ซึ่งสังคมยอมรับว่าท่านเป็นต้นแบบของพระนักเผยแผ่พุทธธรรมอย่างแท้จริง 2) ความสอดคล้องตามหลักนิเทศศาสตร์ พบว่ามี 2 ประการคือ 2.1) สอดคล้องกับองค์ประกอบของการสื่อสาร และ 2.2) สอดคล้องในการใช้ภาษาตามหลักนิเทศศาสตร์ คือ ภาษาพูด ซึ่งจะเห็นว่าการเผยแผ่พุทธธรรมของพระราชธรรมวาที มีความสอดคล้องตามหลักนิเทศศาสตร์ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติอย่างแท้จริง

ณัฐนันท์ ประกายสันติสุข (2541, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิผลของการสื่อสารในการเผยแผ่ธรรมะหลักสูตรการพัฒนาจิตใจให้เกิดปัญญาและสันติสุข โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อประเมินประสิทธิผลของการสื่อสารในการเผยแผ่ธรรมะหลักสูตรการพัฒนาจิตให้เกิดปัญญาและสันติสุข ผลการสำรวจความคิดเห็นของวิทยากรจำนวน 20 คน และผู้เข้าอบรมจำนวน 226 คน ภายใต้กรอบแนวคิดทฤษฎีการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ สื่อและประสิทธิผลของสื่อ การเผยแผ่ธรรมะในพระพุทธศาสนาพบว่า เกิดประสิทธิผลของการสื่อสารในการเผยแผ่ธรรมะหลักสูตรการพัฒนาจิตให้เกิดปัญญาและสันติสุข เนื่องจากผู้ส่งสารอันได้แก่คุณแม่ดร. สิริ กรินชัยและวิทยากรสามารถโน้มน้าวใจผู้รับสาร/ผู้เข้าอบรมให้คล้อยตามเนื้อหาสาร/ธรรมะโดยการใช้สื่อต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ จนทำให้ผู้รับสารเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านการรู้และสำนึก อารมณ์ความรู้สึกและพฤติกรรมของตนให้เป็นไปในทางที่ดีอย่างเห็นได้ชัด เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมของระดับเจตนาในการรักษาศีล 5 และงดเว้นจากอบายมุขหรือสิ่งเสพติด ในช่วงก่อนและหลังการอบรม พบได้ว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับเดิมแต่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ค่าเฉลี่ยรวมของระดับธรรมะที่เกิดในจิตใจของผู้เข้าอบรม ล้วนเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าเฉลี่ยรวมของระดับความกตัญญูรู้คุณต่อพ่อแม่หรือผู้มีพระคุณของผู้เข้ารับการอบรมเพิ่มสูงขึ้นเช่นกัน

กัลยาณี ฤทธิโชติ (2550, บทคัดย่อ) ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง ศึกษาวิธีการเผยแผ่ธรรมะของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) และทองหยก เลียงพิบูลย์ (ท. เลียงพิบูลย์) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิธีการเผยแผ่ธรรมะของท่าน ว.วชิรเมธี (พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี) และท่าน ท. เลียงพิบูลย์ (ทองหยก เลียงพิบูลย์) พบว่า ทั้ง 2 ท่านประสบความสำเร็จในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ในเรื่องเดียวกัน จากปัจจัยที่แตกต่างกันตามสถานภาพ และพบว่าทั้ง 2 ท่าน เป็นบุคคลที่อุทิศชีวิตเพื่อประโยชน์แก่ประเทศชาติ บ้านเมือง และพระพุทธศาสนา จนเป็นที่ยอมรับศรัทธาจากประชาชนจำนวนมากในปัจจุบัน โดยใช้วิธีการต่าง ๆ ที่มีทั้งเหมือนกันและแตกต่างกันในการเผยแผ่ธรรมะ วิธีการเผยแผ่ธรรมะของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี นั้น เป็นการเผยแผ่ที่อาศัยคุณสมบัติความสามารถในตัวท่าน ทั้งทางด้านคุณวุฒิ วัยวุฒิ ปัญญาวุฒิ ในการเผยแผ่ธรรมะในยุคใหม่ เช่น การเป็นอาจารย์พิเศษในสถาบันต่าง ๆ จำนวนกว่า 20 สถาบัน เป็นวิทยากรประจำรายการโทรทัศน์ และเป็นวิทยากรบรรยายธรรมตามสถานที่ต่าง ๆ มากมาย โดยถือว่าท่านเป็นผู้บุกเบิกการเทศน์ในรูปแบบใหม่ให้กับพระพุทธศาสนาที่เรียกว่า “เทศน์แอนด์ทอล์ก” ด้วยการนำศิลปะมาใช้กับภาษาที่กำลังฮิตอยู่ในปัจจุบันประกอบสื่อต่าง ๆ ในการเทศน์ อีกทั้งท่านยังมีงานเขียนมากมาย และมีสื่อซีดีและสื่ออินเตอร์เน็ตเพื่อเผยแผ่ธรรมะ เพื่อให้คนที่สนใจได้เข้าถึงอย่างกว้างขวาง ในส่วนของวิธีการเผยแผ่ธรรมะของท่านทองหยก เลียงพิบูลย์ นั้น งานเขียนเรื่อง “กฎแห่งกรรม” เป็นงานเขียนที่มีคนนิยมอ่านมากที่สุดของท่าน จนท่านได้สมญานามว่า “ราชันกฎแห่งกรรม” ในปี 2520 ซึ่งงานเขียนของท่านได้มีการเผยแผ่ออกมาในรูปแบบของงานละครทีวีทางช่อง 7 อีกทั้งยังมีการนำผลงานเรื่องกฎแห่งกรรมไปอ่านในสถานีวิทยุด้วย กล่าวได้ว่า ทั้งในอดีต และปัจจุบัน ท่านได้ทำงานรับใช้พระพุทธศาสนาในรูปแบบต่าง ๆ มาเป็นระยะเวลานาน จนเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาประชาชนจำนวนมาก

พระสุนทร รตนปญฺโญ (มติยาภักดิ์), (2548, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการสื่อสารเพื่อการเผยแผ่ธรรมะในยุคปัจจุบัน โดยมีจุดประสงค์เพื่อ เป็นการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อการเผยแผ่ธรรมะในยุคปัจจุบัน โดยศึกษาร่องรอยปัญหาตั้งแต่ครั้งพุทธกาล ว่ามีผลต่อปัจจุบันอย่างไร เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาในอนาคต จากการศึกษาพบว่า ระยะเวลาในอดีตก่อนพุทธกาลนั้นเป็นปัญหาต่อการสื่อสารเพื่อการเผยแผ่พระธรรมคำสอน เนื่องจากว่า อิทธิพลของศาสนาพราหมณ์มีส่วนสำคัญในการกำหนดการสื่อสาร และมีการพลวัตต่อวิถีชีวิตของผู้คนในยุคนั้น ซึ่งภาษาที่ใช้ในสมัยนั้นคือภาษาสันสกฤต ซึ่งต่อมาได้มีการแยกแยะการใช้ภาษาตามระดับวรรณะ ดังนั้นจะมีการแยกแยะภาษาระดับชนชั้นสูง และภาษาระดับชาวบ้าน จึงสร้างความแตกต่างในความเข้าใจในด้านภาษา จวบจนกระทั้งถึงสมัยพุทธกาล พระพุทธองค์ได้ทรงค้นพบความจริงว่าด้วยเรื่องวรรณะ และพยายามเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมดั้งเดิมที่ฝังรากลึก เพื่อนำไปสู่อารยวัฒนธรรม ดังนั้นพระองค์จึงทรงค้นพบวิธีการเผยแผ่ในรูปแบบใหม่ด้วยการใช้ภาษาบาลีหรือภาษามคธเป็นลำดับสืบต่อมา จากยุคสู่ยุค รุ่นสู่รุ่น จวบจนถึงตอนพุทธปรินิพพานกาล หลังจากนั้น การใช้ภาษาในการเผยแผ่พระธรรมคำสอนจึงเป็นเหตุถกเถียงโต้แย้งกันตลอดมาว่า แท้ที่จริงแล้วพระไตรปิฎก เป็นพุทธพจน์หรือไม่ และคำสอนมีการผิดเพี้ยนจากพุทธพจน์หรือไม่ จึง

เป็นเหตุให้การศึกษาพระพุทธศาสนายังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร ทั้งนี้ยังพบปัญหาในประเด็นใหญ่ ๆ 2 ประเด็น เชื่อมโยงมาจนถึงปัจจุบัน คือ หนึ่ง ปัญหาที่พบกับชาวพุทธ ซึ่งได้แก่ 1) ขาดกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้เกิดปัญญา 2) ไม่รู้ภาษาบาลีดีพอ 3) ไม่เข้าใจความหมายที่พระสงฆ์สื่อ 4) คนไทยใช้ภาษาไทยผิดเพี้ยน ขาดความจริงใจต่อกัน 5) ชาวบ้านได้รับรู้คำ และความหมายของศัพท์มาจากสื่ออย่างผิด ๆ และสอง ปัญหาหลักที่พบจากพระสงฆ์คือ 1) พระมีโอกาสเทศนาน้อย 2) พระสงฆ์ขาดประสบการณ์และขาดความมั่นใจ 3) ขาดความรู้วิทยาการสื่อสารยุคใหม่ 4) ไม่เข้าใจหลักธรรมอย่างลึกซึ้ง และ 5) ขาดความรู้ด้านภาษายุคใหม่ เช่น ภาษาอังกฤษ เป็นต้น นอกจากพบปัญหาหลัก ๆ 2 ประเด็นใหญ่แล้ว ยังพบปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาให้การเผยแผ่ธรรมะที่ไม่มีประสิทธิผลเท่าที่ควร ซึ่งปัจจัยเหล่านั้นได้แก่ การศึกษา ภาษา การถ่ายทอด ทัศนคติ เทศะ และเรื่องเพศและวัย ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาเหล่านี้มีแนวทางในการแก้ปัญหาซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ คือ 1) ศึกษาเรื่องภาษาธรรมะของตนเองให้แตกฉาน ในขณะเดียวกันควรศึกษาภาษาท้องถิ่นที่ตัวเองจะไปยังถิ่นนั้น ๆ ให้เข้าใจบ้าง 2) ศึกษาเรียนรู้วิธีการสื่อสาร วิทยาการในโลกยุคใหม่ให้ทัน เพื่อปรับประยุกต์ในการนำเสนอ 3) ปรับปรุงภาษาในการถ่ายถอดให้เป็นภาษาง่าย ๆ ที่บุคคลทั่วไปเข้าใจ นอกจากนี้ก็มีคำแนะนำจากบุคคลที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คือ พระสงฆ์ นักวิชาการ และกลุ่มนักเรียน ซึ่งมีข้อเสนอที่น่าสนใจ คือ พระสงฆ์แนะนำว่า ผู้เผยแผ่ธรรมะ ควรศึกษาเรียนรู้ให้มาก รู้ทันโลกยุคใหม่ และในขณะเดียวกัน ควรปฏิบัติธรรมให้เกิดปัญญาอย่างแท้จริงด้วย นักวิชาการแนะนำว่าควรหาทางสร้างสรรค์ในการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบที่ชัดเจน มีการจัดระบบบริหาร การจัดการ การประเมินผลงานด้วย ส่วนกลุ่มนักเรียนให้ข้อเสนอแนะว่า ควรนำเสนอธรรมะสู่สาธารณชนในรูปแบบบันเทิง ผู้เผยแผ่ธรรมะควรใช้ภาษาที่ง่าย อยู่ในโลกความเป็นจริง และควรใช้ภาษาที่ร่วมสมัยด้วย

พระอดิศร ฐานวุฑฺโฒ (2552, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ศึกษาการฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม : ศึกษากรณีค่ายธรรมทายาท ของฝ่ายบริการฝึกอบรม ส่วนธรรมนิเทศ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีจุดประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาการฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมค่ายธรรมทายาท ของฝ่ายบริการฝึกอบรม ส่วนธรรมนิเทศ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2) เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวิธีการสอนทางพระพุทธศาสนา วิธีการจัดกิจกรรมค่ายคุณธรรมจริยธรรมทางพระพุทธศาสนาของค่ายธรรมทายาท 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เยาวชน ผลการวิจัยพบว่า 1) การอบรมคุณธรรมจริยธรรม ค่ายธรรมทายาทของฝ่ายบริการฝึกอบรม ส่วนธรรมนิเทศ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา สามารถพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจตามหลักทางพระพุทธศาสนา ให้เป็นคนเก่ง คนดีมี

ความสุข มีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น และสามารถนำความรู้ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง 2) แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการอบรมโดยใช้เด็กหรือเยาวชนเป็นศูนย์กลางในการฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักการพัฒนาตนเอง คือ ไตรสิกขา ภาวนา 4 เป็นต้น 3) รูปแบบการฝึกอบรม โดยใช้กระบวนการอบรมแบบบูรณาการเข้ากับสื่อสมัยใหม่ มีกิจกรรมนันทนาการสอดแทรกคุณธรรม เพื่อสร้างบรรยากาศในการอบรมให้น่าสนใจโดยเน้นกิจกรรม 5 ส. คือ สนุก สาระ สงบ สำนึก และสร้างสรรค์ 4) ปัญหาและอุปสรรคในการอบรมค่ายธรรมทายาท เช่น พระธรรมวิทยากรมีจำนวนมาก บางรูปอาจมีคุณสมบัติที่ไม่เหมาะสม ทำให้เกิดผลเสียต่อการยอมรับและความเชื่อถือศรัทธาของผู้ที่เข้ารับการอบรม ปัญหาการไม่รักษากฎระเบียบกติกาค่ายของเยาวชนบางคนที่เข้ารับการอบรม ปัญหาเรื่องการติดต่อประสานงานการฝึกอบรมของส่วนฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น 5) ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา อุปสรรค ค่ายธรรมทายาท สามารถแก้ไขได้โดยใช้กระบวนการแก้ไขปัญหาตามหลักพุทธธรรม คือ อริยสัจ 4 และเทคนิคในการแก้ปัญหาต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมในแต่ละกิจกรรม เพื่อให้การฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม ค่ายธรรมทายาทบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพสืบต่อไป

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่า ลักษณะงานวิจัยทั้งหมดมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ในส่วนที่คล้ายคลึงกันคือ โครงสร้างและรูปแบบในการวิจัย คือ เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารและการเผยแผ่พุทธธรรมที่ต้องการศึกษาวิเคราะห์รูปแบบ วิธีการ ตลอดถึงกลยุทธ์ เพื่อการสื่อสารในการเผยแผ่ธรรมะที่สัมฤทธิ์ผล ที่มีจุดประสงค์ในการศึกษาในทุก ๆ บริบทของการสื่อสารซึ่งได้แก่ บริบทของผู้ส่งสาร บริบทของสื่อ บริบทของผู้รับสาร และบริบทของปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสาร ส่วนผลของการศึกษานั้น ก็มีผลในลักษณะเดียวกันคือ ทำให้ทราบและเข้าใจถึง รูปแบบ วิธีการ ในการสื่อสารเพื่อการเผยแผ่พุทธธรรม และประสิทธิภาพในองค์ประกอบการสื่อสารต่าง ๆ ในส่วนที่แตกต่างกันนั้น คือ ขอบเขตของงานวิจัยและกรอบในการศึกษาที่แตกต่างกันในบริบทของการสื่อสารเพื่อการเผยแผ่พุทธธรรมในด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างผู้ส่งสาร ปัจจัยที่เป็นปัญหาในการสื่อสารในการเผยแผ่พุทธธรรม และการวัดผลจากการศึกษาวิเคราะห์ในด้านปริมาณ เช่น การคิดเป็นจำนวนร้อยละในด้านปริมาณเพื่อหาค่า และประเมินค่า เป็นต้น

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดที่กล่าวมานี้ จะพบว่าเนื้อหาทั้งหมดมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของงานวิจัยเล่มนี้ ซึ่งประเด็นที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกันอย่างลงตัวนั้นได้แก่ 2 ประเด็นหลัก ๆ คือ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร และประเด็นด้านการเผยแผ่พุทธธรรมคำสอนในพุทธศาสนา ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิด ทฤษฎี

และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ แล้วนำมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอ และกลยุทธ์การสื่อสารในการเผยแผ่พุทธธรรมของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี เพื่อที่จะหาคำตอบและประเมินว่าปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลและสัมฤทธิ์ผลในด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการสื่อสารในด้านการเผยแผ่ต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประมวลเพื่อกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยในบทต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาการวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอและกลยุทธ์การสื่อสารในการเผยแผ่พุทธธรรมของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี): กรณีศึกษางานนิพนธ์ (หนังสือธรรมะ) ชุดธรรมะประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ นี้ เป็นการศึกษาเนื้อหาในเอกสารสิ่งพิมพ์ในรูปแบบหนังสือ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

3.1 รูปแบบวิธีวิจัย

3.2 เอกสารสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการศึกษา

3.3 กรอบในการวิเคราะห์เนื้อหา

3.4 วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

3.1 รูปแบบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษาเชิงการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์รูปแบบโครงสร้างเนื้อหา ได้แก่ 1) หลักการตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ 2) กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า และ 3) กลวิธีการเขียนเพื่อจูงใจในสาร ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของผู้ส่งสารที่พยายามจะสื่อสารให้ผู้รับสารทราบ ที่มีอยู่ในงานนิพนธ์ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว. วชิรเมธี) ชุด ธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่

3.2 เอกสารสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการศึกษา

เอกสารสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ หนังสือธรรมะของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) ชุดธรรมะประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ ซึ่งเป็นหนังสือธรรมะของสำนักพิมพ์อมรินทร์ เป็นจำนวน 13 เล่ม ได้แก่ 1) ธรรมะติดปีก 2) ธรรมะหลับสบาย 3) ธรรมะดับร้อน 4) ธรรมะบันดาล 5) ธรรมะ

ทำไม 6) ธรรมะเกร็ดแก้ว 7) ธรรมะสบายใจ 8) ธรรมะทอรัก 9) ธรรมะงอกงาม 10) ธรรมะน้ำเอก 11) ธรรมะคลายใจ 12) ธรรมะพารวย และ 13) ธรรมศักดิ์สิทธิ์

3.3 กรอบในการวิเคราะห์เนื้อหา

ในการศึกษาวิจัยเนื้อหาในเรื่องนี้ ผู้วิจัยใช้กรอบในการวิเคราะห์เนื้อหาทั้งหมด 3 กรอบ ดังนี้ คือ 1) การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ 2) กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3) กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ

3.3.1 การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ

เพื่อความสอดคล้องและความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระในผลงานนิพนธ์ที่ผู้วิจัยกำลังศึกษาและสะดวกต่อการวิเคราะห์เนื้อหา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคัดเลือกลักษณะของการตั้งชื่อหัวข้อเรื่องที่พบเห็นตามเนื้อหา เพื่อให้เหมาะสมกับงานวิจัย โดยประยุกต์จากการศึกษาและได้ทบทวนวรรณกรรมในเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ

ลำดับที่	การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา	
1.	การใช้คำสัมผัสคล้องจอง	
2.	การกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง	
3.	การใช้สุภาษิตคำพังเพย	
4.	การใช้ชื่อบุคคลและสัตว์ในตำนาน	4.1 พระภิกษุสงฆ์
		4.2 ฆราวาส
5.	การใช้คำพ้องรูปแต่ต่างความหมาย	
6.	การใช้คำนัยประหวัด	
7.	การใช้คำแสลง	
8.	การใช้วลี	
9.	การใช้ประโยค	9.1 บอกเล่า
		9.2 ปฏิเสธ
		9.3 คำถาม

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับที่	การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา	
		9.4 คำสั่ง
10.	การใช้โวหารภาพพจน์	10.1 อุปมาอุปไมย
		10.2 อุปลักษณ์
		10.3 บุคคลาธิษฐาน
		10.4 อนุนามนัย
		10.5 นามนัย
		10.6 อธิพจน์
		10.7 ปฏิพจน์
		10.8 สัทพจน์

3.3.2 กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งแสดงเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 3.2 กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า

ลำดับที่	กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า
1.	การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ
2.	การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา
3.	การใช้อุปกรณ์การสอน
4.	การทำเป็นตัวอย่างหรือสาธิตให้ดู
5.	การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่
6.	อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล
7.	การรู้จักจังหวะและโอกาส
8.	ความยืดหยุ่นในการใช้วิธีการ
9.	การลงโทษและการให้รางวัล
10.	กลวิธีแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

แหล่งที่มา: พระธรรมปิฎก, 2542, น. 26 อ้างถึงใน พระมหาสัญญา ปญฺญาวิจิตฺโต, 2543, น. 21-25.

3.3.3 กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 4 วิธี คือ

3.3.3.1 การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง

1) วิธีนิรนัย (Deductive) คือ การอ้างสิ่งที่คนส่วนมากยอมรับอยู่แล้ว เพื่อสนับสนุนข้อเสนอใหม่ที่อ้างขึ้น 2) วิธีอุปนัย (Inductive) คือ การอ้างกรณีเฉพาะบางกรณีเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่เป็นส่วนรวม ทำให้เกิดความน่าเชื่อเถือ 3) วิธีสาเหตุสัมพันธ์ อาจเป็นเหตุผลจากเหตุไปหาผล หรือจากผลไปหาเหตุ หรือจากผลหนึ่งไปหาผลหนึ่งก็ได้

3.3.3.2 การเร้าอารมณ์

3.3.3.3 การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ

3.3.3.4 การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง

1) การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน

2) เสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย

3) สังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ และวัยของผู้อ่าน

4) ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง (อวยพร พานิช และคณะ, 2548, น. 181-185)

ตารางที่ 3.3 กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ

ลำดับที่	กลวิธีการเขียนเพื่อจูงใจ	
1.	การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง	1.1 วิธีนิรนัย 1.2 วิธีอุปนัย 1.3 วิธีสาเหตุสัมพันธ์
2.	การเร้าอารมณ์	
3.	การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ	
4.	การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง	4.1 การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน 4.2 เสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย 4.3 สังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ และวัยของผู้อ่าน 4.4 ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง

แหล่งที่มา: อวยพร พานิช และคณะ, 2548, น. 181-185.

กรอบในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 กรอบเหล่านี้ ผู้วิจัยได้นำมาใช้เพื่อความสอดคล้องเชื่อมโยงกับเนื้อหา และเพื่อความเหมาะสมตรงกับเนื้อหาในหนังสือธรรมะของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี

3.4 วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

3.4.1 ผู้วิจัยซื้อหนังสือธรรมะของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ ในสำนักพิมพ์อมรินทร์ จำนวน 13 เล่ม จากนั้นทำการอ่านเนื้อหาทั้งหมดในทุก ๆ หัวข้อ และทุก ๆ เล่ม โดยอ่านให้จบทีละเล่มตามลำดับ และวิเคราะห์ให้จบแต่ละเล่มเป็นลำดับไป

3.4.2 หลังจากที่ผู้วิจัยได้อ่านเนื้อหาจบในแต่ละเล่มตามลำดับแล้ว ผู้วิจัยได้คัดเลือกหัวข้อเรื่องที่น่าสนใจ เพื่อนำมาวิเคราะห์ เพราะเนื่องจากว่า หัวข้อเรื่องในหนังสือธรรมะทั้ง 13 เล่มนั้น มีจำนวนมากมายถึง 394 หัวข้อ ดังนั้นผู้เขียนจึงใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงในการเลือกหัวข้อที่จะวิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้กรอบในการวิเคราะห์ทั้ง 3 กรอบ ส่วนเกณฑ์ในการเลือกหัวข้อนั้น ผู้วิจัยเลือกหัวข้อที่มีเนื้อหาที่น่าสนใจ ซึ่งมีโครงสร้างเนื้อหาและรูปแบบในการเขียนที่มีลีลาโวหารที่นำสมัย น่าจดจำและน้อมนำไปปฏิบัติ โดยแบ่งสัดส่วนหัวข้อเรื่องที่จะนำมาวิเคราะห์เป็น 50 เปอร์เซ็นต์ของแต่ละเล่ม ดังนั้นจึงมีหัวข้อเรื่องที่ใช้วิเคราะห์ทั้งหมดจำนวน 160 หัวข้อ ซึ่งสาเหตุที่หัวข้อที่เลือกวิเคราะห์มีจำนวนดังกล่าว มีดังนี้

1) เนื้อหาในหนังสือเล่มที่ 10 (ธรรมะน้ำเอก) นี้ บรรจุด้วยหัวข้อที่มี 2 ลักษณะ คือ 2.1.1) เป็นความเรียง 2.1.2) เป็นบทประพันธ์ ซึ่งได้แก่ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกวิเคราะห์หัวข้อที่มีเนื้อหาเป็นความเรียงเท่านั้น เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบในการวิจัย

2) เนื้อหาในหนังสือเล่มที่ 12 (ธรรมพารวย) นี้ เป็นหนังสือที่มีรูปเล่มพิเศษ คือ เนื้อหาด้านในนั้นพิมพ์เป็นกระดาษสีทั้งหมดทุกแผ่น มีสีสันสวยงามน่าอ่าน เป็นหนังสือที่พิมพ์ร่วมเผยแพร่หนังสือดีเพื่อคนไทย ซึ่งรายได้ส่วนหนึ่งจากการจำหน่ายนั้นจะนำไปสมทบทุนสร้างสถาบันวิมุตตยาลัย โครงการ “วัดป่าชานเมือง” ซึ่งหนังสือเล่มนี้ได้วางจำหน่ายตามร้านค้า Seven Eleven ทุกสาขา

ในส่วนเนื้อหาของหนังสือเล่มนี้ เป็นการรวบรวมบทความเนื้อหาที่เคยพิมพ์มาแล้วในหนังสือเล่มก่อน ๆ ในหลาย ๆ เล่มของผู้เขียน ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในคำปรารภของหนังสือว่า “อนึ่ง มีเรื่องที่ควรกล่าวไว้ในที่นี้ด้วยว่า บทความเกือบทั้งหมดที่นำมาตีพิมพ์ในหนังสือเล่มนี้ เคยพิมพ์มาแล้วในหนังสือหลายต่อหลายเล่มของผู้เขียน กระจัดกระจายกันอยู่เล่มนั้นเล่มนี้บ้าง การนำมาคัดสรรจัดปรับใหม่ในที่นี้มีความมุ่งหมายเฉพาะคือ ต้องการประมวลคำสอนในทาง

พุทธเศรษฐศาสตร์ของพระพุทธศาสนามาไว้ในที่เดียวกันเป็นสำคัญ เพราะฉะนั้น หากเห็นว่าเนื้อหาไปซ้ำกับเล่มอื่น ก็ขอได้โปรดเข้าใจตามที่ชี้แจงไว้ในที่นี้ด้วย"

ดังนั้นแล้ว ผู้วิจัยจะเลือกวิเคราะห์เฉพาะหัวข้อที่ไม่ซ้ำกับเล่มอื่น ซึ่งมีอยู่ภายในเล่มที่ 12 (ธรรมะพารวย) นี้เท่านั้น

3) หนังสือเล่มที่ 13 (ธรรมะศักดิ์สิทธิ์) นั้น ผู้วิจัยไม่เลือกนำมาวิเคราะห์ เนื่องจากว่ามีหัวข้อและเนื้อหาที่ซ้ำกับเล่มอื่น ๆ ทั้งหมด ทุก ๆ หัวข้อ

3.4.3 หลังจากการคัดเลือกหัวข้อเรื่องในหนังสือแต่ละเล่มแล้ว ผู้วิจัยเขียนสรุปเป็นความเรียงเชิงพรรณนาโดยใช้กรอบในการวิจัยทั้งหมด 3 กรอบดังกล่าว เป็นเกณฑ์ในการเขียนวิเคราะห์ โดยที่ผู้วิจัยแยกวิเคราะห์แต่ละหัวข้อในหนังสือในแต่ละเล่ม จนครบทุกหัวข้อที่คัดเลือกในหนังสือทั้งหมด 13 เล่ม

3.4.4 ผู้วิจัยได้บันทึกตารางเปรียบเทียบแสดงปริมาณมากน้อย ในการใช้กรอบในการวิเคราะห์ทั้ง 3 กรอบเป็นเกณฑ์ โดยการแสดงเป็นร้อยละแบบตาราง

3.4.5 ผู้วิจัยสรุปผลการวิเคราะห์ในภาพรวมของหนังสือธรรมะทั้ง 13 เล่ม โดยการเขียนอภิปรายเชิงพรรณนาอย่างละเอียด

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 นั้น ผู้วิจัยได้นำมาเป็นตัวกำหนดกฎเกณฑ์ในการดำเนินการวิจัยในบทที่ 3 และจากการดำเนินตามวิธีการดำเนินการวิจัยในบทที่ 3 นี้ ผู้วิจัยสามารถแสดงผลการวิจัยในบทที่ 4 เป็นลำดับต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการศึกษาวิธีการเผยแผ่พุทธธรรมของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี): กรณีศึกษางานนิพนธ์ (หนังสือธรรมะ) ชุดธรรมะประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างเนื้อหาของหนังสือ เพื่อให้ทราบถึง 1) หลักการตั้งหัวข้อเรื่อง 2) กลวิธีและอุบายประกอบการสอนตามแนวพระพุทธเจ้า และ 3) วิธีการเขียนเพื่อจูงใจในสาร ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของผู้ส่งสารที่พยายามจะสื่อสารให้ผู้รับสารทราบ

จากการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยจะได้แสดงรายละเอียดในการวิเคราะห์ตามกรอบในการวิเคราะห์ทั้ง 3 กรอบ โดยลำดับ โดยที่ผู้วิจัยจะใช้วิธีการอธิบายเชิงพรรณนา ดังต่อไปนี้

4.1 หนังสือเล่มที่ 1 : ธรรมะติดปีก

4.1.1 หัวข้อที่ 1 : น้ำทุกหยดมีต้นน้ำ

4.1.1.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ซึ่งเป็นการตั้งชื่อหัวข้อเรื่อง 2 แบบ คือ การใช้ประโยคบอกเล่า และการกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง โดยการกล่าวซ้ำคำว่า “น้ำ” ให้มีนัยยะแฝงด้วยความหมายด้วยการเปรียบคนเป็นเหมือนน้ำว่า น้ำทุกหยดมีต้นน้ำต้นกำเนิดฉันใด คนเราย่อมมีต้นกำเนิดและมีที่มาฉันนั้น โดยที่ผู้เขียนได้เขียนกล่าวนำในย่อหน้าแรกของหัวข้อว่า *“หากจะถามว่า พระพุทธเจ้าประทานเครื่องมือสำหรับเป็นเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้วัดความเป็นคนดีไว้บ้างไหม ขอตอบว่า พระพุทธเจ้าประทานเอาไว้ด้วยเหมือนกัน พระองค์ทรงเรียกเครื่องมือนั้นว่า “ความกตัญญูกตเวทิตา”* จากนั้นผู้เขียนได้อธิบายความหมายของคำว่ากตัญญูและกตเวทิตา และยกตัวอย่างประกอบเป็นบุคคลาธิษฐาน โดยเล่าเรื่องของหลวงพ่อสุเมโธ หรือท่านเจ้าคุณพระสุเมธาจารย์ (โรเบิร์ต แจ็คแมน) จากนั้นก็สรุปเนื้อหาโดยการใช้ภาษาให้ผู้อ่านได้ฉุกคิด โน้มน้าวใจต่อการปฏิบัติ

4.1.1.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า จากการได้ศึกษาของผู้วิจัยพบว่า ผู้เขียนได้ใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2

กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ และกลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา โดยผู้เขียนได้ยกตัวอย่างและเล่าเรื่องราวบุคคลสำคัญคือ หลวงพ่อสุเมโธ หรือท่านเจ้าคุณพระสุเมธาจารย์ (โรเบิร์ต แจ็คแมน) โดยเปรียบเทียบชีวิตของท่านว่า ก่อนที่ท่านจะได้เรียนรู้ธรรมะจากหลวงพ่อชา สุภทฺโท นั้น เกิดจากการที่ท่านได้พบกับพระธุดงค์รูปหนึ่งที่สร้างศรัทธาให้กับท่านเป็นจุดเริ่มต้น จากนั้นพระธุดงค์รูปนั้นก็พาท่านไปหาหลวงพ่อชา สุภทฺโท ซึ่งเป็นกัลยาณมิตรที่ประเสริฐมาก ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงเปรียบเทียบน้ำเป็นเหมือนหลวงพ่อสุเมโธที่มีต้นน้ำคือพระธุดงค์รูปหนึ่งนั่นเอง

4.1.1.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง โดยใช้ วิธีนิรนัย (Deductive) ซึ่งเป็นการอ้างสิ่งที่คนส่วนมากยอมรับอยู่แล้วอันได้แก่ ความกตัญญูกตเวที เป็นเครื่องหมายของคนดี จากนั้นผู้เขียนได้ยกตัวอย่างเพื่อสนับสนุนข้อเสนอใหม่ที่อ้างขึ้น โดยที่ข้อสรุปใหม่ที่ผู้เขียนได้เขียนไว้ตอนท้ายหลังจากอธิบายแนวความคิดและยกตัวอย่างแล้วก็คือประโยคที่ว่า “ผู้มีเมตตาและกตัญญูต้องเลือกจดจำเฉพาะด้านที่ดีของผู้อื่นเท่านั้น” และนอกจากผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจวิธีที่ 1 แล้ว ผู้เขียนได้ใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยยกตัวอย่างด้วยการเล่าเรื่องราวของหลวงพ่อสุเมโธ หรือ ท่านเจ้าคุณพระสุเมธาจารย์ (โรเบิร์ต แจ็คแมน) เป็นเครื่องประกอบการจูงใจ

4.1.2 หัวข้อที่ 2 : ไม่มีแม่ ไม่มีสวนโมกข์

4.1.2.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ คือ แบบการใช้วลี โดยใช้กริยาวลี และแบบ การกล่าวย้ำ เพื่อให้เกิดท่วงทำนอง โดยกล่าวย้ำคำว่า “ไม่มี” ซึ่งเป็นการตั้งชื่อเรื่องที่ทำให้ผู้อ่านรู้ว่า ผู้เขียนกำลังจะบอกเกี่ยวกับเรื่องอะไร โดยที่ผู้เขียนพยายามอธิบายเรื่องของหลวงพ่อพุทธทาสภิกขุว่า ถ้าหากไม่มีแม่บังเกิดเกล้า ก็ไม่มีต้นทุนในการสร้างสวนโมกข์ซึ่งเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม ดังนั้นผู้เขียนจึงเขียนชื่นชมหลวงพ่อพุทธทาสภิกขุว่า เป็นบุตรที่กตัญญูกตเวทีที่กล่าวสรรเสริญบุญคุณของแม่ ดังแสดงให้เห็นคำพูดตอนหนึ่ง ของหลวงพ่อพุทธทาสภิกขุที่เขียนถึงแม่ว่า “ถ้าอาตมาได้ทำอะไรดีที่สุดที่เป็นประโยชน์แก่ท่านทั้งหลายบ้างแล้ว ก็ขอให้นึกว่านี่ถ่ายทอดมาจากแม่ ขอให้ขอบบุญขอบคุณไปถึงแม่ที่ได้ช่วยสร้างมาให้เป็นคนสุขุมรอบคอม ทำอะไรให้ถึงจุดที่ดีที่สุด”

4.1.2.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า จากการได้ศึกษาของผู้วิจัยพบว่า ผู้เขียนได้ใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนพยายามจะให้ผู้อ่านตระหนักถึงความ

กตัญญูกตเวที จึงยกตัวอย่างบุคคลสำคัญ คือ หลวงพ่อพุทธทาสภิกขุ นักปฏิรูปพระพุทธศาสนาที่ยิ่งใหญ่ที่สุดคนหนึ่งของประเทศไทยและของโลก เพื่อให้เห็นเป็นแบบอย่างว่า แม้แต่พระนักปราชญ์ที่เป็นบุคคลสำคัญของโลกยังจะต้องสรรเสริญเคารพบูชาพระคุณของมารดา ดังนั้นจึงควรค่าแก่การเอาเป็นตัวอย่างที่ดีในการกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ

4.1.2.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ จากการได้ศึกษาของผู้วิจัยพบว่า ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจคือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนอ้างถึงหลวงพ่อพุทธทาสภิกขุ ปูชนียบุคคลทางพระสงฆ์ที่ควรค่าแก่การเคารพบูชาทั้งในด้านศีลาจารวัตรและเกียรติคุณทางปัญญา ผู้เขียนใช้กลยุทธ์โดยนำชื่อเสียงเกียรติคุณของท่านมาอ้างอิงเพื่อเป็นเครื่องยืนยัน ในการโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านตระหนักรู้และปฏิบัติตามในเรื่องความกตัญญูกตเวที ซึ่งเป็นเครื่องหมายของคนดี

4.1.3 หัวข้อที่ 3 : ในดี มีเสีย ในเสีย มีดี

4.1.3.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ เป็นการตั้งชื่อหัวข้อเรื่อง 2 แบบ คือ แบบการใช้วลี โดยใช้บุพพบทวลี และ แบบการกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง ซึ่งเป็นการตั้งชื่อเรื่องที่ผู้เขียนพยายามบีบเข้าหาจุดสำคัญในเนื้อเรื่องนั้น โดยที่ผู้เขียนพยายามพูดถึงการมองทุกสิ่งทุกอย่างบนโลกนั้น มักจะประกอบด้วยมุมมอง 2 ด้านเสมอ ดังประโยคที่ว่า “หากเพ่งมองทุกสิ่งอย่างพิเคราะห์ เราจะพบว่ามีความจริงทั้งสองด้านรวมอยู่ในตัวมันเองเสมอ ต่างแต่ว่าเราจะเลือกหยิบด้านใดขึ้นมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเท่านั้น” จากนั้นผู้เขียนจึงใช้ตัวอย่างประกอบเป็นบุคลาธิษฐาน

4.1.3.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนได้ใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ และ กลวิธีที่ 2 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ โดยผู้เขียนใช้คำว่า “ในดีมีเสีย ในเสียมีดี” แทนคำในความหมายใหม่ในการมองโลกเป็น 2 ด้าน คือ มุมมองทุกอย่างมีทั้งมุมบวก และมุมลบผสมผสานกันอยู่ ดังนั้นผู้เขียนจึงอยากให้ผู้อ่านเพิ่งพินิจพิเคราะห์ในทุก ๆ มุมมองว่า มีมุมมองใดบ้างที่เราสามารถนำมาใช้ประโยชน์และมีคุณค่าได้ จากนั้นผู้เขียนได้ใช้เรื่องเล่าของพระมหาพีรพล วิโรจโน พระวิปัสสนาจารย์ แห่งสำนักมหาจุฬาอาศรม เป็นบุคคลตัวอย่าง

4.1.3.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงด้วยวิธีนิรนัย (Deductive) ซึ่งเป็นการอ้างสิ่งที่คนส่วนมากยอมรับอยู่แล้ว เพื่อสนับสนุน

ข้อเสนอใหม่ที่อ้างขึ้น โดยที่ผู้เขียนได้พูดเกริ่นนำด้วยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการมองโลกว่ามี 2 ด้าน คือ มองในมุมบวก (Positive Thinking) และมองในมุมลบ (Negative Thinking) ซึ่งเป็นสิ่งที่คนส่วนมากยอมรับอยู่แล้ว จากนั้นเพื่อเป็นการสนับสนุนข้อเท็จจริงนี้ ผู้เขียนจึงใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ ในการสนับสนุนและยืนยันข้อเท็จจริงนี้ด้วยการใช้เรื่องเล่าของพระมหาพีรพล วิโรจโน พระวิปัสสนาจารย์แห่งสำนักแห่งมหาจุฬาอาศรม ตำบลดงพญาเย็น อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา หลังจากเล่าเรื่องจบ ผู้เขียนได้เขียนสรุปไว้ตอนท้ายว่า “ผู้เขียนฟังเรื่องเล่าจากท่านแล้วก็ได้แต่คิดถึงคำของหลวงพ่อชา ว่า ในดีมีเสีย ในเสียมีดี ใช้ให้ถูกจังหวะ มาให้ถูกที่ อะไรก็ดีได้ทั้งนั้น” ซึ่งเป็นการย้ำข้อเท็จจริงเบื้องต้นว่า การมองบวกเป็นวิธีการที่จะเอาประโยชน์จากทุกสิ่งที่เราเข้าไปเกี่ยวข้องอย่างแยบคายที่สุด

4.1.4 หัวข้อที่ 4 : เคล็ดลับความเป็นเลิศ

4.1.4.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง แบบวลี ซึ่งเป็นนามวลี ซึ่งบ่งบอกถึงว่าผู้เขียนกำลังจะกล่าวถึงอะไร ผู้เขียนวางโครงเรื่องโดยการเล่าเรื่องเกียรติคุณและการประสบความสำเร็จของบุคคลสำคัญ และได้กล่าวถึงเคล็ดลับแห่งความเป็นเลิศจากมุมมองของผู้เขียน

4.1.4.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างประวัติและเกียรติคุณของพระพรหมคุณาภรณ์ จากนั้นกล่าวถึงเคล็ดลับแห่งความเป็นเลิศที่ค้นพบในตัวพระเดชพระคุณท่าน ซึ่งประกอบด้วย 1) พระคุณท่านอยากเอาชนะฝรั่ง 2) พระคุณท่านมีวิธีคิดแบบเพอร์เฟ็คชั่นนิสต์ ที่หากได้ลงมือทำอะไรแล้ว จะต้องทำให้ดีที่สุด จากนั้นผู้เขียนก็สรุปด้วยแนวคิดของผู้เขียนเองว่า “อาตมามีความคิดนี้อยู่ในใจตลอดเวลา คือ ทำอะไรต้องทำให้สำเร็จ มีอุปสรรคอะไรก็ต้องพยายามเอาชนะให้ได้ แล้วเวลาทำอะไรก็ต้องพยายามทำให้ดีที่สุด โดยเฉพาะเรื่องที่เป็นกิจหน้าที่ ต้องทำเต็มที่ให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้”

4.1.4.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจคือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ประวัติและเกียรติคุณของพระพรหมคุณาภรณ์เป็นเครื่องจูงใจเพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตามและนำไปสู่การปฏิบัติ เพราะเห็นตัวอย่างที่พระพรหมคุณาภรณ์ประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งได้มาจากการมีเคล็ดลับแห่งความเป็นเลิศตามที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ ดังนั้นผู้เขียนจึงพยายามจูงใจให้คล้อยตามด้วยการยกตัวอย่างบุคคลสำคัญ ดังที่กล่าวมา

4.1.5 หัวข้อที่ 5 : ลูกถีบหลวงพ่อชา

4.1.5.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อหัวข้อเรื่อง 3 แบบคือ 1) แบบวลี ซึ่งเป็นนามวลี 2) แบบใช้ชื่อบุคคล โดยใช้ชื่อของพระโพธิญาณเถร (หลวงพ่อชา สุภัทโท) 3) แบบใช้คำแสลง โดยใช้คำภาษาตลาดคือคำว่า “ถีบ”

4.1.5.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนได้ใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และเล่านิทานประกอบ โดยยกเรื่องเล่าของหลวงพ่อชา สุภัทโท แห่งวัดหนองป่าพง จังหวัดอุบลราชธานีเป็นตัวอย่างประกอบการสอน กลวิธีที่ 2 คือ การรู้จักจังหวะและโอกาส โดยใช้โอกาสและช่วงกาลสมัยนี้ในการสอนเรื่องการเข้าถึงพระพุทธศาสนาในแง่ของภาษาธรรมกับกาลสมัยด้วย โดยที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “การถ่ายทอดธรรมะยิ่งใช้ภาษายิ่งยุ่งยากวุ่นวาย ทำให้มีการตีความธรรมะผิด ๆ ยิ่งใช้ภาษายิ่งห่างธรรมะตัวแท้ออกไปไกล ท่านจึงหันมาใช้ “ภาษาธรรม” แทน “ภาษาคน” ในการสื่อสารกับลูกศิษย์ที่เป็นฝรั่ง” จากข้อความนี้ ชี้ให้เห็นว่าผู้เขียนกำลังจะสอนเรื่องการใช้ภาษาคนสอนธรรมะในสมัยปัจจุบันนั้นเป็นสิ่งที่เข้าใจยาก เป็นนามธรรมสูง แต่การใช้ภาษาธรรมะโดยการสอนด้วยการลงมือกระทำนั้น เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดเจน เป็นรูปธรรม และได้ผลจริงมากกว่าสอนแบบภาษาคนที่เป็นทฤษฎี

4.1.5.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยอ้างถึง หลวงพ่อชา สุภทฺโท แห่งวัดหนองป่าพง จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นพระวิปัสสนาจารย์ที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย โดยกล่าวถึงวิธีการสอนของท่านด้วยการให้ลงมือปฏิบัติในชีวิตจริง โดยมีตัวท่านเองเป็นตัวอย่างให้ลูกศิษย์ได้เรียนรู้โดยตรงผ่านศีลาจารวัตรอันงดงามของท่าน อีกทั้งผู้เขียนยังยกตัวอย่างเรื่องเล่าของลูกศิษย์ชาวออสเตรเลียนามญาณธัมโมภิกขุที่ได้บอกเล่าชีวิตจริงเกี่ยวกับการสอนของหลวงพ่อชา ซึ่งสอนด้วย “ลูกถีบ” ที่ปักไว้ที่ยอดอกของท่าน ซึ่งเป็นเหตุทำให้ท่านทั้งซาบซึ้งและประทับใจ ที่หลวงพ่อชา มีเมตตาช่วยชี้กิเลสให้ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง โดยผู้เขียนพยายามยกตัวอย่างบุคคลสำคัญโดยไม่ใช่คำพูด หรือคำสั่งของตัวเองโดยตรง แต่อ้างถึงพระเถระผู้ใหญ่ที่เป็นที่เคารพศรัทธาของประเทศไทย โดยผู้เขียนมีจุดประสงค์ที่จะสอนผู้อ่านว่า อย่าหลงใหลติดใจในอารมณ์มากเกินไป ไม่ว่าจะเป็นอารมณ์ที่น่ายินดี หรือ อารมณ์ที่ยินร้ายก็ตาม ดังนั้น ผู้เขียนจึงเสนอแนะเรื่องนี้ซึ่งเป็นกรณีตัวอย่างให้ผู้เขียนคล้อยตามเพื่อหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้งของผู้อ่าน

4.1.6 หัวข้อที่ 6 : สลายอัตตาแบบพุทธทาส

4.1.6.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 3 แบบ คือ 1) ใช้ชื่อบุคคลโดยใช้ชื่อ “หลวงพ่อพุทธทาส” ซึ่งเป็นพระภิกษุสงฆ์ ผู้เป็นนักปราชญ์ร่วมสมัยแห่งพระพุทธศาสนา 2) ใช้วลี โดยใช้กิริยาวลีด้วยการละประธานไว้ และ 3) ใช้โวหารภาพพจน์โดยการใช้อุปมาอุปมัย ด้วยการเปรียบเทียบ โดยใช้คำว่า “แบบ” ที่แสดงให้เห็นการเปรียบเทียบของ 2 สิ่ง

4.1.6.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดย ผู้เขียนยกเรื่องเล่าและตัวอย่างของบุคคลสำคัญในทางพระพุทธศาสนา ซึ่งได้แก่หลวงพ่อพุทธทาส เป็นกรณีตัวอย่างเพื่อสร้างศรัทธาให้เกิดการคล้อยตามและนำไปปฏิบัติ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างการเปรียบเทียบคำว่า “สลายอัตตา” ซึ่งมีความเป็นนามธรรมสูง ให้มีความเป็นรูปธรรมชัดเจนขึ้นด้วยการอธิบายความหมายและตัวอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ และสามารถจดจำได้

4.1.6.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง โดยใช้วิธีนิรนัย (Deductive) โดยที่ผู้เขียนยกข้อเท็จจริงเรื่อง “อัตตา” ขึ้นมาแสดงในจุดเริ่มต้น และอธิบายความตามเหตุผลที่เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไป จากนั้นผู้เขียนจึงใช้แนวความคิดและข้อเสนอใหม่ของตัวเองเข้ามา โดยผู้เขียนกล่าวว่า “ทางโลกเห็นว่าการมีอัตตาเป็นของดี เพราะมันบอกอยู่ในที่ว่าเขาเป็นคนสำคัญ แต่ทางธรรมท่านสอนให้ปล่อยละวางอัตตา เพราะอัตตาคือที่มาของความทุกข์พื้นฐานทั้งหมดในชีวิตมนุษย์” กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยการยกตัวอย่างการปล่อยวางอัตตาในแบบของหลวงพ่อพุทธทาส ด้วยการเล่าเรื่องเศรษฐีณีคนหนึ่งที่เคยบริจาคเงินร่วมทำบุญกับท่านพุทธทาส นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการยกข้อเท็จจริงที่ยอมรับกันโดยทั่วไปและยกกรณีตัวอย่างด้วยเรื่องเล่าของบุคคลสำคัญในทางพระพุทธศาสนาเพื่อสร้างศรัทธาและหลีกเลี่ยงการโต้แย้งทางความคิดของผู้อ่าน

4.1.7 หัวข้อที่ 7 : เอาหูไปรองเกี๊ยะเขาทำไม

4.1.7.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ เป็นการตั้งชื่อเรื่อง 3 แบบคือ แบบที่ 1 คือ การใช้คำนัยประหวัด ซึ่ง คำว่า “เอาหูไปรองเกี๊ยะเขาทำไม” ไม่ได้มีความหมายโดยตรง แต่มีความหมายแฝง คือ เป็นคำถามที่ถามโดยนัยว่า เวลาที่

ความทุกข์เกิดขึ้นมาและกระทบตัวเราแล้ว แล้วเราจะเอาตัวตน ออกไปแส่รับทุกข์ไว้ทำไม ทั้ง ๆ ที่ไม่สามารถแก้ไขเหตุปัจจัยที่เกิดขึ้นได้ เป็นคำถามที่บอกผู้อ่านโดยนัยว่า เราควรมีปัญญาที่จะต้องเข้าใจโลกและความเป็นไปของเหตุปัจจัยที่เกิดขึ้น และอยู่กับสิ่งนั้นโดยไม่ทุกข์ แบบที่ 2 การใช้คำแสลง โดยใช้คำว่า “เกี๊ยะ” ซึ่งเป็นภาษาบ้าน ๆ แบบตลาด ซึ่งทำให้รูปประโยคนี้เป็นประโยคที่เข้าใจง่าย ๆ แบบชาวบ้าน แบบที่ 3 คือ การใช้ประโยคคำถาม โดยมีคำว่า “ทำไม” ซึ่งถามหาเหตุผลของการกระทำดังกล่าว

4.1.7.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี คือ กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยยกตัวอย่างเรื่องเล่าของหลวงปู่บุดดา ถาวโร แห่งวัดกลางชูศรีเจริญ เป็นเรื่องประกอบการสอน กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ด้วยการเปรียบเทียบหูเป็นเช่นกับ ตัวตนของเรา ส่วน เกี๊ยะ เปรียบเหมือนกับ ความทุกข์ต่าง ๆ ที่เข้ามากระทบในชีวิตเรา ซึ่งผู้เขียนพยายามจะบอกผู้อ่านว่า ควรมีปัญญารู้เท่าทันตามความเป็นจริงของคน สังคม และความเป็นไปของโลก ดังที่คำที่ผู้เขียน ได้กล่าวว่า “เหตุปัจจัยมันใหญ่เกินกว่าที่เราจะเข้าไปแก้หรือเกินกว่าที่เราจะเปลืองตัว เปลืองความรู้สึกไปดุด่าว่ากล่าวเอากับใคร ถ้าเข้าใจแล้วปล่อยวาง ไม่อวดดีเก็บมาใส่สมอง เราก็ไม่ต้องโกรธ เมื่อไม่โกรธก็ไม่ทุกข์” กลวิธีที่ 3 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ ด้วยการใช้คำให้มีความหมายแตกต่างจากความหมายโดยตรง ซึ่งในที่นี่ความหมายใหม่ของคำว่า “เอาหูไปรองเกี๊ยะ” คือ เอาตัวตนของตัวเองเข้าไปเกี่ยวข้องหรือแส่ไปหาความทุกข์ทั้ง ๆ ที่เราไม่สามารถต้านทานเหตุปัจจัยเหล่านั้นได้เลย ดังนั้นจึงจะทำให้ความโกรธมารุมเร้าที่ใจเรา และทำให้เราเป็นทุกข์เสียในที่สุด

4.1.7.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงด้วยวิธีอุปนัย (Inductive) ซึ่งเป็นการอ้างกรณีเฉพาะบางกรณีเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่เป็นส่วนรวม ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ โดยที่ผู้เขียนได้ยกคำกล่าวของท่านผู้รู้บางท่านนำเสนอในตอนต้นว่า “ ผู้รู้ท่านหนึ่งกล่าวว่า ความทุกข์ในชีวิตของคนเรา เป็นความทุกข์ที่เกิดจากตัวเราแท้ ๆ เสีย 40 เปอร์เซ็นต์ ส่วนอีก 60 เปอร์เซ็นต์เป็นความทุกข์ที่มีสาเหตุมาจากคนอื่นส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งเป็นความทุกข์ที่เกิดจากอาการ “อวดดี” ของเราเองที่อยู่ไม่สุข ชอบเอา “ตัวตน” ออกไปแส่รับทุกข์” จากนั้นผู้เขียนนำมาสรุปเป็นส่วนรวมว่า “ พอปัญญามาอารมณ์เสียก็หายไป เหมือนดวงอาทิตย์สาดแสงแรกมาต้องกลีบบัว บัวที่หุบอยู่ก็ต้องบาน นี่เป็นวิถีธรรมชาติที่เป็นไปเอง สติมาปัญญาเกิด ความโกรธก็จรลี ที่ใดมีสติปัญญา ณ ที่นั้นถึงมีกิเลสอยู่ก็หมดโอกาสแสดงตัว” กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงของหลวงปู่บุดดา ถาวโร แห่ง

วัดกลางชูศรีเจริญ เป็นเครื่องจูงใจ ให้เห็นด้วย และปฏิบัติตาม ดังมีเรื่องเล่า ดังนี้ว่า วันหนึ่งหลวงปู่ได้รับนิมนต์มาฉันเพลที่บ้านของอุบาสิกาท่านหนึ่งที่กรุงเทพ ฯ พอฉันเสร็จ หลวงปู่ก็เอนกายพักผ่อนอิริยาบถอย่างสบาย ทันใดนั้นเอง ทุกคนที่มาร่วมทำบุญก็ได้ยินเสียงเกี๊ยะดังขึ้นมาจากห้องข้าง ๆ ที่อยู่ติดกันดังกึก ๆ กระทบพื้น ศิษย์คนหนึ่งคงรู้สึกรำคาญเสียงเกี๊ยะเหมือนรำคาญเสียงโทรศัพท์ในโรงหนังจึงอุทานขึ้นมาว่า “แหม แม่เจ้าประคุณเอ๋ย ไม่รู้จักเกรงใจชาวบ้านชาวเมืองเขาบ้างเลย” หลวงปู่บุดดาแม้จะหลับตาพริ้มอย่างสบาย แต่ท่านได้ยินเสียงอุทานของศิษย์และเสียงเกี๊ยะต้นเหตุโดยตลอด จึงพูดขึ้นด้วยเสียงดังพอให้ได้ยินกันทั่วห้องว่า “เขาเดินของเขาอยู่ดี ๆ โยมเอาหูไปรองเกี๊ยะเขาทำไม”

4.1.8 หัวข้อที่ 8 : ทะเลาะกันเพราะเปลือก

4.1.8.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ คือ แบบที่ 1 คือ การใช้วลี ซึ่งเป็นกิริยาวลี โดยปราศจากประธานในประโยค และ แบบที่ 2 คือ การใช้คำนัยประหวัด ซึ่งความหมายของหัวข้อนี้ไม่ได้มีความหมายโดยตรง แต่มีความหมายมีนัยแฝง ซึ่งหมายถึง การทะเลาะกันเพราะเปลือกนอกของพระพุทธศาสนา มิได้หมายถึงเปลือกไม้ เปลือกนอกของพระพุทธศาสนาคือ บรรดาสิ่งที่ไม่สำคัญ และเป็นสิ่งที่สมัยพุทธกาลมิได้ให้ความสำคัญ และเพิ่งเกิดมีมาในสมัยนี้ ซึ่งเปลือกนอกเหล่านี้ทำให้พระพุทธศาสนาเกิดการแตกแยก นั่นก็คือ “นิกาย” ที่เกิดขึ้นในพระพุทธศาสนามากมาย

4.1.8.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบโดยยกตัวอย่างที่หลวงพ่อกิ ธมฺมุตฺตโม เล่าเรื่องของหลวงพ่อทองรัตน์ กนฺตสีโล เป็นเรื่องเล่าประกอบ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา โดยเปรียบเทียบ คำว่า “เปลือก” คือ “นิกาย” ของพระพุทธศาสนา ที่ทำให้เกิดการแตกแยกความสามัคคีกันในหมู่สงฆ์ ซึ่งในสมัยพุทธกาลมิได้มีการแยกแยะกันเช่นนี้ การแยกเป็นก๊กเหล่าเช่นนี้นำมาซึ่งความขัดแย้ง ยากที่จะเข้าถึง “แก่นแท้” ของพระพุทธศาสนา คือ มรรคผลนิพพาน กลวิธีที่ 3 คือ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล ซึ่งผู้เขียนเลือกบุคคลที่จะสอน คือ ในกลุ่มของพระภิกษุสงฆ์ซึ่งเป็นตัวแทนของพระพุทธศาสนา โดยที่คำนึงถึงว่า ถ้าหากว่า พระสงฆ์สาวกของพระพุทธเจ้ามัวแต่มาทะเลาะกันเพราะเปลือกนอกของพระพุทธศาสนาแล้วไซร้ ก็จะนำมาซึ่งการแตกความสามัคคี และถ้าหากแตกสามัคคีในหมู่สงฆ์แล้ว หมู่สงฆ์สาวกจะนำความดีงามและ “แก่นแท้” ของพระพุทธศาสนาที่ถูกต้องนำไปเผยแผ่และสอนต่อพุทธศาสนิกชนได้อย่างไร ดังนั้นผู้เขียนจึงเน้นให้ความสำคัญกับพระภิกษุสงฆ์เป็นอันดับแรกเสียก่อน

4.1.8.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 4 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง แบบวิธีสาเหตุสัมพันธ์ ซึ่งเป็นผลไปหาเหตุ โดยที่ผู้เขียนเริ่มต้นด้วยการยกข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ “นิกาย” ขึ้นมาก่อน ดังนี้ว่า “นิกาย แปลว่า หมู่ กลุ่ม หรือพวก เมื่อนำมาใช้กับศาสนาต่าง ๆ คำนี้มีนัยส่อไปในทางลบมากกว่าทางบวก เพราะเมื่อเรานึกถึงศาสนิกที่สังกัดนิกายนั้นนิกายนี้ สิ่งที่จะผุดพรายขึ้นมาก็คือภาพของความขัดแย้ง แบ่งเป็นก๊กเป็นกลุ่ม ภาพของสงครามย่อยสงครามใหญ่ที่อ้างว่าทำในนามของศาสนาและเกิดขึ้นมาโดยคนที่บอกว่านับถือศาสนาเดียวกัน มีพระศาสดาองค์เดียวกันเพียงแต่ “ต่างนิกาย” กันเท่านั้น” นั่นแสดงถึงผลของการทะเลาะขัดแย้งกัน จากนั้นผู้เขียนพยายามเล่าถึงสาเหตุของการขัดแย้งนี้ด้วยการเล่าประวัติความเป็นมา ใช้ข้อเสนอแนะพร้อมกับยกตัวอย่างบุคคลสำคัญในตอนท้าย กลวิธีที่ 2 คือ การเร้าอารมณ์ ซึ่งเป็นการเร้าอารมณ์ในกลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะเดียวกันคือ กลุ่มที่ถือธรรมยุติกนิกาย และกลุ่มที่ถือมหานิกาย ซึ่งบรรดาสองกลุ่มนี้ก็มีทัศนคติที่ตระหนักให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ผู้เขียนจึงได้นำเรื่องนี้มาเขียนและใช้ภาษาชวนให้ตระหนักมากยิ่งขึ้น กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้งโดยเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย นอกจากผู้เขียนได้กล่าวถึงผลและได้เล่าถึงสาเหตุแล้ว ผู้เขียนยังเสนอแนะความคิดเห็นซึ่งเข้ากับอุปนิสัยของกลุ่มเป้าหมายด้วย โดยเสนอแนะว่า “ถ้าทุกฝ่าย ยอมรับจุดต่าง และ แสวงจุดร่วม ปรองดองกันได้ การแบ่งแยกเป็นพรรคเป็นพวก เป็นก๊ก เป็นกลุ่มหรือนิกาย ก็ไม่เกิดขึ้น ที่ใดไม่มีการแบ่งแยก ที่นั่นก็มีศานติสุข ที่ใดมีศานติสุข ที่นั่นก็มีความรื่นรมย์และมีชีวิตชีวา” ถึงแม้ว่าประเทศไทยรับพระพุทธศาสนามาจากประเทศศรีลังกา ซึ่งเป็นฐานใหญ่ของพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท ในลำดับต่อมาพระสงฆ์ไทยก็ยังแบ่งแยกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ มหานิกาย และ ธรรมยุติกนิกาย แต่ถึงแม้อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า “ทั้งสองนิกายนี้ไม่ก่อให้เกิดปัญหาสำหรับพระและชาวพุทธที่เป็นปัญญาชน เพราะตระหนักรู้อย่างชัดเจนว่า ความแตกต่างเป็นเรื่องของ “ชื่อ” หรือ “สังกัด” อันเป็นเพียง “เปลือก” ของพระพุทธศาสนาเท่านั้น เมื่อว่าโดยเนื้อแท้แล้ว ทั้งธรรมยุตและมหานิกายต่างก็เป็นพระพุทธศาสนาซึ่งมีที่มาจากพระบรมศาสดาพระองค์เดียวกัน มุ่งมรรคผลนิพพานเหมือนกัน” กลวิธีที่ 4 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ ผู้เขียนใช้เรื่องเล่าของหลวงพ่อทองรัตน์ กนฺตสีโล ซึ่งเล่าถ่ายทอดโดยหลวงพ่อกิ ธมฺมุตฺตโม พระวิปัสสนาจารย์ผู้มีชีวิตอยู่ในยุคสมัยเดียวกันกับหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต อันมีเรื่องเล่าว่า ครั้งหนึ่ง หลวงพ่อทองรัตน์ กนฺตสีโล ได้มีโอกาสแวะเวียนไปกราบหลวงปู่มั่นถึงที่พัก ขณะนั้นมีพระหนุ่มเณรน้อยทั้งหลายกำลังตั้งวงวิพากษ์กันว่าด้วยเรื่องนิกายทั้งสองอยู่พอดี บ้างก็ว่าธรรมยุตดีกว่ามหานิกาย บ้างก็ว่ามหานิกายดีกว่าธรรมยุต ขณะที่น้ำลายกำลังแตกฟอง หลวงพ่อทองรัตน์ กนฺตสีโล ซึ่งเป็นพระอาคันตุกะ ได้เดินผ่านมาทางนั้นโดยบังเอิญ จึงถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นกรณีศึกษาของวงสนทนาอย่างเหมาะเหม็ง พระรูปหนึ่ง

วิพากษ์ด้วยเสียงอันดังอย่างนักการเมืองฝีปากกล้าว่า พระหลวงตารูปนี้เป็นพระมหานิกาย (หมายถึงหลวงพ่อทองรัตน์) ถึงอย่างไรก็สู้พระธรรมยุตอย่างพวกตนมิได้ หลวงพ่อทองรัตน์ได้ยินประโยคนี้เข้า ท่านจึงตรงรี่ไปที่วงสนทนา แล้วทันใดนั้นท่านก็ได้ทำในสิ่งที่ใคร ๆ คิดไม่ถึง ท่านหันหลังให้วงสนทนา พร้อมทั้งถลกสบงขึ้นมาโชว์ก้นขาว ๆ ต่อหน้าพระหนุ่มเณรน้อยทั้งหลาย พร้อมทั้งยังได้ฝากวาทะสะกดใจผู้ฟังทุกคนในที่นั้นว่า “มาหยัดเข้าสูขี้กูนี่” (มายัดเข้าตูดข้านี่) ถูกกระตุกอย่างแรงด้วยวิธีการแบบอาจารย์เซนเช่นนี้ พระหนุ่มเณรน้อยทั้งหลายก็แตกกระจายกันไปคนละทิศคนละทาง นับแต่นั้นมาจึงดูเหมือนว่าไม่มีใครสนใจอีกว่านิกายไหนดีกว่านิกายไหน เพราะต่างก็เข้าใจแล้วว่า เรื่องนิกายเป็นได้แค่ “เปลือก” ไม่ใช่ “แก่น”

4.1.9 หัวข้อที่ 9 : สติปัญญาคือพระแท้

4.1.9.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้การตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ คือ แบบที่ 1 การใช้ประโยค (บอกเล่า) แบบที่ 2 ใช้โวหารภาพพจน์ซึ่งเป็นคำอุปลักษณ์ (Metaphor) คือการเปรียบเทียบสติปัญญาเป็นสิ่งที่มีค่า สิ่งที่ประเสริฐน่าเคารพบูชาและควรมีไว้ประจำตัวและประจำใจ เป็นเสมือนกับพระแท้ ๆ ซึ่งต่างจากพระที่เป็นเครื่องรางของขลังต่าง ๆ ที่ทำให้หลงงมงายในทางที่ผิด

4.1.9.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา โดยเปรียบเทียบว่า พระที่แท้จริงที่ควรมีประดับไว้กับตนเอง ไม่ใช่พระเครื่องที่แขวนคออยู่ภายนอกกาย แต่เป็นพระที่อยู่ภายใน คือ “สติปัญญา” ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “พระ” องค์นี้แหละใครมีอยู่กับตัวแล้ว ตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้ เดินทางไกลก็ไม่หลงทาง ทำงานไหนก็ไม่รู้สึกว่าเป็นภาระหนัก คบกับใครก็ไม่รู้สึกว่าเป็นคนแปลกหน้า เจรจาอะไรก็มีแต่คนเชื่อถือคล้อยตาม กลวิธีที่ 2 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยผู้เขียนได้ยกเรื่องเล่าของนายแพทย์คนหนึ่งกับหลวงพ่อเทียน พระวิปัสสนาจารย์ผู้ปราดเปรื่องที่สุดรูปหนึ่งของเมืองไทยเป็นเรื่องประกอบการสอน

4.1.9.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้งโดยการสังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจของผู้อ่าน โดยที่ผู้เขียนได้เริ่มต้นจากการชี้จุดอ่อนทางใจคือ โรคทางจิตวิญญาณที่ผู้คนยุคโลกาภิวัตน์เป็นกันมากที่สุด และกล่าวถึงท่าทีต่อการแก้ไขปัญหาของคนในยุคนี้ด้วยการพึ่งพาเครื่องรางของขลังเพื่อรักษาโรคทางจิตวิญญาณ ซึ่งผู้เขียนไม่เห็นด้วยกับการแก้ปัญหาเช่นนี้ จึงได้เสนอแนะว่า “พระพุทธศาสนาสอนให้แสวงหาความมั่นคงจากภายในของเราเอง เครื่องรางที่แท้ตามแบบฉบับของพระพุทธองค์ไม่ได้

อยู่ภายนอก หากแต่อยู่ภายในใจของเราทุกคน พระองค์จึงตรัสว่า *อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ, โก หิ นาโถ ปโร สิยา ตนแลเป็นที่พึ่งของตน คนอื่นใครเล่าจะเป็นที่พึ่งได้*" ซึ่งเรื่องเครื่องลางของขลังนี้เป็นที่สนใจของคนในยุคนี้มากพอสมควรในการที่จะนำมาเป็นที่พึ่งทางใจ ดังนั้นผู้เขียนจึงใช้ทัศนคติและความสนใจของผู้อ่านเป็นฐาน ในการเสนอแนะแนวคิดที่อ้างอิงถึงหลักทางพระพุทธศาสนาเพื่อมิให้เกิดการโต้แย้ง กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ นอกจากข้อเสนอแนะตามหลักทางพระพุทธศาสนาแล้ว เพื่อให้มีน้ำหนักชัดเจนเป็นรูปธรรม และเข้าใจง่าย ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างเรื่องเล่าของนายแพทย์กับหลวงพ่อเทียนไว้ตอนท้ายของเรื่อง อันมีว่า นายแพทย์คนหนึ่ง มีความศรัทธาในพระเครื่องวัตถุมงคลของตนเป็นอย่างมาก วันหนึ่งโอกาสได้กราบและสนทนาธรรมกับหลวงพ่อเทียน พระวิปัสสนาจารย์ผู้เปรื่องปราดที่สุดรูปหนึ่งของเมืองไทย ก็อดไม่ได้ที่จะควักพระเครื่องออกมาอวดหลวงพ่อ หลวงพ่อเทียนนั่งฟังสรรพคุณของพระเครื่องที่นายแพทย์ท่านนั้นสาธยาย จบแล้วก็ยิงคำถาม

"พระองค์นี้ทำจากอะไร"

"ทำจากเนื้อดินเผาแกร่ง อายุกว่า 700 ปี สีเนื้อมะขามเปียก มีแร่ต่าง ๆ ปรากฏอยู่เต็ม"

นายแพทย์ตอบด้วยความภูมิใจในเครื่องรางล้ำค่าของตน แต่เพียงไม่ถึงครึ่งนาที ความภูมิใจนั้นก็มลายลายเป็นศูนย์ เมื่อหลวงพ่อเทียนเอ่ยขึ้นว่า "ดินนั้นเกิดมาพร้อมกันตั้งแต่สร้างโลก พระองค์นี้ไม่ได้เก่าแก่ไปกว่าดินที่เราเหยียบก่อนเข้ามาในบ้านนี้หรอก" เพียงถ้อยคำสั้น ๆ แต่ทว่าคมคายเต็มไปด้วยเหตุผลไม่กี่คำของหลวงพ่อเทียนนี้เอง นายแพทย์ท่านนั้นเกิดดวงตาเห็นธรรมสว่างโพลงขึ้นมาทันที จากวันนั้นเป็นต้นมา ท่านอัญเชิญพระเครื่ององค์นั้นกลับไปไว้ที่หิ้งบูชาตามเดิม แล้วหันมาแขวนพระองค์ใหม่ คือพระแท้ที่อยู่ในใจของท่านแทน พระแท้ ไร้รูปรอย ไร้น้ำหนัก ไม่ต้องผ่านการปลุกเสกอันรุงรังด้วยพิธีกรรม มีค่ามากเกินกว่าจะประมาณได้ที่นายแพทย์ท่านนั้นค้นพบจากถ้อยกถาของหลวงพ่อเทียนก็คือ "พระสติปัญญา" ที่จำพรรษาสงบนิ่งอยู่ในดวงใจของเราทุกคนมาตั้งแต่เกิดนั่นเอง "พระ" องค์นี้แหละใครมีอยู่กับตัวแล้ว ตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้ เดินทางไกลก็ไม่หลงทาง ทำงานไหนก็ไม่รู้สึกว่าเป็นภาระหนัก คบกับใครก็ไม่รู้สึกว่าเป็นคนแปลกหน้า เจรจาอะไรก็มีแต่คนเชื่อถือคล้อยตาม มีพระดีพระดังขลังขนาดนี้อยู่กับตัวแล้ว ยังจะมัวไปแขวนพระอิฐพระปูนอยู่อีกทำไม ผู้เขียนได้ยกเรื่องเล่านี้ไว้แนบท้ายเพื่อให้ผู้อ่านได้ตระหนักรู้และนำไปเป็นคติจรรโลงใจนำไปสู่การปฏิบัติ

4.1.10 หัวข้อที่ 10 : งานได้ผล คนก็เป็นสุข

4.1.10.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้การตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ คือ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง โดยใช้คำว่า ผล กับ คน ซึ่งเป็นคำที่ใช้สระ และตัวสะกดมาตราเดียวกัน คือ แม่กน แบบที่ 2 คือ ใช้ประโยค (บอกเล่า)

4.1.10.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยยกเรื่องเล่าของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) เป็นตัวอย่างในการสอน

4.1.10.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 แบบคือ แบบที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบวิธีนิรนัย (Deductive) โดยผู้เขียนเกริ่นนำด้วยข้อเท็จจริงว่า “ความเจ็บไข้ได้ป่วยเป็นเรื่องธรรมดา ใคร ๆ ก็รู้ แต่ทั้ง ๆ ที่รู้ เมื่อความป่วยไข้มาเยือน บางคนก็ยากจะทำใจ” ซึ่งเป็นการอ้างสิ่งที่คนส่วนมากยอมรับอยู่แล้ว จากนั้นผู้เขียนอ้างอิงถึงคำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นฐานและนำเสนอข้อเสนอใหม่ด้วยแนวคิดของตัวเองว่า “กายเป็นหน้าที่ของแพทย์ แพทย์ก็รักษาไป เราก็ปล่อยให้แพทย์ทำหน้าที่รักษากาย แต่ใจนั้นเป็นของเราเอง เราจะต้องรักษาใจของเราเอง” จากนั้นผู้เขียนใช้กลวิธีการเขียนจูงใจ แบบที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยเล่าเรื่องของพระพรหมคุณาภรณ์เป็นตัวอย่างประกอบข้อเสนอแนะที่ผู้เขียนเสนอขึ้น โดยเนื้อหาของเรื่องนั้นมีความว่า พระเดชพระคุณพระพรหมคุณาภรณ์นั้นได้ชื่อว่าเป็นพระที่ป่วยบ่อยที่สุดรูปหนึ่ง เพราะท่านมีร่างกายไม่แข็งแรงมาตั้งแต่เด็ก มีโรคประจำตัวสารพัดคอยรุมเร้า แต่แม้จะป่วยบ่อย พระคุณท่านกลับไม่ทุกข์เพราะความป่วยเหล่านี้เลย ท่านบอกกับใครต่อใครว่า “ยิ่งป่วย ยิ่งได้งาน” เพราะพระเดชพระคุณท่านรู้จักการรักษาใจและตระหนักเสมอว่า “ถึงแม้ร่างกายของเราจะป่วย แต่ใจของเราจะไม่ป่วย” และในเมื่อรู้เท่าทันความป่วยไข้ ป่วยเมื่อไหร่ก็ได้ปัญญาเมื่อนั้น

4.1.11 หัวข้อที่ 11 : คนสำราญ งานสำเร็จ

4.1.11.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้การตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ คือ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง โดยพยางค์ที่สัมผัสกันคือ ราญ กับ งาน แบบที่ 2 คือ การใช้ประโยค (บอกเล่า)

4.1.11.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยผู้เขียนใช้ตัวอย่างของพระเถระผู้ใหญ่ท่านหนึ่งเป็นเรื่องประกอบการสอน กลวิธีที่ 2 คือ อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายที่จะสอนเฉพาะกลุ่มคนทำงานเท่านั้น

4.1.11.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเร้าอารมณ์ โดยที่กลุ่มเป้าหมายมีทัศนคติที่เห็นด้วยกับเรื่องนี้อยู่แล้ว ผู้เขียนจึงใช้การเร้าอารมณ์ชักจูงกลุ่มบุคคลที่มีคุณสมบัติบาง

ประการคล้ายคลึงกัน ในที่นี้คือบุคคลผู้ใต้บังคับบัญชาหรือลูกจ้างคนทำงานต่าง ๆ ที่มีทัศนคติต่อเจ้านายและการทำงาน ตลอดถึงการบริหารงานอาชีพต่าง ๆ โดยผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายให้การทำงานนั้นมีผลลัพธ์ที่ดีและคนทำงานก็มีความสุข ผู้เขียนใช้การเร้าอารมณ์ในหัวข้อเรื่องนี้ดังนี้คือ “เคยอ่านเจอข้อความที่มีผู้เขียนกระเซ้าเจ้านายของตัวเองเอาไว้ในหนังสือเล่มใดเล่มหนึ่งเมื่อนานมาแล้ว ว่า 1) เจ้านายถูกทุกอย่าง 2) ถ้าปรากฏว่าเจ้านายทำผิดพลาด 3) ให้กลับไปดูข้อ 1” จะเห็นได้ว่าผู้เขียนเร้าอารมณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน โดยที่ผู้ที่เกี่ยวข้องมีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องนี้ดีอยู่แล้วว่าเป็นอย่างไร กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ ผู้อ่านใช้ชื่อเสียงของสมเด็จพระราชาคณะรูปหนึ่งที่ประสบความสำเร็จในด้านการทำงานมาเป็นกรณีตัวอย่างในการจูงใจ ซึ่งท่านผู้นั้นใช้หลักการบริหารงานและบริหารคน ดังนี้ คือ 1) ประเมินความสำคัญของงานนั้นให้ได้ว่าเป็นงานระดับไหน จากนั้นจัดคนให้เหมาะสมกับงานที่ทำ 2) ให้เกียรติและให้ความสำคัญกับบุคคลผู้ร่วมงาน โดยการ “สั่งงาน” ไม่ใช่ “การสั่งการ” 3) เมื่องานเสร็จแล้ว เปิดโอกาสให้คนอื่นได้ครอบครองหรือลิ้มรสความสำเร็จร่วมกัน กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง โดยเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัยของกลุ่มเป้าหมาย โดยที่ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายที่จะสอนกลุ่มคนทำงานซึ่งมีอุปนิสัยและทัศนคติในการทำงานเหมือนกัน แต่ไม่ได้สอนโดยตรงด้วยความคิดของตัวเอง ดังนั้นผู้เขียนใช้การเสนอแนะเพื่อหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้งด้วยการยกตัวอย่างเรื่องเล่าและหลักการบริหารงานและการบริหารคนของสมเด็จพระราชาคณะท่านหนึ่งซึ่งประสบความสำเร็จในโลกของการทำงานเพื่อเป็นแบบอย่างและนำเสนอข้อคิดให้กับผู้อ่านคล้อยตามโดยปราศจากข้อโต้แย้งใดใด

4.1.12 หัวข้อที่ 12 : เกียรติของผู้ใหญ่ที่แท้

4.1.12.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้วิธีการตั้งชื่อเรื่อง แบบนามวลี ซึ่งไม่มีคำกริยาปรากฏอยู่

4.1.12.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าโดยการ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยยกตัวอย่างเรื่องเล่าที่เป็นประวัติบางตอนของนักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา 2 ท่านได้แก่ พระวชิรญาณ (ฉายาเมื่อยังทรงผนวชของ ร.๔) และ พระพุทธโฆษา-จารย์ แห่งวัดโมลีโลกยาราม ซึ่งเป็นพระมหาเถระผู้มีอาวุโสสูง

4.1.12.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้วิธีการเขียนเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง (แบบนิรนัย) ซึ่งเป็นการอ้างสิ่งที่คนส่วนมากยอมรับอยู่แล้ว อีกทั้งยังเพื่อสนับสนุนข้อเสนอใหม่ที่

อ้างขึ้น โดยผู้เขียนใช้เนื้อความในหนังสือว่า “การที่ใครคนหนึ่งจะได้ชื่อว่าเป็นผู้ใหญ่นั้น ผู้รู้ท่านวางหลักเอาไว้ว่าให้ดูเงื่อนไข 4 ประการด้วยกัน คือ 1) วัยวุฒิ เป็นผู้ใหญ่โดยวัยหรือเป็นผู้ใหญ่เพราะมีอายุมาก 2) ชาติวุฒิ เป็นผู้ใหญ่โดยชาติตระกูล เช่น ราชนิกุล 3) คุณวุฒิ เป็นผู้ใหญ่โดยคุณธรรม (เด็กอายุ 7 ขวบก็เป็นได้) 4) ปัญญาวุฒิ เป็นผู้ใหญ่โดยมีปัญญา (เด็กอายุ 7 ขวบก็เป็นได้)

การเป็นผู้ใหญ่โดยวัยวุฒินั้น ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะเป็นได้ ถ้าไม่ตายก่อนถึงวัยอันสมควร การเป็นผู้ใหญ่โดยชาติมีไม่กี่คนที่เป็นได้ ส่วนการเป็นผู้ใหญ่โดยคุณธรรมและโดยปัญญานั้น ทุกคนเป็นได้ และจัดว่าเป็นสาระของการเป็นผู้ใหญ่ที่แท้ ซึ่งวิญญูชนคนมีปัญญาให้การยอมรับกันเป็นอย่างสูง” จากการพิจารณาเงื่อนไง 4 ข้อนี้เห็นว่า เงื่อนไขข้อที่ 1 และ 2 นั้นเป็นเงื่อนไขที่คนส่วนใหญ่ยอมรับอยู่แล้วว่าการเป็นผู้ใหญ่จะต้องมีคุณสมบัติเช่นนี้ ส่วนข้อ 3 และ 4 นั้น เป็นข้อเสนอใหม่ที่ผู้เขียนพยายามจะอธิบายให้เข้าใจ ด้วยการยกตัวอย่างเรื่องเล่าของนักปราชญ์คนสำคัญทั้ง 2 ท่าน เป็นเครื่องประกอบการอธิบาย กลวิธีที่ 2 คือ การเร้าอารมณ์ ซึ่งเป็นการเร้าอารมณ์ให้ผู้อ่านตระหนักรู้ว่า เกียรติของผู้ใหญ่ที่แท้จริง คืออะไร เป็นอย่างไร ซึ่งผู้เขียนก็ยกตัวอย่างคือ การละวางความโกรธ และการตัดสินคนอื่นด้วยเหตุผล นั่นคือ เกียรติของผู้ใหญ่ที่แท้จริง โดยผู้เขียนยังใช้วิธีการเขียนเพื่อจูงใจ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง แบบเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย นั่นคือ อุปนิสัยแห่งความโกรธและทิฏฐิมานะที่มีอยู่ในส่วนลึกของมนุษย์ทุกคน โดยผู้เขียนใช้เนื้อความสรุปในสองย่อหน้าสุดท้ายว่า “ผู้ใหญ่ที่แท้ เมื่อจะโกรธใครก็ต้องโกรธอย่างมีเหตุผล ไม่ยึดอารมณ์ตนเป็นที่ตั้ง เมื่อถึงเวลาจะให้คุณให้โทษกับใครก็ใช้ปัญญาอย่างเป็นกลาง ไม่มีอคติ แม้เขาคนนั้นจะเคยวิพากษ์วิจารณ์ตนอย่างเสียหาย แต่หากสิ่งที่วิพากษ์วิจารณ์นั้นถูกต้อง ถูกธรรม ถูกหลักการ แม้อาจ “ไม่ถูกใจ” ตนก็พร้อมเปิดใจกว้างยินดีน้อมรับเอาปัญญาเขามาต่อปัญญาเราได้อย่างไม่รังเกียจเดียดฉันท์ ผู้ใหญ่ที่ทำได้เช่นนี้ จึงให้อภัยต่อผู้น้อยที่เป็น “คนจริง” และ “รู้จริง” ได้เสมอ ผู้ใหญ่ที่ให้อภัยในเรื่องที่ควรให้อภัย ก็เท่ากับได้บรรลุถึง “วุฒิภาวะ” (ความเป็นผู้ใหญ่) ที่แท้ ซึ่งจะกลายเป็นผู้ใหญ่ที่น่ารัก น่าเคารพ และเป็นแบบอย่างในดวงใจของผู้น้อยไปตราบนานเท่านาน”

4.1.13 หัวข้อที่ 13 : ไผ-เป็น-ไผ คำนี้สำคัญนัก

4.1.13.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้การตั้งชื่อ 3 กลวิธี คือ กลวิธีที่ 1 คือ การกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง ซึ่งคำที่กล่าวซ้ำ คือคำว่า “ไผ” กลวิธีที่ 2 คือ การใช้คำแสลง คือคำว่า “ไผ” และ วิธีที่ 3 คือ การใช้ประโยคโดยมีคำว่า “เป็น” เป็นคำกริยา

4.1.13.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ

โดยเล่านิทานเรื่องการประชันปัญหากันระหว่างมหาปราชญ์ผู้ยิ่งใหญ่และเด็กน้อยคนหนึ่ง เป็นตัวอย่างนำเรื่อง เพื่อให้เห็นความสำคัญของการรู้จักตัวเอง อีกทั้งยังยกตัวอย่างของพระธรรมไตรโลก เป็นตัวอย่างปิดเรื่อง

4.1.13.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง โดยผู้เขียนให้ข้อเท็จจริงว่า “การรู้จักตัวเองเป็นคุณสมบัติสำคัญประการหนึ่งในคุณสมบัติทั้งเจ็ดประการของ “คนดี” ตามที่พระพุทธเจ้าทรงนิยามไว้ นั่นคือ 1) รู้จักเหตุ 2) รู้จักผล 3) รู้จักตน 4) รู้จักประมาณ 5) รู้จักกาล 6) รู้จักการเข้าสังคม 7) รู้จักความแตกต่างระหว่างบุคคล ความรู้ทั้งเจ็ดนี้สถาบันการศึกษาน้อยแห่งจะนำมาสอน โดยมากทุกวันนี้ สถาบันการศึกษาต่าง ๆ มุ่งสอนให้คนรู้เฉพาะวิชาที่จะนำมาหาเลี้ยงชีพ แต่ไม่สอนวิชาที่จะทำให้รู้จักใช้ชีวิตอย่างมีความสุข คนส่วนใหญ่ในยุคโพสต์โมเดิร์นจึงเต็มไปด้วยคนประเภทประสบความสำเร็จในการทำงาน แต่กลับไม่ค่อยประสบความสำเร็จในการใช้ชีวิต หรือประสบความสำเร็จในฐานะคนทำงานคนหนึ่ง แต่กลับไม่ค่อยประสบความสำเร็จในฐานะมนุษย์ผู้ประเสริฐคนหนึ่ง เมื่อสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ไม่นิยมสอนวิชาที่ทำให้แต่ละคนรู้จักตนของตนอย่างถ่องแท้ จึงมีแต่คนที่ “สุก ๆ ดิบ ๆ” อยู่มากมายในสังคม คนดีจริง เก่งจริง นับวันจะหายาก ส่วนคนจำพวกอวดดี แต่ไม่มีดีจะอวด อวดเก่ง แต่เก่งไม่จริง รู้น้อย แต่ทำเป็นรู้มาก จึงเดินกันอยู่เกลื่อนเมือง คนที่รู้อะไรต่อมิอะไรมากมาย แต่ไม่เคยเรียนรู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ก็ย่อมจะไม่รู้จักประมาณตน จึงไม่รู้จักการจัดวางตนไว้ใน “ตำแหน่งแห่งที่” อันคู่ควร ภาษาพระเรียกว่า “ไม่รู้จักอาสนะ” คือที่ที่ตนควรนั่งหรือไม่ควรนั่ง” จากนั้นผู้เขียนใช้วิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยผู้เขียนอ้างถึงเรื่องราวของบุคคลสำคัญ 3 ท่าน ได้แก่ สมเด็จพระพุฒาจารย์โต พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบรมไตรโลก เป็นเรื่องเล่าสนับสนุนข้อเท็จจริง

4.1.14 หัวข้อที่ 14 : ฝนตกไม่ต้อง ฟ้าร้องไม่ถึง

4.1.14.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 4 แบบ คือ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจองโดยคำที่คล้องจองกันคือคำว่า “ต้อง” กับ “ร้อง” แบบที่ 2 คือ การใช้ประโยค โดยมีคำว่า “ฝน” กับ “ฟ้า” เป็นประธาน และมีคำว่า “ต้อง” กับ “ร้อง” เป็นคำกิริยา และแบบที่ 3 คือ การใช้โวหารภาพพจน์ที่เป็นอธิพจน์ ซึ่งมีการกล่าวเกินจริง คือ “ฝนตกไม่เปียก ฟ้าร้องไม่สะเทือน” ซึ่งผิดหลักความจริงจากธรรมชาติ และแบบที่ 4 การใช้คำนัยประหวัด โดยคำว่า “ฝนตก” ในที่นี้ หมายถึง คำชม และคำว่า “ฟ้าร้อง” ในที่นี้หมายถึง คำด่า

4.1.14.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยอ้างถึงเรื่องอัตชีวประวัติของหลวงพ่อพุทธทาส เป็นกรณีตัวอย่างว่า หลวงพ่อพุทธทาสอุทิศตนศึกษาพุทธธรรมโดยตรง ไม่สนใจและเกี่ยวข้องกับเปลือกนอกของพระพุทธศาสนา แต่จะสนใจและให้ความสำคัญกับแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาเท่านั้น โดยที่ท่านไม่สนใจเกี่ยวกับเรื่องสมณศักดิ์ ดังเหตุการณ์ในเรื่องเล่าว่า “ช่วงที่ท่านได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ใหม่ ๆ มีคนเคยไปขอให้ท่านคืนสมณศักดิ์เสีย เพราะเห็นว่าไหน ๆ ท่านก็แสดงจุดยืนมาตลอดอยู่แล้วว่าไม่ต้องการสมณศักดิ์ แล้วนี่จะมานั่งกอดนอนกอดสมณศักดิ์อยู่อย่างนี้ก็จะดูสวนทางกันกับปณิธานที่ประกาศไว้ แต่แทนที่ท่านพุทธทาสจะกระทำตาม ท่านกลับตอบอย่างคมคายว่า “จะต้องเอาไปคืนเขาทำไม ในเมื่อเราไม่ได้รับมาตั้งแต่ต้นแล้ว” จึงเป็นเหตุให้มีผู้คนมากมายศรัทธาและชื่นชมในผลงานและในตัวตนของท่านเป็นอย่างมาก ถึงกับลูกศิษย์คนหนึ่งได้เผยความในใจด้วยใบหน้ายิ้มแย้มว่า “ผมติดตามผลงานของพระเดชพระคุณหลวงพ่อมาตลอด พระเดชพระคุณหลวงพ่อทำงานหลายด้าน ผม “ปลื้ม” มากครับ” แต่คำตอบที่ได้รับก็คือ “เป็นเรื่องของตัวคุณ” ดังนี้จึงเป็นที่มาของข้อสรุปของผู้เขียนว่า “เพราะท่านพุทธทาสภิกขุ “แจ่ม และ “แจ้ง” ในธรรมถึงเพียงนี้นั่นเอง ฝนแห่งโลกธรรม (คำชม) จึงตกไม่ “ต้อง” และฟ้าร้อง (คำด่า) จึงไม่ “ถึง” ตัวท่านสักที” กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา คือ เปรียบคำว่า “ฝนตก” หมายถึง “คำชม” และคำว่า “ฟ้าร้อง” หมายถึง “คำด่า” เพื่อสนับสนุนกับข้อสรุปดังกล่าวด้วย

4.1.14.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้เรื่องเล่าของหลวงพ่อพุทธทาสเป็นเครื่องจูงใจ กลวิธีที่ 2 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงโดยวิธีนิรนัย โดยผู้เขียนอ้างถึงชื่อเสียงและเกียรติคุณของหลวงพ่อพุทธทาสว่า “ชีวิตของท่านพุทธทาสภิกขุมีแง่มุมให้ศึกษามากมายหลายแง่มุม ผู้เขียนเริ่มอ่านเริ่มเรียน จนกระทั่งถึงวันนี้ได้เริ่มเขียนหนังสือให้ผู้อื่นอ่านบ้างแล้ว ก็ยังรู้สึกอยู่เสมอว่ายังมีเรื่องราวของท่านพุทธทาสภิกขุให้เรียนรู้อยู่ไม่รู้จบสิ้น” จากนั้นผู้เขียนได้ยกตัวอย่างประกอบมาเป็นลำดับเพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตาม ดังข้อความในหนังสือว่า “ท่านพุทธทาสภิกขุใช้ชีวิตท่านเองเป็นเครื่องมือในการ “ศึกษา” พระธรรม จนมีธรรมะแล้ว จากนั้นก็ใช้ชีวิตของท่านเองอีกเหมือนกันเป็นเครื่องมือในการ “สื่อสำแดง” ออกซึ่งพระธรรม ทำให้เราเกิดข้อสรุปว่า ร่างกายอันกว้างศอก ยาววา หนาคืบของมนุษย์เรานี้ ถ้ารู้จักใช้ก็เป็นคุณมหาศาล แต่ถ้าใช้ไม่เป็นก็เป็นโทษเหลือแสน ทำอย่างไรหนอเราถึงจะใช้ร่างกายนี้ให้มีแต่คุณฝ่ายเดียวเหมือนอย่างที่ครูบาอาจารย์ท่านใช้ให้เป็นและใช้ให้ดูมาแล้วทั้งชีวิต” จากข้อความเบื้องต้นนี้ จะเห็นได้ว่าผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ ซึ่งเป็น

วิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้งด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยใช้คำสรรพนามว่า “เรา” ผู้เขียนสรุปทิ้งท้ายเพื่อสนับสนุนข้อเท็จจริงที่กล่าวไว้เบื้องต้นว่า “เพราะท่านพุทธทาสภิกขุ “แจ่ม” และ “แจ้ง” ในธรรมถึงเพียงนี้นั่นเอง ฝนแห่งโลกธรรม (คำชม) จึงตกไม่ “ต้อง” และฟ้าร้อง (คำด่า) จึงไม่ “ถึง” ตัวท่านสักที”

4.1.15 หัวข้อที่ 15 : พลานุภาพแห่งความเมตตา

4.1.15.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้วลี (นามวลี)

4.1.15.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่อง 2 เรื่อง เรื่องแรก คือเรื่องของภิกษุกลุ่มหนึ่งในสมัยพุทธกาลซึ่งได้เรียนกรรมฐานจากสำนักครูบาอาจารย์แล้วเข้าไปปฏิบัติธรรมในป่า เรื่องที่ 2 คือเรื่องเล่าจากประสบการณ์ตรงของหลวงพ่อลี ธัมมะธะโร พระวิปัสสนาจารย์ผู้เป็นลูกศิษย์คนหนึ่งของหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต พระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนากรรมฐานของประเทศไทย ผู้เขียนได้เล่าเรื่องทั้ง 2 เรื่องนี้เป็นตัวอย่างประกอบการสอน

4.1.15.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนได้อ้างถึงเรื่องที่ผู้อ่านรู้ดีกันอยู่แล้วซึ่งเนื้อหานี้เป็นเรื่องต่อเนื่องจากหัวข้อเรื่องก่อนหน้านี้ และผู้เขียนก็ได้เสนอแนะข้อโต้แย้งใหม่ ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “การสวดโพชฌังคปริตรเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้ชีวิตด้านในของเราเข้มแข็งนั้นจะยังไม่สมบูรณ์ ตราบใดที่เรายังไม่ได้ ‘แผ่เมตตา’ ให้แก่สรรพสัตว์ทั้งหลายด้วย” จากนั้นผู้เขียนก็ได้อธิบายเพิ่มเติมเพื่อหาเหตุผลสนับสนุนให้เห็นจริงตามที่ผู้เขียนเสนอ ด้วยการยกเรื่องเล่า 2 เรื่องประกอบการเขียนเพื่อโน้มน้าวจูงใจผู้อ่านด้วย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ ซึ่งผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญหลาย ๆ ท่าน ได้แก่ พระพุทธเจ้า, หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต และหลวงพ่อลี ธมฺมธโร เป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจผู้อ่าน ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ดังที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามว่า “เรา” ซึ่งเป็นคำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่านว่า “การสวดโพชฌังคปริตรเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้ชีวิตด้านในของเราเข้มแข็งนั้นจะยังไม่สมบูรณ์ ตราบใดที่เรายังไม่ได้ ‘แผ่เมตตา’ ให้แก่สรรพสัตว์ทั้งหลายด้วย การแผ่เมตตา หมายถึง การส่งความปรารถนาดีหรือความรู้สึกที่เปี่ยมด้วยไมตรีจิตมิตรภาพไปให้คนอื่น สัตว์อื่น หรือสภาพชีวิตอื่นซึ่งเรามองไม่เห็นด้วยตา และอยู่กันคนละภพภูมิกับเรา”

4.2 หนังสือเล่มที่ 2 : ธรรมะหลับสบาย

4.2.1 หัวข้อที่ 16 : รากแก้วของความโกรธ

4.2.1.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้วลี (นามวลี) แบบที่ 2 คือ การใช้คำนัยประหวัด ซึ่งทำให้ผู้อ่านเกิดความฉงนว่า รากแก้วของความโกรธที่แท้จริงคืออะไร

4.2.1.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องของลูกศิษย์คนหนึ่งของผู้เขียนเองเป็นตัวอย่างประกอบการสอน โดยที่ผู้เขียนเล่าเรื่องเชิงวิจารณ์ไปด้วย ดังที่ผู้เขียนได้เริ่มต้นเล่าเรื่องว่า “วันวานมีลูกศิษย์ของครูคนหนึ่งโทรศัพท์ทางไกลมาหาครู เท่าที่ฟังจากปลายสาย ครูรู้ว่าเขากำลังทุกข์มาก ประโยคแรกที่เขาขอร้องกับครูก็คือ เขาขอให้ครูช่วยทำให้หายโกรธด้วย เธอเชื่อไหมว่า คนที่เป็นนายคนไม่น้อยกว่าห้าสิบคนในบริษัทแห่งหนึ่ง สำเร็จการศึกษามาจากเมืองนอก บริหารธุรกิจนับร้อยล้าน แต่ไม่สามารถบริหาร ‘อารมณ์โกรธ’ ของตนเองได้ คนอย่างนี้ควรจะเรียกว่าประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวดี” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในตอนหนึ่งว่า “คนเรากว่าจะคบกัน เรียนรู้กัน เชื่อใจกัน และร่วมมือร่วมใจกันลงหลักปักฐานทำงานอะไรสักอย่างหนึ่งจนเติบโตมาด้วยกัน ทั้งความสัมพันธ์และความสำเร็จทางธุรกิจ ต้องใช้เวลาเรียนรู้กันนานเหลือเกิน แต่แล้ววันหนึ่งขณะที่ทุกอย่างกำลังไปได้ดีก็กลับมาแตกคอกันเอง กลายเป็นน้ำแยกสาย ไผ่แยกกอ เพียงเพราะตกเป็นทาสของความโกรธชั่ววูบเดียว” ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 3 คือ อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนเน้นสอนลูกศิษย์ที่ชื่อ ปราณ

4.2.1.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ด้วยการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเอง คือใช้คำว่า “เธอ,เขา,เรา” ดังตัวอย่างที่แสดงไว้ในกรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 ทั้ง 2 กลวิธีเบื้องต้น นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ วิธีการที่ 2 คือ ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งมีผลต่อการเสนอแนะ เนื่องจากว่าชื่อเสียงของผู้เขียนสามารถสร้างศรัทธาต่อผู้อ่านได้

4.2.2 หัวข้อที่ 17 : วิธีปฐมพยาบาลความโกรธ

4.2.2.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้วลี (นามวลี) แบบที่ 2 คือ การใช้คำนัยประหวัด ซึ่งทำให้ผู้อ่านนึกถึงอาการเจ็บป่วย ถ้าหากว่า ได้ยินคำว่า ปฐมพยาบาล

4.2.2.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์ละการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องของตนเอง 2 เรื่อง เรื่องที่ 1 เป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับการที่ผู้เขียนมีโอกาสได้ไปบรรยายที่ศูนย์สุขภาพแห่งหนึ่งและได้บรรยายเรื่องวิธีคลายโกรธอย่างง่าย ๆ ดังที่ผู้เขียนได้เล่าเชิงแนะนำต่อผู้อ่านว่า “ยามใดก็ตามที่เธอรู้สึกตัวว่าเริ่มถูกความโกรธเข้าครอบงำแล้ว ครูขอแนะนำให้เธอปฏิบัติตามกุศโลบายคลายโกรธเบื้องต้น 9 ประการ อันเป็นวิธีอภิบาลตัวเองขั้นพื้นฐานก่อนที่จะจัดการกับความโกรธอย่างเป็นระบบอีกทีหนึ่งนั่นคือ…” เรื่องที่ 2 เป็นเรื่องที่ผู้เขียนได้ไปปฏิบัติธรรมและได้เรียนรู้วิธีการแก้ความโกรธ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “อย่าดันทุรังพาตัวเองนั่งสมาธิทั้ง ๆ ที่กำลังโกรธอย่างแรง เพราะยิ่งนั่งสมาธิจะยิ่งเครียดจัด ทั้งนี้เพราะว่าในสภาพอารมณ์ที่ไม่ปกติเช่นนั้น ถึงพยายามนั่งสมาธิก็ยากที่จะทำให้ใจสงบนิ่งได้ เหมือนรถที่กำลังวิ่งมาโดยเร็ว หากคนขับรีบแตะห้ามล้อหรือเบรกอย่างจัง จะทำให้รถพลิกคว่ำได้ทันที ซึ่งเป็นอันตรายมากกว่าจะเกิดผลดี” และยังมีการใช้คำว่า “เหมือน” ในหลาย ๆ จุดของเนื้อหาด้วย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนเน้นสอนลูกศิษย์ที่ชื่อ ปราณ

4.2.2.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ด้วยการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเอง คือใช้คำว่า “เธอ,เขา,เรา” ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “ครูคิดว่า ‘บัญญัติ 9 ประการสำหรับปฐมพยาบาลความโกรธ’ ขั้นพื้นฐานเท่าที่ครูนึกได้ ในตอนนี้น่าเป็นการเพียงพอที่จะทำให้เธอจัดการกับความโกรธได้อย่างค่อนข้างแน่นอนในระดับหนึ่ง อย่างน้อย ๆ ก็คงไม่ทำให้เธอเต้นไปตามความโกรธอย่างขาดสติได้อย่างแน่นอน ฉบับหน้าและฉบับต่อ ๆ ไป ครูจะเล่าให้เธอฟังว่า เมื่อเราจัดการกับความโกรธในขั้นพื้นฐานได้อยู่หมัดแล้ว เราจะมีวิธีการอย่างไรอีกที่จะจัดการกับความโกรธให้อันตรธานไปจากใจของเราได้อย่างถาวรตลอดกาล” นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ วิธีการที่ 2 คือ ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งมีผลต่อการเสนอแนะ เนื่องจากว่าชื่อเสียงของผู้เขียนสามารถสร้างศรัทธาต่อผู้อ่านได้

4.2.3 หัวข้อที่ 18 : พินิจดูธรรมชาติของความโกรธ

4.2.3.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง แบบการใช้ประโยค (คำสั่ง)

4.2.3.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์

และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องประกอบการสอน ซึ่งเรื่องที่เล่านั้น คือเรื่องสมภารกับยายแม้น ดังที่ผู้เขียนเล่าว่า “สมภารรูปหนึ่งเทศน์ให้ญาติโยมฟัง โดยตั้งเป็นคำถามเชิงปุจฉาวิสัชชนาว่า ‘มีใครรู้บ้าง อวิชชา แปลว่าอะไร’ ‘ไม่รู้เจ้าคะ’ ยายแม้นซึ่งนั่งอยู่ใกล้ธรรมาสน์ตอบเสียงฉะฉานก่อนใคร เพราะนางไม่รู้คำตอบจริง ๆ ‘แหม ยายแม้นนี่เก่งจริง ๆ ฉันคาดไม่ถึงมาก่อนเลยนะว่า ชาวบ้านอย่างยายจะเข้าใจธรรมะชั้นสูง’ สมภารยกย่องยายแม้นออกนอกหน้า ทำเอาประสกสีกาคนอื่นนั่งงงไปตาม ๆ กัน แต่ยายแม้นกลับงงหนักยิ่งกว่าคนอื่นเสียอีก เพราะที่นางตอบส่งเดชไปนั้นก็ตอบไปตามประสาซื่อด้วยความ ‘ไม่รู้’ จริง ๆ แล้วมันกลายเป็นคำตอบที่ถูกได้อย่างไรหว่า แล้วทุกคนก็มาถึงบางอ้อเมื่อท่านสมภารอธิบายต่ออย่างชัดถ้อยชัดคำ”ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “ครูขอชี้แจงว่า เมื่อเธอตกอยู่ในอารมณ์โกรธนั้น เธอคงมีสติไม่มากพอที่จะมานั่งเรียนรู้ธรรมชาติของความโกรธอย่างละเอียดหรอก ก็เหมือนกับเมื่อบ้านของเธอถูกไฟไหม้นั่นแหละ สิ่งแรกที่เธอควรจะทำก็คือต้องเร่งดับไฟก่อน ไม่ใช่มามัวตั้งข้อสงสัยว่าใครเป็นคนจุดไฟเผาบ้านของเธอ เพราะถ้าเธอมัวค้นหาต้นเพลิงโดยละเลยไม่สนใจที่จะดับไฟเสียก่อน พอรู้ตัวอีกทีหนึ่งบ้านของเธอก็จะเหลือแต่เพียงเถ้าถ่านไว้ดูต่างหน้าเท่านั้นเอง” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนเน้นสอนลูกศิษย์ที่ชื่อ ปราณ

4.2.3.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงส่วนตัวของผู้เขียนเอง ซึ่งมีผลต่อการเสนอแนะ เนื่องจากว่าชื่อเสียงของผู้เขียนสามารถสร้างศรัทธาต่อผู้อ่านได้ และผู้เขียนยังอ้างถึงชื่อเสียงของพระพุทธเจ้าเพื่อประกอบการเขียนเพื่อจูงใจด้วย ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ราคะ โทสะ (โกธะ) และโมหะ มีลักษณะที่เหมือนกันก็คือ เป็นกิเลสขั้นรากฐานของกิเลสทั้งปวง ส่วนลักษณะที่แตกต่างกันนั้น พระพุทธองค์ทรงจำแนกไว้ว่า ราคะ มีโทษน้อย แต่คลายช้า โทสะ มีโทษมาก แต่คลายเร็ว โมหะ มีโทษมากด้วย คลายช้าด้วย” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเอง คือใช้คำว่า “เธอ” ดังที่ได้ยกตัวอย่างไว้แล้วในกรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 กลวิธีที่ 2

4.2.4 หัวข้อที่ 19 : ก้อนหิน หาดทราย และสายน้ำ

4.2.4.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง แบบวลี (นามวลี) และแบบคำสัมผัสคล้องจอง (“ทราย” และ “สาย”)

4.2.4.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในหลาย ๆ จุดของเนื้อหาว่า “ไม่ว่าเวลาจะผ่านไปเนิ่นนานสักเพียงไรก็ตาม เธอก็ยังคงทะนุถนอมความโกรธของตัวเองต่อไปเสมือนหนึ่งมันเป็นลูกในไส้ของตัวเอง” “คนที่โกรธใครแล้วลืมไม่ลง นี่แหละคือคนประเภทรอยขีดบนก้อนหิน” “เมื่อเธอโกรธใครสักคนหนึ่งจะด้วยสาเหตุใดก็ตาม เธอไม่ยอมปล่อยให้ความโกรธทำร้ายตัวเองให้ถนัดถนี่นานวันนัก แต่พยายามที่จะใช้สติปัญญาสืบสาวหาสาเหตุแห่งความโกรธ แล้วในที่สุดสติปัญญาของเธอก็อยู่เหนืออารมณ์โกรธ สามารถขจัดความโกรธออกไปได้ภายในเวลาอันสั้น เหมือนกับเราเอาไม้ขีดเขียนลงไปบนหาดทราย ทิ้งไว้สักพักหนึ่ง คลื่นก็สาดซัดมาลบรอยขีดนั้นหายไป เหลือแต่ผืนทรายที่ว่างเปล่าเหมือนเดิม” “เมื่อเธอโกรธใครสักคนหนึ่งจะด้วยสาเหตุใดก็ตาม เธอมีสติรู้เท่าทันความโกรธของตัวเองว่ามันเป็นเพียง ‘อารมณ์ชั่ววูบ’ ซึ่งไม่มีตัวตนอยู่จริง พอรู้ทันแล้วเธอก็ปล่อยวางมันลงได้อย่างฉับพลันทันทีเหมือนเมื่อเราเอาไม้ขีดลงไปบนสายน้ำ แล้วรอยขีดนั้นไม่คงอยู่ แต่ถูกสายน้ำกลืนหายไปภายในเวลาชั่วพริบตา” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนเน้นสอนลูกศิษย์ที่ชื่อ ปราณ

4.2.4.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 3 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเอง คือใช้คำว่า “เธอ” ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “จากจดหมายฉบับที่แล้ว เธอได้รู้จักธรรมชาติและกระบวนการของความโกรธอย่างง่าย ๆ แล้ว มาในฉบับนี้ครูขอแนะนำให้เธอได้เรียนรู้การประเมินตัวเองบ้างว่า เมื่อนำไปเทียบกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเธอแล้วเป็นคนประเภทไหน นั่นคือ 1) คนบางคนเปรียบเหมือนรอยจารึกบนก้อนหิน 2) คนบางคนเปรียบเหมือนรอยขีดบนหาดทราย 3) คนบางคนเปรียบเหมือนรอยขีดบนสายน้ำ” วิธีการที่ 2 เสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย โดยที่อุปนิสัยของผู้อ่านมีความเชื่อและทัศนคติดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ วิธีการที่ 3 ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งมีผลต่อการเสนอแนะ เนื่องจากว่าชื่อเสียงของผู้เขียนสามารถสร้างศรัทธาต่อผู้อ่านได้

4.2.5 หัวข้อที่ 20 : เรียนรู้ที่จะมองโลกในแง่ดี

4.2.5.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง แบบประโยค (คำสั่ง)

4.2.5.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเปรียบเทียบ

ด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ 2 ตอน ตอนที่ 1 คือ “เมื่อใดก็ตามที่ความโกรธคุกรุ่นขึ้นมาในใจของเธอ ครูขอให้เธอลองหลับตาแล้วนึกถึงคนที่เป็นต้นตอแห่งความโกรธคนนั้นให้ดี แล้วถามตัวเองดูสิว่า เขามีดีอย่างไร เขาเคยช่วยเหลือเกื้อกูลเรามาเท่าไหร่แล้ว หมั่นนึกถึงความดีงามของเขาเอาไว้ แล้วความโกรธจะค่อย ๆ บรรเทาเบาบางลงไปทีละน้อย ๆ เหมือนน้ำแข็งที่ตอนแรกเกาะกันเป็นกลุ่มก้อน แต่ถ้าเราหยิบน้ำแข็งก้อนนั้นออกมาจากตู้เย็นแล้วนำมาวางไว้ข้างนอก น้ำแข็งก้อนนั้นก็จะค่อย ๆ ละลายสลายตัวเองลงทีละน้อยจนในที่สุดก็ไม่เหลืออะไรเลย” ตอนที่ 2 คือ “หากแอ๊ปเปิ้ลลูกที่อยู่ในมือของเธอมันช้ำเพียงบางส่วนเพราะถูกกระทบกระทั่งระหว่างการขนส่ง แทนที่เธอจะโยนแอ๊ปเปิ้ลผลนั้นทิ้งไปทั้งหมด เธอก็ควรจะเลือกเฉือนเอาด้านที่ช้ำนั้นออกเสีย แล้วเลือกรับประทานส่วนที่ดีซึ่งมีอยู่เป็นอันมากเพียงแค่นี้เธอก็ได้ลิ้มโอชารสอันหอมหวาน มัน กรอบอร่อยของแอ๊ปเปิ้ลลูกที่อยู่ในมือของเธอได้แล้ว แต่ถ้าหากเธอไม่เคยเรียนรู้ที่จะมองโลกในแง่ดี เพียงแค่เห็นลูกแอ๊ปเปิ้ลช้ำไปนิดเดียว เธอก็อาจจะโยนมันทิ้งไปทั้งลูกก็เป็นได้” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนเน้นสอนลูกศิษย์ที่ชื่อ ปราณ

4.2.5.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญ ได้แก่ ภราดาฟ. ฮีแลร์ เพื่อเป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง โดยทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเอง ดังที่ได้ยกตัวอย่างไว้ในกรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 ตอนที่ 1 นอกจากนี้ผู้เขียนยังอ้างอิงหลักฐานทางพระพุทธศาสนา ซึ่งได้แก่พุทธศาสนสุภาษิตที่ว่า “ทุลฺลโภ องฺคสมฺปนฺโน : คนที่ดีพร้อม หาได้แสนยาก” เพื่อเป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจด้วย

4.2.6 หัวข้อที่ 21 : เพียงเปลี่ยนวิธีคิดก็อาจแปรก้อนอิฐเป็นดอกไม้

4.2.6.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 3 แบบ แบบที่ 1 คือ แบบการใช้ประโยค (คำสั่ง) แบบที่ 2 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง (คือคำว่า “คิด” กับคำว่า “อิฐ”) แบบที่ 3 คือ แบบการใช้คำนัยประหวัด ซึ่งคำว่า “ก้อนอิฐ” และคำว่า “ดอกไม้” มีความหมายมากกว่าความหมายตรง

4.2.6.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกเรื่องเล่าในสมัยพุทธกาล เป็นเครื่องประกอบการสอน ซึ่งเรื่องที่ผู้เขียนเล่าก็คือ เรื่องของเวรัญชาพราหมณ์ที่สนทนาธรรมกับพระพุทธเจ้า ซึ่งเนื้อหา

ของการสนทนานั้นเป็นการถามปัญหาเชิงบริภาษของเวรัญชาพราหมณ์ที่ถามพระพุทธเจ้า ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “ นี่ถ้าเป็นคนทั่วไปถูกคนอื่นตั้งข้อหารุนแรงถึงขนาดนี้ ถ้าไม่โกรธตอบถึงขั้นออกอาการฟาดงวงฟาดงากัน ก็คงจะฟ้องหมิ่นประมาทโทษฐานดูถูกกันซึ่ง ๆ หน้า แต่สำหรับปวงเมธีที่มองโลกในแง่ดี ข้อกล่าวหาแค่นี้เบาหวิวเหมือนปุยนุ่น ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนเน้นสอนลูกศิษย์ที่ชื่อ ปราณ

4.2.6.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงส่วนตัวของผู้เขียนเอง ซึ่งเป็นที่เจริญศรัทธาของประชาชนทั่วไป และผู้เขียนยังใช้ชื่อเสียงของบุคคลอื่น อันได้แก่ พระพุทธเจ้าและเวรัญชาพราหมณ์ เพื่อเป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจให้เชื่อถือด้วย

4.2.7 หัวข้อที่ 22 : อยู่ใต้ฟ้าอย่ากลัวฝน เกิดเป็นคนอย่ากลัวคำวิจารณ์

4.2.7.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้ประโยค (คำสั่ง) แบบที่ 2 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง โดยคำที่คล้องจองกันคือคำว่า “ฝน” กับ คำว่า “คน”

4.2.7.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์ละการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องราวในสมัยพุทธกาลเป็นเครื่องประกอบการสอน ซึ่งเรื่องที่ผู้เขียนเล่าก็คือ เรื่องพราหมณ์ผู้เป็นสามีภรรยาคู่หนึ่งที่มีลูกสาวแสนสวยคนหนึ่ง และต้องการยกลูกสาวให้เป็นคู่ครองแก่พระพุทธเจ้า ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ซึ่งผู้เขียนได้กล่าวไว้ในหลาย ๆ จุดดังที่สังเกตได้จากการใช้คำว่า “เหมือน” ในหลาย ๆ จุด หลายตอน ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “‘ม็อบด่า’ พระบรมครูทำงานสมกับค่าแรงที่ได้รับมาอย่างเต็มที่ ตามด่าตามบริภาษพระบรมศาสดาไปทุกหนทุกแห่ง แต่ไม่ว่าจะด่าอย่างไร ก็หาทรงสะทกสะท้านโกรธเคืองแต่อย่างใดไม่ เปรียบไปก็เหมือนกับการเอาไข่ไปทุบหินหรือเอาอาจมไปปาพระจันทร์อันโคจรอยู่กลางนภากาศ ซึ่งไม่ว่าจะพยายามอย่างไรก็เหนื่อยเปล่า เพราะนอกจากจะไม่มีผลสะท้อนกลับมาจากพระบรมศาสดาอย่างที่พวกตนหวังแล้ว นานวันเข้าพวกที่ตามด่าก็ชักจะเหนื่อยล้าไปตาม ๆ กัน” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนเน้นสอนลูกศิษย์ที่ชื่อ ปราณ

4.2.7.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็น

เครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งเป็นที่รู้จัก เคารพศรัทธาของประชาชนทั่วไป และผู้เขียนยังใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญ ได้แก่ พระพุทธเจ้า และพระอานนท์ เพื่อเป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจด้วย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ซึ่งสังเกตได้จากการใช้คำสรรพนามว่า “เรา,เขา,เธอ” ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “4. ไม่ว่าใครจะด่า ตำหนิ วิพากษ์วิจารณ์ หรือนินทาว่าร้ายเราก็ตาม ถ้าเราทราบเราควรขอบพระคุณเขาที่อุทิศตนหันมาสนใจเรื่องราวความเป็นไปในชีวิตของเราอย่างลึกซึ้ง เท่านั้นยังไม่พอ ยังเมตตาเราด้วยการเสียสละบำเพ็ญตนเป็น ‘กระจกหกด้าน’ ให้เราได้มองเห็นข้อบกพร่องผิดพลาดของตัวเองดีขึ้นกว่าเดิมเสียอีก เรื่องไหนที่เขาชี้ขุมทรัพย์มา ถ้าเราผิดจริงก็ควรแก้ไขเสีย แต่ถ้าเราไม่ผิดก็ควรวางใจให้เป็นกลาง วางตนเหมือนช้างศึกกลางสงครามที่มีหน้าที่ต้อง ‘อดทน’ ต่อลูกศรแห่งคำด่าให้ถึงที่สุด ไม่ใช่มีหน้าที่ด่าตอบหรือโกรธตอบใครเป็นอันขาด” นอกจากนี้ผู้เขียนยังอ้างถึงพระพุทธวัจนะด้วย ดังที่กล่าวว่า “จงเอาชนะความโกรธ ด้วยความไม่โกรธ จงเอาชนะความชั่ว ด้วยความดี จงเอาชนะความตระหนี่ ด้วยการให้ จงเอาชนะความเท็จด้วยความสัตย์”

4.2.8 หัวข้อที่ 23 : โลกทั้งผองพี่น้องกัน : We are the World

4.2.8.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้วลี (นามวลี) แบบที่ 2 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง (คำว่า “ผอง” กับ “น้อง”)

4.2.8.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “เธอลองคิดดูสิว่า ถ้าเธอมองคนทุกคนทั้งคนที่รักเธอ คนที่กำลังโกรธเธอ หรือคนที่เธอกำลังโกรธเขาอยู่ก็ตาม ด้วยสายตาแห่งไมตรีจิต เสมือนหนึ่งทุกคนเป็นญาติสนิทมิตรที่รักของเธอเช่นนี้แล้ว ในโลกนี้ยังจะมีใครอีกที่คู่ควรต่อความโกรธของเธอ” ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 2 คือ อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนเน้นสอนลูกศิษย์ที่ชื่อ ปราณ

4.2.8.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยการใช้คำสรรพนามว่า “เรา,เธอ,เขา” ซึ่งแสดงถึงความเป็นกันเองกับผู้อ่าน ดังที่ได้แสดงตัวอย่างไว้ในกรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 วิธีที่ 1 ผู้เขียนยังใช้ วิธีการที่ 2 คือ การใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งมีผลต่อการเสนอแนะ เพราะสามารถสร้างศรัทธาและความน่าเชื่อถือได้ นอกจากนี้ผู้เขียนยังอ้างอิงถึงสถาบันทางพระพุทธศาสนาซึ่งได้แก่พระไตรปิฎก เพื่อการเขียนเพื่อจูงใจด้วย

4.2.9 หัวข้อที่ 24 : เธอคือคนไม่สำคัญของโลก

4.2.9.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง แบบการใช้ประโยค (บอกเล่า)

4.2.9.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องราวในพระสูตร เป็นเครื่องประกอบการสอน ซึ่งผู้เขียนได้เล่าเรื่องในพระสูตร 2 เรื่อง เรื่องที่ 1 คือ พระสูตรที่พระพุทธเจ้าตรัสสอนให้พระราหุลให้หัดละความโกรธและปล่อยวางขัตติยมานะ ส่วนเรื่องที่ 2 คือ พระสูตรที่เกี่ยวกับเรื่องราวของพระสารีบุตรที่ท่านถูกภิกษุรูปหนึ่งฟ้องในข้อหา 'อหังการ' ว่าฉันเป็น 'พระอัครสาวก' ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า " สาระของกุศโลบายคลายโกรธจากสองพระสูตรนี้ ครูขอแปลจากต้นฉบับภาษาบาลีแบบรวบรัดตัดความและอรรถาธิบายเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ขึ้นดังต่อไปนี้ "เธอควรเปรียบตัวเองเป็นดั่ง 1) แผ่นดิน 2) แม่น้ำ 3) อากาศ 4) กระสอบหนังแมว 5) โคเขาขาด 6) ลูกชายของคนจัณฑาล 7) ผ้าเช็ดธุลี " โดยที่ผู้เขียนได้อธิบายในแต่ละข้ออย่างละเอียด และ กล่าวไว้ในตอนท้ายว่า "หากเธอวางตนต่ำต้อยด้อยค่าเพียงดินขนาดนี้แล้ว อหังการของเธอก็แทบจะไม่เหลืออยู่เลย คนที่มองเห็นตัวเองเป็นคนเล็กคนน้อยร้อยทั้งร้อยก็จะไม่โกรธใคร ไม่ทะเลาะกับใคร ไม่เกะกะระรานหาเรื่องก่อกวนใคร ใคร ๆ ก็ไม่อยากหาเรื่องกับเขา จิตจึงเบา กายจึงเบา สามารถครองตนอยู่ในโลกอันวุ่นวายสับสนได้อย่างมีความสุข เสมือนลิ้นอยู่ในปากงู ทั้ง ๆ ที่คลุกคลีอยู่กับพิษ หากพิษนั้นมิเคยกำซาบให้เป็นภยันตรายต่อตัวเองเลย" ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 3 คือ อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนเน้นสอนลูกศิษย์ที่ชื่อ ปราณ

4.2.9.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งเป็นที่รู้จักในนามนักเขียนชื่อดังว่า "ว.วชิรเมธี" และผู้เขียนยังใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญได้แก่ พระพุทธเจ้า พระสารีบุตร พระราหุล เพื่อเป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือใช้คำว่า "ท่าน,เธอ" ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ว่า "ความจริงพระพุทธองค์ทรงรู้จักพระสารีบุตรเป็นอย่างดีว่าท่านไม่มีอหังการเหลืออยู่อย่างแน่นอน แต่ที่ตรัสเรียกท่านมาสอบสวนก็เพื่อจะให้ท่านถือเป็นโอกาสในการมอบ 'กุศโลบายคลายโกรธ' ให้แก่ภิกษุปุถุชนที่โกรธท่านรูปนั้นต่างหาก" ส่วนการใช้คำว่า "เธอ" ก็ได้แสดงตัวอย่างไว้แล้วในกรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 กลวิธีที่ 2

4.3 หนังสือเล่มที่ 3 : ธรรมะดับร้อน

4.3.1 หัวข้อที่ 25 : ทรงชนะพญามารด้วยปรีชาญาณอันยอดเยี่ยม

4.3.1.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อ 2 แบบ คือ 1) แบบคำสัมผัสคล้องจอง (คำว่า “มาร” กับคำว่า “ญาณ”) และ 2) แบบวลี (กริยาวลี)

4.3.1.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนยกตัวอย่างเรื่องราวในสมัยพุทธกาลในตอนก่อนที่พระมหาบุรุษจะตรัสรู้ธรรมเป็นพระอนุตรสัมมาสัมพุทธเจ้า ดังที่กล่าวไว้ในตอนต้นของเนื้อหาว่า “เหตุการณ์อันเป็นที่มาของชัยชนะครั้งแรกนี้เกิดขึ้นในตอนเย็นของคืนวันเพ็ญ เดือนวิสาขะ ขณะที่พระบรมโพธิสัตว์สิทธัตถะประทับ ณ ใต้ควงอัสสัตถพฤกษ์ (ภายหลังตรัสรู้แล้วจึงเรียกว่าต้นโพธิ์) ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา พระองค์ประทับนั่งขัดสมาธิ ผินพระพักตร์ไปทางทิศบูรพา (ทิศตะวันออก) ทรงกำหนดพระทัยตั้งสัตยาธิษฐานก่อนบำเพ็ญจิตภาวนาว่า “แม้เลือดและเนื้อในสรีระนี้จะเหือดแห้งไปเหลือแต่หนัง เอ็น กระดูก ก็ตามทีเถิด ตราบใดที่ยังไม่บรรลุพระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ เราจะไม่ยอมลุกจากบัลลังก์นี้เป็นอันขาด” จากนั้นผู้เขียนได้พรรณนาถึงเรื่องราวที่พระมหาบุรุษต่อสู้กับพญามารจนชนะพญามารอย่างราบคาบและได้ตรัสรู้เป็นพระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณตามที่ได้ตั้งสัตยาธิษฐานไว้ เนื่องด้วยพระองค์ทรงอ้างถึงพระบารมี 10 ทัศ ที่สั่งสมมาตั้งแต่อดีตชาติอันมากมายมหาศาลสุดประมาณมิได้ นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การยืดหยุ่นในการใช้วิธีการ โดยการใช้ภาษาเขียนบรรยายเป็นเรื่องเล่าให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย ๆ โดยถอดเนื้อหาออกมาจากพระไตรปิฎก โดยเน้นภาษาไทย ไม่เน้นภาษาธรรมมากเกินไป และไม่ใช้ภาษาที่เป็นภาษาบาลีทำให้ผู้อ่านเข้าใจยาก

4.3.1.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงในความเป็นนักเขียน นักวิชาการทางพระพุทธศาสนาร่วมสมัยในนามเป็นที่รู้จักของสังคมว่า “ว วชิรเมธี” ซึ่งมีผลงานการเขียนมากมายและเป็นที่นิยมของผู้อ่าน นอกจากนี้ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง โดยที่สิ่งที่ผู้เขียนนำเสนอเป็นเรื่องที่สามารถสร้างศรัทธาและความน่าเชื่อถือต่อผู้อ่านซึ่งเป็นประชาชนทั่วไปได้ เนื่องจากว่าผู้เขียนเป็นบรรพชิต จึงรู้เรื่องราวในพุทธประวัติเป็นอย่างดีกว่าผู้อ่านแน่นอน

อีกทั้งผู้เขียนยังอ้างอิงถึงตำราทางพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องยืนยันป้องกันข้อโต้แย้งดังที่เขียนไว้ในเนื้อหาในตอนหนึ่งว่า “ในหนังสือ ปฐมสมโพธิกถา สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระปรมานุชิตชิโนรส ทรงพรรณาความตอนนี้ไว้อย่างวิจิตรพิสดารเป็นลักษณะบุคลาธิษฐาน คือสมมุติให้ผืนมหาปฐพีเป็นแม่พระธรณีผุดขึ้นมาร่วมเป็นสักขีพยานแก่พระบรมโพธิสัตว์ ด้วยการบีบมวยผมจนน้ำทักษิโณทกที่พระโพธิสัตว์เคยหลั่งถวายไว้ในทุกภพทุกชาติยามถวายทานอันมีปริมาณมากมายยิ่งกว่าน้ำในมหาสมุทร ไหลหลั่งถั่งท้นออกมาพัดพาเอาพญามารและเสนาน้อยใหญ่ลอยละล่องออกไปสู่มหาสมุทรไกลสุดลูกหูลูกตา”

4.3.2 หัวข้อที่ 26 : ทรงชนะอาฬวกยักษ์ด้วยพุทธวิธี อ่อนหยุ่นชนะแข็งกร้าว

4.3.2.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้การตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ คือ 1) การใช้ชื่อบุคคล และ 2) การใช้วลี (กริยาวลี)

4.3.2.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยผู้เขียนได้เล่าเรื่องเหตุการณ์ในครั้งพุทธกาลในพรรษาที่ 16 แห่งการบำเพ็ญพุทธกิจที่พระพุทธเจ้าเสด็จประทับ ณ อัคคาฬวเจดีย์ เมืองอาฬวี ซึ่งในพรรษานี้พระพุทธเจ้าเสด็จไปโปรดอาฬวกยักษ์ผู้ดุร้ายให้บรรลุโสดาปัตติผล โดยที่ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา คือ ในขณะที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องนั้น ผู้เขียนก็ใช้คำเปรียบเทียบเหตุการณ์ในเนื้อเรื่องกับสถานการณ์จริงในปัจจุบัน ดังคำกล่าวที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “นี่แหละหนามนุษย์ รักตัวกลัวตายจนมองไม่เห็นว่าจะมีใครสำคัญยิ่งไปกว่าตนเอง แทนที่จะมองว่าคนอื่นเขาคงกลัวตายเหมือนกับตน แล้วช่วยกันคิดหาทางรอดด้วยกันก็กลับคิดว่า คนอื่นตายเท่าไหร่ไม่ว่า ขอให้ตัวข้ารอดก็ใช้ได้แล้ว” นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การยืดหยุ่นในการใช้วิธีการ โดยการใช้ภาษาเขียนบรรยายเป็นเรื่องเล่าให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย ๆ โดยถอดเนื้อหาออกมาจากพระไตรปิฎก โดยเน้นภาษาไทย ไม่เน้นภาษาธรรมมากเกินไป และไม่ใช้ภาษาที่เป็นภาษาบาลีทำให้ผู้อ่านเข้าใจยาก

4.3.2.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองซึ่งเป็นที่รู้จักของพระนักเขียนชื่อดังในนามปากกาว่า “ว วชิรเมธี” ผู้เขียนยังใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้งด้วยการอ้างหลักฐานที่ได้รับการยอมรับดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในย่อหน้าที่สองว่า “แต่ยักษ์ในอาฬวกสูตรที่พระพุทธเจ้าเสด็จไปโปรดและผจญมากว่าจะเอาชนะได้ก็ต้องใช้เวลาทั้งคืนนั้น น่าจะหมายถึงมนุษย์กินคนเผ่าหนึ่งซึ่งมีอยู่จริงใน

ประเทศอินเดียในยุคนั้น สารานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่มที่ 5 หน้า 5914 และคัมภีร์พระไตรปิฎก มีข้อความตอนหนึ่งกล่าวพาดพึงถึงยักษ์เอาไว้ว่า...” เป็นต้น และผู้เขียนยังอ้างถึงหลักฐานสำคัญทางพระพุทธศาสนาคือคัมภีร์พระไตรปิฎก เพื่อการสร้างศรัทธาแก่ผู้อ่านด้วย

4.3.3 หัวข้อที่ 27 : ทัศนวิจารณ์ : ความอ่อนน้อมถ่อมตนคือสิริมงคลแห่งชีวิต

4.3.3.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้การตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง โดยคำที่คล้องจองกันคือคำว่า “อ่อนน้อมถ่อมตน” และคำว่า “สิริมงคล” แบบที่ 2 คือ การใช้ประโยค (บอกเล่า)

4.3.3.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนอ้างอิงเอาเนื้อเรื่องในหัวข้อเบื้องต้น (ทรงชนะอาฬวกยักษ์ด้วยพุทธวิธี อ่อนหยุ่นชนะแข็งกร้าว) เป็นฐานในการอธิบายทัศนะของผู้เขียนเพิ่มเติม ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้บางตอนในหนังสือว่า “วิธีการที่พระพุทธองค์ทรงเอาชนะอาฬวกยักษ์ หากพิเคราะห์ดูก็เหมือนกับวิธีการที่พระเจ้าเล่าปี่แห่งวรรณคดีเรื่องสามก๊กเอาชนะใจมหาปราชญ์ผู้หยั่งรู้ดินฟ้ามหาสมุทรอย่างขงเบ้ง นั่นคือใช้ความอดทนต่อการรอคอยผลอย่างใจเย็น และใช้ความอ่อนโยน (ภายใน) และความอ่อนน้อมถ่อมตน (ภายนอก) ในการเอาชนะใจคู่ต่อสู้อย่างแยบคายที่สุด”

4.3.3.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนอ้างถึงเรื่องความอ่อนน้อมถ่อมตน ซึ่งคนส่วนใหญ่ทราบดีและยอมรับกันอยู่แล้วว่าเป็นเรื่องดีงาม จากนั้นผู้เขียนใช้เรื่องนี้เป็นฐานเพื่อสนับสนุนข้อเสนอใหม่ที่ผู้เขียนอ้างขึ้น ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “ความอ่อนน้อมถ่อมตนนี้ควรจะได้อรรถาธิบายเพิ่มอีกสักเล็กน้อย ในทัศนะของผู้เขียนเห็นว่า ความอ่อนน้อมถ่อมตนนั้นมีอยู่ 4 ประเภท ด้วยกัน กล่าวคือ 1) อ่อนน้อมถ่อมตนอย่างมีกโลบาย 2) อ่อนน้อมถ่อมตนอย่างนักจิตวิทยาหัวหมอ 3) อ่อนน้อมถ่อมตนอย่างคนมีอารยธรรม 4) อ่อนน้อมถ่อมตนเพราะตระหนักรู้ว่าตัวตน (อัตตา) ที่แท้ของตนนั้นไม่มี จากนั้นผู้เขียนก็ได้อธิบายแต่ละประเภท และนำไปสู่ข้อสรุปว่า “ความอ่อนน้อมถ่อมตนซึ่งจะยังผลเป็นสิริมงคลแห่งชีวิตนั้นควรจะเป็นความอ่อนน้อมถ่อมตนประเภทที่ 3 และประเภทที่ 4 ความอ่อนน้อมถ่อมตนประเภทที่ 3 นั้นต้องอาศัยการศึกษาอบรมจากสถาบันครอบครัว โรงเรียน และการกล่อมเกลาโดยสังคม ส่วนความอ่อนน้อมถ่อมตนประเภทที่ 4 นั้น ต้องอบรมด้วย “พระธรรม” หรือด้วย “ปัญญา” เท่านั้น” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่อง

จูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงส่วนตัวของผู้เขียนเอง ในนามปากกาพระนักเขียนซึ่งเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ว่า “ว วชิรเมธี” และยังใช้ชื่อเสียงของคนสำคัญและมีชื่อเสียงหลายท่านเป็นเครื่องจูงใจ อย่างเช่น นักปราชญ์จีนอย่างเล่าจื้อ ขงจื้อ เม่งจื้อ ตลอดถึงบุคคลสำคัญในละครสามก๊ก อย่างเช่น เล่าปี่ ขงเบ้ง ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้งด้วยการเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย โดยที่ผู้เขียนสอนให้ผู้อ่านตระหนักว่าอุปนิสัยที่สำคัญของคนที่จะต้องพึงมีในตัวตนในการอยู่ร่วมกันกับคนอื่นนั้น ก็คือ ความอ่อนน้อมถ่อมตน อีกทั้งผู้เขียนก็ได้อ้างถึงหลักฐานของข้อมูลที่นำมากล่าวด้วย ดังเช่นผู้เขียนกล่าวไว้ในหลาย ๆ ตอนว่า “กุศโลบายในการเอาชนะใจคนแต่ละประเภทมีกล่าวไว้ในหนังสือประชุมโคลงโลกนิติ ว่า...., ในมงคลสูตร พระพุทธองค์ทรงจัดให้ความอ่อนโยนและความอ่อนน้อมถ่อมตนเป็นหนึ่งในมงคล 38 ประการ พระองค์ตรัสว่า “ความอ่อนน้อมถ่อมตนเป็นมงคลอันสูงสุด” ในปรัชญาจีน นักปราชญ์ใหญ่อย่างเล่าจื้อ ขงจื้อ เม่งจื้อ เป็นต้น ต่างก็ยกย่องคุณธรรมคือความอ่อนน้อมถ่อมตนนี้ว่าเป็นยอดแห่งคุณธรรมที่ทำให้คนธรรมดาบรรลุสู่ความเป็นยอดคน หนังสือวิถีแห่งเต๋า งานแปลคลาสสิกของพจนา จันทรสันติ หน้า 186 กล่าวถึงคุณของความอ่อนน้อมถ่อมตนและความอ่อนโยนที่มีเหนือสรรพสิ่งว่า...”

นอกจากนี้ก็ถือได้ว่าผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองที่สามารถสร้างศรัทธาให้กับผู้อ่านได้อย่างดี

4.3.4 หัวข้อที่ 28 : ทรงชนะพญาช้างนาฬาคีรีด้วยเมตตานุภาพ

4.3.4.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้ชื่อบุคคล และ แบบที่ 2 คือ การใช้วลี (กริยาวลี)

4.3.4.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 4 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนเล่าถึงเหตุการณ์ที่พระพุทธองค์ทรงเอาชนะพญาช้างนาฬาคีรีด้วยเมตตานุภาพซึ่งเกิดขึ้นที่เมืองราชคฤห์ อันเป็นที่เล่าขานตำนานสืบต่อมา ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในหลาย ๆ ตอนว่า “ลาภสักการะชื่อเสียงที่เกิดขึ้นแก่พระเทวทัตมีแต่จะทำให้พระเทวทัตตกต่ำย่ำแย่ลงสู่ความเสื่อมจนยากจะเยียวยารักษาได้ เช่นเดียวกับต้นกล้วยที่ตกปลีกออกมาก็เพื่อฆ่าตัวเอง หรือเช่นเดียวกับต้นไผ่หรือต้นอ้อตกขุยออกมาก็เพื่อฆ่าตัวเอง และเช่นเดียวกับแม่ม้าอัสดรตกลูกออกมาก็เพื่อฆ่าตนเองโดยส่วนเดียว” และมีตอนหนึ่งในเนื้อหาว่า “อชาตศัตรูกุมารได้ราชบัลลังก์แล้ว พระองค์เสด็จขึ้นเสวยราชย์เป็นยุวกษัต

ริย์องค์ใหม่ ทรงปล่อยพระราชบิดาไว้ในฐานะที่ปรึกษาราชการแผ่นดิน พระเทวทัตทราบเรื่องนี้ จึงเข้าไปถวายคำแนะนำว่า หากปล่อยให้พระราชบิดาพิมพิสารลอยนวลอยู่อย่างนี้ จะมั่นใจได้อย่างไรว่าราชบัลลังก์จะไม่ถูกริบคืนในวันหนึ่งข้างหน้า ตีงูทั้งทีแค่หลังหักอย่างนี้ คงจะถูกงูมันแว้งกัดเอาได้ในสักวันหนึ่งหรอก" และมีอีกตอนหนึ่งที่ว่า "พฤติกรรมทั้งหลายของพระเทวทัตเมื่อปรากฏเป็นข่าวแพร่กระจายออกไป ก็ทำให้ท่านและหมู่คณะพลอยอดอยากปากแห้งไปด้วย ประโยชน์โภชผลที่เคยได้เคยมี มาบัดนี้ก็ร่อยหรอลงไปตามลำดับ เหมือนน้ำเริ่มแห้ง ตอแห่งความจริงอันเลวร้ายทั้งหลายที่ฝังตัวอยู่ในน้ำคือภาพลักษณ์อันสวยหรูภายนอกของท่านก็เริ่มผุดโผล่ออกมาให้ประชาชนได้รู้ได้เห็น" ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ ดังเช่นที่ผู้เขียนกล่าวว่า "ในทันทีที่ความมักใหญ่ใฝ่สูงเช่นนี้เกิดขึ้น โลกิยฤทธิ์ที่พระเทวทัตเคยมีก็เสื่อมลง ท่านกลายเป็นพระปุถุชนที่มีโลภ โกรธ หลง เต็มขั้นอีกครั้งหนึ่ง อย่างนี้เองที่โบราณจารย์ท่านกล่าวว่า "ดีแตก" คือมีดีอยู่กับตัว แต่ก็ไม่อาจรักษาดีนั้นไว้ได้ตลอดไป" คำว่า "ดีแตก" นั้น ถือว่าเป็นการเล่นคำ เล่นภาษาของผู้เขียน และใช้ในความหมายใหม่ที่ผู้อ่านยังไม่ทราบแน่ชัด ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 4 คือ ความยืดหยุ่นในการใช้วิธีการ โดยที่ผู้เขียนสามารถใช้ภาษาไทยที่ง่าย ๆ แล้วพรรณนาเป็นเรื่องเล่าแบบอ่านเข้าใจง่าย โดยที่หลีกเลี่ยงการใช้คำศัพท์ยาก ๆ ในพระไตรปิฎก

4.3.4.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง วิธีหาสาเหตุสัมพันธ์ (เหตุไปหาผล) โดยที่ผู้เขียนได้พรรณนาถึงเรื่องราวในสมัยพุทธกาลตามลำดับเหตุการณ์ก่อนหลังให้ทราบอย่างละเอียดในรูปแบบของเรื่องเล่า ด้วยการเริ่มตั้งแต่การสร้างเหตุของตัวละคร จนกระทั่งการได้รับผลของตัวละคร ดังที่ผู้เขียนแยกเป็นส่วนไว้และได้พรรณาเนื้อเรื่องตามลำดับดังนี้คือ 1) พระเทวทัตยุอชาตศรัตรูกุมารให้ทำปิตุฆาต 2) พระเทวทัตส่งนักฆ่าไปลอบปลงพระชนม์ 3) พระเทวทัตกลิ้งศิลาหมายปลงพระชนม์ 4) พระเทวทัตยุควาญช้างให้ปล่อยพญาช้างนาฬาคีรี 5) พระเทวทัตแยกตัวออกไปตั้งตนเป็นพระพุทธเจ้า 6) พระเทวทัตถูกธรณีสูบ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงส่วนตัวของผู้เขียนเองในนามพระนักเขียน นักวิชาการทางพระพุทธศาสนาร่วมสมัยที่มีชื่อนามปากกาว่า "ว วชิรเมธี" นอกจากนี้ยังใช้ชื่อเสียงของผู้อื่นด้วย ดังเช่นเนื้อหาในหนังสือบางตอนว่า "เรื่องนี้มีเบื้องหน้าเบื้องหลังอย่างไร บุรพาจารย์ท่านบันทึกไว้ในพระไตรปิฎกและในคัมภีร์ชั้นอรรถกถา ดังต่อไปนี้" และย่อหน้าที่ 7 ของเนื้อหาผู้เขียนอ้างถึงบุคคลสำคัญว่า "ลอร์ดแอ็กตันกล่าวว่า "Power Corrupt. Absolute Power Corrupts Absolutely" " อำนาจทำให้คนเสีย อำนาจเบ็ดเสร็จทำให้คนเสียอย่างจริงแท้แน่นอน" ความข้อนี้ใช่จะเป็นอมตะเฉพาะจอมเผด็จการอย่างมุสโสลินี,บิสมาร์ค,นโปเลียน และฮิตเลอร์ เป็นต้น เท่านั้นก็หาไม่" และอีกตอนหนึ่งที่ผู้เขียนกล่าวไว้

ในเนื้อหาในช่วงท้ายว่า “อันความที่พระพุทธองค์ทรงมีพระหฤทัยเปี่ยมด้วยพระเมตตาในสรรพ-สัตว์อย่างไม่เลือกที่รักมักที่ชังดังที่พระเทวทัตปรารภปลอบใจตนเองนี้เป็นความจริงแท้ทีเดียว พระอรรถกถาจารย์แต่โบราณท่านประพันธ์พระคุณสมบัติข้อนี้ไว้ว่า...” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองที่สามารถสร้างศรัทธาและความน่าเชื่อถือของผู้อ่านได้เป็นอย่างดี อีกทั้งผู้เขียนยังมีการอ้างหลักฐานที่เป็นที่ยอมรับ เพื่อทำให้ข้อมูลนั้น ๆ หนักแน่นยิ่งขึ้น ดังได้แสดงไว้ในการใช้กลวิธีจูงใจที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจในหัวข้อเรื่องนี้ดังที่วิเคราะห์ไว้ย่อหน้าเบื้องบนถัดไปด้วย

4.3.5 หัวข้อที่ 29 : ทัศนวิจารณ์ : พระพุทธองค์ผู้ทรงวางแบบอย่างแห่งรักแท้

4.3.5.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้ชื่อบุคคล แบบที่ 2 คือ การใช้วลี (นามวลี)

4.3.5.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนอ้างอิงเอาเนื้อเรื่องในหัวข้อเบื้องต้น (ทรงชนะพญาช้างนาฬาคีรีด้วยเมตตานุภาพ) เป็นฐานในการอธิบายทัศนะของผู้เขียนเพิ่มเติมผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ ความยืดหยุ่นในการใช้วิธีการ โดยผู้เขียนใช้ภาษาง่าย ๆ ไม่ใช้ภาษาธรรม (บาลี) มากนัก จึงทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย

4.3.5.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง โดยที่ผู้เขียนอ้างถึงเนื้อเรื่อง (ทรงชนะพญาช้างนาฬาคีรีด้วยเมตตานุภาพ) เป็นบทตั้งในการนำเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้เขียน ซึ่งเรื่องที่อ้างถึงเป็นเรื่องที่ผู้อ่านทราบดีอยู่แล้ว ผู้เขียนได้นำเสนอเหตุผลที่สัมพันธ์สอดคล้องกับข้อเสนอของตัวเอง ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “ในโลกนี้คงจะมีพระผู้การุณย์เฉกเช่นพระพุทธองค์ไม่มากนัก ทรงยอมเอาพระองค์เข้าเสี่ยงมหันตภัยเพื่อช่วยให้คนคิดร้ายต่อพระองค์ได้มีโอกาสกลับตัวกลับใจเป็นคนดี แม้ว่าความเสี่ยงแต่ละครั้งพระองค์จะต้องทรงวางเดิมพันด้วยพระชนม์ของพระองค์ก็ตามที นี่แหละคือความเมตตานุภาพที่แท้ ซึ่งไม่ถูกจำกัดเอาไว้เฉพาะคนที่ทรงรัก หากยังทรงเผื่อแผ่ไปถึงคนที่เขาชังพระองค์อย่างเสมอภาคกัน เมตตานุภาพที่แท้ซึ่งไร้พรมแดนนของพระพุทธองค์นั้น เป็นความรักในความหมายที่หมดจดงดงาม อันเกิดจากความปรารถนาจะให้ผู้อื่นดีกว่าตนด้วยบริสุทธิ์ใจ ซึ่งหนึ่งในล้านคนจะหารัตนบุรุษเช่น

พระองค์ได้ยากเหลือแสน" ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองซึ่งเป็นที่รู้จักของสังคมในฐานะพระนักเขียน นักวิชาการทางพระพุทธศาสนาชื่อดัง ในนามพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี หรือ ท่าน ว.วชิรเมธี และผู้เขียนยังใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญเป็นเครื่องยืนยันให้มีน้ำหนักน่าเชื่อถือด้วย ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า "พระเมตตาและพระมหากรุณาธิคุณของพระพุทธองค์นั้นช่างบริสุทธิ์ดุจน้ำค้าง สมดังพระราชนิพนธ์ในล้นเกล้ารัชกาลที่ 6 ที่ทรงพระราชนิพนธ์ว่า..."

4.3.6 หัวข้อที่ 30 : ทรงชนะมหาโจรองคุลิมาลด้วยปาฏิหาริย์แห่งปัญญา

4.3.6.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 3 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง แบบที่ 2 คือ การใช้ชื่อบุคคล โดยใช้ชื่อว่า "องคุลิมาล" ซึ่งเป็นฉายานามของ อหิงสกะ มหาโจรผู้ฆ่าคนแล้วตัดเอานิ้วมือ แบบที่ 3 คือ การใช้วลี (กริยาวลี)

4.3.6.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนพรรณนาถึงประวัติของอหิงสกะซึ่งต่อมากลายเป็นองคุลิมาล มหาโจรผู้ยิ่งใหญ่ในสมัยพุทธกาล แต่ภายหลังได้พบเจอกัลยาณมิตรคือพระพุทธเจ้าและได้ฟังธรรมจากพระพุทธองค์ ทำให้องคุลมาลกลับมาดำรงชีวิตอยู่ในเส้นทางแห่งพระอรหันต์ ซึ่งเรื่องนี้ถือว่าเป็นตัวอย่างชีวิตที่ดีของบุคคลผู้ต้นคดปลายตรงอย่างน่าชื่นชมผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังเช่นที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในบางตอนของเนื้อหาว่า "ต่อมาเพื่อนร่วมสำนักเห็นว่าอหิงสกะได้รับความเมตตาจากยงอาจารย์และภรรยามากเป็นพิเศษ จึงริษยาคิดหาทางกำจัดออกไปเสียให้พ้นสำนัก พวกเขาใช้กโลบายยุอาจารย์หลายอย่าง แต่ก็ไม่ได้ผล เพราะอาจารย์ไม่ยอมเชื่อ ในที่สุดจึงหลอกอาจารย์ด้วยข้อกล่าวหาที่รุนแรงที่สุดซึ่งทำให้อาจารย์ไม่อาจวางใจอหิงสกะได้อีกต่อไป โดยการร่วมมือกันใส่ความว่าอหิงสกะเป็นชู้กับภรรยาของอาจารย์ ฝ่ายอาจารย์ซึ่งทำตนเป็นคนหนักแน่นมาตลอด ไม่ยอมหวั่นไหวกับข่าวลือข่าวปล่อยต่าง ๆ มานานสองนาน แต่พอมาได้ยินกับหูถึงข่าวลือเรื่องอหิงสกะคิดไม่ซื่อถึงขนาดมีพฤติกรรมในลักษณะ "กินบนเรือน ขี้รดบนหลังคา" กับภรรยาของตน สุดที่จะทนนิ่งเฉยต่อไปอีกได้ จึงออกอุบายสามานย์เพื่อหาทางกำจัดอหิงสกะไปเสียให้พ้นเส้นทางชีวิตของตน" คำว่า "กินบนเรือน ขี้รดบนหลังคา" เป็นสุภาษิตของไทย ซึ่งหมายความว่าคนที่เนรคุณ อาศัยบุญคุณของบุพพการีแล้วตอบแทนด้วยการสร้างความเดือดเนื้อร้อนใจกลับไปแก่บุคคลผู้มีบุญคุณของตน และในตอนหนึ่งที่ผู้เขียนบอกว่า "สถานการณ์ในตอนนี้ขององคุลิมาลนั้นไม่ต่างอะไรกันกับสถานการณ์ของชายหนุ่มคนหนึ่งใน

นิทานปรัชญาจีน ซึ่งมีรายละเอียดอยู่ว่า กระทาชายนายหนึ่งอยากได้ทองมาก จึงเดินเข้าไปหยิบเอาทองจากร้านทองมาแท่งหนึ่งเสียดื้อ ๆ อย่างหน้าตาเฉย ได้ทองแล้วก็เดินออกจากร้านมาอย่างไม่สนใจสายตาใครต่อใครทั้งสิ้น เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจติดตามมาจับกุมและถามว่าทำไมจึงทำตนเป็นหัวขโมย ไม่เห็นหรือว่าทองน่ะมีเจ้าของ เจ้าหนุ่มหัวขโมยตอบว่า “ผมมองไม่เห็นใครเลยครับนอกจากทอง” องคุลิมาลก็ถูกความโลภบังตาจนมองไม่เห็นคนว่าเป็นคน มองเห็นแต่ “นิ้วมือ” ที่อยู่ตรงหน้า และพร้อมที่จะฆ่าใครก็ได้ที่มี “นิ้วมือ” ให้เขา”และอีกตอนท้ายของเนื้อหา ผู้เขียนกล่าวว่า “ช่วงเวลาที่พระองคุลิมาลเคยเป็นมหาโจรชื่อก้อง ท่านคงมีชีวิตที่ลำบากไม่น้อย เพราะไหนจะต้องคอยหลบซ่อนตัวเองให้รอดพ้นจากสายตาของมหาชนอยู่แต่ในป่า ไหนจะต้องคอยหนีอาญาแผ่นดิน แต่พอมาบวชและบรรลุอรหัตผลแล้ว ความทุกข์ที่เกิดจากวิมุติรส (รสแห่งอิสรภาพทางจิต) คงทำให้ชีวิตของท่านสงบเย็น ผ่อนคลาย เบาสบาย อิ่มเอม ไร้ที่ข้องที่ขัด เหมือนหนึ่งขนนกที่พลิ้วลอยไปตามลมรำเพยอย่างเสรีในนภากาศ” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ โดยที่ผู้เขียนได้พรรณาถึงตอนสำคัญของการสนทนาระหว่างพระพุทธองค์กับองคุลิมาลและเน้นให้เป็นจุดสำคัญของเนื้อหา และยังได้อธิบายเนื้อหาเพิ่มเติมดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในเนื้อหาว่า “ องคุลิมาลเห็นเหยื่อรายใหม่เป็นสมณะโล้นเข้ามาขัดจังหวะของตน จึงโกรธสุดขีดรีบเงื้อดาบขึ้นสุดแขน พลางโผล่พรวดวิ่งออกมาจากข้างทางหมายใจว่าจะฆ่าให้ตายภายในดาบเดียว แต่ทั้งๆที่เขาออกวิ่งมาด้วยความเร็วเต็มฝีเท้าแท้ ๆ แต่ยิ่งวิ่ง สมณะที่เดินอยู่ข้างหน้ากับดูเหมือนจะยิ่งไกลเขาออกไปทุกที ในที่สุดเขาก็เหนื่อยเกินกว่าจะตามทัน จึงตะโกนออกมาว่า

“หยุดก่อน สมณะ ! หยุดเดี๋ยวนี้”

“เราหยุดแล้วองคุลิมาล เธอต่างหากล่ะที่ยังไม่หยุด”

“สมณะ ! ท่านเดินไปกลับบอกว่าหยุดแล้ว ข้าฯ ไม่เข้าใจ ท่านหมายความว่าอย่างไร”

“องคุลิมาลเอย เราหมายความว่าเรานะหยุดฆ่าสัตว์แล้ว แต่เธอสิยังไม่หยุด”

เพียงพุทธดำรัสสั้น ๆ ประโยคเดียวนี้เท่านั้น มหาโจรผู้เปรื่องปราดอย่างองคุลิมาลก็ฉุกคิดขึ้นมาได้ในขณะนั้นว่า ผู้ที่ตนกำลังสนทนาด้วยจะเป็นใครไปไม่ได้ นอกจากพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าแน่แล้ว พอสติสัมปชัญญะคืนกลับมา เขาก็ทิ้งดาบลง เกิดปีติโสมนัสยินดีแผ่ซ่านไปทั่วสรรพางค์กาย จึงกราบทูลขอบรรพชาอุปสมบท พระพุทธเจ้าทรงบวชให้ แล้วพาท่านกลับไปพำนักยังเชตวนาราม”

4.3.6.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบสาเหตุสัมพันธ์ (เหตุไปหาผล) โดยที่ผู้เขียนได้พรรณนาเรื่องราวตามลำดับเหตุการณ์ โดยแสดงเหตุก่อนแล้วผลตามมาทีหลัง โดยสรุปเนื้อหาสั้นๆว่า อหิงสกะฆ่าคนแล้วตัดเอานิ้วมือ จึงได้ชื่อว่า “องคุลิมาล” ซึ่งแปลว่า “ผู้มีนิ้วมือเป็นพวงมาลัย” และเหตุที่ได้พบเจอกับ

กัลยาณมิตรอย่างเช่นพระพุทธเจ้า ผลจึงส่งให้องคุลิมาลกลับตัวกลับใจเดินเข้าสู่หนทางแห่งพระอรหันต์ผู้ละเว้นการเบียดเบียนและตัดกิเลสได้อย่างสิ้นเชิง ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงส่วนตัวของผู้เขียนเอง ซึ่งเป็นที่รู้จักและศรัทธาของประชาชนทั่วไปในนามพระนักเทศน์ นักเขียนชื่อดังในแวดวงพระพุทธศาสนา อีกทั้งยังใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญอย่างอาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ อีกด้วย

4.3.7 หัวข้อที่ 31 : ทัศนวิจารณ์ : ครูเป็นได้ทั้งกัลยาณมิตรและปาปมิตร

4.3.7.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้ประโยค (บอกเล่า)

4.3.7.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนอ้างอิงเอาเนื้อเรื่องในหัวข้อเบื้องต้น (ทรงชนะมหาโจรองคุลิมาล ด้วยปาฏิหาริย์แห่งปัญญา) เป็นฐานในการอธิบายทัศนะของผู้เขียนเพิ่มเติม ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 2 คือ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนเน้นสอนบุคคลกลุ่มที่เป็นครูบาอาจารย์เพื่อให้กลุ่มบุคคลเหล่านี้ตระหนักถึงจรรยาบรรณแห่งความเป็นครูมากยิ่งขึ้นดังเช่นที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในย่อหน้าแรกของเนื้อหาว่า “ครูของอหิงสกะเป็นตัวอย่างในทางเลวของครูที่เป็นปาปมิตร (มิตรชั่ว) แทนที่จะเป็นกัลยาณมิตร (มิตรแท้) ผู้ชักนำศิษย์ให้ก้าวไปสู่วิถีชีวิตที่รุ่งโรจน์ดีงาม ก็กลับเป็นตัวฉุดให้ศิษย์ตกลงสู่ห้วงเหวแห่งความหายนะแทน ผู้ที่เป็นครูจึงควรตระหนักถึงบทบาทของตนในข้อนี้ให้จงหนัก ควรระมัดระวังอย่าให้การสอนของตนมีความผิดพลาดในทำนองเดียวกันนี้เกิดขึ้นแก่ศิษย์เป็นอันขาด ครูทุกคนควรรำลึกถึง “คำครู” แต่โบราณที่ท่านสอนกันมาแต่ก่อนว่า ‘ปล่อยให้ศิษย์โง่อยู่อย่างเดิม ดีกว่าสอนสิ่งที่ผิด ๆ ให้กับเขา’ ”

4.3.7.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 4 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนนำเรื่องเล่าในหัวข้อ “ทรงชนะมหาโจรองคุลิมาล ด้วยปาฏิหาริย์แห่งปัญญา” ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้อ่านทราบเนื้อหาดีอยู่แล้ว จากนั้นผู้เขียนก็ใช้เรื่องเล่านี้เป็นฐานในการอธิบายเพิ่มเติมและเพิ่มข้อเสนอแนะใหม่ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “ยอดคนที่คิดจะเป็นยอดครูควรดูพระพุทธจริยาในตอนนี้ไว้เป็นตัวอย่าง นักเรียน นิสิต นักศึกษาทุกคน ไม่ว่าเขาจะดื้อดึงหรือขลาดเขลาเบาความเพียงไรก็ตาม ถ้าครูเป็นครูด้วยจิตวิญญาณที่ปรารถนาจะปลดปล่อยศิษย์ให้พ้นจากพันธนาการแห่งความเขลาและความทุกข์อย่างแท้จริงแล้ว ครูย่อมหาทางเรียนรู้ที่จะช่วยศิษย์ให้ได้พบแสงสว่างทางปัญญาได้ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเร้าอารมณ์ โดยที่

ผู้เขียนชักจูงและโน้มน้าวใจกลุ่มบุคคลที่เป็นครูบาอาจารย์ให้ตระหนักถึงจรรยาบรรณแห่งความเป็นครู ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของตัวเอง และใช้ชื่อเสียงของคนอื่น คือ พระเจ้าปเสนทิโกศล พระราชาผู้ปกครองแคว้นโกศล ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า "ในเรื่องพระองคุลิมาลนี้แสดงให้เห็นพุทธจริยาเกี่ยวกับความเป็นครูชั้นยอดของพระพุทธองค์ปรากฏผ่านคำสรรเสริญของพระเจ้าปเสนทิโกศล ซึ่งหลังจากที่ทรงทราบว่ามหาโจรองคุลิมาลถูกพระพุทธองค์ทรงปราบได้อย่างราบคาบโดยที่ไม่ต้องใช้กำลังทหารและศัตราวุธเลย ท้าวเธอทรงอัศจรรย์ใจมาก จึงถวายสดุดีต่อพระพุทธองค์เอาไว้ดังนี้" ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 4 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย ซึ่งอุปนิสัยของครูบาอาจารย์จะต้องมีจรรยาบรรณในหน้าที่ที่ดีงาม เพื่อเป็นที่รัก เป็นที่เคารพศรัทธาของบรรดาลูกศิษย์ทั้งหลาย อีกทั้งชื่อเสียงของผู้เขียนเองก็มีผลต่อการเล่าเรื่อง เนื่องจากว่าผู้เขียนเป็นสมณเพศที่ถือว่าเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณแก่ประชาชน จึงทำให้สามารถโน้มน้าวจูงใจกลุ่มบุคคลเหล่านี้ได้โดยปราศจากความคิดเห็นข้อโต้แย้งใดใด

4.3.8 หัวข้อที่ 32 : ทรงชนะแผนนารีพิฆาต โดยใช้ความสงบสยบความเคลื่อนไหว

4.3.8.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง ซึ่งคำที่คล้องจองกันคือคำว่า "สงบ" และ "สยบ" แบบที่ 2 คือ การใช้วลี (กริยาวลี)

4.3.8.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยการที่ผู้เขียนเล่าเรื่องพุทธประวัติในครั้งพุทธกาลตอนเหตุการณ์ที่พระพุทธเจ้าทรงชนะแผนนารีพิฆาตของนางจิญจมาณวิกาผู้หวังจะทำลายศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาด้วยการวางแผนอันซับซ้อนและแยบยลโดยการทำทีว่าตั้งครรภ์กับพระพุทธองค์ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม นางก็พ่ายแพ้ด้วยพุทธวิธี "สงบสยบความเคลื่อนไหว" ของพระพุทธองค์ ทำให้ความจริงปรากฏชัดแต่สายตาของมหาชน ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในหลาย ๆจุดของเนื้อหา ดังจะได้แสดงดังนี้คือ จุดที่ 1 ผู้เขียนกล่าวว่า "มหาชนต่างพากันหลั่งไหลมาเคารพเลื่อมใสพระพุทธเจ้าและพระพุทธศาสนา เหมือนน้ำจากลำธารน้อยใหญ่นับร้อยนับพันที่ไหลหลากมาจากทุกทิศานุทิศเพื่อไปรวมกันยังมหาสมุทรแห่งปัญญาอันกว้างขวาง" จุดที่ 2 ผู้เขียนกล่าวว่า "เพียงคำพูดประโยคเดียวก็เกินพอแล้วที่จะสั่นคลอนศรัทธาปสาทะของบรรดาชาวพุทธผู้ศรัทธาจริต เชื่อง่าย หน่ายเร็ว พวกเขาช่วยกันกระพือข่าวนี้จากปากต่อปากอย่างรวดเร็วดังไฟลามทุ่ง" จุดที่ 3 ผู้เขียนกล่าวว่า "พวกเขามีใบหน้าเปื้อนยิ้มมองเห็นชัยชนะรออยู่

อีกไม่ไกลข้างหน้า ไม่ต่างอะไรกับหมู่แร้งกายืนมองคนโซเจ็บหนักอยู่ข้างถนนอย่างมีความหวัง” จุดที่ 4 ผู้เขียนกล่าวว่า “พวกเขาถูกนางตบตามาตลอดยังไม่พอ ยังอาจเอื้อมมาล่วงล้ำก้ำเกินพระพุทธองค์ผู้ทรงวิสุทธิคุณดังทองชมพูนุทอีกเป็นเวลากว่าแปดเก้าเดือนเต็ม ๆ” จุดที่ 5 ผู้เขียนกล่าวว่า “มหาปฐพีก็แยกออกเป็นสองซีกสูบเอานางลงไปยังมหานรกอเวจีทันตาเห็น เปลวเพลิงที่แลบลามออกมาจากมหาอเวจีนรกแดงฉานดังสีผ้ากัมพล ม้วนตัวรวบรัดเอานางลงไปเสวยวิบากกรรมอันสาหัสสากรรจ์ต่ออย่างฉับพลันทันที” จุดที่ 6 ผู้เขียนกล่าวว่า “ขณะที่ฟ้าหลังฝนฝ่ายพุทธศาสนาได้รับการชำระสะสางอย่างหมดจดสดใสแล้วด้วยความพลาดพลั้งของนางจิญจ-มาณวิกาและพวกเดียรถีย์เอง เมฆฝนแห่งความคลางแคลงสงสัยที่เคยก่อตัวทะมึนมาก่อนหน้านั้นก็เคลื่อนคล้อยเข้าไปปกคลุมพวกเดียรถีย์แทน พวกเดียรถีย์ที่เคยอาภัพอับแสงอยู่แล้วก่อนหน้านี้ ยิ่งเป็นเหมือนไม่มีตัวตนหนักข้อซ้ำเข้าไปอีก” และในจุดที่ 7 ผู้เขียนกล่าวว่า “ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นจะถึงตัว หรือ ริษยาเขาเท่ากับจุดไฟเผาตัวเอง” ผู้เขียนใช้ข้ออุปมาเปรียบเทียบอย่างนี้ทำให้ผู้อ่านรู้สึกคล้อยตามและเข้าใจง่าย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ ความยืดหยุ่นในการใช้วิธีการ โดยที่ผู้เขียนใช้ภาษาไทยที่สละสลวย ทำให้เกิดความเข้าใจง่ายต่อผู้อ่าน โดยที่ไม่ใช้ภาษาพระไตรปิฎก (ภาษาบาลี) มากเกินไป

4.3.8.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบสาเหตุสัมพันธ์ (เหตุไปหาผล) โดยที่ผู้เขียนพรรณนาถึงเหตุก่อนแล้วดำเนินไปตามลำดับเหตุการณ์จนเป็นผล ดังที่สรุปย่นย่อในเนื้อหาของเรื่องคือ เหตุที่นางจิญจมาณวิกาวางแผนคิดร้ายและกระทำการใส่ร้ายพระพุทธองค์ว่ามีครรภ์กับพระพุทธองค์ ผลที่ได้รับก็คือ เมื่อความจริงปรากฏทำให้เธอต้องโดนทำร้ายร่างกายจากมหาชนผู้เลื่อมใสในพระพุทธองค์ และโดนแผ่นดินสูบลงไปสู่อเวจีมหานรกในที่สุด และผู้เขียนยังได้สรุปตอนท้ายของเนื้อหาว่า “แม้วันเวลาจะผ่านไปกว่า 2547 ปีแล้ว ตราบาปที่พวกเดียรถีย์ก่อไว้ในประวัติศาสตร์ก็ยังคงประจานความเจ้าเล่ห์เพทุบายของพวกเขาอยู่ไม่หาย นี่แหละโบราณที่ท่านว่า ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นจะถึงตัว หรือ ริษยาเขาเท่ากับจุดไฟเผาตัวเอง

‘ผู้ประทุษร้ายคนมีใจไม่ประทุษ บริสุทธิ์ไร้กิเลสเหตุกำสรวล
บาปกลับสนองพาลชนคนก่อกวน เหมือนฝุ่นร่วนคนซัดปัดทวนลม’ ”

ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงส่วนตัวของตัวเอง ในฐานะเป็นที่รู้จักของพระนักวิชาการทางพระพุทธศาสนาชื่อดังในนามปากกาว่า “ว. วชิรเมธี” นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ชื่อเสียงของคนสำคัญอันได้แก่ หลวงพ่อพุทธทาสภิกขุ ดังที่กล่าวไว้ในเนื้อหาบางตอนว่า “ดังที่พุทธทาสภิกขุกล่าวว่า ‘การรักษาชื่อเสียง

เป็นการกระทำของคนทุจริตหลอกลวง คนบริสุทธิ์แท้จริงไม่ต้องกังวลในการรักษาชื่อเสียงแม้แต่น้อย’ ” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้งด้วยแบบที่ 1) คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยที่ผู้เขียนใช้ภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจให้ร่วมสมัยในสถานการณ์ปัจจุบัน ดังเช่นที่ผู้เขียนกล่าวว่า “สถานการณ์ทั้งหมดนี้ไม่ใช่พระพุทธองค์ไม่ทรงทราบ หากแต่ทรงรู้ดีว่าความจริงเป็นเช่นไร จึงไม่ทรงหวั่นไหวแต่อย่างใดทั้งสิ้น พระองค์ยังคงใช้ความสงบสยบความเคลื่อนไหวต่อไป โดยไม่มีการเปิดแถลงข่าวแก้ข้อกล่าวหาแต่อย่างใด” ทั้งนี้ผู้เขียนยังใช้คำศัพท์หลาย ๆ คำ ที่ร่วมสมัยเช่นคำว่า นารีพิฆาต เรื่องที่ลือกันสนั่นเมือง (Talk of the town) เรื่องฉาวโลกีย์ เป็นต้น นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ แบบที่ 2 คือ ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง โดยชื่อเสียงของผู้เขียนสามารถทำให้ผู้อ่านเกิดศรัทธาและความน่าเชื่อถือได้

4.3.9 หัวข้อที่ 33 : ทัศนวิจารณ์ : นารีพิฆาต ยุทธศาสตร์ที่ไม่เคยล้าสมัย

4.3.9.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง โดยคำที่คล้องจองกันคือ “นารีพิฆาต” กับคำว่า “ยุทธศาสตร์” แบบที่ 2 คือ การใช้วลี (นามวลี)

4.3.9.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนอ้างอิงเอาเนื้อเรื่องในหัวข้อเบื้องต้น (ทรงชนะแผนนารีพิฆาต โดยใช้ความสงบสยบความเคลื่อนไหว) เป็นฐานในการอธิบายทัศนะของผู้เขียนเพิ่มเติม ผู้เขียนใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในหลาย ๆ จุดในหนังสือดังนี้ จุดที่ 1 ผู้เขียนกล่าวว่า “ในส่วนของศาสนบุคคลที่พวกเขาจะทำลายได้นั้น ก็ใช่ว่าจะทำลายได้อย่างง่ายดายไปเสียทั้งหมดก็หาไม่ หากแต่จะทำลายได้ก็เฉพาะศาสนบุคคลประเภท “ทองชุบ” เพียงประเภทเดียวเท่านั้น ส่วนท่านที่เป็น “ทองเนื้อเก้า” ถึงพยายามอย่างไรก็คงไม่สำเร็จตรงกันข้าม ยิ่งพยายามทำร้ายหรือป้ายสี ยิ่งเป็นการพิสูจน์ความเป็นทองแท้ของท่านให้แวววาวพราวพรายโดดเด่นขึ้นมาอีกต่างหาก ไม่เชื่อลองถามผู้ที่พยายามทำลายพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) ในกรณีสันติอโศกและกรณีธรรมกายดูก็ได้ ยิ่งทำร้ายท่านยิ่งโดดเด่น เหมือนระฆังดี ยิ่งตียิ่งกังวาน หรือเหมือนกระท้อน ที่ยิ่งทุบให้ช้ำก็ยิ่งหวานล้ำโอชารส” จุดที่ 2 ที่ผู้เขียนกล่าวว่า “เอาไฟไปเผาทอง ความเป็นทองยิ่งส่องประกายเจิดจรัส” ซึ่งหมายถึง ยิ่งทำร้ายคนดี ยิ่งทำให้คนนั้นดีและเด่นมากยิ่งขึ้น และจุดที่ 3 ที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ผู้ที่พยายามเอาอาจมไปปาพระจันทร์อันบริสุทธิ์ซึ่งลอยเด่นอยู่ในนภากาศด้วยหวังจะให้พระจันทร์แปดเปื้อนเหม็นคาว จึงนับว่าเป็นคนโง่อย่างหาที่สุดมิได้ เพราะผลสุดท้ายแล้วไม่ใช่พระจันทร์หรอกที่แปดเปื้อน หากแต่คือตัวเขานั่นเองที่ต้องมาแปด

เปื้อนเหม็นคาวอย่างน่าสมเพชเวทนาเป็นที่สุด เหมือนอย่างยาขอบเคยตั้งฉายาให้จิวยี่แห่งวรรณกรรมสามก๊กว่า ‘ผู้ถ่มน้ำลายรดฟ้า’ น้ำลายนั้นจะกลับตกลงมา ‘รดหน้าตัวเอง’ อย่างไม่ต้องสงสัย”

4.3.9.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย ซึ่งผู้เขียนได้อ้างถึงสิ่งที่คนส่วนมากยอมรับและทราบดีอยู่แล้วในเรื่องของแผนนารีพิฆาตซึ่งมีมาตั้งแต่ครั้งพุทธกาล ดังนั้นผู้เขียนจึงได้นำเสนอข้อเสนอแนะใหม่และหาเหตุผลมาสนับสนุนด้วยดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “จากเรื่องพระพุทธเจ้าทรงผจญกับข้อกล่าวหาของนางจิญจมาณวิกา ทำให้เราได้ข้อสรุปอย่างหนึ่งว่า แผนนารีพิฆาตมีจริงและเคยมีมาก่อนแล้วตั้งแต่สมัยพุทธกาล ส่วนปัจจุบันมีผู้นำมาใช้อีกจริงหรือไม่ อันนี้ผู้เขียนก็ไม่สามารถตอบได้ แต่ประเด็นที่ผู้เขียนสนใจและอยากตั้งข้อสังเกตไว้ในที่นี้ก็คือ ประเด็นที่ว่าทำไม ‘ แผนนารีพิฆาต ’ จึงได้ผลชะงัดนักเมื่อนำมาใช้กับภิกษุในพระพุทธศาสนา...ผู้เขียนลองวิเคราะห์สาเหตุที่ ‘แผนนารีพิฆาต’ มีอำนาจในทางทำลายผู้ทรงศีลเช่นภิกษุในพระพุทธศาสนาเป็นอย่างสูงแล้วพบว่า น่าจะเป็นเพราะเหตุผลดังต่อไปนี้” จากนั้นผู้เขียนก็ได้อธิบายเหตุผลในแต่ละข้อและได้ยกตัวอย่างบุคคลสำคัญอย่างพระอภิธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) เป็นกรณีศึกษาด้วย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงส่วนตัวของผู้เขียนเอง และใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญอย่างยาขอบ จิวยี่ และพระอภิธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) เป็นเครื่องยืนยันในเหตุผลและความน่าเชื่อถือด้วย นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้งด้วยการใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองที่มีความรู้ความสามารถในพระไตรปิฎกและสามารถถ่ายทอดเรื่องราวในพุทธประวัติได้อย่างน่าศรัทธา เนื่องจากผู้เขียนเป็นสมณเพศด้วย อีกทั้งผู้เขียนยังอ้างถึงหลักฐานสำคัญ ดังเช่นผู้เขียนกล่าวไว้ในหนังสือว่า “ในพระวินัย หลักการข้อนี้เป็นความผิดขั้นร้ายแรงที่สุด (คือเป็นปาราชิก มีโทษเท่ากับการต้องโทษประหารในฝ่ายอาณาจักร) สำหรับผู้ล่วงละเมิด คือ ทันทีที่ละเมิด ไม่ว่าจะมีคนโจทก์ฟ้องหรือไม่ก็ตาม ผู้ละเมิดก็ขาดจากความเป็นภิกษุโดยอัตโนมัติ”

4.3.10 หัวข้อที่ 34 : ทรงชนะพญานาคผู้ทรงฤทธิ์ด้วยฤทธิ์แห่งธรรม

4.3.10.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง โดยคำที่กล่าวซ้ำคือ คำว่า “ฤทธิ์” แบบที่ 2 คือ การใช้วลี (กริยาวลี)

4.3.10.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์

และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนพรรณนาถึงเหตุการณ์พุทธประวัติครั้งพุทธกาลคือในตอนที่นันโทปนันทนาคราชต่อสู้กับพระมหาโมคคัลลานะ อัครสาวกเบื้องซ้ายของพระพุทธเจ้าผู้เป็นเลิศในด้านแสดงฤทธิ์ซึ่งได้รับคำสั่งจากพระพุทธองค์ให้แสดงฤทธิ์ต่อสู้กับพญานันโทปนันทนาคราช จนกระทั่งพญานาคสิ้นฤทธิ์เป็นฝ่ายยอมแพ้ จนยินยอมรับฟังธรรมจากพระพุทธองค์ หลังจากฟังธรรมแล้ว ทำให้พญานาคเกิดความเลื่อมใสหันมานับถือศีล 5 ดำรงตนเป็นพญานาคผู้ทรงธรรมต่อไป ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ ความยืดหยุ่นในการใช้วิธีการ โดยที่ผู้เขียนใช้ภาษาไทยที่ง่ายต่อการเข้าใจ ไม่เน้นภาษาธรรม (บาลี) มากเกินไป ทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพในขณะที่อ่าน

4.3.10.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองซึ่งเป็นที่รู้จักของสังคมไทยในนาลมพระนักเขียน นักเทศน์ นักวิชาการทางพระพุทธศาสนาชื่อดังที่มีผลงานเขียนออกมามากมาย ในนามปากกาเป็นที่รู้จักว่า “ว.วชิรเมธี” และผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งผู้เขียนดำรงอยู่ในสถานะพระภิกษุสงฆ์ผู้ทรงความรู้ในด้านพระพุทธศาสนา และเป็นที่ยอมรับทางสังคม

4.3.11 หัวข้อที่ 35 : ทัศนวิจารณ์ : ศิลปะการใช้คนของพระพุทธเจ้า

4.3.11.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้ชื่อบุคคล (พระพุทธเจ้า) แบบที่ 2 คือ การใช้วลี (นามวลี)

4.3.11.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนอ้างอิงเอาเนื้อเรื่องในหัวข้อเบื้องต้น (ทรงชนะพญานาคผู้ทรงฤทธิ์ด้วยฤทธิ์แห่งธรรม) เป็นฐานในการอธิบายทัศนะของผู้เขียนเพิ่มเติม ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในย่อหน้าสุดท้ายของเนื้อหาในข้อที่ 5 ของศิลปะการใช้คนของพระจักรพรรดิถังไท่จงว่า “นับแต่อดีตมาล้วนแต่ให้ความสำคัญอยู่เฉพาะชาวตงฮั้ว (จีนส่วนกลาง) เหยียดหยามชาวเผ่าอื่น แต่ข้ารักเสมอเหมือนกันหมด ดังนั้นทุกเผ่าจึงพึ่งพิงข้าประดุจพ่อแม่ (ข้อนี้เปรียบกับปัจจุบันก็คือ การเคารพในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ของคนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน-ผู้เขียน)” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนวิเคราะห์เนื้อหานี้เพื่อต้องการให้ผู้บริหารได้ตระหนักถึงการใช้คนในการบริหารงานในองค์กรต่าง ๆ ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “หากมองด้วยสายตานักบริหาร การที่ทรงใช้พระมหาโมค

คัลลานะปราบพญานาค ก็เท่ากับว่าทรงดำเนินการตามหลักการบริหารแบบ ‘ใช้คนให้ถูกกับงาน’ หรือ ‘Put the right man on the right job’ นั่นเอง”

4.3.11.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจวิธี 3 กลวิธีที่ กลวิธี 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย ซึ่งเรื่องที่ผู้เขียนอ้างถึงถือว่าเป็นเรื่องที่ผู้อ่านบางคนรู้ดีอยู่แล้วเนื่องจากว่าได้อ่านเนื้อเรื่องในหัวข้อ (ทรงชนะพญานาคผู้ทรงฤทธิ์ ด้วยฤทธิ์แห่งธรรม) มาแล้ว แต่ผู้อ่านบางคนก็ถือว่าเป็นเรื่องใหม่เพราะยังไม่ได้อ่านเนื้อหาในหัวข้อดังกล่าว จากนั้นผู้เขียนได้นำเสนอข้อเสนอแนะใหม่ ๆ ด้วยการหาเหตุผลมาสนับสนุนกับข้อเสนอแนะนั้นด้วย ดังเช่นที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ว่า “เมื่อกล่าวถึงศิลปะการใช้คนของพระพุทธเจ้าแล้ว ก็ทำให้อดนึกถึงศิลปะการใช้คนของปวงเมธีจีนไม่ได้ เท่าที่เคยศึกษาปรัชญาตะวันออกและอ่านวรรณกรรมจีนมาพอสมควรนั้น ผู้เขียนพบว่าศิลปะการใช้คนของเมธีจีนทั้งหลายมีแง่มุมน่าสนใจเป็นอันมาก ขอหยิบยกมาฝากสักหนึ่งท่าน ดังนี้” ดังที่ผู้เขียนอ้างอิงเบื้องต้นเพื่อที่หาเหตุผลมาอธิบายเพิ่มเติมให้มีน้ำหนักน่าเชื่อถือและจูงใจผู้อ่านนั่นเอง ผู้เขียนใช้ยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจโดยใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และบุคคลที่ผู้เขียนอ้างถึง 3 ท่าน อันได้แก่ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) พระจักรพรรดิถังไท่จง และอดีตนายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตรนอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ยังใช้กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัยของผู้อ่าน ซึ่งอุปนิสัยของผู้อ่านในฐานะผู้บริหารนั้นย่อมจำเป็นที่จะต้องรู้จักกลยุทธ์และศิลปะในการบริหารคน

4.3.12 หัวข้อที่ 36 : ทรงชนะพกพรหมผู้เห็นว่าสรรพสิ่งเป็นอัตตาด้วยปัญญาธิคุณ

4.3.12.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้วลี (กริยาวลี) แบบที่ 2 คือ การใช้ชื่อบุคคล

4.3.12.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าพุทธประวัติตอนทรงชนะพกพรหมผู้มีมิจฉาทิฏฐิด้วยอิทธิฤทธิ์และปัญญาธิคุณ เป็นเครื่องประกอบการสอน ซึ่งเนื้อหาโดยย่อมีอยู่ว่า เนื่องจากว่าพกพรหมดำรงอยู่ในสภาวะความเป็นพรหมในพรหมโลกในระยะเวลานานเกินไป จึงเป็นเหตุให้พกพรหมเข้าใจว่า ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นของแน่นอน เป็นภาวะที่เที่ยงแท้ ยั่งยืน มั่นคง ไม่มีความเคลื่อนไปเป็นอย่างอื่น ดังนั้นพระพุทธองค์จึงเสด็จไปโปรดแสดงธรรมด้วยการทำลายทิฏฐิมานะของพกพรหมเพื่อให้พก

พรหมและบริษัทกลายเป็นผู้มีสัมมาทิฏฐิ (รู้และเข้าใจตามความเป็นจริง) ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในเนื้อหาในย่อหน้าหนึ่งว่า “พระพุทธองค์ทรงทราบว่าพกพรหมกำลังหลงผิด จึงเสด็จไปโปรดถึงพรหมโลก พอเผชิญหน้า พกพรหมก็ไม่รอรี รีบแสดงทิฏฐิ (ทัศนะ) ของตน ดังข้างต้นให้พระพุทธองค์ทรงทราบทันที พระพุทธองค์จึงตรัสว่า ‘ พกพรหมผู้เจริญตกอยู่ในอำนาจอวิชชาเสียแล้วสิหนอ พกพรหมผู้เจริญตกอยู่ในอำนาจอวิชชาเสียแล้วสิหนอ เพราะว่าพกพรหมกล่าวสิ่งที่ไม่เที่ยงว่า ‘เที่ยง’ กล่าวสิ่งที่ไม่ยั่งยืนว่า ‘ยั่งยืน’ กล่าวสิ่งที่ไม่มั่นคงว่า ‘มั่นคง’ กล่าวสิ่งที่ไม่แข็งแรงว่า ‘แข็งแรง’ กล่าวสิ่งที่มีความเคลื่อนไปเป็นธรรมดาว่า ‘มีความไม่เคลื่อนไปเป็นธรรมดา’ ” เป็นต้น

4.3.12.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งผู้เขียนดำรงอยู่ในสถานะพระภิกษุสงฆ์ผู้ทรงความรู้ในด้านพระพุทธศาสนา และเป็นที่ยอมรับทางสังคม

4.4 หนังสือเล่มที่ 4 : ธรรมะบันดาล

4.4.1 หัวข้อที่ 37 : เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ : แปรคำปรามาสเป็นพลัง

4.4.1.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อ 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้ชื่อบุคคล แบบที่ 2 คือ การใช้วลี (กริยาวลี)

4.4.1.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่อง 2 เรื่อง เรื่องแรก คือ อัตชีวประวัติและเหตุการณ์สำคัญของอาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ จิตกรชื่อก้องของเมืองไทย เป็นตัวอย่างประกอบการสอน ดังที่ผู้เขียนได้แสดงคำพูดของอาจารย์เฉลิมชัยที่ว่า “บอกตรง ๆ หลังได้รางวัล พี่รักอาจารย์ผ่องมาก แม้อาจารย์จะไม่รักพี่ รักเพราะว่า เขาเป็นแรงผลักดันให้เราเป็นแบบนี้ เพราะความเกลียดชังทำให้เราได้ดี พี่กราบขอขมาคำว่า ‘ไอ้ห่า’ ที่เคยใช้กับแก” ส่วนเรื่องเล่าที่ 2 นั้นคือเรื่องของนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยทางภาคเหนือแห่งหนึ่ง ที่ผู้เขียนยกมาเป็นตัวอย่างให้รู้ว่าการมองโลกในแง่ลบมีจุดจบเป็นอย่างไร ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “อาจารย์ถวัลย์ ดัชนี ไม่ต่อความยาว สาวความยืด หากแต่จับมือศิลปินรุ่นน้องตรงเข้าไปดูห้องทำงาน แล้วว่าที่ศิลปินใหญ่ก็ได้รู้ความจริงว่า ตัวเองไม่ต่างอะไรกับมดปลวกที่บังอาจมายืนเทียบกับขุนเขาหิมาลัย”

4.4.1.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 4 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบสาเหตุสัมพันธ์ (ผลไปหาเหตุ) โดยที่ผู้เขียนได้เริ่มต้นจากการแสดงให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ของอาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์เป็นบทนำก่อน จากนั้นผู้เขียนจึงสืบสาวไปหาเหตุว่าเพราะเหตุใดท่านจึงประสบความสำเร็จได้ถึงเพียงนี้ ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า "*'อ้ายเหลิมสร้างสวรรค์ อ้ายหวันสร้างนรก'* อาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ ศิลปิน/จิตรกรชื่อก้องของเมืองไทยให้คำนิยามสถาปัตยกรรมที่ตัวเองและอาจารย์ถวัลย์ ดัชนี ศิลปินรุ่นพี่อีกคนหนึ่งซึ่งมีนิวาสสถานอยู่ไม่ห่างกันนักในอำเภอเมืองเชียงราย กำลังสรรค์สร้างไว้อย่างนั้น *อ้ายเหลิมสร้างสวรรค์* หมายถึง อาจารย์เฉลิมชัยสร้างวัดสีขาวล้วน *อ้ายหวันสร้างนรก* หมายถึง อาจารย์ถวัลย์สร้างบ้านดำหรือสถาปัตยกรรมทุกอย่างที่เน้นสีดำเป็นองค์ประกอบหลัก ทั้งสองท่านเป็นศิลปินใหญ่เชื้อสายคนเชียงราย แต่มีความคิดและฝีมือคมคายในระดับที่เป็นคนของโลกได้อย่างสบาย แต่กว่าจะมีวันนี้ได้ไม่ใช่เรื่องง่าย ทุกความสำเร็จล้วนมีตำนานรองรับเสมอ นี่เป็นสัจธรรมที่คนเด่นคนดังทั้งหลายต่างทราบอยู่แก่ใจเป็นอย่างดี ความสำเร็จของอาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ ก็เช่นกัน" จากนั้นผู้เขียนก็ได้พรรณาถึงอัตชีวประวัติของอาจารย์เฉลิมชัยไปตามลำดับเหตุการณ์ และผู้เขียนสรุปเนื้อเรื่องด้วยแนวคิดของผู้เขียนเอง ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเร้าอารมณ์ เนื่องจากว่า ผู้อ่านมีทัศนคติที่กระตุ้นต่อการเรียนรู้ต่อเรื่องที่เขียนอยู่ก่อนหน้านี้แล้ว ผู้เขียนยังใช้บทความที่กระตุ้นให้ผู้อ่านมีความรู้สึกและเข้าใจในบทความมากขึ้น ตัวอย่างเช่นบทความที่ว่า "ความดูถูก ดูแคลน เหยียดหยาม กดขี่ กดดัน ด้วยการวิพากษ์วิจารณ์ และการกระทำของคนในอาชีพเดียวกัน ทำให้ผมมีวันนี้" บทความดังกล่าว ทำให้ผู้อ่านเข้าถึงอารมณ์ และคล้อยตามมากขึ้น ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัว โดยใช้ชื่อเสียงส่วนตัวของตัวเองที่มีผลงานด้านการเขียนปรากฏและเป็นที่รู้จักแก่สาธารณชนทั่วไป ทำให้มีความน่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ผู้เขียนยังอ้างถึงชื่อเสียงของอาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ และอาจารย์ถวัลย์ ดัชนี เป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจให้ผู้อ่านเชื่อถือด้วย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 4 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการสังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ ทัศนคติของผู้อ่าน โดยที่ผู้เขียนสังเกตดูทัศนคติของผู้อ่านที่มีทัศนคติว่า การดูถูก เหยียดหยาม วิพากษ์วิจารณ์ ต่าง ๆ นานานั้น เป็นเรื่องเลวร้าย แต่ผู้เขียนกลับเข้าใจในทัศนคตินี้ของผู้อ่านแล้วผลิกมุมมองให้ตรงจุดที่ผู้อ่านมองไม่เห็น จึงทำให้สามารถจูงใจผู้อ่านได้

4.4.2 หัวข้อที่ 38 : ดร. อัมเพทการ์ : จากจัณฑาล สู่รัฐบุรุษ

4.4.2.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อ 3 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้ชื่อบุคคล (ดร. อัมเพทการ์) แบบที่ 2 คือ การใช้วลี (นามวลี) และ แบบที่ 3 คือ การใช้โวหารภาพพจน์ (ปฏิพจน์)

4.4.2.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีการสอนของพระพุทธเจ้า 4 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนยกตัวอย่างเรื่องเล่าอัตชีวประวัติของดร. อัมเพทการ์ เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายได้ง่ายและชัดเจน ดังที่มีบทความบางตอนที่ผู้เขียนอ้างถึงซึ่งเป็นคำพูดของ ดร. อัมเพทการ์ว่า “สักวันหนึ่งเราจะต้องถีบตัวเองให้สูงขึ้นไปเพื่อให้พ้นจากภาวะอันต่ำต้อยนี้ให้ได้ และการที่จะทำเช่นนั้นได้มีวิธีเดียวเท่านั้น คือจะต้องตั้งใจเรียนให้ถึงที่สุด เพราะด้วย ‘การศึกษา’ เพียงอย่างเดียวเท่านั้นที่จะทำให้คนจัณฑาลได้รับการยอมรับ” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา เพื่อทำให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และชัดเจน อย่างอุปมาที่ว่า

“คุณูปการที่ ดร.อัมเพทการ์ได้ทำไว้แก่ประเทศอินเดียมีเป็นอเนกอนันต์ ดังนั้นท่านจึงได้รับการยกย่องจากคนจัณฑาลและปัญญาชนเสมือนหนึ่งเป็นวีรบุรุษของชาติ มีผู้สร้างอนุสาวรีย์ให้ท่านกระจายไปทั่วอินเดียหลายแห่ง รัฐบาลอินเดียให้เกียรติยกย่องท่าน ถึงกับประการให้วันที่ 4 เมษายนของทุกปี ซึ่งเป็นวันคล้ายวันเกิดของ ดร. อัมเพทการ์ เป็นวันหยุดราชการวันหนึ่งของประเทศ ส่วนคนจัณฑาลทั้งหลายซึ่งมีจำนวนมากมายหลายล้านคนในประเทศอินเดีย ต่างยกย่องเทิดทูน ดร. อัมเพทการ์เสมือนหนึ่งเป็นศาสดาของพวกตน” การเปรียบเทียบด้วยอุปมานี้เป็นจุดสนใจและเพิ่มแรงกระตุ้นให้ผู้อ่านอยากศึกษาเพิ่มมากขึ้นด้วย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล โดยเน้นกลุ่มคนที่ถูกสังคมรังเกียจ ดูถูก เหยียดหยาม กดขี่ข่มเหง เพื่อให้กลุ่มผู้อ่านเหล่านั้นเข้าใจ มองโลกในแง่ดีและมีพลังศรัทธาอันยิ่งใหญ่ จนสามารถก้าวผ่านไปได้ และต่อสู้จนประสบผลสำเร็จ เป็นที่ยอมรับ สามารถลบการดูถูกเหยียดหยามออกไปได้ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 4 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในตอนหนึ่งว่า “ พลิกวิกฤติเป็นโอกาส แปรคำปรามาสเป็นพลัง” ซึ่งความหมายนั้นสะท้อนให้ผู้อ่านเห็นมุมมองอีกด้านหนึ่งที่น่าอัศจรรย์

4.4.2.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนได้กล่าวถึงข้อเท็จจริงเป็นบทนำ ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในเบื้องต้นว่า “ในสังคมอินเดียซึ่งประชากรส่วนใหญ่กว่า 80 เปอร์เซ็นต์นับถือศาสนาฮินดูนั้น มีการแบ่งประชาชนออกเป็น 4 วรรณะ คือ 1) วรรณะพราหมณ์ ทำหน้าที่ทางศาสนาและเป็นครูบาอาจารย์ 2) วรรณะกษัตริย์ ทำหน้าที่ปกครองและเป็นนักรบ 3) วรรณะแพศย์ ทำหน้าที่ค้าขายและกสิกรรม 4) วรรณศูทร ทำหน้าที่เป็นกรรมกรผู้ใช้แรงงาน” จากนั้นผู้เขียนก็ได้อธิบายต่อและเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่องเล่าอัตชีวประวัติของ ดร. อัมเพทการ์ เพื่อให้เหตุผลสนับสนุนและสรุปให้เห็นจริงตามหัวข้อที่ยกไว้ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัว โดยใช้ชื่อเสียงส่วนตัวของ

ตัวเองที่มีผลงานด้านการเขียนปรากฏและเป็นที่รู้จักแก่สาธารณชนทั่วไป ทำให้มีความน่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้น และผู้เขียนยังอ้างถึงชื่อเสียงของบุคคลสำคัญคือ ดร. อัมเพทการ์ เพื่อเป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจด้วย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยที่ผู้เขียนใช้สรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือใช้คำว่า “เขา, ท่าน” ซึ่งผู้เขียนได้ใช้ในการอธิบายเพิ่มเติมจากอัตชีวประวัติของ ดร. อัมเพทการ์ ดังที่ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างไว้เบื้องต้น (ตัวอย่างเดียวกันกับ กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยอุปมา)

4.4.3 หัวข้อที่ 39 : ปฏาจาราเถรี : วิวัฒน์ (ที่กลาง) วิกฤต

4.4.3.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อ 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้วลี (นามวลี) แบบที่ 2 คือ การใช้ชื่อบุคคล (ปฏาจาราเถรี)

4.4.3.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ ซึ่งผู้เขียนได้เล่าประวัติพระนางปฏาจารา พุทธสาวิกาคนสำคัญของพระพุทธเจ้า เป็นตัวอย่างประกอบการสอน ซึ่งผู้เขียนได้แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ความรักทำให้คนตาบอด ตอนที่ 2 เป็นแม่คน จึงนึกถึงแม่ตน ตอนที่ 3 วันมหาวิปโยค และตอนที่ 4 จุดเยือกแข็งกลางเตาหลอมเหล็ก ดังที่ผู้เขียนได้ยกพุทธพจน์ที่กล่าวกับนางปฏาจาราว่า “ปฏาจาราเอย ต่อให้เอาน้ำจากในมหาสมุทรทั้งสี่แห่งมารวมกัน ก็ยังนับว่าน้อยกว่าน้ำตาของมหาชนที่ถูกความทุกข์ ความโศกเศร้าเข้าครอบงำ ปฏาจาราเอย (ความจริงของชีวิตเต็มไปด้วยความทุกข์เช่นนี้เอง) ไยเธอจึงมัวประมาทอยู่เล่า” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในบางตอนว่า “อดีตธิดามหาเศรษฐีตกยาก สามีเพิ่งตายไม่ทันข้ามวัน ลูกสองคนตายต่อหน้าตามไปติด ๆ อย่างไม่คาดฝัน ตัวคนเดียวไร้ทั้งญาติขาดทั้งมิตร สติจึงขาดผึงเหมือนเชือกถูกตัดตรงกลางด้วยมีดคมกริบ นางรู้ตัวบ้างไม่รู้ตัวบ้าง ท่าทางกึ่งดิบกึ่งดี เหมือนคนบ้า อุตส่าห์ลุยน้ำข้ามมาจนถึงฝั่งเมืองสาวัตถี” นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้คำเปรียบเทียบอุปมาอีกหลาย ๆ คำ เช่น ชิงสุกก่อนห่าม, ผาณิตผิชิดมดฤจะอดบอาจจะมี, จุดเยือกแข็งกลางเตาหลอมเหล็ก

4.4.3.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบสาเหตุสัมพันธ์ (เหตุไปหาผล) โดยที่ผู้เขียนเริ่มต้นจากการเล่าเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในสมัยพุทธกาล ไปตามลำดับเหตุการณ์ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัว

เป็นเครื่องจูงใจ โดยผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งเป็นที่ยอมรับในฐานะพระนักเทศน์ นักเขียน นักเผยแผ่พระพุทธศาสนาร่วมสมัย นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ชื่อเสียงของนางปฏาจารา พุทธสาวิกาผู้เลิศทางด้านทรงพระวินัยของพระศาสดา เพื่อเป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจอีกด้วย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ซึ่งสังเกตได้จากการที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่านคือใช้คำว่า “ท่าน” ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ คัมภีร์อรรถกถาพระธรรมบท บันทึกเหตุการณ์ตอนภิกษุณีปฏาจาราบำเพ็ญจิตภาวนาเอาไว้ว่า วันหนึ่งขณะที่ท่านกำลังเอาน้ำมาราดล้างเท้านั่นเอง ท่านก็ค้นพบความจริงแห่งชีวิตครั้งสำคัญ นั่นคือ เมื่อท่านเอาน้ำราดเท้าครั้งแรก สายน้ำไหลไปหน่อยหนึ่งก็ขาดหายซึมลงไปในดิน ท่านจึงราดน้ำอีกครั้งหนึ่ง สายน้ำที่ไหลไปครั้งที่สองนั้นไหลเลยไกลกว่าสายน้ำที่ราดครั้งที่หนึ่งแล้วก็ซึมหายไปเหมือนกัน ท่านจึงลองราดน้ำล้างเท้าอีกเป็นครั้งที่สาม คราวนี้สายน้ำไหลไปไกลกว่าน้ำที่ราดครั้งที่สอง แล้วจึงซึมหายลงไปอย่างไร้ร่องรอยเช่นกัน”

4.4.4 หัวข้อที่ 40 : พระจักขุบาล : พิการนอก สมบูรณ์ใน

4.4.4.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อ 3 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้ชื่อบุคคล (พระจักขุบาล) และ แบบที่ 2 คือ การใช้วลี (นามวลี) แบบที่ 3 คือ การใช้โวหารภาพพจน์ (ปฏิพจน์)

4.4.4.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องราวของพระจักขุบาลซึ่งเป็นอริยสาวกรูปหนึ่งในสมัยพุทธกาล ซึ่งเรื่องย่อมีอยู่ว่า ท่านมหาบาล (ชื่อเดิมของจักขุบาล) ตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวมุ่งหน้าสู่ความเป็นบรรพชิตในพระบวรพุทธศาสนา ในระหว่างปฏิบัติธรรมเกิดอาพาธด้วยโรคเจ็บปวดตา ท่านจึงเตือนตัวเองว่า “ควรจะตั้งใจปฏิบัติธรรมให้เต็มที่และให้ดีที่สุดให้จงได้ แม้ตาจะบอดก็ไม่เป็นไร ขอเพียงให้ได้ปฏิบัติธรรมจนรู้แจ้งเห็นจริงในพุทธธรรมคำสอนก็พอแล้ว” และในนาทีเดียวกับที่ดวงตานอกของท่านบอดสนิท ดวงตาใน (คือปัญญา) ก็สว่างมาทดแทนทันที เป็นอันว่าพระมหาบาลบรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์พร้อม ๆ กับนาทีที่ท่านตาบอดสนิทนั่นเอง

4.4.4.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนได้กล่าวถึงข้อโต้แย้งใหม่ของผู้เขียนเอง ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “พระวิปัสสนาจารย์ท่านหนึ่ง เคยกล่าวถึงสัจธรรมของชีวิตและสรรพสิ่งเอาไว้ว่า ‘ในดีมีเสีย ในเสียมีดี’ คำกล่าวนี้เป็นความจริงอย่างยิ่งเมื่อนำมาวางเรียงเคียงกันกับความเป็นไปในวิถีชีวิตของพระอริยสาวกรูปหนึ่งในสมัยพุทธกาล” จากนั้นผู้เขียนก็ได้เล่านิทานประกอบเพื่อให้เหตุผลสนับสนุน

และสรุปเพื่อให้เห็นจริง ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และใช้ชื่อเสียงของพระอริยสาวกของพระพุทธเจ้าคือ พระจักขุบาล เพื่อเป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจผู้อ่าน ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน คือ การใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเอง ซึ่งสังเกตได้จากการที่ผู้เขียนใช้คำว่า “ท่าน,เรา” ในหลาย ๆ จุดของเนื้อหา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “นับแต่วันที่ท่านเป็นพระอรหันต์เป็นต้นมา ความทุกข์ทางกายอันเกิดจากการปวดตาก็หาได้เป็นพิษภัยต่อท่านแต่อย่างใดไม่ เพราะใจที่เต็มอยู่ด้วยธรรมนั้นย่อมไม่สะทกสะท้านต่อความทุกข์ชนิดไหนอีกแล้วในโลก ความป่วยเป็นเรื่องของกาย ส่วนความสุขเป็นเรื่องของใจ เมื่อกายป่วย แต่ใจไม่ป่วย ความป่วยกายก็เลยทำร้ายท่านไม่ได้อีกต่อไป”

4.4.5 หัวข้อที่ 41 : วิลาศ มณีวัต : คือครูที่คิดถึง

4.4.5.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อ 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้วลี (นามวลี) แบบที่ 2 คือ การใช้ชื่อบุคคล (วิลาศ มณีวัต)

4.4.5.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องของคุณวิลาศ มณีวัต เพื่อเป็นตัวอย่างประกอบการสอน ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการชื่นชมคุณวิลาศ มณีวัต ที่ได้สร้างงานเขียนออกมามากมาย และงานเขียนของคุณวิลาศมณีวัต นั้นทำให้ผู้เขียนรู้จักชื่อเสียงเรียงนามของท่านพุทธทาสภิกขุ ผู้เป็นปูชนียบุคคลทางพระพุทธศาสนา จนเป็นเหตุให้ผู้เขียนได้ดำเนินตามรอยเท้าของหลวงพ่อพุทธทาส ดังมีเนื้อความตอนหนึ่งที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในเนื้อหาว่า “จำได้ว่า คุณวิลาศ มณีวัต เขียนถึงท่านพุทธทาสภิกขุเอาไว้หลายบทหลายตอน ในข้อเขียนต่างกรรมต่างวาระ แต่ตอนที่ประทับใจที่สุด ซึ่งจนบัดนี้ก็ยังไม่มั่นใจว่ามีอยู่ในหนังสือเล่มไหนของคุณวิลาศ แต่กลับประทับรอยอยู่ในความทรงจำของผู้เขียนมาอย่างยาวนาน ก็คือข้อความที่คุณวิลาศ มณีวัต เขียนถึงท่านพุทธทาสภิกขุว่า ‘ที่ซีแอตเติล รัฐวอชิงตัน สหรัฐ ฯ ผมพบฝรั่งคนหนึ่งซึ่งมีงานของท่านพุทธทาส (แปลเป็นภาษาอังกฤษแล้ว) เล่มเล็ก ๆ วางอยู่ในห้องรับแขกหลายเล่ม เขาบอกผมว่า ท่านผู้นี้เป็นคนเก่งคนหนึ่งของเอเชีย ความคิดของท่านทำให้เรามองเห็นแง่มุมใหม่ ๆ อันน่าอัศจรรย์ของพุทธศาสนา ขอให้คนไทยเราได้มีความภาคภูมิใจเถอะครับ ที่เรามีคนเก่งอย่างท่านพุทธทาส เราไม่มีโรงงานสร้างเครื่องบินหรือเครื่องคอมพิวเตอร์ที่จะอวดใครได้ แต่เมืองไทยมีสุนทรภู่ มีพระอาจารย์นาค มีขรัวอินโข่ง มีสมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ และมีพุทธทาสภิกขุ ท่านเหล่านี้ทำให้เราหยิ่งในความเป็นไทยของเรา’ ”

4.4.5.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธีที่ กลวิธี 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญ ได้แก่ หลวงพ่อพุทธทาสภิกขุ และคุณวิลาศ มณีวัต ซึ่งเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยกย่องนับถือทั้งความสามารถ ความดี และผลงานที่สร้างชื่อเสียงมากมาย ซึ่งก่อประโยชน์ต่อมวลมนุษย์ทั้งสิ้น นอกจากนี้ผู้เขียนยังอ้างถึงบุคคลอีกหลายท่าน เช่น ฯพณฯ นายสัญญา ธรรมศักดิ์, สุนทรภู่, พระอาจารย์นาค, ขรัวอินโข่ง, สมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ เพื่ออ้างอิงประกอบการเขียนเพื่อจูงใจด้วย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ซึ่งผู้เขียนใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเอง คือใช้คำว่า “ท่าน” ดังที่กล่าวไว้ว่า “ผู้เขียนไม่เคยรู้จักกับคุณวิลาศ มณีวัต เป็นการส่วนตัว แต่พลันที่ทราบข่าวจากการไปของนักเขียนอาวุโสท่านนี้ก็ทำให้อยากเขียนถึงขึ้นมาทันที เพราะก่อนหน้านี้ไม่กี่วันเพิ่งได้อ่านผลงานล่าสุดของท่านชื่อ ‘คือคน ...ที่คิดถึง’ ซึ่งท่านเขียนถึงคนที่ท่านและโลกต้องต้องคิดถึงแต่ละคนเอาไว้อย่างน่าถวิลหาและน่าเอาเยี่ยงอย่างในบางแง่มุมของการดำเนินชีวิต” นอกจากนี้ผู้เขียนยังอ้างถึงหนังสือเล่มสำคัญคือ “คือคนที่คิดถึง” และ “สายลม-แสงแดด” เป็นหลักฐานประกอบการเขียนเพื่อจูงใจด้วย

4.4.6 หัวข้อที่ 42 : ถวัลย์ ดัชนี : ขันก้องกังวาน แก้วขับขานเพลง

4.4.6.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1: การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อ 3 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง (คำว่า “วาน” กับคำว่า “ขาน”) แบบที่ 2 คือ การใช้ชื่อบุคคล แบบที่ 3 คือ การใช้วลี (กริยาวลี)

4.4.6.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าคือ การยกอุทาหรณ์และเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องของตนเองที่ได้มีโอกาสไปพบกับบุคคลสำคัญ 2 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ถวัลย์ ดัชนี และ อาจารย์วีระพงศ์ ทวีศักดิ์ โดยถ่ายทอดประสบการณ์ของตนเองผ่านเรื่องเล่าเป็นลำดับเหตุการณ์ ดังที่มีตอนหนึ่งที่ อาจารย์วีระพงศ์ เอ่ยถึงคุณูปการของ “พิณแก้ว” ว่า “เพราะการเล่นพิณแก้วนี่เองครับ ทำให้ผมได้มีโอกาสท่องไปทั่วโลก ทั้ง ๆ ที่ไม่เคยคิดว่าชาตินี้จะมีโอกาสดีกว่าคนอื่นอย่างนี้ และก็เพราะพิณแก้วอีกนั่นแหละ ที่ทำให้ผมได้จรไปในที่ที่ชีวิตนี้ไม่กล้าที่จะฝันถึง นี่ผมเพิ่งกลับจากยุโรปได้เพียงสามวันเอง และคงจะต้องเดินทางไปยุโรปและอเมริกาอีกหลายรอบ ก็เพราะแก้วที่ร้องเพลงได้ไม่กี่ใบของผมนี่แหละครับ” นอกจากนี้ผู้เขียนยังเล่าเรื่องราวในสมัยพุทธกาลคือ เรื่องของหมอชีวกโกมารภัจ เป็นเครื่องประกอบการสอนด้วย

4.4.6.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัว

เป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของตนเองในฐานะเป็นพระนักเขียน พระนักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นที่รู้จักของสังคมไทย นอกจากนี้ผู้เขียนยังอ้างถึงชื่อเสียงของบุคคลสำคัญ ได้แก่ อาจารย์ถวัลย์ ดัชนี, อาจารย์วีระพงศ์ ทวีศักดิ์, หมอหมอโกมารภัจ และ อาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ เพื่อเป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจด้วย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ซึ่งสังเกตได้จากการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือใช้คำว่า “เรา” ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในตอนหนึ่งว่า “ผู้ชมในงานร้องฮือขึ้นพร้อม ๆ กันเมื่อทราบว่าแก้วกว่ายี่สิบใบที่พร้อมใจกันขับขานบทเพลงอย่างเพราะพริ้งจนสะกดคนได้เรือนร้อยเรือนพันนั้น คือ แก้วน้ำซึ่งเราใช้กันอยู่ทุกเมื่อเชื่อวันนี่เอง”

4.5 หนังสือเล่มที่ 5 ธรรมะทำไม

4.5.1 หัวข้อที่ 43 : วิธีอยู่กับคนที่เราเกลียด

4.5.1.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง แบบวลี (นามวลี)

4.5.1.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ แบบการใช้อุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างบทกวีของท่าน อังคาร กัลยาณพงศ์ เป็นตัวอย่างประกอบการอธิบายเพื่อให้แจ่มชัด เห็นจริง

4.5.1.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงส่วนตัวของผู้เขียนเอง และใช้ชื่อเสียงของ ท่านอังคาร กัลยาณพงศ์ เป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง โดยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ดังที่สังเกตเห็นได้จากการที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือใช้คำว่า “เรา” ดังที่กล่าวว่า “คนเราไม่ควรพร่าเวลาอันสูงค่าด้วยการปล่อยตัวปล่อยใจให้ตกเป็นทาสของความชอบ ความชัง มากนัก เพราะถ้าเราวิ่งตามกิเลส กิเลสก็จะพาเราวิ่งทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ต่อไปไม่รู้จบ กิเลสไม่เคยเหนื่อย แต่ใจคนเราสิจะเหนื่อยหนักหนาสาหัสไม่รู้กี่เท่า” เป็นต้น ซึ่งมีคำว่า “เรา” อยู่หลายคำในเนื้อเรื่อง อีกทั้งผู้เขียนก็ได้เสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัยของคนทำงานด้วย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเร้าอารมณ์ โดยการใช้ภาษาจูงใจให้เข้ากับทัศนคติที่มีอยู่ของผู้อ่านในกลุ่มของคนทำงานซึ่งมีคุณสมบัติคล้ายคลึงกัน ดังที่

ผู้เขียนได้กล่าวว่า “วิธีที่ดีที่สุดในการอยู่กับคนที่เรารู้สึกไม่ดีหรือเป็นปฏิปักษ์ก็คือ การดึงความรู้สึกจากเขามาอยู่กับเราทุกขณะ หรือถ้าเช่นนั้นก็ย้ายตัวเองออกไปเสียจากสภาพแวดล้อมเช่นนั้นให้เร็วที่สุด อย่าอยู่นานจนทุกข์นั้นกลัดหนองเป็นมะเร็งร้ายในอารมณ์ ปราชญ์จีนบอกว่า ‘ถ้ามีขุนเขาขวางท่านอยู่ข้างหน้า อย่าเสียเวลาย้ายขุนเขา แต่จงย้ายตัวเอง’ ดังนั้นเราควรจะย้ายภูเขาที่อยู่ข้างในหรือจะย้ายภูเขาที่อยู่ข้างนอก”

4.5.2 หัวข้อที่ 44 : ทิ้งเปลือกเลือกแก่น

4.5.2.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ คือ 1) การใช้ประโยค (คำสั่ง) 2) การใช้คำสัมผัสคล้องจอง (คำว่า “เปลือก” กับ “เลือก”)

4.5.2.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกนิทานในสมัยพุทธกาล คือ เรื่องของภิกษุณีกับพระลูกชายซึ่งเป็นพระอรหันต์ เป็นตัวอย่างประกอบการสอน ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “อย่ารังเกียจคำซื่อ คำตรงหรือคำแสลงหูเลย คำเพราะหรือไม่เพราะ หากฟังอย่างมีวิจารณญาณก็มีคุณค่านำมาเจียระไนชีวิตได้ทั้งนั้น เคยเห็นหินลับมีดไหม ถึงแม้จะหยาบ แต่ยิ่งหยาบยิ่งลับมีดได้คมกริบ พระพุทธปฏิมาที่งดงามสีทองอร่ามวับวามอยู่ในโบสถ์นั้น ทุกองค์ล้วนเคยถูกตะไบและกระดาษทรายหยาบ ๆ ขัดสีมานับหมื่นนับแสนครั้ง หาได้จู่ ๆ ก็งามขึ้นมาเองโดยอัตโนมัติไม่”

4.5.2.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจคือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ด้วยการใช้คำสรรพามที่เป็นกันเองกับผู้อ่าน คือใช้คำว่า “เรา” ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “อย่าไปติดใจอะไรกับคำกล่าวที่ว่า ‘นักปราชญ์มักจำนรรจ์แต่ถ้อยคำที่รื่นหู’ อย่าไปยึดติด ‘สมมติ’ (concept) มากเกินไป จะพลอยทำให้พลาดจากความจริงที่ทรงคุณค่าเสียเปล่า ๆ เพราะในความเป็นจริงนั้น นักปราชญ์ทุกคนไม่ได้จำนรรจ์แต่ถ้อยคำที่รื่นหูเสมอไป ตรงกันข้าม คำที่รื่นหูนั่นต่างหากอาจจะมีอันตรายแฝงอยู่อย่างน่าเป็นห่วง คำพูดนั้นเราตกแต่งได้ บางคนก็พูดดี แต่ใจเสีย บางคนก็พูดเสีย แต่ใจดี จะดูคน อย่าเอารูปลักษณ์ภายนอกมาตัดสินกันง่าย ๆ” ผู้เขียนยังใช้ วิธีการที่ 2 คือ เสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย ซึ่งอุปนิสัยและทัศนคติของผู้ถามปัญหานั้นชอบคำพูดที่ไพเราะอ่อนหวานจับใจ นอกจากนี้ถือได้ว่าผู้เขียนใช้วิธีการที่ 3 คือ ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง เป็นเครื่องโน้มน้าวจูงใจด้วย เพราะผู้ถามปัญหานั้นเขียนจดหมายมาถามผู้เขียนเพื่อคลี่คลายปัญหาคาใจ

4.5.3 หัวข้อที่ 45 : รับมือกับคำวิจารณ์

4.5.3.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้ประโยค (คำสั่ง)

4.5.3.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างเรื่องเล่าของบุคคลสำคัญ อันได้แก่ อาจารย์นิธิ เอียวศรีวงศ์, ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช, ท่านพุทธทาสภิกขุ และพระพุทธเจ้า เป็นตัวอย่างประกอบการอธิบายเหตุผลเพิ่มเติม ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “หรือเอาอย่างท่านพุทธทาสภิกขุก็ได้ เมื่อมีคนกล่าวหาท่านมาก ๆ ด้วยสารพัดข้อหา เช่น บางคนหาว่าท่านเป็นพระบ้า พระนอกรีต เดียรถีย์ คอมมิวนิสต์ ฯลฯ เมื่อมีคนไปถามว่า ทำไมไม่ตอบโต้เสียงวิพากษ์วิจารณ์จากคนเหล่านั้นบ้าง ท่านหัวเราะอย่างอารมณ์ดีก่อนตอบว่า ‘เรื่องของหมาเห่าตีนช้างน่ะ อย่าไปสนใจนักเลย’ ” ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ 3 ตอน ตอนที่หนึ่งมีความว่า “คำชมจากคนที่ไม่รู้จริงนั้นเป็นเพียงสายลมเย็นที่ไม่มีตัวตนอะไรเลย เอาเป็นแก่นสารอะไรไม่ได้เช่นเดียวกัน ถ้าตาสีตาสามาบอกว่างานของคุณห่วยหรือแย่มาก คุณก็ไม่ควรหมดกำลังใจ” ตอนที่ 2 ความว่า “ 1) ควรรู้เท่าทันว่า ‘คำติ -ชม’ (นินทา – วิจารณ์ - สรรเสริญ) เป็น ‘โลกธรรม’ ที่มีอยู่ประจำโลก ไม่มีใครเลี่ยงโลกธรรมชนิดนี้พ้น เหมือนคนที่เดินอยู่กลางฝน ถึงอย่างไรต้องเปียก ไม่เปียกมากก็เปียกน้อย” และตอนที่ 3 มีความว่า “ในภาษาบาลท่านเปรียบ ‘ปากคน’ ว่าเป็นเหมือน ‘ปลายหอก’ เพราะปากคนนั้นทิ่มแทงใจคนได้พอ ๆ กับหอกที่ทิ่มแทงร่างกาย”

4.5.3.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนได้เกริ่นนำข้อเท็จจริงที่ว่า “เราจะยอมรับนับถือถ้อยคำใด ๆ ว่าเป็น ‘คำวิจารณ์’ ก็ต่อเมื่อถ้อยคำนั้น ๆ เกิดจากการวิพากษ์วิจารณ์ด้วยการใช้ ‘วิจารณญาณ’ มาแล้วเป็นอย่างดี (เพราะคำว่า วิจารณ์ นี้ หมายถึง การใช้ปัญญาพินิจพิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ไม่ใช่การใช้อารมณ์) และคนที่จะใช้วิจารณญาณได้เป็นอย่างดี อย่างน้อยก็ต้องมี ‘องค์ความรู้’ ในเรื่องที่ตนวิจารณ์นั้นมากพอสมควร หรือมากที่สุดในวงการนั้นก็ได้” จากนั้นผู้เขียนได้ยกเหตุผลมาสนับสนุนด้วยการอ้างถึงทัศนะจากบุคคลสำคัญ อันได้แก่ อาจารย์นิธิ เอียวศรีวงศ์, ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช, ท่านพุทธทาสภิกขุ และพระพุทธเจ้า เพื่อเป็นการยืนยันให้เห็นจริง ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้ชื่อบุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญหลาย ๆ ท่าน นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ซึ่ง

สังเกตได้ว่าผู้เขียนจะใช้คำว่า “เรา” ซึ่งเป็นคำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน ในหลาย ๆ จุด หลาย ๆ ตอนของเนื้อหา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในตอนหนึ่งว่า “ควรหัดมองโลกในแง่ดี คิดว่าคนที่เสียสละวิจารณ์เรานั้น เขาเป็น ‘ครู’ ผู้ชี้ขุมทรัพย์ให้กับเรา ลองเงี่ยหูฟังให้ดีเถิด ในถ้อยคำของเขาบางทีก็มีเพชรพลอยทางปัญญาซ่อนอยู่เหมือนกัน ควรนึกอนุโมทนา/ขอบคุณที่เขาอุตส่าห์เสียสละมาสนใจงานของเรา ถ้างานของเราไม่มีอะไรเด่นหรือท้าท้ายจริง ๆ แล้ว ใครต่อใครคงไม่เสียเวลามาพูดถึง” วิธีการที่ 2 คือ การเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย ซึ่งอุปนิสัยของกลุ่มคนที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์นั้น ย่อมไม่พอใจ เป็นธรรมดา

4.5.4 หัวข้อที่ 46 : ด้วยรักและฆาตกรรม

4.5.4.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้วลี (บุพพบทวลี) และ แบบที่ 2 คือ การใช้โวหารภาพพจน์ (ปฏิพจน์)

4.5.4.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยผู้เขียนยกตัวอย่างเรื่องราวของบุคคลสำคัญ 2 ท่าน เป็นตัวอย่างประกอบการสอน ซึ่งได้แก่ หลวงพ่อพุทธทาส และ คาลิล ยิบราน ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “หากใครเคยไปเยือนโรงมหรสพทางวิญญาณที่สวนโมกขพลารามของท่านพุทธทาสภิกขุ ก็จะเห็นว่า ในโรงมหรสพแห่งนั้นมีภาพปริศนาธรรมมากมาย หนึ่งในภาพเหล่านั้นซึ่งผู้เขียนประทับใจมากก็คือ ภาพ ‘หัวสมอง’ กับ ‘หัวใจ’ วางอย่างสมดุลอยู่บนตาชั่ง สาระสำคัญของปริศนาธรรมที่ว่านี้ก็คือ ในการทำอะไรก็ตาม ควรจะยึดหลัก ‘ทางสายกลาง’ โดยให้ ‘หัวสมอง’ ประสานกันอย่างได้สมดุลกับ ‘หัวใจ’ เสมอ” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ความรักจะบริสุทธิ์ งดงาม ก็ต่อเมื่อหัวสมองและหัวใจวางอยู่บนตาชั่งของความสัมพันธ์อย่างสมดุล ถ้าเอียงไปข้างใดข้างหนึ่งมากเกินไป ความรักซึ่งใครต่อใครมักมองว่าเป็นสิ่งสวยงาม ก็จะกลายเป็นสิ่งแสนทรามได้ รักมากขนาดไหนก็ทำร้ายได้มากขนาดนั้น เพราะความรักความชังเป็นปฏิภาคผกผันซึ่งกันและกัน ขึ้นลงผันแปรโดยเกี่ยวเนื่องกันอย่างยากที่จะแยกออก เหมือนน้ำขึ้นน้ำลงมีผลโดยตรงกับแรงดึงดูดจากพระจันทร์” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ ซึ่งคำที่กล่าวถึงคือ “อย่ารักทั้ง ๆ ที่ยังหลับตา แต่จงรักอย่างลืมตาอยู่เสมอ” เนื้อความในประโยคนี้ ผู้เขียน ให้ความหมายว่า เวลามีความรัก จงรักอย่างเข้าใจโดยใช้ปัญญา

4.5.4.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 4 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนเริ่มต้นจากข้อเท็จจริงดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในกรอบในการ

วิเคราะห์ที่ 2 กลวิธีที่ 1 ดังที่แสดงไว้เบื้องต้น จากนั้นผู้เขียนก็ได้อธิบายเพิ่มเติมจากแนวคิดของผู้เขียนเองและยกตัวอย่างเรื่องเล่าของบุคคลสำคัญคือ คาลิล ยิบราน เป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อโน้มน้าวจูงใจ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเร้าอารมณ์ โดยที่ผู้อ่านมีอารมณ์และทัศนคติที่ดีต่อเรื่องความรักเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ผู้เขียนจึงใช้ภาษาที่เข้ากับสถานการณ์และอารมณ์ของผู้ถาม ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญ 2 ท่าน คือ หลวงพ่อพุทธทาส นักปราชญ์ผู้เป็นปูชนียบุคคลทางพระพุทธศาสนา และ คาลิล ยิบราน ซึ่งเป็นมหากวีผู้มีพุทธิปัญญาเป็นเอกคนหนึ่งของโลก ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 4 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้งด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ซึ่งผู้เขียนใช้คำสรรพนามว่า “เรา” ที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน อีกทั้งผู้เขียนได้เสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัยของผู้อ่านคือ ผู้อ่านทุกคนล้วนมีความรักเป็นอุปนิสัยสำคัญประจำใจอยู่แล้ว

4.5.5 หัวข้อที่ 47 : ทำบุญไม่เป็นก็เป็นทุกข์

4.5.5.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้วลี (กริยาวลี)

4.5.5.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกเรื่องราวของพระสีวลี ซึ่งเป็นพุทธสาวก ผู้เป็นเลิศทางด้านมีโชคลาภมาก เป็นตัวอย่างประกอบการสอน ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ยกตัวอย่างง่าย ๆ ในอดีต พระสีวลีที่เราถือกันว่าเป็นดังเทพเจ้าแห่งโชคลาภนั้น ท่านเคยถวายน้ำผึ้งแท้แด่พระพุทธเจ้าพระองค์หนึ่ง ด้วยผลานิสงส์จากการถวายน้ำผึ้งนั้นแท้ ๆ เทียว ทำให้ท่านกลายเป็นคนที่อุดมไปด้วยลาภสักการะอย่างมหาศาลมาไม่รู้กี่ภพชาติ นี่คือการถวายทานด้วยวัตถุและเจตนาอันบริสุทธิ์แก่ท่านผู้รับซึ่งเป็นผู้บริสุทธิ์หรือทรงศีล แม้ของที่ถวายจะดูเล็กน้อย แทบไม่มีราคาค่างวด แต่ก็อาจให้ผลนับอนันต์”

4.5.5.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนได้กล่าวข้อเท็จจริงเป็นบทนำของเนื้อหาว่า “ในสารบบคำสอนของพระพุทธเจ้าเท่าที่ได้ศึกษามา ไม่พบว่าทรงสอนให้ทำบุญให้ทานอย่างไร้เหตุผลเช่นนั้นเลย มีแต่ทรงสอนให้ทำบุญด้วยเจตนาอันบริสุทธิ์ทั้ง 3 กาล กล่าวคือ ก่อนให้มีใจเลื่อมใส ขณะให้มีใจยินดี ให้ไปแล้วก็มีใจเบิกบาน” จากนั้นผู้เขียนได้อธิบายเพิ่มเติมด้วยการยกตัวอย่างเรื่องเล่าของพระสีวลีประกอบการอธิบายให้เหตุผลเพื่อให้เห็นจริง และนำไปสู่ข้อสรุปด้วยแนวคิดของผู้เขียนเอง ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียง

ของผู้เขียนเอง ซึ่งเป็นที่รู้จักของสังคมในนามพระนักวิชาการทางพระพุทธศาสนาผู้ให้ปัญญาแก่มวลชน และผู้เขียนยังใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญ อันได้แก่ พระสีวลี เป็นเครื่องประกอบการจูงใจด้วย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยใช้คำสรรพนามว่า “เรา” ซึ่งแสดงถึงความเป็นกันเอง เพื่อจูงใจผู้อ่านด้วย

4.5.6 หัวข้อที่ 48 : บริจาคอวัยวะ เกิดชาติหน้าอวัยวะไม่ครบ

4.5.6.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้วลี (กริยาวลี) แบบที่ 2 คือ การกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง ซึ่งคำที่กล่าวซ้ำคือคำว่า “อวัยวะ”

4.5.6.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกเรื่องเล่าของพระพุทธเจ้าในอดีตชาติว่า “เนื่องเพราะในพระชาติหนึ่งขณะยังเป็นพระโพธิสัตว์อยู่ พระองค์เสวยพระชาติเป็น ‘สิวิราชกุมาร’ ในพระชาตินั้นทรงควักดวงพระเนตร (ตา) ทั้งสองข้างถวายเป็นทาน ผลแห่งมหาทานครั้งนั้นทำให้พระองค์ทรงได้ทิพยจักษุเป็นการตอบแทน มาในปัจจุบันชาติเล่า พระพุทธองค์ก็ทรงมีดวงพระเนตรสีดำสนิทและใสแจ๋วดังหนึ่งดวงเนตรของลูกโคที่เพิ่งคลอด ทั้งทรงมี ‘เบญจพิธจักษุ’ (จักษุ 5 อย่าง)”

4.5.6.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในเบื้องต้นว่า “การบริจาคอวัยวะเป็นทานถือว่าได้บุญมาก เพราะเป็นการทำบุญขั้นสูงอย่างหนึ่งที่เรียกว่าเป็นการบำเพ็ญ ‘บารมี’ (คุณธรรมอันยิ่งยวดที่จะเป็นเหตุให้ได้บรรลุผลที่พึงประสงค์) ” จากนั้นผู้เขียนได้อธิบายเพิ่มเติมด้วยการยกเหตุผลประกอบเพื่อสนับสนุนให้เห็นจริง และสรุปด้วยแนวคิดของผู้เขียนเอง ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองเป็นเครื่องจูงใจ อีกทั้งผู้เขียนยังอ้างถึงสถาบันทางพระพุทธศาสนา และหลักฐานทางพระพุทธศาสนา คือ พระไตรปิฎก เป็นเครื่องจูงใจ ดังเช่นที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ในพระไตรปิฎกมีพุทธศาสนสุภาษิตที่สอนให้ชาวพุทธฝึกการบริจาคให้สูงขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพจิตที่ประเสริฐกล่าวคือ ‘พึงสละทรัพย์เพื่อรักษาอวัยวะ พึงสละอวัยวะเพื่อรักษาชีวิต พึงสละทรัพย์ อวัยวะ และชีวิตสิ้นทุกอย่าง เพื่อรักษาธรรม’ ”

4.5.7 หัวข้อที่ 49 : ล้างบาปด้วยน้ำมนต์

4.5.7.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้วลี (กริยาวลี)

4.5.7.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกเรื่องราวของพระพุทธเจ้าเป็นตัวอย่างประกอบการสอน ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ปัญหานี้เคยมีพระพุทธดำรัสตรัสตอบไว้พอสรุปใจความสำคัญได้ว่า ‘ถ้าคนเราสามารถอาบน้ำ (มนต์) ชำระบาปได้แล้วไซร้ กุ้ง หอย ปู ปลา ซึ่งเป็นสัตว์น้ำก็คงจะกลายเป็นผู้บริสุทธิ์หรือกลายเป็นเทวดากันเสียหมดเพราะสัตว์เหล่านั้นอยู่ในน้ำตลอดทั้งวัน’ ” ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “คนหนึ่งเชื่อว่าไฟร้อน อีกคนหนึ่งไม่เชื่อว่าไฟร้อน หากทั้งสองคนนี้เอามือจี้ไฟพร้อม ๆ กัน ถามว่าระหว่างคนที่เชื่อว่าไฟร้อนกับคนที่ไม่เชื่อจะรู้สึกเหมือนกันหรือไม่ คำตอบคือร้อนเท่า ๆ กัน สัจธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงสอนนั้นเป็นความจริงตามธรรมชาติ เมื่อเป็นความจริงตามธรรมชาติจึงเป็นสิ่งที่ไม่ขึ้นต่อความเชื่อของคน เราจะเชื่อหรือไม่เชื่อในสิ่งที่ทรงสอนหรือไม่ก็ตาม หลักธรรมที่ทรงสอนไว้ก็ไม่สั่นคลอนหรือลดความสำคัญลงมาเลยแม้แต่น้อย อุปมาดั่งภูเขาทองที่ยังคงหยัดยืนอย่างสง่างามอยู่ทุกทิวาราตรีกาล ไม่ว่าจะมีนักท่องเที่ยวไปเยือนหรือไม่มีนักท่องเที่ยวไปเยือนก็ตาม”

4.5.7.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย ด้วยการที่ผู้เขียนตอบคำถามของผู้ถามจำนวน 4 ข้อ ซึ่งผู้เขียนเริ่มต้นตอบในแต่ละข้อด้วยข้อเท็จจริง ดังที่ยกตัวอย่างไว้ใน กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า : การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ซึ่งเป็นคำตอบของคำถามข้อที่ 3 ที่แสดงไว้เบื้องต้น จากนั้นผู้เขียนได้สรุปจบในแต่ละข้อด้วยแนวคิดของผู้เขียนเอง ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ด้วยการใช้คำสรรพนามว่า “เรา” เพื่อแสดงความเป็นกันเอง ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “มรรคผล นิพพานนั้นเป็นสัจธรรมสากล ไม่ขึ้นกับความเป็นชาวพุทธ หรือไม่เป็นชาวพุทธ แต่ขึ้นอยู่กับว่าเราปฏิบัติสอดคล้องตามหลักการแห่งอริยมรรคมีองค์ 8 ครบถ้วนหรือไม่ต่างหาก” วิธีการที่ 2 คือ การใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งมีผลต่อความศรัทธาและน่าเชื่อถือของผู้อ่าน และผู้เขียนยังอ้างถึงสถาบันทางพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องประกอบการจูงใจเพื่อให้เชื่อถือด้วย ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ในพุทธธรรมมีหลักธรรมอยู่หมวดหนึ่งซึ่งสอดคล้องกับเรื่องนี้ คือหลัก ‘อธิษฐานธรรม’ (ธรรมที่ควรตั้งไว้ในใจให้มั่น) ได้แก่ 1) มีปัญญา 2) มีความสัตย์ 3) มีความเสียสละ 4) มีความสงบจากกิเลส”

4.5.8 หัวข้อที่ 50 : เกณฑ์ในการให้ผลของกฎแห่งกรรม

4.5.8.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้วลี (นามวลี)

4.5.8.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “การให้ผลของกรรมแต่ละชนิดนั้นไม่เหมือนกัน กรรมบางอย่างให้ผลทันทีที่กระทำ เหมือนคนเอามือจุ่มลงในน้ำร้อนหรือเอานิ้วจี้ที่เปลวไฟก็จะรู้สึกร้อนทันที แต่กรรมบางอย่างก็ให้ผลช้า ๆ เหมือนคนปลูกต้นไม้ใหญ่อย่างไม้สัก กว่าจะโตเต็มที่พอจะตัดไปขายก็กินระยะเวลายาวนานกว่าสิบปี และกรรมบางอย่างก็ให้ผลชนิดเรื่อย ๆ มาเรียง ๆ ไม่ช้าเกินไป ไม่เร็วเกินไป เหมือนชาวไร่ใส่ปุ๋ยที่ต้นไม้ ต้นไม้จะไม่เติบโตงอกงามวูบวาบในทันที แต่จะค่อย ๆ เติบโตงอกงามไปตามเหตุปัจจัยของมันเอง”

4.5.8.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนเริ่มต้นตอบคำถามด้วยข้อเท็จจริง ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “กรรม ก็คือ การกระทำที่เกิดจากความตั้งใจ หรือการกระทำที่ประกอบด้วยเจตนา แต่ถ้ากล่าวให้ตรงยิ่งกว่านั้น เจตนาในการทำกรรมนั้นเองจัดเป็น ‘กรรม’ เนื่องเพราะ ‘เจตนา’ หรือ ‘ใจ’ เป็นผู้ชักใยให้กาย วาจา แสดงออกตามที่ใจต้องการอีกทีหนึ่ง” จากนั้นผู้เขียนได้อธิบายหาเหตุผลเพิ่มเติมด้วยการอ้างเอาหลักฐานทางพระพุทธศาสนา และสรุปจบด้วยแนวคิดของผู้เขียนเอง ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากรรมทุกอย่างจะมีช่วงเวลาให้ผลช้าเร็วแตกต่างกันออกไป แต่กรรมทุกอย่างก็ให้ผลอย่างแน่นอน หากพูดให้เป็นภาษาวิทยาศาสตร์หน่อย ก็ต้องบอกว่า ‘ทุก ๆ กิริยาจำต้องมีปฏิกิริยาตามมาเสมอ’ ” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 3 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ด้วยการใช้คำสรรพนามว่า “เรา” เพื่อแสดงความเป็นกันเอง วิธีการที่ 2 คือ การสังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจและวัยของผู้อ่าน ซึ่งผู้เขียนได้นำกฎเกณฑ์นี้มาเป็นเครื่องกำหนดในการตอบคำถามเพื่อให้ตรงกันกับคำถามที่ผู้ถามต้องการอยากรู้ วิธีการที่ 3 คือ การใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งมีผลต่อความศรัทธาและน่าเชื่อถือของผู้อ่าน และผู้เขียนยังอ้างถึงสถาบันทางพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องประกอบการจูงใจเพื่อให้ผู้อ่านเชื่อถือด้วย ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “คัมภีร์วิสุทธิมรรคจัดลำดับการให้ผลของกฎแห่งกรรมไว้ตามความแรงหรือความเข้มข้นของกรรมที่ทำได้ดังต่อไปนี้”

4.5.9 หัวข้อที่ 51 : ทำชั่วได้ดีมีถมไป

4.5.9.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้วลี (กริยาวลี) แบบที่ 2 คือ การใช้โวหารภาพพจน์ (ปฏิพจน์)

4.5.9.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกนิทานในสมัยพุทธกาลซึ่งเป็นเรื่องพุทธสาวิกาท่านหนึ่ง เป็นตัวอย่างประกอบคำอธิบาย ซึ่งเรื่องย่อมีอยู่ว่า พุทธสาวิกาท่านนี้เป็นคนดีมาก แต่ภายหลังกลับถูกศัตรูหลอกไปขังไว้ในพระตำหนักแล้วจุดไฟเผาจนตายทั้งเป็น เป็นเหตุให้ภิกษุสงฆ์ต่างพากันสงสัยว่าทำไมเธอจึงมีจุดจบเช่นนี้ทั้ง ๆ ที่ เธอเป็นคนดีมาตลอด ด้วยเหตุนี้จึงได้รับคำตอบจากพระพุทธเจ้าว่า เหตุที่เป็นอย่างนี้ เพราะชาติก่อนเธอเคยจุดไฟเผาป่า แล้วไฟไหม้ป่าลามไปคลอกพระธุดงค์ผู้ทรงคุณธรรมรูปหนึ่งจนดำเป็นตอตะโก จากนั้นผู้เขียนก็ได้สรุปด้วยแนวคิดของตนเองว่า “เห็นหรือยังว่า กฎแห่งกรรมนั้นสมเหตุสมผลและทรงความยุติธรรมเสมอ เราต่างหากที่ไม่มีปัญญาล่วงรู้กระบวนการให้ผลของกฎแห่งกรรม จึงพลอยทำให้ไม่เชื่อมั่นในหลักการอันเป็นสากลที่ว่า ‘ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว’ ”

4.5.9.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนเริ่มต้นจากหลักความจริง ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “หลักความจริงสากลที่ว่า ‘ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว’ หรือ ‘เหตุดี ผลงาม เหตุทราม ผลชั่ว’ นั้น ยังคงเป็นจริงอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าคนจะเชื่อเช่นนี้หรือไม่เชื่อเช่นนี้ก็ตาม หลักการนี้จะยังคงเป็นสัจธรรมอมตะอยู่อย่างนั้น ไม่มีวันเปลี่ยนแปลง เนื่องเพราะหลักที่ว่านี้เป็นกฎเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์หรือเป็นกฎธรรมชาติบริสุทธิ์อย่างหนึ่ง ซึ่งมีมาก่อนพระพุทธศาสนาจะเกิดขึ้นในโลกเสียอีก” จากนั้นผู้เขียนได้อธิบายเพิ่มเติมด้วยยกตัวอย่างเรื่องเล่าประกอบเพื่อสนับสนุนเหตุผลที่อ้างขึ้น และสรุปจบด้วยแนวคิดของผู้เขียนเอง ดังที่แสดงไว้ด้านบน ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และชื่อเสียงของพระพุทธเจ้า เป็นเครื่องประกอบการจูงใจ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ดังที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือคำสรรพนามว่า “เรา เขา” วิธีการที่ 2 คือ การสังเกตดูรับความรู้สึก ความสนใจ และวัยของผู้อ่าน ซึ่งผู้เขียนนำหลักเกณฑ์นี้มาเพื่อตอบคำถามของผู้ถามให้ตรงกับสิ่งที่ผู้ถามอยากรู้ นอกจากนี้ผู้เขียนยังอ้างถึง สถาบันทางพระพุทธศาสนา อันได้แก่ พระพุทธพจน์ เพื่อนำมาเป็นเครื่องประกอบการจูงใจผู้อ่านด้วย

4.5.10 หัวข้อที่ 52 : คนตายสอนคนเป็น

4.5.10.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้ประโยค (บอกเล่า) แบบที่ 2 คือ การใช้โวหารภาพพจน์ โดยการใช้ ปฏิพจน์ และ อธิพจน์

4.5.10.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การเปรียบเทียบด้วยอุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “ธรรมดาของแก้วน้ำ ถ้าตกก็ต้องแตก ธรรมดาของดอกไม้ที่บานแล้วก็มีอันจะต้องร่วงโรย ธรรมดาของสรรพสิ่งที่เกิดจากการรวมตัวกันขึ้นมา (สังขาร) มีเกิดขึ้นในเบื้องต้น เปลี่ยนแปรไปในท่ามกลาง แล้วก็จะต้องแตกดับไปในที่สุด” และในอีกตอนหนึ่งว่า “ถ้าเราทำตัวขัดแย้งกับ ‘ธรรมดาของชีวิต’ อย่างนี้ ก็เหมือนกับว่าเรากำลังพายเรือทวนกระแสน้ำเชี่ยวที่กำลังไหลบ่าลงมาอย่างแรง”

4.5.10.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย ซึ่งผู้เขียนเริ่มต้นจากข้อเท็จจริงดังอุปมาเปรียบเทียบที่ได้แสดงไว้ใน กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า : การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา จากนั้นผู้เขียนได้อธิบายเพิ่มเติมด้วยแนวคิดของผู้เขียนเองและอ้างเหตุผลประกอบการอธิบายโดยการอ้างถึงบุคคลสำคัญ เพื่อเป็นเครื่องประกอบการจูงใจ และสรุปด้วยแนวคิดของผู้เขียนเองอีกครั้งหนึ่ง ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญอันได้แก่ พระพุทธเจ้า ไอน์สไตน์ และ มหาตมะคานธี ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “1) ชีวิตก็เป็นอย่างนี้ คือ มีเกิดก็มีดับ ไม่เคยมีใครเล็ดลอดกฎเกณฑ์ข้อนี้พ้น ลองหลับตานึกถึงหลักความจริงต่อไปนี้ซิว่า คนที่ดีที่สุด เก่งที่สุดในโลกอย่างพระพุทธเจ้าก็ยังตาย (ปรินิพพาน) ไปแล้ว คนที่เก่งที่สุดคนหนึ่งในทางโลกอย่างไอน์สไตน์ก็ยังตาย คนที่เป็นนักบุญที่สุดคนหนึ่งของโลกอย่างมหาตมะคานธีก็ยังตาย” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ซึ่งผู้เขียนใช้คำสรรพนามว่า “เรา” ที่แสดงถึงความเป็นกันเองกับผู้อ่าน ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ถ้าเราฟังกิเลสของตัวเอง เราก็มักจะคิดว่า ไม่มีใครสมควรตาย ไม่มีวัยไหนที่คนอันเป็นที่รักของเราควรจะตายทั้งนั้น อยากให้คนอันเป็นที่รักอยู่ด้วยกันไปชั่วฟ้าดินสลายนั่นแหละ ถ้าเราทำตัวขัดแย้งกับ ‘ธรรมดาของชีวิตอย่างนี้’ ก็เหมือนกับว่าเรากำลังพายเรือทวนกระแสน้ำเชี่ยวที่กำลังไหลบ่าลงมาอย่างแรง” วิธีการที่ 2 คือ สังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ และวัยของผู้อ่าน ซึ่งผู้เขียนได้ใช้เกณฑ์เหล่านี้มาเป็นเครื่องประกอบการจูงใจผู้อ่านเพื่อปรับการเสนอแนะให้ตรงจุดกับผู้อ่าน

4.5.11 หัวข้อที่ 53 : การอุทิศส่วนบุญส่วนกุศล

4.5.11.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้วลี (นามวลี)

4.5.11.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ในหัวข้อนี้ ผู้เขียนไม่ได้ใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าเลยแม้แต่อย่างเดียว

4.5.11.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย ดังที่ผู้เขียนได้เริ่มต้นด้วยข้อเท็จจริงว่า “คนที่ล่วงลับดับขันธ์ไปแล้ว และอยู่ในฐานะที่จะรับส่วนบุญส่วนกุศลได้มีอยู่ประเภทเดียวคือ คนที่ไปเกิดเป็นเปรต ประเภท ‘ปรทัตตูปชีวิเปรต’ (เปรตที่อยู่ได้ด้วยส่วนบุญที่คนอื่นอุทิศให้) เท่านั้น” และจากนั้นผู้เขียนก็ได้อธิบายเนื้อหาเพิ่มเติมด้วยแนวคิดของผู้เขียนเอง ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 3 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยที่ผู้อ่านใช้คำว่า “เรา” เป็นคำสรรพนามที่สะท้อนให้เห็นการเป็นกันเอง ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “การที่เราต้องทำบุญให้กับบรรพบุรุษของเราอยู่เสมอนั้น ก็เพราะเราไม่รู้ว่าญาติของเราเกิดอยู่ในภพภูมิไหน ถ้าไปเกิดในภพอื่นก็แล้วไป แต่ถ้าไปเกิดเป็นเปรตแล้วไม่มีญาติทำบุญให้เลย ก็ต้องไปทนทุกข์ทรมานอยู่อย่างนั้นอย่างน่าสงสาร เราไม่ควรด่วนสรุปว่าญาติของเรา ตายไปนานแล้วน่าจะไปเกิดในภพอื่นแล้ว การทำบุญก็ควรจะยุติหรือเลิก ๆ กันไปได้แล้ว ลองคิดในทางกลับกันดูสิว่า ถ้าเราตายไปแล้ว คนรุ่นหลังของเราคิดกับเราอย่างนี้บ้าง เราจะรู้สึกอย่างไร” วิธีการที่ 2 คือ สังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ และวัยของผู้อ่าน ซึ่งผู้เขียนก็ใช้เกณฑ์เหล่านี้ในการตอบคำถามของผู้ถามเพื่อเสนอแนะให้ตรงจุด วิธีการที่ 3 คือ ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งมีผลต่อความศรัทธา ความน่าเชื่อถือของผู้อ่าน

4.5.12 หัวข้อที่ 54 : ความศักดิ์สิทธิ์อยู่ใกล้กับความโง่

4.5.12.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้ประโยค (บอกเล่า)

4.5.12.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนเน้นสอนบุคคล 2 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มที่เป็นพระสงฆ์ และกลุ่มที่เป็นพุทธศาสนิกชน ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “อ่านคำถามแล้วก็ได้แต่เห็นใจทั้งสองฝ่าย เพราะต่างก็ตกอยู่ในความ ‘ไม่รู้’ ด้วยกันทั้งคู่”

4.5.12.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และชื่อเสียงของบุคคลอื่น คือพระพุทธเจ้า ดังเช่นที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ในวัฒนธรรมพุทธแท้ ๆ พระพุทธเจ้าทรงส่งเสริมให้ชาวพุทธเป็นนักถกเถียงเสาะแสวงหาปัญญาอย่างมีเหตุผล” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ด้วยการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเอง ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “การถกเถียงก็เช่นเดียวกับเรารู้จักตั้งคำถาม เพราะเมื่อเราถกเถียงอย่างมีเหตุผล ก็จะทำให้เราได้ฟังทัศนะที่แตกต่างออกไป ทัศนะที่แตกต่างนั้นมีคุณค่าต่อชีวิตของเรามาก เพราะมันจะสอนให้เราเป็นคนใจกว้าง มีโลกทัศน์กว้างไกล ไม่ยึดติดอยู่ในขุมข่ายแห่งความรู้อันคับแคบของตัวเองเพียงฝ่ายเดียว” วิธีการที่ 2 คือ การเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย โดยที่ผู้เขียนได้ตอบคำถามผู้ถามได้ตรงประเด็นที่ผู้ถามอยากรู้ นอกจากนี้ผู้เขียนยังอ้างถึงหลักฐานทางพระพุทธศาสนา อันได้แก่ กาลามสูตร เป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจด้วย

4.5.13 หัวข้อที่ 55 : สตรีคือศัตรู

4.5.13.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้ประโยค (บอกเล่า)

4.5.13.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยก 2 มุมมองของพุทธวัจนะ อันได้แก่ 1) มองจากมุมของบุรุษ 2) มองจากมุมของสตรี เป็นอุทาหรณ์ประกอบการสอน ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “ท่าทีที่มองสตรีและบุรุษอย่างเป็นกลางตามความเป็นจริง ไม่เอียงเข้าข้างใครด้วยอคตินั้น ขอให้พิจารณาได้จากพระพุทธวัจนะดังต่อไปนี้ (ยกตัวอย่างเฉพาะมองจากมุมของบุรุษ)

“มองจากมุมของบุรุษ

1) ภิกษุทั้งหลาย เราไม่เห็นรูปอื่นแม้อย่างหนึ่งที่จะครอบงำจิตของบุรุษอยู่ได้เหมือนรูปของสตรีนี้เลย

2) ภิกษุทั้งหลาย เราไม่เห็นเสียงอื่นแม้อย่างหนึ่งที่จะครอบงำจิตของบุรุษอยู่ได้เหมือนเสียงของสตรีนี้เลย

3) ภิกษุทั้งหลาย เราไม่เห็นกลิ่นอื่นแม้อย่างหนึ่งที่จะครอบงำจิตของบุรุษอยู่ได้เหมือนกลิ่นของสตรีนี้เลย

4) ภิกษุทั้งหลาย เราไม่เห็นรสอื่นแม้อย่างหนึ่งที่จะครอบงำจิตของบุรุษอยู่ได้เหมือนรสของสตรีนี้เลย

5) ภิกษุทั้งหลาย เราไม่เห็นการสัมผัสอื่นแม้อย่างหนึ่งที่จะครอบงำจิตของบุรุษอยู่ได้เหมือนการสัมผัสของสตรีนี้เลย”

ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนเน้นสอนกลุ่มบุคคลที่เป็นสตรีเพศ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในท่าทีของภาวะความเป็นสตรีในพระพุทธศาสนา

4.5.13.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนเริ่มต้นจากข้อเท็จจริงว่า “คำสอนของพระพุทธเจ้าที่ปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎก โดยมากเป็นคำตรัสสอนภิกษุซึ่งมีจำนวนมากกว่าภิกษุณีหลายเท่า ด้วยเหตุนี้เมื่ออ่านไปหลายบทหลายตอนก็จะพบแต่ถ้อยคำซึ่งทรงสอนให้ภิกษุปฏิบัติต่อสตรีอย่างระมัดระวังที่สุด จนดูเหมือนกับว่าสตรีเป็นตัวอันตรายและไม่น่าไว้วางใจ ใครก็ตามที่อ่านพระไตรปิฎก ‘ไม่ทั่วถึง’ และไม่ทราบภูมิหลังเช่นนี้ ก็อาจทึกทักว่าพระพุทธเจ้าและพระพุทธศาสนามีอคติต่อสตรีเพศ เห็นสตรีเพศที่ไม่น่าไว้วางใจ หรือกดสตรีลงต่ำเหมือนทาส มีวิธีคิดแบบ ‘ปิตาธิปไตย’ สงวนพื้นที่ทางสังคม ศาสนา และการแสดงบทบาททางการเมืองไว้แต่ในแวดวงของผู้ชายโดยเฉพาะ” จากนั้นผู้เขียนได้อธิบายเหตุผลเพิ่มเติมด้วยการอ้างถึงพระพุทธวจนะ เป็นเครื่องสนับสนุนการจูงใจ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และชื่อเสียงของบุคคลอื่น คือพระพุทธเจ้า ดังเช่นที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ว่ากันตามความจริงแล้ว พระพุทธเจ้าไม่ทรงอยู่ในฐานะที่จะไปมี ‘อคติ’ ต่อใครได้ไม่ว่าสตรีหรือบุรุษ” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเอง คือคำว่า “เรา” ซึ่งมีปรากฏในหลาย ๆ จุดของเนื้อหา วิธีการที่ 2 คือ สังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ รวมทั้งทัศนคติของผู้อ่าน และผู้เขียนสามารถเสนอแนะได้ตรงจุดกับกลุ่มผู้อ่านเป็นอย่างดี

4.5.14 หัวข้อที่ 56 : พระสงฆ์ยุคใหม่กับการใช้คอมพิวเตอร์

4.5.14.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 การใช้วลี (นามวลี) แบบที่ 2 การใช้คำสัมผัสคล้องจอง

4.5.14.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าประสบการณ์ของผู้เขียนเองว่า “เมื่อไม่นานมานี้

ผู้เขียนเดินทางไปทอดกฐินที่วัดไทยในประเทศออสเตรเลีย พบฝรั่งคนหนึ่งเขาเล่าให้ฟังว่า พระลูกศิษย์ของหลวงพ่อชา สุภัทโท หลายท่านเทศน์เป็นภาษาอังกฤษให้คนฝรั่งที่ประเทศอังกฤษหรือที่ประเทศออสเตรเลียฟัง แล้วก็มีลูกศิษย์นำบทเทศนานั้นไปออนไลน์เผยแผ่ต่อทางอินเตอร์เน็ต ปรากฏว่ามีผู้มาใช้บริการฟังธรรมะและเปิดอ่านหนังสือหรือบทความธรรมะของท่านที่เผยแผ่เป็นภาษาอังกฤษทางอินเตอร์เน็ตจำนวนเรือนหมื่น ซึ่งในอนาคตเป็นเรือนแสนหรือเรือนล้านคน" ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การรู้จักจังหวะและโอกาส โดยที่ผู้เขียนใช้โอกาสในสถานการณ์ที่ยุคเทคโนโลยีกำลังเจริญและแพร่หลาย และได้คลืบคลานเข้ามาถึงวงการพระพุทธศาสนามากขึ้น ผู้เขียนจึงใช้โอกาสนี้ในการเผยแผ่ธรรม ด้วยการตอบคำถามให้กับผู้ถามในกรณีพระสงฆ์กับการใช้เทคโนโลยี

4.5.14.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองในการตอบคำถามให้กับสังคม และยังใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญหลาย ๆ ท่าน ได้แก่ หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต, หลวงพ่อพุทธทาส, หลวงพ่อชา สุภทฺโท, พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), องค์ทะไลลามะ และ ท่านติชนัทฮันห์ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ด้วยการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือคำว่า "เรา" ซึ่งมีหลาย ๆ จุดในเนื้อหา เช่น "คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีอย่างอินเตอร์เน็ตเป็นต้นนี้ มีคุณูปการต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของเราถึงเพียงนี้ ทำไมเราจึงมามัวใจแคบติดอยู่กับเปลือกภายนอกอีกเล่า" เป็นต้น วิธีการที่ 2 คือ สังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ ของผู้อ่าน โดยที่ผู้อ่านกำลังสนใจท่าทีของพระสงฆ์ในยุคเทคโนโลยี ดังนั้นผู้เขียนจึงได้เสนอแนะเรื่องที่ตรงจุดกับผู้อ่านที่ต้องการทราบ

4.5.15 หัวข้อที่ 57 : ทำไมวัยรุ่นจึงไม่นิยมเข้าวัด

4.5.15.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้ประโยค (คำถาม)

4.5.15.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกเหตุผลที่วัยรุ่นไทยไม่เข้าวัดจำนวน 13 ข้อของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนชื่อดังปี 4 คนหนึ่ง เพื่อเป็นตัวอย่างประกอบการสอนและให้ผู้อ่านพิจารณา ซึ่งผู้วิจัยจะขอยกตัวอย่างบางข้อที่สำคัญดังนี้ "2) กรณีวัดธรรมกายน่ะค่ะ นุ่นอยากรู้ว่าเป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าหรือเปล่า ถูกหลักมั้ย ทำไมไม่มีใครออกมาพูดฟันธงให้รับรู้ แบบประมาณแถลง

ข่าว ลงหน้าหนึ่ง ออกทีวีให้มันกระจ่างไปเลย แต่นี่เหตุการณ์ทุกครั้งมันเหมือนคลื่นกระทบฝั่ง ปล่อยให้ทุกอย่างคาราคาซัง มันทำให้เซ็งนะคะ...เรียนมาว่าทำบุญแม้แค่ 50 สตางค์ แต่ใจศรัทธาเกินร้อย มันก็ได้บุญ แต่อีกฝ่ายบอกว่าไม่ใช่ ทำน้อยได้น้อย ต้องทุ่มสุดฤทธิ์ ปิดเจดีย์ นี่ต่างหากถึงจะได้บุญ นุ่นก็คิดนะคะว่า พวกคุณไม่รู้เหรอว่าความไม่เป็นเอกภาพในคำสอนมันไม่ใช่เรื่องจิ๊บ ๆ นะ มันเป็นเรื่องใหญ่มาก ๆ มันสามารถทำให้เด็ก ๆ ที่จะต้องรับผิดชอบสืบทอดศาสนาสับสนแล้วต่อไปเด็กอาจนำความรู้ที่ผิด ๆ ไปเผยแพร่จนศาสนาเจ๊งก็ได้"

4.5.15.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองในการตอบคำถามของผู้ถามและได้อาศัยบุคลิกส่วนตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยคนหนึ่ง เป็นเครื่องประกอบการจูงใจ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 3 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ด้วยการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือคำว่า "เรา" ซึ่งมีหลาย ๆ จุดในเนื้อหา เช่น "บางทีเราอาจจะเห็นว่า ที่วัยรุ่นเขาสะท้อนกลับมานั้น หลายเหตุปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นห่างวัด แท้จริงแล้ว ตัวเราเองก็เป็นหนึ่งในเหตุปัจจัยเหล่านั้นด้วยเหมือนกัน" เป็นต้น วิธีการที่ 2 คือ สังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ ของผู้อ่าน โดยที่ผู้อ่านสนใจว่า ทำไมวัยรุ่นไทยถึงหันหลังให้กับวัด ดังนั้นผู้เขียนจึงตอบคำถามนี้ตรงจุดกับที่ผู้อ่านอยากรู้ วิธีการที่ 3 คือ ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง มีผลต่อการจูงใจผู้อ่าน เนื่องจากว่าผู้เขียนเป็นพระนักคิด พระนักวิชาการ พระนักปฏิรูปพระพุทธศาสนา ดังนั้นจึงมีผลต่อการเสนอแนะเพื่อจูงใจในประเด็นที่ผู้ถามอยากรู้

4.5.16 หัวข้อที่ 58 : นั่งสมาธิ : ทำไมต้องขวาทับซ้าย

4.5.16.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้วลี (กริยาวลี) แบบที่ 2 คือ การใช้ประโยค (คำถาม)

4.5.16.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องราวของตัวเองให้ผู้อ่านฟัง เพื่อเป็นตัวอย่างนำเนื้อหาต่อไป ดังที่ผู้เขียนเริ่มต้นกล่าวว่า "ตอนยังเด็ก ผู้เขียนเคยไปนั่งเรียนพิมพ์ดีดอยู่สองสามเดือน กว่าจะพิมพ์สัมผัสได้ก็ต้องไปนั่งหลังขดหลังแข็ง หัดวางมือให้ตรง นั่งหลังให้ตรง ตาต้องมองที่กระดาษไม่ใช่มองที่แป้นพิมพ์ ในขณะที่เรียนรู้สึกว่าอะไร ๆ มันช่างหยุมหยิมเสียเหลือเกิน ร่ำ ๆ จะเลิกเรียนกลางคันก็หลายครั้ง เพราะผู้เขียนเป็นคนไม่ชอบพิธีรีตอง ไม่ชอบอะไรที่เป็นแบบ

แผน แต่เมื่อทนเรียนไปจนจบหลักสูตร สอบผ่านเรียบร้อยแล้ว ก็สามารถมานั่งพิมพ์งานได้คล่องปร๋ออย่างสบายอกสบายใจ พอพิมพ์เป็นแล้วก็ไม่ต้องมานั่งถามตัวเองว่า เรานั่งหลังตรงหรือไม่ วางมือถูกต้องหรือไม่ แต่ทุกอย่างเป็นไปเองโดยอัตโนมัติ" ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา โดยที่ผู้เขียนได้ยกเรื่องเล่าของตัวเองในเบื้องต้น และเชื่อมโยงย่อหน้าต่อไปด้วยการเปรียบเทียบกับการฝึกจิต ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า "การฝึกจิตก็เช่นเดียวกัน เมื่อเราเริ่มฝึกใหม่ ๆ เราต้องทำตามแบบแผนต่าง ๆ ที่ท่านวางไว้ เมื่อทำตามแบบแผนจน 'เป็น' แล้ว คราวนี้ละเราจะเดินสมาธิ นั่งสมาธิ นอนสมาธิ วิ่งสมาธิ หรือแม้แต่จะทำกับข้าวไป ทำสมาธิไป ก็ยังได้"

4.5.16.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 3 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ด้วยการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือคำว่า "เรา, ท่าน" ซึ่งมีหลาย ๆ จุดในเนื้อหา เช่น "แบบแผนต่างๆ ที่ดูยุ่งยากรุงรัง รุ่มร่ามนั้นมีความหมาย มีเหตุผลอยู่ในตัวเองทุกอย่าง ตราบใดที่เรายังไม่เข้าใจ ยังไม่ซาบซึ้งถึงเหตุผลที่ท่านบัญญัติจัดวางไว้ ก็อย่าเพิ่งตำหนิว่าสิ่งเหล่านั้นไร้ค่าหมดความหมาย" เป็นต้น วิธีการที่ 2 คือ สังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ ของผู้อ่าน โดยที่ผู้อ่านสนใจ และสงสัยในวิธีการปฏิบัติธรรม ดังนั้นผู้เขียนจึงตอบคำถามนี้ตรงจุดกับที่ผู้อ่านอยากรู้ วิธีการที่ 3 คือ ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง มีผลต่อการจูงใจผู้อ่าน เนื่องจากว่าผู้เขียนเป็นพระนักคิด พระนักวิชาการ พระนักปฏิรูปการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และพระนักปฏิบัติธรรม ดังนั้นจึงมีผลต่อการเสนอแนะเพื่อจูงใจในประเด็นที่ผู้ถามอยากรู้

4.5.17 หัวข้อที่ 59 : สิ่งที่ควรเห็นเมื่อฝึกสมาธิ

4.5.17.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้วลี (นามวลี)

4.5.17.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกเรื่องเล่าอาจารย์กับลูกศิษย์คู่หนึ่ง เป็นตัวอย่างประกอบการสอน ซึ่งเรื่องย่อมีอยู่ว่า "อาจารย์หลงผิดว่าตัวเองเป็นพระอรหันต์ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวอยู่ในสายตาของลูกศิษย์ผู้เป็นพระอรหันต์ วันหนึ่งลูกศิษย์ซึ่งเป็นพระอรหันต์ได้แสดงฤทธิ์ด้วยการแปลงกายเป็นพญากุญชร (ช้าง) วิ่งเข้าหาอาจารย์ ทำให้อาจารย์ตกใจกลัวลืมตัววิ่งเข้ากุฏิไป จากนั้นศิษย์จึงคลายฤทธิ์ และถามอาจารย์ว่า 'อาจารย์ครับ พระอรหันต์กลัวตายด้วยเหรอครับ' ด้วยคำถามนี้ทำให้อาจารย์กลับได้สติ แล้วหันกลับมาฝึกสมาธิภาวนา จนได้บรรลุพระอรหันต์ขึ้นมา

จริง ๆ" ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ ซึ่งผู้อ่านมีความเข้าใจว่าการปฏิบัติธรรมที่ก้าวหน้าและจะสัมฤทธิ์ผลนั้น จะต้องนั่งสมาธิแล้วมองเห็นสิ่งมหัศจรรย์มากมายปรากฏ เช่น เห็นนรกสวรรค์ เห็นพระพุทธรูป เป็นต้น แต่ถ้ามองไม่เห็นถือว่าการปฏิบัติธรรมล้มเหลว และคนปฏิบัติก็เป็นคนอาภัพ แต่ผู้เขียนอธิบายว่า "ใครบอกคุณว่าอาภัพนั่งสมาธิมานานแล้วไม่เห็นอะไรนั้น ถือว่าโชคดีต่างหาก ส่วนคนที่นั่งสมาธิแล้วเห็นนั่นเห็นนี่ เช่น เห็นนรกเห็นสวรรค์ เห็นตัวเลข เห็นนิพพานเมืองแก้วเป็นมหาอาณาจักรอันไพจิตรนั้น ถือว่ากำลังโชคร้าย เพราะเท่ากับว่ากำลังเดินออกนอกลู่นอกทางของพระพุทธศาสนาไกลออกไปทุกที" แต่สิ่งที่ผู้เขียนบอกว่าควรเห็นคือ การมองเห็นกิเลสในจิตใจของตัวเอง ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล โดยผู้เขียนตั้งใจตอบคำถามของผู้ถาม เพื่อสร้างความเข้าใจในมุมมองใหม่แก่ผู้ถาม

4.5.17.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนได้อธิบายถึงหลักการปฏิบัติธรรมที่ถูกต้อง จากนั้นผู้เขียนได้เสนอแนวคิดของผู้เขียนเองเป็นเครื่องสนับสนุนเหตุผลเพิ่มเติม แล้วเชื่อมโยงด้วยนิทานเป็นตัวอย่างประกอบ และสรุปด้วยแนวคิดของผู้เขียนเอง ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะเป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 3 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ด้วยการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือคำว่า "คุณ" ดังที่แสดงตัวอย่างไว้ในกรอบที่ 2 กลวิธีที่ 2 เบื้องต้น วิธีการที่ 2 คือ สังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ ของผู้อ่าน โดยที่ผู้อ่านเข้าใจผิดในวิธีการปฏิบัติธรรม ดังนั้นผู้เขียนจึงตอบคำถามนี้ตรงจุดกับที่ผู้อ่านอยากรู้ โดยอาศัยปัจจัยนี้เป็นเครื่องจูงใจ วิธีการที่ 3 คือ ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง มีผลต่อการจูงใจผู้อ่าน เนื่องจากว่าผู้เขียนเป็นพระนักคิด พระนักวิชาการ พระนักปฏิรูปการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และพระนักปฏิบัติธรรม ดังนั้นจึงมีผลต่อการเสนอแนะเพื่อจูงใจในประเด็นที่ผู้ถามอยากรู้

4.5.18 หัวข้อที่ 60 : สมถะกับวิปัสสนา

4.5.18.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อแบบ การใช้วลี (นามวลี)

4.5.18.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอน คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า "ทั้งสมถะและวิปัสสนาแม้จะมีความแตกต่างกัน แต่ก็สนับสนุนกันและยากที่จะแยกออกจากกันได้ เหมือนคมมีดกับสันมีด เหมือนหน้ามือกับหลังมือที่มักอยู่ด้วยกัน แต่ทำหน้าที่คนละอย่างกัน ดังนั้นเราจึงไม่ควรพูดว่าสมถะดีกว่าวิปัสสนา หรือวิปัสสนาดีกว่าสมถะ แต่ควรพูดว่าทั้งสมถะและ

วิปัสสนาต่างก็อิงอาศัยและเป็นเหตุปัจจัยให้แก่กันและกัน อุปมาดั่งพ่อกับแม่ เราไม่ควรมาตั้งคำถามว่าพ่อกับแม่ใครมีพระคุณมากกว่ากัน แต่ควรกล่าวว่าทั้งพ่อและแม่ต่างก็มีคุณต่อลูก ๆ เหมือนกัน ต่างฝ่ายต่างก็ทำหน้าที่ของกันและกัน มีแต่พ่อคนเดียวก็ไม่มีลูก มีแต่แม่คนเดียว ลูกก็ไม่มี แต่เพราะมีพ่อและแม่ทำหน้าที่ร่วมกัน ลูก ๆ จึงถือกำเนิดขึ้นมาได้"

4.5.18.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนได้เสนอข้อเท็จจริงที่ว่า "โดยรูปศัพท์ สมถะ แปลว่า 'ความสงบ' คำว่า 'สมถะ' ที่มาคู่กับคำว่า 'วิปัสสนา' นั้น เป็นชื่อของวิธีการฝึกจิตในทางพระพุทธศาสนาอย่างหนึ่ง ทั้งสมถะและวิปัสสนาแตกต่างกันดังนี้" จากนั้นผู้เขียนได้อธิบายเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนข้อเท็จจริงนี้ด้วยแนวคิด ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เขียนเอง เพื่อจูงใจผู้อ่านให้เชื่อตามนั้น ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือใช้คำว่า "เรา" ดังที่ได้ยกตัวอย่างไว้ในเบื้องต้น (กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2) วิธีการที่ 2 คือ การใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองเป็นเครื่องจูงใจ ซึ่งผู้เขียนสามารถเสนอแนะในสิ่งที่ผู้เขียนสามารถสร้างศรัทธาและความน่าเชื่อถือให้กับผู้อ่านได้

4.5.19 หัวข้อที่ 61 : นิพพานในศตวรรษที่ 21

4.5.19.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้วลี (นามวลี)

4.5.19.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกเรื่องเล่าของพระสารีบุตร เป็นตัวอย่างประกอบการอธิบาย ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า "1) คำถามที่ว่านิพพานหมายความว่าอย่างไรนี้ เคยมีคนถามพระสารีบุตร อัครสาวกเบื้องขวาของพระพุทธเจ้ามาแล้ว พระสารีบุตรวิสัชชนาว่าดังนี้"

4.5.19.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนได้อ้างถึงข้อเท็จจริงก่อนเป็นอันดับแรก จากนั้นผู้เขียนจึงได้อธิบายเหตุผลเพิ่มเติมด้วยแนวคิดของผู้เขียนเอง พร้อมกับยกตัวอย่างและอ้างถึงหลักฐานสำคัญทางพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องประกอบการจูงใจ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และใช้ชื่อเสียงบุคคลสำคัญ คือ พระ

สารีบุตร เป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การสังเกตดูระดับความรู้สึกความสนใจ ของผู้อ่าน ซึ่งผู้เขียนตอบคำถามของผู้อ่านได้ตรงจุดที่ผู้อ่านต้องการทราบ วิธีการที่ 2 คือ ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง สามารถจูงใจผู้อ่านได้ เนื่องจากว่าผู้เขียนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของสังคม นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้อ้างอิงถึงพระสูตรต่าง ๆ อันเป็นหลักฐานสำคัญทางพระพุทธศาสนา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ในมหาปรินิพพานสูตรพระพุทธองค์ตรัสยืนยันไว้ว่า ตราบใดก็ตามที่ชาวโลกยังคงปฏิบัติตามหลักอริยมรรคมีองค์ 8 ตราบนั้นโลกจะไม่ว่างจากพระอรหันต์” และผู้เขียนยังอ้างถึงมหาสติปัฏฐานสูตร และทุกกรสูตร ด้วย

4.5.20 หัวข้อที่ 62 : พระบรมสารีริกธาตุ-พระธรรมธาตุ

4.5.20.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้วลี (นามวลี)

4.5.20.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกเรื่อราวของพระวักกลิ เป็นตัวอย่างประกอบการสอน ดังที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องว่า “เมื่อครั้งที่พระพุทธองค์ยังทรงพระชนม์อยู่ มีพระรูปหนึ่ง (พระวักกลิ) สนในในพระรูปพระโฉมของพระองค์มาก ถึงกับติดตามไปเฝ้าแหนพระองค์อยู่ทุกแห่งหน เพื่อจะได้ชื่นชมพระวรกายอันเปี่ยมด้วยมหาปุริสลักษณะของพระองค์อย่างจุใจ อยู่มาวันหนึ่ง พระพุทธองค์ทรงเรียกภิกษุรูปนี้เข้าไปหา แล้วตรัสเตือนว่า ‘เธอไม่ควรจะมาติดอยู่ในรูปโฉมโนมพรรณ ซึ่งมีอันจะต้องเปื่อยเน่า แตกดับเป็นธรรมดานี้เสียเวลาเลย เพราะสิ่งนี้ไม่ใช่ตัวตนของเรา ผู้ใดก็ตามเห็นธรรม (ความจริงของชีวิตและสรรพสิ่ง) ผู้นั้นจึงนับว่าเห็นเรา และผู้ใดก็ตามที่เห็นเรา ผู้นั้นจึงนับว่าเห็นธรรม’ ”

4.5.20.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง 3 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ด้วยการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือคำว่า “เขา” ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “การจะดูว่าพระบรมสารีริกธาตุองค์ไหนเป็นของจริงหรือของปลอมนั้น ดูเหมือนว่าจะไม่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัว ยิ่งดู ยิ่งยุ่ง ยิ่งถกเถียง ยิ่งขยายวงแห่งความขัดแย้ง หลังพุทธปรินิพพานก็เกือบเกิดมหาสงคราม เพราะแย่งยื้อพระบรมสารีริกธาตุมาแล้วครั้งหนึ่ง อย่าไปยุ่งกับเขาเลยเรื่องพระธาตุองค์ไหนจริงองค์ไหนปลอม” และอีกตอนหนึ่งที่ว่า “คนบางคนครอบครองพระธาตุไว้มากมายหลายร้อยหลายพันองค์ แต่ถ้าใจของเขายังตกเป็น

ทาสของกิเลส คือ โลภ โกรธ หลง อย่างเต็มอัตรา ก็สู้คนธรรมดาที่ไม่เคยเห็นพระธาตุ แต่ปฏิบัติพระธรรมอยู่เป็นนิตย์ไม่ได้" วิธีการที่ 2 คือ การสังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ ของผู้อ่าน ซึ่งผู้เขียนตอบคำถามของผู้อ่านได้ตรงจุดที่ผู้อ่านต้องการทราบ วิธีการที่ 3 คือ ชื่อเสียงของผู้เขียนเองมีผลต่อการจูงใจผู้อ่าน

4.6 หนังสือเล่มที่ 6 ธรรมเกร็ดแก้ว

4.6.1 หัวข้อที่ 63 : ต่างก็เป็น "คนสำคัญ"

4.6.1.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้วลี (นามวลี)

4.6.1.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้พรรณนาประวัติของหมอชีวกโกมาร-ภัจจ์ในสมัยพุทธกาลเป็นกรณีตัวอย่าง ด้วยการเล่าเรื่องจากเริ่มต้นจนจบ และให้ผู้อ่านสรุปเรื่องด้วยตัวเอง ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ ความยืดหยุ่นในการใช้วิธีการ โดยที่ผู้เขียนใช้ภาษาไทยที่ง่ายต่อการเข้าใจ หลีกเลี่ยงภาษาพระไตรปิฎก ที่เป็นสำนวนภาษาในคัมภีร์ แต่ใช้ภาษาที่ร่วมสมัย

4.6.1.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองในนามปากกาเป็นที่รู้จักของสังคมว่า "ว.วชิรเมธี" นักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาร่วมสมัย ที่จรรโลงสังคมไทยด้วยพุทธธรรม นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการสังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ และวัยของผู้อ่าน โดยที่ผู้เขียนได้คำนึงถึงทัศนคติและความรู้สึกของผู้อ่านเป็นบรรทัดฐานในการเขียน เนื่องจากว่านิสัย ความรู้สึก ทัศนคติของคนย่อมมีการสำคัญตัวเองเป็นที่สุด ดังนั้นผู้เขียนจึงได้นำเรื่องนี้แสดงขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านได้ทำความเข้าใจว่า แท้ที่จริงแล้วทุกสิ่งทุกอย่างล้วนมีความสำคัญเท่ากันหมด ดังที่เนื้อหาในบทสนทนาระหว่างอาจารย์กับลูกศิษย์ตอนหนึ่งว่า "นักศึกษาหนุ่มถือย่าม จอบ เสียม มุ่งหน้าเข้าป่าหายไปหลายวัน ค้นจนทั่วทั้งป่า กินเวลาเกือบสองอาทิตย์ก็กลับมาหาอาจารย์ด้วยสองมือเปล่า อาจารย์ถามว่า 'ไหนหล่ะ สิ่งที่ไม่ใช่ตัวยา' นักศึกษาแพทย์หนุ่มรายงานอาจารย์ว่า 'กระผมพินิจดูแล้ว ตลอดรัศมี 16 กิโลเมตรในป่านี้ ไม่มีต้นไม้ใบหญ้าชนิดไหนที่ใช้เป็นตัวยาไม่ได้เลย ไม้ทุกต้น หญ้าทุกชนิดมีสรรพคุณเป็นตัวยาได้ทั้งนั้นขอรับ' รอยยิ้มปรากฏบนใบหน้าของอาจารย์พร้อมกับแววตาเปี่ยมไมตรีจิต ดูอบอุ่น และ

ภาคภูมิ อาจารย์ใหญ่ตบไหล่ศิษย์รักเบา ๆ พลางสรุปข้อค้นคบของเขาให้หนักแน่นขึ้น ‘ใช่แล้ว ชีวก ! หญ้าทุกชนิด ไม้ทุกต้น ถ้าเธอฉลาดพอก็จะรู้ว่าล้วนแล้วแต่ใช้เป็นตัวยาได้ทั้งนั้น ไม่มีหญ้าหรือไม้ต้นใดที่เกิดมาโดยไม่มีคุณค่าด้านหนึ่งด้านใดอยู่ในตัวเอง เป็นอันว่าเธอจบการศึกษาและได้รับปริญญาจากสถาบันของเราแล้ว’ ” และผู้เขียนยังใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองในการเสนอแนะ เนื่องจากว่าชื่อเสียงของผู้เขียนสามารถสร้างศรัทธาและความน่าเชื่อถือจากผู้อ่านได้เป็นอย่างดี เนื่องจากผู้เขียนมีสถานะเป็นพระภิกษุสงฆ์และได้ยกตัวอย่างเรื่องเล่าในพระไตรปิฎกด้วย

4.6.2 หัวข้อที่ 64 : เป็นอย่างที่เป็นให้เด่นดี

4.6.2.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจ้อง (เป็น กับ เด่น) และ แบบที่ 2 คือ การใช้ประโยค (คำสั่ง)

4.6.2.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 4 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนยกเรื่องเล่าประวัติการเขียนถามตอบจดหมายระหว่างพ่อกับลูก ซึ่งเป็นบทสนทนาอันมีนัยแฝงไปด้วยข้อคิดและคำสอนของพ่อ ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในเนื้อหาบางตอนว่า “สำหรับลูก พ่ออยากให้รำลึกไว้เสมอว่า เราอาจไม่ร่ำรวยทัดเทียมกับคนอื่นเขาจริงอยู่ แต่เราสามารถเป็นคนดีได้เสมอหน้ากับคนอื่นเขาอย่างแน่นอน การเป็น ‘คนดี’ สำคัญกว่าการเป็น ‘คนรวย’ นะลูก คนดีทุกคนมีศักยภาพที่จะเป็นคนรวยได้ แต่คนรวยที่ไม่รู้จักการเป็นคนดี ความรวยของเขาจะเป็นปลายหอกที่หันมาฆ่าตัวเอง ลูกก็เห็นอยู่มิใช่หรือว่านักการเมืองที่รวยล้นฟ้าเขาซื้อความศรัทธาจากมหาชนได้หรือไม่” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล โดยผู้เขียนเน้นสอนบุคคลที่มีหน้าที่เป็นบุตรที่ดีของพ่อแม่ที่จะต้องน้อมรับคำสอนของพ่อแม่นำไปปฏิบัติ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การรู้จักจังหวะและโอกาส โดยใช้โอกาสในการเขียนตอบจดหมายระหว่างพ่อกับลูกเป็นบันไดนำไปสู่การสอนธรรมะและข้อคิดที่ดีให้กับเยาวชนที่เป็นลูกของพ่อแม่ และผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 4 คือ ความยืดหยุ่นในการใช้วิธีการ โดยไม่ได้สอนด้วยคำสอนตรง ๆ แต่สอนอย่างชาญฉลาดโดยใช้การเขียนตอบจดหมายเป็นสื่อในการจูงใจและสร้างอารมณ์ความรู้สึกในการรับรู้ที่ดี

4.6.2.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเร้าอารมณ์ โดยที่ผู้เขียนใช้อารมณ์ความรักความผูกพันในครอบครัวระหว่างพ่อกับลูกเป็นสื่อในการจูงใจ ซึ่งผู้อ่านมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องนี้เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว และมีการใช้ภาษาที่แสดงถึงความรู้สึกผูกพันอบอุ่น เช่นคำว่า “ลูก

รัก” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ในการนำเรื่องนี้มาเล่าต่อเพื่อสะท้อนให้มุมมองข้อคิดกับผู้อ่านผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยที่ผู้เขียนใช้ภาษาแนวครอบครัวที่แสดงให้เห็นถึงความรัก ความห่วงใยและความอบอุ่น อย่างเช่นคำสรรพนามว่า “ลูกรัก” เป็นต้น อีกทั้งผู้เขียนก็ได้เสนอเรื่องที่เข้ากับอุปนิสัยโดยสะท้อนให้เห็นความรู้สึกที่ดีและความห่วงใย ซึ่งเป็นอุปนิสัยที่ทุกคนจะพึงมีให้แก่กันและกันระหว่างคนในครอบครัวทั้งสิ้น

4.6.3 หัวข้อที่ 65 : พระเจ้าอยู่หนใด

4.6.3.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้ประโยค (คำถาม)

4.6.3.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าแบบ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องชายคนหนึ่งที่เป็นคนเคร่งในศาสนาและศรัทธาในพระเป็นเจ้า ด้วยการเคร่งครัดในข้อวัตรปฏิบัติเป็นอย่างดี อยู่มาวันหนึ่ง เกิดภัยพิบัติน้ำป่าไหลหลากทั่วเมือง ท่ามกลางการหนีเอาตัวรอดของผู้คนมากมายนั้น แต่ชายคนนี้ยังยืนกรานทนอยู่ต่อไปเพื่อรอรับความช่วยเหลือจากพระเจ้า ทั้ง ๆ ที่มีคนมาช่วยเหลือ 3 ครั้ง แต่ชายคนนี้ยังดื้อรั้นไม่ยอมรับการช่วยเหลือจากใคร ด้วยหวังว่าจะรอรับความช่วยเหลือจากพระผู้เป็นเจ้า ดังนั้น จึงทำให้เขาเสียชีวิตไปอย่างน่าอนาถ ดังที่มีเนื้อหาบางตอนของเนื้อเรื่องที่เล่าว่า “วิญญาณของเขาล่องลอยสู่สวรรค์ และที่นั่นเขาได้พบกับพระเจ้า พระองค์ทรงทักเขาว่า ‘อ้าว คนดี ๆ อย่างเธอไม่ควรจะต้องมาตายตอนนี้นี่ ยังไม่ถึงเวลาของเธอเลย’ ‘กระผมก็เชื่อเช่นนั้นแหละครับ แต่ที่ต้องเป็นเช่นนี้เพราะพระองค์นั่นแหละที่ไม่ช่วยกระผมเลย’ เขาอุทธรณ์ ‘ใครบอกว่าเราไม่ช่วยเธอ เราส่งรถยนต์ เรือและเครื่องบินไปช่วยเธอตั้งสามครั้ง เธอต่างหากเล่าที่ไม่ยอมรับการช่วยเหลือ’ พระเจ้าชี้แจง ได้ฟังเช่นนั้น ผู้เชื่อมั่นในพระเจ้าถึงกับคอตก ยอมรับชะตากรรมของตนโดยดุษณี กว่าที่จะรู้ว่าพระเจ้าที่แท้จริงอยู่ที่ไหน ก็สายเกินไปเสียแล้วที่จะได้เข้าเฝ้ารับพรจากพระองค์”

4.6.3.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจแบบ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองด้วยความเป็นปราชญ์ของผู้เขียนที่เป็นผู้อ่านมากฟังมาก จึงนำเรื่องนี้มาเล่าต่อและแฝงแง่คิดไว้ช่วงท้าย

4.6.4 หัวข้อที่ 66 : รหัสนัยใต้คมขวาน

4.6.4.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง (คำว่า “นัย” กับ “ใต้”) และ แบบที่ 2 คือ การใช้วลี (นามวลี)

4.6.4.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยผู้เขียนยกเรื่องเล่าของแพรเยื่อไม้ ซึ่งเป็นนามปากกาของพระนักเขียน ดังที่ผู้เขียนได้เกริ่นไว้เป็นบทนำว่า “ ‘แพร่เยื่อไม้’ เป็นนามปากกาของพระนักเขียนนามกระเดื่อง ผู้นฤมิตเรื่องสั้นชุด ‘หลวงตา’ จนเป็นที่เลื่องลือในโลกหนังสือและในโลกภาพยนตร์มาแล้วหลายหน บทหลวงตาที่แสดงโดย ‘ล้อต๊อก’ หรือ ‘เทพ โพธิ์งาม’ ล้วนได้รับการต้อนรับจากมหาชนเป็นอย่างดี แม้กาละในการนำเสนอบนแผ่นฟิล์มจะต่างกัน แต่ความนิยมในหลวงตาไม่เคยตก นั่นแสดงว่า ‘หลวงตา’ ของ ‘แพรเยื่อไม้’ มีอะไรที่ไม่ธรรมดา” จากนั้นผู้เขียนก็ได้เล่าเรื่องตอนหนึ่งของหลวงตา และแนบท้ายด้วยข้อคิด ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องหลวงตากับขวาน ซึ่งหลวงตาไปเทศน์แล้วได้รับกัณฑ์เทศน์เป็นเครื่องไทยธรรม และในเครื่องไทยธรรมนั้นมี “ขวาน” บรรจุอยู่ด้วย จึงเป็นปริศนาธรรมที่ทำให้หลวงตาได้ขบคิด และหลวงตาก็ได้ไขรหัสขวานว่า ธรรมชาติของขวานนั้น เป็นของมีคมที่ฟันทุกสิ่งทุกอย่างได้ดังใจหวัง แต่ขวานไม่สามารถฟันด้ามของตัวเองได้ ความข้อนี้ฉันใด หลวงตาได้นำความข้อนี้มาเปรียบเทียบกับตัวเองว่า แท้ที่จริงแล้ว ตัวเองก็เหมือนขวาน ที่สอนคนอื่นได้อย่างดีเลิศ แต่ไม่สามารถสอนตัวเอง หรือเห็นความผิดพลาดของตัวเองได้เลย ดังที่ข้อสรุปที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “ หลวงตาจึงเป็นเช่นขวานที่ฟันอะไรก็ได้ทั้งนั้น ยกเว้นฟันด้ามของตัวเอง สอนใครเขาไปทั่วบ้านทั่วเมือง แต่บางครั้งก็หลงลืมการสอนตัวเอง” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล โดยเน้นสอนและให้ข้อคิดแก่บุคคลผู้ที่มีสถานสูงส่งในสังคม เช่น พระ ครู ผู้อาวุโส เจ้านาย เป็นต้น

4.6.4.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยการอ้างถึงเรื่องที่บุคคลส่วนใหญ่ทราบดีอยู่แล้วว่า “แพรเยื่อไม้” เป็นนามปากกาของพระนักเขียนซึ่งเป็นที่รู้จักในสังคม และจากนั้นผู้เขียนก็ให้เหตุผลสนับสนุนและสรุปเพื่อให้เห็นจริงดังที่ผู้เขียนเล่าเรื่องของหลวงตาให้ประจักษ์แล้วสรุปเป็นแนวคิดของผู้เขียนเองว่า “หลวงตาเที่ยวเทศน์สอนคนอื่นเขาไปทั่ว แต่ใช่ว่าหลวงตาจะเป็นพระที่ดีงามหมดจดไปเสียทุกเรื่องก็หาไม่ มีบ้างเหมือนกันที่หลวงตายังบกพร่อง แต่เพราะหลวงตาเป็น “พระ” มีสถานะสูงส่ง รู้

ทั้งรู้ว่าครูของตนก็มีผิดพลาด แต่ใครละจะริอ่านสอนหนังสือสังฆราช พระ ครู ผู้อาวุโส ผู้นำ เจ้านาย และพระราชาธิบดี เป็นบุคคลน่าสงสารก็ตรงนี้ คือตรงที่พลาดแล้วไม่มีใครกล้าชี้ขุมทรัพย์ พลาดแล้วจึงมักพลาดเลย หลวงตาจึงเป็นเช่นขวานที่ฟันอะไรก็ได้ทั้งนั้น ยกเว้นฟันด้ามตัวเอง” นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนในฐานะพระนักวิชาการทางพระพุทธศาสนาและนักปราชญ์ร่วมสมัยที่มีชื่อเสียงทางสังคม และผู้เขียนยังใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญคือ “แพรเยื่อไม้” เป็นเครื่องยืนยันการจูงใจเพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตาม นอกจากนี้ผู้เขียนยังอ้างถึง ตัวละครที่รับบทเป็นหลวงตาอันได้แก่ ล้อต๊อก และ เทพ โพธิ์งาม ด้วย

4.6.5 หัวข้อที่ 67 : คุณค่าของคำ “แสลงหู”

4.6.5.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้โวหารภาพพจน์ (ปฏิพจน์) คือการใช้ถ้อยคำที่มีความหมายตรงกันข้ามหรือขัดแย้งกันมากล่าวอย่างกลมกลืน แบบที่ 2 คือ การใช้วลี (นามวลี)

4.6.5.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยผู้เขียนได้ยกนิทานเรื่องหนึ่งดังมีเรื่องย่อว่า คาราวานชนเผ่ากลุ่มหนึ่งกำลังเคลื่อนตัวอพยพหนีความแห้งแล้งผ่านทะเลทราย ในคืนวันหนึ่งขณะที่กำลังล้อมวงรับประทานอาหารมื้อสุดท้าย ก็มีเสียงเทพเจ้าดังกังวานว่า “ลูกรักทั้งหลาย พ่อมีบางอย่างจะบอกพวกเจ้า คืนนี้ขอให้พวกเจ้าจงหยิบเอาก้อนกรวด หิน ดิน ทรายบรรจุลงในกระเป๋าเดินทางของพวกเจ้าให้เต็มที่แล้วจงออกเดินทางต่อไป เมื่อพวกเจ้าถึงจุดหมายปลายทางข้างหน้าแล้ว โชคดีจะเป็นของพวกเจ้า” มีเพียงสองสามคนเท่านั้นที่เชื่อเทพเจ้า ส่วนที่เหลือได้แต่วิพากษ์วิจารณ์ จวบจนกระทั่งพวกเขาได้เดินมายังจุดหมายปลายทาง และได้นึกถึงคำพูดของเทพเจ้า คนที่เชื่อเทพเจ้าที่เก็บก้อนหิน ดิน ทรายมา จึงได้เปิดดู แล้วก็พบว่า สิ่งเหล่านั้นได้กลายเป็นเพชรนิลจินดามีค่ามหาศาล เป็นเหตุให้คนที่เชื่อฟังคำสั่งของเทพเจ้าดีใจเป็นอย่างมาก ส่วนคนที่ไม่เชื่อเทพเจ้าก็เสียใจเป็นอย่างยิ่งเช่นเดียวกัน นิทานจบเพียงเท่านี้ และผู้เขียนก็ได้สรุปข้อคิดในตอนท้าย ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังเช่นที่ผู้เขียนได้กล่าวสรุปไว้ในตอนท้ายของเรื่องว่า “ในการดิ้นรนเพื่อให้มีชีวิตรอด ใช่หรือไม่ว่ามิต่างอะไรกับการเดินทางข้ามทะเลทรายร้อนระอุ ลำพังการเดินทางก็เหนื่อยหนักในตัวมันเองมากพออยู่แล้ว ยิ่งมีคนมาคอยบอกกล่าวแนะนำพร่ำสอนยิ่งไม่อยากรับฟังหนักหัว คำเตือนของพ่อแม่ ครูบาอาจารย์ บรรพชิต คนที่เราเคารพนับถือ แม้

เปี่ยมด้วยคุณค่า แต่ก็น่าเบื่อเหลือแสน บ่นอยู่ได้ซ้ำซากจำเจ ไม่อยากฟัง ต่อเมื่อผ่านคืนวันอันหน่วงหนักของชีวิตมากขึ้น จึงได้รู้ว่า ‘คำแสลงหู’ นั้นจำเป็นต่อการเจียระไนคุณค่าชีวิตให้งดงามขนาดไหน ปราชญ์จึงว่า ‘คำด่าน่าฟังกว่าคำชม คนคอยเตือนเหมือนคนชี้ขุมทรัพย์’ ” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้ในความหมายใหม่ โดยผู้เขียนทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่า คำว่า “คุณค่าของคำ ‘แสลงหู’ นั้น หมายความว่าอย่างไร

4.6.5.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบสาเหตุสัมพันธ์ (เหตุไปหาผล) โดยที่ผู้เขียนได้พรรณนาเรื่องเล่าไปตามลำดับเหตุและได้แสดงผลในตอนท้าย ดังสรุปสั้น ๆ เป็น 2 นัยว่า นัยที่ 1 เหตุที่พวกเขาไม่เชื่อฟังและไม่ปฏิบัติตามที่เทพเจ้าบอก ผลก็คือ พวกเขาคร่ำครวญและเสียใจเป็นที่สุด นัยที่ 2 เหตุที่พวกเขาเชื่อฟังและปฏิบัติตามที่เทพเจ้าบอก ผลก็คือ พวกเขาเป็นผู้โชคดีและมีความสุขมากในจุดหมายปลายทาง ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัยของผู้อ่าน ซึ่งอุปนิสัยของผู้อ่านมักจะไม่เห็นคุณค่าของคำพูด คำสอนหรือคำด่า ของบุคคลสำคัญในชีวิต ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ ครูบาอาจารย์ พระภิกษุสงฆ์ เป็นต้น ดังนั้นผู้เขียนจึงสะท้อนให้เห็นอีกมุมมองอีกด้านหนึ่งของคำ “แสลงหู” นั้น และยังถือว่าผู้เขียนเสนอแนะด้วยการใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ในนามปากกาเป็นที่รู้จักและศรัทธาจากมหาชนว่า “ว.วชิรเมธี”

4.6.6 หัวข้อที่ 68 : ใครว่าวาสนาแข่งกันไม่ได้

4.6.6.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้ประโยค (คำถาม)

4.6.6.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าแบบ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ ซึ่งผู้เขียนใช้ความสามารถในการใช้ภาษาบาลีผสมผสานกับปฏิภาณในการสอนธรรมะที่จะพลิกมุมมองความคิดในมิติใหม่ให้กระจ่างแก่สายตาผู้อ่าน ด้วยความที่ผู้อ่านเข้าใจกันมาอย่างยาวนานว่า วาสนาไม่สามารถแข่งกันได้ ซึ่งเป็นอำนาจของกฎแห่งกรรมในอดีตชาติเป็นตัวกำหนดเท่านั้น แต่หลังจากที่ผู้อ่านศึกษาเนื้อหาในหัวข้อนี้แล้วทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายใหม่ของคำว่า “วาสนา” และโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านมีพลังในการสร้างความดีมากยิ่งขึ้น

4.6.6.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนยกความหมายของคำว่า “วาสนา” เป็นบทตั้ง ดังในย่อหน้าแรกที่

ผู้เขียนบอกว่า “ในภาษาไทย คำว่า ‘วาสนา’ หมายถึง ‘บุญบารมี’ กุศลที่ทำให้ได้รับลาภยศ’ วาสนาในความหมายนี้น้อยคนนักจะมีได้ จึงมีคำกล่าวว่า ‘แข่งเรือแข่งแพพอแข่งได้ แต่แข่งวาสนาไซร้อย่าหมายเลย’ คนมีวาสนาจึงเป็นอภิสิทธิ์ชน” จากนั้นผู้เขียนได้นำเสนอแนวคิดใหม่ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “แต่ในภาษาบาลี วาสนา หมายถึง ‘ความเคยชิน’ ซึ่งก็คือ พฤติกรรมที่เราทำซ้ำ ๆ ซาก ๆ จนลงตัวแน่นอนกลายเป็นเอกลักษณ์ของปัจเจกบุคคล เช่น เวลาเรานึกถึงหลวงพ่อคูณ ปริสุทฺโธ ก็จะมองเห็นวาสนาของท่านชัดเจน คือ ท่านมีภาษาพูดและท่านั่งที่เป็นเอกลักษณ์ พูดจาภาษาพ่อขุนราม จนเป็นที่รู้จักกันทั่วว่านี่คือ ‘วาสนา’ ของท่าน” และผู้เขียนได้สรุปข้อคิดในตอนท้ายว่า “เมื่อวาสนาหมายถึงความเคยชินที่ติดตัว จึงเป็นเรื่องที่แก้ไขได้ แข่งขันกันได้ อยากมีวาสนาดีก็ควรเริ่มต้นคิดให้ดี พูดดี ทำดี จนก่อเกิดคุณลักษณ์ที่ดี เมื่อวาสนาดีแล้ว อะไรที่ดี ๆ จะมีมาเอง” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองที่มีความชำนาญการเรื่องภาษาบาลี อีกทั้งเป็นที่รู้จักในนามพระนักวิชาการทางพระพุทธศาสนาชื่อดัง ซึ่งมีคุณูปการแก่สังคมไทย นอกจากนี้ ผู้เขียนยังใช้ชื่อเสียงของหลวงพ่อคูณ ปริสุทฺโธ และพลเอกชาติชาญ ชุณหวัณ เป็นเครื่องจูงใจให้เชื่อถือด้วย

4.6.7 หัวข้อที่ 69 : ธรรมในงาน งานในธรรม

4.6.7.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง และแบบที่ 2 คือ การใช้วลี (นามวลี)

4.6.7.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนยกเรื่องเล่า 2 เรื่อง คือ 1) เรื่องของหลวงพ่อชา สุภทฺโท พระวิปัสสนาจารย์แห่งวัดหนองป่าพง จ. อุบลราชธานี และ 2) เรื่องของพระสงฆ์ที่มามอบตัวเป็นศิษย์หลวงพ่อพุทธทาส ผู้เขียนยกตัวอย่างทั้ง 2 เรื่องนี้เป็นกรณีตัวอย่าง ให้ผู้อ่านศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติธรรม ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่เน้นทำความเข้าใจแก่บุคคลผู้ต้องการปฏิบัติธรรม เช่น พระภิกษุสงฆ์ อุบาสก อุบาสิกา ผู้สนใจและฝักใฝ่ในการปฏิบัติธรรมทั้งหลาย

4.6.7.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนได้อ้างถึงประวัติและปฏิปทาในการปฏิบัติธรรมของหลวงพ่อชา สุภทฺโท และหาเหตุผลมาสนับสนุนด้วยการยกตัวอย่างแนวคิดในการปฏิบัติธรรมของลูกศิษย์หลวง

พ่อพุทธทาส และสรุปท้ายด้วยแนวคิดของผู้เขียนเองดังที่กล่าวว่า “การศึกษา ปฏิบัติธรรม จึงเป็นเรื่องของการทำงาน เป็นเรื่องของการใช้ชีวิต เป็นเรื่องของคนทั่วไปในสังคมที่โลดแล่นอยู่ในโลกอันแสนวุ่นวายยุ่งเหยิง ชีวิตกับงานและการปฏิบัติธรรมจึงมิอาจแยกจากกัน หากจับหลักได้ อยู่ที่ไหนก็ศึกษาธรรมะและปฏิบัติธรรม กระทั่งสามารถบรรลุธรรมได้โดยมิต้องกังขา ปรัชญาที่ว่ามีธรรมอยู่ในงาน และมีงานอยู่ในธรรมนี้ ท่านพุทธทาสภิกขุสรุปไว้สั้น ๆ ว่า ‘การทำงานคือการปฏิบัติธรรม’ ” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และชื่อเสียงของบุคคลสำคัญ 2 ท่าน ได้แก่ 1) หลวงพ่อชา สุภทฺโท และ 2) หลวงพ่อพุทธทาสภิกขุ อินฺทปญฺโญ เป็นเครื่องยืนยันการจูงใจเพื่อให้เกิดความเชื่อถือด้วย

4.6.8 หัวข้อที่ 70 : ไม่มีใครสมบูรณ์แบบ

4.6.8.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อแบบ การใช้วลี (นามวลี)

4.6.8.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องของลูกศิษย์พระชาวต่างชาติของหลวงพ่อพุทธาสในการที่ท่านเป็นคนเข็มงวดที่มีแนวคิดสมบูรณ์แบบไปเสียทุกเรื่อง และมักจะเพ่งโทษและจับผิดคนอื่นเสมอ และมักนำแนวคิดเช่นนี้ไปฟ้องหลวงพ่อพุทธทาสเสมอ แต่หลวงพ่อพุทธทาสก็ฟังแล้วเหมือนไม่ได้ยิน โดยกุศโลบายในการสอนของท่านก็คือสอนเรื่อง “ความว่าง” นั่นเอง

4.6.8.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนได้ยกกิตติศัพท์คำเล่าลือของหลวงพ่อพุทธทาสเป็นบทนำ จากนั้นได้นำเรื่องเล่ามาประกอบ และสุดท้ายผู้เขียนสรุปด้วยแนวคิดของตนเอง ดังเช่นผู้เขียนได้กล่าวไว้เบื้องต้นของหัวข้อเรื่องว่า “กล่าวกันว่า ท่านพุทธทาสภิกขุเป็นพระมหาเถระผู้มากด้วยปัญญาและเมตตาต่อศิษยานุศิษย์เป็นอย่างยิ่ง ท่านเป็นพระที่มีวิถีชีวิตเรียบง่าย แต่ใช้ปัญญาอย่างสูงส่ง แขกไปใครมามักจะพบท่านได้ที่ใต้ร่มไม้บนม้าหินอ่อน” จากนั้นผู้เขียนก็ได้เล่าเรื่องประกอบ และสรุปด้วยแนวคิดของตัวเองในตอนท้ายว่า “เรามักลืมไปว่า โดยพื้นฐานแล้วมนุษย์ไม่มีใครสมบูรณ์แบบไปเสียทั้งหมด ทุกคนย่อมมีข้อดีข้อด้อยในตัวเองไม่มากก็น้อย คนฉลาดย่อมรู้จักเลือกที่จะมองข้ามข้อด้อยของคนอื่น นึกนิยมแต่ในข้อดีของขา ส่วนคนเขลาพอใจยกข้อด้อยของคนอื่นขึ้นมาโจมตี แล้วทำทีมองไม่เห็นข้อดีของคนอื่น หากเราตระหนักอย่างชัดเจนว่า ‘ความไม่สมบูรณ์แบบ’ คือ สัจธรรมพื้นฐานของมนุษย์ เราจะเรียกร้องจากคนอื่นน้อยลง เข้าใจตนและคนอื่น

มากขึ้น มองโลกและชีวิตอย่างอ่อนโยนและผ่อนคลาย พร้อมเสมอที่จะให้อภัยในความ ‘ไม่สมบูรณ์แบบ’ ของคนอื่นอย่างรู้เท่าทัน” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งที่เป็นเคารพและศรัทธาของประชาชน อีกทั้งผู้เขียนยังใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญเป็นเครื่องยืนยันความเป็นจริง อันได้แก่ชื่อเสียงของหลวงพ่อพุทธทาส อินฺทปญฺโญ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง โดย 1) การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ดังที่ผู้เขียนใช้สรรพนามแทนตัวเองว่า “เรา” และ 2) ผู้เขียนยังได้เสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย โดยคำนึงถึงความรู้สึก ความเชื่อ ทัศนคติของกลุ่มเป้าหมายที่มีสภาวะจิตใจเป็นเช่นนั้น จึงทำให้ผู้อ่านรู้สึกคล้อยตามไปกับเรื่องที่ผู้เขียนพยายามสื่อสารออกมาเป็นอย่างดี

4.6.9 หัวข้อที่ 71 : พระเครื่องกระเดื่องเดช

4.6.9.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง (เครื่อง กับ เดื่อง) แบบที่ 2 คือ การใช้วลี (นามวลี)

4.6.9.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้นำเรื่องเล่าของนายแพทย์คนหนึ่งที่ได้มีโอกาสสนทนากับหลวงพ่อเทียน จิตฺตสุโภ พระวิปัสสนาจารย์ ดังที่ผู้เขียนได้เล่าว่า “นายแพทย์คนหนึ่งซึ่งร่ำเรียนมาไม่น้อย รักษาคนมาก็มากโข แต่หลงลืมรักษาใจของตัวเอง วันหนึ่งมีโอกาสได้กราบนมัสการพระวิปัสสนาจารย์ใหญ่นามหลวงพ่อเทียน จิตฺตสุโภ อย่างใกล้ชิด นายแพทย์หยิบพระนางพญาราคาแพงกว่าอายุ 700 ปีขึ้นมาอวด ยังไม่ทันพูดหลวงพ่อก็ปุจฉา ‘พระองค์นี้ทำมาจากอะไร’ ‘ทำจากเนื้อดินเผาแกร่ง สีน้ำตาลเข้ม’ นายแพทย์ตอบด้วยความภาคภูมิ หากหลวงพ่อกลับแย้มยิ้ม ไม่มีอาการตื่นเต้นหรือรู้สึกทึ่งในกฤษฎาภินิหารของพระเครื่องแม้แต่น้อย ‘ดินนั้นเกิดมาพร้อมกันตั้งแต่สร้างโลก พระองค์นี้ไม่ได้เก่าแก่ไปกว่าดินที่เราเหยียบก่อนเข้ามาในบ้านนี้หรอก’ คำตอบสั้น ๆ ของหลวงพ่อทำให้นายแพทย์คนเดียวกันนี้อัญเชิญพระเครื่องออกจากคอนับแต่นั้น ต่อมามีนักเลงพระมากราบหลวงพ่อคุยได้สักพักก็ล้วงพระขึ้นมาอวด ‘พระองค์นี้เขาว่าทำให้อยู่ยงคงกระพัน’ ‘คนทำตายหรือยัง’ หลวงพ่อรุก ‘ตายนานแล้วครับ’ นักเลงพระตอบเสียงอ่อย ‘คนที่ทำยังตายเลยแล้วเราจะหวังสิ่งนี้ช่วยไม่ให้เราตายได้อย่างไร’ คือคำตอบเรียบง่ายจากหลวงพ่อเทียน” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนต้องการเปลี่ยนทัศนคติผู้อ่านที่พึ่งพาเครื่องรางของขลังหรือวัตถุมงคล โดยสอนให้บุคคลเหล่านั้นตระหนักรู้ในความสำคัญของศักยภาพของความเป็นมนุษย์ของตัวเอง

4.6.9.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวเป็นเบื้องต้นว่า “กล่าวโดยสัจธรรมพื้นฐาน มนุษย์ล้วนก่อเกิดจากความไม่สมบูรณ์ เป็นความไม่สมบูรณ์ทั้งทางกายและทางจิต เป็นความไม่สมบูรณ์ของ Heart and Soul แต่จากความไม่สมบูรณ์นี่เองที่มีความสมบูรณ์ดำรงอยู่ ทว่าสัจธรรมข้อนี้มีน้อยคนที่ตระหนักรู้ มนุษย์ที่ตระหนักรู้จึงยืนอยู่ในโลกอย่างเชื่อมั่นในสติปัญญาหรือในมันสมองและสองมือของตัวเองอย่างเต็มเปี่ยม แต่กลุ่มคนที่ไม่ตระหนักรู้คือคนส่วนใหญ่ และเป็นคนส่วนใหญ่ไม่เฉพาะในประเทศนี้ หากคือคนส่วนใหญ่ของโลกใบนี้ ประดาคนไม่สมบูรณ์ทั้งหลายที่ไม่เคยล่วงรู้ว่ามีความสมบูรณ์ซ่อนอยู่ในโพธิปัญญาของตัวเอง จึงสู้แสวงหา ‘บางสิ่ง’ จากภายนอกมาพอกเติมตัวเองให้ดูดี มีความเชื่อมั่น มีความมั่นคงทางกายและทางจิต ไม่ต้องสงสัยเลยว่า ‘พระเครื่อง’ หรือ ‘วัตถุมงคล’ มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพวกเขา” จากนั้นผู้เขียนก็ได้ยกเรื่องเล่าของนายแพทย์คนหนึ่งเพื่อหาเหตุผลมาประกอบการจูงใจ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งนับว่าเป็นปราชญ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาร่วมสมัย และผู้เขียนยังใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญ อันได้แก่ หลวงพ่อเทียน จิตฺตสุโภ พระวิปัสสนาจารย์ และแพทย์ท่านหนึ่ง (ไม่ปรากฏชื่อ) เพื่อเป็นเครื่องประกอบการจูงใจและโน้มน้าวผู้อ่านให้คล้อยตาม

4.6.10 หัวข้อที่ 72 : ผู้ก่อการร้ายหมายเลขหนึ่ง

4.6.10.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง (ร้าย กับ หมาย) และ แบบที่ 2 คือ การใช้วลี (นามวลี)

4.6.10.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา โดยที่ผู้เขียนพยายามอธิบายผลร้ายของความโกรธด้วยการเปรียบเทียบในลักษณะต่าง ๆ ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในหลาย ๆ ตอนของเนื้อหาว่า “ความโกรธ เมื่อเกิดขึ้นมาแล้วจะค่อย ๆทำลายตัวเองก่อนแล้วจึงทำลายคนอื่น เหมือนสนิมที่เกิดแต่เหล็กก็กัดกินเหล็กนั่นเองก่อน พอทำลายตัวเองแล้วก็คืบคลานไปทำลายคนที่อยู่ใกล้ จากคนใกล้สู่คนไกล จากสิ่งมีชีวิตไปสู่สิ่งไม่มีชีวิต จากปัจเจกสู่มวลชน จากสังคมสู่ประเทศ จากประเทศสู่โลกและจักรวาล” อีกตอนหนึ่งที่ผู้เขียนกล่าวว่า “หากผู้นำประเทศหรือผู้นำทางการทหารไม่ลุแก่อำนาจของความโกรธ อาวุธเหล่านี้ก็ไม่มีพิษมีภัยอะไรกับใคร สงบนิ่งอยู่ในที่ตั้งดังหนึ่งท่อนไม้กรวดหินดินทราย แต่เมื่อใดก็ตามที่บรรดาท่านผู้นำ

ของประเทสมหาอำนาจเหล่านั้นเกิดบันดาลโทสะขึ้นมา จะด้วยสาเหตุใดก็ตาม เจ้าอาวุธที่ไม่มีชีวิตเหล่านี้เอง จะแสดงออกซึ่งศักยภาพในทางทำลายล้างผลาญอย่างน่าสยดสยองและน่าสะพรึงกลัวเป็นที่สุด" และอีกตอนหนึ่งที่ผู้เขียนกล่าวว่า "ความโกรธเกิดขึ้นง่าย แต่ทว่าหายช้า กว่าจะหายนั้นเล่าก็มักฝากรอยแผลเป็นเอาไว้ให้แก่ผู้เป็นเจ้าของของมันเสมอ ความโกรธจึงเป็นลูกที่เนรคุณเพราะเกิดขึ้นมาก็เพื่อจะฆ่าผู้ให้กำเนิดของมันโดยถ่ายเดียว" ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การรู้จักจังหวะและโอกาส โดยที่ผู้เขียนใช้วิกฤติเป็นโอกาสในการแสดงธรรมในเรื่องผลร้ายของความโกรธ โดยยกกรณีไว้อาลัยแด่ผู้เสียชีวิตในเหตุการณ์ที่ผู้ก่อการร้ายถล่มตึกเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ มหานครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา (11 กันยายน 2544) ดังที่ผู้เขียนได้เขียนไว้ที่เชิงอรรถในหน้าสุดท้ายของเนื้อเรื่อง

4.6.10.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนอ้างถึงความโกรธซึ่งเป็นเรื่องที่คนส่วนมากยอมรับและทราบดีกันอยู่แล้ว จากนั้นผู้เขียนได้นำเสนอแนวคิดของตัวเองเพิ่มเติมเพื่อหาเหตุผลสนับสนุนให้เห็นจริง ดังเช่นที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้เป็นบางตอนในกรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 ข้างต้น ผู้เขียนยังใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ ซึ่งใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ดังเช่นที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามที่เป็นอันเองกับผู้อ่านคือคำว่า "เรา" ดังที่ผู้เขียนสรุปไว้ในย่อหน้าสุดท้ายว่า "ความโกรธจึงเป็นผู้ก่อการร้ายตัวจริงที่เป็นดังเซลล์แห่งหายนภาพอันแทรกซึมอยู่ในดวงจิตของปุถุชน ซึ่งทุกคนควรขจัดให้หมดสิ้นไปโดยอุบายวิธีที่แยบยล สุภาษิตที่ว่า 'โกรธคือโง่ โมโหคือบ้า ไม่โกรธดีว่า ไม่บ้าไม่โง่ ' นั้น อาจทำให้เราหายโกรธได้จริง แต่ก็เพียงชั่วครั้งชั่วคราว ตราบใดที่รากแก้วของความโกรธยังคงฝังลึกอยู่ในผืนแผ่นดินใจ ก็โปรดจงอย่าวางใจว่าเราปลอดภัยแล้วจากพิษภัยของความโกรธ" นอกจากนี้ ผู้เขียนยังเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัยของผู้อ่าน เนื่องจากว่า ความโกรธถือว่าเป็นอุปนิสัยหลัก ๆ ที่ติดตัวมากับทุกคนซึ่งจะต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจ เพื่อบรรเทาอารมณ์ร้าย และรู้เท่าทันในอารมณ์ที่เป็นข้าศึกต่อความดีงามของตน

4.6.11 หัวข้อที่ 73 : สิ่งสำคัญไม่อาจเห็นด้วยตา

4.6.11.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้ประโยค (ปฏิเสธ)

4.6.11.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์

และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกเรื่องเล่าของนักปราชญ์จีนคนหนึ่งชื่อขงจื้อ เป็นนิทานประกอบ นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้ในความหมายใหม่ ดังที่ผู้เขียนได้สรุปไว้ในช่วงท้ายของเนื้อหาว่า “บ่อยครั้งที่เรามักตัดสินอะไรผิดพลาดอย่างง่ายดายจนเสียทั้งคนเสียทั้งงาน และบางทีก็เสียผู้เสียคน เสียเกียรติภูมิที่สู้สั่งสมมาทั้งชีวิตในชั่วพริบตา เพียงเพราะเราเชื่อในสิ่งที่สายตารายงาน ขณะที่บางด้านของความจริงกลับเป็นอีกอย่างหนึ่ง สามีทะเลาะกับภรรยา พ่อแม่ทะเลาะกับลูก นายเข้าใจผิดลูกน้อง เพื่อนแตกจากเพื่อน คนรักหันหลังให้กันทั่งที่ต่างฝ่ายก็แสนดี เพียงเพราะต่างก็เชื่อใน ‘สิ่งที่ตาเห็น’ แต่ละเลยการ ‘เมียงมอง’ อย่างพินิจแยบคายโดยใช้ ‘ปัญญาจักษุ’ อันสุขุม เราจึงติดอยู่ใน ‘ภาพลวงตา’ อันเป็นมายาคติ พลอยทำให้หลงลืม ‘ความจริง’ ที่เป็นจริงอีกด้านหนึ่งไปอย่างน่าเสียดาย จงมองด้วย ‘ตา’ แล้วปล่อยให้ ‘ปัญญา’ เป็นผู้วินิจฉัย สิ่งที่ตาเห็นกับสิ่งที่ปัญญาประจักษ์ไม่แน่นอนว่าจะสอดคล้องกันเสมอไป จงใช้ตานอกสำหรับ ‘ดู’ แล้วจงใช้ตาในสำหรับการ ‘เห็น’ ” ประโยคที่ผู้เขียนเล่นคำ และใช้ในความหมายใหม่ก็คือ ประโยคที่ว่า “จงมองด้วยตา แล้วปล่อยให้ปัญญาเป็นผู้วินิจฉัย” และประโยคที่บอกว่า “จงใช้ตานอกสำหรับดู แล้วจงใช้ตาในสำหรับการเห็น”

4.6.11.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งเป็นที่รู้จักของสังคมในนามปากกาของผู้เขียนว่า “ว.วชิรเมธี” และผู้เขียนก็ใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์อันได้แก่ “ขงจื้อ” นักปราชญ์จีนผู้ยิ่งใหญ่ เป็นเครื่องยืนยันการเขียนเพื่อจูงใจด้วย นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่านโดยการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือคำว่า “เรา” ดังที่กล่าวว่า “บ่อยครั้งที่เรามักตัดสินอะไรผิดพลาดอย่างง่ายดายจนเสียทั้งคนเสียทั้งงาน และบางทีก็เสียผู้เสียคน เสียเกียรติภูมิที่สู้สั่งสมมาทั้งชีวิตในชั่วพริบตา”

4.6.12 หัวข้อที่ 74 : คู่แข่งขันคือครูคนสำคัญ

4.6.12.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้ประโยค (บอกเล่า) แบบที่ 2 คือ การใช้โวหารภาพพจน์ (ปฏิพจน์) คือ การใช้ถ้อยคำที่มีความหมายตรงกันข้ามหรือขัดแย้งกันมากล่าวอย่างกลืมกลืน

4.6.12.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์

และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกเรื่องเล่าของอาจารย์สอนยูโดชาวญี่ปุ่นอายุปูนปัจฉิมวัยคนหนึ่งกับลูกศิษย์หนุ่มชาวอเมริกัน นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนเน้นสอนบุคคลที่กำลังประสบพบเจอกับคู่แข่งโดยมีทัศนคติที่ไม่ดีและวางท่าทีกับคู่แข่งว่าเป็นศัตรู แต่ผู้เขียนต้องการเปลี่ยนทัศนคติของผู้อ่านให้มองในแง่บวกของการมีคู่แข่ง ซึ่งนับเป็นมุมมองใหม่ที่ใครหลายคนมองไม่เห็น ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในบทสนทนาของอาจารย์ที่มีต่อลูกศิษย์ว่า “คู่แข่งของเธอไม่ใช่ศัตรู แต่คือครูของเธอ และเขาคือคนสำคัญที่จะทำให้เธอได้ก้าวไปข้างหน้าอย่างสง่างาม เธอลองคิดดู หากไร้เสียซึ่งคู่แข่ง เธอจะรู้ได้อย่างไรว่าตัวเองมีศักยภาพในการทำงานขนาดไหน ไม่มีอัปลักษณ์ เธอจะรู้จักความสวยงามได้อย่างไร ไม่มีน้ำขุ่น มีหรือเธอจะรู้จักน้ำใส คู่แข่งขันของเรายิ่งเก่ง ยิ่งฉลาดล้ำ ก็จะทำให้เรารู้จักขยับตัวเองขึ้นไปให้สูงส่งยิ่งขึ้น นักสู้ที่ดีนั้น เขายืนหยัดอยู่ในสังเวียนได้เพราะมีคู่ต่อสู้ที่เข้มแข็ง คู่ต่อสู้ที่อ่อนแออาจทำให้เราเป็นผู้ชนะ แต่ชัยชนะนั้นมักไม่ยืนยง”

4.6.12.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจแบบ การใช้ชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงส่วนตัวของผู้เขียนเอง ซึ่งเป็นที่รู้จักดีของสังคมอยู่แล้วในนามปากกาว่า “ว.วชิรเมธี” นักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาร่วมสมัยในยุคนี้ และผู้เขียนยังใช้ชื่อเสียงของบุคคลอื่นอันได้แก่ อาจารย์สอนยูโดชาวญี่ปุ่น เป็นเครื่องประกอบเหตุผลแห่งการจูงใจด้วย

4.6.13 หัวข้อที่ 75 : ปราการแห่งทิฐิ

4.6.13.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้วลี (นามวลี) แบบที่ 2 คือ การใช้คำนัยประหวัด (คำว่า “ปราการ” มีความหมายมากกว่าความหมายตรง)

4.6.13.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องประกอบการสอน ซึ่งเรื่องที่ผู้เขียนเล่านั้นเกิดขึ้นที่ประเทศเวียดนาม เป็นเรื่องเกี่ยวกับโศกนาฏกรรมแห่งความรักของชายหนุ่มและหญิงสาวคู่หนึ่งที่มากไปด้วยทิฐิ โดยไม่ได้เปิดใจพูดคุยกัน เป็นเหตุให้คู่รักทั้งคู่เกิดกินแหนงแคลงใจ และตัดสินใจพิพากษาตัวเองด้วยการฆ่าตัวตายทั้งคู่ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนเน้นสอนกลุ่มบุคคลผู้ที่อยากจะมีความรัก, ผู้ที่กำลังมีความรักและผู้ที่มีความรักแล้ว เพื่อตระหนักให้กลุ่มบุคคลเหล่านี้ใช้ชีวิตในการครองคู่ครองรักอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

4.6.13.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญคือ ท่านติช นัท ฮันห์ เป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อโน้มน้าวจูงใจผู้อ่านให้เชื่อถือศรัทธาด้วย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ดังที่สังเกตได้จากการที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามว่า “เขา,เธอ” เพื่อแสดงถึงความเป็นกันเองกับผู้อ่าน ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “วันนั้นหลังจากเจ้าหนูพูดถึง ‘พ่อ’ ของตัวเองให้เขาฟังที่กลางตลาด หากเขาไม่หุนหันพลันแล่น มีสติสักนิดหนึ่ง ถามไถ่จากเธอว่า ‘พ่อ’ คนที่เจ้าหนูพูดถึงคือใคร และหลังจากที่เขาเย็นชา ปิดปากเงียบสนิท หากเธอจะอาจหาญถามเขากลับไปว่าเกิดอะไรขึ้น เธอก็คงไม่ต้องเจ็บจนเกินเยียวยา และเขาเองก็คงไม่ต้องจบชีวิตอย่างอนาถเช่นนั้น” วิธีการที่ 2 คือ เสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย ความรู้สึก ความเชื่อของผู้อ่านกลุ่มที่อยู่ในวัยที่กำลังมีความรัก โดยที่ผู้เขียนใช้เกณฑ์เหล่านี้ในการเสนอแนะให้ตรงจุดผู้อ่าน และนอกจากนี้ผู้เขียนยังอ้างถึงหลักฐานคือข้อเขียนเรื่อง “เมตตาภาวนา : คำสอนว่าด้วยรัก” ของท่านติช นัท ฮัน เพื่อยืนยันให้ข้อมูลหนักแน่นเห็นจริงด้วย

4.6.14 หัวข้อที่ 76 : ขาดทุนคือกำไร ผู้ให้คือผู้รับ

4.6.14.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 3 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง (คำว่า “กำไร” กับ “ผู้ให้”) แบบที่ 2 คือ การใช้ประโยค (บอกเล่า) แบบที่ 3 คือ การใช้โวหารภาพพจน์ (ปฏิพจน์)

4.6.14.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกพระราชดำรัสของในหลวงในวันเฉลิมพระชนมพรรษาเป็นสถานการณ์ใน กลวิธีที่ 2 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้ในความหมายใหม่ โดยวลีที่ผู้เขียนเน้นและให้เป็นส่วนสำคัญของเนื้อหาคือ “ขาดทุนคือกำไร ผู้ให้คือผู้รับ” ซึ่งจะเห็นได้ว่าวลีนี้เป็นปฏิพจน์ แต่ผู้เขียนได้ให้ความหมายใหม่ด้วยการสะท้อนอีกมุมมองหนึ่งที่ผู้อ่านคาดไม่ถึง ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การรู้จักจังหวะและโอกาส โดยที่ผู้เขียนใช้จังหวะและโอกาสสำคัญในการถอดบทเรียนเป็นบทธรรมในสถานการณ์ที่เป็นวันสำคัญของชนชาวไทย ซึ่งก็คือ วันพ่อแห่งชาติ ด้วยการสื่อความหมายในคำที่พ่อสอนนั่นเอง

4.6.14.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงในเบื้องต้นและได้ยกเหตุผลมารองรับ

ในการอธิบาย และสรุปด้วยแนวคิดเพิ่มเติมของผู้เขียนเอง ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในย่อหน้าแรกเบื้องต้น (กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : วิธีที่ 1 การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ) จากนั้นผู้เขียนก็ได้เสนอแนวคิดของตัวเองว่า “การให้ หากมองในเชิงรูปธรรม หมายความว่าผู้ให้ต้อง ‘สูญเสีย’ อะไรไปไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่ง ซึ่งโดยมากมักเป็นสิ่งของ มองอย่างผิวเผิน ผู้ให้จึงกลายเป็นผู้ที่สูญเสีย แต่ความจริงไม่เป็นเช่นนั้นเลย เพราะ ‘ผู้ให้’ คือ ‘ผู้ได้’ ต่างหาก” จากนั้นผู้เขียนก็ได้อธิบายเพิ่มเติมเสริมตัวอย่าง และสรุปยืนยันว่า “ทุกวันนี้ผู้เขียนจึงบันทึก ‘คำมงคล’ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราไว้ในใจเสมอ และยังแถมแกะเป็นสติ๊กเกอร์แผ่นเล็ก ๆ ประดับไว้ตรงประตูห้องนอนเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ตัวเองทุกครั้งที่มองเห็นด้วยว่า ‘ขาดทุนคือกำไร ผู้ให้คือผู้รับ’ ” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงเกียรติคุณส่วนตัวของผู้เขียนเอง และใช้พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รวมถึงคำยืนยันจากพระบรมครูศาสดา และอ้างถึง ตำรา “แห่งการงานอันเบิกบาน” ซึ่งแปลโดย โสรีช์ โพธิแก้ว เป็นเครื่องจูงใจด้วย

4.6.15 หัวข้อที่ 77 : เธอคือพุทธะ

4.6.15.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้ประโยค (บอกเล่า) แบบที่ 2 คือ การใช้โวหารภาพพจน์ แบบอนุนามนัย (การนำส่วนน้อยหรือส่วนย่อยมากล่าวโดยหมายถึงส่วนทั้งหมดหรือส่วนใหญ่) และแบบ อธิพจน์ (การกล่าวเกินจริง)

4.6.15.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องประกอบ 2 เรื่อง เรื่องแรก เป็นเรื่องราวของผู้เขียนเองซึ่งเป็นกรณีตัวอย่างว่าด้วยกรณีพิพาทระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน โดยผู้อ่านได้เขียนจดหมายมาเพื่อโต้แย้งเกี่ยวกับเนื้อหาที่เขียน เรื่องที่ 2 เป็นเรื่องเล่าประกอบซึ่งเป็นเรื่องของปัญญาชนผู้มีชื่อเสียงคนหนึ่งชื่อ “ชินกัน” กับนักศึกษาอาวุโสคนหนึ่งที่ได้สนทนาธรรมกัน จนเป็นเหตุให้นักศึกษาอาวุโสคนนั้นถึงกับอึ้งในคำตอบของท่านชินกัน ดังที่ผู้เขียนได้เล่าไว้ในบางตอนว่า “ ‘กระผมเองได้เริ่มศึกษาเซนในสำนักเท็นไดมาตั้งแต่ยังเป็นเด็ก มีหลายเรื่องราวที่เมื่อศึกษาแล้วกระผมก็สามารถเข้าใจได้ทันที แต่ท่านอาจารย์ครับ มีอยู่เรื่องหนึ่งที่ยังคงคาราคาซังอยู่ในใจผมมาอย่างยาวนานนับเป็นสิบปี นั่นก็คือสิ่งที่สำนักของเราได้สอนกันมาว่า ‘ในโลกนี้แม้แต่ต้นหญ้าหรือต้นไม้ก็มีศักยภาพในการลุถึงพุทธภาวะได้’ ความข้อนี้จะเป็นจริงได้อย่างไรเล่าครับ ในเมื่อต้นหญ้าหรือต้นไม้...’ นักศึกษาอาวุโสคนนั้นยังถามไม่จบ ท่านชินกันก็ได้ย้อนถามกลับไปอย่างแหลมคม

ยิ่งว่า ‘มันจะมีประโยชน์อะไรกันกับการที่พวกเธอจะมามัวนั่งอภิปรายกันว่า ต้นหญ้าและต้นไม้จะสามารถบรรลุถึงพุทธภาวะได้อย่างไร เธอควรจะตั้งคำถามใหม่ที่มันดียิ่งไปกว่านั้นว่า ตัวเธอนั่นเองจะสามารถบรรลุถึงพุทธภาวะได้อย่างไร เรื่องเช่นนี้เธอเคยคิดกันบ้างหรือเปล่า’ เสียงของท่านชินกันขึงขัง จริงจัง แต่ดวงตากลับทอประกายเมตตาสุกใส ศิษย์อาวุโสฟังคำถามของท่านชินกันแล้วจึงหลุดปากออกมาว่า ‘นั่นสินะ กระผมไม่เคยคิดถึงเรื่องนี้เลย’ ” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ ‘เธอเองก็เป็นพุทธะได้’ หากใครตระหนักรู้ถึงแก่นของถ้อยคำข้างต้นนี้ เธอจะรู้ดีว่าชีวิตของเธอมีค่าแค่ไหน แล้วเธอจะรอให้ภาวะอันประเสริฐนี้เกิดขึ้นในปัจจุบันขณะ หรือว่าจะรอให้ตนเองเวียนเกิดเวียนตายอยู่ในมหาสมุทรแห่งความทุกข์ไปอีกนานแสนนาน จบบอบช้ำทางจิตวิญญาณอย่างถึงที่สุดเสียก่อน แล้วจึงค่อยหันกลับมาสนใจในสิ่งนี้อย่างนั้นหรือ คนที่มีสายตาดี แต่ไม่ยอมเปิดโอกาสให้ตัวเองได้ลองอ่านหนังสือดี ๆ ดูบ้างเลยนั้น กับคนที่ตาบอดมาแต่กำเนิด จะมีอะไรแตกต่างกันที่ตรงไหน” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ โดยที่ผู้เขียนใช้วลีว่า “เธอคือพุทธะ และ เธอเองก็เป็นพุทธะได้” จากนั้นผู้เขียนได้อธิบายขยายวลีนี้ให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างละเอียดและทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจในความหมายใหม่ ในมุมมองใหม่ที่ผู้อ่านนึกไม่ถึง และคิดว่าไม่สามารถเป็นไปได้

4.6.15.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงเกียรติคุณของผู้เขียนเองที่มีผลงานนำเสนอต่อบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง และยังอ้างถึงบุคคลต่าง ๆ อันได้แก่ ผู้ใหญ่ท่านหนึ่ง และปัญญาชนผู้มีชื่อเสียงคนหนึ่งชื่อชินกัน เป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจด้วย กลวิธีที่ 2 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยการใช้สรรพนามที่ดูเป็นอันเอง คือคำว่า “เรา กับ เธอ” ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “เมื่อเราพลิกพระไตรปิฎกศึกษาพระสูตรสำคัญ ๆ เกี่ยวกับการเจริญจิตภาวนา....” และประโยคที่ว่า “เธอเองก็เป็นพุทธะได้” นอกจากนี้ผู้อ่านยังอ้างถึง สถาบันและหลักฐานด้วย คือ สำนักเท็นได สถาบันศึกษาศาสนาเซน และหลักฐานทางพระไตรปิฎก เป็นเครื่องประกอบการจูงใจด้วย

4.7 หนังสือเล่มที่ 7 : ธรรมสบายใจ

4.7.1 หัวข้อที่ 78 : จิตใส กายงาม

4.7.1.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง แบบการใช้วลี (นามวลี)

4.7.1.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์

และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่อง 2 เรื่อง คือ 1) เรื่องของผู้เขียนเอง ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “วันหนึ่งไปอัดเทปรายการ ‘มองมุมธรรม’ ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวี พิธีกรถามผู้ร่วมรายการว่า แต่ละคนมีวิธีการบริหารจิตใจอย่างไรจึงหน้าใสกันทั้งสามคน คนหนึ่งเป็นนายแพทย์ อีกคนหนึ่งเป็นนิสิตจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คำถามนี้แม้ฟังดูแสนธรรมดา แต่คำตอบที่ได้รับกลับมาจากแต่ละท่านนั้นคมคายมาก เพราะแต่ละคนก็มีวิธีดูแลจิตใจของตัวเองที่แตกต่างกันออกไป” และผู้เขียนยังอ้างถึงเรื่องที่ 2) คือ เรื่องเล่าของท่านวิปัสสนาจารย์รูปหนึ่งที่ไม่ได้ออกนาม ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “พระวิปัสสนาจารย์ท่านหนึ่งเคยกล่าวว่า ที่ไก่มันเป็นทุกข์ก็เพราะมันอยากเป็นเป็ด และเป็ดที่มันทุกข์ก็เพราะว่าอยากเป็นไก่ ถ้าไก่ภูมิใจในความเป็นไก่ และเป็ดภูมิใจในความเป็นเป็ดที่แท้ ทุกข์จากความอยากจะเป็นในสิ่งที่ไม่ควรเป็นนั้นจะหายไปโดยอัตโนมัติ” กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “การบำเพ็ญจิตภาวนาอยู่เสมอเป็นเสมือนหนึ่งการ ‘ดีท็อกซ์’ หัวใจ เพราะคนที่มีสุขภาพจิตดี ความเครียดจะละลายหายไป ความสุขจะเข้ามาแทนที่ เมื่อใจใส ใจสบาย หน้าตาผิวพรรณก็ผุดผาดผ่องใส ดูดีมีสง่าราศีโดยไม่ต้องมีเครื่องประดับก็ยังได้” กลวิธีที่ 3 คือ การทำเป็นตัวอย่างหรือสาธิตให้ดู โดยที่ผู้เขียนได้สอนผู้อ่านด้วยการทำเป็นตัวอย่างให้ดูและได้นำวิธีการที่ผู้เขียนได้ปฏิบัติมาแล้ว นำมาเสนอให้ผู้อ่านได้ทราบ ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวว่า “ในส่วนของผู้เขียนเสนอคำตอบว่า เคล็ดลับหน้าใสของตัวเองไม่เกี่ยวกับเครื่องสำอางเลย แต่เกี่ยวกับเรื่องของ ‘สุขภาพใจ’ ล้วน ๆ นั่นคือ การที่จะมีหน้าใสได้นั้นขึ้นอยู่กับวิธีการดำรงชีวิตด้วยแนวทางดังต่อไปนี้” ซึ่งวิธีดังกล่าวได้แก่ 1) ใช้ชีวิตโดยอยู่กับคุณค่าแท้ 2) รู้ทันโลกธรรม 3) บำเพ็ญจิตภาวนาเสมอ

4.7.1.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง (แบบสาเหตุสัมพันธ์) ที่ผู้เขียนได้กล่าวถึงผลไปหาเหตุ โดยที่ผู้เขียนเริ่มต้นจากการให้ข้อเท็จจริงว่าได้ไปอัดเทปรายการมา และถูกถามจากพิธีกรในรายการว่า มีวิธีการบริหารจิตใจอย่างไรจึงหน้าใสเช่นนี้ จากนั้นผู้เขียนก็ได้แสดงเหตุที่ทำให้หน้าใสในมุมของผู้เขียนเอง ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในตัวอย่างเดียวกันที่แสดงไว้ในกรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 กลวิธีที่ 3 การทำเป็นตัวอย่างหรือสาธิตให้ดู ที่แสดงไว้เบื้องต้นนั้น ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนได้อ้างถึงชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และชื่อเสียงของบุคคลอื่น 3 ท่านได้แก่ 1) นายแพทย์ท่านหนึ่ง 2) นิสิตจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ 3) พระวิปัสสนาจารย์ท่านหนึ่ง เพื่อเป็นกลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยที่ใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือใช้คำว่า “เรา” ดังที่ผู้เขียน

กล่าวไว้ในตอนหนึ่งว่า “การเข้าถึงคุณค่าแท้ของสิ่งที่ตนเป็นจะทำให้ประสบความสำเร็จและมีทุกข์น้อยจากการที่เรารู้จักประมาณตน ลองสังเกตดูให้ดีจะพบว่า คนที่เป็นอะไรก็ตามแล้วเข้าไม่ถึงคุณค่าแท้ของสิ่งที่ตนเป็นมักจะทุกข์มากกว่าคนทั่วไป ทั้ง ๆ ที่ถ้าเราเป็นอะไรก็ตามโดยเป็นเสียให้เป็นแล้ว ความทุกข์นั้น ๆ อาจจะไม่เกิดขึ้นเลยด้วยซ้ำไป” นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ วิธีการที่ 2 คือ เสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย โดยที่คำนึงถึงความรู้สึก ความปรารถนาของผู้อ่าน ที่ต้องการให้หน้าตาดูสดใสเพื่อความงามที่ควรค่าแก่การชื่นชม

4.7.2 หัวข้อที่ 79 : สติที่ตามทัน คือปัจจุบันอันแสนสุข

4.7.2.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง (คำว่า “ทัน” คับคำว่า “บัน” และ “อัน”) และ แบบที่ 2 คือ การใช้ประโยค (บอกเล่า)

4.7.2.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกเรื่องเล่า “กามนิต-วาสิฏฐี” เป็นตัวอย่างประกอบการสอน ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “คนที่แสวงหาความสุข แต่ไม่รู้ว่าความสุขแท้คืออะไร ยิ่งแสวงหาก็ยิ่งห่างไกลออกไปจากความสุข เหมือนคนที่ตั้งใจจะไปเชียงใหม่ แต่กลับขึ้นรถไฟมุ่งลงสู่ภาคใต้ ทั้ง ๆ ที่จุดมุ่งหมายอยู่ภาคเหนือ”

4.7.2.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนได้เกริ่นนำด้วยข้อเท็จจริงที่ว่า “ใคร ๆ ก็อยากมีความสุข” จากนั้นผู้เขียนพยายามเสนอข้อเสนอใหม่ ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “แต่ทั้ง ๆ ที่อยากมีความสุขก็ใช่ว่าทุกคนที่ปรารถนาความสุขแล้วจะมีความสุขเสมอไป บางคนทั้ง ๆ ที่ต้องการความสุข ทุ่มเทเวลา เงินทอง แรงกายแรงใจเพื่อสิ่งนี้ แต่ยิ่งแสวงหาความสุขกลับยิ่งมีความทุกข์ทับทวี บางคนเสแสร้งแสดงให้คนอื่นเห็นว่าตนมีความสุขอยู่หลายปี ทั้ง ๆ ที่ในชีวิตจริงไม่เคยมีความสุขเลย” จากนั้นผู้เขียนก็ได้พิสูจน์ข้อเสนอใหม่ด้วยการยกตัวอย่างด้วยเรื่องเล่าประกอบและได้อธิบายเหตุผลเพิ่มเติม ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ทำอย่างไรหนอ ทุกลมหายใจเข้าออกของเรา จึงจะเป็นลมหายใจอันบางเบา ปลอดจากความกังวลอย่างสิ้นเชิง ทำอย่างไรหนอ ทุกคืนเราจะสามารถล้มตัวลงนอนอย่างเปี่ยมสุขพร้อมรอยยิ้มประพิมพ์ประพายระบายอยู่ทั่วดวงหน้า ทำอย่างไรหนอ เราจะตื่นเช้าด้วยความสด

ชื่น ผ่องใส เบาสบาย อารมณ์ดี เหมือนมีสายลมอ่อน ๆ อบอุ่นละมุนละไมคอยโลมไล้ให้ผ่อนคลายหายกังวล” นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ วิธีการที่ 2 คือ ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งสามารถสร้างศรัทธาและความน่าเชื่อถือต่อผู้อ่านได้

4.7.3 หัวข้อที่ 80 : ดีท็อกซ์หัวใจ

4.7.3.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำนัยประหวัด (ดีท็อกซ์ มีความหมายมากกว่าความหมายตรง) แบบที่ 2 คือ การใช้วลี (กริยาวลี)

4.7.3.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยการที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องราวประสบการณ์ของผู้เขียนเองเป็นเครื่องประกอบการสอน ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในบางตอนว่า “นอกจากการฝึกหายใจอย่างมีสติด้วยวิธีข้างต้นนี้จะช่วยให้มีสติ สามารถมองเห็นตัวเองอย่างลึกซึ้ง เกิดความตระหนักรู้ในตัวเอง ช่วยยับยั้งชั่งใจ ทำให้รอบคอบ ผ่อนคลาย เหมือนเราขับรถมาด้วยความเร็ว แล้วค่อย ๆ ชะลอความเร็วลงเพื่อชื่นชมสวนดอกไม้ข้างทาง” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การทำเป็นตัวอย่างหรือสาธิตให้ดู โดยที่ผู้เขียนได้ยกประสบการณ์ตรงของตนเองที่ได้ปฏิบัติผ่านมาแล้ว จึงนำมาถ่ายทอดให้ผู้อ่านทราบ

4.7.3.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจแบบเดียวเท่านั้น คือ กลวิธีการเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน โดยใช้คำว่า “เรา” ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในตอนหนึ่งว่า “ลมหายใจคือต้นทางของความสุขและความทุกข์ ถ้าเราหายใจอย่างมีสติ เราก็มีความสุขได้ทุกวัน แต่ถ้าเราหายใจอย่างขาดสติ เราก็มีความทุกข์ทุกวันเช่นกัน” นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ วิธีการที่ 2 คือ ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งสามารถสร้างศรัทธาและความน่าเชื่อถือจากผู้อ่านได้ เนื่องจากว่าผู้เขียนได้สร้างผลงานที่ดีเด่นปรากฏไว้มากมาย

4.7.4 หัวข้อที่ 81 : ความเหงาไม่ใช่เรื่องจิ๊บ ๆ

4.7.4.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้ประโยค (ปฏิเสธ) แบบที่ 2 คือ การใช้คำแสลง (จิ๊บ ๆ)

4.7.4.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกเรื่องเล่าประสบการณ์ของตนเองเป็นตัวอย่างประกอบการสอน ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ต้นเรื่องว่า “ผู้เขียนเพิ่งกลับจากการไปเข้าร่วมกิจกรรมปฏิบัติธรรมกับกลุ่มสังฆะ (ภิกษุณี ลูกศิษย์ท่านติช นัท ฮันห์) จากหมู่บ้านพลัม ประเทศฝรั่งเศส ซึ่งจัดที่จังหวัดนครนายกเป็นเวลา 2 คืน 3 วัน เสร็จจากการเข้าคอร์สปฏิบัติธรรมคราวนี้รู้สึกชีวิตปลอดโปร่ง โล่ง เบา และมีความสุขมาก นอกจากนี้แล้วยังได้ประสบการณ์ดีดีมาแบ่งปันกันได้อีกหลายเรื่องเลยทีเดียว” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ซึ่งผู้เขียนได้ใช้อุปมาในหลาย ๆ ตอนของเนื้อหา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในตอนหนึ่งว่า “ยิ่งถ้าวันไหนได้อ่านหนังสือของนักเขียนในดวงใจด้วยแล้ว วันนั้นนาทีนั้นจะรู้สึกเหมือนชายหนุ่มได้นั่งชิดแนบแอบอิงอยู่กับสาวคนรักเลยทีเดียว มหาตมคานธีก็เลยกล่าวไว้ว่า ใครก็ตามที่หลงรักการอ่าน เขาผู้นั้นจะไม่รู้จักคำว่าเหงา จริง ๆ แล้วการอ่านแก้โรคเหงาได้อย่างนั้นหรือ ตอบได้ว่า สิ่งที่แก้โรคเหงาได้ในกรณีนี้ไม่ใช่การอ่าน การอ่านเป็นเพียง ‘เครื่องมือ’ อย่างหนึ่งเท่านั้นที่ทำให้คนไม่เหงา แต่ตัวที่ช่วยแก้อาการของโรคเหงาได้อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาดก็คือ การที่เราไม่ปล่อยให้จิตของเรา ‘ว่าง’ ต่างหาก”

4.7.4.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ในฐานะพระนักเขียนที่มีผลงานปรากฏซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคม และยังใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญได้แก่ ท่านติช นัท ฮันห์ และ ท่านมหาตมคานธี เป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือใช้คำว่า “เขา,เรา” ดังตัวอย่างเดียวกันกับที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในกรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 กลวิธีที่ 2 การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ได้แสดงไว้ในตอนต้น วิธีการที่ 2 คือ เสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย โดยที่ผู้เขียนได้นำเสนอเรื่องที่เข้ากับความรู้สึกนึกคิดของผู้อ่าน

4.7.5 หัวข้อที่ 82 : ลาออกจากความทุกข์

4.7.5.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้วลี (กริยาวลี)

4.7.5.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์

และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องราวของอาจารย์กำพล ทองบุญนุ่ม อดีตครูพลศึกษาที่สร้างวิกฤติให้เป็นโอกาสในการแสวงหาธรรมในภาวะที่กายพิการ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “หลังออกจากโรงพยาบาล อาจารย์กำพลกลายเป็นคนพิการ ต้องทนใช้ชีวิตอยู่บนรถวีลแชร์เกือบตลอด 24 ชั่วโมง ในระหว่างนี้ท่านพยายามปรับใจให้ยอมรับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นให้ได้ แต่ยิ่งพยายามก็เหมือนยิ่งตอกย้ำให้สภาพจิตใจย่ำแย่ลงไปอีก เพราะความทุกข์ที่กายและใจแบกรับอยู่นั้นมันหนักหนาเกินกว่าที่คนธรรมดา ๆ คนหนึ่งจะทำทีเป็นมองโลกในแง่ดีอยู่ได้ไปวัน ๆ”

4.7.5.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนได้อ้างถึงสิ่งที่คนส่วนมากยอมรับกันอยู่แล้วเพื่อสนับสนุนข้อเสนอใหม่ที่อ้างขึ้น ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวว่า “เคยแต่ได้ยินคนพูดกันว่า ‘ผม/ฉันลาออกจากงานแล้วครับ/คะ’ จนชิน พอมาได้ยินใครบางคนบอกว่า ‘ผมลาออกจากความทุกข์แล้วครับ’ ก็เลยทำเอาสะดุ้งโหยงได้เหมือนกัน ใครนะช่างอหังการกล้ายืนยันได้ถึงเพียงนี้ เพราะคำพูดเช่นนี้ ถ้าพระสงฆ์พูดก็มีความหมายเท่ากับบอกว่าพระรูปนั้นเป็นพระอรหันต์เลยทีเดียว แต่เจ้าของคำพูดที่ว่านี้ไม่ใช่พระสงฆ์ หากแต่เป็นผู้ชาย ‘ไม่ธรรมดา’ คนหนึ่ง ซึ่งใช้ชีวิตอยู่บนเก้าอี้วีลแชร์มาเป็นเวลากว่า 20 ปีแล้ว” จากนั้นผู้เขียนก็ได้ยกตัวอย่างของอาจารย์กำพล ทองบุญนุ่ม เพื่อเป็นเครื่องพิสูจน์ถึงข้อเสนอใหม่ที่ผู้เขียนได้อ้างขึ้น และได้สรุปเนื้อหาในตอนท้ายด้วยแนวคิดของผู้เขียนเอง กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งมีชื่อเสียงในด้านการเผยแผ่พุทธธรรมในสังคมปัจจุบัน และชื่อเสียงของบุคคลอื่นได้แก่ อาจารย์กำพล ทองบุญนุ่ม อดีตครูพลศึกษา และ หลวงพ่อคำเขียน สุวัณโณ พระวิปัสสนาจารย์ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะเป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยที่ใช้สรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน โดยใช้คำว่า “เรา,ท่าน” ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในบางตอนว่า “อาจารย์กำพล ทองบุญนุ่ม คือแบบอย่างของคนสู้ชีวิตที่ค้นพบโอกาสในวิกฤติได้อย่างงดงาม และสิ่งที่ท่านค้นพบไม่เพียงแต่จะทำให้ท่านพ้นทุกข์เพียงคนเดียวเท่านั้น ทว่ายังมีคนอีกมากมายที่ได้อาศัยท่านเป็นครู แล้วเพียรเจริญรอยตามจนเห็นธรรมท่ามกลางทุกข์ได้อย่างปาฏิหาริย์อีกไม่น้อย ‘ในสุขมีทุกข์ ในมืดมีสว่าง และ ‘ในวิกฤติมีโอกาส’ คำกล่าวนี้ยังคงเป็นความสัตย์ที่ท้าทายให้เราก้าวเข้าไปพิสูจน์อยู่เสมอ ไม่ว่าวันเวลาจะผ่านไปเนิ่นนานสักเพียงใด” วิธีการที่ 2 คือ สังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ ของผู้อ่าน โดยที่ผู้เขียนคำนึงถึงความรู้สึก สนใจของผู้อ่านตรงที่ว่าผู้อ่านสนใจในเรื่องของการมีสภาพที่พ้นจากความทุกข์ ดังนั้นหัวข้อนี้จึงเป็นที่น่าสนใจของผู้อ่านเป็นอย่างดี

4.7.6 หัวข้อที่ 83 : ศิลปะการป้องกันตัว

4.7.6.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้วลี (นามวลี)

4.7.6.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 4 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องเล่า 3 เรื่อง เพื่อเป็นตัวอย่างประกอบการสอน เรื่องที่ 1 เป็นเรื่องเล่าของผู้เขียนเอง เรื่องที่ 2 เป็นเรื่องเล่าของศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ อดีตนายกรัฐมนตรี และอดีตประธานองคมนตรี เรื่องที่ 3 เป็นเรื่องของสาวไฮโซคนหนึ่งที่ผู้เขียนไม่ได้ออกนาม ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในตอนหนึ่งว่า “คำปลอบโยนของหลวงพ่อทำให้มนหูตาสว่างขึ้นมาทันที อย่างนี้หรือเปล่านะที่เขาว่าพระมาชี้ทางสวรรค์ให้ ทุกข์ ‘ของเรา’ เราหนักอกมาแรมเดือนแรมปี แต่พอเปิดใจให้หลวงพ่อฟัง มันก็พังทลายลงมาอย่างง่ายดายเหมือนปราสาททรายถูกคลื่นซัด” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การทำเป็นตัวอย่างหรือสาธิตให้ดู โดยที่ผู้เขียนได้นำประสบการณ์ที่ตนเองได้ปฏิบัติและประสบพบเจอมาแล้ว แล้วจึงนำมาสอนผู้อ่านต่อ เพื่อให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึงสิ่งที่ผู้เขียนสอน ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ ครั้งยังเป็นนักเขียนประถม โรงเรียนเคยจัดให้หน่วยหน่วยทหารพัฒนาเข้ามาฝึกสอนวิชาศิลปะการป้องกันตัวเช่นมวยไทยให้นักเรียนทั้งโรงเรียนอยู่พักใหญ่ ศิลปะการป้องกันตัวเหล่านั้นตั้งแต่เรียนมาผู้เขียนยังไม่เคยได้ใช้เลย แต่พอเข้ามาสู่ใต้ร่มผ้ากาสาวพัสตร์ก็ได้มาพบกับศิลปะการป้องกันตัวอีกแบบหนึ่ง ซึ่งเมื่อเรียนเสร็จแล้วก็ได้ใช้ทันที และใช้ได้ผลมาโดยตลอด ถึงขนาดที่ว่าพอ ‘ทุกข์กระทบ-ธรรมกระเทือน’ ทันที ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 4 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ โดยที่ผู้เขียนได้ใช้คำในความหมายใหม่ที่ว่า “ทุกข์กระทบ-ธรรมกระเทือน”

4.7.6.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และชื่อเสียงของบุคคลสำคัญได้แก่ ศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ อดีตนายกรัฐมนตรี และสาวไฮโซนิรนามคนหนึ่ง กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะเป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ซึ่งสังเกตได้จากการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือใช้คำว่า “เรา,เขา” ในหลาย ๆ จุดของเนื้อหา ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในตอนหนึ่งว่า “นับแต่วันนั้นเป็นต้นมา มนไม่เคยเสียเวลามานั่งรอเขากลับมาอีก มนอยู่กับลูกสาวสองคนอย่างเข้มแข็ง ด้วยชื่อมั่นในคำของหลวงพ่อมนบอกกับตัวเองว่า มนจะไม่เสียเวลากับคนที่มองไม่เห็นคุณค่าของเราอีก ชีวิตมีอะไรให้ทำมากกว่าการมานั่งรอใครสักคนซึ่งมองไม่เห็นคุณค่าของตนอย่างแท้จริง มนเชื่อว่าของทุกอย่าง หรือ

คนทุกคน ถ้าเราไม่ยึดมั่นว่ามัน ‘ต้อง’ เป็นของเรา มันก็ไม่ก่อให้เกิดทุกข์ แต่พอเราไปยึดมั่นว่ามันต้องเป็นของเราเข้าเมื่อไร แก้วน้ำสักใบหนึ่งซึ่งไม่มีชีวิตจิตใจแท้ ๆ แต่กระนั้นมันก็อาจทำให้เราทุกข์ปางตายได้” วิธีการที่ 2 คือ สังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ และวัยของผู้อ่าน โดยที่ผู้เขียนคำนึงถึงความรู้สึก และความสนใจของผู้อ่านที่ต้องการความปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ ดังนั้นจึงถือว่าผู้เขียนได้นำเสนอสิ่งที่ผู้อ่านต้องการอยากจะรู้

4.7.7 หัวข้อที่ 84 : สุขใจเมื่อได้ค้นพบ

4.7.7.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้วลี (กริยาวลี) แบบที่ 2 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง (คำว่า “ใจ” กับ “ได้”)

4.7.7.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างเรื่องเล่าของคุณยุ้ย สาวสมัยใหม่ ไฮเปอร์ เป็นตัวอย่างประกอบการสอน กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ว่า “ยุ้ยเป็นสาวสมัยใหม่ ไฮเปอร์ ชีวิตและงานขึ้นอยู่กับความท้าทายตลอดเวลา ซึ่งหมายความว่าทุกวันล้วนเป็นคืนวันแห่งการเร่งรีบแข่งขัน และมุ่งการทำกำไรให้บริษัทมากที่สุด ตลอดเวลาที่ใช้ชีวิตนี้เหมือนรถซึ่งมีแต่คันเร่ง ทว่าขาดเบรก ทำให้เธอค้นพบว่ามีเงินเพิ่มขึ้น แต่ความสุขกลับหายไป”

4.7.7.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงส่วนตัวของผู้เขียนเอง ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคม และผู้เขียนยังใช้ชื่อเสียงของบุคคลอื่นได้แก่ คุณยุ้ย สาวไฮเปอร์คนหนึ่ง เพื่อเป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจให้เห็นตัวอย่างในเรื่องที่นำเสนอ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ซึ่งสังเกตได้จากการใช้คำสรรพนามว่า “เรา,เธอ” ซึ่งแสดงถึงความเป็นกันเองกับผู้อ่าน ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในตอนหนึ่งว่า “จากวันนั้นถึงวันนี้ เวลาแห่งการเรียนรู้ของยุ้ยยังไม่จบ ยุ้ยเพิ่งรู้ว่าในโลกนี้ยังมีการทำงานที่มาพร้อมกับความสุขสดชื่นหลงเหลืออยู่อีก ถึงวันนี้วิธีคิดของเธอเปลี่ยนไปจากวิธีคิดของคนหนุ่มสาวในกระแสหลักอย่างแทบจะสิ้นเชิง เพราะเธอได้ตระหนักด้วยตัวเองแล้วว่า การบ้าทำงานแทบล้มประดาตาย ได้เงินมากมายเป็นกอบเป็นกำ แต่ถ้าหากเงินนั้นมาพร้อมกับ ‘ทุกขภาพ’ ไม่ใช่ ‘สุขภาพ’ เราจะบ้าทำงานซึ่งมีผลเป็นการทำงานตัวเองนั้นไปทำไม” วิธีการที่ 2 คือ สังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ และวัยของผู้อ่าน โดยที่ผู้เขียนได้คำนึงถึงการทำงานและการ

ใช้ชีวิตอย่างมมีความสุขที่ผู้อ่านแทบทุกคนปรารถนา ดังนั้นผู้เขียนจึงได้นำเสนอมุมมองของการทำงานที่เปี่ยมไปด้วยความสุขให้แก่ผู้อ่านได้ศึกษา

4.7.8 หัวข้อที่ 85 : หยุดสักนิด คิดสักหน่อย

4.7.8.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง (คำว่า “นิด” กับ “คิด”) แบบที่ 2 คือ การใช้ประโยค (คำสั่ง)

4.7.8.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องของบุคคล 2 ท่าน เพื่อเป็นตัวอย่างประกอบการสอน ซึ่งบุคคล 2 ท่านนั้นได้แก่ นักพูดที่มีชื่อเสียงคนหนึ่ง และคุณน้อยกลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในตอนหนึ่งว่า “ครั้งใดก็ตามที่ได้ยินถ้อยคำตอกย้ำว่าเขาเป็นเด็กกำพร้า น้อยเจ็บปวดเหมือนถูกกรีดด้วยของมีคม แต่กระนั้นน้อยก็ยังมีขันติมากพอที่จะเก็บความเจ็บปวดเอาไว้ภายในคนเดียว แต่ก็นั่นแหละ ใจคนนั้นเปราะบางยิ่งกว่าแก้ว บางเบายิ่งกว่ากระดาษ เมื่อได้รับการตอกย้ำอยู่บ่อย ๆ วันหนึ่งทำนบแห่งความอดทนของเขาก็สิ้นสุดลง”

4.7.8.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3: กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และชื่อเสียงของบุคคลสำคัญหลาย ๆ ท่าน คือ พระพุทธเจ้า, นักพูดที่มีชื่อเสียงคนหนึ่ง, สุนทรภู่, อาจารย์จตุพล ชมพูนิช, เมธีจีน กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่านคือใช้คำว่า “เขา,เรา” ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในตอนหนึ่งว่า “ฐานที่คำพูดของเรากระทบก็คือ ‘หู’ ของคนฟัง แต่สิ่งที่ทำหน้าที่รับผลโดยตรงต่อคำพูดที่ได้ยินได้ฟังกลับไม่ใช่หู หากแต่คือ ‘ใจ’ ที่เราพูดกันว่าคำพูดของเขาฟังแล้วเคืองหูชะมัด ความจริงอาการเคืองหูนั้นเป็นเพียงสำนวน ‘ความเคือง’ นั้นไม่ได้เกิดขึ้นที่หู แต่เกิดขึ้นที่ใจของผู้ฟัง ทุกคำพูดของเรามีผลต่อคนฟังเสมอ บางทีเราพูดแล้วก็ลืม ไม่ได้คิดอะไรมากนักกับลมปากของตัวเอง แต่กับคนฟัง คำพูดนั้นอาจก้องกังวานอยู่ในหูของเขาไปทั้งชีวิตก็มี” วิธีการที่ 2 คือ สังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ และวัยของผู้อ่าน ซึ่งผู้เขียนคำนึงถึงทัศนคติของผู้อ่านในแง่เกี่ยวกับการใช้คำพูดเป็นสำคัญ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องจำเป็น ดังนั้นผู้เขียนใช้ฐานความคิดนี้เพื่อปรับการเสนอแนะให้ตรงจุดกับผู้อ่าน นอกจากนี้ผู้เขียนยังอ้างอิงหลักฐานคือ หนังสือพิมพ์ข่าวสด วันที่ 21 เมษายน 2547 หน้า 2 เพื่อเป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจด้วย

4.7.9 หัวข้อที่ 86 : จงยิ้มรับคำวิจารณ์

4.7.9.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 การใช้ประโยค (คำสั่ง) แบบที่ 2 คือ การใช้โวหารภาพพจน์ (ปฏิพจน์)

4.7.9.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนเล่าเรื่องประกอบการสอน 2 เรื่อง เรื่องที่ 1 คือ เรื่องของผู้เขียนเอง เรื่องที่ 2 คือ เรื่องพระพุทธเจ้าและเวรัญชพราหมณ์ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในตอนหนึ่งว่า “หรืออีกนัยหนึ่ง ควรจะมองคำด่า คำตำหนิวิพากย์ทั้งหลายเหมือนกระดาษทรายที่เขาใช้สำหรับขัดสีพระพุทธปฏิมาที่เพิ่งหล่อเสร็จใหม่ ๆ”

4.7.9.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเร้าอารมณ์ ซึ่งผู้อ่านมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องที่เขียนอยู่ก่อนแล้ว ในการที่จะค้นหาวิธีการจัดการกับคำวิพากย์วิจารณ์ ดังนั้นผู้เขียนจึงเร้าอารมณ์ผู้อ่านโดยการใช้ภาษากวีดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในตอนเริ่มต้นของเนื้อหาว่า “ตอนเป็นเณรน้อยเคยเห็นกลอนบทหนึ่งติดอยู่บนบอร์ดในโรงอาหาร อ่านแล้วก็ประทับใจ เลยจำได้มาจนบัดนี้

เกิดเป็นคนต้องทนให้เขาด่า จะทำดีทำบ้าเขาด่าหมด
ถ้าทำดีเขาก็ด่าว่าไม่คด ทำเลี้ยวลดเขาก็ด่าว่าไม่ตรง”

กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และชื่อชื่อเสียงของบุคคล ได้แก่ พระพุทธเจ้าและ เดล คาร์เนกี นักคิด นักพูดคนดังของอเมริกา กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือใช้คำว่า “เรา,ท่าน” ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในบางตอนของเนื้อหาว่า “วิธีคิดเชิงบวกหรือการมองโลกในแง่ดีอย่างที่พระพุทธองค์ทรงใช้มีอยู่ทั่วไปในพระไตรปิฎก อย่างในพระธรรมบทเป็นต้น ท่านแนะว่าถ้ามีใครมาด่า ตำหนิ วิพากษ์ ก็ให้รู้จักมองคนเหล่านั้นว่าเป็นผู้ชี้ขุมทรัพย์ เราควรจะขอบใจคนเหล่านั้นที่เสียสละเวลาชี้ช่องข้อบกพร่องให้กับเรา ถ้าหากสิ่งที่เขาชี้เป็นความจริง เราก็ควรแก้ไข แต่ถ้าหากไม่เป็นจริงก็ควรแผ่เมตตาให้เขา ใครก็ตามที่ถูกด่า ถูกตำหนิ วิพากษ์วิจารณ์บ่อย ๆ แล้วทนไม่ได้ ขอให้เปลี่ยนวิธีคิดเสียใหม่ โดยหัดมองโลกในแง่ดี” วิธีการที่ 2 คือ สังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ และวัยของผู้อ่าน ซึ่งผู้เขียนได้คำนึงถึงทัศนคติของผู้อ่านที่มีทัศนคติในแง่ลบต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ ดังนั้นผู้เขียนจึงเปลี่ยนมุมมองใหม่ ๆ ให้ผู้อ่านได้ทราบในประโยชน์และคุณค่าของการมองโลกในแง่ดีที่มีต่อคำวิพากษ์วิจารณ์

4.7.10 หัวข้อที่ 87 : การฟังอย่างลึกซึ้ง

4.7.10.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้วลี (นามวลี)

4.7.10.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าด้วย การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่านิทานประกอบการสอน 2 เรื่อง เรื่องที่ 1 คือเรื่องราวพุทธประวัติในสมัยพุทธกาล เรื่องที่ 2 คือ เรื่องพระราชจริยาวัตรในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

4.7.10.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งเป็นที่ยอมรับศรัทธาจากสังคมในฐานะเป็นพระนักเผยแผ่พระพุทธศาสนา และผู้เขียนยังใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญได้แก่ พระพุทธเจ้า, พระสารีบุตร, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี, พลเอกสนั่น มะเริงสิทธิ์ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามว่า “เรา” ซึ่งแสดงถึงความเป็นกันเองกับผู้อ่าน ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในบางตอนว่า “ในสังคมไทยของเรา ผู้ที่มีความโดดเด่นเป็นอย่างมากในเรื่องการฟังอย่างลึกซึ้งนั้นมีอยู่มากมาย แต่คนหนึ่งซึ่งเห็นชัดก็คงจะไม่พ้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระองค์ผู้ทรงเป็น ‘พระธรรมปิยราชา’ (พระราชาผู้เป็นที่รักโดยธรรม) ของเรานั่นเอง” วิธีการที่ 2 คือ เสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย ซึ่งผู้เขียนคำนึงถึงความรู้สึกความเชื่อของผู้อ่านทั่ว ๆ ไป ที่ยังไม่เข้าใจถึงการฟังอย่างลึกซึ้ง ดังนั้นผู้เขียนจึงมองเห็นอุปนิสัยความเชื่อ และความรู้สึกของผู้อ่านในจุดนี้ จึงได้เขียนจูงใจผู้อ่านด้วยเรื่องนี้ อีกทั้งยังอ้างถึงสถาบันทางพระพุทธศาสนาเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือในการจูงใจด้วย

4.7.11 หัวข้อที่ 88 : พระพุทธเจ้าทรงสอนให้เรา “รวย”

4.7.11.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้ประโยค (บอกเล่า) แบบที่ 2 คือ การใช้คำนัยประหวัด (รวยในทัศนะของพระพุทธศาสนา)

4.7.11.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ด้วยการเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “4) สะ-ดำรงชีวิตแบบพอเพียง หมายถึง การรู้จักคุณค่าของเงินทุกบาททุกสตางค์อย่างถ่องแท้ ไม่จ่ายเงินเหมือนโปรยข้าวตอกดอกไม้ลงในคลอง เหมือนคนโง่เอาทองไปถักรองเท้า

แต่ควรรู้จักบริหารบัญชีงบดุลให้มีกำไรโดยให้รายรับมากกว่ารายจ่ายอยู่เสมอ หรือถือหลักไม่จ่ายเกินหน้าตักนั่นเอง”

4.7.11.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง แบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนเริ่มต้นจากการแสดงข้อเท็จจริงที่รู้กันดีอยู่แล้ว เพื่อสนับสนุนข้อเสนอใหม่ที่อ้างขึ้น ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “คนทั่วไปมักมองกันว่า พระพุทธศาสนาไม่สู้จะมีคำสอนในทางเศรษฐศาสตร์ หรือมักคิดกันว่า พระพุทธศาสนาสอนแต่ให้มนุษย์ลดละกิเลส คงไม่สนใจเรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ หรือการทำมาค้าขาย แต่...ความจริงแล้วดูเหมือนจะตรงกันข้าม เพราะพุทธศาสนามีคำสอนในเรื่องเศรษฐศาสตร์ค่อนข้างลึกซึ้ง และสอนมาตั้ง 2500 กว่าปีแล้วอีกต่างหาก กระทั่งวันหนึ่งเมื่อหลายปีมาแล้ว มีฝรั่งคนหนึ่งชื่ออี.เอฟ. ชูมาเคอร์ นำเอาแนวคิดเรื่องเศรษฐศาสตร์เชิงพุทธไปเขียนไว้ในหนังสือชื่อ ‘Small Is Beautiful’ หรือในพากย์ไทยว่า ‘จิ๋วแต่แจ๋ว’ นั่นแหละคนไทยจึงหันมาสนใจเรื่องเศรษฐศาสตร์เชิงพุทธกันอย่างจริงจัง” จากนั้นผู้เขียนจึงได้อ้างถึงหลักการทางพระพุทธศาสนาเพื่อสนับสนุนข้อเสนอใหม่และสรุปจบด้วยแนวคิดของผู้เขียนเอง กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และชื่อเสียงของบุคคลสำคัญได้แก่ พระพุทธเจ้า, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, พลตรีหลวงวิจิตร วาทการ, อีเอฟ ชูมาเคอร์ และ นักการเงินการธนาคารคนหนึ่ง กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยการใช้คำสรรพนามว่า “เรา,ท่าน” ซึ่งแสดงถึงความเป็นกันเองกับผู้อ่าน ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในบางตอนของเนื้อหาว่า “คาถาหัวใจเศรษฐีของพระพุทธเจ้านั้น ท่านมิได้มีไว้ให้ ‘ท่องจำ’ แต่ท่านมีไว้ให้ ‘ลงมือทำ’ ลงมือทำตามเมื่อไร ก็ได้เป็นเศรษฐีกันเมื่อนั้น แต่หากเอาแต่ท่องจำเมื่อไร ก็ได้เป็นแค่นกแก้วนกขุนทอง เราจะเลือกเป็นอะไร จะเป็นคนรวยหรือจะเป็นแค่นกแก้วนกขุนทอง” วิธีการที่ 2 คือ เสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย โดยที่ผู้เขียนคำนึงถึงความรู้สึก ความปรารถนาของคนอ่านทุกคนที่ต้องการมีฐานะร่ำรวย มีทรัพย์สินเงินทองที่จะนำไปสู่ความสุข ดังนั้นผู้เขียนจึงได้นำเสนอหลักการในทางพระพุทธศาสนาที่จะยืนยันว่าพระพุทธเจ้าทรงบอกวิธีการที่จะให้ร่ำรวยได้อย่างไร

4.7.12 หัวข้อที่ 89 : เป็นเศรษฐีอย่างไรให้คนรัก

4.7.12.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง (คำว่า “ไร” กับคำว่า “ให้”) คือ แบบที่ 2 คือ การใช้ประโยค (คำถาม)

4.7.12.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้อ้างถึงเรื่องเล่าในสมัยพุทธกาลคือ เรื่องของนายอนาถบิณฑิกเศรษฐี และนางวิสาขามหาอุบาสิกา เป็นเรื่องประกอบการสอน กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในบางตอนว่า “6) เข็มเล่มหนึ่งไม่มีปลายแหลมสองด้าน ทุกคนมีทั้งจุดเด่นและจุดด้อย คนเราจึงไม่มีใครเก่งทุกอย่าง เปรียบเสมือนเข็มที่มีปลายแหลมสำหรับเย็บปะชุนได้เพียงด้านเดียว ฉะนั้น คนเราควรรู้และทบทวนจุดเด่นและจุดด้อยของตนอยู่เสมอ” และตัวอย่างในข้อ 9 ที่ว่า “ตักน้ำเต็มได้แค่ภาชนะบรรจุเท่านั้น ในการดำเนินธุรกิจ ถ้ารู้จักแบ่งปันผลประโยชน์ให้ผู้อื่นหรือสังคม รวมทั้งจ่ายภาษีให้รัฐได้พัฒนาประเทศอย่างเต็มที่ ธุรกิจก็จะเจริญรุ่งเรืองขยายกิจการใหญ่ขึ้นได้ อุปมาเหมือนภาชนะที่มีน้ำเต็มแล้ว ตักน้ำออกไปทำประโยชน์ที่อื่นบ้าง ก็จะมีโอกาสตักน้ำเติมเข้ามาได้อีกและมากขึ้นเรื่อย ๆ จนในที่สุดก็มีโอกาสที่จะเพิ่มจำนวนภาชนะ หรือขยายขนาดภาชนะให้ใหญ่ขึ้นได้” กลวิธีที่ 3 คือ การเล่นภาษา เล่นคำและใช้ในความหมายใหม่ ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “เศรษฐี เป็นคำเดียวกันกับคำว่า ‘เสฏฺฐ’ (เสด-ถะ) ในภาษาบาลี ซึ่งแปลว่า ‘ประเสริฐ’ คนที่จะเป็นผู้ประเสริฐ (เป็นเศรษฐี) จึงต้องมีมากกว่าความรวย นั่นคือต้องมีความดีกำกับความรวยด้วยเสมอไป สมการแห่งความเป็นเศรษฐีตามวิถีพุทธจึงต้องประกอบด้วย ‘ความรวย + ความดี = เศรษฐี’ ผิดจากสมการนี้ต้องถือว่าไม่ใช่เศรษฐีตามวิถีพุทธ”

4.7.12.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนได้อ้างถึงสิ่งที่คนส่วนมากยอมรับอยู่แล้ว เพื่อสนับสนุนข้อเสนอใหม่ที่อ้างขึ้น ดังที่ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างที่แสดงไว้ซึ่งเป็นตัวอย่างเดียวกันกับกรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 กลวิธีที่ 3 จากนั้นผู้เขียนได้ยกข้อเสนอใหม่ขึ้นแสดง โดยอ้างถึงเรื่องเล่าและบุคคลสำคัญเป็นเครื่องพิสูจน์ข้อเสนอที่ยกขึ้นใหม่นั้น เพื่อให้ผู้อ่านเห็นจริงและคล้อยตาม กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงส่วนตัวของผู้เขียนเอง และชื่อเสียงของบุคคลอื่นซึ่งได้แก่ เติ้งเสี่ยวผิง, อนาถบิณฑิกเศรษฐี, วิสาขามหาอุบาสิกา, บิล เกตส์ และ ดร.เทียม โชควัฒนา เป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน โดยใช้คำว่า “เขา,เรา” ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในตอนหนึ่งว่า “กล่าวอย่างสั้นที่สุด บิล เกตส์ เป็นบุคคลแห่งปี 2005 ของ Time ก็เพราะเขา ‘บริจาค’ มากที่สุดนั่นเอง ประการสำคัญ เขาไม่ได้บริจาคเข้าพรรคการเมืองใดทั้งสิ้น หากแต่เขาบริจาคเข้ามูลนิธิที่เขาตั้งขึ้นมาเพื่อวาระแห่งมนุษยชาติโดยแท้” ส่วนตัวอย่างในการใช้คำว่า “เรา”

นั้น ได้แสดงไว้เป็นตัวอย่างเดียวกันกับที่แสดงไว้ในกรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 กลวิธีที่ 2 การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่แสดงไว้เบื้องต้น วิธีการที่ 2 คือ เสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย โดยที่ผู้เขียนคำนึงถึงความปรารถนาของผู้อ่านเป็นสำคัญ ซึ่งผู้อ่านต้องการความมีเกียรติ ชื่อเสียง และความรัก นอกจากนี้ผู้เขียนยังอ้างถึงหลักฐานคือ นิตยสาร Time เพื่อเป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจด้วย

4.7.13 หัวข้อที่ 90 : พระในบ้าน

4.7.13.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้วลี (นามวลี) แบบที่ 2 คือ การใช้คำนัยประหวัด

4.7.13.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกเรื่องเล่าจากประสบการณ์ตรงของผู้เขียนเอง เป็นอุบายประกอบการสอน กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ผู้เขียนพูดเพียงแค่นั้นด้วยความบริสุทธิ์ใจ เพราะอยากให้เธอกลับไปทำหน้าที่ของลูกที่ดีก่อนจึงค่อยมาทำหน้าที่พุทธศาสนิกชนที่ดี แต่แม้ผู้เขียนจะพูดด้วยถ้อยคำสุภาพอย่างดีที่สุดแล้ว ทว่าข้อความเหล่านั้นกลับเหมือนคมกรีดย้ำลงไปที่หัวใจของอุบาสิกาคนนั้นอย่างแรง เพราะนับแต่วันนั้นเป็นต้นมา เธอก็หายไปถึงหนึ่งเดือนเต็ม แต่หลังจากหายไปนาน แล้ววันหนึ่งเธอก็มาพร้อมกับปิ่นโตอาหารและพระไตรปิฎกหนึ่งชุด 45 เล่ม”

4.7.13.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ โดยการเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 3 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ดังที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามว่า “เรา,ท่าน,เธอ” ดังที่ผู้เขียนได้แสดงไว้ในตอนหนึ่งว่า “เมื่อผู้เขียนถามเช่นนี้ เธอจึงเล่าว่า ไม่ค่อยได้ไปหาคุณพ่อบ่อยนัก อย่างดีก็เดือนละครั้งนั้นแหละ เธอเล่าต่อไปว่า คุณพ่อเคยเป็นนักเลงไพ่ มักนำเรื่องเดือดร้อนมาให้ลูก ๆ เสมอ เพราะผลจากการเล่นการพนันนั่นแหละ ลูก ๆ หลายคนจึงไม่รักคุณพ่อ แต่ตอนนี้ท่าน 65 แล้ว เลิกเล่นไพ่แล้ว แต่ลูก ๆ ทุกคนก็ไม่ค่อยมีใครผูกพันกับคุณพ่อนักท่านจึงอยู่คนเดียวที่บ้านสวนแถวฝั่งธน ฯ” วิธีการที่ 2 คือ เสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย โดยที่ผู้เขียนคำนึงถึงความรู้สึก ความเชื่อ ความผูกพันในความเป็นสายเลือดเดียวกันที่จำเป็นจะต้องแสดงความกตัญญูกตเวทีต่อกัน โดยเฉพาะความเป็นพ่อ ความเป็นแม่ และความเป็นลูก ที่จะต้องแสดงพฤติกรรมที่ดีงามต่อกัน วิธีการที่ 3 ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งผู้เขียนสามารถสร้างศรัทธาและความน่าเชื่อถือต่อผู้อ่านได้ในฐานะที่เป็นพระนักเผยแผ่ที่มีชื่อเสียงในสังคมไทย

4.7.14 หัวข้อที่ 91 : พิมพ์ตา พิมพ์ใจ พิมพ์ชีวิต

4.7.14.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง แบบที่ 2 คือ การใช้วลี (นามวลี)

4.7.14.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่อง 2 เรื่อง เรื่องแรก คือ ความประทับใจที่เป็นประสบการณ์อันล้ำค่าของผู้เขียนเอง ส่วนเรื่องที่ 2 คือ เรื่องเล่าในวัยเด็กของอาจารย์ถวัลย์ ดัชนี จิตรกรเอกของไทย กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “วัยเด็กเป็นวัยที่บริสุทธิ์ทั้งชีวิตและจิตใจ ยังใหม่ต่อโลก และชีวิตเสมือนหนึ่งเป็นผ้าขาวที่ง่ายต่อการซึมซับรับน้ำย้อม ในช่วงเวลาที่เรายังเด็ก หากเรามีประสบการณ์อันชวนประทับใจในเรื่องใด ก็ย่อมมีความเป็นไปได้สูงมากที่วันหนึ่งในอนาคตข้างหน้าสิ่งนั้นจะกลายมาเป็น ‘อนาคต’ ของเราเอง” กลวิธีที่ 3 คือ การทำเป็นตัวอย่างหรือสาธิตให้ดู ซึ่งเรื่องนี้เป็นประสบการณ์ตรงของผู้เขียนที่ได้นำมาเล่าต่อให้ผู้อ่านรับรู้เพื่อให้ผู้อ่านได้สัมผัสถึงความสำเร็จของผู้เขียน และได้สร้างแรงดลใจให้แก่ผู้อ่าน

4.7.14.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และชื่อเสียงของบุคคลอื่นซึ่งได้แก่ พระพุทธเจ้า, นักการศึกษาของญี่ปุ่นคนหนึ่ง และอาจารย์ถวัลย์ ดัชนี กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน ซึ่งใช้คำว่า “เรา” ดังตัวอย่างเดียวกันที่แสดงไว้ในกรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 กลวิธีที่ 2 การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ที่แสดงไว้เบื้องต้น

4.8 หนังสือเล่มที่ 8 ธรรมะทอรัก

4.8.1 หัวข้อที่ 92 : ธรรมชาติของความรัก

4.8.1.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง แบบวลี (นามวลี)

4.8.1.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าแบบที่เรียกว่า การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ซึ่งช่วยทำให้ความหมายของคำว่า “ธรรมชาติของความรัก” ที่ลึกซึ้งและเข้าใจยากให้

กลายเป็นเรื่องที่เข้าใจง่ายและปรากฏเด่นชัดออกมา โดยที่ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างคำนิยามความหมาย “ธรรมชาติของความรัก” จากบรรดานักปราชญ์คนสำคัญ 3 ท่าน ได้แก่ ล้นเกล้ารัชกาลที่ 6, คาลิล ยิบราน กวีเลบานอน และพระพุทธเจ้า

4.8.1.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย ซึ่งคำว่า “ความรัก” นั้น เป็นเรื่องที่ทราบดีกันอยู่แล้ว และผู้เขียนได้นำคำนิยามความหมายของคำว่า “ธรรมชาติของความรัก” ของทั้ง 3 ท่าน มาอภิปรายเชิงเปรียบเทียบกัน โดยชี้ให้เห็นข้อแตกต่างว่า ทัศนะของล้นเกล้ารัชกาลที่ 6 และของคาลิล ยิบราน สอดคล้องตรงกัน คือ ธรรมชาติของความรักมีทั้งความสุขและความทุกข์คละเคล้าผสมผสาน แต่พระพุทธองค์กลับตรัสลงไปอย่างเด็ดขาดว่า ธรรมชาติของความรักคือความทุกข์ โดยที่ผู้เขียนนำเสนอข้อคิดใหม่ว่า “ปุถุชนหรือกวีมองเห็นความรักเพียงครึ่งหนึ่ง ส่วนพระพุทธองค์ทรงมองเห็นความรักอย่างหมดเปลือก อย่างไรก็ตาม แม้ในพุทธทัศน์จะมองว่า ความรักมีธรรมชาติเป็นความทุกข์ แต่นั่นก็ไม่ได้หมายความว่าจะทรงห้ามคนเรารักกัน หรือมีจุดมุ่งหมายเพื่อประณามความรักก็หาไม่ แท้ที่จริงแล้วทรงต้องการให้เราเรียนรู้ที่จะรักอย่างมีวุฒิภาวะ เมื่อเรารักอย่างมีวุฒิภาวะ เราก็จะรู้เท่าทันมายาการของความรัก และสามารถที่จะหาสุขในทุกข์ได้ และยามเมื่อสุขนั้นแปรเป็นทุกข์ เราก็จะได้รับมือกับความทุกข์นั้นอย่างรู้เท่าทัน” ท้ายสุดผู้เขียนได้สรุปว่า “พระพุทธศาสนามองว่าความรักมีธรรมชาติเป็นความทุกข์ แต่กลับสอนให้เราปฏิบัติต่อความรักอย่างมีความสุข หรือสอนเราให้เรียนรู้ที่จะ “หาสุขได้จากทุกข์” นี่แหละคือยอดพุทธปรัชญา ใครที่เริ่มมีความรักหรือคู่รัก จึงไม่ควรมองข้ามธรรมะอย่างเด็ดขาด เพราะรักที่ขาดธรรม มักจะนำไปสู่โศกนาฏกรรมแห่งความรัก” นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเร้าอารมณ์ โดยที่ผู้อ่านมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องที่เขียนอยู่ก่อนแล้วและผู้เขียนก็ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการเร้าอารมณ์ด้วย อีกทั้งยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยมีทั้งชื่อเสียงของผู้เขียนเองที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับและชื่อเสียงของบุคคลที่ยกมาอ้างอิงด้วย

4.8.2 หัวข้อที่ 93 : รู้ทันจริตคนรัก

4.8.2.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้วิธีการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้ประโยค (คำสั่ง)

4.8.2.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ วิธีการเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา โดยที่ผู้เขียนพยายามอธิบาย คำว่า “จริต” ที่เป็นนามธรรมสูง ให้เห็นภาพ

และชัดเจนมากขึ้น ดังที่กล่าวไว้ในย่อหน้าแรกว่า “จริต แปลว่า นิสัย ความเคยชิน หรือบุคลิกภาพ” และย่อหน้าสุดท้ายของเรื่องผู้เขียนยังสรุปว่า “การเลือกคู่ครองก็เหมือนกับการปลูกบ้าน คือถ้าปลูกผิดแบบสร้างออกมาแล้วไม่ได้ดั่งใจ ครั้นจะรื้อทิ้งก็เสียดายงบประมาณ ไม่รื้อหรือก็ทำลายจิตใจ” จากนั้นผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ ด้วยการอ้างถึงหนังสือ “จริต 6 ศาสตร์ในการอ่านใจคน” งานเขียนของอนุสร จันทพันธ์ และบุญชัย โกศลธนากุล เป็นตัวช่วยในการอธิบาย

4.8.2.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 4 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย ซึ่งเป็นการอ้างถึงสิ่งที่คนส่วนมากยอมรับกันอยู่แล้ว เพื่อนำไปสู้ข้อเสนอใหม่ที่อ้างขึ้นดังข้อความที่ผู้เขียนเขียนไว้ในย่อหน้าแรกว่า “จริต แปลว่า นิสัย ความเคยชิน หรือบุคลิกภาพ เหตุผลสำคัญประการหนึ่งที่คู่ครองแต่ละคู่ต้องทอดระยะเวลาดูใจกันยาวนานก่อนตัดสินใจร่วมชีวิตก็เพื่อ “ศึกษา” กันและกันให้รู้ทัน “จริต” ที่แท้จริงของแต่ละฝ่าย เพราะเมื่อรู้ทันแล้วก็สามารถปรับตัวเข้าหากันได้ง่ายขึ้น แต่การศึกษากันและกันโดยไม่มีคู่มือเลยนั้นคงไม่เพียงพอ บางคนอาจถูกหลอก หรือโชคร้ายไปเจอคนที่จริตไม่สมพงศ์กัน แทนที่จะเป็นคู่รัก กลับกลายเป็นศัตรูคู่อริแทน” และผู้เขียนอ้างถึงลักษณะนิสัย แนวโน้ม จุดอ่อน จุดแข็งของคนทั้ง 6 จริต เป็นตัวอย่าง จากนั้นเข้าสู่ข้อเสนอใหม่ที่อ้างขึ้นในย่อหน้าสุดท้ายว่า “ดังนั้น วันไหนว่าง ๆ จึงควรชวนคนรักมานั่ง “ดูจริต” กันเสียบ้าง เผื่อว่ามีข้อไหนที่ไม่ถูกจริตกัน จะได้หาวิธีปรับตัวไว้แต่เนิ่น ๆ “รู้เขา รู้เรา รบร้อยครั้ง ชนะร้อยคราว” ซุนวูกล่าวประโยคนี้ไว้ ไม่ใช่เพื่อใช้เฉพาะการสงครามเท่านั้น แต่ในการเลือกคู่ครองก็นำมาใช้ได้เช่นเดียวกัน” ผู้เขียนยังใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ กลวิธีที่ 2 คือ การเร้าอารมณ์ ซึ่งผู้อ่านมีทัศนคติดีต่อเรื่องนี้อยู่แล้ว โดยเฉพาะคนที่มีความรัก คนที่คิดจะมีคู่รัก คนที่กำลังหาคู่รัก และคนที่มีคู่รักอยู่แล้วและคนที่เคยมีคู่รักมาแล้วก็ตาม นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ กลวิธีที่ 3 คือ การใช้บุคคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองที่มีผลงานมากมายปรากฏแก่สาธารณชน และชื่อเสียงของนักเขียนอันได้แก่ คุณอนุสร จันทพันธ์ และบุญชัย โกศลธนากุล นำมาอ้างเพื่อเป็นการยืนยัน นอกจากนี้แล้วผู้เขียนยังใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ กลวิธีที่ 4 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย ความรู้สึก ความเชื่อของผู้อ่านด้วย โดยที่ชื่อเสียงของผู้เขียนสามารถสร้างศรัทธาและความน่าเชื่อถือให้กับผู้อ่านได้

4.8.3 หัวข้อที่ 94 : คู่ควง คู่รัก คู่แท้

4.8.3.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ คือ แบบที่ 1 คือ การกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง โดยคำที่กล่าวซ้ำคือคำว่า “คู่” แบบที่ 2 คือ การใช้วลี (นามวลี)

4.8.3.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ ซึ่งเป็นความหมายใหม่ที่ทำให้ผู้อ่านฉุกคิดและเข้าใจได้มากยิ่งขึ้น ดังข้อความที่ผู้เขียนเขียนไว้ว่า “ก่อนเลือกคู่จึงควรให้เวลากับการเรียนรู้จัก “คู่ควง” ของเราให้ดีที่สุด เมื่อรู้จักคู่ควงดีแล้ว ค่อยเลื่อนขั้นคู่ควงให้เป็น “คู่รัก” และเมื่อพิสูจน์ชัดเจนว่าเป็นคู่รักแน่ จึงค่อยยกระดับอีกครั้งหนึ่งให้เป็น “คู่แท้” ของชีวิตโดยสมบูรณ์” กลวิธีที่ 2 คือ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล โดยผู้เขียนมุ่งเน้นไปเฉพาะคนที่มีความรักและสมัครใจที่จะใช้ชีวิตคู่เท่านั้น

4.8.3.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 4 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบวิธีนิรนัย โดยผู้เขียนอธิบายเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับการเลือกคู่กับการซื้อลอตเตอรี่ว่าถ้าซื้อลอตเตอรี่แล้วไม่ถูกก็สามารถขยำทิ้งและซื้อใหม่ได้ แต่ถ้าหากเลือกคู่ครองผิดนับว่าเป็นโศกนาฏกรรมครั้งใหญ่ของชีวิตเลยทีเดียว จากนั้นผู้เขียนได้เสนอแนวคิดใหม่เกี่ยวกับการเลือกคู่ครองว่า “ในการเลือกคู่ควง คู่รัก เพื่อสร้าง “คู่แท้” นั้นมีเกณฑ์มาตรฐานในการเลือกอยู่ 4 ประการด้วยกัน คือ 1) มีความเชื่อเสมอกัน 2) มีความประพฤติเสมอกัน 3) มีความใจกว้างเสมอกัน 4) มีปัญญาเสมอกัน” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเร้าอารมณ์ โดยเรื่องการเลือกคู่ครองนี้เป็นเรื่องที่ผู้คนมากมายสนใจกันดีอยู่แล้ว โดยเฉพาะผู้คนมากมายที่อยู่ในช่วงวัยหนุ่มสาวที่กำลังจะก้าวย่างเข้าสู่การสมรส ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงส่วนตัวของตัวเองที่มีผลงานเป็นที่รู้จักมากมายจากผลงานการเขียนหนังสือ “ธรรมติดปีก” ที่ผ่านมา ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 4 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้งด้วยการเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัยและความรู้สึกของผู้อ่านซึ่งโดยส่วนมากแล้วกลุ่มผู้อ่านสนใจและให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองเป็นส่วนมาก

4.8.4 หัวข้อที่ 95 : แนวทางวางตนของว่าที่เจ้าสาว

4.8.4.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง โดยคำที่คล้องจองกันคือคำว่า “ทาง กับ วาง” แบบที่ 2 คือ การใช้วลี (นามวลี)

4.8.4.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ ด้วยการยกนิทานธรรมบทเรื่องนางวิสาขาในสมัยพุทธกาลมาเป็นตัวอย่างประกอบ ดังที่เขียนไว้ว่า “บุคคลที่คู่สมรสจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ด้วยมีมากมาย

โดยเฉพาะคนใกล้ตัวที่สุดคือญาติของทั้งสองฝ่ายนั่นเอง ถ้าเช่นนั้นผู้ที่กำลังจะเป็นเจ้าสาวควรวางตนอย่างไร พุทธศาสนาแนะนำไว้ว่า ควรเรียนรู้บัญญัติ 10 ประการของเจ้าสาวเอาไว้ให้ดี ซึ่งประกอบไปด้วย 1)ไฟในอย่านำออก 2) ไฟนอกอย่านำเข้า 3) ควรให้แก่คนที่ให้เท่านั้น 4) ไม่ควรให้แก่คนที่ไม่ให้ 5) ควรให้ทั้งแก่คนที่ให้และไม่ให้ 6) พึงนั่งให้เป็นสุข 7) พึงนอนให้เป็นสุข 8) พึงบริโภคให้เป็นสุข 9) พึงบำเรอไฟ 10) พึงนอบน้อมเทวดาภายใน ทั้งนี้ผู้เขียนก็ยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมาว่า 1 ใน 10 ข้อแต่ละอย่างนั้นหมายถึงอย่างไร ดังมีอธิบายดังนี้

"1) ไฟในอย่านำออก หมายความว่า อย่านำความไม่ดีของพ่อแม่สามีและของสามีออกไปพูดให้คนภายนอกฟัง

2) ไฟนอกอย่านำเข้า หมายความว่า เมื่อคนภายนอกตำหนิพ่อแม่สามีและสามีอย่างไร อย่านำมาพูดให้คนในบ้านฟัง

3) ควรให้แก่คนที่ให้เท่านั้น หมายความว่า ควรให้แก่คนที่ยืมของไปแล้วนำมาส่งคืน

4) ไม่ควรให้แก่คนที่ไม่ให้ หมายความว่า ไม่ควรให้แก่คนที่ยืมของไปแล้วไม่นำมาส่งคืน

5) ควรให้ทั้งแก่คนที่ให้และไม่ให้ หมายความว่า เมื่อมีญาติมิตรผู้ยากจนมาขอความช่วยเหลือพึ่งพาอาศัย เมื่อให้ไปแล้วเขาจะให้คืนหรือไม่ให้คืนก็ควรให้

6) พึงนั่งให้เป็นสุข หมายความว่า ไม่นั่งในที่กีดขวางพ่อแม่สามีและสามี

7) พึงนอนให้เป็นสุข หมายความว่า ไม่ควรนอนก่อนพ่อแม่สามีและสามี

8) พึงบริโภคให้เป็นสุข หมายความว่า ควรจัดให้พ่อแม่สามีและสามีบริโภคแล้วตนจึงบริโภคภายหลัง

9) พึงบำเรอไฟ หมายความว่า ให้สำนึกอยู่เสมอว่าพ่อแม่สามีและสามีเป็นเหมือนกองไฟและพญานาคที่จะต้องบำรุงดูแล

10) พึงนอบน้อมเทวดาภายใน หมายความว่า ให้สำนึกอยู่เสมอว่าพ่อแม่สามีและสามีเป็นเหมือนเทวดาที่จะต้องให้ความนอบน้อม"

4.8.4.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย ซึ่งเป็นเรื่องที่คนทั่วไปรู้ดีกันอยู่แล้ว และผู้เขียนก็ได้นำเสนอแนวคิดใหม่ด้วยการยกตัวอย่างแนวคิดทางพระพุทธศาสนาว่าด้วยเรื่องบัญญัติ 10 ประการของเจ้าสาวในการวางตนให้เหมาะสมดังที่กล่าวไว้เบื้องต้นจากนั้นผู้เขียนก็ได้สรุปตอนท้ายว่า "ว่าที่เจ้าสาวที่ปฏิบัติตามบัญญัติ 10 ประการ และปฏิบัติตามหลักการแห่ง "เรือน 3 น้ำ 4" ได้ นับว่าเป็นเจ้าสาวในอุดมคติของพุทธศาสนา ชายใดได้เป็นแม่ศรีเรือน ย่อมเป็นสิริมงคลแห่งชีวิตคู่อย่างไม่ต้องสงสัย" ผู้เขียน

ยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองที่มีผลงานปรากฏและเป็นที่ยอมรับของสังคม และวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการอ้างหลักฐานและสถาบันทางพระพุทธศาสนาอันได้แก่เรื่องเล่าหรือนิทานธรรมบท

4.8.5 หัวข้อที่ 96 : นัยอันลึกล้ำของน้ำสังข์

4.8.5.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้วิธีการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้วลี (นามวลี)

4.8.5.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 4 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา โดยเปรียบเทียบคุณสมบัติของน้ำให้เห็นเป็นคุณธรรมของการครองคู่ว่า “ในงานแต่งงานจะมีพิธีกรรมหนึ่งซึ่งสำคัญมาก นั่นคือการหลั่งน้ำสังข์ ขณะหลั่งน้ำสังข์นั้นจะมีการอวยพรให้คู่บ่าวสาวครองรักกันอย่างยั่งยืน คำถามก็คือ ทำไมต้องใช้น้ำเป็นสัญลักษณ์ของการครองเรือนที่ยั่งยืน คำตอบพื้นฐานที่สุดที่เราได้ยินกันบ่อย ๆ ก็คือ เพราะน้ำเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นปึกแผ่นไม่แตกแยก และรวมตัวกันตลอดเวลา” เป็นต้น ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้อุปกรณ์การสอนโดยใช้น้ำสังข์เป็นสื่อในการสอน อีกทั้งยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล ซึ่งสอนเฉพาะคู่บ่าวสาวที่ต้องการครองเรือนเท่านั้น และผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 4 คือ การรู้จักจังหวะและโอกาส โดยการใช้สถานการณ์ในงานแต่งงานเป็นโอกาสและจังหวะในการสอน

4.8.5.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 4 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย ซึ่งเป็นการอ้างสิ่งที่คนส่วนมากยอมรับกันอยู่แล้วว่าพิธีแต่งงานต้องมีพิธีการรดน้ำสังข์ และผู้เขียนยังนำเสนอแนวคิดใหม่ด้วยว่า “ความไม่แตกแยก ความเป็นเนื้อเดียวกัน ความเป็นเอกภาพคือคุณสมบัติของน้ำที่ปัญญาชนมองเห็น แล้วปรารถนาจะให้คุณสมบัติเช่นนี้กลายเป็นคุณธรรมสำคัญสำหรับการครองเรือนครองรักของคนสองคน ท่านจึงใช้น้ำเป็นสัญลักษณ์ในการอวยพรแก่คู่บ่าวสาว น้ำธรรมดา เมื่อนำมาเป็นสัญลักษณ์ในการอวยพรจึงกลายเป็นน้ำสังข์ แต่น้ำมีคุณสมบัติเท่านั้นจริง ๆ หรือ เปล่าเลย น้ำยังมีคุณสมบัติอื่นอีกมากมายที่ควรเรียนรู้และควรนำมาประยุกต์ใช้ในการครองชีวิตคู่ นอกจากน้ำมีคุณสมบัติในการรวมตัวและเป็นเอกภาพแล้ว น้ำยังมีคุณสมบัติด้านบวกอีกอย่างน้อย 5 ประการ คือ เย็น ไม่มีตัวตน ยืดหยุ่น ให้ชีวิตแก่สรรพสิ่ง ทำคุณแล้วไหลลงสู่ที่ต่ำ” และผู้เขียนก็ได้อธิบายคุณสมบัติเหล่านี้เชิงเปรียบเทียบกับคุณธรรมของการครองชีวิตคู่ โดยใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเร้าอารมณ์ ซึ่งเป็นเรื่องที่คู่บ่าวสาวที่เตรียมพร้อมที่จะครอง

เรือนมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องนี้อยู่แล้ว และยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยเป็นชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 4 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโตแย้ง ด้วยการเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย กับคู่บ่าวสาวหรือบุคคลผู้ต้องการครองเรือน

4.8.6 หัวข้อที่ 97 : คู่แท้แม้ชาติหน้า

4.8.6.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้การตั้งชื่อเรื่อง 3 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง (คำว่า “แท้” กับ “แม้”) แบบที่ 2 คือ การใช้วลี (นามวลี) และแบบที่ 3 การใช้โวหารภาพพจน์ (อธิพจน์)

4.8.6.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าแบบ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล โดยเลือกสอนบุคคลผู้ครองเรือนครองคู่ที่ต้องการครองรักครองคู่กันในภพชาติต่อ ๆ ไป ดังย่อหน้าแรกที่บอกว่า “คู่รักหรือสามีที่อยู่ด้วยกันมา แล้วตระหนักอย่างลึกซึ้งว่าคนที่เรารักหรือคู่สมรสของเรานั้นเป็น “คู่แท้” ของเราในทุก ๆ ด้านอย่างที่เคยนึกปรารถนามาโดยตลอด และเมื่อพบแล้วก็หวังจะให้เขาหรือเธอยังคงความเป็นคู่แท้ตลอดไปจนถึงชาติหน้าหรือชาติไหน ๆ ก็ตาม ความปรารถนานี้จะเป็นจริงได้อย่างไร พระพุทธเจ้าทรงให้แนวทางไว้ว่า คู่รักหรือสามีภรรยาจะต้องปฏิบัติตามหลักการ “4 ส” นี้”

4.8.6.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 4 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยเริ่มย่อหน้าแรกด้วยการกล่าวถึงความต้องการของคู่รักหรือสามีภรรยาทั่ว ๆ ไปว่ามีความต้องการที่จะครองคู่สมรสที่สมบูรณ์แบบในแบบที่ตัวเองต้องการไปในระยะยาวจวบจนชาติหน้าและชาติต่อ ๆ ไป และยังใช้วิธีแบบสาเหตุสัมพันธ์ โดยกล่าวอ้างถึงหลักทางพระพุทธศาสนาว่า ถ้าหากว่าต้องการครองคู่รักต่อไปตราบชั่วนิรันดร์ทั้งในชาตินี้และชาติหน้าจะต้องปฏิบัติตามหลักการ “4 ส” ได้แก่ 1) มีศรัทธาสมกัน 2) มีศีลสมกัน 3) มีจาคะสมกัน 4) มีปัญญาสมกัน ถึงจะสามารถครองคู่ไปจนถึงชาติหน้าและชาติต่อ ๆ ไปได้ นอกจากนี้ผู้เขียนยังเสนอข้อปฏิบัติพิเศษสำหรับสามีที่ถึงปฏิบัติต่อภรรยาและสรุปข้อเสนอที่เสนอมาใหม่ว่า “หากต่างฝ่ายต่างเกื้อกูลกันด้วยดีดังกล่าวมานี้แล้ว แม้ไม่ได้ตั้งความหวังว่าจะต้องพบกันทุกภพทุกชาติ แต่ความดีงามที่ทำต่อกันไว้จะเป็นตัวจัดสรรให้พบกันโดยอัตโนมัติ ทั้งนี้เป็นไปตามกฎธรรมชาติที่ว่า “ดีดูดดี” และ “เลวดูดเลว” กลวิธีที่ 2 คือ การเร้าอารมณ์ โดยโน้มน้าวใจคู่รักหรือสามีภรรยาที่ต้องการจะครองรักครองคู่ ในระยะยาวจนถึงชาติหน้าและชาติต่อ ๆ ไป กลวิธีที่ 3 คือ การใช้บุคลิก

หรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงส่วนตัวของผู้เขียนเอง ทีมีผลงานปรากฏต่อสังคมมากมาย กลวิธีที่ 4 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโตแย้งแบบการเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัยซึ่งความสนใจและความต้องการของคู่สามีภรรยาต้องการที่จะมีชีวิตคู่ที่มีความสุขและยั่งยืน จากนั้นผู้เขียนใช้วิธีการด้วยการอ้างหลักฐานและอ้างสถาบันทางพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องประกอบ

4.8.7 หัวข้อที่ 98 : ประชาธิปไตยในชีวิตคู่

4.8.7.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้การตั้งชื่อเรื่อง 3 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้วลี (นามวลี) แบบที่ 2 คือคำสัมผัสคล้องจอง (คำว่า “ไตย” กับคำว่า “ใน”) แบบที่ 3 คือ การใช้คำนัยประหวัด (ประชาธิปไตยที่มีความหมายมากกว่ามุมมองการเมือง)

4.8.7.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา โดยผู้เขียนเปรียบเทียบหลักการสำคัญของประชาธิปไตยกับหลักการครองเรือนครองรัก โดยอธิบายหลักการสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ ความเสรีภาพ ความเสมอภาค และความภราดรภาพ จากนั้นผู้เขียนแนะนำถึงข้อดีถึงการใช้หลักการนี้มาครองรักครองเรือนเพื่อความผาสุกของชีวิตคู่ ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “ระบอบประชาธิปไตยไม่เพียงแต่จะเป็นระบอบการปกครองสำหรับประชาชนทั่วไป ที่ได้รับการยอมรับว่า “ถูกใจ” คนส่วนใหญ่ในโลกมากที่สุดเท่านั้น แต่ยังเป็นระบอบการเมืองที่เอื้อต่อการครองเรือนครองรักอีกด้วย” จากนั้น ผู้เขียนยังใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า กลวิธีที่ 2 คือ อุบายการเลือกคนและปฏิบัติรายบุคคล โดยผู้เขียนเน้นสอนเฉพาะคู่บ่าวสาวหรือผู้ที่กำลังมีความรักคิดจะมีชีวิตคู่เท่านั้น โดยผู้เขียนสรุปท้ายเรื่องว่า “เจ้าบ่าวเจ้าสาวที่กำลังเลือกบ้าน เลือกชุดแต่งงาน เลือกวันทำการมงคลสมรส โปรดอย่าลืมถามกันและกันด้วยว่า เราจะเลือกระบอบการปกครองแบบใดมาประยุกต์ใช้เป็นระบอบในการครองเรือนครองรัก”

4.8.7.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 4 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยอ้างถึงสิ่งที่คนส่วนใหญ่รู้ดีกันอยู่แล้วซึ่งได้แก่หลักการของระบอบประชาธิปไตย และเสนอข้อเสนอใหม่ที่อ้างขึ้นด้วยการนำหลักการของประชาธิปไตยนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตคู่ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเร้าอารมณ์ ซึ่งเร้าอารมณ์กลุ่มบุคคลที่มีลักษณะเดียวกันคือ กลุ่มคู่บ่าวสาวและบุคคลที่กำลังครองรักและตัดสินใจจะครองเรือน ผู้เขียนยัง

ใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงส่วนตัวของผู้เขียนเองที่มีผลงานปรากฏแก่สังคมและเป็นที่รู้จัก ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 4 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโตแย้ง โดยทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่านและดูเป็นกันเอง โดยใช้คำสรรพนามว่า “เรา” แทนตัวผู้เขียนเอง อีกทั้งเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัยของกลุ่มบุคคลอีกด้วย คือ เสนอเรื่องการครองรักให้แก่บุคคลที่เป็นคู่รักกัน และผู้เขียนยังอ้างอิงถึงหลักการและสถาบันทางการเมืองซึ่งมีประชาชนมากมายยอมรับอีกด้วย ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “ในทัศนะของผู้เขียนเชื่อมั่นว่าระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่สอดคล้องกับการครองเรือนครองรักมากที่สุด เนื่องเพราะ มนุษย์ทุกคนต้องการเสรีภาพในการใช้ชีวิต เสรีภาพทางความเชื่อ เสรีภาพในการแสดงออก มนุษย์ไม่ว่าชายหรือหญิงต่างก็ต้องการความเสมอภาคในการอยู่ใต้กฎหมายเหมือนกัน ต้องการสิทธิในการได้รับ ในการเข้าถึง ในการมีหรือครอบครองทรัพย์สิน และในการมีโอกาสสร้างสรรค์พัฒนาตนเองอย่างทัดเทียมกัน มนุษย์ไม่มีใครอยากเป็นช้างเท้าหน้าทั้งปีทั้งชาติ และไม่มีใครอยากรับบทบาทเป็นช้างเท้าหลังตลอดไปทั้ง ๆ ที่ตนเองมีศักยภาพมากกว่านั้น มนุษย์ไม่ต้องการอยู่ภายใต้การกดขี่ข่มเหง แต่ต้องการมีชีวิตอยู่ในบรรยากาศแห่งความรัก ความห่วงใย ความรู้สึกเหมือนหนึ่งเป็นพี่น้องร่วมกันกับคนทั้งโลก เอกลักษณ์ด้านบวกของประชาธิปไตยดังกล่าวมาข้างต้นนี้ หากนำมาประยุกต์ใช้ในการครองชีวิตคู่ ย่อมจะทำให้เกิดความราบรื่นและมีความรื่นรมย์ในหัวใจต่อทั้งสองฝ่ายเป็นอย่างดี”

4.8.8 หัวข้อที่ 99 : ดุลยภาพของความสัมพันธ์

4.8.8.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้การตั้งชื่อแบบ การใช้วลี (นามวลี)

4.8.8.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยยกตัวอย่างเรื่องเล่าว่า เพื่อนของผู้เขียนคนหนึ่งชอบรับประทานทุเรียนมากจึงอยากแบ่งปันให้เพื่อนอีกคนได้รับประทานด้วย แต่เพื่อนอีกคนไม่ชอบทานทุเรียนเลย แต่รับประทานไปด้วยความเกรงใจ โดยมีคำถามค้างคาใจอยู่ตลอดเวลาว่า “ทำไมเพื่อนไม่เคยถามสักคำว่า ชอบรับประทานทุเรียนหรือเปล่า” มาถึงก็ยัดเยียดในสิ่งที่ตัวเองชอบให้ทันที จากนั้นผู้เขียนก็เชื่อมโยงเข้าสู่การดำรงชีวิตคู่ ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวว่า “เรื่องข้างต้นนี้นำมาใช้กับการครองคู่ได้เช่นกัน เมื่อคนสองคนรักกัน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงคนที่เรารัก ว่าเขาจะมี “จริต” ตรงกันกับเราหรือเปล่า หากเราชอบหรือโปรดปรานสิ่งใดเป็นพิเศษและรู้สึกว่าสิ่งนั้นดี ย่อมอยากแบ่งปันแก่คนที่รัก แต่ก่อนจะแบ่งปันเราควรคิดถึงหัวอกของอีกฝ่ายด้วย เพราะบางทีสิ่งที่เราคิดว่า

ดีและเขาต้องชอบนั้น อาจกลายเป็น “ไม่ดี” และ “ไม่ชอบ” สำหรับเขาก็เป็นได้” ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “เรื่องการรู้จักรักษาระยะห่างระหว่างความสัมพันธ์นี้ ผู้เขียนอยากเปรียบเทียบให้เห็นภาพว่า หากเรากำทรายไว้เต็มกำมือแล้วถามตัวเองว่า “ทำอย่างไรให้ทรายนั้นยังคงอยู่ในมืออย่างครบถ้วน” บางคนอาจตอบว่า “ถ้าอยากให้ทรายอยู่ในมือครบถ้วน ก็ต้องกำทรายให้แน่นที่สุด” บางคนอาจตอบว่า “แบมือสบาย ๆ ไม่ต้องกำให้แน่นแต่อย่างใด” บางคนอาจตอบว่า “ต้องไม่กำ (ให้แน่น) และต้องไม่แบ (ตามสบาย) แต่ควรกำทรายไว้ให้พอดี” และผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การปฏิบัติเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล โดยเน้นสอนเฉพาะบุคคลผู้เป็นคู่รักคู่ชีวิตกันเท่านั้น

4.8.8.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเร้าอารมณ์ ซึ่งผู้อ่านมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องที่เขียนอยู่ก่อนแล้วในเรื่องของความรักและการอยู่ร่วมกันในกลุ่มของคนผู้รักกัน ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองที่มีผลงานปรากฏแก่สังคมมาก่อนหน้านี้ และผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง โดยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ด้วยการใช้สรรพนามที่ดูเป็นกันเอง คือคำว่า “เรา” ดังที่ผู้เขียนได้เขียนไว้ในบางตอนของเนื้อเรื่องว่า “หากเราปฏิบัติต่อคนรักด้วยการครอบครอง เจ้ากี้เจ้าการ จู้จี้จุกจิกไปเสียทุกเรื่อง จนอีกฝ่ายรู้สึกเหมือน “ถูกบีบจนแน่น” ในที่สุดเขาจะอึดอัด และ “ไหล” ออกจากใจของเราไปอย่างไม่หวนกลับ เหมือนทรายในกำมือที่ยิ่งบีบก็ยิ่งไหลออก” และอีกตอนหนึ่งที่บอกว่า “หากเราปฏิบัติต่อคนรักด้วยการปล่อยตามสบายเกินไป ไม่ห่วงใย ไม่ดูแล ไม่สนใจเลยว่าเขาจะเป็นอย่างไร สุดท้ายอีกฝ่ายหนึ่งจะรู้สึกว่าตนเองไม่มีความหมาย และเมื่อเขาได้พบคนใหม่ที่ให้ความรัก ความเอาใจใส่ได้ดีกว่า ไม่ต้องสงสัยเลยว่าเขาจะเดินจากไปหาคนใหม่ที่ดีกว่าอย่างแน่นอน” การนำเสนอเรื่องนี้ถือว่าผู้เขียนได้เสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัยของผู้อ่านอีกด้วย

4.8.9 หัวข้อที่ 100 : แตกต่างอย่างลงตัว

4.8.9.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้การตั้งชื่อเรื่อง 3 แบบ คือ 1) แบบคำสัมผัสคล้องจอง (คำว่า “ต่าง” กับ “อย่าง”) 2) แบบการใช้วลี (กริยาวลี) และ 3) การใช้โวหารภาพพจน์ (ปฏิพจน์) คือการใช้ถ้อยคำที่มีความหมายตรงกันข้ามหรือขัดแย้งมากล่าวอย่างกลมกลืน

4.8.9.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา โดยผู้เขียนกล่าวไว้ในเนื้อหาว่า “เคยสังเกตไหมว่า ดอกไม้สวย ๆ กับแจกันที่รองรับ

ช่อดอกไม้อยู่นั้น มีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง แต่...ทั้ง ๆ ที่สองสิ่งนี้มีความแตกต่าง ทว่าในที่สุดแล้วกลับอยู่กันได้อย่างกลมกลืน นอกจากนั้นแล้วยังช่วยขับเน้นให้อีกฝ่ายหนึ่งดูดีมีคุณค่ามากขึ้นกว่าเดิมอีกต่างหาก อะไรคือเคล็ดลับที่ทำให้ในความแตกต่างมีความงดงามและเอกภาพอันสมบูรณ์ “การยอมรับในข้อจำกัดของตัวเอง และเปิดใจกว้างยอมรับความต่างของคนอื่นว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่า” คือคำตอบ ดังนั้นคนทุกคนย่อมมีทั้งข้อดีและข้อด้อยอยู่ในตัวเอง ไม่มีใครในโลกนี้ที่เกิดมาพร้อมกับความสมบูรณ์ในทุกเรื่อง แม้แต่คนที่ดูเหมือนว่าจะสมบูรณ์ที่สุดอย่างพระพุทธเจ้า พระองค์ก็ทรงเป็นลูกกำพร้าตั้งแต่แรกประสูติได้เพียง 7 วัน ธรรมชาติของมนุษย์ก็คือ ไม่มีใครสมบูรณ์ที่สุด คนที่พยายามมองหาความสมบูรณ์แบบจากคนอื่น สุดท้ายจะผิดหวัง และมองข้ามสิ่งที่ดีของคนที่อยู่ตรงหน้าเราไปอย่างน่าเสียดาย” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้ในความหมายใหม่ โดยความหมายใหม่นี้ตรงกันข้ามกับความหมายเดิมที่บอกว่าความแตกต่างไม่สามารถลงตัวหรือกลมกลืนกันได้ แต่แท้ที่จริงแล้ว ความแตกต่างสามารถผสานกันได้อย่างแนบชิดสนิทแน่น ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล โดยเน้นสอนบุคคลผู้ต้องการครองรัก ครองคู่ ครองเรือนให้มั่นคงและยาวนานต่อไป

4.8.9.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยผู้เขียนยกตัวอย่างความแตกต่างของดอกไม้และแจกันดอกไม้เป็นตัวอย่างในการนำเรื่อง ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้คนทั่วไปทราบดีกันอยู่แล้ว จากนั้นผู้เขียนนำแนวคิดจากการแตกต่างของทั้งสองสิ่งนี้เป็นสิ่งเปรียบเทียบข้อเสนอแนะใหม่ ดังข้อความบางตอนที่กล่าวว่า “ดอกไม้ หากวางไว้ที่ไหนสักแห่งหนึ่งตามธรรมดา คงดูไม่โดดเด่น แต่หากปักไว้ในแจกัน ความโดดเด่นของดอกไม้กลับเป็นที่แจ่มชัด แจกันหากวางไว้เฉย ๆ โดยไม่มีดอกไม้ประดับ คุณค่าของแจกันก็ไม่สะท้อนออกมาเป็นที่ต้องตาต้องใจของผู้พบเห็น อะไรคือเคล็ดลับที่ทำให้ในความแตกต่างมีความงามและเอกภาพอันสมบูรณ์” และผู้เขียนนำข้อเสนอแนะใหม่ก็คือ “การยอมรับในข้อจำกัดของตัวเอง และเปิดใจกว้างยอมรับความต่างของคนอื่นว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่า” คือคำตอบ” จากนั้นผู้เขียนก็อ้างอิงถึงสถาบันทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักในการอธิบายเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนข้อเสนอใหม่ ผู้เขียนยังใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ ซึ่งผลงานหนังสือ “ธรรมะติดปีก” เล่มที่ผ่านมา เป็นผลงานที่สร้างชื่อเสียงให้กับผู้เขียนมาแล้ว และยังอ้างถึงชื่อเสียงส่วนตัวของบุคคลสำคัญซึ่งได้แก่ หลวงพ่อพุทธทาสภิกขุ อินทปญฺโญ ด้วยการอ้างถึงบทกลอนของท่านที่บอกว่า “เขามีส่วนเลวบ้าง ช่างหัวเขา..... เป็นต้น” นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะเป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้งด้วยการเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัยใจคอของผู้อ่าน ซึ่งเรื่องความรัก และความสัมพันธ์ที่ดีอันยาวนานนั้น ย่อมเป็นที่ต้องการของคู่รักทุกคู่

4.8.10 หัวข้อที่ 101 : ก่อนเรือรักเป็นเรือล่ม

4.8.10.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้การตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบที่ 1 คือ แบบการใช้วลี (บุพบทวลี) แบบที่ 2 คือ การใช้คำนัยประหวัด โดยความหมายลึก ๆ ของคำว่า “เรือล่ม” หมายถึง การมีชีวิตคู่ที่ล้มเหลว หรือ การร้างลาของชีวิตคู่

4.8.10.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา โดยผู้เขียนเปรียบเทียบการใช้ชีวิตคู่เหมือนกับการตัดสินใจลงเรือลำเดียวกัน ดังที่กล่าวว่า “การใช้ชีวิตคู่ก็เหมือนการตัดสินใจลงเรือลำเดียวกัน ถ้าต่างช่วยกันถ่อ ช่วยกันพาย เรือก็ถึงจุดหมายโดยสวัสดี แต่ถ้าคนหนึ่งพาย อีกคนหนึ่งนอกจากไม่พายแล้วยังเอาเท้าราน้ำอีกต่างหาก ไม่นานเรือรักนั้นก็ล่ม” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้ในความหมายใหม่ด้วยการเล่นคำว่า “เรือรัก” และ “เรือล่ม” ซึ่งความหมายใหม่ของคำว่า เรือรัก คือ การประคองความรักให้ถึงจุดหมายคือความสุขได้อย่างราบรื่น ส่วนคำว่า “เรือล่ม” นั้น หมายถึง การที่ความรักอับปรางลงก่อนที่จะถึงฝั่งแห่งความสุขของชีวิตคู่ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล คือเน้นสอนบุคคลผู้มีความรักและต้องการครองรัก ครองเรือนอย่างมีความสุข

4.8.10.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 4 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยผู้เขียนเริ่มต้นจากการอธิบายความหมายของคำว่า “สมรส” จากนั้นเริ่มนำข้อเสนอใหม่และอธิบายเหตุผลเพิ่มเติม โดยข้อเสนอใหม่ของผู้เขียนก็คือ “แววที่เตือนว่ารักจะล่ม การสมรสจะไม่สมรักเป็นดังนี้ 1) เสน่ห์จาง 2) ห่างเหิน 3) เพลินอบาย 4) กลายเป็นอื่น 5) ฝืนแสดง 6) ไม่แสร้งโง่ 7) โชว์เรือนร่าง 8) ฟังคนยุ 9) มุทะลุประจำ 10) ไม่มีธรรมของชีวิตคู่” จากนั้นผู้เขียนได้อธิบายทั้ง 10 ข้อนี้ จนกระทั่งไปจนถึงบทสรุปในส่วนสุดท้ายของเนื้อเรื่องดังที่กล่าวไว้ว่า “แววแห่งความล่มสลายของชีวิตคู่ทั้งสิบประการนี้ ถ้ามีเค้าลางให้เห็นเมื่อไร ควรหาทางป้องกันไว้แต่เนิ่น ๆ อย่าปล่อยให้ยืดเยื้อเรื้อรังเป็นอันขาด มิเช่นนั้นจะไม่ทันได้ถือไม้เท้ายอดทอง กระบองยอดเพชร” ดังที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าผู้เขียนยังใช้แบบสาเหตุสัมพันธ์ (เหตุไปหาผล) อีกด้วย ซึ่งผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านพึงเฝ้าระวังเหตุ 10 ประการนี้ แต่ถ้าไม่ระวังเหตุเหล่านี้ ก็จะส่งผลให้เรือรักกลายเป็นเรือล่มได้ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเร้าอารมณ์ ด้วยการโน้มน้าวในเรื่องที่เป็นจุดสนใจ และกระตุกให้ฉุกคิดของกลุ่มบุคคลที่ต้องการครองรักครองเรือนอย่างถาวร ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 3 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งวัดจากผลงานการเขียนหนังสือที่ผ่านมาที่ได้รับความนิยมจนแพร่หลาย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 4 คือ

การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้งด้วยการเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย โดยเน้นอุปนิสัยของคนรักกันที่ต้องการครองรักครองคู่ครองเรือนให้เปี่ยมไปด้วยความสุขอย่างสมบูรณ์แบบ

4.8.11 หัวข้อที่ 102 : เสียดาย...คู่ที่เลิกกันไปไม่ได้อ่าน

4.8.11.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง แบบการใช้ประโยค (ปฏิเสธ) โดยใช้คำแสลงนำหน้าตามด้วยประโยคปฏิเสธ

4.8.11.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยผู้เขียนกล่าวนำด้วยสาเหตุของการเลิกรากันของคู่รักคือเพราะต่างฝ่ายต่างมีทิฏฐิมานะต่อกันและกัน จากนั้นก็ได้ยกเรื่องเล่าประกอบดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “คู่รักบางคู่ทั้งที่รักกันปานจะกลืนกิน แต่เพราะต่างถือดี มีทิฏฐิมานะ ไม่ยอมลดราวาศอกให้แก่กัน สุดท้ายก็จำต้องเลิก หรือจากกันด้วยความเจ็บปวด ในบางกรณีความถือดีก็ก่อให้เกิดโศกนาฏกรรมได้อย่างไม่น่าเชื่อ เหมือนเรื่องที่จะเล่าต่อไปนี้” กลวิธีที่ 2 คือ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล โดยเน้นสอนเฉพาะคนที่เป็นคู่รักหรือคู่สามีภรรยากันเท่านั้น

4.8.11.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 4 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ วิธีการให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบสาเหตุสัมพันธ์ (ผลไปหาเหตุ) ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้เบื้องต้นว่า “การเลิกกันของคู่สมรสคนไทยในช่วงปีที่ผ่านมาสูงขึ้นอย่างน่าวิตก มีนักจิตวิทยาวิเคราะห์สาเหตุเอาไว้หลายประการ แต่ในทัศนะของผู้เขียน สาเหตุที่ทำให้คู่รักกลายเป็นคู่ร้างน่าจะมาจากสาเหตุภายในมากกว่าสาเหตุภายนอก นั่นคือการมี “ทิฏฐิมานะ” ต่อกันของคู่รัก” จากนั้นผู้เขียนก็ได้อธิบายเพิ่มเติมและได้ยกตัวอย่างเรื่องเล่าประกอบ และสรุปในตอนท้ายของเนื้อเรื่องว่า “ทั้งที่ยังรักและผูกพันกัน แต่เพราะไม่ยอมละวางทิฏฐิมานะ ความรักจึงกลายเป็นความร้าย และความตายก็คือบทลงทัณฑ์ที่ต่างฝ่ายต่างหยิบยื่นให้แก่ตัวเอง” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเร้าอารมณ์ ในกลุ่มบุคคลผู้เป็นคู่รักคู่สามีภรรยากันที่ยังดำรงอยู่ในความรักในช่วงที่มีชีวิตอยู่ให้ตระหนักเข้าใจในเรื่องนี้ซึ่ง “ทิฏฐิมานะ” ถือว่า เป็นหลุมพรางร้ายที่จะมาทำลายชีวิตคู่ได้ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การใช้ชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงส่วนตัวของตัวเองที่มีผลงานด้านการเขียนปรากฏและเป็นที่รู้จักแก่สาธารณชนทั่วไป ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 4 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้งด้วยการเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย ความรู้สึก ความเชื่อ ความปรารถนา

ของผู้อ่านในกลุ่มที่เป็นคู่รักคู่สามีภรรยากัน อีกทั้งยังอ้างถึงหลักการทางพระพุทธศาสนาประกอบด้วยดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “หากมองในมุมของศาสนา สาเหตุที่ทำให้คนรักเริ่มเลิกร้างห่างเหินกัน น่าจะเกิดจากการที่ต่างคนก็ต่าง “ถือดี” คือมีทิฐิมานะในความคิด ยึดความเชื่อของตนเป็นใหญ่ จึงไม่ยอมเปิดปากเปิดใจคุยกันยามมีปัญหา อย่าคิดว่าการถือดีในความคิดของตัวเองเป็นเรื่องเล็ก เพราะปัญหาใหญ่ทั้งหลายที่ยุ่งยากหนักข้อขึ้นทุกวันในโลกนี้ ก็มีสาเหตุมาจากการถือดีในความคิดของคนที่เห็นแตกต่างกันนั่นเอง”

4.8.12 หัวข้อที่ 103 : การถอยไปข้างหน้า

4.8.12.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อ 3 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำนัยประหวัด โดยมีความหมายแฝงว่า “การยอมเพื่อยุติปัญหา ดีกว่าการเอาชนะเพื่อก่อปัญหาให้ใหญ่และบานปลายมากยิ่งขึ้นอันทำให้ชีวิตคู่ก้าวต่อไปไม่ได้ แบบที่ 2 คือ การใช้นามวลี และ แบบที่ 3 คือ การใช้โวหารภาพพจน์ (ปฏิพจน์) คือ การใช้ถ้อยคำที่มีความหมายตรงกันข้ามหรือขัดแย้งกันมากล่าวอย่างกลมกลืนกัน

4.8.12.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยผู้เขียนได้ยกเรื่องเล่าในประวัติศาสตร์ของราชินีวิกตอเรียแห่งอังกฤษกับเจ้าชายอัลเบิร์ต ซึ่งเป็นคู่สามีภรรยากัน เป็นตัวอย่างในการสรุปเรื่อง ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่เนื้อหาที่ผู้เขียนกล่าวไว้บางตอนว่า “น่าสังเกตไหมว่า ในสังคมไทยของเรามักมองคนรักที่พัฒนาเป็นคู่รักแล้วว่า อุปมาดุจลิ้นกับฟัน แม้อยู่ในปากทั้งคู่ ต่างฝ่ายต่างอาศัยซึ่งกันและกัน แต่ทั้ง ๆ ที่ขึ้นต่อกันและกันถึงเพียงนั้น ทว่าก็มีอยู่เสมอที่ลิ้นกับฟันนั้นกระทบกัน ลิ้นกับฟันมีอุปมาฉันใด คู่รักก็ย่อมมีอุปไมยฉันนั้น” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล โดยเน้นสอนเฉพาะคู่รักคู่ครองคู่สมรสเท่านั้น

4.8.12.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเร้าอารมณ์ โดยเรื่องที่เขียนส่งผลให้ผู้อ่านซึ่งเป็นบุคคลกลุ่มที่มีความรักผู้ซึ่งต้องการที่จะครองคู่ครองเรือนนั้นตระหนักรู้ในเรื่องนี้ด้วยการใช้ภาษา สถานการณ์จริงที่เป็นอยู่เป็นการดำเนินเรื่อง ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองที่เป็นที่รู้จักในสังคมในนามพระนักวิชาการทางพระพุทธศาสนาผู้มีศีลาจารวัตรที่ดีงาม และยังใช้ชื่อเสียงของนักปราชญ์ตะวันตกที่ไม่ระบุชื่อ ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ต้นเรื่องว่า “ปราชญ์ตะวันตกเคยกล่าวว่า ชีวิตที่ไม่ผ่านการทดสอบ นับว่าเป็นชีวิตที่ไม่คุ้มค่าแก่การดำรงอยู่ มิตรที่ไม่เคยผ่านการทะเลาะ ย่อมยากที่จะ

หยั่งรากลึกเป็นมิตรแท้ คนรักที่ไม่เคยฝ่าฟันความลำบากมาด้วยกัน ยากที่รักนั้นจะยั่งยืนเป็นนิรันดร์” นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ชื่อเสียงของราชินีวิกตอเรียและเจ้าชายอัลเบิร์ตเป็นตัวอย่างในเรื่องเล่าดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้เป็นบางตอนว่า “มีอยู่วันหนึ่ง ราชินีวิกตอเรียแห่งอังกฤษทะเลาะกับเจ้าชายอัลเบิร์ตซึ่งเป็นพระสวามี” กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย ซึ่งเป็นอุปนิสัยของคู่รักที่จะต้องมีเรื่องราวที่อาจทะเลาะเบาะแว้งมีปากมีเสียงกันบ้างในบางเวลา นอกจากนี้ผู้เขียนยังสังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ และวัยของผู้อ่านโดยการวิเคราะห์ว่าเรื่องนี้เป็นปัญหาที่พึงเฝ้าระวังและควรได้รับการแก้ไขตลอดถึงการวางท่าทีระหว่างความสัมพันธ์ของชีวิตคู่

4.8.13 หัวข้อที่ 104 : จากเสน่หาสู่เมตตา

4.8.13.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง (คำว่า “หา” กับคำว่า “ตา”) แบบที่ 2 คือ การใช้วลี (บุพบทวลี)

4.8.13.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยผู้เขียนอธิบายถึงความสัมพันธ์ของคู่รักตั้งแต่เริ่มต้นว่าเริ่มต้นจากความเสน่หาในรูป รส กลิ่น เสียง และสัมผัสของกันและกัน แต่ต่อมาความเสน่หาเริ่มจางหายไป ดังนั้นผู้เขียนจึงนำเสนอให้คู่รักเรียนรู้ที่จะพัฒนา “เสน่หา” ไปสู่ “เมตตา” หรือรู้จักเปลี่ยน “ตัณหา” เป็น “ปัญญา” จากนั้นจึงยกตัวอย่างที่เป็นเรื่องเล่าประกอบ ดังที่ผู้เขียนได้เกริ่นเป็นบทนำเรื่องว่า “การมีรักแท้นั้นเป็นอย่างไรและประเสริฐเพียงไหน ขออธิบายผ่านเรื่องเล่าที่เพิ่งได้รับมาจากกัลยาณมิตรท่านหนึ่ง ดังนี้...” จากนั้นผู้เขียนก็เล่าเรื่องของคู่รักคู่หนึ่งที่ภรรยาตาบอดทั้งสองข้างแต่สามีเป็นปกติ โดยที่สามีดูแลเธอเป็นอย่างดีด้วยการฝึกให้เธอพึ่งพาตัวเองได้โดยไม่เป็นภาระของใคร จนทำให้ภรรยารู้และเข้าใจสามี ดังที่กล่าวไว้ตอนสรุปท้ายเรื่องว่า “ณ วันนี้ เธอรู้แล้วว่า เขากลัวว่าถ้าวันพรุ่งนี้เขาอาจตายไป เธอจะไม่สามารถไปไหนมาไหน หรือมีชีวิตอยู่ได้ถ้าขาดเขานั่นเอง” กลวิธีที่ 2 คือ อุบายเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล โดยผู้เขียนเลือกที่จะสอนบุคคลที่เป็นคู่รักกันซึ่งต้องการครองรัก ครองเรือน และครองคู่กันตลอดไป

4.8.13.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 4 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง (แบบนิรนัย) โดยผู้เขียนเริ่มนำเสนอความจริงเบื้องต้นว่า “การที่คนสองคนตกปากรับคำเป็นชีวิตคู่กันนั้น เหตุผลสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้ทั้งคู่พึงใจกันในช่วงแรกรัก คือ ความเสน่หาในรูป

รส กลิ่น เสียง และสัมผัสของกันและกัน แต่หลังจากนั้นเมื่อผ่านกาลเวลามาพอสมควร ถึงขั้นที่เริ่มค้นพบสัจธรรมแห่งชีวิตว่า “ก่อนแต่ง อะไร ๆ พี่ก็จัดให้ แต่พอแต่งแล้ว อะไร ๆ ก็ต้องจัดให้พี่ มาถึงขั้นนี้แสดงว่ารสเสน่หาเริ่มจางหาย ” จากนั้นผู้เขียนก็เริ่มนำเสนอแนวคิดใหม่ต่อผู้อ่านว่า “ในระหว่างนี้ ถ้าทั้งสองฝ่ายไม่เรียนรู้ที่จะพัฒนา “เสน่หา” ไปสู่ “เมตตา” (ความเป็นเพื่อน เพราะเมตตามาจากรากศัพท์เดิมว่ามิตร) หรือไม่รู้จักเปลี่ยนตัณหาเป็นปัญญา คือเห็นใจกันและกัน ชีวิตคู่ก็จะเริ่มฉายแวว ให้เห็นว่าทั้งสองฝ่ายได้เดินมาใกล้ถึงทางแยกเข้าไปทุกที แต่ถ้าคู่ไหนก็ตาม เมื่อหน่ายจากเสน่หา หรือคู่รักไม่อยู่ในฐานะที่จะสนองความเสน่หาตามปกติได้แล้ว แต่กลับพยายามเรียนรู้จะอยู่ร่วมกันด้วยปัญญา ในลักษณะที่ต่างยินดีเป็น “เพื่อนแท้” พร้อมจะช่วยเหลือเกื้อกูลกันไปตราบจนวาระสุดท้าย แสดงว่าคู่นั้นได้ก้าวผ่านพัฒนาการของความรักแบบสัญชาตญาณไปสู่ความรักแท้ซึ่งเป็นสากลได้อย่างน่าชื่นชมแล้ว รักแท้อันเกิดจากการเข้าใจในกันและกันอย่างลึกซึ้งและอยู่สูงกว่าเสน่หาทางรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัสนี้เอง คือพลังแห่งชีวิตที่จะหล่อหลอมให้ชีวิตคู่มีความสุข มีความยั่งยืน ถึงขนาดถือไม้เท้ายอดทอง กระยองยอดเพชรได้” ผู้เขียนใช้กลวิธีการจูงใจกลวิธีที่ 2 คือ การเร้าอารมณ์ ด้วยการเร้าอารมณ์บุคคลที่ปรารถนาจะใช้ชีวิตคู่อย่างมีความสุข ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องนี้อยู่แล้ว ผู้เขียนยังใช้กลวิธีการจูงใจ กลวิธีที่ 3 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงส่วนตัวของผู้เขียนเอง ซึ่งเป็นที่รู้จักของคนในสังคมไทยในนามปากกาว่า “ว วชิรเมธี” ผู้เขียนยังใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ กลวิธีที่ 4 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัยของผู้อ่าน และทั้งนี้เกิดจากการสังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ และวัยของผู้อ่านเพื่อนำมาเป็นบรรทัดฐานในการเขียนด้วย

4.8.14 หัวข้อที่ 105 : ถอดรหัสจากทัชมาฮาล

4.8.14.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง (คำว่า “รหัส” กับคำว่า “ทัช”) แบบที่ 2 คือ การใช้ประโยค (คำสั่ง)

4.8.14.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ใครที่เคยไปเยี่ยมชมอนุสรณ์สถานแห่งความรักที่ชื่อ ‘ทัชมาฮาล’ ในประเทศอินเดีย ซึ่งพระเจ้าชาห์ ชะฮาน ทรงสร้างอุทิศแก่พระมเหสีผู้ทรงเป็นสุดเสน่หาของพระองค์นามพระนางมุมตาช มาฮาล ก็มักจะอดตะลึงงันในความวิจิตรตระการตาไม่ได้ ยิ่งในคืนวันพระจันทร์เต็มดวงด้วยแล้ว กล่าวกันว่าทัชมาฮาลจะโดดเด่นอยู่ท่ามกลางแสงจันทร์เหมือนว่ากำลัง

ลอยลงมาจากนภากาศเลยทีเดียว” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนเน้นสอนบุคคลผู้ที่ริเริ่มจะมีความรัก, ผู้ที่กำลังมีความรัก, และผู้ที่ผิดหวังในความรัก เพื่อสะท้อนมุมมองของความรักที่มีตัวอย่างให้เห็นเป็นประจักษ์

4.8.14.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนได้นำเสนอข้อเท็จจริงดังที่ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างไว้ในเบื้องต้น (กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 กลวิธีที่ 1 การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา) จากนั้นผู้เขียนได้เสนอแนวคิดเพิ่มเติมในมุมมองของผู้เขียนเอง ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “แต่...ในทัศนะของผู้เขียนแล้วเห็นว่า การรู้จักทัชมาฮาลจากทั้งสองด้านนั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะในโลกแห่งความเป็นจริงชีวิตย่อมมีสองด้านให้เราได้สัมผัส ชีวิตรักของเราก็ไม่ต่างอะไรกับทัชมาฮาลที่มีสองด้าน เราจึงควรเปิดตาเปิดใจเรียนรู้ทั้งสองด้านให้ถ่องแท้ไปพร้อม ๆ กัน” จากนั้นผู้เขียนก็ได้สรุปด้วยแนวคิดของผู้เขียนเอง กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองในฐานะนักเขียน นักเทศน์ นักวิชาการทางพระพุทธศาสนาที่เป็นที่เคารพศรัทธาของประชาชน และผู้เขียนยังใช้ชื่อเสียงของบุคคลอื่นคือ พระเจ้าชาห์ ชะฮาน และพระนางมุมตาซ มาฮาล เป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจผู้อ่านด้วย กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามว่า “เรา” ซึ่งดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน ดังที่ผู้วิจัยได้แสดงเป็นตัวอย่างไว้เบื้องต้น (ตัวอย่างเดียวกับกลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ แบบที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย) นอกจากนี้ผู้เขียนยังอ้างถึงสถาบันทางพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจด้วย ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ในพุทธทัศน์มองว่า ความรักของพระเจ้าชาห์นั้นมาพร้อมกับความเห็นแก่ตัว เป็นความรักที่ยึดเอา ‘ตัวเองเป็นศูนย์กลาง’ เป็นสำคัญ”

4.8.15 หัวข้อที่ 106 : มี “กิ๊ก” มี กรรม

4.8.15.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 3 แบบ คือ 1) ใช้คำแสลง และ 2) การใช้วลี (กริยาวลี) และ 3) การกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง

4.8.15.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 4 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ ด้วยการที่ผู้เขียนกล่าวถึงความเป็นจริงในปัจจุบันและยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน คือเหตุการณ์ที่ เจเน็ต แจ๊คสัน ทำถันหกบนเวทีแสดงคอนเสิร์ตที่

สหรัฐอเมริกา เป็นเหตุให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์และตรวจสอบจากสื่อมวลชนและวุฒิสภา อีกตัวอย่างหนึ่งคือ ตัวอย่างเรื่องอื้อฉาวของอดีตประธานาธิบดีบิล คลินตัน กับ โมนิกา ลู-วินสกี้ ซึ่งมีเรื่องอื้อฉาวในการเป็นกิ๊กกันจนถึงขั้นเลยเถิด จนทำให้บิล คลินตัน ถูกสอบสวนจากวุฒิสภาและถูกดำเนินการถอดถอนหรือถูกจับเข้ากระบวนการอิมพีชเม้นท์จนเกือบเอาตัวไม่รอด ผู้เขียนใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ ด้วยการที่ผู้เขียนใช้ภาษาผสมกับปฏิภาณในการนำเสนอเนื้อหาธรรมะให้เข้ากับภาษาที่ใช้ในปัจจุบัน คือ คำที่มักใช้ในปัจจุบัน คือคำว่า “กิ๊ก” และคำที่ใช้ในภาษาธรรมะคือคำว่า “กรรม” จึงทำให้เกิดท่วงทำนองที่น่าสนใจและสะดุดใจผู้อ่าน ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล โดยสอนบุคคลที่กำลังเข้าใจและไม่รู้รับผิดชอบชั่วดีที่ยึดถือวัฒนธรรมการมีกิ๊กว่าเป็นเรื่องปกติ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 4 คือ การรู้จักจังหวะและโอกาส โดยผู้เขียนใช้จังหวะและโอกาสที่วัฒนธรรมการมีกิ๊กกำลังเป็นที่นิยมและแพร่หลายไปในทุก ๆ วัย เป็นจังหวะที่จะต้องสอนธรรมะเพื่อบั่นทอนความเข้าใจผิดก่อนที่คนในสังคมไทยจะละเมิดศีลข้อที่ 3 และเสื่อมทรามมากยิ่งขึ้น

4.8.15.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 4 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย ด้วยการเสนอข้อเท็จจริงว่า “ใครต่อใครหลายคนซึ่งยังคงมี “จิตสำนึกปกติ” เชื่อมั่นศรัทธาในพระพุทธศาสนาและระบบคุณค่าของชีวิตอันดีงาม อ่านเรื่องกิ๊กจากหน้าหนังสือพิมพ์แล้วคงต้องส่ายหัวเชิงระอากับวัยรุ่นไทยในยุคนี้ ส่วนคนที่มีจิตสำนึก “อปกติ/Abnormal” ก็คงมองเห็นเรื่องกิ๊กเป็นของ “ธรรมดา” เพราะ “ใคร ๆ เขาก็ทำกัน” ก็เลยมองต่อไปว่ากิ๊กคงไม่ต่างอะไรกับการที่นางแบบบางคนทำถันหกบนแคทวอล์ค แล้วบอกว่านี่เป็นการ “โกอินเตอร์” หรือเป็นเรื่องทันสมัยจะตาย” ซึ่งเรื่องที่กล่าวมาเบื้องต้นนี้ถือว่าเป็นเรื่องที่คนทั่วไปทราบดีกันอยู่แล้ว จากนั้นผู้เขียนได้นำเสนอแนะแนวคิดใหม่ด้วยวิธีการแบบ สาเหตุสัมพันธ์(ผลไปหาเหตุ) โดยอ้างถึงผลเบื้องต้นดังที่กล่าวมา จากนั้นจึงสืบค้นไปหาเหตุ ซึ่งเหตุดังกล่าวดังที่ผู้เขียนอ้างไว้ในบางย่อหน้าว่า “หากจะลองวิเคราะห์วิธีคิดของวัยรุ่นไทยในยุคปัจจุบัน ซึ่งถือว่าเป็น “ฐานคิด” ของการมีกิ๊ก (ในความหมาย “เชิงลบ” ที่รวมถึงการมีเพศสัมพันธ์แบบไม่รับผิดชอบ เช่นมีชู้หรือมีคู่รักอยู่แล้ว แต่ตกลงกันได้กับกิ๊ก ก็เลยมีอะไรกันได้โดยไม่รู้สึกผิด เพราะถือว่าเป็นความ “พึงใจ” ของทั้งสองฝ่าย) ก็น่าจะเป็นเพราะพวกเขาเหล่าขากิ๊กทั้งหลายสมาทานฐานคิดเหล่านี้เข้าไปเป็นสรณะในชีวิต จึงทำผิดโดยไม่รู้สึกว่าเป็นความผิดอะไรเลย นั่นคือ “ 1) ไม่รู้จักคุณค่าของการเกิดมาเป็นคน 2) ด้อยการศึกษาอบรม 3) ไม่เชื่อมั่นในศีลธรรม” และท้ายสุดผู้เขียนสรุปเพื่อสนับสนุนข้อเสนอแนะใหม่ว่า “ในโลกนี้จะมีอะไรที่เลวร้ายยิ่งไปกว่าการทำสิ่งผิดโดยที่ผู้ทำไม่รู้สึกว่าสิ่งที่ตนทำเป็นความผิดนั้นเป็นไม่มีอีกแล้ว” ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 2 คือ การเร้าอารมณ์

เนื่องจากว่า ผู้อ่านมีทัศนคติที่กระตุ้นต่อการเรียนรู้ต่อเรื่องที่เขียนอยู่ก่อนหน้านี้แล้ว อีกทั้งผู้เขียนยังใช้ภาษาร่วมสมัยกับวัยผู้อ่านอีกด้วย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ในฐานะเป็นที่รู้จักของสังคมในนามปากกานักเขียน พระนักวิชาการร่วมสมัยอย่าง “ว วชิรเมธี” และยังใช้ชื่อเสียงคนอื่นเป็นเครื่องจูงใจด้วย คือ ชื่อเสียงของ เจเน็ต แจ๊คสัน และ บิลคลินตัน อดีตประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 4 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้งโดยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่านด้วยการใช้ภาษาร่วมสมัยที่นิยมกันในกลุ่มวัยรุ่น คือคำว่า “กิ๊ก” และคำว่า “Abnormal” และเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย โดยอุปนิสัยของนักรักทั้งหลายในปัจจุบันเป็นอย่างนี้ อีกทั้งผู้เขียนยังสังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ และวัยของผู้อ่าน และนำมาเป็นเกณฑ์ในการเขียน โดยการใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองซึ่งเป็นที่เคารพศรัทธาของประชาชนในการที่จะสอนเรื่องกรรมให้ประชาชนเชื่อ เพราะผู้เขียนดำรงอยู่ในภาวะความเป็นพระภิกษุสงฆ์

4.9 หนังสือเล่มที่ 9 : ธรรมะงอกงาม

4.9.1 หัวข้อที่ 107 : สร้างพระหรือสร้างภาระ

4.9.1.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้วลี (กริยาวลี) แบบที่ 2 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง (คำว่า “พระ” กับคำว่า “ภาระ”)

4.9.1.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าประสบการณ์ของผู้สอนเองเป็นตัวอย่างประกอบ ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในย่อหน้าแรกว่า “จากการได้มีโอกาสศึกษาประวัติของพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองหลายองค์ เช่น พระแก้วมรกต พระพุทธสิหิงค์ หรือพระพุทธชินราช ทำให้พบข้อเท็จจริงที่เหมือนกันอยู่อย่างหนึ่ง คือ ตำนานการสร้างพระพุทธรูปสำคัญเหล่านี้จะต้องมีเทวดาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ” เป็นต้น

4.9.1.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบอุปนัย ซึ่งผู้เขียนได้อ้างถึงการศึกษาประวัติพระพุทธรูปเฉพาะบางกรณี แล้วนำไปสู่ข้อสรุปที่เป็นส่วนรวม ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “จากการได้มีโอกาสศึกษาประวัติของพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองหลายองค์ เช่น พระแก้วมรกต พระพุทธสิหิงค์ หรือพระพุทธชินราช ทำให้พบข้อเท็จจริงที่เหมือนกันอยู่อย่างหนึ่งคือ ตำนานการสร้างพระพุทธรูปสำคัญเหล่านี้จะต้องมีเทวดา

เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ" ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามว่า "เรา" ในหลาย ๆ จุดในเนื้อหา ซึ่งแสดงความเป็นกันเองกับผู้อ่าน วิธีการที่ 2 คือ ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งผู้เขียนใช้ชื่อเสียงเกียรติคุณที่เป็นต้นทุนทางสังคม ในการเสนอแนะแนวคิดใหม่แก่สังคม

4.9.2 หัวข้อที่ 108 : จากจักรพรรดิสู่สามัญชน

4.9.2.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง แบบการใช้วลี (บุพบทวลี)

4.9.2.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องประกอบการสอน ซึ่งเรื่องที่ผู้เขียนเล่าถึงก็คือ อัตชีวประวัติของอั้ยชิง เจี่ยวหรอ ฟู่อี้ จักรพรรดิองค์สุดท้ายของมหาอำนาจจีนแผ่นดินใหญ่ จากนั้นผู้เขียนก็ได้สรุปบทเรียนด้วยการศึกษาอัตชีวประวัติของพระจักรพรรดิองค์นี้ ด้วยแนวคิดของผู้เขียนเอง ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า "จากคนที่เคยเป็นเจ้าของมีอำนาจครอบครองทุกอย่างในพระราชวังแห่งนี้ อยู่ดี ๆ วันหนึ่งต้องซื้อบัตรเข้าชมบ้านของตัวเองเหมือนคนอื่น... คนอ่อนแอจะทำอย่างนี้ได้หรือ"

4.9.2.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนเริ่มต้นด้วยข้อเท็จจริงที่ผู้อ่านทราบดีกันอยู่แล้ว ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า "ความไม่แน่นอน (อนิจจัง) คือกฎเกณฑ์ของการดำเนินชีวิตที่ไม่มีใครเลี่ยงพ้น เราทุกคนจะต้องพบกับความไม่แน่นอนอย่างแน่นอน ไม่วันใดก็วันหนึ่ง ไม่เร็วก็ช้า" จากนั้นผู้เขียนก็ได้อธิบายเพิ่มเติมด้วยการเล่าเรื่องประกอบเพื่อจูงใจผู้อ่าน และเพื่อสนับสนุนให้เป็นเหตุเป็นผล นำไปสู่ข้อสรุปที่ยกไว้เบื้องต้น ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ในฐานะพระนักเทศน์ พระนักเขียน พระนักวิชาการ พระพุทธศาสนาร่วมสมัย อีกทั้งผู้เขียนยังใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญ คือ อั้ยชิง เจี่ยวหรอ ฟู่อี้ จักรพรรดิองค์สุดท้ายของมหาอำนาจจีนแผ่นดินใหญ่ เป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจให้ผู้อ่านเชื่อถือด้วย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ซึ่งสังเกตได้จากการที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเอง คือใช้คำว่า "เรา,ท่าน" ในหลาย ๆ จุดของเนื้อเรื่อง ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า "หากเรา ๆ ท่าน ๆ ทั้งหลายตกอยู่ในฐานะเช่นนั้นบ้าง จะยังพอมีความปรารถนาที่จะอยู่เป็นคนเหลืออยู่อีกหรือไม่"

4.9.3 หัวข้อที่ 109 : ควรทำอะไรในชีวิตนี้

4.9.3.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง และ แบบที่ 2 คือ การใช้ประโยค (คำถาม)

4.9.3.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยผู้เขียนได้เล่านิทานของลีโอ ตอลสตอย ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับกษัตริย์หนุ่มที่เพิ่งขึ้นครองราชย์ เป็นตัวอย่างประกอบการสอน

4.9.3.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนเริ่มต้นด้วยข้อเท็จจริงที่ว่า “ลีโอ ตอลสตอย เป็นนักคิด นักเรียน นักปรัชญา และ นักปราชญ์ ชาวรัสเซีย ชื่อเสียงของตอลสตอยในวงวรรณกรรมโลกนั้น จัดอยู่ในขั้นเป็นดาวค้างฟ้า หรือเป็นครูของครูในแวดวงวรรณกรรม” จากนั้นผู้เขียนก็ได้ยกนิทานเรื่องหนึ่งของตอลสตอยเป็นตัวอย่างประกอบ และหลังจากเล่านิทานจบแล้ว ผู้เขียนสรุปเนื้อหาด้วยแนวคิดของผู้เขียนเอง ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ ด้วยการใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งเป็นที่รู้จักในนามปากกาว่า “ว. วชิรเมธี” พระนักคิด นักเขียน นักวิชาการพระพุทธศาสนา ผู้จรรโลงพุทธธรรมให้งอกงามในหัวใจของสาธารณชน อีกทั้งผู้เขียนยังใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญอย่าง ลีโอ ตอลสตอย นักปราชญ์ชาวรัสเซีย และ อังตวน เดอ แซงเต็กซูเปรี เป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจผู้อ่านด้วย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือใช้คำว่า “เรา, เขา” ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในบางตอนว่า “ในการทำความดีนั้น บางทีเราก็คิดมาก คิดไกล คิดแต่ว่าจะทำกับคนที่เขาให้ผลประโยชน์กับเราไม่ทางใดทางหนึ่งเท่านั้น เมื่อคิดมาก คิดไกลก็เลยลืมคนที่อยู่ใกล้ตัวไปอย่างไม่น่าให้อภัย” เป็นต้น

4.9.4 หัวข้อที่ 110 : มองละเมียด คิดละไม กำไรชีวิต

4.9.4.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง (คำว่า “ละไม” กับคำว่า “กำไร”) แบบที่ 2 คือ การใช้ประโยค (คำสั่ง)

4.9.4.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์

และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกนิทาน 2 เรื่อง เรื่องแรก เป็นเรื่องของการสนทนากันระหว่างชายหนุ่มกับพระอรหันต์ ซึ่งชายหนุ่มคนนั้นตามหาภรรยาที่หายไป แล้วพลันไปเจอกับพระอรหันต์ท่านหนึ่ง จึงได้สนทนากันถามตอบกัน เรื่องที่ 2 เป็นเรื่องของกลุ่มพระวิปัสสนาจารย์กลุ่มหนึ่งกับสามเณรที่เดินผ่านทุ่งราบแห่งหนึ่ง และหัวหน้าพระวิปัสสนาจารย์ได้สอนลูกศิษย์ด้วยการชี้ให้ดูควายที่อยู่กลางทุ่ง ซึ่งเนื้อหาที่สอนคือ ความจริง 2 แบบ คือ แบบสมมติสัจจะ (ความจริงเทียม) และ ปรมัตถสัจจะ (ความจริงแท้) ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ความทุกข์ที่เกิดขึ้นเพราะความหลงของคนเราวันหนึ่ง ๆ หากเอามากองรวมกันจะมากยิ่งกว่าน้ำในมหาสมุทรแปซิฟิกเสียอีก เพราะในรอบวันหนึ่งคนเราคิดอะไรมากมายร้อยแปดพันเก้า กระบวนการที่แสดงถึงความคิดฟุ้งซ่านนั้น ท่านกล่าวว่าเหมือนลิงบนยอดไม้ที่ไม่เคยหยุดนิ่ง จับต้นโน้นกระโจนไปต้นนี้อยู่ตลอดเวลา หรือเหมือนกระแสน้ำที่ไหลเป็นทางอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอด จนเรามองไม่เห็นว่ากระแสน้ำที่เห็นนั้น แท้ที่จริงแล้วเกิดจากหยดน้ำหยดเล็ก ๆ มารวมตัวกันต่างหาก ตัว ‘กระแส’ นั้นหามีไม่” และอีกในตอนท้ายผู้เขียนสรุปด้วยการเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมาว่า “เพชรนิลจินดาที่สตรีนิยมกันนักหนาว่าเป็นเครื่องประดับเลอค่างามล้ำ อลังการนั้น ถ้าเอาไปโยนให้ไก่ ไก่ก็จะเขี่ยทิ้งอย่างไม่ไยดี แต่ถ้าเอาไปโยนให้คน คนจะแย่งกัน จนบางทีอาจต้องทำร้ายกันถึงแก่ชีวิต คนหลงเพชร เพราะหลงความจริงสมมติ เห็นหินเป็นเพชร ไก่ไม่หลงเพชร เพราะไก่อยู่กับความจริงแท้ จึงไม่หลง เห็นเป็นหิน ไม่ใช่เห็นหินเป็นเพชรเหมือนคน”

4.9.4.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยวิธีการ คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือใช้คำว่า “เรา” ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในบางตอน ซึ่งมีตัวอย่างเดียวกันในกรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังแสดงไว้เบื้องต้น อีกทั้งผู้เขียนก็ได้อ้างอิงถึงสถาบันทางพระพุทธศาสนา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “พระพุทธศาสนาสอนว่า สรรพสิ่งที่เราเห็นและเป็นอยู่มีความจริงซ้อนกันอยู่สองชั้น ความจริงชั้นนอก เรียกว่า ความจริงโดยสมมติ (สมมติสัจจะ) ความจริงชั้นใน เรียกว่า ความจริงแท้ (ปรมัตถสัจจะ)” เป็นต้น เพื่อเป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจผู้อ่านด้วย

4.9.5 หัวข้อที่ 111 : โรคปัญญาเกินสติ

4.9.5.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้วลี (นามวลี)

4.9.5.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์

และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกเรื่องเล่าของคุณป้าขาดสติคนหนึ่งเป็นตัวอย่างประกอบการสอน ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา “สติ แตกต่างจากปัญญาตรงที่สติเป็นตัวกำกับปัญญาอีกทีหนึ่ง ถ้าเปรียบเป็นรถ ตัวสติก็คือตัวห้ามล้อหรือเบรก ส่วนปัญญาเป็นตัวความเร็วหรือตัวล้อ รถที่มีแต่ความเร็วโดยไม่มีห้ามล้อจะมีสภาพเป็นอย่างไรก็ลองนึกภาพดูเองเถิด คนที่มีแต่ปัญญาโดยขาดสติก็มีสภาพเช่นเดียวกันกับรถที่ไม่มีเบรก”

4.9.5.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ด้วยเหตุนี้ ปรมาจารย์ทางด้านพิชัยสงครามซึ่งเห็นคุณค่าของสติปัญญาจึงกล่าวว่า ‘ในการรุกฆาตเพื่อเอาชัย สิ่งที่จะตัดสินแพ้ชนะไม่ใช่ขนาดของกองทัพ แต่คือสติปัญญาของคนที่เป็นแม่ทัพ’ ” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือใช้คำว่า “เรา” ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในย่อหน้าแรกของเนื้อหาว่า “ ‘สติปัญญา’ เราคนไทยได้ยินคำนี้และใช้กันจนมองไม่เห็นความแตกต่าง ทั้ง ๆ ที่ความจริงท่านแยกเป็นสองคำคือ ‘สติ’ คำหนึ่ง กับ ‘ปัญญา’ อีกคำหนึ่ง แต่คนไทยเอาคำนี้มาใช้ในความหมายเดียวเสียเป็นส่วนมาก คือ หมายถึง ‘ปัญญา’ ” นอกจากนี้ผู้เขียนยังอ้างถึงหลักฐานเป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจ ซึ่งหลักฐานที่ว่านั้นก็คือ นิตยสารรีดเดอร์ส ไดเจสท์

4.9.6 หัวข้อที่ 112 : ดีกว่าเก่าต้องคิดนอกกรอบ

4.9.6.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้วลี (กริยาวลี)

4.9.6.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกเรื่องเล่าของบุคคลสำคัญ 3 ท่าน ได้แก่ พระพุทธเจ้า, หลวงพ่อพุทธทาส, อังคาร กัลป์ยาณพงศ์ เป็นตัวอย่างประกอบการสอน ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในบางตอนของเนื้อหาว่า

> “อังคาร กัลป์ยาณพงศ์ เป็นกวีมาแต่ชาติปางก่อน เป็นศิลปินแห่งชาติ เป็นกวีรางวัลซีไรต์ เป็นจิตรกรที่เขียนภาพได้งดงามอลังการล้ำค่า เป็นที่หมายตาของนักสะสมระดับมหาเศรษฐีทั้งหลาย เขียนความเรียงได้งดงามวิจิตร โสภิตพรรณนารายเหมือนระบายด้วยปลายพู่กันอันอ่อนช้อยอรชร”

4.9.6.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนได้อ้างถึงข้อเท็จจริงที่ว่า " 'ความคิดต่างหรือคิดนอกกรอบเป็นมารดาของการสร้างสรรค์' นี่เป็นอมตวาทะที่หยัดยืนพิสูจน์ตัวเองมาอย่างยาวนานพอ ๆ กับการดำรงอยู่ของมนุษย์ในโลก ความเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์ทั้งหลายที่เกิดขึ้นในโลกใบนี้ล้วนเป็นผลมาจากความคิดต่างหรือคิดนอกกรอบของคนเล็ก ๆ ทั้งนั้น" จากนั้นผู้เขียนก็ได้ยกตัวอย่างเรื่องเล่าของบุคคลสำคัญ 3 ท่าน ได้แก่ พระพุทธเจ้า, หลวงพ่อพุทธทาส, อังคาร กัลยาณพงศ์ เพื่อเป็นตัวอย่างประกอบการจูงใจให้ผู้อ่านคล้อยตาม ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญ 3 ท่าน ได้แก่ พระพุทธเจ้า, หลวงพ่อพุทธทาส และ อังคาร กัลยาณพงศ์ เป็นตัวอย่างประกอบการเขียนเพื่อจูงใจ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน คือใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือใช้คำว่า "เรา" ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า "แต่ก่อนที่พระองค์จะมีวันนี้ได้นั้นทุกอย่างใช่จะง่าย เราต้องไม่ลืมว่าช่วงที่ยังทรงค้นคว้าทดลองอยู่นั้น พระองค์มีนักพรต 5 รูปบวชโดยเสด็จด้วย" เป็นต้น

4.9.7 หัวข้อที่ 113 : จินตนาการสำคัญกว่าความรู้

4.9.7.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้วลี (นามวลี)

4.9.7.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องสั้น 4 เรื่อง คือ 1) อดีตชาติของพระพุทธเจ้า ซึ่งเสวยพระชาติเป็นสุเมธดาบส 2) เกร็ดชีวประวัติของอดีตประธานาธิบดีคลินตัน 3) สองพี่น้องตระกูลไรท์ 4) พระเจ้าเล่าปี่ ซึ่งผู้เขียนใช้เรื่องเล่าของบุคคลสำคัญดังกล่าว เป็นตัวอย่างประกอบการสอนเพื่อสนับสนุนเนื้อหาที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า "คนที่ไม่มีจินตนาการจึงได้ประโยชน์จากความรู้น้อย ดีแต่ครอบครองความรู้แต่กลับใช้ความรู้นั้นไม่เป็น เช่นเดียวกันกับครูที่ขาดจินตนาการก็เป็นครูที่สอนไม่สนุก เพราะจะสอนไปตามเนื้อหาในหนังสืออย่างจืดชืด แต่สำหรับครูที่มีจินตนาการอันบรรเจิดแล้ว แม้แต่วิชาที่น่าเบื่อหน่าย ท่านก็สอนให้มีสีสันฉูดฉาด ฉุดนักเรียนจนอยู่หมัดได้ไม่แพ้วิชาอื่น"

4.9.7.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้

ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนเริ่มต้นให้ข้อเท็จจริงที่ว่า “Imagination is more important than knowledge. ‘จินตนาการสำคัญกว่าความรู้’ วาทะนี้เป็นของอัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ นักวิทยาศาสตร์ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นยอดคนแห่งคริสต์ศตวรรษที่ 20 จากนิตยสารไทม์” จากนั้นผู้เขียนก็ได้แสดงแนวคิดสนับสนุนกับความจริงดังกล่าวด้วยการอธิบายให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ ซึ่งผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งเป็นที่รู้จักของสาธารณชนในนาม นักเขียน นักเทศน์ นักวิชาการทางพระพุทธศาสนา ภายใต้ชื่อว่า “ว.วชิรเมธี” นอกจากนี้ผู้เขียนยังอ้างถึงชื่อเสียงของบุคคลสำคัญ ซึ่งได้แก่ พระพุทธเจ้า, อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์, สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระปรมานุชิตชิโนรส, อดีตประธานาธิบดีคลินตัน, สองพี่น้องตระกูลไรท์ และพระเจ้าเล่าปี่ เป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจผู้อ่านด้วย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ซึ่งผู้เขียนใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือใช้คำว่า “เรา,เขา” ดังที่ผู้อ่านกล่าวไว้ในบางตอนว่า “นี่กระมังที่บางคนกล่าวว่า จินตนาการเขาก่อให้เกิดจินตนาการเรา พระพุทธเจ้าของเรานั้น ทรงบรรลุพระโพธิญาณสำเร็จเป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็เพราะพระองค์ทรงเริ่มต้นด้วยจินตนาการเหมือนกัน” เป็นต้น

4.9.8 หัวข้อที่ 114 : กำแพงแห่งภาษา

4.9.8.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้วลี (นามวลี) แบบที่ 2 คือ การใช้คำนัยประหวัด (คำว่า “กำแพง” มีความหมายมากกว่าความหมายตรง)

4.9.8.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่านิทานประกอบ 2 เรื่อง เรื่องที่ 1 คือเรื่องของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสนทนาธรรมกับหลวงพ่อพุทธทาส ซึ่งเนื้อเรื่องมีอยู่ว่า “เล่ากันว่า ครั้งหนึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชปุจฉาถามพระมหาเถระทั้งหลายว่า ‘ ทำไมมหาโจรองคุลิมาลฆ่าคนตั้งมากมายกว่า 999 คน แต่ไฉนถึงได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์อย่างง่ายดาย’ พระมหาเถระทั้งหลายต่างก็ถวายวิสัชชนาไปต่าง ๆ กัน อ้างเหตุผลชักบาลีจากพระไตรปิฎกมารับรองมากมายจนฟุ้งเฟ้อ ยิ่งอธิบายยิ่งวกวน แต่พอมาถึงหลวงพ่อพุทธทาส ท่านถวายวิสัชชนาสั้น ๆ ว่า ‘ที่มหาโจรองคุลิมาลได้บรรลุเป็นพระอรหันต์อย่างง่ายดาย ก็เพราะการ ‘ฆ่าคน’ นั่นแหละ’ สดับคำวิสัชชนาแล้วทรงแย้มพระสรวลอย่างพอพระราชหฤทัย เพราะทรงมองเห็นนัยที่ซ่อนอยู่ในคำตอบของท่านพุทธทาสภิกขุ ซึ่งวิสัชชนาเป็นภาษาธรรมว่า การ ‘ฆ่าคน’ ในที่นี้ หมายถึง ฆ่าความยึดมั่น

ถือมั่นว่า ‘เป็นคน’ หรือเป็น ‘ตัวกู’ ออกไปเสียจากใจได้อย่างเด็ดขาดนั่นเอง” เรื่องที่ 2 คือ เรื่องของหลวงตาจอม ในที่นี้ผู้วิจัยจะขอยกตัวอย่างบางตอนในเนื้อเรื่องว่า “ มรรคนายกเห็นว่าขืนปล่อยให้เถียงกันต่อไปคงได้ชกกันเป็นแม่นมั่น จึงอาสาตามไปขอคำอธิบายจากหลวงตาจอม พอไปถึงวัดหลวงตานั่งหัวเราะหึ ๆ บอก ‘พวกเอ็งมันโง่ เหมือนหมานอนทับข้าวเปลือก อยากรวยให้ซื้อขาย ข้าหมายถึงให้พากันหมั่นทำมาค้าขาย ไม่สันหลังยาว อยากสบายให้แก้ผ้าในวัด ข้าหมายถึงให้หมั่นพากันสนใจพระศาสนา หัดแก้ผ้าที่ห่อคัมภีร์ออกอ่านด้วยตัวเองเสียบ้าง ไม่ใช่รอฟังธรรมะจากพระเพียงอย่างเดียว’ ” เป็นต้น ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ ดังตัวอย่างของเรื่องเล่าในตอนหนึ่งในเรื่องเล่าที่ 2 เบื้องต้น ซึ่งประโยคดังกล่าวที่อ้างถึง คือคำกล่าวของหลวงพ่อจอมที่บอกว่า “อยากรวยให้ซื้อขาย อยากสบายให้แก้ผ้าในวัด”

4.9.8.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนได้ยกข้อโต้แย้งใหม่ ๆ ซึ่งเป็นแนวคิดของผู้เขียนเอง ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในเบื้องต้นว่า “ผู้ที่สนใจศึกษาพระพุทธศาสนา ถ้าอยากจะศึกษาให้เข้าใจจริง ๆ จะต้องกระโดดข้ามกำแพงแห่งภาษาให้ได้เสียก่อน ไม่เช่นนั้นแล้วจะหลงติดอยู่ที่เปลือกหรือกระพี้ ไม่มีทางก้าวหน้าในสัมมาปฏิบัติ แต่ถ้าฝ่ากำแพงแห่งภาษาเข้าไปได้แล้วก็เป็นการง่ายที่จะเข้าใจพระพุทธศาสนาได้อย่างทะลุปรุโปร่ง” จากนั้นผู้เขียนได้อธิบายเหตุผลเพิ่มเติมพร้อมทั้งยกเรื่องเล่าเป็นตัวอย่างประกอบการจูงใจ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และชื่อเสียงของบุคคลสำคัญเป็นเครื่องประกอบการจูงใจ ซึ่งบุคคลเหล่านั้นได้แก่ พระพุทธเจ้า, องคุลิมาล, ท่านพุทธทาสภิกขุ, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, หลวงตาจอม และ คาร์ล ลูอิส ซึ่งเป็นชื่อที่ผู้เขียนอ้างถึง ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย ซึ่งผู้เขียนใช้ความรู้สึก ทัศนคติ และความเชื่อของผู้อ่านเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์เพื่อเสนอแนะเนื้อหาให้ตรงกับจุดของผู้อ่าน

4.9.9 หัวข้อที่ 115 : ปากของเธอ ใจของคน

4.9.9.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้วลี (นามวลี) แบบที่ 2 คือ การกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง

4.9.9.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธีที่ กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์

และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกสุนทรพจน์สำนวนโวหารที่คมคายของนักปราชญ์หลาย ๆ ท่าน เป็นตัวอย่างประกอบการสอน ดังที่บทกลอนของสุนทรภู่ที่ผู้เขียนอ้างถึงว่า “เป็นมนุษย์สุดนิยมเพียงลมปาก จะได้ยากโหยหิวเพราะชิวหา แม้พูดดีมีคนเขาเมตตา จะพูดจาจงพิเคราะห์ให้เหมาะความ” เป็นต้น และอีกตัวอย่างหนึ่ง เป็นพุทธพจน์ที่ผู้เขียนอ้างถึงว่า “สุภาสิตา จ ยา วาจา เอตัมมังคลมุตตมัง คำพูดดี เป็นสิริมงคลอันสูงสุด” อีกทั้งยังมีบทกลอนของหลวงพ่อพุทธทาส มังกรจีน นักพูดนิรนาม และนักพูดฝีปากเอก เป็นตัวอย่างประกอบการสอนที่ผู้เขียนอ้างถึงด้วย นอกจากนี้ผู้เขียนยังยกเรื่องเล่านิทานของชายหนุ่มคนหนึ่งซึ่งมีเนื้อหาเป็นความเรียงเป็นเครื่องประกอบการสอนผู้อ่านด้วย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “ เขา-ทหารเกณฑ์หนีค่ายเหมือนนกไร้รังบาดเจ็บมาจากบ้านมุ่งหน้ามาหาเธอหมายได้รับการปลอบโยนให้หายปวดปร่า แต่พลันที่คนรักเปิดประตูออกมาต้อนรับ เธอก็เริ่มปักตะปูแห่งความเจ็บช้ำซ้ำเติมลงบนผืนแผ่นดินใจที่ไหม้เกรียนมาก่อนแล้ว”

4.9.9.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนเริ่มต้นด้วยการแสดงข้อเท็จจริงดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “มหากวีสุนทรภู่ จารผจงเรื่องปากกับการพูดไว้อย่างไพเราะจับใจคมคายทั้งคำ และความปรากฏในผลงานหลายรสหลากเรื่อง แต่ที่เฟื่องจนใครต่อใครต่างก็จำได้ขึ้นใจและท่องได้คล่องปากน่าจะได้แก่สองบท ดังต่อไปนี้” จากนั้นผู้เขียนก็ได้ยกตัวอย่างบทกลอนแสดงเป็นตัวอย่างประกอบการจูงใจ และยังอ้างถึงบทกลอนอื่น ๆ ที่เป็นสุนทรพจน์ที่คมคายของนักปราชญ์หลาย ๆ ท่าน เป็นตัวอย่างประกอบการจูงใจด้วย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยการที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และยังใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญ ได้แก่ พระพุทธเจ้า, มหากวีสุนทรภู่, ท่านพุทธทาสภิกขุ, มังกรจีน, นักพูดนิรนาม และนักพูดฝีปากเอก เป็นชื่ออ้างอิงเพื่อประกอบการเขียนเพื่อจูงใจ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย วิธีการ คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ดังที่ผู้เขียนใช้สรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่านคือใช้คำว่า “เรา” ในหลาย ๆ จุดของเนื้อหา เช่น “ก่อนพูดเราเป็นนายของถ้อยคำ แต่หลังจากหลุดปากออกไปแล้ว ถ้อยคำจะตีตื้นขึ้นมาเป็นนายเหนือหัวเราทันที” เป็นต้น

4.9.10 หัวข้อที่ 116 : หัวโขนสวมหัวคนเล่น

4.9.10.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้ประโยค (บอกเล่า) แบบที่ 2 คือ การใช้คำนัยประหวัด (คำว่า “หัวโขน” มีความหมายมากกว่าความหมายตรง)

4.9.10.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์

และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกเรื่องเล่าของสมเด็จโต 2 ตอน ตอนแรก คือตอนที่สมเด็จโตแสดงธรรมถวายในหลวงรัชกาลที่ 4 ตอนที่ 2 คือ ตอนที่สมเด็จโตช่วยลูกศิษย์เข็นเรือขึ้นจากล่ม ผู้เขียนใช้เรื่องเล่าของสมเด็จโตทั้ง 2 ตอนนี้ เป็นตัวอย่างประกอบการสอน ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “ตัวละครแต่ละตัวที่เรารับเล่นก็เป็นเช่นกับหัวโขนที่เราสวมใส่ บางคนสวมหัวโขนเป็นตัวพระ เป็นตัวนาง เป็นยักษ์ เป็นลิง เป็นมารร้าย เป็นฤาษี เป็นพ่อ แม่ ลูก นักการเมือง นายทหาร นายตำรวจ นายกรัฐมนตรี พ่อค้า แม่ค้า นักธุรกิจ คนงาน อาจารย์มหาวิทยาลัย คนขายน้ำปั่น คนขับแท็กซี่ พระสงฆ์ ขโมย เด็กขายพวงมาลัย คนเก็บขยะ ฯลฯ”

4.9.10.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยการที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และยังใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญ ได้แก่ เชกสเปียร์, สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี), พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจด้วย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน คือใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ซึ่งเป็นตัวอย่างเดียวกันกับกรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ได้แสดงไว้เบื้องต้นนี้ วิธีการที่ 2 คือ เสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย โดยที่ผู้เขียนใช้ความรู้สึก ลักษณะนิสัย ของกลุ่มผู้อ่าน เป็นเกณฑ์ในการเสนอแนะให้ตรงกับจุดผู้อ่าน ซึ่งผู้อ่านคือคนทั่วไปนั้น มีลักษณะนิสัยที่ชอบหลงตัวเองในบทบาทบางอย่างจนลืมมองเห็นความเป็นจริงของโลกและชีวิต ดังนั้นผู้เขียนจึงจูงใจด้วยการเสนอแนะแนวคิดที่ตรงกันข้ามกับแนวคิดผู้อ่าน เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง และถูกธรรมตามครรลองของพระศาสดา

4.9.11 หัวข้อที่ 117 : อ่านคัมภีร์ไม่แตก จึงแหวกแนว

4.9.11.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 3 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง (คำว่า “แตก” กับคำว่า “แหวก”) แบบที่ 2 คือ การใช้คำนัยประหวัด และ แบบที่ 3 คือ การใช้วลี (กริยาวลี)

4.9.11.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องพระภิกษุหนุ่มรูปหนึ่งเป็นตัวอย่างประกอบการสอน ดังที่เนื้อหาต้นเรื่องมีอยู่ว่า “พระหนุ่มรูปหนึ่งเป็นคนใฝ่เรียนใฝ่รู้ เกิดธรรมฉันทะอยากจะศึกษาปฏิบัติธรรมด้วยตนเองมานาน โดยไม่คิดจะพึ่งพาครูบาอาจารย์ ดังนั้นท่านจึงหาคัมภีร์มาอ่าน

เอง แล้วปฏิบัติด้วยตนเองตามคำแนะนำที่เขียนไว้ในตำรา” เป็นต้นผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “พอเริ่มลงมือปฏิบัติธรรมได้ไม่เท่าไร จึงเกิดอาการผิดสำแดงข้อธรรม เหมือนคนไข้กินอาหารที่แสลงต่อโรค คือยิ่งปฏิบัติยิ่งทุกข์ ยิ่งปฏิบัติยิ่งเข้ากับใครเขาไม่ได้ กลายเป็นคนแปลกแยกจากสังคมหรือจากเพื่อนในองค์กร หรือบางรายยิ่งปฏิบัติธรรมยิ่งห่างธรรมไกลออกไปทุกที คนที่ปฏิบัติธรรมเช่นนี้อุปมาเหมือนคนไข้ที่ไม่กินยาตามหมอสั่ง พอโรคกำเริบขึ้นมาแทนที่จะโทษตนเองว่าไม่ทำตามหมอกลับไพล่ไปโทษหมอว่าจัดยาให้ไม่ถูก”

4.9.11.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนเริ่มต้นจากข้อเท็จจริงที่ผู้อ่านทราบดีอยู่แล้วว่า “การปฏิบัติธรรมจะว่าเป็นเรื่องง่ายก็ง่าย จะว่าเป็นเรื่องยากก็ยาก ที่ว่าง่ายก็เพราะการปฏิบัติธรรมเป็นสิ่งที่ทำได้ทันที เช่นนึกอยากฝึกสมาธิ ก็ฝึกได้เลย แค่เพียงใช้สติกำหนดตามลมหายใจเข้าออกอย่างรู้เท่าทันก็พอ ไม่ต้องใช้เงินสักบาท ไม่ต้องใส่ชุดขาว ไม่ต้องไปวัด ไม่ต้องนั่งหลังขดหลังแข็งสวดมนต์ ไม่ต้องทนสูดกลิ่นธูปก็ได้ เพียงแค่นี้เราก็ได้ชื่อว่าปฏิบัติธรรมตามคำพระสอนแล้ว ทั้ง ๆ ที่อยู่ในบ้านหรือในที่ทำงานของเรานั่นเอง” จากนั้นผู้เขียนได้อธิบายเหตุผลเพิ่มเติมด้วยแนวคิดของผู้เขียนเองและได้ยกเรื่องเล่าของพระหนุ่มรูปหนึ่ง เป็นตัวอย่างประกอบเหตุผลในการจูงใจผู้อ่านด้วย ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ซึ่งสังเกตได้จากการที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามว่า “เรา” ดังตัวอย่างที่ผู้วิจัยอ้างไว้ในเบื้องต้น (กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2) วิธีการที่ 2 คือ ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งผู้เขียนใช้ชื่อเสียงเกียรติคุณของผู้เขียนเองเป็นเครื่องประกอบการเสนอแนะเพื่อจูงใจด้วย

4.9.12 หัวข้อที่ 118 : ฟังด้วย “หู” สดับด้วย “ใจ”

4.9.12.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ 2 แบบ แบบที่ 1 การใช้ประโยค (คำสั่ง) แบบที่ 2 คือ การกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง

4.9.12.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องของลามะน้อยกับอุปัชฌาย์ผู้อาวุโส ซึ่งเนื้อหาย่อ ๆ นั้นผู้เขียนได้สรุปไว้ในตอนท้ายของเรื่องว่า “ไม่นานมานี้ศิษยานุศิษย์ของท่านได้นำบทเทศนาของท่านมาจัดพิมพ์แจกเพื่อแจกเป็นธรรมบรรณาการแก่ผู้ที่ไปเยือนอารามบนยอดเขา เนื้อหาทั้งหมด

ของบทเทศนาล้วนวกวนซ้ำซ้อนอยู่ไม่กี่เรื่อง แต่ท่านก็บอกว่ายินดีจะเทศน์สอนอย่างนี้ต่อไป คือ สอนให้คนทั้งหลายรู้จัก ‘ฟัง’ ด้วยหูและสำเหนียกให้ได้ยิน ‘ด้วยใจ’ ตัวอย่างบทเทศนาอันน่าเบื่อของท่านก็เช่น

จงฟังเสียงด่า ให้ได้ยินเป็นเสียงของความรัก ความห่วงใย
จงฟังเสียงบ่น ให้ได้ยินเป็นเสียงของความหวังดี เอื้ออาทร
จงฟังเสียงตำหนิ ให้ได้ยินเป็นเสียงของการชี้ขุมทรัพย์
จงฟังเสียงเกรี้ยวกราด ให้ได้ยินเป็นเสียงของการเตือนให้ระมัดระวัง
จงฟังเสียงของความลำบาก ให้ได้ยินเป็นเสียงของความสุขสบายในอนาคต
จงฟังเสียงพร่ำสอนอันซ้ำซาก ให้ได้ยินเป็นเสียงของการเจียระไนเพชรแห่งชีวิตให้แวววาวพราวพรายไปด้วยเหลี่ยมคมแห่งสติปัญญา” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา โดยที่ผู้เขียนใช้คำว่า “เหมือน” ซึ่งเป็นคำเชื่อมที่เป็นเครื่องหมายของการใช้คำอุปมาเปรียบเทียบ ดังเช่นว่า “ลามะน้อยเติบโต ฝึกฝน อดทน ฟังเสียงจู้จี้ขี้บ่น ปรนนิบัติผ่านคืนผ่านวัน จนอายุ 14 ปี ชีวิตของเธอกับชีวิตของพระอุปัชฌาย์เหมือนปาท่องโก๋ที่ยากจะแยกออกจากกัน อยู่ใกล้ ๆ อยู่มานานจนหลับตาเห็นทุกอย่างที่เป็นวัฏจักรของชีวิตที่นี่” เป็นต้น

4.9.12.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนเริ่มต้นจากข้อเท็จจริงที่ผู้อ่านทราบดีอยู่แล้วว่า “ประเทศธิเบตดินแดนที่ถูกเรียกขานว่าเป็นหลังคาโลกคือสถานที่ท่องเที่ยวในฝันที่ใครต่อใครก็ปรารถนาอยากจะมาเยือน เพราะที่นี่ใช่เพียงจะมีแต่ความงดงามและความท้าทายของขุนเขาสลับสล้างรอให้พิชิตเท่านั้น แต่ดินแดนซึ่งตั้งอยู่สูงลิ่วท้าทายเมฆและตะวันจันทร์แห่งนี้ ยังมีอีกสิ่งหนึ่งที่ท้าทายให้นักท่องเที่ยวอยากมาเยือนและค้นหา” จากนั้นผู้เขียนได้เสนอแนะข้อโต้แย้งใหม่ และได้อธิบายเหตุผลเพิ่มเติมด้วยแนวคิดของผู้เขียนเอง อีกทั้งได้ยกเรื่องเล่าของลามะน้องและอุปัชฌาย์ผู้อาวุโสเป็นตัวอย่างประกอบเหตุผลในการจูงใจผู้อ่านด้วย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ซึ่งสังเกตได้จากการที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามว่า “เธอ,ท่าน,เขา” ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “เธอเสียน้ำตาให้กับคนที่พอตื่นขึ้นมาก็บ่นว่าเธอทุกเช้า เธอเสียน้ำตาให้กับคนที่เธอเคยสงสัยว่าเป็นครูหรือเป็นผู้คุมเรือนจำกันแน่ เธอเสียน้ำตาให้กับคนที่คอยจ้ำจี้จ้ำไชไปเสียทุกเรื่อง ไม่เว้นแม้แต่เรื่องการหายใจออก-หายใจเข้าของตัวเธอเอง” วิธีการที่ 2 คือ ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งผู้เขียนใช้ชื่อเสียงเกียรติคุณของผู้เขียนเองเป็นเครื่องประกอบการเสนอแนะเพื่อจูงใจด้วย

4.9.13 หัวข้อที่ 119 : เทโวโรหณะ มากกว่าคำว่าทำบุญตักบาตร

4.9.13.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้วลี (นามวลี)

4.9.13.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องพุทธประวัติในพรรษาที่ 7 ซึ่งมีเนื้อหาสำคัญคือ พระพุทธเจ้าทรงเสด็จขึ้นไปจำพรรษาบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เพื่อโปรดพระพุทธมารดาอันเป็นการแสดงความกตัญญูกตเวทิตาต่อพระพุทธมารดา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อเรื่องว่า “ตลอดเวลา 3 เดือนบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ พระโลกนาถเจ้าทรงแสดงพระอภิธรรมโปรดพระพุทธมารดาจนพระนางทรงบรรลุโสดาปัตติผลเป็นพระอริยบุคคลชั้นโสดาบันมีคติอันแน่นอนแล้วว่าจะได้บรรลุอรหัตตผลเป็นพระอริยบุคคลชั้นอรหันต์ในไม่ช้า” เป็นต้น ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนเน้นสอนกลุ่มบุคคลผู้มีสถานะทางครอบครัวที่เป็นบุตรธิดา เพื่อจูงใจให้ผู้อ่านตระหนักถึงความกตัญญูกตเวทีซึ่งเป็นคุณธรรมของคนดีที่พระบรมครูอย่างพระศาสดาทรงกระทำเป็นแบบอย่างให้เห็นประจักษ์แล้ว ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในตอนหนึ่งว่า “พระพุทธมารดาทรงเสียสละกษัตริยธาราซึ่งกลั่นมาจากสายโลหิตอันบริสุทธิ์เพื่อหล่อเลี้ยงพระองค์ให้ทรงเจริญวัยฉันใด พระองค์ทรงกลั่นเอาธรรมส่วนที่ประเสริฐเลิศล้ำที่สุดมาแสดงแก่พระนางเป็นการตอบแทนฉันนั้น”

4.9.13.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนเริ่มต้นจากข้อเท็จจริงที่ผู้อ่านทราบดีอยู่แล้วว่า “วันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 เป็นวันแรกหลังจากสิ้นสุดการอยู่จำพรรษาของพระสงฆ์ ในวันนี้เป็นวันที่มีความหมายสำหรับพุทธศาสนิกชนไม่น้อยไปกว่าวันเข้าพรรษาหรือวันออกพรรษา เพราะเป็นวันที่ชาวพุทธจะได้ทำบุญใหญ่กันอีกครั้งหนึ่งด้วยการตักบาตรข้าวสารอาหารแห้งกับพระสงฆ์จำนวนร้อยหรือหลายร้อยที่เดินอย่างสงบลงมาจากอารามเหนือยอดเขา หรือบางแห่งที่ไม่มีอารามอยู่เหนือยอดเขาก็จะมีพระสงฆ์เดินเรียงแถวเป็นแนวยาวไปตามท้องถนนเพื่อเปิดโอกาสให้ชาวพุทธได้ทำบุญตักบาตรกันอย่างเต็มที่” จากนั้นผู้เขียนได้อธิบายข้อเท็จจริงเพิ่มเติมและได้เล่าเรื่องพุทธประวัติในพรรษาที่ 7 เป็นตัวอย่างประกอบการอธิบายเพื่อจูงใจ และจากนั้นผู้เขียนได้เสนอแนะแนวคิดของผู้เขียนเองเพิ่มเติม ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ซึ่งสังเกตได้จากการที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามว่า “เรา,ท่าน” ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “เรากับมารดาอยู่ในภพเดียวกัน ในโลกใบ

เดียวกัน ในบ้านหลังเดียวกัน และความไกลห่างระหว่างกันนั้นก็แค่เพียงฝาห้องกั้นเท่านั้นเอง อยู่ใกล้กันถึงเพียงนี้แล้วจึงอยากจะถามว่าเราเคยคิดจะโปรดท่านหรือเคยคิดจะเปลื้องหนี้ศักดิ์สิทธิ์ระหว่างท่านกับเราบ้างหรือไม่" วิธีการที่ 2 คือ ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งผู้เขียนใช้ชื่อเสียงเกียรติคุณของผู้เขียนเองเป็นเครื่องประกอบการเสนอแนะเพื่อจูงใจด้วย

4.10 หนังสือเล่มที่ 10 ธรรมะน้ำเอก

4.10.1 หัวข้อที่ 120 : กลับบ้านเก่ากันเถิด

4.10.1.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้วิธีการตั้งชื่อ 2 แบบคือ แบบที่ 1 คือ การใช้ประโยค ซึ่งเป็นประโยคคำสั่งโดยละประธานไว้ในฐานที่เข้าใจ แบบที่ 2 คือ การใช้คำนัยประหวัด โดยคำว่า "บ้านเก่า" ในที่นี้ หมายถึงความปกติของความเป็นมนุษย์ที่เปี่ยมไปด้วยจิตใจที่ประกอบด้วยคุณธรรม

4.10.1.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยผู้เขียนเล่าเรื่องชายหนุ่มพ่อค้าเรือสำเภาคนหนึ่ง ซึ่งประสบเคราะห์ร้ายจากการเดินเรือโดยถูกพายุใหญ่โหมกระหน่ำทำให้เรืออับปางท่ามกลางมหาสมุทร ผู้คนมากมายต่างผลัดหลงและตะเกียกตะกายเอาชีวิตรอด และเขารอดชีวิตมาได้ด้วยไม้กระดานแผ่นหนึ่ง ไม้กระดานแผ่นนั้นพาเขามาที่เกาะแห่งหนึ่ง และเขาได้ใช้ชีวิตบนเกาะนั้นอย่างมีความสุข จนทำให้เขาลืมบ้านเก่าของตัวเอง และไม่คิดอยากจะกลับไปอีก นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ด้วยการเปรียบเทียบคำว่า "บ้านเก่า" คือ ชีวิตที่ปกติของมนุษย์เรา และผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ โดยให้ความหมายคำว่า "บ้านเก่า" คือ ความปกติของมนุษย์

4.10.1.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้วิธีการเขียนเพื่อจูงใจ คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย ซึ่งเป็นการอ้างถึงสิ่งที่คนส่วนมากยอมรับอยู่แล้วว่า คนเราพลัดหลงเข้าไปยึดติดอยู่ในเกาะของกิเลสต่าง ๆ ทั้ง ๆ ที่รู้ว่ากิเลสนั้นนำความทุกข์มาให้ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม คนเราก็ไม่อาจหักห้ามใจตัวเองได้ที่จะเข้าไปหมกมุ่นอยู่กับกิเลสเหล่านั้น ผู้เขียนได้ให้เหตุผลสนับสนุนและสรุปเพื่อให้เห็นจริงว่า "ถึงแม้วันดีคืนดีจะมีพระมุนีผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน มาชี้ทางสว่างโดยชวนให้กลับไปหาสภาพจิตเดิมแท้ (โพธิญาณ) อันสะอาด สว่าง สงบ เป็นสุขแท้และเป็นไทซึ่งมีอยู่แล้วในกมลสันดานของตัวเอง ก็ส่ายหัวปฏิเสธ รู้อยู่ เห็นอยู่ เชื่อมั่นอยู่ว่าบ้านเดิมแท้ของตนนั้นเป็นสวรรค์สถานตามที่ท่านบอก แต่

เอาไว้ก่อนเถิดโอกาสหน้าฟ้าใหม่ หากไม่ตายไปเสียก่อนคงจะได้กลับไปเยือน พูดอย่างนี้ครั้งแล้วครั้งเล่า จนฟ้าใหม่ฟ้าเก่าอยู่นั่นไม่รู้กี่แสนกี่ล้านภพชาติเข้ามานี่แล้ว คนเราก็เป็นเสียอย่างนี้ กลัวทุกข์ อยากพ้นทุกข์ แต่ก็ไม่กล้าพอที่จะถอนตนออกมาจากกองทุกข์อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด”

4.10.2 หัวข้อที่ 121 : จ้างทำวิทยานิพนธ์ : การคอร์รัปชันทางปัญญา

4.10.2.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง แบบการใช้วลี (กริยาวลี) และ (นามวลี)

4.10.2.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ ซึ่งผู้เขียนได้ใช้คำพูดใหม่ และให้ความหมายใหม่หลายคำ ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “การจ้างทำวิทยานิพนธ์นั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งก็เป็นการคอร์รัปชันทางปัญญาหรือการคอร์รัปชันทางวิชาการ เป็นการผิดศีลข้อที่ 4 ในระดับที่เรียกได้ว่าเป็น ‘มหามุสาวาท’ หรือการ ‘โกหกคำโตระดับชาติ’ ” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนเน้นสอนบุคคลที่เป็นนักศึกษาปริญญาโท ที่จะต้องทำวิทยานิพนธ์เพื่อให้จบหลักสูตรการศึกษา

4.10.2.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบสาเหตุสัมพันธ์ (ผลไปหาเหตุ) โดยที่ผู้เขียนได้เริ่มจากหลักการตามความเป็นจริงในทางพระพุทธศาสนาว่า “การจ้างทำวิทยานิพนธ์ถือว่า ผิดศีลธรรม คือผิดศีลข้อที่ 2 ที่ว่าด้วยการขโมยสิ่งของซึ่งไม่สมควรเป็นของตนนำมาเป็นของตน (ข้ออทินนาทาน) ซึ่งในกรณีนี้คือการขโมยสิทธิแห่งความเป็นมหาบัณฑิต ดุษฎีบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันทางวิชาการชั้นสูง ซึ่งตนไม่มีสิทธิอันชอบธรรมที่จะได้ครอบครองมาตั้งแต่ต้น นำมาแอบอ้างว่าเป็นของตน หรือนำมาอวดอ้างต่อสังคมว่าตนมีความเป็นมหาบัณฑิต ดุษฎีบัณฑิตจริง ๆ ทั้ง ๆ ที่ในความเป็นจริงนั้น ตนก็รู้อยู่แก่ใจว่าสถานภาพทางวิชาการเช่นนี้ตนใช้วิธีขโมยเขามา” จากนั้นผู้เขียนจึงได้แสดงเหตุปัจจัยที่ส่งเสริมให้มีการจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นข้อ ๆ ซึ่งมีทั้งหมด 11 ข้อ และผู้เขียนได้สรุปเนื้อหาในเรื่องนี้ด้วยแนวคิดเสนอแนะของผู้เขียนเอง ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 3 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ด้วยการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือคำว่า “เรา” ซึ่งมีหลาย ๆ จุดในเนื้อหา เช่น “ก็ในเมื่อเราเริ่มต้นกระบวนการทางการศึกษากันด้วยอวิชชาเสียอย่างนี้แล้ว ปริญญาที่ได้มาจะมีคุณค่าอย่างแท้จริงได้อย่างไร” เป็นต้น วิธีการที่ 2 คือ สังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ ของผู้อ่าน โดยที่

ผู้อ่านสนใจใคร่รู้ถึงบรรทัดฐานทางศีลธรรม จริยธรรมทางการศึกษา กลวิธีที่ 3 คือ ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง มีผลต่อการจูงใจผู้อ่าน เนื่องจากว่าผู้เขียนเป็นพระนักคิด พระนักวิชาการ พระนักปฏิรูปพระพุทธศาสนา ดังนั้นจึงมีผลต่อการเสนอแนะเพื่อจูงใจ

4.10.3 หัวข้อที่ 122 : ผู้นำที่ดี ต้องนั่งอยู่ในหัวใจคน

4.10.3.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้ประโยค (คำสั่ง) แบบที่ 2 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง (คำว่า “ใน” กับคำว่า “หัวใจ”)

4.10.3.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่อง 2 เรื่อง เพื่อประกอบการอธิบาย เรื่องที่ 1 เป็นเรื่องเล่าของเพื่อนของผู้เขียนซึ่งเคยเป็นเลขานุการพระผู้ใหญ่ท่านหนึ่ง เรื่องที่ 2 เป็นเรื่องเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีพระเมตตาต่อพสกนิกร ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 2 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในย่อหน้าสรุปสุดท้ายของเนื้อหาว่า “ผู้นำคนไหนก็ตาม ถ้าเป็นผู้นำแล้ว แต่ไม่ได้ใจคน วันที่เราหลุดจากตำแหน่งเดินออกจากสำนักงานไป อาจจะได้ยินเสียงประทัดไล่ก็ได้ บางทีนั่งทำงานไป วันใดวันหนึ่งลูกน้องนัดกันแต่งชุดดำเฉยเลย แต่ถ้าเราได้ใจคนแล้ว แม้นอกเวลาทำงานลูกน้องก็มาช่วยทำงาน หากไม่ได้ใจคน ไม่ว่าจะงานนอกหรืองานในเวลา ลูกน้องก็ทำเป็นไม่สนใจ บางทีวันเกิดเจ้านายก็ทำลืมซะอย่างนั้น แต่ถ้าได้ใจคนก็ได้ทุกอย่าง จะทำงานจึงต้องทำคนด้วย ‘ทำคน’ ไม่ใช่ว่าทำให้ใครท้อง แต่หมายความว่า ‘ทำให้ได้ใจคน’ ด้วย แล้วเราจึงประสบความสำเร็จกลายเป็นผู้นำชั้นนำ ที่นำได้ทั้งในชั่วโมงการทำงานและในความทรงจำของผู้ตามตลอดไป” ผู้ยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนได้เน้นสอนกลุ่มบุคคลผู้ที่มีสถานะเป็นผู้นำเท่านั้น

4.10.3.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนได้อ้างถึงประเด็นที่คนส่วนมากยอมรับอยู่แล้ว ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “การเป็นผู้นำที่ดีนั้นจะต้องเข้าไปนั่งอยู่ในหัวใจคน ไม่ใช่นั่งอยู่บนหัวคน อยู่บนหัวคนก็คือ การเป็นผู้นำที่นิยมการใช้อำนาจบาตรใหญ่ มีความต้องการอะไรก็สั่ง ๆ ให้ลูกน้องทำตาม กดข่มลูกน้องด้วยอำนาจ ด้วยอารมณ์ เอาแต่ใจตัวเองเป็นใหญ่ ลูกน้องทำงานไม่ทันใจ ทั้งนายและลูกน้องก็มีสิทธิ์หัวใจวายหรือกลายเป็นคนเครียดสะสม” จากนั้นผู้เขียนได้สนับสนุนข้อเสนอของผู้เขียน

เองด้วยการยกตัวอย่างเรื่องเล่าเพื่อประกอบการอธิบาย และสรุปให้เห็นจริงด้วยแนวคิดของผู้เขียนเอง ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงเกียรติคุณของผู้เขียนเอง และใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญอื่น ๆ ได้แก่ พระพุทธเจ้า, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, ดร. สุเมธ ตันติเวชกุล เป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจด้วย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ซึ่งสังเกตได้ตรงที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่านคือใช้คำสรรพนามว่า “เรา,เขา,เธอ” ดังที่ได้ยกตัวอย่างไว้ในกรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 กลวิธีที่ 2 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ วิธีการที่ 2 คือ เสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย ซึ่งผู้เขียนใช้ความรู้สึก ความเชื่อ ความปรารถนาของผู้อ่าน เป็นเกณฑ์ในการปรับการเสนอแนะให้ตรงจุดผู้อ่าน

4.10.4 หัวข้อที่ 123 : ทัศนวิจารณ์ : ชีวิตที่ไม่มีมาร ยากจะเป็นตำนานที่ยิ่งใหญ่

4.10.4.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ แบบการใช้คำสัมผัสคล้องจอง โดยคำที่คล้องจองกันคือคำว่า “มาร” และคำว่า “นาน” แบบที่ 2 คือ แบบการใช้ประโยค (บอกเล่า)

4.10.4.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนอ้างอิงเอาเนื้อเรื่องในหัวข้อเบื้องต้น (ทรงชนะพญามาร ด้วยปรีชาญาณอันยอดเยี่ยม) เป็นฐานในการอธิบายทัศนะของผู้เขียนเพิ่มเติม

4.10.4.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง (แบบนิรนัย) ด้วยการอ้างถึงสิ่งที่คนส่วนมากยอมรับกันอยู่แล้ว และเพื่อสนับสนุนข้อเสนอใหม่ที่อ้างขึ้น ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในย่อหน้าแรกว่า “ในพุทธประวัติมีพื้นที่ให้พญามารได้แสดงบทบาทแทรกอยู่เป็นระยะ ๆ ทั้งตอนก่อนตรัสรู้และหลังตรัสรู้ ช่วงเวลาระหว่างเสด็จจาริกเผยแผ่พระพุทธศาสนา กระทั่งเป็นผู้กราบทูลอาราธนาให้เสด็จดับขันธปรินิพพาน ก็เป็นผลงานของพญามารอีกเหมือนกัน” จากนั้นผู้เขียนก็เริ่มนำข้อเสนอใหม่และหาข้อสนับสนุนข้อเสนอใหม่นั้นดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “พญามารเป็นใคร คงต้องมาเริ่มหาคำตอบจากคำว่า “มาร” กันก่อน เฉพาะคำว่า “มาร” แปลตามตัวอักษรว่า “สิ่งที่ฆ่าบุคคลให้ตายจากความดีงามหรือปัจจัยที่คอยขัดขวางมิให้บุคคลประสบความเจริญก้าวหน้า” มารตามคำนิยามมี 5 ประเภท คือ 1) มารคือกิเลส 2) มารคือร่างกาย 3) มารคือเจตนา 4) มารคือเทพบุตร 5) มารคือความตาย” จากนั้นผู้เขียนก็หา

ข้อสนับสนุนเพิ่มเติมจากหลักวิชาทางพระไตรปิฎกและนักปราชญ์ทางศาสนาอย่างหลวงพ่อพุทธทาส ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงส่วนตัวของผู้เขียนเองที่มีผลงานปรากฏเป็นที่รู้จักของสังคม และชื่อเสียงของมหาปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาอย่างหลวงพ่อพุทธทาส เป็นเครื่องยืนยัน นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “ผู้เขียนก็คงเหมือนกับนักศึกษาพระพุทธศาสนาคนอื่น ๆ ที่สงสัยมาโดยตลอดว่าพญามารคือใคร มีตัวตนจริง ๆ หรือไม่ หรือว่าเป็นเพียง “บุคลาธิษฐาน” (Personification) อันเป็นรูปแบบหนึ่งในการแสดงธรรมของบุรพาจารย์ เพื่อใช้อธิบายสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมกันแน่” นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง อีกทั้งยังมีการอ้างหลักฐานและอ้างสถาบันทางพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องยืนยันดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “เพื่อยืนยันว่าข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับฐานะของพญามารข้างต้นนั้นผู้เขียนไม่ได้ทึกทักเอาเองตามใจชอบ จึงขออ้างหลักวิชาจากพระไตรปิฎก และทัศนะจากมหาปราชญ์อย่างท่านพุทธทาสภิกขุมาประกอบการสันนิษฐานข้างต้นด้วย”

4.10.5 หัวข้อที่ 124 : เลือกคู่ครองก่อนครองคู่

4.10.5.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้วิธีการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 การกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง แบบที่ 2 การใช้ประโยค (คำสั่ง)

4.10.5.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนแบบ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา โดยเปรียบเทียบการเลือกคู่ครองของคน 2 ลักษณะ คือ “คนที่เลือกมากและใช้เวลานาน ท่านยกตัวอย่างว่า เปรียบเหมือนสาวแรกรุ่นที่เพิ่งเคยเดินเข้าสวนดอกไม้ เห็นดอกไหนก็ดูสวยงามละลานตาไปหมด ไม่ยอมเด็ดดอกไหนเสียที เพราะคิดว่าน่าจะมีดอกที่สวยกว่านี้ในสวนอีกเป็นจำนวนมาก เดินชมสวนเพลิน มารู้สึกตัวอีกทีก็เดินทะลุออกประตูอีกด้านหนึ่งของสวนดอกไม้เสียแล้ว มัวแต่คิดว่าดอกไม้ที่ดีที่สุดจะอยู่ข้างหน้า เลยไม่ได้คว้าอะไรติดมือมาสักดอก ส่วนคนที่ไม่เลือกมาก ท่านยกตัวอย่างว่าเหมือนตัดสินใจซื้อลอตเตอรี่ ถ้าถูกก็โชคดีไป ถ้าไม่ถูกก็ต้องยอมรับชะตากรรม พลางปลอบใจตัวเองว่า “ทำไงได้ไหละ ก็เราเลือกเอง”ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้ในความหมายใหม่ โดยเล่นคำว่า “คู่ครอง และ ครองคู่” นอกจากนี้ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล โดยเลือกสอนที่เน้นเฉพาะคนที่ต้องการครองคู่ ครองรัก และครองเรือน เท่านั้น

4.10.5.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้

ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยอ้างถึงเรื่องที่บุคคลทั่วไปทราบดีกันอยู่แล้วคือเรื่องของการเลือกคู่ครอง จากนั้นผู้เขียนได้เสนอแนวคิดใหม่ด้วยการอ้างสถาบันทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักในการอธิบายเหตุผลให้ชัดเจน ดังข้อความในย่อหน้าหนึ่งว่า “การเลือกคู่เป็นเรื่องยากนี้เอง พระพุทธศาสนาจึงเสนอแนะวิธีเลือกคู่ครองไว้ให้ว่าที่ภรรยาหรือสามีพิจารณาว่า ถ้าเลือกคู่ครองควรจะมองหาคู่ครองประเภทไหน ขอให้พิจารณาคู่ครอง 7 ประเภทดังต่อไปนี้ 1) คู่ครองที่เป็นดุจเพชฌฆาต 2) คู่ครองที่เป็นดุจโจร 3) คู่ครองที่เป็นดุจนาย 4) คู่ครองที่เป็นดุจมารดา 5) คู่ครองที่เป็นดุจน้องสาว 6) คู่ครองที่เป็นดุจเพื่อน 7) คู่ครองที่เป็นดุจคนรับใช้” และผู้เขียนก็สรุปในย่อหน้าสุดท้ายว่า “ภรรยาและสามีทั้ง 7 ประเภท มีทั้งดีและร้าย ใครเป็นคู่ภรรยาและสามีประเภทไหนก็พึงพินิจพิจารณาเอาเองเถิด ไตร่ตรองมองตนแล้ว อย่าลืมปรับตัวปรับใจให้เป็นคู่ครองในฝันของกันและกันเสียก่อนที่จะแยกสาย ไผ่จะแยกกอ” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองที่มีผลงานที่ผ่านมาเป็นเครื่องรับประกันว่าผู้เขียนมีชื่อเสียงต่อสังคม นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโตแย้ง โดยใช้แบบเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัยและแบบใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองและการอ้างสถาบันทางพระพุทธศาสนา

4.10.6 หัวข้อที่ 125 : วิธีอยู่กับ “ทุกข์” ให้เป็น “สุข”

4.10.6.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้ประโยค (บอกเล่า) แบบที่ 2 คือ การใช้คำคล้องจอง (คำว่า “ทุกข์” กับคำว่า “สุข”)

4.10.6.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนยกตัวอย่างประกอบการสอนด้วยแนวคิดของ อาร์เทอร์ โชเพนเฮาเออร์ นักปรัชญาตะวันตก เป็นบทนำการสอน จากนั้นผู้เขียนนำเสนอแนวคิดของผู้เขียนเอง และสุดท้ายผู้เขียนสรุปเนื้อหาด้วยการยกตัวอย่างประกอบการสรุป ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “พระผู้ใหญ่ท่านหนึ่งเขียนกวีนิพนธ์เรื่อง ‘ช่างมัน’ เอาไว้ไพเราะมาก ขอคัดมาอ่านกันเป็นข้อคิดสะกิดใจ เผื่อว่างเมื่อไรจะได้อ่านแล้วฝึก ‘ช่างมัน’ เสียให้ชิน ความทุกข์จากการที่ต้องแคร์สายตาคนอื่นจะได้บรรเทาเบาบางลง

มีสมภารวัดหนึ่งลึกซึ้งมาก ถูกลมปากถากถางอย่างเสียหาย
ท่านไม่โต้ตอบคำทำวุ่นวาย คิดอุบายผันผ่อนสอนใจตัว
เอาตาชั่งตั้งหราอยู่หน้ากุฏิ์ แล้วก็ขุดมันวางข้างละหัว
ใครมาเห็นออกปากทักกันนัว ท่านเจ้าขรัว ‘ช่างมัน’ เสียยันเต”

4.10.6.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากข้อเท็จจริงซึ่งในบทนำเบื้องต้นเป็นลักษณะวิธีอุปนัย ซึ่งเป็นการอ้างกรณีเฉพาะกรณีเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่เป็นส่วนรวม ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “นักปรัชญาตะวันตกหลายคนเมื่อหันมาศึกษาพระพุทธศาสนาอย่างผิวเผินก็มักจะด่วนสรุปว่าพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่สอนให้มองโลกในแง่ร้าย อาร์เทอร์ โชเพนเฮาเออร์ นับเป็นหนึ่งในนักปรัชญาตะวันตกที่มีความเชื่อเช่นนี้ เขาจึงสรุปว่า ‘ชีวิตไม่มีอะไรมากหรอก นอกจากเป็นเพียงลูกตุ้มที่แกว่งไปแกว่งมาระหว่างความทุกข์กับความเบื่อหน่าย’ โชเพนเฮาเออร์ ไม่ได้เชื่ออย่างนี้คนเดียว เขาทำให้คนอีกมากมายในโลกนี้เชื่อตามเขาไปด้วย พระพุทธศาสนาเลยพานถูกเหมารวมให้เป็นศาสนาที่สอนให้มองโลกในแง่ร้ายไปโดยปริยาย” จากนั้นผู้เขียนให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “แท้ที่จริงแล้วพระพุทธศาสนาไม่ใช่ศาสนาที่สอนให้มองโลกในแง่ดี (Optimism) หรือมองโลกในแง่ร้าย (Pessimism) แต่พระพุทธศาสนาสอนให้มองโลกตามความเป็นจริง (Realism) นั่นคือ มองโลกอย่างที่โลกมันเป็นไม่ใช่อย่างที่เราอยากให้เป็น” จากนั้นผู้เขียนได้อธิบายให้เหตุผลเพิ่มเติมอีกทั้งเสนอแนะแนวคิดเพิ่มเติมสนับสนุนและสรุปเพื่อให้เห็นจริง ซึ่งแนวคิดที่ผู้เขียนเสนอแนะ คือ วิธีอยู่กับความทุกข์ให้เป็นสุขกัน ซึ่งมี 2 วิธี คือ 1) อยู่กับความจริง ทิ้งความกังวล 2) ฝึก “ช่างมัน” ให้เคยชิน ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญคือ อาร์เทอร์ โชเพนเฮาเออร์ นักปรัชญาตะวันตก ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยการใช้คำสรรพนามว่า “เรา” ในหลาย ๆ จุดของเนื้อหา ซึ่งดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “เรากลัวไปสารพัดอย่าง ทั้ง ๆ ที่ในสถานการณ์จริง สิ่งที่เรากลัวมาตั้งสิบอย่างนั้นอาจเกิดขึ้นจริงเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่กว่าจะรู้เช่นนี้ได้ เราก็ปล่อยให้ความทุกข์ที่เรากังวลนั้นทำร้ายเรามาแล้วทั้งคืน”

4.10.7 หัวข้อที่ 126 : ปัญญาผุดหยุดกระแส

4.10.7.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้ประโยค (บอกเล่า) แบบที่ 2 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง (คำว่า “ผุด” กับคำว่า “หยุด”)

4.10.7.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “นักข่าวท่านหนึ่งตั้งข้อสังเกตไว้ว่า การที่

สังคมไทยคลั่งไคล้จตุคามรามเทพนั้นน่าจะเป็นเพราะสังคมไทยอยู่ในภาวะขาดที่พึ่ง คนจึงวิ่งหาที่พึ่งกันเป็นแถว" ผู้เขียนใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การรู้จักจังหวะและโอกาส โดยที่ผู้เขียนได้ยกสถานการณ์ปัจจุบันที่เป็นกระแสนิยมในช่วงระยะเวลานั้นเป็นโอกาสในการสอนธรรมะที่เป็นแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาให้ประจักษ์แก่สายตาสาธารณชน

4.10.7.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มต้นจากข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนได้เริ่มต้นด้วยการให้ข้อเท็จจริง ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า "กระแสจตุคามรามเทพในฐานะวัตถุมงคลรุ่นใหม่ดังมาตั้งแต่ต้นปี 2550 จนถึงวันนี้ ก็ยังไม่มีทีท่าว่าจะแผ่วลง เพราะมีศรัทธาและการตลาดเป็นเครื่องหล่อเลี้ยง" จากนั้นผู้เขียนได้ยกตัวอย่างมาประกอบเพื่อสนับสนุนข้อเสนอของผู้เขียนเอง ด้วยการอ้างอิงถึงหลักฐานสำคัญทางพระพุทธศาสนาผนวกกับแนวคิดของผู้เขียนเอง ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า "นอกจากเงินแล้ว หากวิเคราะห์ต่อไปก็จะพบว่าคนไทยยังขาดสิ่งเหล่านี้ด้วย 1) ขาดความรู้ 2) ขาดความรู้สึก 3) ขาดจิตสำนึกสาธารณะ 4) ขาดปัญญาที่เป็นกลาง" ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงเกียรติคุณของผู้เขียนเองในฐานะพระนักวิเคราะห์นักพัฒนา และให้ปัญญาแก่สาธารณชน และยังใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญ คือ สุนทรภู่ เป็นเครื่องประกอบการจูงใจด้วย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ด้วยการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือใช้คำว่า "เรา" ดังเช่นผู้เขียนกล่าวไว้ในบางตอนว่า "ดังนั้น แค่ชื่อก็บอกอยู่แล้วว่าจตุคามรามเทพเป็นพราหมณ์ในนามพุทธ แต่คนไทยเราแยกไม่ออก ยกมาเป็นสรณะที่พึ่งหมดจนลืมไปว่าที่พึ่งของเราคือพระรัตนตรัยต่างหาก" เป็นต้น วิธีการที่ 2 คือ การสังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ รวมทั้งทัศนคติของผู้อ่าน เพื่อปรับการเสนอแนะให้ตรงจุดกับผู้อ่าน ซึ่งผู้เขียนได้คำนึงถึงจุดนี้ในการโน้มน้าวจูงใจผู้อ่านให้เป็นไปในทางที่ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา นอกจากนี้ผู้เขียนยังอ้างถึงหลักฐานสำคัญทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ คัมภีร์ธรรมบท และพระไตรปิฎก เป็นเครื่องยืนและประกอบการจูงใจด้วย

4.10.8 หัวข้อที่ 127 : แม่คือมารดาของแผ่นดิน

4.10.8.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้ประโยค (บอกเล่า) แบบที่ 2 คือ การใช้โวหารภาพพจน์ ประเภทอนุนามนัย ซึ่งหมายถึง การนำเอาส่วนน้อยหรือส่วนย่อยมากล่าวโดยหมายถึงส่วนทั้งหมด

4.10.8.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกเหตุการณ์ในสมัยพุทธกาลตอนที่พระพุทธองค์ได้เสด็จขึ้นไปแสดงพระอภิธรรมโปรดพระพุทธมารดาบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ในพรรษาที่ 7 ซึ่งในขณะเล่าผู้เขียนก็สอดแทรกทัศนวิจารณ์ของผู้เขียนเพิ่มเติมมาด้วย อีกทั้งผู้เขียนยังเล่าถึงพุทธประวัติในตอนที่พระพุทธเจ้าเสด็จไปโปรดพระนางประชาบดีโคตรมี (พระแม่น้า) ในราวพรรษาที่ 5 ด้วยการมีพุทธานุญาติให้พระนางได้บวชเป็นภิกษุณีรูปแรกในพระพุทธศาสนา ซึ่งถือว่าเป็นการชดใช้ค่าน้ำนมแก่พระแม่น้าของพระองค์จนหมดนี้ต่อกัน ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล ซึ่งผู้เขียนเน้นให้บุคคลผู้เป็นบุตรธิดา ได้ตระหนักรู้ถึงบุญคุณของมารดา เพื่อโน้มน้าวให้ผู้อ่านตอบแทนบุญคุณของมารดา ด้วยการปฏิบัติหน้าที่ในความเป็นบุตรธิดาที่ดีตามแนวทางพระพุทธศาสนา ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การยืดหยุ่นในการใช้วิธีการ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องราวในพุทธประวัติโดยการใช้ภาษาไทยที่ร่วมสมัย เข้าใจง่าย และไม่ใช้ภาษาธรรม (บาลี) มากเกินไป อีกทั้งยังมีทัศนวิจารณ์ของผู้เขียนควบคู่ไปกับเรื่องเล่าด้วย จึงทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย ไม่สับสนในเนื้อหา

4.10.8.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 4 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนเริ่มต้นจากการอธิบายคำว่า “แม่ หรือ มารดา” จากนั้นผู้เขียนก็ได้ยกเหตุผลมาสนับสนุนด้วยการอ้างถึงเหตุการณ์ของบุคคลสำคัญอันได้แก่พระพุทธเจ้าเหล่าสาวกเป็นเครื่องประกอบการจูงใจ ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้เบื้องต้นว่า “ ‘แม่’ หรือ ‘มารดา’ คำคำนี้เป็นคำสูงเป็นมงคลแห่งคำอันควรเทิดไว้เหนือบรรดาคำทั้งปวงในภาษาศาสตร์” เป็นต้น จากนั้นผู้เขียนก็ได้ยกเหตุผลมาประกอบดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “พระพุทธองค์ทรงยกย่องพระพุทธมารดามาก ทั้งยังได้ทรงวางแบบอย่างแห่งการตอบแทนพระคุณมารดาเอาไว้ในพุทธจริยาหลายบทหลายตอน ต่างกรรมต่างวาระ ดังมีเรื่องปรากฏอยู่ทั่วไปทั้งในพระไตรปิฎกและในคัมภีร์อื่น ๆ” จากนั้นผู้เขียนก็ได้สรุปเนื้อหาในตอนท้ายเกี่ยวกับการแสดงออกซึ่งความกตัญญูกตเวทีที่สมควรแก่การปฏิบัติของบุตรธิดา ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเร้าอารมณ์ เนื่องจากว่าผู้อ่านมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องที่เขียนอยู่ก่อนแล้ว จึงง่ายต่อการจูงใจของผู้เขียนในการใช้ภาษาที่สละสลวย อ่อนโยน ละมุนละไม และสะท้อนถึงความรักความเมตตาที่มารดามีต่อลูก จึงสามารถโน้มน้าวใจผู้อ่านได้เป็นอย่างดี ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองซึ่งเป็นที่รู้จักในนามปากกาว่า “ว.วชิรเมธี” นักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาที่ทรงคุณค่าแก่สังคมไทย และผู้เขียนยังใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญอื่น ๆ อันได้แก่ พระพุทธเจ้า พุทธสาวก พระนางปชาบดีโคตรมี นักปราชญ์จีนขงจื้อ และหลวงพ่อพุทธทาส เป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจด้วย ผู้เขียนยังใช้

กลวิธีที่ 4 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย ซึ่งความรู้สึกของบุตรธิดาที่มีต่อมารดานั้น เป็นความรู้สึกที่อบอุ่นลึกซึ้งที่เปี่ยมไปด้วยเมตตาอย่างหาที่สุดมิได้ ทั้งนี้ผู้เขียนยังอ้างถึงหลักฐานทางพระพุทธศาสนาคือ พระไตรปิฎก เป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจด้วย

4.10.9 หัวข้อที่ 128 : นามของท่านปานขุนเขา

4.10.9.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้วลี (นามวลี) แบบที่ 2 คือ การใช้โวหารภาพพจน์ (อุปมาอุปไมย)

4.10.9.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้อ้างอิงถึงคำนิยมหลวงพ่อพุทธทาสจากบุคคลสำคัญที่มีชื่อเสียงหลาย ๆ ท่าน ได้แก่ คำนิยมจาก เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์, ส ศิวรักษ์, ศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี และวิลาศ มณีวัตร ดังที่คำนิยมของศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี ที่ว่า “การอุบัติขึ้นของมหาบุรุษอย่างท่านพุทธทาสนั้น นับเป็นปรากฏการณ์ที่หาได้ยากในประวัติศาสตร์ของพุทธศาสนา ตามธรรมดานั้นเมื่อกาลเวลาล่วงเลยไป ความเข้าใจคำสอนทางศาสนาและการอธิบายขยายความย่อมจะเลือนลางห่างไปจากสาระที่แท้ดั้งเดิมได้ตามลำดับและจำเป็นต้องมีบุคคลที่ฉลาดปราดเปรื่องอย่างมากมาช่วยตีความคำสอนนั้นให้ใช้ได้เหมาะสมกับยุคสมัย ท่านพุทธทาสเป็นบุคคลหนึ่งในบรรดาผู้ทรงสติปัญญาเป็นพิเศษที่หาได้ยากยิ่งนี้” และผู้เขียนยังอ้างถึงบันทึกประจำวันของหลวงพ่อพุทธทาสด้วย เพื่อเป็นเครื่องประกอบการสอน ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “ท่านพุทธทาสภิกขุก็เช่นกัน หากท่านไม่เคยผ่านการฝึกฝนเคี่ยวกรำตัวเองมาอย่างเข้มข้นชนิดแทบล้มประดาตาย มีหรือชื่อเสียงเรียงนามของท่านจะยังคงเจิดจรัสอยู่เหนือกาลสมัยเช่นทุกวันนี้ ท่านพุทธทาสภิกขุฝึกฝนพัฒนาตนอย่างหนักหนาสาหัสเพียงไร เราจะเห็นได้จากบันทึกประจำวันของท่านดังต่อไปนี้”

4.10.9.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และชื่อเสียงของบุคคลสำคัญที่มีชื่อเสียงหลายท่าน ได้แก่ หลวงพ่อพุทธทาส, เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์, ส ศิวรักษ์, ศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี และวิลาศ มณีวัตร เพื่อเป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจให้ผู้อ่านเชื่อถือ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ซึ่งสังเกตได้จากการที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นเองคือใช้คำว่า “เรา” ดังที่ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างไว้ในกรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 (ในส่วนที่ผู้เขียนกล่าวถึงบันทึกประจำวันของหลวงพ่อพุทธทาส)

4.10.10 หัวข้อที่ 129 : ชีวิตเปราะบางยิ่งกว่าแก้ว บางเบายิ่งกว่าขนนก

4.10.10.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ คือ 1) การใช้วลี (นามวลี) 2) การใช้คำนัยประหวัด

4.10.10.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกเรื่องเล่า 2 เรื่อง เป็นเครื่องประกอบการสอน ซึ่งเรื่องที่ 1 เป็นเรื่องเล่าของผู้เขียนเอง เรื่องที่ 2 เป็นเรื่องของอับราฮัม ลินคอล์น อดีตประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “ชีวิตเปรียบเหมือนน้ำค้างยามรุ่งอรุณ เราตื่นขึ้นมา ลุกไปเดินจงกรมบนพรมยอดหญ้า มองเห็นน้ำค้างใส พราวอยู่บนยอดหญ้า แต่พอเดินวกกลับมาอีกรอบ น้ำค้างบนยอดหญ้าอันตรธานไปแล้ว” และนอกจากนี้ผู้เขียนยังเปรียบเทียบชีวิตเป็นเหมือนพยับแดด, เหมือนน้ำที่เดือดปุด ๆ อยู่ในหม้อต้มน้ำ และเหมือนรอยขีดบนผิวน้ำ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ชีวิตนี้ท่านจึงบอกว่า เปราะบางยิ่งกว่าแก้ว บางเบายิ่งกว่าขนนก เปราะบางยิ่งกว่าแก้วคือ ตกเมื่อไรแตก บางเบายิ่งกว่าขนนกหมายความว่า พร้อมที่จะโบยบินไปจากร่างกายได้ทุกเมื่อ”

4.10.10.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญซึ่งได้แก่ พระพุทธเจ้า และ อับราฮัม ลินคอล์น อดีตประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา เพื่อเป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้งด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ดังที่สังเกตได้จากการที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามว่า “เรา,ท่าน” เพื่อแสดงถึงความเป็นกันเองกับผู้อ่าน

4.11 หนังสือเล่มที่ 11 ธรรมะคลายใจ

4.11.1 หัวข้อที่ 130 : ทำอย่างไรให้เจ้านายรัก

4.11.1.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง (คำว่า “อย่างไร” กับ คำว่า “ให้”) แบบที่ 2 คือ การใช้ประโยค (คำถาม)

4.11.1.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยยกตัวอย่างเรื่องราวของคุณขรรค์ชัย บุนปาน ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ขรรค์ชัย บุนปาน ประธานกรรมการบริหารเครือมติชนเคยเล่าว่ารู้สึกขอบคุณคุณชายคึกฤทธิ์อยู่เสมอที่ไล่เขาออกจากสยามรัฐ มิฉะนั้นแล้ว มติชน ข่าวสด ประชาชาติธุรกิจ คงไม่เกิดขึ้นบนโลกนี้” กลวิธีที่ 2 คือ อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนเน้นสอนบุคคลที่เป็นลูกน้องหรือลูกจ้างที่มีเจ้านายเป็นผู้บังคับบัญชา โดยแนะนำวิธีปฏิบัติต่อเจ้านายเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

4.11.1.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเร้าอารมณ์ ซึ่งผู้อ่านมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องที่เขียนอยู่ก่อนแล้ว คือลูกน้องมีความต้องการที่จะให้เจ้านายรักในการทำงานของตนกลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ ซึ่งผู้เขียนใช้ชื่อเสียงเกียรติคุณของผู้เขียนเองในการตอบปัญญาสังคมในนามผู้มีสถานะเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณตอบปัญหาและให้ปัญญากับสังคม อีกทั้งผู้เขียนยังได้อ้างถึงชื่อเสียงของคุณขรรค์ชัย บุนปาน ประธานกรรมการบริหารเครือมติชน เป็นเครื่องยืนยันการเขียนเพื่อจูงใจด้วย กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่านโดยการใช้คำสรรพนามเป็นกันเองกับผู้อ่าน ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “การที่คนเราจะถูกชะตากันหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง” และอีกตอนหนึ่งที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ลองมองโลกในแง่ดีบ้างก็ได้ว่า บางครั้งการที่นายไม่ชอบหน้าอาจเป็นไปได้ว่าศักยภาพของเรานั้น ไม่เหมาะที่จะเป็นลูกน้องใคร ต้องออกไปเป็นนายเท่านั้นจึงจะประสบความสำเร็จ” นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้เสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัยของคนทำงานที่มีฐานะเป็นลูกน้องด้วยในการที่จะพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นกับเจ้านาย

4.11.2 หัวข้อที่ 131 : ฉันไม่ใช่ผู้วิเศษ

4.11.2.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้ประโยค (ปฏิเสธ)

4.11.2.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกเรื่องเล่าของผู้เขียนเองเป็นกรณีตัวอย่าง ดังที่ผู้เขียนเล่าว่า “เมื่อเร็ว ๆ นี้มีผู้ใหญ่คนหนึ่งซึ่งเป็นแฟนรายการโทรทัศน์ของผู้เขียนโทรศัพท์มาชมก่อน จากนั้นท่านก็วิจารณ์ว่าผู้เขียนพูดเร็วเกินไป กริยาท่าทางน่าจะเรียบร้อยกว่าที่เป็นอยู่นี้” กลวิธีที่ 2

คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนได้อ้างถึงบทประพันธ์ว่า “อันนินทากาเลเหมือนเทน้ำไม่ชอกช้ำเหมือนเอามีดมากรีดหิน ถึงองค์พระปฏิมายังราคิน มนุษย์เดินดินหรือจะพ้นคนนินทา” กลวิธีที่ 3 คือ อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนเน้นสอนบุคคลที่เป็นลูกน้องหรือลูกจ้างที่มีเจ้านายเป็นผู้บังคับบัญชา โดยแนะนำวิธีรับมือกับคำตำหนิของเจ้านายเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

4.11.2.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 4 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนได้กล่าวถึงว่าไม่มีใครสามารถหนีพ้นจากการถูกตำหนิ นินทาว่าร้ายได้ จากนั้นผู้เขียนได้ยกเหตุผลมาอ้างอิงเพื่อประกอบการเขียนเพื่อจูงใจ ดังที่มีบทประพันธ์ที่ผู้เขียนอ้างถึงว่า “เกิดเป็นคนก็ต้องทนให้เขาด่า จะทำดีทำบ้าถูกด่าหมด ถ้าทำดีเขาก็ด่าว่าไม่คด ทำเลี้ยวลดเขาก็ด่าว่าไม่ตรง” จากนั้นผู้เขียนก็ได้อธิบายเหตุผลต่าง ๆ เพิ่มเติม และสรุปตอนท้ายว่า “สรุปง่าย ๆ ในการรับมือกับคำตำหนิของเจ้านายปากคอเราะร้ายก็คือ 1) อย่าคิดว่าตนเป็นคนวิเศษไม่มีใครในโลกที่ไม่ถูกตำหนิ 2) อย่าเพิ่งรีบปกป้องตัวเอง (เช่น เถียงสวนขึ้นมาทันควัน) แต่จงฟังอย่างลึกซึ้งด้วยสติ 3) เปลี่ยนเสียงระคายเคืองโสตประสาทเป็นโอกาสในการแสวงปัญญา 4) อย่าสงสารตัวเอง แต่จงสอนตัวเองจากคำของคนอื่นอยู่เสมอ 5) ถ้าผิดจริงก็ตั้งต้นแก้ไข อย่าพยายามแก้ตัว” กลวิธีที่ 2 คือ การเร้าอารมณ์ โดยที่ผู้อ่านมีทัศนติต่อเรื่องที่อ่านอยู่แล้วพอสมควร และต้องการที่จะหาวิธีการรับมือกับการถูกตำหนิ นินทา ว่าร้ายจากเจ้านาย กลวิธีที่ 3 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ ซึ่งผู้เขียนใช้ชื่อเสียงเกียรติคุณของผู้เขียนเองในการตอบปัญญาสังคมในนามผู้มีสถานะเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณตอบปัญหาและให้ปัญญากับสังคม กลวิธีที่ 4 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง โดยการที่ผู้เขียนทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ดังเช่นการใช้สรรพนามที่สะท้อนให้เห็นถึงการดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือใช้คำว่า “เรา” กับผู้อ่าน ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้หลาย ๆ ตอนในเนื้อหาว่า “คุณคงไม่ใช่คนพิเศษที่จะอยู่เหนือคำนินทาบริภาษ วิพากษ์วิจารณ์แน่ ๆ เพราะเราต่างก็เป็น ‘มนุษย์เดินดิน’ ด้วยกันทั้งนั้น ไม่แปลกหรอกที่เราหนีไม่พ้น ‘โอฐภัย’ ในเมื่อเราหนีไม่พ้นกันอยู่แล้ว ทำไมไม่ลองหาวิธีรับมือกับโอฐภัยโดยลองเปลี่ยนทุกข์ให้เป็นสุขดูบ้างละ”

4.11.3 หัวข้อที่ 132 : สิทธิ์ที่จะไม่ทุกข์

4.11.3.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้วลี (นามวลี)

4.11.3.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าแบบ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้ใน

ความหมายใหม่ โดยที่ผู้เขียนใช้ความสามารถในการใช้สำนวนภาษาผสมกับความรู้ในทางธรรมะ และได้คำที่สะท้อนในมุมมอง และความหมายใหม่ ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้เบื้องต้นว่า “ผู้เขียนไม่สนใจ ‘สิทธิมนุษยชน’ มากนัก แต่สนใจสิทธิอย่างอื่นมากกว่า สิทธิที่ว่านี้ก็คือ ‘สิทธิที่จะไม่โง่ สิทธิที่จะไม่ทุกข์ สิทธิที่จะเป็นอิสระ’ คนจำนวนมากคิดถึงแต่ ‘สิทธิมนุษยชน’ แต่ลืมคำนึงถึงสิทธิที่สำคัญที่สุดในชีวิตซึ่งเป็นของได้มาเปล่า ๆ แต่กำเนิด และนั่นจึงเป็นเหตุให้ชีวิตมีความทุกข์เป็นของแถมอยู่ตลอดเวลา หากเราหันมาคำนึงถึงสิทธิที่แท้จริงของชีวิตกันเสียบ้าง ความทุกข์ในชีวิตของเราคงจะเบาบางลงไปและอาจอันตรธานไปได้ในที่สุด”

4.11.3.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองซึ่งเป็นที่ยอมรับนับถือศรัทธาจากประชาชนในด้านเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณของสังคมไทยในการตอบปัญหาและเพิ่มปัญญาให้กับประชาชน กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการอ้างหลักฐานและสถาบัน ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “พุทธศาสนาสอนว่า ความสุขของมนุษย์อยู่ที่การเป็นอิสระจากความอยาก มนุษย์ที่อยู่เหนือความอยากได้เป็นผู้ที่มีความสุขที่สุดในโลก และศักยภาพที่จะอยู่เหนือความอยากก็เป็นศักยภาพที่มีอยู่แล้วในมนุษย์ทุกคน คุณได้ใช้สิทธิ์นี้แล้วหรือยัง”

4.11.4 หัวข้อที่ 133 : รักคนมีเจ้าของ

4.11.4.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้วลี (กริยาวลี)

4.11.4.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ ดังที่ผู้เขียนได้เกริ่นไว้เบื้องต้นว่า “เห็นชื่อของผู้ถามแล้วชวนให้นึกถึงบทพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 6 เรื่องท้าวแสนปม ที่ว่า “อันของสูงหมายปองแม้ต้องจิต หากไม่คิดปีนป่ายจะได้หรือ” กลวิธีที่ 2 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ที่ใดมีรัก ที่นั่นมีทุกข์” ซึ่งโดยทั่วไปคนอื่น ๆ เข้าใจว่า ที่ใดมีรักที่นั่นจะมีความสุข แต่ผู้เขียนได้พลิกมุมมองว่า ที่ใดมีรัก ที่นั่นมีทุกข์ เพราะความสุขที่เกิดจากความรักนั้น แท้ที่จริงแล้วก็คือ ความทุกข์ที่รอเวลาอยู่เท่านั้นเอง กลวิธีที่ 3 คือ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล ซึ่งผู้เขียนเลือกที่จะสอนบุคคลผู้ประสบปัญหาค้างคาในเรื่องรักสามเศร้า รักคนมีเจ้าของ รักที่ไม่ลงตัว หมองมัวในสิเน่หา ให้ได้ตระหนักเข้าใจในวิถีทางที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม

4.11.4.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 4 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้

ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนได้กล่าวถึง ศีลข้อ 3 ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้อ่านทราบดีอยู่แล้ว และได้ยกเหตุผลมาสนับสนุนข้อเสนอใหม่ของตัวเอง ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ศีลข้อที่ 3 คือ ‘กาเมสุมิจฺฉาจารา เวรมณี สิกฺขาปทำ สมาทิยามิ = ข้าพเจ้าขอสมาทานการงดเว้นจากการประพฤติผิดในกาม’ ศีลข้อ 3 จะถือว่าถูกละเมิดก็ต่อเมื่อผู้ละเมิดนั้นทำการล่วงศีลข้อนี้โดยมีองค์ประกอบดังนี้ 1) สตรีหรือบุรุษที่ไม่ควรละเมิด (คนที่มีคู่ครองแล้ว) 2) จิตคิดจะละเมิด 3) มีความพยายามในการละเมิด 4) ละเมิดสำเร็จ หากถือตามเกณฑ์นี้ อาการ ‘รักเขาข้างเดียว’ ก็ยังไม่ถือว่าเป็นการละเมิดศีลข้อ 3 แต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม หากมีอาการ ‘รักคนมีเจ้าของ’ เกิดขึ้นแล้ว ก็ควรระมัดระวังใจตัวเองเอาไว้ให้ดี เพราะอาการเช่นนี้เป็นจุดตั้งต้นของการละเมิดจริยธรรมทางเพศ ซึ่งหากไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ ก็เท่ากับว่าชีวิตกำลังก้าวเข้าสู่หลุมดำของหายนะที่รออยู่เบื้องหน้าแล้ว” กลวิธีที่ 2 คือ การเร้าอารมณ์ โดยที่ผู้อ่านมีทัศนคติต่อเรื่องที่เขียนอยู่ก่อนแล้ว และต้องการที่จะหาทางออกและท่าที่ที่จะปฏิบัติต่อสถานการณ์เช่นนี้อย่างถูกต้องเหมาะสม ผู้เขียนจึงใช้อารมณ์ของผู้อ่านดังกล่าวนี้เป็นฐานในการจูงใจ กลวิธีที่ 3 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองที่มีผลงานทางวิชาการทางพระพุทธศาสนาผ่านสื่อมากมาย และได้อ้างถึงชื่อเสียงของบุคคลอื่น อันได้แก่ บทพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 6 เป็นเครื่องประกอบการจูงใจ กลวิธีที่ 4 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยการใช้คำศัพท์ภาษาวัยรุ่นที่เหมาะสมกับบริบทเนื้อหาตามกระแสของสังคม เช่น ที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ทุกครั้งที่เกิดความรู้สึกในเชิงกามารมณ์กับสามีหรือภรรยาของคนอื่น ควรเตือนตัวเองว่า ‘ของของใครของใครก็ห่วง ของใครใครก็ต้องหวง ห่วงใยรักใคร่ถนอม ใครจะชิงของใคร ใครยอม...’ ” ซึ่งถือว่าได้เสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัยของผู้อ่านด้วย ทั้งนี้ผู้เขียนก็ได้อ้างถึงสถาบันทางพระพุทธศาสนาอ้างอิงเพื่อให้เกิดความเชื่อถือในการจูงใจด้วย ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ในทางพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าตรัสว่า คนเราอาศัยตัณหา (ความอยาก) ละตัณหา อาจอาศัยมานะ (ความถือตัว) ละมานะ แต่ไม่อาจอาศัยราคะ (ความรัก/กามารมณ์) ละราคะได้เลย”

4.11.5 หัวข้อที่ 134 : คำอุทธรณ์ต่อกิ๊กทั้งโลก

4.11.5.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้วลี (นามวลี) และ แบบที่ 2 คือ การใช้คำแสลง คือคำว่า “กิ๊ก”

4.11.5.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างเรื่องเล่า 2 เรื่อง คือ เรื่องแรก คือเรื่องของสตรี

คนหนึ่ง ดังที่ผู้เขียนเล่าไว้ว่า “ในอดีตมีสตรีคนหนึ่งเคยหลงผิดไม่เชื่อฟังคำของพ่อแม่ หนีตามผู้ชายออกจากบ้านไป เธอมีครอบครัวเล็ก ๆ อยู่อย่างลำบากกับสามีและลูกสองคน ต่อมาสามีตายเพราะถูกงูกัด ลูกคนโตตายเพราะจมน้ำ ส่วนลูกคนเล็กถูกเหยี่ยวคาบหนีหายไป เธอเองเสียสติเพราะพิษทุกข์รุมเร้าจนเป็นบ้า แต่พอได้มาพบกับพระพุทธเจ้า เธอก็สามารถก้าวข้ามความทุกข์นั้นมาได้อย่างปลอดภัย” ส่วนเรื่องที่สองนั้นเป็นเรื่องเล่าจากประสบการณ์ของผู้เขียนเองที่ได้ไปพบขอทานคนหนึ่งซึ่งเท้าขาดมือขาด ต้องใช้วิธีเลื้อยไปบนฟุตปาธเพื่อขอทาน และได้นำอุทาหรณ์นี้มาเป็นตัวอย่างเพื่อให้กำลังใจกับทุกคนผู้ที่คิดว่าตัวเองมีความทุกข์ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ซึ่งผู้เขียนกล่าวไว้ในหลาย ๆ ตอนของเนื้อหา ดังมีตอนหนึ่งที่ว่า “พระพุทธศาสนาสอนให้เรามีท่าทีต่อชีวิตเสมือนหนึ่งว่าเรากำลังเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยชีวิต กล่าวคือ ต้องพร้อมที่จะเรียนรู้บทเรียนต่าง ๆ ที่ประเดประดังเข้ามาสู่ชีวิตของเราอยู่เสมอ” มีอีกตอนหนึ่งที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ความทุกข์ทั้งปวงในโลกก็เหมือนพายุฝนนั่นแหละ มันเพียงแต่พัดผ่านเข้ามา และไม่ว่ามันจะพัดรุนแรงแค่ไหนก็ตาม สุดท้ายมันก็จะไม่พัดกระหน่ำอยู่ชั่วนาตาปี เราต้องหยัดยืนผ่านฤดูกาลแห่งชีวิตต่อไปให้ได้อย่างมั่นคง”

4.11.5.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 4 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนได้ยกสมการแห่งชีวิตที่พระพุทธเจ้าสรุปว่า “ชีวิต = เกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป” เป็นบทตั้งในการอธิบาย จากนั้นผู้เขียนได้อธิบายเพิ่มเติมด้วยแนวคิดของตัวเองที่สอดคล้องกับสมการชีวิตเบื้องต้น และนำไปสู่ข้อสรุปที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ของผู้เขียนจดหมายมาระบายความทุกข์ให้กับผู้เขียน (ว.วชิรเมธี) ฟัง ดังที่ผู้เขียนสรุปในตอนท้ายว่า “ความทุกข์ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตของคนเรานั้น ขอให้หนูถือเสียว่า เปรียบเหมือนเม็ดทรายในรองเท้า มันอาจทำให้หนูรำคาญบ้าง แต่เชื่อเถิดว่า ถึงอย่างไรมันก็ไม่ทำให้หนูถึงตายแน่ ขอเป็นกำลังใจให้อยู่สู้ชีวิตต่อไป ทั้งคุณแม่ พี่สาว และตัวหนูเอง” กลวิธีที่ 2 คือ การเร้าอารมณ์ ซึ่งเรื่องนี้ถือว่าผู้อ่านมีอารมณ์เศร้าร่วมกับผู้ประสบทุกข์ด้วย เนื่องจากมีความสงสารและเห็นใจ อีกทั้งผู้อ่านบางคนอาจกำลังประสบกับเหตุการณ์เช่นนี้อยู่ จึงทำให้ผู้เขียนใช้อารมณ์นี้ในการจูงใจผู้อ่านให้เข้าใจหลักสัจธรรมทางพระพุทธศาสนาซึ่งนั่นก็คือหลักการ 3 อย่าง คือ เกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป หรือหลัก ไตรลักษณ์ นั่นเอง กลวิธีที่ 3 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ ซึ่งผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญคือพระพุทธเจ้า เป็นเครื่องประกอบการจูงใจด้วย กลวิธีที่ 4 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ดังที่เห็นได้ชัดคือ ผู้เขียนใช้คำสรรพนามที่เป็นกันเองกับผู้อ่านคือใช้คำสรรพนามว่า “เรา” หลายจุดหลายตอนของเนื้อหา นอกจากนี้ผู้เขียนยังอ้างถึงสถาบันทางพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องจูงใจในการเขียนด้วย

4.11.6 หัวข้อที่ 135 : ด้วยรักและกามารมณ์

4.11.6.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้วลี (บุพบทวลี)

4.11.6.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “กามารมณ์นั้นเหมือนไฟ กล่าวคือ ไฟไม่อิ่มด้วยเชื้อฉันใด กามารมณ์ก็ฉันนั้น ยิ่งอยากและยิ่งสนองความอยาก ยิ่งอยากอย่างวิจิตรลึกซึ้งยิ่งขึ้น” กลวิธีที่ 2 คือ อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล โดยผู้เขียนได้เน้นพร่ำสอนแนะนำคนหนุ่มสาวทั้งหลายในการปฏิบัติต่อกามารมณ์อย่างถูกต้อง

4.11.6.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งเป็นที่รู้จักในนามนักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาร่วมสมัยที่มีผลงานด้านการเผยแผ่ผ่านสื่อต่าง ๆ มากมายจนเป็นที่ประจักษ์แก่สังคม อีกทั้งผู้เขียนยังอ้างถึงชื่อเสียงของบุคคลอื่นซึ่งได้แก่ พระพุทธเจ้า กษัตริย์บางประเทศ และฮ่องเต้ เป็นเครื่องประกอบการจูงใจด้วย กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้งด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่านดังที่เห็นได้ชัดคือการใช้คำสรรพามว่า “เรา กับ คุณ” ในหลาย ๆ จุด หลาย ๆ ตอน เพื่อแสดงถึงความเป็นกันเองระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน นอกจากนี้ผู้เขียนยังอ้างถึงหลักฐานทางพระพุทธศาสนาอันได้แก่พระไตรปิฎก เป็นเครื่องจูงใจด้วย

4.11.7 หัวข้อที่ 136 : ธรรมที่เป็นเหตุให้คนไทยรักในหลวง

4.11.7.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้ชื่อบุคคล (ในหลวง) และ แบบที่ 2 คือ การใช้ประโยค (บอกเล่า)

4.11.7.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ ดังที่ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างเรื่องเล่าของบุคคลสำคัญในการอธิบายเสริมหลักทศพิธราชธรรมในบางประการว่า “การฝึกตนเพื่อลดกิเลสนี้มีคุณธรรมสำคัญที่สนับสนุนก็คือ ‘ความรู้จักพอ’ เหมือนอย่างที่พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประกาศว่า ‘ผมพอแล้ว’ กับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี หรือเหมือนกับที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงปฏิบัติพระสมาธิวันละไม่น้อยกว่า 40 นาที ทรงนำเงินที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัยไป ‘ทำบุญ’ แทนที่จะนำมาใช้แสวงหาความสำราญส่วนพระองค์ การที่ทรงทำเช่นนี้ก็เพื่อฝึกพระองค์ที่จะไม่ให้

ตกเป็นทาสของกิเลสบรรดามีนั่นเอง” และอีกตอนหนึ่งที่ผู้เขียนได้เล่าถึงเรื่องราวของพระเจ้าเล่าปี ในวรรณดีสามก๊ก ในตอนที่อธิบายทศพิธราชธรรมข้อที่ 7 (อกุโกธ) กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “6. ตปั คือความเพียรเพื่อลดกิเลส ทรงเป็นผู้ฝึกตนเพื่อลดกิเลส ผู้นำต้องอยู่ท่ามกลางผลประโยชน์มหาศาล ดังนั้นผู้นำต้องฝึกใจให้อยู่เหนือกิเลสเป็นเหตุแห่งความลุ่มหลงในประโยชน์โสตถิผล รวมทั้งเกียรติคุณชื่อเสียงทั้งปวง เข้าลักษณะที่สามารถมองเห็น ‘ทรัพย์ของแผ่นดินเป็นเหมือนก้อนกรวดก้อนหิน’ ”

4.11.7.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งผู้อ่านมีศรัทธาต่อผู้เขียนในฐานะเป็นพระนักวิชาการทางพระพุทธศาสนาที่สามารถตอบปัญหาให้ปัญญากับสังคมได้ และใช้ชื่อเสียงของบุคคลอื่นอันได้แก่ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญคือพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ พระเจ้าเล่าปี่ เพื่อเป็นเครื่องยืนยันการเขียนเพื่อจูงใจด้วย นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง โดยที่ผู้เขียนสังเกตดูระดับความรู้สึกความสนใจของผู้อ่าน ที่มีความรู้สึกและทัศนคติที่ดีต่อสถานบันพระมหากษัตริย์โดยเฉพาะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงทำให้ผู้เขียนสามารถเสนอแนะได้ตรงกับจุดสนใจของผู้อ่านเป็นอย่างมาก ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ตอนท้ายของเนื้อเรื่องหลังจากอธิบายหลักทศพิธราชธรรมในแต่ละข้อแล้วว่า “หากมีคนถามว่า ทำไมคนไทยจึงรักในหลวง หลายคนอาจตอบไปคนละทิศคนละทาง แต่หากจะตอบให้ถูกหลักธรรมก็ควรตอบว่าที่คนไทยรักในหลวง เพราะในหลวงทรง ‘ครองธรรม’ พร้อม ๆ กับที่ทรง ‘ครองราชย์’ และถ้าจะถามต่อไปว่า ธรรมอะไรที่ทรงครอง ก็ควรจะตอบว่า ‘ทศพิธราชธรรม’ นั่นเอง ผู้นำที่ครองธรรมย่อมชนะใจประชาชน ส่วนผู้นำที่ไร้ธรรม ย่อมถูกประชาชนเกลียดชัง ตรรกะง่าย ๆ อย่างนี้ไม่ใช่ผู้นำทั่วไปไม่รู้ แต่โดยมากรู้แล้วมักไม่ทำ เมื่อไม่ทำพอขึ้นครองอำนาจก็เริ่มย่างก้าวเข้าสู่ความเสื่อมจากอำนาจทันที”

4.11.8 หัวข้อที่ 137 : รู้จักพอก็พอเพียง

4.11.8.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง โดยกล่าวซ้ำคำว่า “พอ” แบบที่ 2 คือ การใช้วลี (กริยาวลี)

4.11.8.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกเรื่องเล่าของบุคคลสำคัญ 3 ท่าน เป็นตัวอย่าง

ประกอบการสอน ซึ่งได้แก่ 1) พระพุทธเจ้า 2) พระบาทสมเด็จพระจ้าอยู่หัว 3) มหาตม คานธี กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “เห็นหรือยังว่าทำไมมนุษย์เราจึงต้องบอกตัวเองให้รู้จัก ‘พอ’ เพราะถ้าเราต่างเป็นมนุษย์ที่ไม่รู้จักพอ เราจะก้าวเข้าสู่ลู่วิ่งของการแก่งแย่งแข่งขันอย่างไม่รู้จักจบสิ้น เพราะนายคือ ‘ความอยาก’ ของเรานั้นเป็นนายที่ทารุณและอำมหิตที่สุด คนที่อุทิศชีวิตทั้งหมดให้แก่การวิ่งตามความอยากจึงไม่ต่างอะไรกับคนที่พยายามจะตักน้ำไปเติมทะเล ต่อให้ทำเช่นนั้นจนตาย ทะเลก็ยังพร่องอยู่นั่นเอง ดังนั้นแทนที่จะตักน้ำไปเติมทะเล จึงควรบอกตัวเองว่า เมื่อเล่นน้ำในทะเลจนสบายใจแล้ว ก็ควรขึ้นจากน้ำไปทำอย่างอื่นบ้างเถิด” กลวิธีที่ 3 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ โดยที่ผู้เขียนใช้คำว่า “จนกระจุก รวยกระจาย”

4.11.8.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย ซึ่งเป็นการอ้างสิ่งที่คนส่วนมากยอมรับอยู่แล้วเพื่อสนับสนุนข้อเสนอใหม่ที่อ้างขึ้น ดังที่ผู้เขียนได้แสดงถึงความหมายกว้าง ๆ ของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนข้อเสนอใหม่ของผู้เขียนคือ “จะเห็นว่า ‘ความรู้จักพอ’ หรือ ‘ทางสายกลาง’ นั้น เป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจพอเพียง ถามว่าทำไมต้องพอ ก็ต้องตอบว่า เพราะ 1) ทรัพยากรในโลกมีอยู่อย่างจำกัด แต่ประชากรโลกเพิ่มมากขึ้นทุกวัน 2) ในขณะที่ทรัพยากรมีอยู่อย่างจำกัดนั้นเอง กิเลสคือความอยากของคนกลับ ‘ไร้ขีดจำกัด’ ” จากนั้นผู้เขียนก็ได้สนับสนุนแนวคิดของตนเองด้วยการยกคำกล่าวของบุคคลสำคัญมากล่าวอ้าง ซึ่งได้แก่ พระพุทธเจ้า, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และมหาตมคานธี เพื่อเป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจ ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และชื่อเสียงของบุคคลสำคัญทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ พระพุทธเจ้า, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และมหาตมคานธี เพื่อเป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจ ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ซึ่งสังเกตได้จากการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองคือคำว่า “เรา” ดังที่ได้ยกตัวอย่างอันเดียวกันกับกรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 กลวิธีที่ 2 เบื้องต้น ส่วนวิธีการที่ 2 คือ การสังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ และวัยของผู้อ่าน โดยที่ผู้เขียนใช้ความรู้สึกพื้นฐานของผู้อ่าน มาเป็นเกณฑ์ในการเขียนเพื่อจูงใจ ซึ่งผู้เขียนได้กล่าวถึง ความพอเพียง ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอุปนิสัยสำคัญส่วนลึกของผู้อ่านทุกคน

4.11.9 หัวข้อที่ 138 : วันลูกสำคัญกว่าวันแม่

4.11.9.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้วลี (นามวลี) แบบที่ 2 คือ โวหารภาพพจน์ (อธิพจน์)

4.11.9.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนได้เปรียบเทียบชีวิตของบุตรธิดาว่า “ตัวเราทุกคนเปรียบเหมือนหยดน้ำในลำธารแห่งชีวิตที่ไหลเอื่อยมาแต่ต้นน้ำ คือแม่ (และพ่อ)” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ ซึ่งประโยคดังกล่าวที่ว่าคือ “เพราะเราอยู่ในแม่และแม่ก็อยู่ในเรา” ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ว่า “ผู้เขียนรู้สึกเฉย ๆ กับวันแม่ตามกระแสสังคม ไม่ทำดีพิเศษในวันแม่เหมือนคนทั่วไป แต่นิยมทำดีอย่างเสมอต้นเสมอปลายทุกวันที่เป็นวันของลูก วันของเรา ซึ่งเกิดขึ้นที่นี่ เดี๋ยวนี้ และในวันนี้ เมื่อเราทำดีทุกวันในชีวิตของเรา เราจึงมีความสุขทุกวัน แม่ก็พลอยยิ้มแย้มปีติเบิกบานไปกับเรา เหมือนกับที่เรายิ้มให้ตัวเองทุกวันเช่นเดียวกัน เรายิ้มด้วยริมฝีปากเดียวกันกับแม่ แม่ยิ้มด้วยริมฝีปากเดียวกันกับเรา เราร้องไห้ด้วยหยาดน้ำตาเดียวกันกับแม่ แม่ร้องไห้ด้วยหยาดน้ำตาเดียวกันกับเรา เพราะเราอยู่ในแม่และแม่ก็อยู่ในเรา” ซึ่งผู้เขียนเล่นคำ เล่นภาษาในประโยคดังกล่าวและให้ความหมายใหม่อันแสดงถึงความผูกพันอย่างลึกซึ้งระหว่างแม่กับลูก ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนเน้นสอนบุคคลผู้เป็นบุตรธิดาเป็นสำคัญ ที่จะต้องตระหนักถึงความกตัญญูกตเวทีให้มาก ๆ

4.11.9.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเร้าอารมณ์ โดยที่ผู้อ่านมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องที่เขียนอยู่ก่อนแล้วในด้านอารมณ์และความรู้สึกที่มีต่อแม่ จึงทำให้ผู้เขียนสามารถเร้าอารมณ์และความรู้สึกของผู้อ่านได้เป็นอย่างดี ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งเป็นที่รู้จักและเคารพศรัทธา อีกทั้งเป็นผู้ตอบปัญหาและให้ปัญญากับสังคมไทย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ดังจะเห็นได้จากการที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่านโดยใช้คำว่า “เรา” ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ทุกวัน ไม่จำเป็นต้องเป็นวันแม่ พยายามใช้ชีวิตให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและคนอื่นให้มากที่สุด ไม่ต้องรอให้ถึงวันแม่จึงจะเป็นวันพิเศษที่ลุกขึ้นมาทำดีเพื่อแม่ เพราะเมื่อกล่าวตามความเป็นจริงแล้ว แม่ไม่เคยอยู่ห่างจากตัวเราเลย แม่ไม่เคยอยู่ที่บ้านหรืออยู่ต่างจังหวัดคนละแห่งกับตัวเรา แต่แม่อยู่ในเราและเราก็อยู่ในแม่” และมีอีกหลาย ๆ จุดที่ผู้เขียนใช้คำว่า “เรา” เป็นสรรพนาม

4.11.10 หัวข้อที่ 139 : การทำแท้งบาปไหม

4.11.10.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้ประโยค (คำถาม)

4.11.10.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “เซลล์ ‘แรกเกิด’ ของสิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคนดังกล่าวนี้มีขนาดเล็กมาก โบราณาจารย์ท่านเปรียบว่า หากเราเอาขนจามรีชุบน้ำมันงาแล้วสลัด 7 ครั้ง คราบน้ำมันงาที่เหลืออยู่ตรงปลายขนนั่นแหละคือขนาดโดยเปรียบเทียบของ ‘เซลล์แรกเกิด’ ซึ่งเป็น ‘เค้าของสิ่งมีชีวิตที่เราว่าคน’ แล้ว” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนเน้นสอนกลุ่มวัยรุ่นวัยรักในวัยเรียนที่ประสบปัญหาการทำแท้ง เพื่อให้บุคคลกลุ่มนี้ได้เข้าใจหลักศีลธรรม เพื่อป้องกันตัวเองจากเส้นทางแห่งอบาย

4.11.10.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย ดังที่ผู้เขียนเริ่มต้นด้วยการกล่าวว่า “ก่อนอื่นต้องมาดูนิยามของ ‘มนุษย์’ ในทัศนะพุทธศาสนากันก่อน ในพุทธทัศนะเราถือกันว่า ผู้ที่จะถือว่าเป็น ‘มนุษย์’ นั้น เริ่มนับกันตั้งแต่เมื่อไข่ผสมกับสเปิร์มและมี ‘ปฏิสนธิวิญญาณ’ มาอุบัติร่วมด้วย” จากนั้นผู้เขียนก็ได้ยกเหตุผลอธิบายเพิ่มเติมว่า “การ ‘ฆ่า’ มนุษย์หรือสิ่งมีชีวิตในทัศนะของพระพุทธศาสนาจะถือว่าเป็นการทำ ‘ปาณาติบาต’ หรือการละเมิดศีลข้อที่ 1 สมบูรณ์แบบก็ต่อเมื่อประกอบด้วยปัจจัย 1) สัตว์นั้นมีชีวิต 2) รู้อยู่ว่าสัตว์นั้นมีชีวิต 3) มีจิตคิดจะฆ่า 4) ลงมือทำการ 5) สัตว์นั้นตายด้วยความพยายามฆ่า หากองค์ประกอบทั้ง 5 ครบ ก็ถือว่าการฆ่ามนุษย์หรือการฆ่าสัตว์ก่อให้เกิด ‘บาป’ แล้วโดยสมบูรณ์” จากนั้นผู้เขียนก็ได้สรุปในตอนท้ายเรื่องด้วยแนวคิดของผู้เขียนเองซึ่งสอดคล้องกับคำถามของผู้ถาม กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองและใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญอื่น ๆ ที่ผู้เขียนอ้างถึง ได้แก่ โบราณาจารย์ และ พระพุทธเจ้า เพื่อเป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจด้วย กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง โดย 1) ทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยใช้สรรพนามที่ดูเป็นกันเอง คือคำว่า “เรา” ในหลายตอนของเนื้อหา 2) เสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย โดยเข้ากับอุปนิสัยของวัยรุ่นวัยรักในท่ามกลางวัยเรียน และ 3) ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ย่อมมีผลต่อการตอบคำถามในการวิเคราะห์บาปบุญคุณโทษกรณีนี้ นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้การจูงใจ ด้วยการอ้างถึงสถาบันทางพระพุทธศาสนา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ในพระพุทธศาสนานั้นเราถือกันว่า มนุษย์เป็นสัตว์ที่มีศักยภาพทางปัญญาและทางกายสูงที่สุดในบรรดาสัตว์ทั้งหลายซึ่งมีชีวิตอยู่ในโลก การได้เกิดเป็นมนุษย์นับเป็นสุดยอดสิ่งมหัศจรรย์อย่างหนึ่งของโลก”

4.11.11 หัวข้อที่ 140 : คุณที่แท้จริง

4.11.11.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง แบบ การใช้วลี (นามวลี)

4.11.11.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าแบบ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “กตัญญูกตเวที เป็นคำสูง เป็นคำประเสริฐ และบุพการี ก็เช่นเดียวกัน ไม่ใช่ใคร ๆ ก็เป็นบุพการีได้ ดังนั้นใครจะทำคุณกับใครต้องคิดให้ดี และเมื่อทำดีแล้วไม่ต้องทวงถามถึงการตอบแทน เพราะหากเราทำดีจริง คนที่เขาได้รับคุณงามความดีจากเรา เขาย่อมตระหนักรู้ด้วยตัวของเขาเองว่าจะตอบแทนคุณอย่างไร เหมือนดอกบัวตูม พอได้รับแสงอรุณก็บานทันทีโดยอัตโนมัติ มีการทำคุณและทวงคุณอยู่ในตัวโดยไม่ต้องมีผู้ทำและผู้ทวง นี่คือตัวอย่างการทำคุณที่บริสุทธิ์”

4.11.11.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนได้เริ่มต้นแสดงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความหมายของคำ 3 คำ ได้แก่ 1) กตัญญู 2) กตเวที และ 3) บุพการี จากนั้นผู้เขียนก็ได้อธิบายเพิ่มเติมด้วยแนวคิดของผู้เขียนเองตลอดไปถึงข้อสรุปในตอนท้ายซึ่งสอดคล้องกับคำถามของผู้ถาม ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองซึ่งเป็นที่รู้จักและศรัทธาพุทธศาสนิกชนทั่วไป ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ดังที่เห็นว่าผู้เขียนใช้คำสรรพามว่า “เรา” ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นกันเองกับผู้อ่านอย่างกลมกลืน วิธีการที่ 2 คือ เสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย ซึ่งค่านิยมของคนไทยอันดับต้น ๆ นั้นคือการกตัญญูกตเวที

4.11.12 หัวข้อที่ 141 : ตายแล้วไปไหน

4.11.12.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้ประโยค (คำถาม)

4.11.12.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า แบบการเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “คนที่ตายแล้ว หากยัง ‘มีกิเลส’ อยู่ ก็จะต้องเวียนว่ายตายเกิดในภพต่าง ๆ ต่อไปจนกว่าจะสิ้นกรรมหรืออยู่เหนือกรรม ส่วนคนที่ ‘หมดกิเลส’ แล้วอย่างพระอรหันต์ การเวียนว่ายตายเกิดก็เป็นอันยุติลงโดยอัตโนมัติ เหมือนไฟที่สิ้นเชื้อไม่สามารถลุกโพลงต่อไปได้อีก”

4.11.12.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนเริ่มต้นประเด็นด้วยการกล่าวข้อเท็จจริง ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ความตายเป็นสัจธรรมที่ทุกชีวิตจะต้องประสบไม่เร็วก็ช้า ความแตกต่างมีเพียงว่า ใครจะตายช้าตายเร็วเท่านั้นเอง มนุษย์จำนวนมากมักสงสัยกันว่า โลกเบื้องหลังความตายเป็นอย่างไร ตายแล้วไป

ไหน ศาสนาต่าง ๆ ในโลกรวมทั้งพุทธศาสนาด้วย พยายามตอบคำถามที่ว่าตายแล้วไปไหน โลกเบื้องหลังความตายเป็นอย่างไร แม้ในรายละเอียดจะมีคำตอบที่ต่างกัน แต่เมื่อกล่าวเฉพาะสาระสำคัญแล้ว คำตอบของแต่ละศาสนาก็มักสอดคล้องกันตรงที่ว่า 'ตายแล้ว คนดีไปสวรรค์ คนชั่วไปนรก' " จากนั้นผู้เขียนก็ได้นำเสนอแนวคิดในทางพระพุทธศาสนาเพื่อหาเหตุผลสนับสนุนเพิ่มเติม ดังที่ผู้เขียนแสดงไว้เป็นหัวข้อซึ่งมีทั้งหมด 5 หัวข้อ คือ 1) โลกหลังความตายมีไหม 2) โลกหลังความตายเป็นอย่างไร 3) ใครคือคนที่ไปเกิด 4) จะไปเกิดในสุคติได้อย่างไร 5) ทางไปสู่ทุคติ (ทางที่ไม่ควรดำเนิน) ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งผู้เขียนดำรงอยู่ในสมณเพศที่มีความรู้ในเรื่องในพระพุทธศาสนา จึงสามารถโน้มน้าวและจูงใจให้กับผู้อ่านได้เป็นอย่างดี วิธีการที่ 2 คือ เสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย โดยที่ผู้เขียนได้นำเสนอเรื่องที่ผู้อ่านต้องการรู้และทำความเข้าใจซึ่งนั่นก็คือมิติของความตายที่ยากจะหยั่งถึง นอกจากนี้ผู้เขียนยังอ้างถึงสถาบันทางพระพุทธศาสนา เป็นเครื่องยืนยันการจูงใจด้วย ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า "ในทัศนะของพุทธศาสนา โลกเบื้องหลังความตายเป็นสิ่งที่มีอยู่จริง เพราะมิเช่นนั้นแล้ว พระพุทธเจ้าก็คงไม่ทรงสอนให้ชาวพุทธทำบุญอุทิศให้ผู้ตายเป็นแน่แท้"

4.11.13 หัวข้อที่ 142 : ฆ่าตัวตายไม่เป็นบาป

4.11.13.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้ประโยค (ปฏิเสธ) และ แบบที่ 2 คือ การใช้คำนัยประหวัด

4.11.13.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า "ในพระไตรปิฎก พระพุทธเจ้าเคยตรัสว่า กว่าที่คนคนหนึ่งจะได้อัตภาพกลับมาเกิดเป็นคนนั้นใช้เวลานานแสนนาน ทรงอุปมาไว้ว่า มีมหาสมุทรแสนกว้างใหญ่ไพศาลอยู่แห่งหนึ่ง มองไปทางไหนก็ไม่เห็นฝั่งให้มหาสมุทรแห่งนั้นมี 'เต่า' ตาบอดอยู่ตัวหนึ่ง และเหนือผิวน้ำมหาสมุทรแห่งนั้นมี 'ห่วง' อยู่อันหนึ่ง ร้อยปีเต่าตาบอดตัวนั้นจะโผล่ขึ้นเหนือผิวน้ำครั้งหนึ่ง ถามว่าโอกาสที่เต่าตาบอดจะเอาหัวมาสวมเข้าพอดีกับห่วงยางเป็นไปได้ยากไหม ตอบได้เลยว่า อภิมหายาก แต่ตรัสว่า การได้โอกาสมาเกิดเป็นคนยากกว่านั้นนับล้านเท่า" ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ ซึ่งผู้เขียนได้แสดงไว้เป็นประโยคเบื้องต้นว่า "การฆ่า 'ตัว' ตายมีทั้งที่เป็นบาปและเป็นบุญ" ซึ่งทำให้ผู้อ่านเข้าใจในความหมายเดียวว่า การฆ่าตัวตายนั้นเป็นบาป แต่ผู้เขียนก็ได้เปิดมุมมองในความหมายใหม่ของการฆ่าตัวตายว่า "การฆ่าตัวกู" ซึ่งเป็นความยึดติดถือมั่นนั้น ไม่เป็นบาปเลย

4.11.13.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองในการตอบคำถามในมุมมองของพระพุทธศาสนา และผู้เขียนยังใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญ ซึ่งก็คือ พระพุทธเจ้า ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้เขียนใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือคำว่า “เรา” ดังมีปรากฏไว้หลายจุดในเนื้อหา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในตอนหนึ่งว่า “การฆ่าตัวตนของเราทั้งที่ยังเป็น ๆ ให้ตายไปแล้วก็เข้าโลง จากนั้นขึ้นสู่เมรุ เพราะต้องการหนีปัญหาหรือหนีความทุกข์อย่างใดอย่างหนึ่งจัดว่าเป็นการฆ่าตัวตายที่เป็นบาป”

4.11.14 หัวข้อที่ 143 : กรวดน้ำให้ถูก

4.11.14.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้ประโยค (คำสั่ง)

4.11.14.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนยกเรื่องเล่าของพระเจ้าพิมพิสารในสมัยพุทธกาลมาเป็นตัวอย่างประกอบในการอธิบาย และได้ตอบคำถามของผู้ถามได้ครบทุกคำถามผ่านการอธิบายด้วย

4.11.14.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจคือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยวิธีการ 2 แบบ คือ 1) การสังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจของผู้อ่าน ซึ่งผู้อ่านมีความสนใจใฝ่รู้ในศาสนพิธีทางพระพุทธศาสนา และ 2) ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ย่อมมีผลต่อการเสนอแนะ เนื่องจากว่าผู้เขียนสามารถสร้างศรัทธาและความน่าเชื่อถือให้กับผู้อ่านได้

4.11.15 หัวข้อที่ 144 : เส้นแบ่งศาสนากับการเมือง

4.11.15.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้วลี (นามวลี)

4.11.15.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างประกอบการอธิบาย ซึ่งผู้เขียนได้อ้างถึงทัศนะของบุคคลสำคัญหลายท่าน อันได้แก่พระพุทธเจ้า มหาตมะคานธี พุทธทาสภิกขุ พระพรหมคุณาภรณ์ และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นส่วนประกอบในการอธิบายเหตุผล ผู้เขียนยังใช้

กลวิธีที่ 2 คือ การรู้จักจังหวะและโอกาส โดยที่ผู้เขียนใช้โอกาสในการชี้แจงแสดงธรรมในกรณีที่เห็นคณะสงฆ์ออกมารวมกลุ่มเรียกร้องประชาธิปไตย

4.11.15.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ในการตอบปัญหาแก้ข้อข้องใจให้กับสังคมไทยในมิติต่าง ๆ และผู้เขียนยังใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญหลาย ๆ ท่าน อันได้แก่ พระพุทธเจ้า มหาตมะคานธี พุทธทาสภิกขุ พระพรหมคุณาภรณ์ และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นส่วนประกอบในการอธิบายเหตุผลเพื่อโน้มน้าวจูงใจผู้อ่านด้วย ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “ท่านพุทธทาสภิกขุ นักปราชญ์ซึ่งเพิ่งได้รับการยอมรับจากองค์การยูเนสโกให้เป็นบุคคลดีเด่นของโลกในปี 2549 นี้ ก็กล่าวยืนยันไว้เช่นกันว่า การเมืองกับศาสนานั้นไม่อาจที่จะแยกออกจากกันได้ ‘อย่าไปเข้าใจว่าการเมืองไม่เกี่ยวกับศาสนา หรือการเมืองไม่เกี่ยวกับพุทธบริษัท การเมืองที่ถูกต้องต้องเกี่ยวข้องกับคนทุกคน แม้เป็นพระ เป็นเณร จะต้องมีการเมืองของธรรมะ ช่วยให้โลกนี้มีธรรมะ แต่อย่าไปเล่นการเมืองของระบบกิเลส ที่เขาได้มีประกาศคณะสงฆ์ห้ามไว้แล้ว พระอย่าไปเล่นการเมืองก็หมายถึงการเมืองระบบนั้น แต่ถ้าเราเล่นการเมืองระบบของพระเจ้า ของพระธรรม ก็ไม่เห็นมีใครห้าม ไม่มีเหตุผลที่จะต้องห้าม ถ้ามองอย่างละเอียดแล้ว พูดได้เลยว่า พระพุทธเจ้าก็เป็นจอมโจกของนักการเมือง คือจะจัดโลกให้มีความสงบสุข...’ ” นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง โดยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ดังจะเห็นได้จากการที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามแทนผู้เขียนเองว่า “เรา” ไว้ในหลาย ๆ ย่อหน้าไม่ว่าจะเป็นช่วงต้นและช่วงท้ายของเนื้อเรื่องก็ตาม

4.11.16 หัวข้อที่ 145 : ประชาธิปไตยในกลไกการตลาด

4.11.16.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหาและบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้วลี (นามวลี) แบบที่ 2 คือ การใช้คำคล้องจอง (คำว่า “ไตย”, “ใน”, “ไก”)

4.11.16.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในช่วงตอนท้ายของเนื้อหาว่า “เราจะใช้คำว่า ‘กตัญญู’ ได้ก็ต่อเมื่อมีใครทำคุณกับเรามาก่อน และการทำคุณนั้นเป็นการทำด้วยเจตนาอันบริสุทธิ์ ไม่ใช่ด้วยจิตคิดจะถอนทุนคืน ถ้าใครสักคนทำความดีต่อเราเพราะคิดว่าจะทวงคืนในวันข้างหน้า จึงสร้างเงื่อนไขแห่งบุญคุณให้เราติดกับเอาไว้ในวันนี้ เหมือนกับเขาเอากุ้งฝอยมาตกปลากะพง คนที่ทำดีด้วยท่าทีอย่าง

นี้ไม่จัดเป็นบุพการีผู้มีคุณที่เราจะต้องกตัญญู เพราะเขากำลัง ‘ลงทุน’ ต่างหาก หาใช่กำลัง ‘ทำคุณ’ ต่อเราไม่” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ ซึ่งวลีดังกล่าวก็คือ “Marketing Domocracy ประชาธิปไตยในกลไกการตลาด” ซึ่งหมายถึง กลยุทธ์การตลาดนำการเมือง โดยที่นักการเมืองละเมิดกฎหมายด้วยอำนาจเงินในรูปแบบการซื้อเสียงในการเลือกตั้งเพื่อการดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งผู้เขียนก็ได้เสนอแนะวิธีการปฏิบัติต่อนักการเมืองดังกล่าวอย่างถูกกฎหมาย และถูกธรรม

4.11.16.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจแบบ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ ทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ดังจะเห็นได้จากการที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามแทนผู้เขียนเองว่า “เรา” ไว้ในหลาย ๆ ย่อหน้าไม่ว่าจะเป็นช่วงต้นและช่วงท้ายของเนื้อเรื่องก็ตาม ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในกรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าด้วยวิธีเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังแสดงไว้เบื้องต้น วิธีการที่ 2 คือ การใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ก็มีผลต่อการจูงใจของผู้อ่าน เนื่องจากว่าผู้อ่านเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงเกียรติคุณต่อสังคมไทย นอกจากนี้ผู้เขียนยังอ้างถึงหลักฐานทางพระพุทธศาสนา อันได้แก่กาลามสูตร ซึ่งเป็นพระสูตรที่พระพุทธเจ้าแสดงแก่ชาวกาลามะ เป็นเครื่องยืนยันประกอบการเขียนเพื่อจูงใจด้วย

4.11.17 หัวข้อที่ 146 : ทางสายกลางในการบริโภคยศ ทรัพย์ และอำนาจ

4.11.17.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้วลี (นามวลี)

4.11.17.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า แบบ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกเรื่องราวของบุคคลสำคัญ 2 ท่าน ได้แก่ 1) พระเจ้าอโศกมหาราช ซึ่งเป็นการเล่าประวัติและแทรกด้วยแนวคิดของผู้เขียนเป็นช่วง ๆ และ 2) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “เล่ากันว่า ครั้งหนึ่งมีผู้กราบบังคมทูลถามว่า ทรงนำเงินที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายเป็นจำนวนมากนั้นไปใช้ในการไหน ทรงตอบว่า ‘ใช้ในการพระราชกุศล’ เมื่อกราบบังคมทูลถามต่อไปว่า ‘ทำไม’ คำตอบที่ได้รับก็คือ ‘ประชาชนให้เงินฉันเพื่อใช้ในการกุศล เพราะในการถวายนั้นมักกล่าวกันว่าเป็นการถวาย ‘โดยเสด็จพระราชกุศล’ ก็แสดงว่าเขาต้องการให้ฉันนำเงินนี้ไปใช้ในการกุศล’ ”

4.11.17.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้

ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนเริ่มต้นจากข้อเท็จจริงที่ว่า “มีพุทธภาษิตบทหนึ่งเตือนคนมี ‘ยศ ทรัพย์ อำนาจ’ ไว้ว่า ‘ยโส ลทฺธา น มชฺเชยฺย’ แปลว่า ‘ได้ยศแล้วอย่าพึงเมา’ คำว่า ‘ยศ’ ในที่นี้ก็หมายรวมถึง ตำแหน่ง อำนาจราชศักดิ์ และทรัพย์สินเงินทอง” จากนั้นผู้เขียนก็ได้ยกเรื่องเล่าดังในกรอบที่ 2 เป็นตัวอย่างประกอบ เพื่อสนับสนุนเหตุผลที่ยกไว้ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งถือได้ว่าผู้เขียนเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณของมวลชนผู้ซึ่งสามารถตอบปัญหาและให้ปัญญาแก่สังคมได้ นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญหลาย ๆ ท่าน อันได้แก่ นักปราชญ์ทางตะวันตก จิ๋นซีฮ่องเต้ ตั๋งโต๊ะ นโปเลียน ฮิตเลอร์ มุสโสลินี มาร์กอส ซัดดัม จอมพลสฤษดิ์ จอมพลถนอม พระเจ้าอโศกมหาราช และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ว่า “ในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ เราได้เรียนรู้ตัวอย่างจากคนที่ตกเป็นทาสของอำนาจราชศักดิ์มาแล้วมากมาย ไม่ว่าจะเป็น จิ๋นซีฮ่องเต้, ตั๋งโต๊ะ, นโปเลียน, ฮิตเลอร์, มุสโสลินี, มาร์กอส, ซัดดัม, จอมพลสฤษดิ์, จอมพลถนอม ยอดคนเหล่านี้เคยครอบครองยศ ทรัพย์ และอำนาจมาแล้วอย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด แต่แล้วทุกคนก็ต้องมีอันพลัดลงจากบัลลังก์แห่งอำนาจอย่างเจ็บปวดรวดร้าวและอัปยศที่สุดในบั้นปลาย” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน โดยใช้คำว่า “เรา” เป็นสรรพนามแทนผู้เขียน ซึ่งเป็นการสร้างความเป็นกันเองกับผู้อ่าน

4.11.18 หัวข้อที่ 147 : หากพบนายก ฯ จะเทศน์เรื่องอะไร

4.11.18.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้ประโยค (คำถาม)

4.11.18.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกเรื่องราวของ “มหาโจรองคุลิมาล” เป็นตัวอย่างประกอบ ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้หลาย ๆ ตอน คือ “บางครั้งทรงอุปมาว่า การคบคนดีก็เหมือนการมี ‘แสงเงินแสงทองของชีวิต’ ขอให้สังเกตง่าย ๆ เวลาก่อนพระอาทิตย์จะขึ้น เราจะเห็นแสงเงินแสงทองส่องขึ้นมาก่อนฉันใด ในการคบคนดีก็เช่นกัน ชีวิตของเราก็จะค่อย ๆ สว่างรุ่งโรจน์ขึ้นมาโดยลำดับฉันนั้น” อีกตอนหนึ่งที่ผู้เขียนกล่าวว่า “นับตั้งแต่นั้นมาองคุลิมาลฆ่าคนได้อย่างสบายใจโดยไม่รู้สึกผิด สุดท้ายเขาเตรียมการจะฆ่าแม้แต่แม่ของตัวเอง ซึ่งเขามองไม่เห็นว่าเป็นแม่ เขาเห็นแต่ ‘นิ้วมือ’ ของแม่เท่านั้น เปรียบไปก็เหมือนกับคนที่เห็นแต่เงินโดยไม่เห็นสิ่งอื่นที่พ่วงมากับการได้มาซึ่งเงินนั้น เช่น

ความชอบธรรม เป็นต้น” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนเน้นสอนบุคคลที่ดำรงอยู่ในตำแหน่งทางการเมือง

4.11.18.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญอื่น ๆ อันได้แก่ พระพุทธเจ้า และ มหาโจรองคุลิมาล ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ดังที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามว่า “เรา” ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้เขียนกับผู้อ่านเป็นกันเอง

4.11.19 หัวข้อที่ 148 : ดีชั่วอยู่ที่ตัวทำ สูงต่ำอยู่ที่ทำตัว

4.11.19.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 4 แบบ แบบที่ 1 คือ การให้คำสัมผัสคล้องจอง (คำว่า “ทำ” กับ “ต่ำ”) แบบที่ 2 คือ การกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง (“ตัวทำ” กับ “ทำตัว”) แบบที่ 3 คือ การใช้วลี (นามวลี) และแบบที่ 4 คือ การใช้สุภาษิตคำพังเพย

4.11.19.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ 2 ตอน ในเนื้อเรื่อง ซึ่งในตอนแรก คือ “ในทางพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าตรัสว่า มนุษย์เป็นผู้กำหนดชะตากรรมของตนเอง เหมือนที่มีพุทธภาษิตว่า ‘กมฺมุนา วตฺตตี โลโก’ สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามการกระทำ” และในตอนที่สอง คือ “เราทำตัวอย่างไร ชีวิตเราก็เป็นอย่างนั้น ดังหนึ่งคนก่อกำแพงยิ่งก่อก็ยิ่งสูงขึ้นไปสูงตามกำแพง คนขุดบ่อน้ำ ยิ่งขุดก็ยิ่งต่ำลง ” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ โดยวลีที่ผู้เขียนใช้ในความหมายในก็คือ “ดีชั่วอยู่ที่ตัวทำ สูงต่ำอยู่ที่ทำตัว” ซึ่งหมายถึง คนจะดีหรือชั่วนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอก แต่ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายใน คือจิตใจและความประพฤติของผู้กระทำเอง

4.11.19.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยการที่ผู้เขียนเริ่มต้นด้วยการอ้างถึงข้อเท็จจริงที่ว่า “หากต้นไม้ใบหญ้ามีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนเราตามชื่อแล้วไซร้ ในเมืองไทยคงเต็มไปด้วยคนที่สมหวังเพราะใคร ๆ ก็คงอยากปลูกต้นไม้มงคลกันเต็มบ้านเต็มเมือง” จากนั้นผู้เขียนได้อ้างถึงแนวคิดในมุมมองของพระพุทธศาสนาเพื่อยืนยันข้อเสนอแนะใหม่ และสรุปจบด้วยแนวคิดของผู้เขียนว่า “กล่าวให้สั้นที่สุด ชีวิตของเราจะเป็นอย่างไร ขึ้นอยู่กับการกระทำทางกาย วาจา และใจของเรานั่นเอง เราเลว ต่อ

ให้ปลูกไม้มงคลแก้เคล็ด ชีวิตก็คงไม่ดีขึ้น และหากเราดี ต่อให้ไม่มีไม้มงคลอยู่ในบานสักต้นอะไร ๆ ในชีวิตก็ต้องดีอยู่วันยังค่ำ" ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง โดย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ดังที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามซึ่งดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน ด้วยการใช้คำว่า "เรา" ในหลาย ๆ จุดของเนื้อหา วิธีการที่ 2 คือ การใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งมีผลต่อศรัทธา และความน่าเชื่อถือต่อผู้อ่านเป็นอย่างดี เนื่องด้วยผู้เขียนได้อ้างถึงสถาบันทางพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องยืนยันการจูงใจด้วย ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า "ในทางพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าตรัสว่า มนุษย์เป็นผู้กำหนดชะตากรรมของตนเอง เหมือนที่มีพุทธภาษิตว่า 'กมฺมุนา วตฺตตี โลโก' สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามการกระทำ"

4.11.20 หัวข้อที่ 149 : แง่งามของความเลวร้าย

4.11.20.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 3 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง (คำว่า "งาม" กับ "ความ") แบบที่ 2 คือ การใช้วลี (นามวลี) และ แบบที่ 3 คือ การใช้โวหารภาพพจน์ (ปฏิพจน์)

4.11.20.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ ซึ่งวลีนั้นก็คือ "เห็นดีในเสีย หรือ เห็นสุขในทุกข์" ดังวลีที่ผู้เขียนกล่าวว่า " ขอให้คุณปลูกฝังวิธีคิดชนิด 'เห็นดีในเสีย หรือ เห็นสุขในทุกข์' ให้เป็น แล้วจะพบว่า พระที่เป็นข่าวในทางลบนั้น บางทีก็ให้ปัญญากับเราได้มาก มากกว่าพระที่อยู่นิ่ง ๆ เสียอีก เพราะอย่างน้อยก็ทำให้เราแยกแยะออกว่า พระอลัชชีมีคุณสมบัติอย่างไร และพระที่ดีท่านมีคุณสมบัติอย่างไร" ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล โดยที่ผู้เขียนจำเพาะเจาะจงผู้ถามคำถาม เพื่อสร้างความเข้าใจและเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้ถาม ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้เบื้องต้นของเนื้อหาว่า "คุณไม่ได้หวังไกลเป็นไปเลย การได้เห็นพระสงฆ์แล้วก่อให้เกิดความรู้สึกดีงามในหัวใจนั้น เป็นสิ่งที่ถูกต้องแล้ว"

4.11.20.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งเป็นที่รู้จักของสังคมไทยนามพระนักวิชาการพระพุทธศาสนาร่วมสมัย ผู้ติดปีกธรรมะให้โบยบินไปทั่วแผ่นดินไทย และผู้เขียนยังใช้ชื่อเสียงของพระพุทธเจ้าเป็นเครื่องประกอบการยืนยันเพื่อจูงใจด้วย ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะเป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ซึ่งสังเกตได้จากการที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือใช้คำว่า "คุณ เรา"

ดังที่ยกตัวอย่างไว้ในกรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าแบบการเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ ที่แสดงไว้เบื้องต้น วิธีการที่ 2 คือ การเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย ซึ่งผู้อ่านสนใจใฝ่รู้ในเรื่องมิติทางพระพุทธศาสนา ดังนั้นผู้เขียนจึงได้อ้างหลักการทางพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องสนับสนุนเพื่อให้เกิดความจูงใจ ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวว่า “พระพุทธเจ้าเคยตรัสว่า ‘การเห็นสมณะเป็นอุดมมงคล’ ”

4.11.21 หัวข้อที่ 150 : วัตถุมงคลกับผลสัมฤทธิ์

4.11.21.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง (คำว่า “คล” กับ “ผล”) แบบที่ 2 คือ การใช้วลี (นามวลี)

4.11.21.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าแบบ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกเรื่องราวที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้เป็นตัวอย่างในการประกอบการอธิบาย ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ว่า “พระพุทธเจ้าเคยตรัสว่า ‘หากเราโยนหินลงในแม่น้ำแล้วอธิษฐานให้หินนั้นลอย หินก็ยังคงจมอยู่ดี และหากเราก่อไฟพร้อมทั้งอธิษฐานให้ควันจมหายไปในดิน ควันไฟก็ยังคงลอยขึ้นสู่ฟ้าอยู่ดี’ ”

4.11.21.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และใช้ชื่อเสียงของบุคคลสำคัญอย่างพระพุทธเจ้าเป็นเครื่องประกอบการจูงใจ ดังที่ตัวอย่างที่ได้แสดงไว้เบื้องต้นในกรอบที่ 2 กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าแบบการยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ซึ่งสังเกตได้จากการใช้คำว่า “เรา และ เขา” เป็นส่วนมาก อันแสดงถึงความเป็นกันเองกับผู้อ่าน เช่น “อย่างไรก็ตาม เราต้องยอมรับความจริงว่า มนุษย์มีความแตกต่างหลากหลายทางปัญญา” เป็นต้น วิธีการที่ 2 คือ ผู้เขียนได้เสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย ซึ่งอุปนิสัยของคนไทยนั้น หลงใหลคลั่งไคล้วัตถุมงคล เป็นอย่างมาก ดังนั้นเรื่องที่ผู้เขียนตอบโจทย์นั้นถือได้ว่าตรงกับอุปนิสัยของผู้อ่าน และสามารถจูงใจผู้อ่านได้

4.11.22 หัวข้อที่ 151 : มะเร็งร้ายในนามพุทธ

4.11.22.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้วลี (นามวลี) แบบที่ 2 คือ การใช้คำนัยประหวัด

4.11.22.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ ดังที่ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างบทสัมภาษณ์ของพระเกจิรูปหนึ่งว่า “เรา ลูกทั้ง 3 คือ อาตมา (หลวงพ่อเขากุน) ท่านโชติ วัดพุทไธสวรรค์ หลวงพ่อหนุ่ย วัดคอหงส์ ไม่ใช่คนทรง แต่สามารถติดต่อท่านพ่อ ได้ทางสมาธิ...” จากนั้น ผู้เขียนก็ได้อธิบายเนื้อหาเพิ่มเติมด้วยแนวคิดของผู้เขียนเองตามแนวทางพระพุทธศาสนา ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในตอนท้ายของเรื่องว่า “ในที่สุดพุทธศาสนาที่แท้ก็จะอันตรธานหายไปจากประเทศไทย เหมือนกับที่เคยเกิดขึ้นกับประเทศอินเดียซึ่งเป็นแผ่นดินพุทธภูมิมาแต่เดิมนั่นเอง”

4.11.22.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ซึ่งผู้เขียนใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือ ใช้คำว่า คุณ เขา เรา ดังที่ปรากฏในเนื้อหาบางตอนว่า “อย่าว่าแต่คุณเลยที่รู้สึกหดหู่กับพฤติกรรมของพระสงฆ์นอกรีตทั้งหลายที่กำลัง ‘ทำมาหากิน’ กับการปลุกเสกลงเลขยันต์เหล่านี้ ผู้เขียนเองก็ทั้งหดหู่ สลดใจ และกระอักกระอ่วน (ยามถูกถามจากผู้รู้และผู้ไม่รู้แต่อยากรู้) ชวนให้หวาดวิตกไม่แพ้กัน” วิธีการที่ 2 คือ การใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งมีผลต่อการสร้างศรัทธาและน่าเชื่อถือของผู้อ่านได้ ดังนั้นเรื่องนี้จึงถือว่าจูงใจผู้อ่านได้เป็นอย่างดี เพราะผู้อ่านเชื่อมั่นและไว้วางใจผู้เขียน

4.11.23 หัวข้อที่ 152 : ศิลปะแห่งการให้อภัย

4.11.23.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้วลี (นามวลี)

4.11.23.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าแบบ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ ดังที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องว่า “ในประเทศญี่ปุ่น มีลูกชายของสตรีคนหนึ่งเป็นเด็กหนุ่มเกเร ติดเหล้า ติดการพนัน แม่ห้ามอย่างไรก็ไม่ฟัง ยิ่งห้ามเหมือนยิ่งยุ วันหนึ่ง...” เป็นต้น จากนั้นผู้เขียนก็ได้สรุปเรื่องในตอนท้ายด้วยแนวคิดของผู้เขียนเอง

4.11.23.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย ซึ่งเป็นที่รู้ดีกันอยู่แล้วว่า “การให้อภัยเป็นสิ่งที่ดี นี่ไม่มีใครเถียง แต่การ ‘ให้

อภัยอยู่เสมอ' นี่เองคือสาเหตุที่การให้อภัยของคุณไม่มีราคา ไม่มีน้ำหนัก ไม่มีความหมายในใจของผู้ได้รับการให้อภัย" จากนั้นผู้เขียนได้ยกตัวอย่างประกอบด้วยการอ้างอิงเอาหลักทางพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องประกอบเหตุผลเพื่อให้เห็นจริง ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า "ในทางพุทธศาสนาเวลาจะให้อภัยใคร ท่านวางขั้นตอนดังนี้ 1) ผู้ทำผิดต้องตระหนักรู้ว่าเขาได้ทำผิดลงไปแล้ว 2) ตัวเขาผู้ทำผิดนั้นเกิดความรู้สึกว่าอยากจะขอโทษ 3) พยายามขอโทษด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง 4) ผู้ที่เหนือกว่าเขายกโทษให้ (ให้อภัย) 5) ก่อนจะยกโทษให้นั้นมีการชี้แจงความผิดและชี้ทางออกที่ถูกต้องให้ 6) ผู้ที่ทำผิดและมาขอให้ยกโทษให้ ตั้งใจว่าจะเลิกทำผิด และอาจมีการปฏิญาณตนว่าจะเริ่มต้นชีวิตใหม่ในทางที่ถูกต้อง ลองทบทวนดูซิว่าทำไมการให้อภัยของคุณจึงให้ผลในทางลบทั้ง ๆ ที่การให้อภัยเป็นเรื่องที่ดี" จากนั้นผู้เขียนได้สรุปในตอนท้ายด้วยแนวคิดของผู้เขียนเอง ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ด้วยการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน คือใช้คำว่า "คุณ" และ วิธีการที่ 2 คือ ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งถือว่ามีผลต่อการเชื่อมั่นในความเป็นจริงและสามารถโน้มน้าวจูงใจผู้อ่านได้

4.11.24 หัวข้อที่ 153 : ถือก็หนัก วางก็เบา

4.11.24.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้วลี (กริยาวลี) แบบที่ 2 คือ การกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง

4.11.24.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า แบบ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ ซึ่งผู้เขียนได้เล่าไว้ในเนื้อหาเรื่องนี้ 2 เรื่อง เรื่องแรก มีอยู่ว่า "เคยมีคนไปกราบทูลถามพระพุทธเจ้า โดยขอให้พระองค์สรุปคำสอนของพระองค์ให้เหลือเพียงสั้น ๆ ทว่าครอบคลุมใจความทั้งหมดแห่งพระพุทธศาสนา พระองค์ตรัสว่า หากจะให้สรุปเช่นนั้น ก็ขอสรุปว่า ใจความแห่งคำสอนของพระองค์ขึ้นอยู่กับประโยคที่ว่า 'สัพเพ ธัมมานาลัง อะภินิเวสายะ ใดใดในโลกอันบุคคลไม่ควรยึดติดถือมั่น' " และเรื่องที่ 2 เป็นเรื่องของพระบวชใหม่รูปหนึ่งซึ่งถูกคนชายหนุ่มคนหนึ่งด่าด้วยถ้อยคำที่เสียหาย จึงทำให้พระรูปนั้น ก็รู้สึกโกรธและยึดติดในคำด่าจนเป็นต้องนอนอมทุกข์เพื่อหาคำตอบ แต่พอทราบทีหลังว่า ชายหนุ่มคนนั้นเป็นคนวิกลจริต พระรูปนั้นก็สามารถปล่อยวางการถูกด่านั้นได้ ดังที่ผู้เขียนได้สรุปเรื่องในตอนท้ายว่า "ทำไมเราจึงปล่อยวางต่อคนบ้าได้ง่ายดายเหลือเกิน แต่กลับคนปรกติทำไมเราจึงมีความรู้สึกว่าต้องเอาเรื่องราวให้ถึงที่สุด"

4.11.24.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็น

โต้แย้ง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ด้วยการใช้สรรพนามเพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนมีความเป็นกันเองกับผู้อ่าน ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในตอนท้ายของเรื่องว่า “ทำไมเราจึงปล่อยวางต่อคนบ้าได้ง่ายดายเหลือเกิน แต่กลับคนปรกติทำไมเราจึงมีความรู้สึกว่าต้องเอาเรื่องราวให้ถึงที่สุด” และผู้เขียนยังใช้การเสนอแนะ แบบที่ 2 คือ การเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย ความรู้สึก ความเชื่อ ของผู้อ่าน เนื่องจากว่า มนุษย์ทุกคนล้วนมีความยึดติดถือมั่นในทุกสิ่งทุกอย่าง ดังนั้น ผู้เขียนจึงคล้อยตามอุปนิสัยผู้อ่านด้วยการจูงใจด้วยเนื้อหาที่ผู้อ่านมีอุปนิสัยดังกล่าวอยู่ภายในตัวตนอยู่แล้ว

4.11.25 หัวข้อที่ 154 : มะเร็งแห่งชีวิต

4.11.25.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำนัยประหวัด และ แบบที่ 2 คือ การใช้วลี (นามวลี)

4.11.25.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องพระมหากษัตริย์กับพระโอรส 2 พระองค์ ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวว่า “บรรดากิเลสที่เป็นเหมือนมะเร็งหรือสารก่อมะเร็งในหัวใจคนเหล่านี้ ผู้เขียนขอยกตัวอย่างอันตรายของ ‘มะเร็งริษยา’ มาให้อ่านเป็นอุทาหรณ์ ดังต่อไปนี้” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ ซึ่งคำที่กล่าวถึง คือคำว่า “มะเร็งชีวิต” ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้เป็นบทเกริ่นนำว่า “อุปกิเลส แปลว่า เหตุแห่งความเศร้าหมองของจิต กิเลสที่ทำให้จิตเสื่อมปกติภาพ มี 16 ประการ ในที่นี้ผู้เขียนขอเรียกชื่ออุปกิเลสเสียใหม่ว่า ‘มะเร็งชีวิต’ พิษสงของมะเร็งแห่งชีวิตเป็นอย่างไร เราลองมาทำความเข้าใจกันดูหน่อยไหม” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 3 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ในทางพระพุทธศาสนามีกิเลสอยู่ชุดหนึ่งซึ่งเป็นเสมือน ‘มะเร็งชีวิต’ ซึ่งเมื่อดวงใจของใครก็ตามปล่อยให้กิเลสชุดนี้เข้าแทรกซึมสิงสู่จนกลายเป็นเนื้อร้ายที่กัดกินผืนแผ่นดินใจ ก็เท่ากับว่าเขาเริ่มป่วยด้วยโรคมะเร็งแห่งชีวิตเข้าแล้ว”

4.11.25.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัยโดยที่ผู้เขียนเริ่มจากการให้คำนิยามความหมายของคำว่า “อุปกิเลส” ก่อน จากนั้นผู้เขียนก็ได้เสนอแนวคิดใหม่ของผู้เขียนเอง ดังที่แสดงไว้ในกรอบที่ 2 กลวิธีที่ 2 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ จากนั้นผู้เขียนก็ได้แจกแจงว่า สารก่อมะเร็ง (อุปกิเลส) นั้นมี 16 ชนิด โดยแสดงเป็นคำศัพท์ภาษาบาลีและภาษาไทยควบคู่กันไป และได้ยกอุทาหรณ์คือเรื่องเล่าประกอบ จวบจนกระทั่งได้สรุปด้วยแนวคิดของผู้เขียนเองผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็น

ส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ดังที่เห็นได้จากการที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเอง คือใช้คำว่า “เรา” ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “อุปกิเลส แปลว่า เหตุแห่งความเศร้าหมองของจิต กิเลสที่ทำให้จิตเสื่อมปกติภาพ มี 16 ประการ ในที่นี้ผู้เขียนขอเรียกชื่ออุปกิเลสเสียใหม่ว่า ‘มะเร็งชีวิต’ พิษสงของมะเร็งแห่งชีวิตเป็นอย่างไร เราลองมาทำความเข้าใจกันดูหน่อยไหม” วิธีการที่ 2 คือ การใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งมีผลต่อความเชื่อถือของผู้อ่านเป็นอย่างดี เนื่องด้วยผู้เขียนเป็นพระภิกษุที่มีผลงานและมีชื่อเสียงในการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาให้กับสังคม อีกทั้งได้อ้างอิงเอาหลักทางพระพุทธศาสนามานำเสนอ ดังนั้นจึงสามารถโน้มน้าวและจูงใจผู้อ่านได้

4.11.26 หัวข้อที่ 155 : ความรู้ที่ท่านอาจจะยังไม่รู้

4.11.26.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง (โดยคำที่กล่าวซ้ำคือคำว่า “รู้”) แบบที่ 2 คือ การใช้ประโยค (บอกเล่า)

4.11.26.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ ซึ่งคำที่กล่าวถึงมีดังนี้ คือ ปริญญา 2 ใบ, ปริญญาวิชาชีพ, ปริญญาวิชาชีวิต, ทำมาหากิน ทำมาหากรรม, เหยียบโลกเล่น, นักแบกโลก และ ความรู้ที่ท่านอาจจะยังไม่รู้ โดยที่ผู้เขียนได้อธิบายความหมายของคำเหล่านี้ ทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจในอีกมุมมองหนึ่งจากผู้เขียน

4.11.26.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนเริ่มต้นจากการเสนอข้อเท็จจริงซึ่งสืบเนื่องมาจากความสงสัยในประเด็นนี้จากผู้ถาม ดังที่ผู้เขียนได้ตอบว่า “ปริญญา 2 ใบในชีวิตหมายถึง...” เป็นต้น จากนั้นผู้เขียนก็ได้อธิบายเหตุผลเพิ่มเติมด้วยการยกตัวอย่าง และที่สำคัญผู้เขียนได้เสนอแนวคิดใหม่ของผู้เขียนเอง ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ความรู้ที่มหาวิทยาลัยชีวิตเปิดสอนนั้นมีมากมายหลายวิชา ขอยกตัวอย่างมาให้ดูว่ามีวิชาอะไรอีกบ้างที่เรายังไม่รู้” จากนั้นผู้เขียนก็ได้ขึ้นหัวข้อว่า “ความรู้” ที่ท่านอาจจะ “ยังไม่รู้” และนำเสนอด้วยเขียนเป็นข้อ ๆ ซึ่งมีทั้งหมด 24 ข้อ เป็นต้นว่า

1) รู้รอบตัวมากมาย	แต่ไม่รู้ดีรู้ชั่ว	ก็เสื่อม
2) รู้เว้นงูเว้นเสือเว้นมีดเว้นปืน	แต่ไม่รู้เว้นอบายมุข	ก็เสื่อม
3) รู้ภาษาต่างประเทศ	แต่ไม่รู้คุณค่าภาษาไทย	ก็เสื่อม
4) รู้ตอบคำถาม	แต่ไม่รู้ตอบแทนบุญคุณ	ก็เสื่อม
5) รู้ที่กินที่เที่ยว	แต่ไม่รู้ที่ต่ำที่สูง	ก็เสื่อม
6) รู้วันเดือนปีเกิด	แต่ไม่รู้กาลเทศะ	ก็เสื่อม

ดังนี้ เป็นต้น

ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ดังที่เห็นได้จากการที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน คือใช้คำว่า “เรา” ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในบางตอน ตอนหนึ่งว่า “2) ปริญญาวิชาชีวิต ซึ่งได้รับจากการใช้ชีวิตด้วยความ ‘เจนจบ’ ต่อโลกและชีวิต ปริญญาใบนี้ได้จากการใช้ชีวิตโดยมี ‘ธรรมะ’ เป็นเข็มทิศนำทางมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนปริญญาวิชาชีวิตไม่ใช่ธรรมศาสตร์ จุฬา ฯ หรือฮาร์วาร์ด หากแต่เป็น ‘มหาวิทยาลัยชีวิต’ ที่เราทุกคนต้องเอาชีวิตทั้งชีวิตมาลงทะเบียนเรียน และต้องจ่ายค่าหน่วยกิตด้วยวันเวลาทั้งหมดในชีวิตของเราเอง ส่วนอาจารย์ก็มีทั้งอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษ” วิธีการที่ 2 คือ การใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งมีผลต่อความศรัทธาและความเชื่อถือของผู้อ่านเป็นอย่างดี เนื่องจากว่าผู้เขียนเป็นพระนักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาที่มีผลงานและมีชื่อเสียงในการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาให้กับสังคม อีกทั้งผู้เขียนยังได้อ้างถึงชื่อเสียงของบุคคลอื่น อันได้แก่ พระพุทธเจ้า, พระเยซู, มหาตมะคานธี, เพลโต, โสกราตีส, เล่าจื๊อ, ขงจื๊อ, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, ท่านพุทธทาส เป็นต้น ดังนั้นจึงสามารถโน้มน้าวและจูงใจผู้อ่านได้

4.12 หนังสือเล่มที่ 12 ธรรมพารวย

4.12.1 หัวข้อที่ 156 : ธรรมในงาน งานในธรรม

4.12.1.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 2 แบบ แบบที่ 1 คือ การกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง แบบที่ 2 คือ การใช้วลี (นามวลี)

4.12.1.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องของหลวงพ่อชา สุภทฺโท พระวิปัสสนาจารย์ชื่อดัง เป็นเรื่องประกอบการสอน โดยที่เรื่องย่อมีอยู่ว่า หลวงพ่อชา สุภทฺโท เข้าใจว่า รูปแบบการปฏิบัติธรรมคือการนั่งสมาธิ เดินจงกรม ตลอดถึงการเจริญภาวนาอย่างเข้มข้น แต่ต่อมาภายหลัง หลวงพ่อชา สุภทฺโท ได้เข้าใจอย่างลึกซึ้งจากหลวงปู่กินรี จนฺทิโย ผู้ซึ่งเป็นอาจารย์ของหลวงพ่อชา สุภทฺโท ว่า แท้ที่จริงแล้ว การปฏิบัติธรรมกับรูปแบบในการปฏิบัติธรรมนั้นเป็นคนละเรื่องกัน ซึ่งบทเรียนอันล้ำค่านี้เกิดขึ้นเมื่อหลวงปู่กินรีมอบหมายให้หลวงพ่อชาเย็บจีวรผืนเก่าคร่ำคร่าของท่านในวันหนึ่ง

4.12.1.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และได้ใช้ชื่อเสียงของบุคคลอื่นโดยการเริ่มต้น

เล่าเรื่องของหลวงพ่อชา สุภทฺโท พระวิปัสสนาจารย์ชื่อดัง เพื่อเป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจ และยังอ้างอิงชื่อเสียงของหลวงปู่กินรี จนฺทิโย และหลวงพ่อพุทธทาส เป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจด้วย ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 2 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง โดยวิธีการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ซึ่งสังเกตได้จากการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน โดยใช้คำว่า “ท่าน” ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “หลวงพ่อชา สุภทฺโท พระวิปัสสนาจารย์ผู้ทำให้ดอกบัวบานในโลกตะวันตกอย่างหมดจดงดงาม เคยเล่าถึงตัวท่านเองในสมัยที่ยังใช้ชีวิตเป็นนักเรียนน้อยอยู่กับครูบาอาจารย์ว่า ท่านอุทิศตนเจริญจิตภาวนาแทบล้มประดาตาย เดินจงกรมจนทางเดินลึกเป็นร่อง นั่งสมาธิจนปัสสาวะเป็นเลือด แต่อาจารย์คนหนึ่งของท่านคือ หลวงปู่กินรี จนฺทิโย กลับมีปฏิปทาไปคนละอย่าง” นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้การเสนอแนะ แบบสังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ และวัยของผู้อ่าน โดยใช้ทัศนคติของผู้อ่านเป็นเกณฑ์ในการเขียนโดยที่ผู้อ่านนั้นมักจะมีความคิดเห็นว่า รูปแบบการปฏิบัติธรรมนั้นจะต้องเป็นการนุ่งขาว ห่มขาว อยู่ในสถานที่เงียบเปลี่ยวสงัดเท่านั้น ดังนั้นผู้เขียนจึงปรับทัศนคติของผู้อ่านให้ตรงกับความเป็นจริงในเรื่องนี้ว่า การทำงานทุกอย่างนี่แหละคือการปฏิบัติธรรมแบบธรรมชาติที่สุด

4.12.2 หัวข้อที่ 157 : งานคืออนุสาวรีย์ของชีวิต

4.12.2.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 3 แบบ คือ แบบที่ 1 คือ การใช้คำนัยประหวัด โดยที่คำว่า “อนุสาวรีย์” นั้น หมายถึง เครื่องที่ทำให้ระลึกถึงบุคคลผู้เป็นเจ้าของของงาน ซึ่งรวมไปถึงการใช้ชีวิต แบบที่ 2 คือ การใช้ประโยค (บอกเล่า) แบบที่ 3 คือการใช้โวหารภาพพจน์ (อนุนามนัย) ซึ่งเป็นการนำส่วนน้อยที่เห็นได้ชัดมากล่าวโดยหมายถึงส่วนทั้งหมด

4.12.2.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “ลองสังเกตดูเถิด พระพุทธรูปที่สวยที่สุดในประเทศไทยคือพระพุทธรูปปางลีลา ซึ่งเป็นศิลปะสมัยสุโขทัย ใครได้เห็นก็บอกว่ามีความงามละเมียดละไมเป็นเลิศ ให้ความรู้สึกดังหนึ่งองค์พระจะยุรยาตรออกมาเดินเหินได้จริง ๆ บนผืนแผ่นดิน ถามว่าทำไมพุทธศิลป์ยุคสุโขทัยถึงสวยงามได้อย่างนี้ ก็เพราะเรื่องของจิตใจนั่นเอง ยุคสุโขทัยนั้นว่ากันว่า การบ้านการเมืองรุ่งเรืองมากถึงขนาดเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินสามารถเขียน ‘ไตรภูมิพระร่วง’ หรือ ‘เตภูมิกถา’ ออกมาเป็นวรรณกรรมชิ้นเอกของยุคสมัย เมื่อศาสนธรรมรุ่งเรืองถึงขีดสุดไม่ว่างานต่าง ๆ หรือสถาปัตยกรรมต่าง ๆ ล้วนงามทั้งหมด” ผู้เขียนยังใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในตอนหนึ่งว่า “เมื่อจิตของเราไม่นิ่ง ไม่สงบ ไม่แจ่มกระจ่าง แม้แต่

การดำเนินชีวิตก็ไม่ประณีต ไม่ละมุนละไม หลง ๆ ลืม ๆ แต่เมื่อใดก็ตามที่จิตของเราได้รับการฝึก พฤติกรรมทางกาย วาจา และใจ รวมทั้งพฤติกรรมในการทำงานทั้งหมดก็จะประณีต นุ่มนวล อ่อนโยน ลึกซึ้ง เป็นระบบระเบียบ เหมือนน้ำในบึงใหญ่ที่ใสเย็นและจืดสนิท" กลวิธีที่ 3 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า "เมื่อเราฝึกจิตดีแล้ว และกลับเข้าสู่โลกของการทำงานและการดำเนินชีวิต ก็จะเกิดภาวะ 'กายอยู่กับกิจ จิตอยู่กับงาน' ยิ่งทำงานยิ่งมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพนั้นแสดงออกทั้งสองมิติ คือ ประสิทธิภาพของการดำเนินชีวิตและประสิทธิภาพของการทำงาน"

4.12.2.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผล มีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงแบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนอ้างสิ่งที่คนส่วนมากยอมรับอยู่แล้ว ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า "ขณะทำงาน บางทีเราทำงานนี้ แต่จิตเราไปอยู่กับสิ่งอื่น" จากนั้นผู้เขียนเสนอใหม่ที่อ้างขึ้น ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า "เมื่อจิตของเราไม่นิ่ง ไม่สงบ ไม่แจ่มกระจ่าง แม้แต่การดำเนินชีวิตก็ไม่ประณีต ไม่ละมุนละไม หลง ๆ ลืม ๆ แต่เมื่อใดก็ตามที่จิตของเราได้รับการฝึก พฤติกรรมทางกาย วาจา และใจ รวมทั้งพฤติกรรมในการทำงานทั้งหมดก็จะประณีต นุ่มนวล อ่อนโยน ลึกซึ้ง เป็นระบบระเบียบ เหมือนน้ำในบึงใหญ่ที่ใสเย็นและจืดสนิท" จากนั้นผู้เขียนก็ได้ยกตัวอย่างประกอบและได้อ้างถึงบุคคลสำคัญอย่างท่านติช นัท ฮันห์ เพื่อเป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจ ผู้เขียนยังใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจกลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง และใช้ชื่อเสียงของคนสำคัญอย่างท่านติช นัท ฮันห์ เป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจ ผู้เขียนยังใช้กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ดังที่ผู้เขียนใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเอง คือใช้คำว่า "เรา" ดังที่ได้ยกตัวอย่างไว้อันเดียวกันกับกรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 กลวิธีที่ 2 เบื้องต้น ส่วนวิธีการที่ 2 คือ ชื่อเสียงของผู้เขียน ซึ่งผู้เขียนสามารถสร้างศรัทธาและความน่าเชื่อถือต่อผู้อ่านได้ นอกจากนี้ผู้เขียนยังอ้างอิงถึงหลักฐานสำคัญอันได้แก่ หนังสือไตรภูมิพระร่วง หรือเตภูมิกถา เพื่อเป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจด้วย

4.12.3 หัวข้อที่ 158 : ให้มองโลกเชิงบวก

4.12.3.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ เป็นการตั้งชื่อหัวข้อเรื่อง แบบการใช้ประโยค (คำสั่ง)

4.12.3.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนได้ใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยก

อุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ และ กลวิธีที่ 2 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ โดยผู้เขียนใช้คำว่า “ในดีมีเสีย ในเสียมีดี” แทนคำในความหมายใหม่ในการมองโลกเป็น 2 ด้าน คือ มุมมองทุกอย่างมีทั้งมุมบวก และมุมลบผสมผสานกันอยู่ ดังนั้นผู้เขียนจึงอยากให้ผู้อ่านเพิ่งพินิจพิเคราะห์ในทุก ๆ มุมมองว่า มีมุมมองใดบ้างที่เราสามารถนำมาใช้ประโยชน์และมีคุณค่าได้ จากนั้นผู้เขียนได้ใช้เรื่องเล่าของพระมหาพีรพล วิโรจโน พระวิปัสสนาจารย์ แห่งสำนักมหาจุฬาอาศรม เป็นบุคคลตัวอย่าง

4.12.3.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงด้วยวิธีนิรนัย ซึ่งเป็นการอ้างสิ่งที่คนส่วนมากยอมรับอยู่แล้ว เพื่อสนับสนุนข้อเสนอใหม่ที่อ้างขึ้น โดยที่ผู้เขียนได้พูดเกริ่นนำด้วยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการมองโลกว่ามี 2 ด้าน คือ มองในมุมบวก (Positive Thinking) และมองในมุมลบ (Negative Thinking) ซึ่งเป็นสิ่งที่คนส่วนมากยอมรับอยู่แล้ว จากนั้นเพื่อเป็นการสนับสนุนข้อเท็จจริงนี้ ผู้เขียนจึงใช้ กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ ในการสนับสนุนและยืนยันข้อเท็จจริงนี้ด้วยการใช้เรื่องเล่าของพระมหาพีรพล วิโรจโน พระวิปัสสนาจารย์แห่งสำนักแห่งมหาจุฬาอาศรม ตำบลดงพญาเย็น อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา หลังจากเล่าเรื่องจบ ผู้เขียนได้เขียนสรุปไว้ตอนท้ายว่า “ผู้เขียนฟังเรื่องเล่าจากท่านแล้วก็ได้แต่คิดถึงคำของหลวงพ่อชา ว่า ในดีมีเสีย ในเสียมีดี ใช้ให้ถูกจังหวะ มาให้ถูกที่อะไรก็ดีได้ทั้งนั้น” ซึ่งเป็นการย้ำข้อเท็จจริงเบื้องต้นว่า การมองบวกเป็นวิธีการที่จะเอาประโยชน์จากทุกสิ่งที่เราเข้าไปเกี่ยวข้องอย่างแยบคายที่สุด

4.12.4 หัวข้อที่ 159 : แม้อยู่กับ “ทุกข์” ก็ร่ำรวยความสุขได้

4.12.4.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่อง 3 แบบ แบบที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง (คำว่า “ทุกข์” กับ “สุข”) แบบที่ 2 คือ การใช้ประโยค (บอกเล่า) แบบที่ 3 คือ การใช้โวหารภาพพจน์ (ปฏิพจน์) คือ การใช้ถ้อยคำที่มีความหมายตรงกันข้ามหรือขัดแย้งกันมากล่าวอย่างกลมกลืน

4.12.4.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างเรื่องเล่าของบุคคลสำคัญคือนักปรัชญาทางตะวันตกที่ชื่อ อาร์เทอร์ โชเพนเฮาเออร์ เป็นอุบายประกอบการสอน กลวิธีที่ 2 คือ การเล่นภาษาเล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ โดยที่ผู้เขียนใช้คำในความหมายใหม่ ๆ มากมาย เช่น คำว่า “ ‘มองโลกอย่างที่โลกมันเป็น ไม่ใช่อย่างที่เราอยากให้เป็น’, ‘เหนือสุขเหนือทุกข์’, ‘อยู่กับความจริงทิ้งความกังวล’, ‘ฝึกช่างมัน ให้เคยชิน’ ”

4.12.4.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง แบบนิรนัย โดยที่ผู้เขียนเริ่มต้นด้วยการเสนอข้อเท็จจริงที่ว่า “นักปรัชญาตะวันตกหลายคน เมื่อหันมาศึกษาพระพุทธศาสนาอย่างผิวเผินก็มักจะด่วนสรุปว่าพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่สอนให้มองโลกในแง่ร้าย อาร์เทอร์ โชเพนเฮาเออร์ นับเป็นหนึ่งในปรัชญาตะวันตกที่มีความเชื่อเช่นนี้ เขาจึงสรุปว่า ‘ชีวิตไม่มีอะไรมากหรอก นอกจากเป็นเพียงลูกตุ้มที่แกว่งไปมาระหว่างความทุกข์กับความเบื่อหน่าย’ โชเพนเฮาเออร์ไม่ได้เชื่ออย่างนี้คนเดียว เขาทำให้คนอีกมากมายในโลกนี้เชื่อตามเขาไปด้วย พระพุทธศาสนาเลยพานถูกเหมารวมให้เป็นศาสนาที่สอนให้มองโลกในแง่ร้ายไปโดยปริยาย” เนื่องจากข้อเท็จจริงเป็นเช่นนี้ ดังนั้นผู้เขียนจึงได้เสนอข้อเสนอใหม่ของผู้เขียนเองโดยการอธิบายเหตุผล โดยมีข้อเท็จจริงเบื้องต้นเป็นฐานในการอธิบายแนวคิดใหม่ที่หักล้างความคิดเดิม ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “แท้ที่จริงแล้วพระพุทธศาสนาไม่ใช่ศาสนาที่สอนให้มองโลกในแง่ดี (Optimism) หรือมองโลกในแง่ร้าย (Pessimism) แต่พระพุทธศาสนาสอนให้มองโลกตามความเป็นจริง (Realism) นั่นคือ มองโลกอย่างที่โลกมันเป็น ไม่ใช่อย่างที่เราอยากให้เป็น” กลวิธีที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง ซึ่งเป็นที่ศรัทธา น่าเชื่อเถือของผู้อ่านทั่ว ๆ ไป และยังใช้ชื่อเสียงของนักปรัชญาตะวันตกที่ชื่อ อาร์เทอร์ โชเพนเฮาเออร์ และ พระเถระผู้ใหญ่ท่านหนึ่ง เพื่อเป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจด้วย กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วย 2 วิธีการ วิธีการที่ 1 คือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน ด้วยการใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเองกับผู้อ่าน โดยใช้คำว่า “เรา,เขา,ท่าน” ไว้ในหลาย ๆ จุดของเนื้อหา ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า “เรากลัวไปสารพัดอย่าง ทั้ง ๆ ที่ในสถานการณ์จริง สิ่งที่เรากลัวมาตั้งสิบอย่างนั้นอาจจะเกิดขึ้นจริงเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่กว่าจะรู้เช่นนี้ได้ เราก็ปล่อยให้ความทุกข์ที่เรากังวลนั้นทำร้ายเรามาแล้วทั้งคืน” ส่วนวิธีการที่ 2 คือ สังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ และวัยของผู้อ่าน โดยที่ผู้เขียนได้ทราบความรู้สึกของผู้อ่านเป็นอย่างดีว่า มุมมองของคนทั่วไปที่มีต่อพระพุทธศาสนานั้นค่อนไปในแง่ร้ายเป็นส่วนมาก ดังนั้นผู้เขียนจึงใช้เกณฑ์ในแง่นี้ เพื่อสร้างทัศนคติใหม่ที่ถูกต้องให้กับคนเหล่านั้น

4.12.5 หัวข้อที่ 160 : ด้วยรักและแบ่งปัน

4.12.5.1 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 : การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา และบทความต่าง ๆ ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อเรื่องแบบการใช้วลี (บุพบทวลี)

4.12.5.2 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 2 : กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า 2 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์

และการเล่านิทานประกอบ โดยที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องราวของตนเองตอนไปปฏิบัติสมาธิภาวนาร่วมกับสหธรรมมิกเป็นระยะเวลา 5 วัน ซึ่งผู้เขียนได้มีโอกาสได้ฟังธรรมเรื่องหนึ่งจากเพื่อนสหธรรมมิกที่ชื่อ “ฟับอึ่ง” ภิกษุชาวเวียดนาม จากนั้นผู้เขียนได้จดจำเรื่องราวเหล่านั้น แล้วนำมาเล่าขยายต่อในหัวข้อเรื่องนี้ กลวิธีที่ 2 คือ การทำเป็นตัวอย่างหรือสาธิตให้ดู โดยที่ผู้เขียนได้ทำตนเป็นตัวอย่าง ด้วยการไปปฏิบัติสมาธิภาวนาอบรมพระกรรมฐาน แล้วจึงนำเรื่องเล่าที่เป็นประสบการณ์ตรงของผู้เขียนมาเล่าต่อให้ผู้อ่านได้เรียนรู้

4.12.5.3 กรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 : กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงสื่อสารเพื่อจูงใจ 3 กลวิธี กลวิธีที่ 1 คือ การเร้าอารมณ์ ซึ่งผู้อ่านมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องที่อ่านอยู่แล้ว ซึ่งเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องและใกล้ตัวกับผู้อ่านเอง คือ การสำรวจตัวเองว่า ในทุก ๆ วันนี้ ตัวเราเองยังคงมีความสุขทางกายและใจอยู่หรือไม่ กลวิธีที่ 2 คือ การการใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ โดยที่ผู้เขียนใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเองซึ่งที่เป็นศรัทธาและน่าเชื่อถือต่อผู้อ่านเป็นอย่างดี และยังอ้างถึงชื่อเสียงของคนอื่นเป็นเครื่องประกอบการเขียนเพื่อจูงใจด้วย คือ ใช้ชื่อเสียงของหลวงปู่ติช นัท ฮันห์ พระวิปัสสนาจารย์จากหมู่บ้านพลัม ประเทศฝรั่งเศส และยังอ้างถึงลูกศิษย์ของท่านที่มาจากหมู่บ้านพลัมด้วย กลวิธีที่ 3 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ด้วยการทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน คือใช้คำสรรพนามที่ดูเป็นกันเอง คือคำว่า “เรา,ท่าน,เขา,พวกเขา ” ซึ่งได้แสดงไว้ในหลาย ๆ จุดในเรื่องที่เล่านั้น

ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ตามกรอบในการวิเคราะห์ทั้ง 3 กรอบนั้นจะเห็นได้ว่าหัวข้อเรื่องที่คัดเลือกมาทั้งหมด 160 หัวข้อนั้นสามารถจัดเข้าในกรอบการวิเคราะห์ทั้งสามกรอบได้ทุกหัวข้อ ซึ่งบางหัวข้ออาจจะจัดเข้าในกรอบการวิเคราะห์ได้มากกว่าหนึ่งลักษณะ ผลการวิเคราะห์ดังกล่าว ทำให้สามารถสังเกตได้ว่า ผู้เขียนใช้หลักเกณฑ์หลาย ๆ อย่างประกอบกันในการเขียน เพื่อบูรณาการผสมผสานให้งานเขียนออกมาดี ทันสมัย เข้าใจง่าย ถูกใจ ตรงใจผู้อ่านมากที่สุด

ในบทถัดไป จะเป็นการสรุปและการอภิปรายผล เพื่อให้ทราบจำนวนในเชิงสถิติว่าการใช้ในแต่ละลักษณะของแต่ละกรอบการวิเคราะห์นั้น มีมากน้อยเพียงใด ความถี่ในการใช้ตั้งแต่สอง ลักษณะร่วมกัน มีมากน้อยเพียงใด และมีการสรุปผลในภาพรวมของงานวิจัยออกมาเป็นอย่างไร ตลอดจน มีข้อควรเสนอแนะและแก้ไขในการวิจัยครั้งต่อไปอย่างไรบ้าง ดังจะได้อภิปรายสรุปในบทสุดท้าย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอและกลยุทธ์การสื่อสารในการเผยแผ่พุทธธรรมของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) : กรณีศึกษาผลงานนิพนธ์ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ นี้ มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษารูปแบบการนำเสนอผลงานนิพนธ์ในการเผยแผ่พุทธธรรมของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) และ 2) เพื่อศึกษาแนวคิดและภาษาที่ใช้ในการโน้มน้าวใจในการเผยแผ่พุทธธรรมในงานนิพนธ์ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในหัวข้อเรื่องที่คัดมาวิเคราะห์จำนวนทั้งหมด 160 หัวข้อเรื่องการวิจัยในครั้งนี้ใช้กรอบในการวิเคราะห์เนื้อหาทั้ง 3 กรอบ ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดการตั้งชื่อหัวข้อเรื่อง กรอบแนวคิดกลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า และกรอบทฤษฎีการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ ผลการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจะได้สรุปตามคำถามนำวิจัยได้ดังนี้

5.1 รูปแบบการตั้งชื่อหัวข้อเรื่องในผลงานนิพนธ์ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) มีรูปแบบการนำเสนอด้วยวิธีการอย่างไร

จากคำถามนำวิจัยเบื้องต้น ผู้วิจัยจะได้อ้างถึงตารางเพื่อการอธิบายดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.1 แสดงลักษณะการตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหาในผลงานนิพนธ์ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี ซึ่งผู้วิจัยนำมาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์

ลำดับที่	การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องของเนื้อหา	
1.	การใช้คำสัมผัสคล้องจอง	
2.	การกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง	
3.	การใช้สุภาษิตคำพังเพย	
4.	การใช้ชื่อบุคคลและสัตว์ในตำนาน	4.1 พระภิกษุสงฆ์
		4.2 ฆราวาส
5.	การใช้คำพ้องรูปแต่ต่างความหมาย	
6.	การใช้คำนัยประหวัด	
7.	การใช้คำแสลง	
8.	การใช้วลี	
9.	การใช้ประโยค	9.1 บอกเล่า
		9.2 ปฏิเสธ
		9.3 คำถาม
		9.4 คำสั่ง
10.	การใช้โวหารภาพพจน์	10.1 อุปมาอุปไมย
		10.2 อุปลักษณ์
		10.3 บุคคลาธิษฐาน
		10.4 อนุนามนัย
		10.5 นามนัย
		10.6 อธิพจน์
		10.7 ปฏิพจน์
		10.8 สัทพจน์

หมายเหตุ: ตามตารางที่ 5.1 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะการตั้งชื่อหัวข้อเรื่องที่ผู้วิจัยนำมาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ประกอบด้วย 10 ลักษณะดังแสดงไว้ตามตารางเบื้องต้น

ตารางที่ 5.2 แสดงการแยกแยะและแจงแจงหัวข้อเรื่องแต่ละหัวข้อ (ที่คัดเลือกมาวิเคราะห์) ทั้งหมด เพื่อให้เข้ากับกรอบในการวิเคราะห์ที่ 1 ซึ่งก็คือลักษณะการตั้งชื่อหัวข้อเรื่อง 10 ลักษณะ ซึ่งเรียงลำดับหัวข้อเรื่องตามลำดับในหนังสือตั้งแต่เล่มที่ 1-13 ดังนี้

ลำดับ	หัวข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	หนังสือเล่มที่ 1 : ธรรมะติดปีก (15 หัวข้อ)										
1.	น้ำทุกหยดมีต้นน้ำ		/							/	
2.	ไม่มีแม่ ไม่มีสวนโมกข์		/						/		
3.	ในดี มีเสีย ในเสีย มีดี		/						/		
4.	เคล็ดลับความเป็นเลิศ								/		
5.	ลูกถีบหลวงพ่อชา				/			/	/		
6.	สลายอัตตาแบบพุทธทาส				/				/		/
7.	เอาหูไปรองเกี๊ยะเขาทำไม						/	/		/	
8.	ทะเลาะกันเพราะเปลือก						/		/		
9.	สติปัญญาคือพระแท้									/	/
10.	งานก็ได้ผล คนก็เป็นสุข	/								/	
11.	คนสำราญ งานสำเร็จ	/								/	
12.	เกียรติของผู้ใหญ่ที่แท้								/		
13.	ไผ-เป็น-ไผ- คำนี้สำคัญนัก		/					/		/	
14.	ฝนตกไม่ต้อง ฟ้าร้องไม่ถึง	/					/			/	/
15.	พลานุภาพแห่งเมตตา								/		
	หนังสือเล่มที่ 2 : ธรรมะหลับสบาย (9 หัวข้อ)										
16.	รากแก้วแห่งความโกรธ						/		/		
17.	วิธีปฐมพยาบาลความโกรธ						/		/		
18.	พินิจดูธรรมชาติของความโกรธ									/	
19.	ก้อนหิน หาดทราย และสายน้ำ								/		
20.	เรียนรู้ที่จะมองโลกในแง่ดี									/	
21.	เพียงเปลี่ยนวิธีคิดก็อาจแปรก้อนอิฐเป็นดอกไม้	/					/			/	
22.	อยู่ใต้ฟ้าอย่ากลัวฝน เกิดเป็นคนอย่ากลัวคำวิจารณ์	/								/	
23.	โลกทั้งผอง พี่น้องกัน : we are the world	/							/		
24.	เธอคือคนไม่สำคัญของโลก									/	
25.	ทรงชนะพญามารด้วยปรีชาญาณอันยอดเยี่ยม	/							/		

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

ลำดับ	หัวข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
26.	ทรงชนะอาฬวกยักษ์ด้วยพุทธวิธี “อ่อนหยุ่นชนะแข็งกร้าว”				/				/		
27.	ทัศนวิจารณ์ : ความอ่อนน้อมถ่อมตนคือสิริมงคลแห่งชีวิต	/								/	
28.	ทรงชนะพญาช้างนาฬาคีรีด้วยเมตตานุภาพ				/				/		
29.	ทัศนวิจารณ์ : พระพุทธองค์ผู้ทรงวางแบบอย่างแห่งรักแท้				/				/		
30.	ทรงชนะมหาโจรองคุลิมาลด้วยปาฏิหาริย์แห่งปัญญา	/			/				/		
31.	ทัศนวิจารณ์ : ครูเป็นได้ทั้งกัลยาณมิตรและปาปมิตร									/	
32.	ทรงชนะแผนนารีพิฆาต โดยใช้ความสงบสยบความเคลื่อนไหว	/							/		
33.	ทัศนวิจารณ์ : นารีพิฆาต ยุทธศาสตร์ที่ไม่เคยล้าสมัย	/							/		
34.	ทรงชนะพญานาคผู้ทรงฤทธิ์ด้วยฤทธิ์แห่งธรรม		/						/		
35.	ทัศนวิจารณ์ : ศิลปะการใช้คนของพระพุทธเจ้า				/				/		
36.	ทรงชนะพกพรหมผู้เห็นว่าสรรพสิ่งเป็นอัตตาด้วยปัญญาธิคุณ				/				/		
	หนังสือเล่มที่ 4 : ธรรมะบันดาล (6 หัวข้อ)										
37.	เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ : แปรคำปรามาสเป็นพลัง				/						/
38.	ดร. อัมเพทการ์: จากจัณฑาล สู่รัฐบุรุษ				/				/		/
39.	ปฏาจาราเถรี : วิวัฒน์ (ที่กลาง) วิกฤติ				/				/		
40.	พระจักขุบาล : พิการนอก สมบูรณ์ใน				/				/		/
41.	วิลาสมณีวัติ : คือครูที่คิดถึง				/				/		
42.	ถวัลย์ ดัชนี : ขันก้องกังวาน แก้วขับขานเพลง	/			/				/		
	หนังสือเล่มที่ 5 : ธรรมะทำไม (20 หัวข้อ)										
43.	วิธีอยู่กับคนที่เราเกลียด								/		
44.	ทิ้งเปลือกเลือกแก่น	/								/	
45.	รับมือกับคำวิจารณ์									/	
46.	ด้วยรักและฆาตกรรม								/		/

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

ลำดับ	หัวข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
47.	ทำบุญไม่เป็นก็เป็นทุกข์								/		
48.	บริจาคอวัยวะ เกิดชาติหน้าอวัยวะไม่ครบ ?		/						/		
49.	ล้างบาปด้วยน้ำมนต์								/		
50.	เกณฑ์ในการให้ผลของกฎแห่งกรรม								/		
51.	ทำชั่วได้ดีมีถมไป?								/		/
52.	คนตายสอนคนเป็น									/	/
53.	การอุทิศส่วนบุญส่วนกุศล								/		
54.	ความศักดิ์สิทธิ์อยู่ใกล้กับความโง่									/	
55.	สตรีคือศัตรู ?									/	
56.	พระสงฆ์ยุคใหม่กับการใช้คอมพิวเตอร์	/							/		
57.	ทำไมวัยรุ่นไทยจึงไม่นิยมเข้าวัด									/	
58.	นั่งสมาธิ : ทำไมต้องขวาทับซ้าย								/	/	
59.	สิ่งที่ควรเห็นเมื่อฝึกสมาธิ								/		
60.	สมถะกับวิปัสสนา								/		
61.	นิพพานในศตวรรษที่ 21								/		
62.	พระบรมสารีริกธาตุ-พระธรรมธาตุ								/		
	หนังสือเล่มที่ 6 : ธรรมะเกร็ดแก้ว(15 หัวข้อ)										
63.	เกร็ดที่ 2 ต่างก็เป็น “คนสำคัญ”								/		
64.	เกร็ดที่ 4 เป็นอย่างที่เป็นให้เด่นดี	/								/	
65.	เกร็ดที่ 5 พระเจ้าอยู่หนใด									/	
66.	เกร็ดที่ 6 รหัสนัยใต้คมขวาน	/							/		
67.	เกร็ดที่ 13 คุณค่าของคำว่า “แสลงหู”								/		/
68.	เกร็ดที่ 14 ใครว่าวาสนาแข่งขันกันไม่ได้									/	
69.	เกร็ดที่ 15 ธรรมในงาน งานในธรรม	/							/		
70.	เกร็ดที่ 16 ไม่มีใครสมบูรณ์แบบ								/		
71.	เกร็ดที่ 17 พระเครื่องกระเดื่องเดช	/							/		
72.	เกร็ดที่ 18 ผู้ก่อการร้ายหมายเลขหนึ่ง	/							/		
73.	เกร็ดที่ 19 สิ่งสำคัญไม่อาจเห็นด้วยตา									/	
74.	เกร็ดที่ 20 คู่แข่งขันคือครูคนสำคัญ									/	/
75.	เกร็ดที่ 24 ปราการแห่งทิฐิ						/		/		

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

ลำดับ	หัวข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
76.	เกร็ดที่ 26 ขาดทุนคือกำไร : ผู้ให้คือผู้รับ	/								/	/
77.	เกร็ดที่ 28 เธอคือพุทธะ									/	/
	หนังสือเล่มที่ 7: ธรรมะสบายใจ (14 หัวข้อ)										
78.	จิตใส กายงาม								/		
79.	สติที่ตามทัน คือปัจจุบันอันแสนสุข	/								/	
80.	ดีท็อกซ์หัวใจ						/		/		
81.	ความเหงาไม่ใช่เรื่องจิ๊บ ๆ							/		/	
82.	ลาออกจากความทุกข์								/		
83.	ศิลปะการป้องกันตัว								/		
84.	สุขใจเมื่อได้ค้นพบ	/							/		
85.	หยุดสักนิด คิดสักหน่อย	/								/	
86.	จงยิ้มรับคำวิจารณ์									/	/
87.	การฟังอย่างลึกซึ้ง								/		
88.	พระพุทธเจ้าทรงสอนให้เรา “รวย”						/			/	
89.	เป็นเศรษฐีอย่างไรให้คนรัก	/								/	
90.	พระในบ้าน						/		/		
91.	พิมพ์ตา พิมพ์ใจ พิมพ์ชีวิต		/						/		
	หนังสือเล่มที่ 8: ธรรมะทอรัก (15 หัวข้อ)										
92.	ธรรมชาติของความรัก								/		
93.	รู้ทันจริตคนรัก									/	
94.	คู่ควง คู่รัก คู่แท้		/						/		
95.	แนวทางวางตนของว่าที่เจ้าสาว	/							/		
96.	นัยอันลึกล้ำของน้ำสังข์								/		
97.	คู่แท้แม้ชาติหน้า	/							/		/
98.	ประชาธิปไตยในชีวิตคู่	/					/		/		
99.	ดุลยภาพของความสัมพันธ์								/		
100.	แตกต่างอย่างลงตัว	/							/		/
101.	ก่อนเรือรักเป็นเรือล่ม						/		/		
102.	เสียดาย...คู่ที่เลิกกันไปไม่ได้อ่าน									/	
103.	การถอยไปข้างหน้า						/		/		/
104.	จากเสน่หาสู่เมตตา	/							/		

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

ลำดับ	หัวข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
105.	ถอดรหัสรักจากทัชมาฮาล	/								/	
106.	มี “กิ๊ก” มีกรรม		/					/	/		
107.	สร้างพระหรือสร้างภาระ	/							/		
	หนังสือเล่มที่ 9 : ธรรมะงอกงาม (13 หัวข้อ)										
108.	จากจักรพรรดิสู่สามัญชน								/		
109.	ควรทำอะไรในชีวิตนี้	/								/	
110.	มองละเมียด คิดละไม กำไรชีวิต	/								/	
111.	โรคปัญญาเกินสติ								/		
112.	ดีกว่าเก่าต้องคิดนอกกรอบ								/		
113.	จินตนาการสำคัญกว่าความรู้								/		
114.	กำแพงแห่งภาษา						/		/		
115.	ปากของเธอ ใจของคน		/						/		
116.	หัวโขนสวมหัวคนเล่น						/			/	
117.	อ่านคัมภีร์ไม่แตกจึงแหวกแนว	/					/		/		
118.	ฟังด้วย “หู” สดับด้วย “ใจ”		/							/	
119.	เทโวโรหนะ มากกว่าคำว่าทำบุญตักบาตร								/		
	หนังสือเล่มที่ 10 : ธรรมะน้ำเอก (10 หัวข้อ)										
120.	กลับบ้านเก่ากันเถิด						/			/	
121.	จ้างทำวิทยานิพนธ์ : การคอร์รัปชั่นทางปัญญา								/		
122.	ผู้นำที่ดีต้องนั่งอยู่ในหัวใจคน	/								/	
123.	ทัศนวิจารณ์ : ชีวิตไม่มีมาร ยากจะเป็นตำนานอันยิ่งใหญ่	/								/	
124.	เลือกคู่ครองก่อนครองคู่	/								/	
125.	วิธีอยู่กับ “ทุกข์” ให้เป็น “สุข”		/							/	
126.	ปัญญาผุดหยุดกระแส	/								/	
127.	แม่คือมารดาของแผ่นดิน									/	/
128.	นามของท่านปานขุนเขา								/		/
129.	ชีวิตเปราะบางยิ่งกว่าแก้ว บางเบายิ่งกว่าขนนก						/		/		
	หนังสือเล่มที่ 11 : ธรรมะคลายใจ (26 หัวข้อ)										
130.	ทำงานอย่างไรให้เจ้านายรัก	/								/	

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

ลำดับ	หัวข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
131.	ฉันไม่ใช่ผู้วิเศษ									/	
132.	สิทธิที่จะไม่มีทุกข์								/		
133.	รักคนมีเจ้าของ								/		
134.	คำอุทธรณ์ต่อกิ๊กทั้งโลก							/	/		
135.	ด้วยรักและกามารมณ์								/		
136.	ธรรมที่เป็นเหตุให้คนไทยรักในหลวง				/					/	
137.	รู้จักพอก็พอเพียง		/						/		
138.	วันลูกสำคัญกว่าวันแม่								/		/
139.	การทำแท้งบาปไหม										
140.	คุณที่แท้จริง								/		
141.	ตายแล้วไปไหน									/	
142.	ฆ่าตัวตายไม่เป็นบาป						/			/	
143.	กรวดน้ำให้ถูก									/	
144.	เส้นแบ่งศาสนากับการเมือง								/		
145.	ประชาธิปไตยในกลไกการตลาด	/							/		
146.	ทางสายกลางในการบริโภคยศ ทรัพย์ และอำนาจ								/		
147.	หากพบนายก จะเทศน์เรื่องอะไร									/	
148.	ดีชั่วอยู่ที่ตัวทำ สูงต่ำอยู่ที่ทำตัว	/	/	/					/		
149.	แง่งามของความเลวร้าย	/							/		/
150.	วัตถุมงคลกับผลสัมฤทธิ์	/							/		
151.	มะเร็งร้ายในนามพุทธ						/		/		
152.	ศิลปะแห่งการให้อภัย								/		
153.	ถือก็หนัก วางก็เบา		/						/		
154.	มะเร็งชีวิต						/		/		
155.	ความรู้ที่ท่านอาจจะยังไม่รู้		/							/	
156.	ธรรมในงาน งานในธรรม		/						/		
157.	งานคืออนุสาวรีย์ของชีวิต						/			/	/
158.	ให้มองโลกเชิงบวก									/	
159.	แม้อยู่กับทุกข์ก็ร่ำรวยความสุขได้	/								/	/
160.	ด้วยรักและแบ่งปัน								/		

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

ลำดับ หัวข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ปริมาณการใช้ของหัวข้อทั้งหมด	41	16	1	13	0	19	6	98	58	21
คิดเป็นร้อยละ (%) ทั้งหมด	25.63	10	0.63	8.13	0	11.88	3.75	61.25	36.25	13.13
รวมหัวข้อเรื่องที่เลือกวิเคราะห์ทั้งหมด	160									

จากตารางที่ 5.2 จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อหัวข้อเรื่องในลักษณะที่ 8 คือ การใช้วลีเป็นจำนวนมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คิดเป็น 61.25%

อันดับที่ 2 คือลักษณะที่ 9 คือ การใช้ประโยค คิดเป็น 36.25%

อันดับที่ 3 คือลักษณะที่ 1 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง คิดเป็น 25.63%

อันดับที่ 4 คือลักษณะที่ 10 คือ การใช้โวหารภาพพจน์ คิดเป็น 13.13%

อันดับที่ 5 คือลักษณะที่ 6 คือ การใช้คำนัยประหวัดคิดเป็น 11.88%

อันดับที่ 6 คือลักษณะที่ 2 คือ การกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง คิดเป็น 10%

อันดับที่ 7 คือลักษณะที่ 4 คือ การใช้ชื่อบุคคลและสัตว์ในตำนานคิดเป็น 8.13%

อันดับที่ 8 คือลักษณะที่ 7 คือ การใช้คำแสลง คิดเป็น 3.75%

จากสถิติเบื้องต้น จะเห็นได้ว่าผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อหัวข้อเรื่องแบบการใช้วลีมากที่สุด เนื่องจากว่าลักษณะเฉพาะของวลีนั้นจะมีลักษณะที่เป็นกลุ่มคำซึ่งมีภาคประธานและภาคกริยาไม่สมบูรณ์ มีความหมายที่ไม่ชัดเจน และเป็นคำพูดที่สั้นกะทัดรัด อ่านแล้วน่าสนใจและชวนทำให้ฉงนและติดตามว่าเนื้อเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีลักษณะอย่างไร จึงเป็นเหตุให้กระตุ้นต่อมอยากรู้ของผู้อ่านซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นกลยุทธ์ที่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่านมากขึ้น อีกทั้งบางหัวข้อเรื่องยังมีการใช้วลีควบคู่กับการใช้คำในลักษณะอื่น ๆ เช่นใช้ร่วมกับการใช้คำแสลง การใช้สัมผัสคำคล้องจอง หรือการกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง ทำให้เกิดความสละสลวยและเป็นเสน่ห์ในการใช้ภาษามากยิ่งขึ้น ดั้งนั้นจึงได้รับความสนใจและดึงดูดจากผู้อ่านมากขึ้นเป็นเท่าตัว

อันดับที่ 2 ที่ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อหัวข้อเรื่อง คือ การใช้ประโยคซึ่งลักษณะของประโยคนั้น เป็นกลุ่มคำที่สมบูรณ์ มีความหมายอยู่ในโครงสร้างอยู่แล้ว อ่านแล้วสามารถทำให้เกิดความเข้าใจได้ทันที และสามารถคาดการณ์เกี่ยวกับสถานการณ์ความต่อเนื่องและเป็นไปของเนื้อหาได้ ประเด็นสำคัญคือ เนื่องจากว่าประโยคมีความหมายที่ชัดเจน จึงเหมาะสมกับผู้สนใจในเรื่องนั้นๆ ด้วย ซึ่งหัวข้อที่เป็นประโยคดังกล่าว เป็นประโยคที่ทันสมัย สามารถเทียบเคียงกับเหตุการณ์ปัจจุบันได้

อันดับที่ 3 ที่ผู้เขียนใช้หลักการตั้งชื่อหัวข้อเรื่อง คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง ซึ่งจะมีจังหวะการสัมผัสที่สละสลวย มีเสียงคล้องจองทำให้มีความไพเราะ และกินความหมายได้มากซึ่งสามารถนำมาเป็นเสน่ห์ในการใช้ภาษา เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินในการอ่านได้

อันดับที่ 4 ที่ผู้เขียนใช้รูปแบบการใช้โวหารภาพพจน์ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าผู้เขียนมีเจตนาให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายมากยิ่งขึ้นด้วยการสร้างมโนภาพทางภาษาให้มีชีวิตเพื่อสร้างความประทับใจจากหัวข้อเรื่องถ้อยคำที่เรียบเรียงโดยไม่กล่าวอย่างตรงไปตรงมาทำให้เกิดภาพในใจ ใช้ถ้อยคำอย่างมีชั้นเชิง เป็นการแสดงทางภาษาในท่วงทำนองต่างๆ เพื่อบ่งบอกความหมายให้แจ่มแจ้ง เหมาะสมน่าฟัง และชวนติดตามมากยิ่งขึ้น

อันดับที่ 5 คือการใช้คำนัยประหวัด ผู้เขียนมีความตั้งใจให้หัวข้อเรื่องมีความหมายที่แฝงอยู่เป็นนัยที่ลึกซึ้งกว่าความหมายเดิม ซึ่งเป็นรหัสลับที่ซ่อนความหมายอยู่อย่างอัศจรรย์ทำให้ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน

อันดับที่ 6 คือ การกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนองเพื่อทำให้ผู้อ่านได้สัมผัสความงดงามในด้านภาษา ซึ่งมีความไพเราะ สละสวย ชวนให้ฉุกคิดติดตาม กระตุกให้คิด และกระตุ้นให้อ่าน

อันดับที่ 7 คือ การใช้ชื่อบุคคลและสัตว์ในตำนาน เพื่อที่จะยกบุคคลตัวอย่างให้เห็นจริงเช่น เรื่องพุทธประวัติ และพุทธบริษัท 4ซึ่งการใช้บุคลาธิษฐานเช่นนี้จะทำให้ผู้อ่านสามารถเทียบเคียงถึงตัวอย่างในปัจจุบัน เพื่อให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึงต้นแบบในการดำเนินชีวิต

อันดับที่ 8 คือ การใช้คำแสลงซึ่งเป็นคำที่ใช้กันเฉพาะกลุ่ม และไม่เป็นมาตรฐาน แต่เป็นคำที่บอกความเชิงอารมณ์ได้ดี เช่น ความมีชีวิตชีวา ตลกขบขัน ทำให้ผู้อ่านมีความสนใจในหัวข้อเรื่องชวนให้ติดตามมากขึ้น

การใช้สุภาษิต คำพังเพย ซึ่งมีความหมายลึกซึ้ง ใช้เป็นคำสั่งสอน ถือเป็นการวางแนวและแสดงค่านิยมของมนุษย์มาแต่โบราณกาลแต่ผู้เขียนใช้ตั้งชื่อหัวข้อเพียง 1 หัวข้อเท่านั้น

การใช้คำพ้องรูป แต่ต่างความหมาย ซึ่งหลักการนี้ผู้เขียนไม่ใช้ในการตั้งชื่อหัวข้อเรื่องเลย

นอกจากการสรุปการจัดอันดับตามจำนวนมากน้อยเข้าตามลักษณะการตั้งชื่อหัวข้อเรื่องในแต่ละแบบในขั้นต้นแล้ว เรายังสามารถสังเกตเห็นได้ว่า ผู้เขียนนั้น มีการใช้วิธีการโดยใช้การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องร่วมกันตั้งแต่ 2 ลักษณะขึ้นไป ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ลักษณะ คือ 1) ลักษณะแบบคู่สัมพันธ์ 2) ลักษณะแบบ สามลักษณะสัมพันธ์ และ 3) ลักษณะแบบ สี่ลักษณะสัมพันธ์ ซึ่งจะได้ชี้แจงได้ดังต่อไปนี้

5.1.1 แบบคู่สัมพันธ์ ซึ่งสามารถแสดงเป็นคู่ ๆ ตามอันดับมากไปหาน้อยได้ดังนี้

คู่อันดับที่ 1 คือ การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องตามลักษณะที่ 1 คู่กับ 8 ซึ่งได้แก่ การตั้งชื่อเรื่องแบบการใช้คำสัมผัสคล้องจองและการใช้วลี มีจำนวนความถี่มากที่สุด คิดเป็น 12.5%

คู่อันดับที่ 2 ซึ่งมี 2 คู่ที่มีจำนวนความถี่เท่ากัน คู่ที่ 1 คือ การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องตามลักษณะที่ 1 คู่กับ 9 ซึ่งได้แก่ การตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้คำสัมผัสคล้องจองและการใช้ประโยคคู่ที่ 2 คือ การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องตามลักษณะที่ 4 คู่กับ 8 ซึ่งได้แก่ การตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้ชื่อบุคคลและสัตว์ในตำนานและการใช้วลี ซึ่งทั้ง 2 คู่มีจำนวนความถี่คิดเป็น 8.13%

คู่อันดับที่ 3 ซึ่งมี 2 คู่ที่มีจำนวนความถี่เท่ากัน คู่ที่ 1 คือ การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องตามลักษณะที่ 6 คู่กับ 8 ซึ่งได้แก่ การตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้คำนัยประหวัดและการใช้วลีคู่ที่ 2 คือ การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องตามลักษณะที่ 8 คู่กับ 10 ซึ่งได้แก่ การตั้งชื่อเรื่องแบบ การใช้วลีและการใช้โวหารภาพพจน์ ซึ่งทั้ง 2 คู่มีจำนวนความถี่ คิดเป็น 6.88%

นอกจากคู่อันดับที่มากที่สุดทั้ง 3 ลำดับที่กล่าวไว้เบื้องต้นแล้ว ยังมีคู่สัมพันธ์อื่น ๆ ที่ปรากฏคือ คู่สัมพันธ์ลักษณะที่ 1 และ 2, 1 และ 3, 1 และ 4, 1 และ 6, 1 และ 10, 2 และ 3, 2 และ 7, 2 และ 8, 2 และ 9, 3 และ 8, 4 และ 7, 4 และ 9, 4 และ 10, 6 และ 7, 6 และ 9, 6 และ 10, 7 และ 8, 7 และ 9, 8 และ 9, 9 และ 10

5.1.2 แบบสามลักษณะสัมพันธ์ ซึ่งสามารถแสดงตามอันดับมากไปหาน้อยได้ดังนี้

อันดับที่ 1 คือ สามลักษณะสัมพันธ์ตามลักษณะการตั้งชื่อหัวข้อเรื่องในลักษณะที่ 1,9,10 ซึ่งได้แก่ การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องแบบ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง การใช้ประโยค และการใช้โวหารภาพพจน์ประกอบกัน คิดเป็น 1.88%

อันดับที่ 2 ซึ่งมีจำนวนความถี่เท่ากันทั้งหมด 7 แบบ คิดเป็น 1.25% คือ สามลักษณะสัมพันธ์ตามลักษณะการตั้งชื่อหัวข้อเรื่องในลักษณะทั้ง 7 แบบ ดังต่อไปนี้คือ (1) 1,4,8 ซึ่งได้แก่ การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องแบบ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง การใช้ชื่อบุคคลและสัตว์ในตำนาน และการใช้วลีประกอบกัน (2) 1,6,8 ซึ่งได้แก่ การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องแบบ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง การใช้คำนัยประหวัด และการใช้วลีประกอบกัน (3) 1,6,9 ซึ่งได้แก่ การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องแบบการใช้คำสัมผัสคล้องจอง การใช้คำนัยประหวัด และการใช้ประโยคประกอบกัน (4) 1,8,10 ซึ่งได้แก่ การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องแบบการใช้คำสัมผัสคล้องจอง การใช้วลี และการใช้โวหารภาพพจน์ประกอบกัน (5) 4,7,8 ซึ่งได้แก่ การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องแบบการใช้ชื่อบุคคลและสัตว์ในตำนาน การใช้คำแสลง และการใช้วลี ประกอบกัน (6) 4,8,10 ซึ่งได้แก่ การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องแบบการใช้ชื่อบุคคลและสัตว์ในตำนาน การใช้วลี และการใช้โวหารภาพพจน์ประกอบกัน (7) 6,9,10 ซึ่งได้แก่ การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องแบบการใช้คำนัยประหวัด การใช้ประโยค และการใช้โวหารภาพพจน์ประกอบกัน

อันดับที่ 3 ซึ่งมีจำนวนความถี่เท่ากันทั้งหมด 10 แบบ คิดเป็น 0.63% คือ สามลักษณะสัมพันธ์ตามลักษณะการตั้งชื่อหัวข้อเรื่องในลักษณะทั้ง 10 แบบ ดังต่อไปนี้คือ (1) 1,2,3 ซึ่งได้แก่

การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องแบบการใช้คำสัมผัสคล้องจอง การกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง และการใช้สุภาษิตคำพังเพยประกอบกัน (2) 1,2,8 ซึ่งได้แก่ การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องแบบการใช้คำสัมผัสคล้องจอง การกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง และการใช้วลีประกอบกัน (3) 1,3,8 ซึ่งได้แก่ การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องแบบการใช้คำสัมผัสคล้องจอง การใช้สุภาษิตคำพังเพย และการใช้วลีประกอบกัน (4) 1,6,10 ซึ่งได้แก่ การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องแบบการใช้คำสัมผัสคล้องจอง การใช้คำนัยประหวัด และการใช้โวหารภาพพจน์ประกอบกัน (5) 1,8,9 ซึ่งได้แก่ การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องแบบการใช้คำสัมผัสคล้องจอง การใช้วลี และการใช้ประโยคประกอบกัน (6) 2,3,8 ซึ่งได้แก่ การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องแบบการกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง การใช้สุภาษิตคำพังเพย และการใช้วลีประกอบกัน (7) 2,7,8 ซึ่งได้แก่ การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องแบบการกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง การใช้คำแสลง และการใช้วลีประกอบกัน (8) 2,7,9 ซึ่งได้แก่ การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องแบบการกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง การใช้คำแสลง และการใช้ประโยคประกอบกัน (9) 6,7,9 ซึ่งได้แก่ การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องแบบการใช้คำนัยประหวัด การใช้คำแสลง และการใช้ประโยคประกอบกัน (10) 6,8,10 ซึ่งได้แก่ การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องแบบการใช้คำนัยประหวัด การใช้วลี และการใช้โวหารภาพพจน์ประกอบกัน

5.1.3 แบบสี่ลักษณะสัมพันธ์ ซึ่งพบเพียงแค่ 2 หัวข้อเท่านั้นคือ (1) 1,6,9,10 ซึ่งได้แก่ การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องแบบการใช้คำสัมผัสคล้องจอง การใช้คำนัยประหวัด การใช้ประโยค และการใช้โวหารภาพพจน์ประกอบกัน (2) 1,2,3,8 ซึ่งได้แก่การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องแบบการใช้คำสัมผัสคล้องจอง การกล่าวซ้ำเพื่อให้เกิดท่วงทำนอง การใช้สุภาษิตคำพังเพย และการใช้วลีประกอบกัน

จากการวิเคราะห์เชิงสถิติด้านความสัมพันธ์ของการตั้งชื่อหัวข้อเรื่องตั้งแต่ 2 ลักษณะขึ้นไปนั้น จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนใช้หลักเกณฑ์การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องในหลาย ๆ ลักษณะผสมผสานกันอย่างลงตัว โดยหัวข้อเรื่องแต่ละหัวข้อนั้น ซ่อนความลึกซึ้งของเนื้อหาเอาไว้มากมาย เพื่อสะกิดให้ผู้อ่านได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง จึงเป็นเหตุให้นอกจากเกิดความงดงามไพเราะทางด้านภาษาแล้ว ยังทำให้ผู้อ่านรู้สึกสนใจ ใคร่อยากศึกษาในเนื้อหาที่เขียนด้วย

5.2 กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าที่พบในผลงานนิพนธ์ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) มีรูปแบบการนำเสนอด้วยวิธีการอย่างไร

จากคำถามนำวิจัยที่ 5.2 เบื้องต้นนี้ ผู้วิจัยจะได้ตอบคำถามนำวิจัยด้วยการยกตารางขึ้นแสดงและจะได้อธิบายดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.3 แสดงถึงกลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าซึ่งผู้วิจัยนำมาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ในกรอบที่ 2

ลำดับที่	กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า
1.	การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ
2.	การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา
3.	การใช้อุปกรณ์การสอน
4.	การทำเป็นตัวอย่างหรือสาธิตให้ดู
5.	การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่
6.	อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล
7.	การรู้จักจังหวะและโอกาส
8.	ความยืดหยุ่นในการใช้วิธีการ
9.	การลงโทษและการให้รางวัล
10.	กลวิธีแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

แหล่งที่มา: พระธรรมปิฎก (2542, น. 26 อ้างถึงใน พระมหาสัญญา ปญฺญาวิจิตฺโต, 2543, น. 16-25).

ตารางที่ 5.4 แสดงถึงการแยกแยะลักษณะของการนำเสนอเนื้อหาของเรื่องที่เข้ากับกรอบในการ วิเคราะห์ที่ 2

ลำดับ	หัวข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	หนังสือเล่มที่ 1 : ธรรมะติดปีก (15 หัวข้อ)										
1.	น้ำทุกหยดมีต้นน้ำ	/	/								
2.	ไม่มีแม่ ไม่มีสวนโมกข์	/									
3.	ในดี มีเสีย ในเสีย มีดี	/				/					
4.	เคล็ดลับความเป็นเลิศ	/									
5.	ลูกถีบหลวงพ่อชา	/						/			
6.	สลายอัตตาแบบพุทธทาส	/	/								
7.	เอาหูไปรองเกี๊ยะเขาทำไม	/	/			/					
8.	ทะเลาะกันเพราะเปลือก	/	/				/				
9.	สติปัญญาคือพระแท้	/	/								
10.	งานก็ได้ผล คนก็เป็นสุข	/									
11.	คนสำราญ งานสำเร็จ	/					/				

ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

ลำดับ	หัวข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
12.	เกียรติของผู้ใหญ่ที่แท้	/									
13.	ไผ-เป็น-ไผ- คำนี้สำคัญนัก	/									
14.	ฝนตกไม่ต้อง ฟ้าร้องไม่ถึง	/	/								
15.	พลานุภาพแห่งเมตตา	/									
	หนังสือเล่มที่ 2 : ธรรมะหลับสบาย (9 หัวข้อ)										
16.	รากแก้วแห่งความโกรธ	/	/				/				
17.	วิธีปฐมพยาบาลความโกรธ	/	/				/				
18.	พินิจดูธรรมชาติของความโกรธ	/	/				/				
19.	ก้อนหิน หาดทราย และสายน้ำ		/				/				
20.	เรียนรู้ที่จะมองโลกในแง่ดี		/				/				
21.	เพียงเปลี่ยนวิธีคิดก็อาจแปรก้อนอิฐเป็นดอกไม้	/	/				/				
22.	อยู่ใต้ฟ้าอย่ากลัวฝน เกิดเป็นคนอย่ากลัวคำวิจารณ์	/	/				/				
23.	โลกทั้งผอง พี่น้องกัน : we are the world		/				/				
24.	เธอคือคนไม่สำคัญของโลก	/	/				/				
	หนังสือเล่มที่ 3: ธรรมะดับร้อน (12 หัวข้อ)										
25.	ทรงชนะพญามารด้วยปรีชาญาณอันยอดเยี่ยม	/							/		
26.	ทรงชนะอาฬวกยักษ์ด้วยพุทธวิธี “อ่อนหยุ่นชนะแข็งกร้าว”	/	/						/		
27.	ทัศนวิจารณ์ : ความอ่อนน้อมถ่อมตนคือสิริมงคลแห่งชีวิต	/	/								
28.	ทรงชนะพญาช้างนาฬาคีรีด้วยเมตตานุภาพ	/	/			/			/		
29.	ทัศนวิจารณ์ : พระพุทธองค์ผู้ทรงวางแบบอย่างแห่งรักแท้	/							/		
30.	ทรงชนะมหาโจรองคุลิมาลด้วยปาฏิหาริย์แห่งปัญญา	/	/			/					
31.	ทัศนวิจารณ์ : ครูเป็นได้ทั้งกัลยาณมิตรและปาปมิตร	/					/				
32.	ทรงชนะแผนนารีพิฆาต โดยใช้ความสงบสยบความเคลื่อนไหว	/	/						/		
33.	ทัศนวิจารณ์ : นารีพิฆาต ยุทธศาสตร์ที่ไม่เคยล้าสมัย	/	/								

ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

ลำดับ	หัวข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
34.	ทรงชนะพญานาคผู้ทรงฤทธิ์ด้วยฤทธิ์แห่งธรรม	/							/		
35.	ทัศนวิจารณ์ : ศิลปะการใช้คนของพระพุทธเจ้า	/	/				/				
36.	ทรงชนะพกพรหมผู้เห็นว่าสรรพสิ่งเป็นอัตตาด้วยปัญญาธิคุณ	/									
37	เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ : แปรคำปรามาสเป็นพลัง	/	/								
	หนังสือเล่มที่ 4 : ธรรมะบันดาล (6 หัวข้อ)										
38.	ดร. อัมเพทการ์: จากจัณฑาล สู่รัฐบุรุษ	/	/			/	/				
39.	ปฏาจาราเถรี : วิวัฒน์ (ที่กลาง) วิกฤติ	/	/								
40.	พระจักขุบาล : พิการนอก สมบูรณ์ใน	/									
41.	วิลาสมณีวัติ : คือครูที่คิดถึง	/									
42.	ถวัลย์ ดัชนี : ขันก้องกังวาน แก้วขับขานเพลง	/									
	หนังสือเล่มที่ 5 : ธรรมะทำไม (20 หัวข้อ)										
43.	วิธีอยู่กับคนที่เราเกลียด	/									
44.	ทิ้งเปลือกเลือกแก่น	/	/								
45.	รับมือกับคำวิจารณ์	/	/								
46.	ด้วยรักและฆาตกรรม	/	/			/					
47.	ทำบุญไม่เป็นก็เป็นทุกข์	/									
48.	บริจาคอวัยวะ เกิดชาติหน้าอวัยวะไม่ครบ ?	/									
49.	ล้างบาปด้วยน้ำมนต์	/	/								
50.	เกณฑ์ในการให้ผลของกฎแห่งกรรม		/								
51.	ทำชั่วได้ดีมีถมไป?	/									
52.	คนตายสอนคนเป็น		/								
53.	การอุทิศส่วนบุญส่วนกุศล										
54.	ความศักดิ์สิทธิ์อยู่ใกล้กับความโง่						/				
55.	สตรีคือศัตรู ?	/					/				
56.	พระสงฆ์ยุคใหม่กับการใช้คอมพิวเตอร์	/						/			
57.	ทำไมวัยรุ่นไทยจึงไม่นิยมเข้าวัด	/									
58.	นั่งสมาธิ : ทำไมต้องขวาทับซ้าย	/	/								
59.	สิ่งที่ควรเห็นเมื่อฝึกสมาธิ	/				/	/				
60.	สมถะกับวิปัสสนา		/								

ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

ลำดับ	หัวข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
61.	นิพพานในศตวรรษที่ 21	/									
62.	พระบรมสารีริกธาตุ-พระธรรมธาตุ	/									
	หนังสือเล่มที่ 6 : ธรรมะเกร็ดแก้ว (15 หัวข้อ)										
63.	เกร็ดที่ 2 ต่างก็เป็น “คนสำคัญ”	/							/		
64.	เกร็ดที่ 4 เป็นอย่างที่เป็นให้เด่นดี	/					/	/	/		
65.	เกร็ดที่ 5 พระเจ้าอยู่หนใด	/									
66.	เกร็ดที่ 6 รหัสนัยใต้คมขวาน	/	/				/				
67.	เกร็ดที่ 13 คุณค่าของคำว่า “แสลงหู”	/	/			/					
68.	เกร็ดที่ 14 ใครว่าวาสนาแข่งขันกันไม่ได้					/					
69.	เกร็ดที่ 15 ธรรมในงาน งานในธรรม	/					/				
70.	เกร็ดที่ 16 ไม่มีใครสมบูรณ์แบบ	/									
71.	เกร็ดที่ 17 พระเครื่องกระเดื่องเดช	/					/				
72.	เกร็ดที่ 18 ผู้ก่อการร้ายหมายเลขหนึ่ง		/					/			
73.	เกร็ดที่ 19 สิ่งสำคัญไม่อาจเห็นด้วยตา	/				/					
74.	เกร็ดที่ 20 คู่แข่งขันคือครูคนสำคัญ	/					/				
75.	เกร็ดที่ 24 ปราการแห่งทิฐิ	/					/				
76.	เกร็ดที่ 26 ขาดทุนคือกำไร : ผู้ให้คือผู้รับ	/				/		/			
77.	เกร็ดที่ 28 เธอคือพุทธะ	/	/			/					
	หนังสือเล่มที่ 7: ธรรมะสบายใจ (14 หัวข้อ)										
78.	จิตใส กายงาม	/	/		/						
79.	สติที่ตามทัน คือปัจจุบันอันแสนสุข	/	/								
80.	ดีท็อกซ์หัวใจ	/	/		/						
81.	ความเหงาไม่ใช่เรื่องจิ๊บๆ	/	/								
82.	ลาออกจากความทุกข์	/	/								
83.	ศิลปะการป้องกันตัว	/	/		/	/					
84.	สุขใจเมื่อได้ค้นพบ	/	/								
85.	หยุดสักนิด คิดสักหน่อย	/	/								
86.	จงยิ้มรับคำวิจารณ์	/	/								
87.	การฟังอย่างลึกซึ้ง	/									
88.	พระพุทธเจ้าทรงสอนให้เรา “รวย”		/								

ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

ลำดับ	หัวข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
89.	เป็นเศรษฐีอย่างไรให้คนรัก	/	/			/					
90.	พระในบ้าน	/	/								
91.	พิมพ์ตา พิมพ์ใจ พิมพ์ชีวิต	/	/		/						
	หนังสือเล่มที่ 8: ธรรมะทอรัก (15 หัวข้อ)										
92.	ธรรมชาติของความรัก		/								
93.	รู้ทันจริตคนรัก	/	/								
94.	คู่ควง คู่รัก คู่แท้					/	/				
95.	แนวทางวางตนของว่าที่เจ้าสาว	/	/								
96.	นัยอันลึกล้ำของน้ำสังข์		/	/			/	/			
97.	คู่แท้แม้ชาติหน้า						/				
98.	ประชาธิปไตยในชีวิตคู่		/				/				
99.	ดุลยภาพของความสัมพันธ์	/	/				/				
100.	แตกต่างอย่างลงตัว		/			/	/				
101.	ก่อนเรือรักเป็นเรือล่ม		/			/	/				
102.	เสียดาย...คู่ที่เลิกกันไปไม่ได้อ่าน	/					/				
103.	การถอยไปข้างหน้า	/	/				/				
104.	จากเสน่หาสู่เมตตา	/					/				
105.	ถอดรหัสรักจากทัชมาฮาล		/				/				
106.	มี “กิ๊ก” มีกรรม	/				/	/	/			
	หนังสือเล่มที่ 9 : ธรรมะงอกงาม (13 หัวข้อ)										
107.	สร้างพระหรือสร้างภาระ	/									
108.	จากจักรพรรดิสู่สามัญชน	/									
109.	ควรทำอะไรในชีวิตนี้	/									
110.	มองละเมียด คิดละไม กำไรชีวิต	/	/								
111.	โรคปัญญาเกินสติ	/	/								
112.	ดีกว่าเก่าต้องคิดนอกกรอบ	/	/								
113.	จินตนาการสำคัญกว่าความรู้	/	/								
114.	กำแพงแห่งภาษา	/				/					
115.	ปากของเธอ ใจของคน	/	/								
116.	หัวโขนสวมหัวคนเล่น	/	/								

ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

ลำดับ	หัวข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
117.	อ่านคัมภีร์ไม่แตกจึงแหวกแนว	/	/								
118.	ฟังด้วย “หู” สดับด้วย “ใจ”	/	/								
119.	เทโวโรหนะ มากกว่าคำว่าทำบุญตักบาตร	/					/				
	หนังสือเล่มที่ 10 : ธรรมะน้ำเอก (10 หัวข้อ)										
120.	กลับบ้านเก่ากันเถิด	/	/			/					
121.	จ้างทำวิทยานิพนธ์ : การคอร์รัปชั่นทางปัญญา					/	/				
122.	ผู้นำที่ดีต้องนั่งอยู่ในหัวใจคน	/				/	/				
123.	ทัศนวิจารณ์ : ชีวิตไม่มีมาร ยากจะเป็นตำนานอันยิ่งใหญ่	/									
124.	เลือกคู่ครองก่อนครองคู่		/			/	/				
125.	วิธีอยู่กับ “ทุกข์” ให้เป็น “สุข”	/									
126.	ปัญญาผุดหยุดกระแส	/						/			
127.	แม่คือมารดาของแผ่นดิน	/					/		/		
128.	นามของท่านปานขุนเขา	/									
129.	ชีวิตเปราะบางยิ่งกว่าแก้ว บางเบายิ่งกว่าขนนก	/	/			/					
	หนังสือเล่มที่ 11 : ธรรมะคลายใจ (26 หัวข้อ)										
130.	ทำงานอย่างไรให้เจ้านายรัก	/					/				
131.	ฉันไม่ใช่ผู้วิเศษ	/	/				/				
132.	สิทธิที่จะไม่มีทุกข์					/					
133.	รักคนมีเจ้าของ	/				/	/				
134.	คำอุทธรณ์ต่อกิ๊กทั้งโลก	/	/								
135.	ด้วยรักและกามารมณ์		/				/				
136.	ธรรมที่เป็นเหตุให้คนไทยรักในหลวง	/	/								
137.	รู้จักพอก็พอเพียง	/	/			/					
138.	วันลูกสำคัญกว่าวันแม่		/			/	/				
139.	การทำแท้งบาปไหม		/				/				
140.	คุณที่แท้จริง		/								
141.	ตายแล้วไปไหน		/								
142.	ฆ่าตัวตายไม่เป็นบาป		/			/					
143.	กรวดน้ำให้ถูก	/									

ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

ลำดับ	หัวข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
144.	เส้นแบ่งศาสนากับการเมือง	/						/			
145.	ประชาธิปไตยในกลไกการตลาด		/			/					
146.	ทางสายกลางในการบริโภคยศ ทรัพย์ และอำนาจ	/									
147.	หากพบนายก จะเทศน์เรื่องอะไร	/	/								
148.	ดีชั่วอยู่ที่ตัวทำ สูงต่ำอยู่ที่ทำตัว		/			/					
149.	แง่งามของความเลวร้าย					/	/				
150.	วัตถุมงคลกับผลสัมฤทธิ์	/									
151.	มะเร็งร้ายในนามพุทธ	/	/								
152.	ศิลปะแห่งการให้อภัย	/									
153.	ถือก็หนัก วางก็เบา	/									
154.	มะเร็งชีวิต	/	/			/					
155.	ความรู้ที่ท่านอาจจะยังไม่รู้					/					
	เล่มที่ 12 : ธรรมะพารวย(5 หัวข้อ)										
156.	ธรรมในงาน งานในธรรม	/									
157.	งานคืออนุสาวรีย์ของชีวิต	/	/			/					
158.	ให้มองโลกแง่บวก	/				/					
159.	แม้อยู่กับทุกข์ก็ร่ำรวยความสุขได้	/				/					
160.	ด้วยรักและแบ่งปัน	/			/						
	จำนวนการใช้	**127**	**85**	**1**	**5**	**33**	**47**	**9**	**9**	**-**	**-**
	คิดเป็นร้อยละ (%) ทั้งหมด	**79.37**	**53.12**	**0.62**	**3.12**	**20.62**	**29.37**	**5.62**	**5.62**	**-**	**-**
	รวมหัวข้อเรื่องที่เลือกวิเคราะห์ทั้งหมด					**160**					

จากตารางที่ 5.4 เบื้องต้นจะเห็นได้ว่า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าในกลวิธีที่ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ เป็นจำนวนมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คิดเป็น 79.37%

อันดับที่ 2 คือกลวิธีที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา คิดเป็น 53.12%

อันดับที่ 3 คือกลวิธีที่ 6 คือ อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคล คิดเป็น 29.37%

อันดับที่ 4 คือกลวิธีที่ 5 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ คิดเป็น 20.62%

อันดับที่ 5 คือกลวิธีที่ 7 และ 8 คือ การรู้จักจังหวะและโอกาส และ ความยืดหยุ่นในการใช้วิธีการ คิดเป็น 5.62%

อันดับที่ 6 คือกลวิธีที่ 4 คือ การทำเป็นตัวอย่างหรือสาธิตให้ดู คิดเป็น 3.12%

อันดับที่ 7 คือกลวิธีที่ 3 คือ การใช้อุปกรณ์การสอน คิดเป็น 0.62%

จากการวิเคราะห์สถิติในตารางเบื้องต้นนั้น กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าที่ผู้เขียนนำมาใช้มากที่สุด เป็นอันดับ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ เพราะการยกตัวอย่างประกอบคำอธิบาย และการเล่านิทานประกอบการสอนช่วยให้เข้าใจความหมายของสิ่งที่ต้องการจะสื่อความได้ง่าย และชัดเจน ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน ส่งผลให้ผู้อ่านสามารถจดจำได้ทำให้การอ่านมีอรรถรสยิ่งขึ้นอีกทั้งยังทำให้ผู้อ่านเข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตตนเองได้มากขึ้น

อับดับที่ 2 ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายการสอนของพระเจ้า คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา เพื่อทำให้ผู้อ่านสามารถมองเห็นภาพและนึกภาพตามได้หรือเกิดความรู้สึกชัดเจน จึงต้องนำสิ่งอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายกันกับสิ่งที่กล่าวถึง เพื่อนำมาช่วยอธิบายและเชื่อมโยงความคิดซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ และได้แง่คิดที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

อันดับที่ 3 ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า คือ อุบายการเลือกคน และการปฏิบัติรายบุคคลซึ่งสังเกตได้จากการที่ผู้เขียนตั้งชื่อหัวข้อเรื่องและอธิบายเนื้อหามุ่งเน้นจะกล่าวสอนบุคคลใดบุคคลหนึ่งและกลุ่มบุคคลใดกลุ่มบุคคลหนึ่ง ในกรณีใดกรณีหนึ่ง เนื่องจากว่าการเลือกคน หรือการคัดสรรธรรมะให้ตรงตามอุปนิสัยของคนฟังนั้น เป็นอุบายสำคัญในการเผยแผ่พระธรรมคำสอนอย่างหนึ่ง

อันดับที่ 4 คือ การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ ซึ่งเป็นคุณสมบัติพิเศษในด้านการใช้ภาษาการใช้ปฏิภาณไหวพริบ ตลอดถึงความรอบรู้ในทางโลกและทางธรรมของผู้เขียน ซึ่งเป็นวิธีการที่ทำให้ผู้อ่านหันมาสนใจเพื่อหาความหมายใหม่ในมุมมองใหม่ที่ไม่เคยรู้จักมาก่อน

อันดับที่ 5 คือ การรู้จักจังหวะและโอกาสและความยืดหยุ่นในการใช้วิธีการคือ การที่ผู้เขียนรู้จักใช้จังหวะและโอกาสในกรณีและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เพื่อนำมาเป็นองค์ประกอบในการสอนพุทธธรรม ซึ่งผู้อ่านสามารถเทียบเคียงธรรมะกับเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน จึงทำให้ผู้อ่านรู้สึกคล้อยตามไปด้วย ส่วนความยืนหยุ่นในการใช้วิธีการนี้ จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนนั้นพยายามใช้วิธีการสอนที่ละมุนละไมเพื่อมุ่งไปยังผลสำเร็จในการสอน เช่น การเขียนเนื้อหาที่สื่อออกมาให้ผู้อ่านเข้าใจว่า ผู้เขียนไม่มีอัตตา ไม่กลัวเสียเกียรติ และให้เกียรติผู้อ่านเป็นประเด็นสำคัญ

อันดับที่ 6 คือการทำเป็นตัวอย่างหรือสาธิตให้ดูวิธีสอนที่ดีที่สุดที่ผู้เขียนสื่อออกมาได้อย่างหนึ่ง คือการทำเป็นตัวอย่างซึ่งสังเกตได้จากเนื้อหาเรื่องราวที่เขียนในบางเรื่องบางตอนที่ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างเรื่องราวของผู้เขียนเอง จึงทำให้ตัวอย่างที่ผู้เขียนยกมาอ้างเป็นตัวอย่างที่มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ และสามารถสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นกับผู้อ่านได้ เช่น ในเรื่องการปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานนั้น ผู้เขียนก็ได้ลงมือปฏิบัติจริงแล้วนำมาเล่าประสบการณ์ตรงให้กับผู้อ่านฟัง

อันดับที่ 7 คือ การใช้อุปกรณ์การสอนการจัดทำอุปกรณ์การสอนจะทำให้ผู้อ่านสนใจเรื่องที่จะสอนได้มากขึ้น เพราะมีสิ่งเร้าที่โน้มน้าวใจ ตื่นตาตื่นใจ และทำให้ผู้อ่านติดตามเรื่องราวมากขึ้น ซึ่งโดยส่วนมากแล้ว ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างในการใช้อุปกรณ์ตามธรรมชาติ มาเป็นจุดสนใจในการสอน

กลวิธีทั้ง 2 อย่าง คือ 1) การลงโทษและการให้รางวัล และ 2) กลวิธีแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เป็นกลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าที่ผู้เขียนไม่ได้นำมาใช้ เนื่องจากว่า การสอนในรูปแบบของผู้เขียนนั้น ไม่ได้อยู่ในฐานะของผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง และไม่มีการบังคับสอน แต่เป็นการสมัครใจที่จะรับฟังการสอน ด้วยความศรัทธาและสนใจในงานเขียนมากกว่า ดังนั้น ผู้เขียนจึงไม่ได้เข้าข่ายในการใช้วิธีการลงโทษและการให้รางวัลกับผู้อ่าน ส่วนสาเหตุที่ผู้เขียนไม่ได้ใช้กลวิธีแก้ปัญหาเฉพาะหน้านั้น เพราะถือว่า กลวิธีแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นสถานการณ์เฉพาะหน้าเฉพาะกลุ่ม เฉพาะบุคคลในเวลาปัจจุบันที่ผู้เขียนจะต้องจัดการให้สำเร็จจากการประเมินสถานการณ์ที่คาดการณ์ไว้ก่อน แต่ลักษณะงานเขียนของผู้เขียนนั้น เป็นความตั้งใจและประมวลแนวความคิดอย่างละเอียดละเมียดละไม ซึ่งเกิดจากการวางเค้าโครงเรื่อง เนื้อหา และตัวละคร มาเป็นปกติ ไม่ได้มีเหตุการณ์บางอย่างมาเป็นตัวแปรเพื่อให้แก้ไขในเฉพาะหน้าเลย ดังนั้น จึงไม่ใช่การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า จึงถือได้ว่า ผู้เขียนไม่ได้ใช้กลวิธีทั้ง 2 อย่างนี้เลย

นอกจากการสรุปสถิติและการจัดอันดับตามจำนวนมากน้อยของแต่ละกลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า ในเบื้องต้นแล้ว เรายังสามารถสังเกตเห็นการใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าร่วมกันตั้งแต่ 2 กลวิธีขึ้นไปของผู้เขียน ดังที่ผู้วิจัยจะแสดงเป็นลักษณะสัมพันธ์เป็น 3 แบบ ซึ่งได้แก่ (1) แบบลักษณะคู่สัมพันธ์ (2) แบบสามลักษณะสัมพันธ์ (3) แบบสี่ลักษณะสัมพันธ์ ดังจะได้แยกแยะได้ดังนี้

5.2.1 แบบลักษณะคู่สัมพันธ์

คู่อันดับที่ 1 คือ การใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า กลวิธีที่ 1 คู่กับกลวิธีที่ 2 ซึ่งได้แก่ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ คู่กับ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา ซึ่งมีจำนวนความถี่มากที่สุด คิดเป็น 39.38%

คู่อันดับที่ 2 คือ การใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า กลวิธีที่ 1 คู่กับ กลวิธีที่ 6 ซึ่งได้แก่ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ คู่กับ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล ซึ่งมีจำนวนความถี่รองลงมา คิดเป็น 18.13%

คู่อันดับที่ 3 คือ การใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้า กลวิธีที่ 2 คู่กับ กลวิธีที่ 6 ซึ่งได้แก่ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา คู่กับ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล ซึ่งมีจำนวนความถี่ คิดเป็น 15.63%

นอกจากคู่อันดับที่มากที่สุดทั้ง 3 ลำดับที่กล่าวไว้เบื้องต้นแล้ว ยังมีคู่สัมพันธ์อื่น ๆ ที่ปรากฏคือ คู่สัมพันธ์กลวิธีที่ 1 และ 4, 1 และ 5, 1 และ 7, 1 และ 8, 2 และ 3,2 และ 4, 2 และ 5,2 และ 7, 2 และ 8,3 และ 6,3 และ 7,4 และ 5, 5 และ 6, 5 และ 7, 5 และ 8

5.2.2 แบบสามลักษณะสัมพันธ์ ซึ่งสามารถแสดงตามอันดับมากไปหาน้อยได้ดังนี้

อันดับที่ 1 คือ สามลักษณะสัมพันธ์ตามกลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าตามแบบกลวิธีที่ 1,2,5 ซึ่งได้แก่ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา และการเล่นภาษา เล่นคำและใช้คำในความหมายใหม่ประกอบกัน คิดเป็น 8.75%

อันดับที่ 2 คือ สามลักษณะสัมพันธ์ตามกลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าตามแบบกลวิธีที่ 1,2,6 ซึ่งได้แก่ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา และอุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคลประกอบกัน คิดเป็น 8.13%

อันดับที่ 3 คือ สามลักษณะสัมพันธ์ตามกลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าตามแบบกลวิธีที่ 2,5,6 ซึ่งได้แก่ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา การเล่นภาษา เล่นคำ และใช้คำในความหมายใหม่ และอุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคลประกอบกัน คิดเป็น 3.13%

5.2.3 แบบสี่ลักษณะสัมพันธ์

ซึ่งพบว่ามีเพียง 4 หัวข้อเท่านั้นที่มีจำนวนความถี่เท่ากัน คิดเป็น 0.63% คือ (1) 1,2,4,5 ซึ่งได้แก่ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา การทำตัวเป็นตัวอย่างหรือสาธิตให้ดู และการเล่นภาษาเล่นคำและใช้ในความหมายใหม่ประกอบกัน (2) 1,2,5,6 ซึ่งได้แก่การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา การเล่นภาษาเล่นคำและใช้คำในความหมายใหม่ และอุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคลประกอบกัน (3) 1,2,5,8 ซึ่งได้แก่การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา การเล่นภาษาเล่นคำและใช้คำในความหมายใหม่ และความยืดหยุ่นในการใช้วิธีการประกอบกัน (4) 1,6,7,8 ซึ่งได้แก่การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล การรู้จักจังหวะและโอกาส และความยืดหยุ่นในการใช้วิธีการประกอบกัน

จากการวิเคราะห์เชิงสถิติด้านความสัมพันธ์ของการใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าร่วมกันนั้น จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าในหลาย ๆ กลวิธีผสมผสานกันอย่างลงตัวและจากลักษณะเด่นของแต่ละกลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้านั้น ทำให้เนื้อหาเรื่องที่เขียน เป็นเหตุเป็นผล เชื่อมโยงสอดคล้อง และสนับสนุนไปในทางเดียวกัน ด้วยลักษณะดังกล่าวนั้น จึงทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งจากเนื้อหาที่จูงใจ ทำให้ผู้อ่านเห็นตามความเป็นจริง และสามารถคล้อยตามในการปฏิบัติได้

5.3 กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อจูงใจที่พบในผลงานนิพนธ์ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) มีกลยุทธ์การสื่อสารเพื่อจูงใจอย่างไร ?

จากคำถามนำวิจัยที่ 5.3 นี้ ผู้วิจัยจะได้ตอบคำถามนำวิจัยโดยการยกตารางขึ้นแสดงและจะได้อธิบายตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.5 แสดงถึงกรอบในการวิเคราะห์ที่ 3 คือ กลวิธีการเขียนเพื่อจูงใจ ซึ่งผู้วิจัยนำมาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์

ลำดับที่	กลวิธีการเขียนเพื่อจูงใจ	
1.	การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง	1.1 วิธีนิรนัย 1.2 วิธีอุปนัย 1.3 วิธีสาเหตุสัมพันธ์
2.	การเร้าอารมณ์	
3.	การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ	
4.	การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง	4.1 การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน 4.2 เสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย 4.3 สังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ และวัยของผู้อ่าน 4.4 ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง

แหล่งที่มา: อวยพร พานิช และคณะ, 2548, น. 181-185.

ตารางที่ 5.6 แสดงถึงการแยกแยะเนื้อหาของเรื่องที่เข้ากับกลวิธีการเขียนเพื่อจูงใจตามกรอบในการวิเคราะห์ที่ 3

ลำดับ	หัวข้อ	1	2	3	4
	หนังสือเล่มที่ 1 : ธรรมะติดปีก (15 หัวข้อ)				
1.	น้ำทุกหยดมีต้นน้ำ	/		/	
2.	ไม่มีแม่ ไม่มีสวนโมกข์			/	
3.	ในดี มีเสีย ในเสีย มีดี	/		/	
4.	เคล็ดลับความเป็นเลิศ			/	
5.	ลูกถีบหลวงพ่อชา			/	/
6.	สลายอัตตาแบบพุทธทาส	/		/	/
7.	เอาหูไปรองเกี๊ยะเขาทำไม	/		/	
8.	ทะเลาะกันเพราะเปลือก	/	/	/	/
9.	สติปัญญาคือพระแท้			/	/
10.	งานก็ได้ผล คนก็เป็นสุข		/	/	
11.	คนสำราญ งานสำเร็จ		/	/	/
12.	เกียรติของผู้ใหญ่ที่แท้	/	/		/
13.	ไผ-เป็น-ไผ- คำนี้สำคัญนัก	/			
14.	ฝนตกไม่ต้อง ฟ้าร้องไม่ถึง	/		/	/
15.	พลานุภาพแห่งเมตตา	/		/	/
	หนังสือเล่มที่ 2 : ธรรมะหลับสบาย (9 หัวข้อ)				
16.	รากแก้วแห่งความโกรธ				/
17.	วิธีปฐมพยาบาลความโกรธ				/
18.	พินิจดูธรรมชาติของความโกรธ			/	/
19.	ก้อนหิน หาดทราย และสายน้ำ				/
20.	เรียนรู้ที่จะมองโลกในแง่ดี			/	/
21.	เพียงเปลี่ยนวิธีคิดก็อาจแปรก้อนอิฐเป็นดอกไม้			/	
22.	อยู่ใต้ฟ้าอย่ากลัวฝน เกิดเป็นคนอย่ากลัวคำวิจารณ์			/	/
23.	โลกทั้งผอง พี่น้องกัน : we are the world				/
24.	เธอคือคนไม่สำคัญของโลก			/	/
25.	ทรงชนะพญามารด้วยปรีชาญาณอันยอดเยี่ยม			/	/
26.	ทรงชนะอาฬวกยักษ์ด้วยพุทธวิธี “อ่อนหยุ่นชนะแข็งกร้าว”			/	/
27.	ทัศนวิจารณ์ : ความอ่อนน้อมถ่อมตนคือสิริมงคลแห่งชีวิต	/		/	/

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

ลำดับ	หัวข้อ	1	2	3	4
	หนังสือเล่มที่ 3 :ธรรมะดับร้อน (12 หัวข้อ)				
28.	ทรงชนะพญาช้างนาฬาคีรีด้วยเมตตานุภาพ	/		/	/
29.	ทัศนวิจารณ์ : พระพุทธองค์ผู้ทรงวางแบบอย่างแห่งรักแท้	/		/	
30.	ทรงชนะมหาโจรองคุลิมาลด้วยปาฏิหาริย์แห่งปัญญา	/		/	
31.	ทัศนวิจารณ์ : ครูเป็นได้ทั้งกัลยาณมิตรและปาปมิตร	/	/	/	/
32.	ทรงชนะแผนนารีพิฆาต โดยใช้ความสงบสยบความเคลื่อนไหว	/		/	/
33.	ทัศนวิจารณ์ : นารีพิฆาต ยุทธศาสตร์ที่ไม่เคยล้าสมัย	/		/	/
34.	ทรงชนะพญานาคผู้ทรงฤทธิ์ด้วยฤทธิ์แห่งธรรม			/	/
35.	ทัศนวิจารณ์ : ศิลปะการใช้คนของพระพุทธเจ้า	/		/	/
36.	ทรงชนะพกพรหมผู้เห็นว่าสรรพสิ่งเป็นอัตตาด้วยปัญญาธิคุณ				/
	หนังสือเล่มที่ 4 : ธรรมะบันดาล (6 หัวข้อ)				
37.	เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ : แปรคำปรามาสเป็นพลัง	/	/	/	/
38.	ดร. อัมเพทการ์: จากจัณฑาล สู่รัฐบุรุษ	/		/	/
39.	ปฏาจาราเถรี : วิวัฒน์ (ที่กลาง) วิกฤติ	/		/	/
40.	พระจักขุบาล : พิการนอก สมบูรณ์ใน	/		/	/
41.	วิลาสมณีวัติ : คือครูที่คิดถึง			/	/
42.	ถวัลย์ ดัชนี : ขันก้องกังวาน แก้วขับขานเพลง			/	/
	หนังสือเล่มที่ 5 : ธรรมะทำไม (20 หัวข้อ)				
43.	วิธีอยู่กับคนที่เราเกลียด		/	/	/
44.	ทิ้งเปลือกเลือกแก่น				/
45.	รับมือกับคำวิจารณ์	/		/	/
46.	ด้วยรักและฆาตกรรม	/	/	/	/
47.	ทำบุญไม่เป็นก็เป็นทุกข์	/		/	/
48.	บริจาคอวัยวะ เกิดชาติหน้าอวัยวะไม่ครบ ?	/			/
49.	ล้างบาปด้วยน้ำมนต์	/			/
50.	เกณฑ์ในการให้ผลของกฎแห่งกรรม	/			/
51.	ทำชั่วได้ดีมีถมไป?	/		/	/
52.	คนตายสอนคนเป็น	/		/	/
53.	การอุทิศส่วนบุญส่วนกุศล	/			/
54.	ความศักดิ์สิทธิ์อยู่ใกล้กับความโง่			/	/

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

ลำดับ	หัวข้อ	1	2	3	4
55.	สตรีคือศัตรู ?	/		/	/
56.	พระสงฆ์ยุคใหม่กับการใช้คอมพิวเตอร์			/	/
57.	ทำไมวัยรุ่นไทยจึงไม่นิยมเข้าวัด			/	/
58.	นั่งสมาธิ : ทำไมต้องขวาทับซ้าย				/
59.	สิ่งที่ควรเห็นเมื่อฝึกสมาธิ	/			/
60.	สมถะกับวิปัสสนา	/			/
61.	นิพพานในศตวรรษที่ 21	/		/	/
62.	พระบรมสารีริกธาตุ-พระธรรมธาตุ				/
	หนังสือเล่มที่ 6 : ธรรมะเกร็ดแก้ว(15 หัวข้อ)				
63.	เกร็ดที่ 2 ต่างก็เป็น “คนสำคัญ”			/	/
64.	เกร็ดที่ 4 เป็นอย่างที่เป็นให้เด่นดี		/	/	/
65.	เกร็ดที่ 5 พระเจ้าอยู่หนใด			/	
66.	เกร็ดที่ 6 รหัสนัยใต้คมขวาน	/		/	
67.	เกร็ดที่ 13 คุณค่าของคำว่า “แสลงหู”	/			/
68.	เกร็ดที่ 14 ใครว่าวาสนาแข่งขันกันไม่ได้	/		/	
69.	เกร็ดที่ 15 ธรรมในงาน งานในธรรม	/		/	
70.	เกร็ดที่ 16 ไม่มีใครสมบูรณ์แบบ	/		/	/
71.	เกร็ดที่ 17 พระเครื่องกระเดื่องเดช	/		/	
72.	เกร็ดที่ 18 ผู้ก่อการร้ายหมายเลขหนึ่ง	/		/	/
73.	เกร็ดที่ 19 สิ่งสำคัญไม่อาจเห็นด้วยตา			/	/
74.	เกร็ดที่ 20 คู่แข่งขันคือครูคนสำคัญ			/	
75.	เกร็ดที่ 24 ปราการแห่งทิฐิ			/	/
76.	เกร็ดที่ 26 ขาดทุนคือกำไร : ผู้ให้คือผู้รับ	/		/	
77.	เกร็ดที่ 28 เธอคือพุทธะ			/	/
	หนังสือเล่มที่ 7: ธรรมะสบายใจ (14 หัวข้อ)				
78.	จิตใส กายงาม	/		/	
79.	สติที่ตามทัน คือปัจจุบันอันแสนสุข	/			/
80.	ดีท็อกซ์หัวใจ				/
81.	ความเหงาไม่ใช่เรื่องจิ๊บ ๆ			/	/
82.	ลาออกจากความทุกข์	/		/	/

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

ลำดับ	หัวข้อ	1	2	3	4
83.	ศิลปะการป้องกันตัว			/	/
84.	สุขใจเมื่อได้ค้นพบ			/	/
85.	หยุดสักนิด คิดสักหน่อย			/	/
86.	จงยิ้มรับคำวิจารณ์		/	/	/
87.	การฟังอย่างลึกซึ้ง			/	/
88.	พระพุทธเจ้าทรงสอนให้เรา “รวย”	/		/	/
89.	เป็นเศรษฐีอย่างไรให้คนรัก	/		/	/
90.	พระในบ้าน				/
91.	พิมพ์ตา พิมพ์ใจ พิมพ์ชีวิต			/	/
	หนังสือเล่มที่ 8: ธรรมะทอรัก (15 หัวข้อ)				
92.	ธรรมชาติของความรัก	/	/	/	
93.	รู้ทันจริตคนรัก	/	/	/	/
94.	คู่ควง คู่รัก คู่แท้	/	/	/	/
95.	แนวทางวางตนของว่าที่เจ้าสาว	/		/	
96.	นัยอันลึกล้ำของน้ำสังข์	/	/	/	/
97.	คู่แท้แม้ชาติหน้า	/	/	/	/
98.	ประชาธิปไตยในชีวิตคู่	/	/	/	/
99.	ดุลยภาพของความสัมพันธ์		/	/	/
100.	แตกต่างอย่างลงตัว	/		/	/
101.	ก่อนเรือรักเป็นเรือล่ม	/	/	/	/
102.	เสียดาย...คู่ที่เลิกกันไปไม่ได้อ่าน	/	/	/	/
103.	การถอยไปข้างหน้า		/	/	/
104.	จากเสน่หาสู่เมตตา	/	/	/	/
105.	ถอดรหัสรักจากทัชมาฮาล	/		/	/
106.	มี “กิ๊ก” มีกรรม	/	/	/	/
	หนังสือเล่มที่ 9 : ธรรมะงอกงาม (13 หัวข้อ)				
107.	สร้างพระหรือสร้างภาระ		/		/
108.	จากจักรพรรดิสู่สามัญชน	/		/	/
109.	ควรทำอะไรในชีวิตนี้	/		/	/
110.	มองละเมียด คิดละไม กำไรชีวิต				/

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

ลำดับ	หัวข้อ	1	2	3	4
111.	โรคปัญญาเกินสติ			/	/
112.	ดีกว่าเก่าต้องคิดนอกกรอบ	/		/	/
113.	จินตนาการสำคัญกว่าความรู้	/		/	/
114.	กำแพงแห่งภาษา	/		/	/
115.	ปากของเธอ ใจของคน	/		/	/
116.	หัวโขนสวมหัวคนเล่น			/	/
117.	อ่านคัมภีร์ไม่แตกจึงแหวกแนว	/			/
118.	ฟังด้วย “หู” สดับด้วย “ใจ”	/			/
119.	เทโวโรหนะ มากกว่าคำว่าทำบุญตักบาตร	/			/
	หนังสือเล่มที่ 10 : ธรรมะน้ำเอก (10 หัวข้อ)				
120.	กลับบ้านเก่ากันเถิด	/			
121.	จ้างทำวิทยานิพนธ์ : การคอร์รัปชั่นทางปัญญา	/			/
122.	ผู้นำที่ดีต้องนั่งอยู่ในหัวใจคน	/		/	/
123.	ทัศนวิจารณ์ : ชีวิตไม่มีมาร ยากจะเป็นตำนานอันยิ่งใหญ่	/		/	/
124.	เลือกคู่ครองก่อนครองคู่	/		/	/
125.	วิธีอยู่กับ “ทุกข์” ให้เป็น “สุข”	/		/	/
126.	ปัญญาผุดหยุดกระแส	/		/	/
127.	แม่คือมารดาของแผ่นดิน	/	/	/	/
128.	นามของท่านปานขุนเขา			/	/
129.	ชีวิตเปราะบางยิ่งกว่าแก้ว บางเบายิ่งกว่าขนนก			/	/
	หนังสือเล่มที่ 11 : ธรรมะคลายใจ (26 หัวข้อ)				
130.	ทำงานอย่างไรให้เจ้านายรัก		/	/	/
131.	ฉันไม่ใช่ผู้วิเศษ	/	/	/	/
132.	สิทธิที่จะไม่มีทุกข์			/	/
133.	รักคนมีเจ้าของ	/	/	/	/
134.	คำอุทธรณ์ต่อกิ๊กทั้งโลก	/	/	/	/
135.	ด้วยรักและกามารมณ์			/	/
136.	ธรรมที่เป็นเหตุให้คนไทยรักในหลวง			/	/
137.	รู้จักพอก็พอเพียง	/		/	/
138.	วันลูกสำคัญกว่าวันแม่		/	/	/

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

ลำดับ	หัวข้อ	1	2	3	4
139.	การทำแท้งบาปไหม		/	/	/
140.	คุณที่แท้จริง	/		/	/
141.	ตายแล้วไปไหน	/			/
142.	ฆ่าตัวตายไม่เป็นบาป			/	/
143.	กรวดน้ำให้ถูก				/
144.	เส้นแบ่งศาสนากับการเมือง			/	/
145.	ประชาธิปไตยในกลไกการตลาด				/
146.	ทางสายกลางในการบริโภคยศ ทรัพย์ และอำนาจ	/		/	/
147.	หากพบนายก จะเทศน์เรื่องอะไร			/	/
148.	ดีชั่วอยู่ที่ตัวทำ สูงต่ำอยู่ที่ทำตัว	/			/
149.	แง่งามของความเลวร้าย			/	/
150.	วัตถุมงคลกับผลสัมฤทธิ์			/	/
151.	มะเร็งร้ายในนามพุทธ				/
152.	ศิลปะแห่งการให้อภัย	/			/
153.	ถือก็หนัก วางก็เบา				/
154.	มะเร็งชีวิต	/			/
155.	ความรู้ที่ท่านอาจจะยังไม่รู้				
	เล่มที่ 12 : ธรรมะพารวย(5 หัวข้อ)				
156.	ธรรมในงาน งานในธรรม			/	/
157.	งานคืออนุสาวรีย์ของชีวิต	/		/	/
158.	ให้มองโลกเชิงบวก	/		/	
159.	แม้อยู่กับทุกข์ก็ร่ำรวยความสุขได้	/		/	/
160.	ด้วยรักและแบ่งปัน		/	/	/
	จำนวนทั้งหมด	**93**	**28**	**123**	**138**
	คิดเป็นร้อยละ (%) ทั้งหมด	**58.12**	**17.50**	**76.87**	**86.25**
	รวมหัวข้อเรื่องที่เลือกวิเคราะห์ทั้งหมด		**160**		

จากตารางที่ 5.6 เบื้องต้น พบว่า ผู้เขียนใช้กลวิธีการเขียนเพื่อการจูงใจกลวิธีที่ 4 คือ **การ**เสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง เป็นจำนวนมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คิดเป็น 86.25%

อันดับที่ 2 คือกลวิธีที่ 3 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ คิดเป็น 76.87%

อันดับที่ 3 คือกลวิธีที่ 1 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง คิดเป็น 58.12%

อันดับที่ 4 คือกลวิธีที่ 2 คือ การเร้าอารมณ์ คิดเป็น 17.5%

จากการวิเคราะห์ตารางสถิติเบื้องต้น จะสังเกตเห็นได้ว่า ผู้เขียนใช้กลวิธีการเขียนเพื่อจูงใจมากเป็นอันดับที่ 1 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้งซึ่งผู้เขียนได้วิเคราะห์ภูมิหลังของผู้อ่านในเชิงจิตวิทยาเพื่อหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้งในเนื้อหาที่จะนำเสนอ เนื่องจากว่า ธรรมชาติของมนุษย์นั้น ถ้าหากว่ามีความคิดเห็นโต้แย้งกับสิ่งที่อยู่ตรงข้ามหรือขัดแย้งกับตนแล้ว ก็จะปฏิเสธการรับรู้จากสิ่งนั้น ๆ ดังนั้นผู้เขียนจึงพยายามเสนอสิ่งที่ผู้อ่านที่อ่านแล้วรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งกับผู้เขียนและเสนอในสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัยของผู้อ่าน ซึ่งเกิดจากการสังเกตดูระดับความรู้สึก ความสนใจ และวัยของผู้อ่าน รวมทั้งชื่อเสียงของผู้เขียนเองก็ยังมีผลในการเสนอแนะด้วย เพราะสามารถสร้างศรัทธาและความน่าเชื่อถือแก่ผู้อ่านได้

อันดับที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจโดยผู้เขียน คือ ท่านพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี หรือ ว.วชิรเมธี ซึ่งเป็นพระนักพูด นักเทศน์ นักปาฐกถา นักเขียน และนักวิชาการร่วมสมัยชื่อดังที่มีผลงานปรากฏและได้รับรางวัลจากสังคมมากมายในฐานะผู้มีผลงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาดีเด่น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ด้วยคุณสมบัติ เกียรติคุณ และความสามารถหลากหลายหลายด้านดังที่กล่าวมานี้ ส่งผลให้มีผู้คนนับถือเลื่อมใสศรัทธาและติดตามผลงานของท่าน ดังนั้นจึงเป็นเครื่องรับประกันได้ว่า ผลงานของท่านมีคุณภาพเพียงพอที่จะสามารถจูงใจผู้อ่านได้

อันดับที่ 3 คือการให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริงผู้เขียนใช้กลวิธีดังกล่าวด้วยการใช้เรื่องเดิมที่ผู้อ่านทราบดีเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว แต่นำมากล่าวโต้แย้งใหม่โดยสนับสนุนด้วยเหตุผลที่น่าสนใจ มีความชัดเจนและมีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับข้อเสนอเดิม ทำให้ผู้อ่านรู้สึกคล้อยตาม ตลอดถึงดึงดูดใจผู้อ่านมากยิ่งขึ้น

อันดับที่ 4 คือ การเร้าอารมณ์ซึ่งเป็นการชักจูงให้ผู้อ่านคล้อยตาม และผลักดันเพื่อให้ผู้อ่านเข้าถึงอารมณ์ของสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อมากขึ้น ด้วยการใช้ภาษาที่สละสลวย มีนัยความหมายที่ลึกซึ้ง นอกจากการวิเคราะห์อันดับของการใช้กลวิธีการเขียนเพื่อจูงใจของผู้เขียนตามลำดับมากไป

หาน้อยของแต่ละกลวิธีแล้ว เรายังสามารถวิเคราะห์ถึงลักษณะความสัมพันธ์ร่วมกันของการใช้กลวิธีการเขียนเพื่อจูงใจตั้งแต่ 2 กลวิธีขึ้นไป ซึ่งผู้วิจัยสามารถแสดงให้เห็นเป็น 3 ลักษณะสัมพันธ์ ได้แก่ (1) แบบคู่สัมพันธ์ (2) แบบสามลักษณะสัมพันธ์ (3) แบบสี่ลักษณะสัมพันธ์

5.3.1 แบบคู่สัมพันธ์ ซึ่งเรียงอันดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

คู่อันดับที่ 1 คือ กลวิธีการเขียนเพื่อจูงใจ วิธีที่ 3 คู่กับ วิธีที่ 4 ซึ่งได้แก่ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ คู่กับ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ซึ่ง มีจำนวนความถี่มากที่สุด คิดเป็น 63.75%

คู่อันดับที่ 2 คือ กลวิธีการเขียนเพื่อจูงใจ วิธีที่ 1 คู่กับ วิธีที่ 4 ซึ่งได้แก่ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง คู่กับ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ซึ่ง มีจำนวนความถี่รองลงมา คิดเป็น 46.25%

คู่อันดับที่ 3 คือ กลวิธีการเขียนเพื่อจูงใจ วิธีที่ 1 คู่กับ วิธีที่ 3 ซึ่งได้แก่ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง คู่กับ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ ซึ่งมีจำนวนความถี่ คิดเป็น 44.38%

คู่อันดับที่ 4 คือ กลวิธีการเขียนเพื่อจูงใจ วิธีที่ 2 คู่กับ วิธีที่ 3 ซึ่งได้แก่ การเร้าอารมณ์ คู่กับการใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ ซึ่งมีจำนวนความถี่ คิดเป็น 18.75%

คู่อันดับที่ 5 คือ กลวิธีการเขียนเพื่อจูงใจ วิธีที่ 2 คู่กับ วิธีที่ 4 ซึ่งได้แก่ การเร้าอารมณ์ คู่กับการเสนอแนะเป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง ซึ่งมีจำนวนความถี่ คิดเป็น 18.13%

คู่อันดับที่ 6 คือ กลวิธีการเขียนเพื่อจูงใจ วิธีที่ 1 คู่กับ วิธีที่ 2 ซึ่งได้แก่ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง คู่กับการเร้าอารมณ์ ซึ่งมีจำนวนความถี่ คิดเป็น 11.88%

5.3.2 แบบสามลักษณะสัมพันธ์ ซึ่งเรียงอันดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

อันดับที่ 1 คือ สามลักษณะสัมพันธ์ตามกลวิธีการเขียนเพื่อจูงใจ ตามแบบกลวิธีที่ 4,1,3 ซึ่งได้แก่ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง และการใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจประกอบกัน คิดเป็น 35.63 %

อันดับที่ 2 คือ สามลักษณะสัมพันธ์ตามกลวิธีการเขียนเพื่อจูงใจ ตามแบบกลวิธีที่ 2,3,4 ซึ่งได้แก่ การเร้าอารมณ์ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ และการเสนอแนะเป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้งประกอบกัน คิดเป็น 16.88 %

อันดับที่ 3 คือ สามลักษณะสัมพันธ์ตามกลวิธีการเขียนเพื่อจูงใจ ตามแบบกลวิธีที่ 1,2,3 และ 1,2,4 ซึ่งมีจำนวนความถี่เท่ากันคิดเป็น 11.25% ซึ่งได้แก่ 1,2,3 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่ม

จากการให้ข้อเท็จจริง การเร้าอารมณ์ และการใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจประกอบกัน และ 1,2,4 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง การเร้าอารมณ์ และการเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้งประกอบกัน

5.3.3 แบบสี่ลักษณะสัมพันธ์ ซึ่งใช้ทั้ง 4 กลวิธีประกอบกัน คิดเป็น 10.63%

จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนใช้กลวิธีการเขียนเพื่อจูงใจผสมผสานกันตั้งแต่ 2 กลวิธีขึ้นไป จึงทำให้งานเขียนออกมากลมกลืน เชื่อมโยงกัน และมีความงดงามในด้านเนื้อหา โดยเฉพาะการใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจและการใช้การเสนอแนะ เป็นวิธีการหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้งโดยที่ผู้เขียนทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่า ผู้เขียนเป็นพวกเดียวกันกับผู้อ่าน โดยผู้เขียนใช้ตัวอย่างบุคคลสำคัญต่าง ๆ เป็นเรื่องจูงใจและสร้างความเป็นกันเองกับผู้อ่านภายในสาร โดยใช้คำสรรพนามแทนผู้เขียนเองว่า “เรา” และ “พวกเรา” ดังนั้นจึงถือได้ว่า ผู้เขียนได้ใช้กลยุทธ์หลากหลายประกอบกันในการสร้างเนื้อหาให้เป็นที่จูงใจผู้อ่านได้เป็นอย่างดี

จากผลการวิจัยที่ได้วิเคราะห์ทั้งหมดในเบื้องต้น สามารถสรุปและตอบคำถามนำวิจัยทั้ง 3 ข้อได้ดังต่อไปนี้

1) คำถามนำวิจัยข้อที่ 1 รูปแบบการตั้งชื่อหัวข้อเรื่องในผลงานนิพนธ์ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) มีรูปแบบการนำเสนอด้วยวิธีการอย่างไร ? ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการตั้งชื่อหัวข้อเรื่อง แบบ การใช้วลี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น 61.25% รูปแบบการใช้ประโยค เป็นอันดับ 2 คิดเป็น 36.25% และที่มากเป็นอันดับ 3 คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง คิดเป็น 25.63%

ผลการวิเคราะห์การใช้รูปแบบการตั้งชื่อร่วมกันในลักษณะของคู่สัมพันธ์นั้น ผลการวิจัยพบว่า การใช้คำสัมผัสคล้องจองคู่กับการใช้วลี มีจำนวนมากที่สุดเป็นอันดับ 1 คิดเป็น 12.5% คู่อันดับที่ 2 มี 2 คู่คือ การใช้คำสัมผัสคล้องจองคู่กับการใช้ประโยค และ การใช้ชื่อบุคคลและสัตว์ในตำนาน คู่กับ การใช้วลี ทั้ง 2 คู่ คิดเป็น 8.13% ส่วนคู่อันดับที่ 3 ก็มี 2 คู่ด้วยกัน คือ การใช้คำนัยประหวัด คู่กับ การใช้วลี และ การใช้วลี คู่กับ การใช้โวหารภาพพจน์ คิดเป็น 6.88%

2) คำถามนำวิจัยข้อที่ 2 กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าที่พบในผลงานนิพนธ์ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) มีรูปแบบการนำเสนอด้วยวิธีการอย่างไร? ผลการวิจัยพบว่า ผู้เขียนใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าที่พบมากที่สุดเป็นอันดับ 1 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ คิดเป็น 79.37% อันดับที่ 2 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา คิดเป็น 53.12% อันดับที่ 3 คือ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล คิดเป็น 29.37%

ผลการวิเคราะห์การใช้กลวิธีและอุบายประกอบการสอนของพระพุทธเจ้าในลักษณะของคู่สัมพันธ์นั้น ผลการวิจัยพบว่า ผู้เขียนใช้ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ คู่กับการเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น 39.38% คู่อันดับที่ 2 คือ การยกอุทาหรณ์และการเล่านิทานประกอบ คู่กับ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล คิดเป็น 18.13% คู่อันดับที่ 3 คือ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา คู่กับ อุบายการเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล คิดเป็น 15.63%

3) คำถามนำวิจัยข้อที่ 3 กลยุทธ์การเขียนเพื่อจูงใจที่พบในผลงานนิพนธ์ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) มีกลยุทธ์การเขียนเพื่อจูงใจอย่างไร ?ผลการวิจัยพบว่า ผู้เขียนใช้กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อจูงใจที่มากที่สุดเป็นอันดับ 1 คือ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง คิดเป็น 86.25% อันดับที่ 2 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ คิดเป็น 76.87% อันดับที่ 3 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง

ผลการวิเคราะห์การใช้กลวิธีการเขียนเพื่อจูงใจในลักษณะของคู่สัมพันธ์นั้น ผลการวิจัยพบว่า ผู้เขียนใช้กลวิธีการเขียนเพื่อจูงใจที่พบมากที่สุดเป็นคู่อันดับที่ 1 คือ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ คู่กับ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง คิดเป็น 63.75% คู่อันดับที่ 2 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง คู่กับ การเสนอแนะ เป็นวิธีการจูงใจหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้ง คิดเป็น 46.25% คู่อันดับที่ 3 คือ การให้เหตุผลมีวิธีการเริ่มจากการให้ข้อเท็จจริง คู่กับ การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องจูงใจ คิดเป็น 44.38%

จะเห็นได้ว่าพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) นั้น ใช้เทคนิค วิธีการต่าง ๆในการบูรณาการอันประกอบด้วยศาสตร์และศิลป์ รวมทั้งองค์ความรู้สมัยใหม่มากมาย ที่ปรากฏในงานเขียนของท่าน ซึ่งเกิดจากการผสมผสานความรู้ในหลาย ๆ แขนง พร้อมทั้งตัวอย่างจากบุคคลสำคัญที่มีชื่อเสียง และการเชื่อมโยงเนื้อหากันอย่างมีหลักการและเหตุผล การบูรณาการในหลาย ๆ ส่วนดังกล่าวนั้น นำไปสู่บทสรุปด้วยหลักธรรมคำสอนในทางพระพุทธศาสนา ที่เป็นสัจจธรรม เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง จูงใจผู้อ่าน เร้าให้ผู้อ่านมีความแกล้วกล้าที่จะลงมือปฏิบัติ และสร้างให้ผู้อ่านร่าเริง แช่มชื่นใจ ที่ได้อ่านงานเขียนเชิงเผยแผ่พระพุทธศาสนาของท่าน จึงทำให้ผู้อ่านมีความนิยม ชื่นชม และชื่นชอบในงานเขียนของท่านอย่างแพร่หลาย

5.4 ข้อเสนอแนะ

จากผลการทำงานวิจัยในครั้งนี้ จะเห็นได้ว่าได้รับประโยชน์จากการวิจัย ดังที่แสดงไว้เบื้องต้น 3 ประการ ซึ่งได้แก่

1) ได้ทราบและเข้าใจวิธีการนำเสนอโครงสร้างเนื้อหางานนิพนธ์ทั้งการตั้งชื่อหัวข้อเรื่องและกลวิธีการเขียนในการถ่ายทอดพุทธธรรมของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี)

2) ได้ทราบแนวคิด ภาษาและกลยุทธ์การสื่อสารที่ใช้ในการโน้มน้าวใจในการเผยแผ่พุทธธรรมในงานนิพนธ์ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี)

3) สามารถนำบทสรุปจากการวิเคราะห์ดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการสื่อสารธรรมะแก่คนรุ่นใหม่โดยพระสงฆ์หรือฆราวาสที่สนใจเผยแผ่พุทธธรรม

ดังประโยชน์ 3 ประการเบื้องต้นนั้น ทำให้ผู้อ่านงานวิจัยได้เรียนรู้และเข้าใจเทคนิค วิธีการที่เป็นกระบวนการต่าง ๆ ซึ่งเป็นการบูรณาการระหว่างการสื่อสารและการเผยแผ่พระธรรมคำสอน และจะสามารถนำไปประยุกต์ ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนาในการสื่อสารในการโน้มน้าวใจในลักษณะต่าง ๆ ตามสาขาวิชาที่ต้องการ เพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้ส่งสารอันจะนำมาซึ่งประสิทธิภาพของสารที่สื่อออกไป และเพื่อประสิทธิผลของการสื่อสาร ในการเผยแผ่พระธรรมคำสอน และในบริบทต่าง ๆ ตามต้องการ

แต่เนื่องจากว่างานวิจัยชิ้นนี้มีขอบเขตจำกัด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปในโครงสร้าง รูปแบบ และบริบทอื่น ๆ ดังนี้

5.5 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.5.1 งานวิจัยชิ้นนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธี Content Analysis ซึ่งเป็นการวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอและกลยุทธ์การสื่อสารในงานเขียน ดังนั้น ควรมีการศึกษาในรูปแบบการสื่อสารอื่น ๆ นอกจากการเขียน เช่น การพูดในลักษณะแบบธรรมบรรยาย และรูปแบบการสื่อสารแบบอื่น ๆ เช่น การสื่อสารโดยใช้สื่อรายการโทรทัศน์ เป็นต้น

5.5.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการนำเสนอหลักพุทธธรรมของผู้เผยแผ่คนอื่น ๆ ว่ามีรูปแบบและกลยุทธ์การสื่อสารเหมือนหรือต่างกันอย่างไร มีผลต่อกลุ่มผู้อ่าน ผู้ฟัง ซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ มากน้อยเพียงใด เพื่อนำมาใช้ปรับปรุง พัฒนาในการเผยแผ่พุทธธรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5.5.3 ควรศึกษาทัศนคติของผู้อ่านหนังสือธรรมะว่า มีผลต่อการดำเนินชีวิตอย่างไร มากน้อยเพียงใด ในบริบทกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน และควรศึกษาเปรียบเทียบว่าทัศนคติและ

พฤติกรรมของคนรุ่นเก่าและรุ่นใหม่แตกต่างกันอย่างไร หลังจากที่ได้อ่านหนังสือธรรมะของท่าน ว.วชิรเมธี

5.5.4 ควรศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของพุทธบริษัทที่เกิดจากการอ่าน การฟัง และการชมรายการโทรทัศน์ ของการเผยแผ่พระธรรมคำสอนของท่าน ว. วชิรเมธี ว่ามีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมอย่างไร

5.5.5 ควรศึกษากลยุทธ์การสื่อสารในการเผยแผ่ธรรมะของท่าน ว.วชิรเมธี ในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นพนักงานบริษัท หรือองค์กรต่าง ๆ ที่ได้นิมนต์ท่านไปแสดงธรรม เพื่อความเข้าใจและพัฒนาเป็นองค์ความรู้ว่า ท่านมีกลยุทธ์ในการนำเสนอธรรมะในการพัฒนาองค์กรอย่างไร และมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

บรรณานุกรม

กัลยาณี ฤทธิโชติ. 2550. *ศึกษาวิธีการเผยแผ่ธรรมะของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) และทองหยกเลียงวิบูลย์ (ท.เลียงวิบูลย์).* สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหิดล.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2553. *การคิดเชิงวิเคราะห์.* พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ที่บริษัท ซัคเซส มีเดีย จำกัด.

คณะกรรมการกลุ่มผลิตและบริหารชุดวิชาปรัชญานิเทศศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสาร. 2548. *ประมวลสาระชุดวิชาปรัชญานิเทศศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 1-7.* พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2553. *พระไตรปิฎกศึกษา.* พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ไทยรายวันการพิมพ์.

จุฑามาศ ศรีโมทา. (2545). *การวิเคราะห์เนื้อหาภาพยนตร์การ์ตูนของไทยทางโทรทัศน์ในด้านการขัดเกลาสังคม.* วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชลดา พ้นภัย. (2552). *การวิเคราะห์เนื้อหาบทความวิจัยในวารสารวิจัยต่างประเทศ สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศ.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ณัฐนันท์ ประกายสันติสุข. 2541. *ประสิทธิผลของการสื่อสารในการเผยแผ่ธรรมะ หลักสูตรการพัฒนาจิตให้เกิดปัญญาและสันติสุข (ฉบับย่อ).* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นงลักษณ์ เกตุบุตร. (2555). *การวิเคราะห์เนื้อหาการหาเสียงเลือกตั้ง ปี พ.ศ. 2554 ผ่านเฟซบุ๊กดอทคอม.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พรรณิภา วงษ์วชิรโชติ. (2551). *การวิเคราะห์เนื้อหาเว็บไซต์พุทธศาสนาในประเทศไทย.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2548.) *พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์.* พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ที่ บริษัท เอส.อาร์.พริ้นติ้งแมสโปรดักส์ จำกัด.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). 2545. *พุทธธรรมฉบับปรับปรุงและขยายความ.* พิมพ์ครั้งที่ 20. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บริษัทสหธรรมิกจำกัด.

พระมหาบุญเลิศ ธมฺมทสฺสี (โอฐสู). 2543. *ศึกษาวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระราชวิทยาคม (หลวงพ่อคูณ ปริสุทฺโธ).* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาบุญโฮม ปุญฺญวฑฺฒโน (จันทะโสม). 2549. *ศึกษารูปแบบและวิธีการเผยแผ่พุทธธรรมของพระราชธรรมวาที (ชัยวัฒน์ธมฺมวฑฺฒโน).* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาไพศาล วิสาโล (ดิษฐพันธ์). 2550. *หลักพุทธธรรมในหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่น เรื่อง คนจริงจอมกะล่อน คุนิมิตซึ.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาสัญญา ปญฺญาวิจิตฺโต (โปร่งใจ). 2543. *ศึกษารูปแบบและแนวทางการเผยแผ่พุทธธรรมของพระครูพิศาลธรรมโกศล (สุพจน์ กญฺจนิโก, "หลวงตา-แพรเยื่อไม้).* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระวุฒิกรณ์ วุฑฺฒิกโร (พรมพิมพ์). 2543. *ศึกษาเทคนิคและวิธีการเผยแผ่พุทธธรรมของพระราชวรมุนี.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระสุนทร รตนปญฺโญ (มติยาภักดิ์). 2548. *การศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการสื่อสารเพื่อการเผยแผ่ธรรมะในยุคปัจจุบัน.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระอดิศร ฐานวุฑฺโฒ. 2552. *ศึกษาการฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม :ศึกษากรณีค่ายธรรมทายาทของฝ่ายบริการฝึกอบรม ส่วนธรรมนิเทศ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.* วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พัชราภรณ์ เกษะประกร. 2549. *การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ.* พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ภัทรภร ยวนพันธุ์. (2554). *การวิเคราะห์ข่าวและบทความทางด้านทรัพยากรธรรมชาติมนุษย์ในหนังสือพิมพ์ภาษาไทย ระหว่างปี 2551-2553.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์. 2539. *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ.* พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ว. วชิรเมธี. 2550ก. *ธรรมะงอกงาม*. พิมพ์ครั้งที่ 3. ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์.

ว. วชิรเมธี. 2550ข. *ธรรมะหลับสบาย*. พิมพ์ครั้งที่ 27. ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์.

ว. วชิรเมธี. 2551ก. *ธรรมะดับร้อน*. พิมพ์ครั้งที่ 13. ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์.

ว. วชิรเมธี. 2551ข. *ธรรมะพารวย*. พิมพ์ครั้งที่ 1. ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์.

ว. วชิรเมธี. 2552ก. *ธรรมะติดปีก*. พิมพ์ครั้งที่ 29. ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์.

ว. วชิรเมธี. 2552ข. *ธรรมะศักดิ์สิทธิ์*. พิมพ์ครั้งที่ 6. ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์.

ว. วชิรเมธี. 2552ค. *ธรรมะสบายใจ*. พิมพ์ครั้งที่ 22. ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์.

ว. วชิรเมธี. 2553ก. *ธรรมะเกรดแก้ว*. พิมพ์ครั้งที่ 18. ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์.

ว. วชิรเมธี. 2553ข. *ธรรมะคลายใจ*. พิมพ์ครั้งที่ 11. ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์.

ว. วชิรเมธี. 2553ก. *ธรรมะทอรัก*. พิมพ์ครั้งที่ 15. ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์.

ว. วชิรเมธี. 2553ง. *ธรรมะทำไม*. พิมพ์ครั้งที่ 23. ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์.

ว. วชิรเมธี. 2553จ. *ธรรมะน้ำเอก*. พิมพ์ครั้งที่ 10. ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์.

ว. วชิรเมธี. 2553ฉ. *ธรรมะบันดาล*. พิมพ์ครั้งที่ 14. ชุดธรรมประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์.

วิภาวิน โมสูงเนิน. 2553. *การสื่อสารสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุขในกรณีการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.

วรรษพร อารยะพันธ์. (2550). *การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพิมพ์ธุรกิจในประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. 2541. *พุทธประวัติ เล่ม 1* (พิมพ์ครั้งที่ 53). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. 2552. *นวโกวาท*. พิมพ์ครั้งที่ 81. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

สิโรบล ใหม่วัน. (2554). *การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมศักยภาพของสตรีในนิตยสารผู้หญิง*. (สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

อัจฉรา ด่านพิทักษ์. (2547). *การวิเคราะห์เนื้อหาปริญญานิพนธ์สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2512-2545*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.

อรวรรณ ปิลันธน์โอวาท. 2537. *การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.

อวยพร พานิช และคณะ. 2548. *ภาษาและหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ตารางแสดงหัวข้อเรื่องทั้งหมดในหนังสือธรรมะทั้ง 13 เล่ม

ตารางที่ ก.1 แสดงถึงหัวข้อเรื่องทั้งหมด 394 หัวข้อเรื่อง ในหนังสือธรรมะชุด "ธรรมะประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่" ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 13 เล่ม ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ลำดับ	หนังสือธรรมะชุด "ธรรมะประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่
	หนังสือเล่มที่ 1 : ธรรมะติดปีก
	30 หัวข้อ (เลือก 15 หัวข้อ)
1.	1. น้ำทุกหยดมีต้นน้ำ
2.	2. ไม่มีแม่ ไม่มีสวนโมกข์
3.	3. ในดี มีเสีย ในเสีย มีดี
4.	4. เคล็ดลับความเป็นเลิศ
5.	5. ลูกถีบหลวงพ่อชา
6.	6. สลายอัตตาแบบพุทธทาส
7.	7. เอาหูไปรองเกี๊ยะเขาทำไม
8.	8. ทะเลาะกันเพราะเปลือก
9.	9. สติปัญญาคือพระแท้
10.	10. งานก็ได้ผล คนก็เป็นสุข
11.	11. คนสำราญ งานสำเร็จ
12.	12. เกียรติของผู้ใหญ่ที่แท้
13.	13. ไผ-เป็น-ไผ- คำนี้สำคัญนัก
14.	14. "กาญจน์" แห่งเมืองกาญจน์
15.	15. หลวงพ่อไม้บรรทัด
16.	16. อย่าปล่อยให้ความโง่ลอยนวล
17.	17. กุ้งฝอยตกปลากะพง
18.	18. อยากถึงจุดหมายต้องไปทางตรง
19.	19. ฝนตกไม่ต้อง ฟ้าร้องไม่ถึง
20.	20. กลับบ้านเก่ากันเถิด
21.	21. โพชฌงค์กับคุณชูเกียรติ
22.	22. ความเป็นมาของยารักษาใจ
23.	23.ปาฏิหาริย์แห่งการตื่นอยู่เสมอ

ตารางที่ ก.1 (ต่อ)

ลำดับ	หนังสือธรรมะชุด “ธรรมะประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่
24.	24. พลิกวิกฤติให้เป็นโอกาส
25.	25. พลานุภาพแห่งความเมตตา
26.	26. ในแผนการของพระเทวทัต
27.	27. เมตตานุภาพสยบช้างตกมัน
28.	28. เมตตาที่สากล คือรักคนได้ทั้งโลก
29.	29. เบื้องหลังรอยยิ้มพระโพธิสัตว์
30.	30. เพื่อความสวัสดีแห่งชีวิต
	หนังสือเล่มที่ 2 : ธรรมะหลับสบาย
	19 หัวข้อ (เลือก 9 หัวข้อ)
31.	1. รากแก้วแห่งความโกรธ
32.	2. วิธีปฐมพยาบาลความโกรธ
33.	3. พินิจดูธรรมชาติของความโกรธ
34.	4. ก้อนหิน หาดทราย และสายน้ำ
35.	5. ศิลปะการหลอกใช้ความโกรธ
36.	6. อย่าให้ครูของเธอต้องได้อาย
37.	7. ตระหนักถึงภยันตรายของความโกรธ
38.	8. เรียนรู้ที่จะมองโลกในแง่ดี
39.	9. เพียงเปลี่ยนวิธีคิดก็อาจแปรก้อนอิฐเป็นดอกไม้
40.	10. อย่าแอ่นอกรับคมหอกของศัตรู
41.	11. เธอคือผู้เก็บเกี่ยวในสิ่งที่เธอเป็นคนหว่าน
42.	12. อยู่ใต้ฟ้าอย่ากลัวฝน เกิดเป็นคนอย่ากลัวคำวิจารณ์
43.	13. โลกทั้งผอง พี่น้องกัน : we are the world
44.	14. เธอคือคนไม่สำคัญของโลก
45.	15. เมตตาภาวนา : เยียวยาผืนแผ่นดินใจให้ชุ่มเย็น
46.	16. มิตรภาพไร้พรมแดน
47.	17. ปาฏิหาริย์แห่งการให้

ตารางที่ ก.1 (ต่อ)

ลำดับ	หนังสือธรรมะชุด “ธรรมะประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่
48.	18. สลายต้นตอของความโกรธให้เหลือแต่เพียง “ความว่าง”
49.	19. ขุดรากถอนโคนความโกรธด้วยสมาธิภาวนา
	หนังสือเล่มที่ 3: ธรรมะดับร้อน
	24 หัวข้อ (เลือก 12 หัวข้อ)
50.	1. ทรงชนะพญามารด้วยปรีชาญาณอันยอดเยี่ยม
51.	ทัศนวิจารณ์ : 1. ชีวิตที่ไม่มีมาร ยากจะเป็นตำนานอันยิ่งใหญ่
52.	2. ทรงชนะอาฬวกยักษ์ด้วยพุทธวิธี “อ่อนหยุ่นชนะแข็งกร้าว”
53.	ทัศนวิจารณ์ : 1. ความอ่อนน้อมถ่อมตนคือสิริมงคลแห่งชีวิต
54.	3. ทรงชนะพญาช้างนาฬาคีรีด้วยเมตตานุภาพ
55.	ทัศนวิจารณ์ : 1. พระพุทธองค์ผู้ทรงวางแบบอย่างแห่งรักแท้
56.	ทัศนวิจารณ์ : 2. พระเทวทัต ตกต่ำเพราะอย่างสูง
57.	ทัศนวิจารณ์ : 3. จิตตานุภาพ อันตรายของพระเทวทัตและรัสปูติน
58.	4. ทรงชนะมหาโจรองคุลิมาลด้วยปาฏิหาริย์แห่งปัญญา
59.	ทัศนวิจารณ์ : 1. คนดีหรือเลว ไม่เกี่ยวกับชื่อ
60.	ทัศนวิจารณ์ : 2. ครูเป็นได้ทั้งกัลยาณมิตรและปาปมิตร
61.	ทัศนวิจารณ์ : 3. การกลับตัวเป็นคนดีไม่มีคำว่าสาย
62.	ทัศนวิจารณ์ : 4. รักไหนเล่าบริสุทธิ์เท่ารักของแม่
63.	5.ทรงชนะแผนนารีพิฆาต โดยใช้ความสงบสยบความเคลื่อนไหว
64.	ทัศนวิจารณ์ : 1. นารีพิฆาต ยุทธศาสตร์ที่ไม่เคยล้าสมัย
65.	ทัศนวิจารณ์ : 2. โลกธรรม คือฤดูกาลของชีวิตที่ต้องรู้เท่าทัน
66.	6. ทรงชนะสัจจกปราชญ์ผู้มีดบอดด้วยดวงประทีปคือปัญญา
67.	ทัศนวิจารณ์ : 1. ทิฐิคือหลุมพรางของนักแสวงหาปัญญา
68.	7. ทรงชนะพญานาคผู้ทรงฤทธิ์ด้วยฤทธิ์แห่งธรรม
69.	ทัศนวิจารณ์ : 1. ศิลปะการใช้คนของพระพุทธเจ้า
70.	ทัศนวิจารณ์ : 2. พญานาคเป็นมนุษย์หรือเป็นสัตว์ตระกูลงูใหญ่
71.	8.ทรงชนะพกพรหมผู้เห็นว่าสรรพสิ่งเป็นอัตตาด้วยปัญญาธิคุณ

ตารางที่ ก.1 (ต่อ)

ลำดับ	หนังสือธรรมะชุด “ธรรมะประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่
72.	ทัศนวิจารณ์ : 1. รหัสนัยเกี่ยวกับพระพรหมและพรหมลิขิต
73.	ทัศนวิจารณ์ : 2. อัตตา อะตอม อนัตตา ที่มาแห่งความทุกข์
	หนังสือเล่มที่ 4 : ธรรมะบันดาล
	13 หัวข้อ (เลือก 6 หัวข้อ)
74.	1. เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ : แปรคำปรามาสเป็นพลัง
75.	2. ดร. อัมเพทการ์: จากจัณฑาล สู่รัฐบุรุษ
76.	3. ปฏาจาราเถรี : วิวัฒน์ (ที่กลาง) วิกฤติ
77.	4. สุชีพ ปุญญานุภาพ : ดอกไม้บาน ไม่ต้องประชันกับใคร
78.	5. รัชการที่ 5 (1) : เหตุที่ “ดิน” ยังคงหลงรัก “ฟ้า”
79.	6. ท่านเว่ยหล่าง: นักวิชาการแสนรู้ กับมหาคุรุแห่งเซน
80.	7. รัชกาลที่ 5 (2) : เกิดเป็นคน อย่า “ดูหมิ่น” คน
81.	8. ฯพณฯ นายสัญญา ธรรมศักดิ์ (1) : มีกัลยาณมิตรชีวิตดีงาม
82.	9. ฯพณฯ นายสัญญา ธรรมศักดิ์ (2) : ทรงธรรมย่อมทรงเกียรติ
83.	10. รัชกาลที่ 4: ศิลปะการบริหาร EQ
84.	11.พระจักขุบาล : พิการนอก สมบูรณ์ใน
85.	12. วิลาสมณีวัติ : คือครูที่คิดถึง
86.	13. ถวัลย์ ดัชนี : ขันก้องกังวาน แก้วขับขานเพลง
	หนังสือเล่มที่ 5 : ธรรมะทำไม
	40 หัวข้อ (เลือก 20 หัวข้อ)
87.	วิธีอยู่กับคนที่เราเกลียด
88.	ทิ้งเปลือกเลือกแก่น
89.	รับมือกับคำวิจารณ์
90.	อย่าสะดุดเพราะคำว่า “เขาว่า”
91.	สภาไทยหวันกับการบริหารอีคิว
92.	เสียเจ้า ราวร้าวมณีรุ้ง
93.	ด้วยรักและฆาตกรรม

ตารางที่ ก.1 (ต่อ)

ลำดับ	หนังสือธรรมะชุด “ธรรมะประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่
94.	ทำบุญไม่เป็นก็เป็นทุกข์
95.	10 ทางเลือกในการทำบุญ
96.	ทำบุญบูชาบาป
97.	สังฆทาน : ทำไมต้องถังเหลือง
98.	บริจาคอวัยวะ เกิดชาติหน้าอวัยวะไม่ครบ ?
99.	ล้างบาปด้วยน้ำมนต์
100.	กรรมเก่าเท่านั้นหรือ
101.	วิธีคิดแบบปัดความรับผิดชอบ
102.	เกณฑ์ในการให้ผลของกฎแห่งกรรม
103.	ทำชั่วได้ดีมีถมไป?
104.	คนตายสอนคนเป็น
105.	สบตากับความตาย
106.	หากมีคนตาย ควรไว้ทุกข์กี่วัน
107.	พระสวดอะไรในงานศพ
108.	การอุทิศส่วนบุญส่วนกุศล
109.	ความลับหลังใบเซียมซี
110.	กาลกิณีอยู่ที่ชื่อ?
111.	เมื่อตาลปัตรเริ่มกลับตาลปัตร
112.	ความศักดิ์สิทธิ์อยู่ใกล้กับความโง่
113.	สตรีคือศัตรู ?
114.	พระสงฆ์ยุคใหม่กับการใช้คอมพิวเตอร์
115.	ปักกลดกลางป่ากระดาษ
116.	จ้างทำวิทยานิพนธ์ : การคอร์รัปชั่นทางปัญญา
117.	แรงจูงใจในการจัด “ชมโน”
118.	ทำไมวัยรุ่นไทยจึงไม่นิยมเข้าวัด
119.	นั่งสมาธิ : ทำไมต้องขวาทับซ้าย

ตารางที่ ก.1 (ต่อ)

ลำดับ	หนังสือธรรมะชุด “ธรรมะประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่
120.	สิ่งที่ควรเห็นเมื่อฝึกสมาธิ
121.	สมถะกับวิปัสสนา
122.	เห็นธรรมคือเห็นอย่างไร
123.	แก่นของพระพุทธศาสนาคืออะไร
124.	นิพพานในศตวรรษที่ 21
125.	พระบรมสารีริกธาตุ-พระธรรมธาตุ
126.	ภูมิไทย-ภูมิธรรม
	หนังสือเล่มที่ 6 : ธรรมะเกร็ดแก้ว
	30 หัวข้อ (เลือก 15 หัวข้อ)
127.	เกร็ดที่1 ชีวิตเฉกอนรรฆมณี
128.	เกร็ดที่ 2 ต่างก็เป็น “คนสำคัญ”
129.	เกร็ดที่ 3 ดอกบัวบานอยู่ในหัวใจเธอ
130.	เกร็ดที่ 4 เป็นอย่างที่เป็นให้เด่นดี
131.	เกร็ดที่ 5 พระเจ้าอยู่หนใด
132.	เกร็ดที่ 6 รหัสนัยใต้คมขวาน
133.	เกร็ดที่ 7 หนึ่งเดียวที่รู้คือข้าพเจ้าไม่รู้อะไร
134.	เกร็ดที่ 8 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ
135.	เกร็ดที่ 9 ในความเป็นคนธรรมดา
136.	เกร็ดที่ 10 ไอน์สไตน์ : อัจฉริยะหรือปัญญาอ่อน
137.	เกร็ดที่ 11 ครูคือ “นักเจียระไน” มิใช่ “ตุลากร”
138.	เกร็ดที่ 12 แรงดลใจในสิ่งสามัญ
139.	เกร็ดที่ 13 คุณค่าของคำว่า “แสลงหู”
140.	เกร็ดที่ 14 ใครว่าวาสนาแข่งขันกันไม่ได้
141.	เกร็ดที่ 15 ธรรมในงาน งานในธรรม
142.	เกร็ดที่ 16 ไม่มีใครสมบูรณ์แบบ
143.	เกร็ดที่ 17 พระเครื่องกระเดื่องเดช

ตารางที่ ก.1 (ต่อ)

ลำดับ	หนังสือธรรมะชุด “ธรรมะประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่
144.	เกร็ดที่ 18 ผู้ก่อการร้ายหมายเลขหนึ่ง
145.	เกร็ดที่ 19 สิ่งสำคัญไม่อาจเห็นด้วยตา
146.	เกร็ดที่ 20 คู่แข่งขันคือครูคนสำคัญ
147.	เกร็ดที่ 21 แม้นมีความรู้ดั่งสัพพัญญู ผิวบ่ว์มีคนชูห่อนขึ้น
148.	เกร็ดที่ 22 อิฐก้อนแรกของสวนโมกข์
149.	เกร็ดที่ 23 ปรัชญาจากหลอดยาสีพระทนต์
150.	เกร็ดที่ 24 ปราการแห่งทิฐิ
151.	เกร็ดที่ 25 คมคายในคำโคลง
152.	เกร็ดที่ 26 ขาดทุนคือกำไร : ผู้ให้คือผู้รับ
153.	เกร็ดที่ 27 เวลานาทีเดียว
154.	เกร็ดที่ 28 เธอคือพุทธะ
155.	เกร็ดที่ 29 มองให้เห็นเป็นธรรมดา
156.	เกร็ดที่ 30 แม่คือมารดาของแผ่นดิน
	หนังสือเล่มที่ 7: ธรรมะสบายใจ
	28 หัวข้อ (เลือก 14 หัวข้อ)
157.	เคล็ดลับแห่งความสุข
158.	ความสุขที่แท้
159.	จิตใส กายงาม
160.	สติที่ตามทัน คือปัจจุบันอันแสนสุข
161.	ดีท็อกซ์หัวใจ
162.	ด้วยรักและแบ่งปันอันแสนสุข
163.	ลมหายใจอุ่นๆ
164.	ใครไม่ป่วยยกมือขึ้น
165.	ความเหงาไม่ใช่เรื่องจิ๊บๆ
166.	วิธีอยู่กับ “ทุกข์” ให้เป็น “สุข”
167.	ลาออกจากความทุกข์

ตารางที่ ก.1 (ต่อ)

ลำดับ	หนังสือธรรมะชุด “ธรรมะประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่
168.	ศิลปะการป้องกันตัว
169.	ยาอายุวัฒนะ
170.	สุขแท้ราคาถูก
171.	สุขใจเมื่อได้ค้นพบ
172.	เราเป็นอย่างที่เราเชื่อ
173.	25 วัยอาถรรพณ์
174.	ตัดกรรมตามแนวพุทธ
175.	หยุดสักนิด คิดสักหน่อย
176.	จงยิ้มรับคำวิจารณ์
177.	การฟังอย่างลึกซึ้ง
178.	ไวต่อความเสื่อม
179.	พระพุทธเจ้าทรงสอนให้เรา “รวย”
180.	เป็นเศรษฐีอย่างไรให้คนรัก
181.	พระในบ้าน
182.	พิมพ์ตา พิมพ์ใจ พิมพ์ชีวิต
183.	เณรน้อยกับผ้าถุงของโยมแม่
184.	สอนปลาให้ว่ายในทะเลบก
	หนังสือเล่มที่ 8: ธรรมะทอรัก
	31 หัวข้อ (เลือก 15 หัวข้อ)
185.	1. ธรรมชาติของความรัก
186.	2. รู้ทันจริตคนรัก
187.	3. มองผ่าน “ตัวตน” ของคนพิเศษ
188.	4. คู่ควง คู่รัก คู่แท้
189.	5. ลายแทงแห่งความสุข
190.	6. เลือกคู่ครองก่อนเลือกครองคู่
191.	7. พลังของมือที่สาม

ตารางที่ ก.1 (ต่อ)

ลำดับ	หนังสือธรรมะชุด “ธรรมะประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่
192.	8. เริ่มต้นใหม่ให้เป็นมงคล
193.	9. แนวทางวางตนของว่าที่เจ้าสาว
194.	10. นัยอันลึกล้ำของน้ำสังข์
195.	11. รักฉัน อย่าลืมรักครอบครัวของฉันด้วย
196.	12. Soul Mate
197.	13. คู่แท้แม้ชาติหน้า
198.	14. ประชาธิปไตยในชีวิตคู่
199.	15. ดุลยภาพของความสัมพันธ์
200.	16. ความงามของความว่าง
201.	17. ฤดูกาลแห่งชีวิต
202.	18. ศิลปะของการครองคู่
203.	19. แตกต่างอย่างลงตัว
204.	20. กฎทองของผู้ครองเรือน
205.	21. ก่อนเรือรักเป็นเรือล่ม
206.	22. ดั่งเม็ดทราย
207.	23. เสียดาย...คู่ที่เลิกกันไปไม่ได้อ่าน
208.	24. การถอยไปข้างหน้า
209.	25. ศิลปะของการเริ่มต้นใหม่
210.	26. ก้าวไปให้ถึงรักแท้
211.	27. จากเสน่หาสู่เมตตา
212.	28. ถอดรหัสรักจากทัชมาฮาล
213.	29. แสงสว่างสองทางให้แก่กัน
214.	1.รู้จัก “กิ๊ก” เข้าใจ “กิ๊ก”
215.	2. มี “กิ๊ก” มีกรรม

ตารางที่ ก.1 (ต่อ)

ลำดับ	หนังสือธรรมะชุด “ธรรมะประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่
	หนังสือเล่มที่ 9 : ธรรมะงอกงาม
	25 หัวข้อ (เลือก 13 หัวข้อ)
216.	กว่าจะเห็นคุณค่า
217.	จากจักรพรรดิสู่สามัญชน
218.	สร้างพระหรือสร้างภาระ
219.	ปัญญาผุดหยุดกระแส
220.	ควรทำอะไรในชีวิตนี้
221.	มองละเมียด คิดละไม กำไรชีวิต
222.	พุทธิปัญญาจากหมาขี้เรื้อน
223.	โรคปัญญาเกินสติ
224.	ความตายที่น่ารัก ความกลัวตายที่น่ากลัว
225.	บทเรียนจากความล้มเหลว
226.	นามของท่านปานขุนเขา
227.	ดีกว่าเก่าต้องคิดนอกกรอบ
228.	จินตนาการสำคัญกว่าความรู้
229.	ชื่อนั้นสำคัญไฉน
230.	ไม้มงคล ไม้อัปมงคล
231.	กำแพงแห่งภาษา
232.	ปากของเธอ ใจของคน
233.	คนโง่เก็บใจไว้ที่ลิ้น คนฉลาดเก็บลิ้นไว้ที่ใจ
234.	อารมณ์ดีเพราะไม่มีตัวกู
235.	หัวโขนสวมหัวคนเล่น
236.	อ่านคัมภีร์ไม่แตกจึงแหวกแนว
237.	ตีกลองแข่งฟ้า ขี่ม้าแข่งตะวัน
238.	ฟังด้วย “หู” สดับด้วย “ใจ”
239.	วันเกิดหรือวันผู้ให้กำเนิด

ตารางที่ ก.1 (ต่อ)

ลำดับ	หนังสือธรรมะชุด “ธรรมะประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่
240.	เทโวโรหนะ มากกว่าคำว่าทำบุญตักบาตร
	หนังสือเล่มที่ 10 : ธรรมะน้ำเอก
	52 หัวข้อ (เลือก 10 หัวข้อ)
241.	ปณิธานกวี
242.	ประดับไว้ในโลกา
243.	อยู่อย่างต่ำ ทำอย่างสูง
244.	กลับบ้านเก่ากันเถิด
245.	กว่าจะเห็นคุณค่า
246.	น่าเสียดาย
247.	ที่สุดแห่งอาภรณ์
248.	ดร. อัมเพทการ์ จากจัณฑาล สู่รัฐบุรุษ
249.	เรียนสูง ใจต่ำ
250.	กบในกะลา
251.	จ้างทำวิทยานิพนธ์ : การคอร์รัปชันทางปัญญา
252.	“ความรู้” ที่อาจจะ “ยังไม่รู้”
253.	ตื่นรู้ดูใจ
254.	ทโมนลิง
255.	ผู้นำที่ดีต้องนั่งอยู่ในหัวใจคน
256.	หลักธรรมแห่งการทำงานให้สำเร็จ
257.	ขืนทำ...จำช้ำใจ
258.	ชีวิต “ต้องสู้”
259.	ทรงชนะอาฬวกยักษ์ด้วยพุทธวิธี “อ่อนหยุ่นชนะแข็งกร้าว”
260.	ทัศนวิจารณ์ : ชีวิตไม่มีมาร ยากจะเป็นตำนานอันยิ่งใหญ่
261.	ศิลปะการหลอกใช้ความโกรธ
262.	เพื่อความสวัสดีแห่งชีวิต
263.	มีกอดมีกัด

ตารางที่ ก.1 (ต่อ)

ลำดับ	หนังสือธรรมะชุด “ธรรมะประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่
264.	มีกิ๊กมีกรรม
265.	เลือกคู่ครองก่อนครองคู่
266.	เสียเจ้าราวร้าวมณีรุ้ง
267.	เติมส่วนขาด ตัดส่วนเกิน
268.	โลกไม่ซ้ำ ธรรมไม่เสีย
269.	คนล้มอย่าข้าม
270.	พลิกมุมคิด ชีวิตเปลี่ยน
271.	วิธีอยู่กับ “ทุกข์” ให้เป็น “สุข”
272.	ความสุขที่แท้
273.	คิดบวก ชีวิตบวก
274.	รู้จักพ่อน้อยไป
275.	ปัญญาผุดหยุดกระแส
276.	ความศักดิ์สิทธิ์อยู่ใกล้กับความโง่
277.	มีไปทำไม
278.	แม่คือมารดาของแผ่นดิน
279.	ใครลืมแม่ไว้ใกล้ทางเท้า
280.	แม่คือมารดาของแผ่นดิน
281.	เณรน้อยกับผ้าถุงของโยมแม่
282.	บุตรธิดาคือกระจกเงาของพ่อแม่
283.	ยิ่งสูงยิ่งหนาว
284.	ศัตรูของเรา
285.	นามของท่านปานขุนเขา
286.	เคล็ดลับแห่งความเป็นเลิศ
287.	สร้างให้เสร็จ
288.	ตายเสียได้ก็ดี
289.	นิพพานในชาตินี้

ตารางที่ ก.1 (ต่อ)

ลำดับ	หนังสือธรรมะชุด “ธรรมะประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่
290.	ชีวิตเปราะบางยิ่งกว่าแก้ว บางเบายิ่งกว่าขนนก
291.	คนตายสอนคนเป็น
292.	โปรด...อย่าลืม
	หนังสือเล่มที่ 11 : ธรรมะคลายใจ
	52 หัวข้อ (เลือก 26 หัวข้อ)
293.	ทำงานอย่างไรให้เจ้านายรัก
294.	ฉันไม่ใช่ผู้วิเศษ
295.	วิชาอดทน
296.	นมัสการลา
297.	สิทธิที่จะไม่มีทุกข์
298.	แรงบันดาลใจและไฟฝัน
299.	รักคนมีเจ้าของ
300.	คำอุทธรณ์ต่อกิ๊กทั้งโลก
301.	ชีวิตมีลบมีบวก
302.	วิธีถอนตะปูตรึงใจ
303.	ด้วยรักและกามารมณ์
304.	เมล็ดพันธุ์แห่งกวี
305.	ปิดทองหลังพระ
306.	ธรรมที่เป็นเหตุให้คนไทยรักในหลวง
307.	พระมหากษัตริย์ยอดกตัญญู
308.	รู้จักพอก็พอเพียง
309.	วันลูกสำคัญกว่าวันแม่
310.	เด็กพิเศษ พ่อแม่พิเศษกว่า
311.	เด็กออทิสติก
312.	การทำแท้งบาปไหม
313.	ความรุนแรงเกิดจากความอ่อนแอ

ตารางที่ ก.1 (ต่อ)

ลำดับ	หนังสือธรรมะชุด “ธรรมะประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่
314.	คุณที่แท้จริง
315.	เวียนว่ายตายเกิด
316.	ตายแล้วไปไหน
317.	ฆ่าตัวตายไม่เป็นบาป
318.	กรวดน้ำให้ถูก
319.	อนุสสติแด่คนรักหมา
320.	ผู้นำและผู้บริหาร
321.	วิถีทางของบัวใต้น้ำ
322.	เส้นแบ่งศาสนากับการเมือง
323.	“สันติวิธี” บนรากฐานของ “ขันติธรรม”
324.	ประชาธิปไตยในกลไกการตลาด
325.	บัญญัติ 10 ประการของผู้ใหญ่ที่คนไทยพึงประสงค์
326.	เป็นเศรษฐีอย่างไรให้คนรัก
327.	ทางสายกลางในการบริโภคยศ ทรัพย์ และอำนาจ
328.	หากพบนายก จะเทศน์เรื่องอะไร
329.	เปลี่ยนชื่อเปลี่ยนชีวิต
330.	ดีชั่วอยู่ที่ตัวทำ สูงต่ำอยู่ที่ทำตัว
331.	ทำไมสังคมไทยจึงมีเคราะห์
332.	แง่งามของความเลวร้าย
333.	หวย พระใบ้กับคนบ้า
334.	วัตถุมงคลกับผลสัมฤทธิ์
335.	มะเร็งร้ายในนามพุทธ
336.	ไม่เชื่ออย่าลบหลู่...แล้วไง
337.	ศิลปะแห่งการให้อภัย
338.	วิธีง่าย ๆ ในการลืมความหลัง
339.	ปัญหาชีวิต ต้องคิดสู้

ตารางที่ ก.1 (ต่อ)

ลำดับ	หนังสือธรรมะชุด “ธรรมะประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่
340.	เหนือคิดเหนือทุกข์
341.	ถือก็หนัก วางก็เบา
342.	มะเร็งชีวิต
343.	อริยบุคคลกับการด่าขันปรมัตถ์
344.	ความรู้ที่ท่านอาจจะยังไม่รู้
	หนังสือเล่มที่ 12 : ธรรมะพารวย
	25 หัวข้อ (เลือก 5 หัวข้อ)
345.	จินตนาการสำคัญกว่าความรู้
346.	พระพุทธเจ้าทรงสอนให้เรารวย
347.	รวยอย่างไรให้คนรัก
348.	ศิลปะการใช้คนของพระพุทธเจ้า
349.	เคล็ดลับแห่งความเป็นเลิศ
350.	เวลาวินาทีเดียว
351.	ควรทำอะไรในชีวิตนี้
352.	สุขแท้ราคาถูก
353.	ธรรมในงาน งานในธรรม
354.	งานคืออนุสาวรีย์ของชีวิต
355.	ปัจจัยแห่งความสำเร็จ
356.	คนสำราญ งานสำเร็จ
357.	ให้มองโลกเชิงบวก
358.	บทเรียนจากความล้มเหลว
359.	รับมือกับคำวิจารณ์
360.	แปรคำปรามาสเป็นพลัง
361.	แม้อยู่กับ “ทุกข์” ก็ร่ำรวยความสุขได้
362.	ขาดทุนคือกำไร ผู้ให้คือผู้รับ
363.	รู้จักพอก็พอเพียง

ตารางที่ ก.1 (ต่อ)

ลำดับ	หนังสือธรรมะชุด “ธรรมะประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่
364.	ด้วยรักและแบ่งปัน
365.	เคล็ดลับแห่งความสุข
366.	นมัสการลา
367.	ยาอายุวัฒนะ
368.	ความสุขที่แท้
369.	คติสอนใจ
	หนังสือเล่มที่13 : ธรรมศักดิ์สิทธิ์
	25 หัวข้อ
370.	สร้างพระหรือสร้างภาระ
371.	วัตถุมงคลกับผลสัมฤทธิ์
372.	มะเร็งร้ายในนามพุทธ
373.	ปัญญาผุดหยุดกระแส
374.	สติปัญญาคือพระแท้
375.	พระเจ้าอยู่หนใด
376.	หลวงพ่อ “ไม้บรรทัด”
377.	อย่าปล่อยให้ความโง่ลอยนวล
378.	หวย : พระใบ้กับคนบ้า
379.	ไม่เชื่ออย่าลบหลู่..แล้วไง
380.	ความศักดิ์สิทธิ์อยู่ใกล้กับความโง่
381.	25 วัยอาถรรพณ์
382.	เราเป็นอย่างที่เราเชื่อ
383.	ชื่อนั้นสำคัญฉไน
384.	เปลี่ยนชื่อเปลี่ยนชีวิต
385.	ไม้มงคล ไม้อัปมงคล
386.	10 ทางเลือกในการทำบุญ
387.	ทำบุญไม่เป็นก็เป็นทุกข์

ตารางที่ ก.1 (ต่อ)

ลำดับ	หนังสือธรรมะชุด “ธรรมะประยุกต์สำหรับคนรุ่นใหม่
388.	สังฆทาน : ทำไมต้องถังเหลือง
389.	ทำบุญบูชาบาป
390.	ล้างบาปด้วยน้ำมนต์
391.	กรรมเก่าเท่านั้นหรือ
392.	วิธีคิดแบบปัดความรับผิดชอบ
393.	เกณฑ์ในการให้ผลของกรรม
394.	ตัดกรรมตามแนวพุทธ
	รวมทั้งหมด
	394

ภาคผนวก ข

ประวัติ ผลงาน และเกียรติคุณ ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว. วชิรเมธี)

วันเดือนปีเกิด

วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๑๖

บรรพชา

๘ เมษายน ๒๕๓๐ ณ พัทธสีมาวัดครึ่งใต้ ต.ครึ่ง อ.เชียงของ จ.เชียงราย

อุปสมบท

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๓๗ ณ พัธสีมาวัดครึ่งใต้ ต.ครึ่ง อ.เชียงของ จ.เชียงราย

การศึกษา

- ศษ.บ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (๒๕๔๓)
- พธ.ม. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (๒๕๔๖)
- ป.ธ.๙ สำนักวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม (๒๕๔๓)

การทำงาน

- อาจารย์พิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร

- อาจารย์พิเศษ สถาบันพระปกเกล้า วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร โรงเรียนนายร้อยตำรวจ สามพราน

- อาจารย์พิเศษและวิทยากรบรรยายพุทธศาสนากับศาสตร์ร่วมสมัย ของมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาชั้นนำของรัฐ และเอกชนมากมาย เช่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นต้น

- เป็นอนุกรรมการทูตสันติภาพฝ่ายศาสนสัมพันธ์ โครงการทูตสันติภาพ (Ambassador for Peace) ของสหพันธ์นานาชาติและศาสนาเพื่อสันติภาพโลก (ประเทศไทย) สหพันธ์สันติภาพสากล

- เป็นที่ปรึกษา คณะกรรมการส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต กระทรวงศึกษาธิการ

- เป็นคอลัมนิสต์เขียนบทความเชิงวิชาการ กึ่งวิชาการ และบทความทั่วไปให้กับหนังสือพิมพ์และนิตยสารมากมาย เช่น เนชั่นสุดสัปดาห์ มติชนสุดสัปดาห์ ประชาชาติธุรกิจ โพสต์ทูเดย์ กรุงเทพธุรกิจ แพรว WE, HEALTH & CUISINE ชีวจิต ชีวิตต้องสู้ หญิงไทย แก้จน และบางกอก ฯลฯ

- เป็นวิทยากรบรรยายธรรมและนำภาวนาตามสถาบันและองค์กรของรัฐรวมทั้งเอกชน ทั้งในกรุงเทพฯ ต่างจังหวัดและต่างประเทศ

- เป็นผู้ก่อตั้งสถาบันวิมุตยาลัย (Vimuttayalaya Institute) :อันเป็นสถาบันเพื่อการศึกษา วิจัย ภาวนา และนำเสนอภูมิปัญญาทางพุทธศาสนาสู่ประชาคมโลก โดยเน้นปรัชญาการทำงานในลักษณะพุทธศาสนาเพื่อสันติภาพโลก (Buddhism for World Peace)

- เป็นวิทยากรประจำรายการโทรทัศน์หลายรายการ เช่น ธรรมะติดปีก (TPBS), มหัศจรรย์แห่งปัญญา (ช่อง ๑๑), เมืองไทยวาไรตี้ (ททบ.๕) ร้านชำยามเช้า (TITV), กล้าคิดกล้าทำ (ททบ.๕), พุทธประทีป (ททบ.๕) สยามทูเดย์ (ททบ.๕) รอยธรรม,ธรรมาภิวัฒน์ (ASTV) และ ที่นี่หมอชิต (ช่อง ๗) ตาสว่าง (ช่อง ๙) และอื่นๆอีกมากมาย

<u>ผลงานนิพนธ์</u>

ภาษาไทย

- ผลงานนิพนธ์ภาคภาษาไทยมีมากกว่า ๕๐ เล่ม เช่น ธรรมะติดปีก ธรรมะดับร้อน ธรรมะหลับสบาย ธรรมะบันดาล ธรรมะทำไม ธรรมะรับอรุณ ธรรมะราตรี ธรรมะเกร็ดแก้ว ธรรมะสบายใจ ธรรมะทอรัก ธรรมะชาล้นถ้วย ฝนตกไม่ต้อง ฟ้าร้องไม่ถึง สบตากับความตาย ในหลวง

ครองราชย์พุทธทาสครองธรรม หนังสือเรียนพระพุทธศาสนา (ม.๑ – ม.๖) กำลังใจแด่ชีวิต DNA ทางวิญญาณ ตายแล้วเกิดใหม่ตามนัยพุทธศาสนา คลื่นนอกคลื่นใน ตื่นรู้อยู่ด้วยรัก ทุกข์กระทบธรรมกระเทือน สิ่งสำคัญไม่อาจเห็นด้วยตา แค่ปล่อยก็ลอยตัว ธัมมิกประชาธิปไตย (Buddhist Democracy) ธัมมิกเศรษฐศาสตร์ (Buddhist Economics) ตะแกรงร่อนทอง ว่ายทวนน้ำ เป็นต้น

ภาษาอังกฤษ

- ผลงานภาคภาษาไทย ที่ได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศ อื่น เช่น ภาษาจีน ภาษาสเปน ภาษาฝรั่งเศส ภาษาญี่ปุ่น ประกอบด้วย

ธรรมะหลับสบาย ANGER MANAGEMENT

ธรรมะทอรัก LOVE MANAGEMENT

ธรรมะรับอรุณ DHARMA AT DAWN

ธรรมราตรี DHARMA AT NIGHT

สบตากับความตาย LOOKING DEATH IN THE EYE

ธรรมะสบายใจ MIND MANAGEMENT

อนึ่ง หนังสือ “ธรรมะหลับสบาย ธรรมะทอรัก และสบตากับความตาย” นอกจากได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษแล้ว ปัจจุบันยังได้รับการแปลเป็นภาษาสเปน อินโดนีเซีย จีน ญี่ปุ่นและภาษาศรีลังกาอีกด้วย

<u>เกียรติคุณ</u>

- พ.ศ.๒๕๔๗ ผลงาน “ธรรมะติดปีก” ได้รับการนำไปดัดแปลงเป็นละครโทรทัศน์ทางไทยทีวีสีช่อง ๓ ได้รับรางวัลจากสถาบันต่างๆ กว่าสิบรางวัล

- พ.ศ.๒๕๔๘ รางวัล “ผู้มีผลงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาดีเด่น” (จากผลงานนิพนธ์ ๔ เรื่อง คือ ธรรมะติดปีก ธรรมะหลับสบาย ธรรมะดับร้อน ธรรมะบันดาล) จากมูลนิธิศาสตราจารย์พิเศษจำนงค์ ทองประเสริฐ ราชบัณฑิต

- พ.ศ.๒๕๔๘ สภาศาสนาเพื่อสันติภาพโลก ยกย่องเป็น “ทูตสันติภาพโลก”

- พ.ศ.๒๕๔๙ นิตยสาร Positioningยกย่องให้เป็นหนึ่งใน “๕๐ ผู้ทรงอิทธิพลของสังคมไทย ปี ๒๕๔๙”

- พ.ศ.๒๕๔๙ รางวัล “The Great Dharma Putta Award” (พระธรรมทูตผู้มีผลงานดีเด่นระดับโลก) จากรัฐบาลและคณะสงฆ์แห่งประเทศศรีลังกา และองค์กร WBSY (World Buddhist Sangha Youth) ในฐานะเจ้าภาพจัดงาน “สมโภช ๒๕๕๐ ปีแห่งพระพุทธศาสนายุกาล” (The Celebration of 2550th Buddha Jayanti)

- พ.ศ.๒๕๕๐ รางวัล BUCA HONORARY AWARDS ในฐานะผู้มีผลงานโดดเด่นในการนำเสนอธรรมะแบบอินเทรนด์ และมีคุณูปการต่อวงการวิชาชีพนิเทศศาสตร์ จากคณะ นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

- พ.ศ.๒๕๕๐ รางวัล “รตนปัญญา” (Gem of Wisdom Award) ซึ่งเป็นรางวัลเกียรติยศสำหรับพระสงฆ์ผู้ทรงภูมิปัญญาเป็นเอก จากคณะสงฆ์และประชาชนจังหวัดเชียงราย

- พ.ศ. ๒๕๕๐ รับพระราชทานรางวัล “เสาเสมาธรรมจักรทองคำ” ในฐานะผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา สาขาการแต่งหนังสือทางพระพุทธศาสนา จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี ในงานสัปดาห์วิสาขบูชาโลก ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง

- พ.ศ.๒๕๕๐ รับพระราชทานรางวัล “บุคคลผู้ทำคุณประโยชน์ต่อเยาวชน” สาขาการศึกษาและวิชาการ จากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เนื่องในโอกาสวันเยาวชนแห่งชาติ ณ อาคารกีฬาเวสน์ 2 ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น)

- พ.ศ.๒๕๕๐ รางวัล “Young & Smart VOTE 2007 สาขา คนรุ่นใหม่ที่มีบทบาทต่อสังคม” จากนิตยสารสุดสัปดาห์ บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์ พลับลิชชิ่ง

- พ.ศ.๒๕๕๐ รางวัล “ผู้มีอุปการคุณต่อวงการห้องสมุด และการศึกษาวิชาบรรณรักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์” จากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

- พ.ศ.๒๕๕๑ รางวัล “นักเขียนบทความดีเด่นประจำปี ๒๕๕๑” จากมูลนิธิ ม.ร.ว.อายุ มงคลโสณกุล

- พ.ศ.๒๕๕๑ รางวัลกิตติคุณสัมพันธ์ “สังข์เงิน” ในฐานะผู้ที่มีผลงานการประชาสัมพันธ์ดีเด่น จากสมาคมนักประชาสัมพันธ์แห่งประเทศไทย ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

- พ.ศ.๒๕๕๑ รางวัล “ผู้มีอุปการคุณต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา” ของมูลนิธิรวมใจเผยแผ่ธรรมะ จากสมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ) ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

- พ.ศ.๒๕๕๑ รางวัล “ผู้บำเพ็ญประโยชน์ในการพัฒนาจิต ประจำปี ๒๕๕๑” จากสภาชาวพุทธ ร่วมกับมูลนิธิโลกทิพย์

- พ.ศ.๒๕๕๑ รางวัล “ผู้ทำคุณประโยชน์และสร้างชื่อเสียงให้แก่บัณฑิตวิทยาลัย” จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

- พ.ศ.๒๕๕๑ รางวัล “ลูกที่มีความกตัญญูกตเวทีอย่างสูงต่อแม่ ประจำปี ๒๕๕๑” จากสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

- พ.ศ.๒๕๕๑ ได้รับคัดเลือกเป็น “๑ ใน ๑๐๐ บุคคลผู้เป็นแรงบันดาลใจ” (100 idols) จากนิตยสารa day

- พ.ศ.๒๕๕๑ ได้รับยกย่องจากกรุงเทพธุรกิจและกรุงเทพธุรกิจออนไลน์เป็น นักคิดนักเขียนแห่งปี

- พ.ศ.๒๕๕๑ ได้รับยกย่องจากหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ให้เป็น “คนรุ่นใหม่ผู้เป็นความหวัง”

- พ.ศ.๒๕๕๒ ได้รับโหวตให้เป็นสุดยอดนักคิด ปี ๒๕๕๑ จากสถานีวิทยุ อสมท.F.M.96.5 MHz คลื่นความคิด

- พ.ศ.๒๕๕๒ รางวัล “บุคคลคุณภาพผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม” จากโรงเรียนสุวรรณสุทธารามวิทยา

- พ.ศ.๒๕๕๒ รางวัล “บุคคลต้นแบบคนดีศรีแผ่นดิน ปี ๒๕๕๑” จากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

- พ.ศ.๒๕๕๒ รางวัล “พุทธคุณูปการ รัชตเกียรติคุณ” ผู้มีพุทธคุณูปการต่อพระพุทธศาสนา จากคณะกรรมาธิการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ ชื่อสกุล	นายธีระพล มะอาจเลิศ
วัน/เดือน/ปีเกิด	6 กุมภาพันธ์ 2528
สถานที่เกิด	160 หมู่ 5 บ้านดงกลาง ต. ผาสุก อ. วังสามหมอ จ. อุดรธานี
ประวัติการศึกษา	พุทธศาสตร์บัณฑิต (พธ.บ.) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีที่สำเร็จการศึกษา 2551
ประสบการณ์ทำงาน	พระธรรมวิทยากร ในสังกัดมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2550-2556
ที่อยู่ปัจจุบัน	160 หมู่ 5 บ้านดงกลาง ต. ผาสุก อ. วังสามหมอ จ. อุดรธานี